

Wintêr

Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun

**Kaêcap ingkang kaping kalih, tanpa kaewahan ing kantor
REPRODUCTIEBEDRIJF V/D TOPOGRAFISCHEN DIENST
1928**

--- [I] ---

Sêrat Isi Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun
ingkang nganggit Tuwan Karèl Findrik Wintêr
Kaêcap ingkang kaping kalih, tanpa kaewahan ing kantor
REPRODUCTIEBEDRIJF V/D TOPOGRAFISCHEN DIENST 1928

--- [II] ---

...

--- III ---

Kawi-Javaansch Woordenboek
TEN BEHOEVE VAN DEGENEN, DIE JAVAANSCH GEDICHTEN
WENSCHEN TE LEZEN, OPGESTELD
DOOR C. F. Winters Sr.
ONGEWIJZIGDE HERDRUK REPRODUCTIEBEDRIJF V/D
TOPOGRAFISCHEN DIENST 1928

--- [IV] ---

...

--- V ---

VOOR DEN RAADPLEGER VAN DIT
KAWI-JAVAANSCH WOORDENBOEK.

Dat de Javanen 't kawi niet meer verstaan, mag, om den beoefenaar der kawi-letterkunde op zijn hoede te doen zijn, als bekend gonoeg hier eventjes in herinnering gebracht worden. Met dat al is deze verzameling woorden van zeer veel belang te acchten voor de lezers van jav. gedichten, daar de jav. dichters niet spaarzaam zijn met 't gebruik van zoogenaamde kawi-woorden, en 't Jav. Woordenboek van Gericke, door Roorda uit gegeven, vooral wat de poetische woorden betreft, zeer veel te wenschen overlaat. Of de Javanen ze goed spellen en verklaren doet niets ter zake. Immers bij 't lezen van hunne gedichten moet men hunne opvatting kennen, al moge zij ook nog zoo verkeerd zijn; zoo bv. geven de Javanen aan swanita^[1] de beteekenis van zweet, en men moet dit weten, om de plaats, waarin het gebezigd wordt, te verstaan. Aan tamoejana geven zij de beteekenis van prendjak, en al kan men nu bewijzen dat dit verkeerd is, het woord^[2] komt werkelijk in die beteekenis voor in de Wiwâhâ djarwâ, die op 's Land's-drukkerij is uitgegeven. Erger is het, dat men in de door Javanen opgestelde lijsten maleische woorden vind, waarvan de uitspraak door Europeschen invloed is verwrongen,^[3] maar ook deze worden kunnen in een jav. gedicht voorkomen, en moeten dus gekend worden.

--- VI ---

Het zoude van veel belang zijn al de door Javanen verkeerd verklaarde kawi-woorden te verbeteren, maar tot nog toe is het ondoenlijk, daar we nog geen toegang hebben tot jav. handschriften van de Râmâjana en andere werken, waaruit diergelijke woorden zijn geput.^[4] Wie zou, om mij bij een eigennaam als Sagotra^[5] te verklaren? Zonder de Wiwâhâ-kawi voor zich te hebben, zal ook niemand begrijpen, hoe de Javaan aan zijne verklaring van batarerija^[6] is gekomen.

Daar ik zelf bezig ben met 't semenstellen van een kawi-Wdb., zoo moge 't bovenstaande volstaan, om den raadpleger van dit Wdb. te doen zien, dat ik geen enkele verandering in de spelling of de beteekenis der kawi-woorden heb mogen aanbrengen.

Ik heb mij getrouw aan de kopij gehouden, zelfs daar, waar ik overtuigd was, dat het woord verkeerd gespeld of wel verklaard was.^[7] Het is van belang dat in weet, hoe het staat met de kennis, die de Javanen van 't kawi hebben. De groote verdienste van dit Woordenboek, waarvan vooral de vorm, vele onnoodige herhalingen te weeg brengende, af te keuren is, is wel, dat daarin de javaansche spelling is behouden geworden. Den toestand fraaier voor te stellen dan hij is, mag wel onwetenschappelijk heeten. In zijne Aanteekeningen op de Brâtâjoedâ had C. Stuart de spelling der kawi-woorden uit of Java aangetroffen niet moeten verbeteren. De lezer, die geen toegang heeft tot jav. handschriften, zal allight daaruit opmaken, dat de Javaan nog bekend is met lange klinkers en 't onderscheid der drie sibilanten. Ook de uitgever van 't Jav. Wdb. van Gericke maakt zich schuldig aan diergelijke, vrij ongepaste, veranderingen (bv. ascarya,^[8] een spelling die evenmin jav. is als kawi, waar het Âscaryya,^[9] gespeld wordt). Immers het

--- VII ---

is zeer noodig, dat men een einde maakt aan de droomerijen over 't kawi, waaraan nog velen blijven lijden (men denke maar aan de verwijzingen naar zeer verdachte kawi woorden^[10] in 't jav. Wdboek).

Als men de woorden in dit Wdb., die aan 't Mal.^[11] zijn ontleend, uitzondert, dan zal men er menig woord in vinden, waaruit ook de spelling der balineesche handschriften kan verbeterd worden. De uitspraak der Balinezen heeft namentlijk in menig geschrift aanleiding gegeven tot verkeerd gespelde woorden. Ik wijs, onder andere, op de verwarring van hoe, oe en woe, op de verwaarloozing van het onderscheid tusschen dentale en linguale letters, 't schrijven van een h aan't slot, door aan 't balineesch te denken (bv. nyueh in plaats van nyoe, woelih in plaats van woeli).^[12] Zoo bv. leert men ook uit dit Wdb., dat ook in jav. handschriften de vorm oya,^[13] in plaats van wwaya,^[14] voortkomt, en dat dus boya,^[15] moet verklaard worden uit een vroeger tanwoya,^[16] waaruit weder een nwoja, mboja en zoo verder boya,^[17] is ontstaan. ^[18] Ook èrsanya,^[19] in plaats van aiçânya (zie de kawi-Oorkonden) bestond in 't Jav.^[20]

Maar genoeg over dit Wdb., dat ieder, die het met verstand gebruikt, veel zal aan de hand doen, waarmede hij zijn voordeel kan doen. In alle geval mag men er niet met minachting op neerzien, omdat de inlander naar 't verband vertaalt, want ook Europeanen, die zich wijzer wanen, hebben zich daaraan schuldig gemaakt; men denke aan de vertaling van het tinadhah^[21] der inschrifties met bevolen worden en van masyangsyang,^[22] met donkergekleurd.

BUELELENG, 24 Oktober 1879. H. N. VAN DER TUUK.

--- [VIII] ---

...

--- [1] ---

A

A: dhuh, tanpa, botên, ing

Aamatra: pangadhuh sêsambat, kenthaning pangadhuh

Ah: dhuh, he, has

Aha: adhu

Ahe: he, dhuh hèn

Ahi: ihih

Aho: adhuhe

Ah-ah: dhudhuh,^[23] he-he, has-has

Ahah: adhu, he, hèn

Ahaha: adhuhe

Ahahah: dhuh-dhuh, hèn-hèn

Ahahe: he-he, dhuh-dhuhe

Ahaho: adhuhe he

Ahoho: adhu lae

Ahaêm: asabawa, arêraosan, umung

Ahèr: angantos pangajêng-ajêng, pangantos

Ahirit: alit

Aharêp: dupi

Ahut: têbih, kaot

Ahas: nusup

Ahis: mili
 Ahès: apaès, amisani
 Ahal: sakit, dhawah
 Ahulap: sulap
 Ahalêp: asri
 Ahodhah: hèn-hèn he
 Ahya: surak
 Ahyas: apaès, paès
 Ahyasa: paès, apaès
 --- 2 ---
 Ahyas-ahyas: apêpaès
 Ahêm: aginêm
 Ahom: anêkung, amêlêng
 Ahêm-hêm: gêginêman, ginêm-ginêm
 Ahêng: asrêng
 Ahêngkara: asrêng lidhung, gumêdhe
 Ana: wontên
 Anu: dugi, awit
 Anonton: aningali
 Ananya: sakathahing
 Antyanta: kasaktèn, kaluwihan
 Andha: angin, pangkat
 Anya: wontên
 Ari: adhi, ngarih-arih
 Arah: lah, ah lah
 Arêna: arêna
 Arsih: gusis
 Aku: kula
 Akwèh: kathah
 Aditya: srêngenge
 Adyahi: kadhaton
 At: sangêt
 Ata: sigêg
 Ati: sangêt, atining akung, sangêting sêkêl
 Aturu: tilêm, mêmêm
 Atyanta: sakalangkung
 Atiyasa: kalangkung
 Atbuta: langkung agêng, agêng
 As: langkung, linangkung
 Asham: upami, utawi, nglangkungi
 Ascarya: langkung sêngsêm, langkung gawok, sêngsêm, gawok
 Ascaryan: langkung kasêngsêm, langkung kagawokan, kasêngsêm,
 kagawokan
 Asrêt: alot
 Asarwa: kagèt
 Asada: lidhah
 Astakuswala: wastaning sêkar kawi, rêbab, tangan ngigêl
 Astam: bingah, utawi
 Astama: bingah, utawi

Asowe: adangu
 Asalin: asantun
 Asêgah: asêsêgah
 Awrêg: gègèr, nglêrês
 --- 3 ---
 Awas: masthi, saèstu
 Awig: sagêd
 Alêk: sêkêl
 Alit: alit
 Alwang: kalong
 Apa: punapa
 Apan: awit, tur, sanajan
 Aparah-parah: apangkat-pangkat
 Apariminta: langkung
 Apituwi: utawi, punapadene
 Apsara: dewa
 Adha: lah, hèh, he lah
 Adhah: lah
 Ajêng: ajêng, ngajêng
 Anyut: labuh, kèli, larung, larut
 Amham: langkung bingah
 Aminta: nyuwun
 Amit: pamit
 Amapag: amêthuk
 Amapagakne: mêthukakên
 Amba: ambêt
 Ambê: ambêt
 Ambêh: ambêt
 Ambêk: budi, manah
 Agya: enggal, kasêsa
 Agyan: tumuntên, enggalan
 Agyakên: ngenggalakên
 Agêng: agêng
 Abra: waradin, gumêbyar
 Abirama: arowa, aberag
 Abwita: dèrèng
 Abimata: kurmat
 Anguhuh: asurak
 Anghèr: angantos
 Anghrak: nrajang
 Anghrêt: nyarêng, nyêrêt, kacandhêt, sêrêt
 Anghrêng: ambrêngêngêng
 Anghol: ngrangkul
 Anghêmbêng: alingan
 Anghêb: aub
 Anghing: nanging, ngantos, amung
 Angrês: angrês, ajrih
 Angkên: kados
 Angkat: angkat

Angde: adamêl
 Angèl: angèl
 Angga: awak
 --- 4 ---
 Anggyakên: nêsêgakên
 Anggêng: anggung, tansah
 E
 E: he
 Èh: hèh
 Enak: eca
 Endah: asri
 Enjing: enjing
 Erang: wirang
 Eka: satunggil, ijèn
 Etu: mila; etuni: milanipun; etunyan: milanipun
 Èsni: tumus, luntur, labêt, sawab
 Èwêh: èwêd
 Epu: cêdhih, sagêd, guna
 Epya: repot
 Eman: owêl, tanpa damêl
 Enggal: enggal
 I
 I: ing, hêm, hês, irikanta, ing ngriku ta; iriya: ing ngriku
 I i: he hêm, he he
 Ihih: hus
 Inanang: ingkang
 Indung: pangling, babo
 Icanan: sarèh
 Irup: kêpang
 Ika: punika
 Ikanang: ingkang
 Ikang: ingkang
 Iti: têlas, wêkasan
 Itina: sigêg
 Ityèk: têlas
 Is: ili
 Iwêh: èwêd
 Ilang: ical
 Idhêp: tingal, cipta
 Imi-imi: mimi
 Impêr: irib, èmpêr
 Ibu: babo, adhuh
 Ing: ing
 --- 5 ---
 O
 O: he
 O o: he-he
 Om: hèh
 Om-om: hèh-hèh

U
 U: dhuh, hut
 U u: dhuh-dhuh, hut-hut
 Uh: dhuh, hut
 Uhuh: dhuhe
 Uh-uh: hèh-hèh he
 Urna: misuwur
 Urutan: mega layung
 Urên: angur
 Urip: gêsang
 Urug: asri
 Udan: jawah
 Udani: uninga
 Utus: akèn
 Utgata: kethak
 Us: tampa; usna: tampanana
 Uswasa: ambêkan, êmpus, pangêmpus, siyut
 Uwus: sampun
 Ulah: ulah, solah
 Ulahan: solahan, solah
 Ulun: kawula
 Ulug: ucul
 Upakara: rêrênggan, nyuba-nyuba, panyuba-nyuba
 Upata: prabawa, supata
 Udhah: dhuh
 Udhuh: dhuh-dhuh
 Udhik: dubilah
 Ujar: ujar
 Um: dhuh
 Umèh: sumèh
 Umundur: mundur
 Umara: andhatêngi
 Umarah: ngangkah
 Umarih-arih: ngarih-arih
 Umadaka: pangajêng
 Umijil: mêdal
 Umom: hèh-hèh
 Umingsor: mangandhap
 Ungga: utawi
 Unggwan: ênggèn
 Unggyan: ênggèn
 --- 6 ---

a
 a: hèh, para, kang
 i: ih, ing, kula
 e: he, hèh, dhuh
 u: agung, rêngga
 ah: dhuh, has, hèh
 ih: ih

uh: lah
 èh: hèn
 êh: his, has, wados
 ae: he
 i i: i i
 e e: he-he, hèn-hèn
 u u: swara
 a a a: adhuhe
 aah: adhuh, hèn
 aae: he-he
 ih i: he-he
 ah ah: dhuh-dhuh, hèn-hèn, hit-hit
 ih ih: ih-ih, hèn ih
 uh uh: lah-lah, lah dalah
 èh èh: hèn-hèn
 êh êh: his-his, has-has, huh hèm, kanggêg-kanggêg
 a a ah: adhuh-adhuh, hèn-hèn
 a a êm: asabawa, arêraosan, aumung
 u u hung: gumêrah, gumêr
 eakên: mamrihakên
 aèr: pangantos
 aèrtali: toya tumampar
 aurip: gêsang
 aka: adhuh
 aut: têbih, kaot
 ahla: ngregoni
 ahalêp: asri
 ahêlêm: angalêm
 ahya: acidra
 ahyana: sadaya
 ahyam: ayam
 ahêm: angginêm, umung, asabawa, rêraosan
 ahingani: mumpuni
 èn: cacad
 ana: wontên, kathah
 ane: wontên
 ano: nimbang, timbang
 anu: sabarang, pucuk
 ina: kirang, cacad, kuciwa, tuna, nistha
 - -- 7 ---
 ini: punika mungguh
 ine: kirang, cacad, kuciwa, tuna, nistha
 ino: cacad, ingadhuhan
 ênu: margi
 èni: pèni
 ènu: rêmbulan
 una: ujar, rêgi, timbang, undang, linangkung, aji, ungêl
 uni: ungêl, rumiyin, sumêrêp, ucap, kocap
 unu: kècèr, gêmuh, bundêr

ana-ana: kathah-kathah
 anan: wontên, sadaya, satêngah, sanalika
 anon: aningali
 anuna: upami
 anana: nglêbur, ngrisak, ngamuk
 una: ungêl, argi, linangkung, aji, ujar, timbang, undang
 anih: lumuh
 unadika: cipta, angên-angên
 anindha: anglangkungi, kasaenan
 ananta: pangagêng sawêr, ôntaboga
 ananta naga: dewaning sawêr
 ancani: ngasah
 ancur: ajur, ancur
 incêr: incêng, pandoman
 uncarana: rêngga
 èncèk: ancak alit
 êncak ênci: colot-colot
 ancuta: tuladha
 anculan: kala
 ancêm: pola
 oncong: colok
 anur: agêsang, agatra
 anèr: nèser, ngantos, pangantos
 anor: ngasor
 ênêr: ênêr, titis
 unar: suwur
 unur: tênggêr, mega, punthuk
 anak: anak
 inak: eca, ayêm
 ênêk: sumumpêl
 enak: eca, ayêm, jênak
 --- 8 ---
 onok: têdhak
 aneka: warni-warni, sanès-sanès
 enaka: kamuktèn
 anak-anakan: golèk, anak-anakan
 unêk-unêk: ngigit-igit
 aneka-neka: warni- warni, sanès-sanès
 unakara: kintên-kintên
 inakan: têntrem
 anakbi: èstri, semah
 anak bini: èstri, semah
 anda: soca, sae, silir-silir
 andi: pundi, kados pundi
 andê: endah
 ande: adamêl, dados, andadosakên
 ando: ngêmbari
 ênda: mangkana
 êndi: pundi

enda: langkung
 onda: sotya
 unadi: rêrênggan
 andah: endah, padhang
 andèh: ewa
 andoh: nêbih
 êndah: mangkana
 endah: endah, sae, langkung
 andaha: mulasara
 endaha: endah, ngadi-adi
 andaut: ambêdhol
 andon: ulah, manggèn, nêba, tingkah
 êndan: mangkana, nuntên
 andanu: jêmparing, mêngdhung, teja, mahesa
 andani: anyaèni
 andini: lêmbru
 andunung: anjujug, manggèn
 andor: maibên
 indra: ratu, rêdi, Bathara Endra
 endra: ratu, rêdi, Bathara Endra
 undêr: buwêng
 andaru: andaru
 --- 9 ---
 andura: nêbih
 indracapa: mêngdhung
 endracapa: mêngdhung
 andurkara: ngrêsahi, mungêl awon
 endrakala: rêdi agêng, lowahing rêdi
 andurasa: nyuwurakên
 andurus: ambanjur
 endrasuta: jêjulukipun Sang Arjuna
 endra sangsara: paeka
 andarwya: andarbe
 andêrwya: andarbe
 andrawili: tan pêngat
 endraloka: suralaya, kadewatan
 indrapada: suralaya, kadewatan
 andrêpati: nglalu pêjah, ngêtohakên pêjah
 endrajala: maling, jêmparing
 indrajala: maling, jêmparing, pamisaya
 endriya: karsa, manah
 endraya: karsa
 andriya: ambudi, amanah
 endragiri: rêdi endrakila
 endrabawana: kahyanganipun Bathara Endra, swarga, kadewatan
 andurbala: ambilahi
 andurbalani: ambilahèni, nglabêti, ngrêgêdi
 andaka: banthêng
 andik: andik, sangêt

anduk: nuju
 anduka: ambrucal
 unadika: wicantên saklêbêting manah
 andakara: srêngenge, padhang, soca bênging
 ôndakara: srêngenge, padhang, soca bênging
 --- 10 ---
 andêdêl: anjêjak, mumbul, ngidêk
 andata: amabên
 andita: anglangkungi
 anduta: ngutus
 anditya: angungkuli
 andasah: mancas, nugêl
 andasih: ngawula
 andulu: aningali
 andul: sungsun, wastaning sêkar
 andêl: aling-aling, isi
 andulur: angiring
 anduluri: angiringi
 andulya: adahwèn
 andalame: angayawara
 andipani: madhangi
 andupara: bobab
 andopara: bobab
 indupati: rêmbulan
 indya: anggèr
 andaya: maekani
 andyahi: èstri
 êndyan: mangkana
 andum: amara, ambagi
 andêmon: nulup
 andumona: anjujug
 andamar: kados dilah
 andamari: madhangi
 andimapa: mokhal
 andaga: mancal, anjêjak, balela
 handagangi: mêcati
 andang: nuntên
 anding: muringring
 indung: pangling, babo
 endung: mega
 undang: undang
 andangka: ngudhar
 andêngdêng: modod, ngêgêng
 anata: nyêmbah
 anta: langkung, panungkul
 anti: antos, pangantos, langkung
 ênti: têlas, kêndhat
 inte: injên, nginjên, mawas, nglêrês
 untu: untu

anut: tumut, mituhu, turut
 --- 11 ---
 antah: êmbuh
 antihanta: kalangkung
 antên: adhi, pantês
 intên: intên
 antanu: mangsi
 antar: lantas
 antêr: ngatêr
 intar: undhagi
 untar: wudun
 untir: untir, wêwukoning sarêm
 untêr: bundêr
 antara: antawis, êlêt, awang-awang, sêla, kêndhat
 antera: dilah lêntera
 antrah: tingkah
 antarala: awang-awang
 êntrag: ebah
 antuk: angsal. antuk, mantuk
 antaka: pêjah, jêjulukipun Bathara Kala
 antak-antak: mênggah-mênggah
 ôntakara: srêngenge
 untit: mobat-mabit
 untitakên: ngobat- abitakên, ngoncat-ancitakên
 antus: umus, tampi
 êntas: sabrang
 antasura: sawêr
 antusang: luwês
 antêlu: tigan
 antip: pêpêt
 antakura: kadhaton
 ôntapura: kadhaton
 antya: langkung
 êntya: têlas, nêlas
 untya: untu
 anitya: langgêng
 antyanta: kalangkung, kaluwihan
 antiyanta: kalangkung
 êntyar: têlas
 êntyarsa: langkung bingah, bingah
 antiga: tigan, kinang
 antêban: bantal
 untung: bégja
 ênting: têlas, bebas
 êntingan: têlasan
 unus: unus
 anasira: bêbingah
 --- 12 ---
 anasakara: anyaèni

anwa: ênggèn
 anawa: sumorot
 anwan: ningali
 anwam: anèm
 anala: latu, manah
 anila: angin
 analana: amêng-amêngan
 anila-nila: angin, angin-angin
 anapwe: anadene
 andha: pancadan, sêsotya, angin, pangkat
 andhe: wôngsa, bôngsa, upami
 endhe: tamèng
 ondhe: têpa, upami
 undha: undha, ngundha
 undhi: ngundha, undhi
 undhe: têpa, upami
 andhah: asor, babo
 andhih: ajog, wêwah
 andhanu: mëndhung, maesa, jêmparing, teja
 endhan: gila
 undhan: pancadan
 undhodhe: undha
 êndhêk: êndhak
 undhuk-undhuk: lampah rindhik
 undhakan: pancadan, wêwahan, kapal
 undhati: nênetah
 andhêsthi: mandamêl
 andhila: andhawah, tumêlung
 êndhol: wastaning pêpundhèn, êjam kajêng nôngka
 andhapan: cèlèng
 andhêm: rungkêb
 ôndhamoi: wastaning kalênggahan ing jaman kina
 andhêmi: nyungkêmi
 andhêman: rungkêban, dhadhaning bêbujêngan suku sakawan
 undhagi: pikir
 indhung: rêmbulan, magêrsantun, ungsir, ngungsir
 enjuh: sagêd, tate, prigêl
 --- 13 ---
 anja-anja: danawa bajang, ônja-ônja
 ônja-ônja: danawa bajang, ônja-ônja
 anjana: gajah
 anjênêsi: anjêmbêri
 anjor: ngrisak
 unjur: ngêjur
 anjuru: anduluri, anjurungi
 anjrah: gumêlar, abra, wradin, kathah, sumêbar
 anjrihi: ngajrihi
 anjrit: anjêrit, nyênnyirit
 anjrum: anjêrum

anjrêm: anjêrum
 anjarimêt: talatos
 anjurung: anjurung, anduluri
 anjat: pancad, mancad
 anjatèni: nuhoni
 anjawat: anggêpok
 anjali: sêmbah, nyêmbah, panyêmbah
 anjalya: sêmbah, nyêmbah, panyêmbah
 anjalimêt: talatos
 anjêlag: nglojok, nêdha, nglela
 anjadha: mêngku, ngintên
 anjodhi: adamêl tiwas, ngasorakên
 anjijit: anjujut
 anjajipa: analika
 anjaya: unggul, ngasorakên
 anjum: ngimpun
 anjum hasta: salaman
 anjugalaha: mangsuli wicantên
 anjugalani: nywarani, mabêni
 enjang: enjing
 enjing: enjing
 anjungkarangin: lampah ingkang gleyah-gleyah
 anjingjring: nangting, ngêtog, nandukakên dêdamêl
 anjênggèkakên: nangèkakên
 anya: wontên
 onya: wontên
 --- 14 ---
 anyuh: trênyuh
 ênyan: tumpa-tumpa
 anyat: ngangkat, anggêlak
 aniyawa: anjawi
 anyam: anèm, tumaruna
 anyama: anèm, tumaruna
 anyang: boyongan
 annya: wontên
 anêm: nênnêm
 anam: nganam
 inum: ombe
 inêb: ênêb, inêb
 anub: tumanduk, narajang, nunjang
 inthi: upami, ngibarat
 anthok: talakup
 anang: kasmaran, rêmbag, kasêngsêm
 aning: sandhing
 anung: kawasa, tumama, langkung
 inang: coba
 ênang: kèndêl, ayom, ayêm, suci
 êning: bêning, suci, alis, kowèn
 ênêng: kèndêl, sigêg, jatmika, antêng

onang: susah, ojat, kasmaran, kasêngsêm
 onêng: asmara, kangên
 unang: sêdhih, ucap, kasmaran
 uning: sumêrêp, ungêling
 unêng: susah, sêngsêm
 anunga: kawasa, utama
 oninga: rêksa
 uninga: sumêrêp, rêksa
 uningan: kawaspadan, kocap, uninga
 anangara: gumilang-gilang
 aningga: talendho
 unanging: ningali
 onêngakung: sanggama
 ica: ayêm, eca, asri
 eca: ayêm, eca, asri
 uca: sêmbah
 ucu: lintang
 êcih: êmbuh
 ecan: ayêm
 acana: druju
 acani: ngasah
 icana: pêthak, pêthaking mripat
 --- 15 ---
 acantya: nyaèni
 acintya: pangagêng
 acor: brabah
 ucara: ige
 ucarana: rêga, atur, aturan, pamuji, muji
 acirômba: linangkung ing swara
 acatya: amukti
 acitya: aji
 ical: ical
 acala: rêdi, sanggama, amalih, têtês, nistha
 acala-cala: atêmbung, alêlayu
 aculawêt: nyidhêm
 ucap: ucap
 ucup: lêpas
 acapi: kêcapi
 ucupi: lêpasi
 ar: toya
 ir: intên
 êh: galak
 hêr: toya, ngantos, bawera, pangantos
 or: ngêndhak, gêtar
 hur: unggul
 hru: jêmparing
 hara: langkung, bênging, sêdya, susah, cuwa, sêngsêm
 ari: adhi, siyang, dintên, jaman
 arê: sae, ngajêng

are: bodho
 aro: kêmbar
 aru: tingkah
 ira: intên
 èri: ngantosi
 èru: musthika
 ori: grêng, pêtênging wana
 ura: ambah, rêmêd, wudhar, sumawur, burak
 ure: lukar, wudhar
 uru: wuru, susah
 arah: angkah, sêdya, awon, alah, hêh, ancêr, babo
 arih: ngarih-arih, pangarih
 aroh: ngubrês
 irah: jrohan
 irih: liri
 uruh: unthuk
 uraha: wudhar
 --- 16 ---
 arih-arih: ngarih-arih, ngrêrapu, panglipur, nglipur
 arah-arah: parah-parah, pêparah, ancêr-ancêr
 aruhan: wurahan, sasaran
 urèhan: wêdharan, udhalan
 aruh-aruhan: gêgubahan
 aruhan: sasaran
 orèhan: udhalan, wêdharan
 hêr-hêr: ngantos-antos, toya-toya
 or-or: êndhak-êndhak
 hur-hur: ngungkul-ungkul, ngunggul-unggul
 arauru: dahuru
 aruara: sasaran, horêg, gègèr
 aroara: sasaran, horêg, gègèr
 urauru: wudhar, buyar
 hur-huran: jor-joran, ungkul-ungkulan
 aran: nama
 arên: susah
 urèn: udhalan
 arina: kidang, arintên
 arini: wastaning widadari
 aruna: srêngenge
 urèn-urèn: wudhar-wudharan
 uran-uran: ambah-ambahan, rêmêdan, wudharan
 urènan: wudharan
 èrnawa: sêgantên
 iranyakasipu: namaning ratu
 hèrning: toya
 arca: rêca
 arcana: pangastuti
 urcyat: ucul
 arcamana: raup

urur: jawah, mega
 ira: intên
 irarka: wastaning sêsotya, hêrsurya
 êrak: trajang, panrajang
 urarta: arha pêcah
 araryya: marêm
 --- 17 ---
 rarêm: lirik, ngasor, ngasih- asih
 êrêb: tiris
 êrêba: iris
 rak: narajang
 rik: ngêrik, nganggang, anjêrit
 rok: narajang
 ruk: ngrêpak, narajang
 arok: awor, têmpuh
 arak: arak
 arêk: cêlak, nyêlak, rujit
 eruk: enggok
 oruk: nglangên
 urêk: rukêt
 arka: srêngenge
 arêka: cêlak, nyêlak, rujit
 uraka: cêgah
 arkara: murub
 arkasuta: jêjulukupun Karna
 arkaputra: jêjulukupun Karna
 arkamaya: teja, toya mandos
 èrkamaya: teja, toya mandos
 arda: sangêt, murka, sêmu, kalangkung, langkung
 ardi: rêdi
 arde: murka
 urud: suda
 ardana: arta
 uridan: kasêngsêm
 ardacôndra: jêmparing wulan tumanggal
 uradati: anggêgiris
 êrdawa: mangsi
 ardawalika: sawêr
 ardawalepa: tumampik, sêmu nampik, manthele, amangsulakên ujar
 ardawamana: murka candhala
 ardyâ: kalangkung, kêras, sangêt, langkung, rêdi
 ardaya: sêru, rubêd
 êrdaya: manah, susah, ribêd, asrêng
 --- 18 ---
 rêdaya: manah, susah, ribêd, asrêng
 radaya: manah, susah
 rêt: mandhêg, kandhêg, sêrêt
 arta: arta
 arti: sêrêp, tégês

arte: arta
 artu: galuga
 rêta: mandhêg, kandhêg, sêrêt
 êrti: sêrêp, têngês
 irit: alit
 urut: mega, mega panjang
 ratuh: lumut
 artana: arta
 artara: toya santêr
 artaka: arta
 artika: graita
 artakara: arta
 artati: lêgi, kalangkung
 èrtati: jawah
 hrêti: ngandhêgi, nyêrêti
 artos: sêrêp, têngês
 artawan: kasugihan
 artala: mabên
 èrtali: toya tumampar, toya ngalar-alar
 hèrtalindhang: toya alaran
 èrtyali: toya guling
 èrtambang: toya guling, toya tumampar
 rês: ngêrês, ajrih, jirih
 arsa: ajêng, bingah
 arsi: rêna, bingah, dewa
 arse: rêna, bingah
 irsa: susah
 aras: anggêpok, ambênthuk, ngambung, ambung, gubras
 aris: sarèh, sarônta
 arês: ajrih, miris, kawêlas asih
 arus: ilining toya, ombak, toya, prayogi, pantês
 iras: tugêl, pagas, iring, ngiras, pancas
 urus: tata, lèrês
 irasa: pancas, iring, ngiras, tugêl, pagas
 --- 19 ---
 hrês-hrês: mêmêdi
 arsana: pisuka, bingah
 arusan: banyakan
 èrsanya: lèr wetan
 arsakên: ambingahakên
 arsaja: anak pambajêng
 arsyas: rêna, bingah
 irsyas: susah, alum
 arsaya: bingah
 arsigana: dewa
 hrawi: srêngenge
 hrawan: mêngdhung
 arwuda: wurdas
 arwat: rêbat, arwat sidi, rêbat lèrês

hrawat: simpên, lambat-lambat, rawat
 erawati: angin agêng, swaraning angin
 erawatya: angin agêng, swaraning angin
 hrawis: brêngos
 hripu: satru
 hrupa: warni
 arip: arip
 arêp: adhêp, ajêng, ngajêng, kajêng, pangajap, pangajêng
 irup: kêpang, ngêpang, ngrêbat, ambêtahakên, idêr
 urip: gêsang, nyawa
 urup: lintu, asilih, aganti, ili
 hrapuh: lêsah, lêsuh
 arpat: pêpak, ngalêmpak, tata
 arêpi: ngajêngakên, ngajêngi
 arêpan: pangajêngan, ngajêng, ajêng
 arêp-arêp: ngajêng-ajêng, pangajêng-ajêng, pangajap-ajap
 ardhya: sangêt, muka, sêmu, ambara
 arja: prayogi, rahajêng, pantês, wêwulang, bênging, mulya, raras, bagus
 arju: rahajêng, ayu
 arjana: rahajêng, pantês, andados
 arjuna: jêmbangan, toya ing jêmbangan, toya, wastanipun panêngahing
 Pandhawa
 --- 20 ---
 arjanti: rêspati linangkung
 arjaran: wêwulangan
 arjasa: asri, pantês, kajêng mas, sae
 arjaya: rahajêng, rêspati
 arêjang: sacumbana
 ar-ya: adhi, agêng, raja
 ir-ya: intên
 arya: adhi, ageng, raja
 irya: inten
 uraya: wudhar
 aryana: budi
 oreyan: udhal-undhalan
 ureyan: lukaran, wudharan
 aryas: sela, intên
 aryya: agêng, raja, adhi; haryya pêpati: parèntah
 iryya: intên
 èryya: ngajak, pambudi
 èryyan: irèn
 aryyas: sela, intên
 hyang: priyang
 hyangkat: bidhal
 hrum: wangi, èstri, manis
 arêm: marêm, tarima
 arum: wangi, èstri, manis
 êram: ropoh
 êrêm: mêmêm

èrêm: cêplok
 orêm: ajrih, sêdhih, kucêm
 irma: pangagêng
 arimo: sima
 armuh: mântêr
 hrêmah: sênêng
 arimurti: padhanging srêngenge, jêjulukipun ratu ing Dwarawati
 èrmala: kumala
 irimirim: wastaning sêkar, wastaning sêkar kawi
 arimong: sima
 arga: rêdi, aji
 arug: ngrisak, risak, nujah, nunjang, manduk, narajang, nêmpuh
 orug: asri
 urug: asri, rêngga
 oraga: prigêl
 uraga: agênging sarira, buntal, sabuk udaraga
 argya: kurmat
 oragang: waragang
 --- 21 ---
 irib: pindha
 urub: urub, murub, ubal
 arubiru: asikara
 aribawana: kahyanganipun Bathara Wisnu, swarga, dêlahan
 arbyab: rêbab
 iriban: iringan, ulatan, indhanan, èmpêran, ulapaning paningal, èringan
 hring: ing
 hrêng: anggêro, ngêrik, grêmêng, gêrêng
 hrèng: tumpang
 arang: awis, ngramyang
 arung: barung
 irang: isin, ing sira sang
 iring: lambung, têpi, ngiringan
 irêng: cêmêng, andhêdhêt
 erang: isin
 orang: tiyang
 oring: lare
 urung: ulês
 aringan: ènthèng
 arangên: susah, putêk, ngramyang
 arungan: barungan
 aringêt: karingêt
 arngwang: arêng
 arêgut: nyêbrak
 uranggala: urang watang
 urang-urang: urêng-urêng
 iring-iring: iring-iring
 erang-erangi: ngisin-isini
 aka: aking
 aku: kula

ika: punika
 iki: punika
 ike: punika
 iku: punika, buntut
 eka: satunggal, tunggal, eka laksana, tunggal lampah
 ukih: angkah
 ukihan: angkahan
 ikihên: punika
 ikan: punika
 ikana: ingkang
 ikin: punika
 ikanatang: ingkang
 akundhah: agalasa, gumêlar
 --- 22 ---
 akra: awarni, bingah
 ukir: ukir, ngukir
 akara: watawis
 ukara: tata, têngbung, murka, atur; mawantah ukara: atur pasaja
 akrak: rame, gègèr, otêr
 ukarta: rêngga
 akra: akêras
 akrak: rosa
 akrakara: pêksa
 akrak-krak: kêdah-kedah
 akrak: ajêg
 akrak: jêjêl
 akidat: nyêmpal
 akêdal: ngilês
 ikêt: anggit
 ekatana: jêmparing, anjêmparing
 iktri: rai
 akas: atos, kêngkêng
 aksa: ulat, mripat, paningal
 aksi: mripat
 akasa: langit
 aksara: dèdamêl
 aksatriya: satriya
 aksatriya kula: bôngsa satriya
 èksawa: waspaos
 oksawa: waspaos
 aksama: apuntên
 ikwa: kula
 akwèh: kathah
 akwayan: santana
 ekal: pantês
 okol: ulêt
 akol-akol: wêrut-wêrut
 èkal kalaka: padhati
 ukip: sulap

ukipên: kamisulapên
 akya: aku
 akyi: aku
 akêm: angum
 akang: lêsu, aking
 aking: garing
 --- 23 ---
 akung: brôngta, susah, kuciwa, pangungrum, kasmaran
 ikang: ingkang
 ekang: ingkang
 ada: adêg, môngsa
 adu: abên
 ade: damêl, adi, langkung, adamêl, mandamêl
 adi: langkung, ayu, bagus
 ado: têbih
 uda: suda, sawatawis
 adoh: têbih
 udahani: èngêt, sumêrêp, waspaos
 ada-ada: adêg-adêg
 adan: nuntên, ajêng, wiwit, rumantos
 adon: ulah
 idan: gila, edan
 edan: edan, gila
 udan: jawah
 adani: nyaèni
 adanu: teja, ateja
 udani: uninga, èngêt, waspaos
 idan-idan: ulah bawa
 udanya: uninga, èngêt, waspaos
 udannya: uninga, èngêt, waspaos
 adar: asor
 idra: idêr, ubêng
 èdêr: idêr, ubêng, kêpang
 adaru: andaru
 udara: awang-awang, wêtêng
 edran: midêr
 adarati: mega
 udrata: makutha
 adrasa: sangêt, kêras
 adrês: kêras, sangêt
 udrasa: tangis, nangis
 adarus: ambanjur
 adiraja: langkung ing pangapuntên
 adarma: sae
 udaraga: buntal, sabuk udaraga
 idêk: ilês
 adaka: banthèng
 udaka: toya
 adikara: wisesa, linangkung

--- 24 ---

udakara: kintên-kintên
udadi: sêgantên
adêdêl: andhupak
aditya: srêngenge, dintên Ngahad
adwa: talangke
udwani: uninga, èngêt, waspaos
udsaha: upajiwa
adulur: angiring, iring, kanthi, sêlur, rukun, urutan
adulura: aduluran, aruntungan
adiluwih: langkung
udalan: rêmbêsan
adpada: sêmbah, bêkti, krama, tata
adipati: ratu, patih
udapati: panyuba-nyuba
adya: adi, cahya, sae, èstri
adiya: nglangkungi
udaya: sêgantên, lambung, pucuk
adyah: èstri
adyahi: èstri
udyana: taman
adiyan: nglangkungi
adyus: adus
adyapi: kawasa, wisesa
adnyana: akal, osik
adamar: adêdilah
udamala: wastaning godhong
udang: alêm
idung-idung: sêngsêm
idung-idungên: êla-êla, kayungyun, kalênglêngên
at: sangêt
êt: singêdan, pingit
ut: palang, kalangkung
ata: ênêngna, mangkana
ati: manah, langkung, sari, nglangkungi
atu: têtên
ita: langkung, brôngta
iti: punika, têlas, alit
ite: punika
itu: punika
êti: wingit
ètu: mila, langkung, karana, sangêt, sae
ota: pirantos, abên-abênan, ulah
uta: lintah
atah: sae, kasaenan

--- 25 ---

utah: wutah
atuha: mibêr
ataiktri: kasaenan

atianta: kalangkung
 atêhêr: nuntên
 at-hat: malengos, karônta-rônta
 atihang: ngadêg
 atin: nglirik
 êtan: tilas
 ètun: mila
 utan: wana
 atanu: jêjulukipun panêngahing Pandhawa
 itina: sigêg, mangkana, lah ing kono
 itena: sigêg
 utana: amrih
 ètuniran: milanipun
 atindriya: budi
 ètunya: milanipun
 atanaya: pêputra
 ètunyan: milanipun
 atra: lungid
 atur: matur, sami, prasasat,atur, kados, upami
 atri: rame
 atêr: ngatêr
 otêr: gègèr
 utêr: bundêr
 atari: mangkana
 utara: èlèr
 atruh: jawah
 utar-utaran: lèlancaran
 otar-otaran: lèlancaran
 utarayana: kahyanganipun Bathara Wisnu
 itaragana: lakung,^[24] awang-awang
 atrang: têrang
 atuk: siwah
 utak-utik: urakan
 atakara: teja
 atut: atut, rukun, lastantun
 êtti: nyingid, wingit
 atiti: nêlas
 --- 26 ---
 atus: atus
 atis: asrêp
 êtus: êtus
 utus: akèn
 utsaha: upajiwa, panggaota
 utusan: kèngkènan
 atawa: utawi
 ituwa: luwing
 atawan: nêmah, wantahan, kusung-kusung, aboyong
 atiwega: enggal
 atwabyajêng: urangayu

atalêh-talêh: angadhuh-adhuh
 atulis: sêsêratan, sêratan
 atap: êtap, tumpuk
 atêp: sirap
 utpa: anut
 utpana: sangônta-ônta
 utpala: langkung pakantuk
 atya: kalangkung
 itya: anjênêngi
 etya: karantên
 atayan: panggenan
 atiyanta: kalangkung
 atyanta: kalangkung
 atyang: padhang
 atyêng: ajrih
 atma: nyawa, anak, têmah, ngejawantah
 itêm: cêmêng
 utama: utama
 atmaka: nyawa, pêjah
 atmaja: anak
 atimaja: arucat
 atambang: imbul
 utamôngga: sirah
 atag: akèn, pakèn, parentah
 atub: asrêg, jêjêl, numpêk, atuju, ngêbyuki
 atbuta: agêng
 atang: arta
 itang: ingkang
 itung: gêlar, anggit, nganggit, ngikêt
 etang: tata, wicalan
 etung: gêlar, cacah
 utang: sambutan
 atingkah: ngrakit
 atangis: nangis
 --- 27 ---
 is: ili, tètès, luntur, wêdal
 ès: paès, tumus
 os: tampi, simpên, pinrima; ^[25] hos alpa: kirang pinrimah ^[26]
 us: simpên, cêngku
 asa: pawèstrèn, rosa, cipta, rêngat
 aso: kèndêl
 asu: sêgawon, kalangkung
 isa: awon, hyang wisésa
 isi: isi
 isu: jêmparing, latu upas
 êsa: tunggil, satunggil
 esa: gusti, pangeran, pangagêng
 èsi: ili, siya
 osa: ngitak

usa: prihatos
 asah: pisah, konus, asah, buyar
 asih: asih, wêlas, tisna, mêlas asih
 asuh: suci
 isaha: pisah
 usaha: upajiwa
 asahan: ambêngan
 èsi-èsi: ngèsi-èsi, siya-siya
 asana: angšana, manggèn
 usana: wêkasan
 usnipa: tutuping gêlung
 ascarya: kasêngsêm, eram
 asir: bingah
 asor: kasor, mangandhap
 asri: asri, ayu, prayogi
 asru: sangêt
 usir: larag, bujêng, ambujêng, nglarag, purih
 usêr: ungsêl
 asari: asukma
 asura: dewa, danawa, akêndêl
 usara: êbun
 asisir: sumisih
 asir-asiran: bingah-bingah, sukan-sukan
 asrak: rame
 asuradipa: jêjulukipun Bathara Endra
 asurastra: jêmparing Côndhabirawa
 --- 28 ---
 asrêp: muringring, cês-cês, ngêrês
 asrêpan: cês-cêsan
 asrama: patapan
 asrêb: ngrêbda
 asrang: rame, liwêran, sêru
 asrêng: adrêng
 usik: ebah
 osik: ebah, sikara
 esuk: enjing
 iski: birahi
 askara: cahya, sêsotya
 asêkar: ngangge sêkar
 usada: jampi
 usadi: jampi
 osada: jampi
 osadi: jampi
 asta: tangan
 asti: gajah
 asto: saèstu
 astu: saèstu
 ista: cipta
 isti: cipta

istu: siyos, saèstu
 èsti: cipta
 èstu: yaktos, têtêp, siyos, sêmbah
 usti: sêbut
 asat: asat
 êsat: asat
 osita: arima, parêng
 astan: saèstu
 astana: namaning nagari
 istani: bantal
 astra: dêdamêl, jêmparing
 istura: prayogi
 astri: èstri
 istri: èstri
 èstri: èstri
 èstrèn: saksi, panjurung
 astrawara: jêmparing
 èstrya: estra
 istaka: kôntha
 astakoswala: rêbab, tangan hangigêl, wastaning sêkar kawi
 astut: sêmbah
 astati: rayap
 astuti: sêmbah, bêkti, nyêmbah, muja, puja, panyêmbah
 astutya: sêmbah, bêkti, nyêmbah, muja, puja, panyêmbah
 astwa: saèstu, pangèstu
 --- 29 ---
 istadha: bathuk
 astya: saèstu, pangèstu
 estya: saèstu, pangèstu
 astam: bingah, utawi
 astama: sukan-sukan
 istigar: tamèng, wastaning dêdamêl
 astungkara: puji bêkti, puji, mêmuji
 asis: wiyar, kandêl, sêru, kawêlas asih, anjèrèng
 isis: jèrèng, wingkis
 usus: usus
 asasta: rahajêng
 asastani: ngrahajêngi
 aswa: kapal, suci
 aswi: mrêdi, nguwuh
 iswa: ubêng
 aswana: panggenan
 oswan: mutêr, anggili, ngagar
 iswara: ratu, sabda kaluhuran
 asawit: asidhakêp
 uswaswa: angin
 èsèl: bêtêt, mêtês, kathah, aos
 angsêp: kukus
 asip: kukus

isêp: cêcêp, nêcêp
 asêp: nglimpe
 asaya: asring, apirantos
 asya: gumujêng, tandang, kapal
 asyi: mrêdi, mrasudi, asrêng
 isya: isi
 osya: angin
 asyah: ngrisak
 osyasa: ambêkan, êmpus, pangêmpus, ciyut
 usyasa: ambêkan, êmpus, pangêmpus, ciyut
 asyang: nguwhu, nyukani, ngajani
 asyangsyang: singub
 asmu: sêmu, irib, mirib, kados
 èsmu: sêmu, rasi
 asêm: landhês, lorod, oncat
 asuma: prihatos
 asmana: pikat
 asuman: prihatosan, kaluwihan, lêsonan
 asmara: sêngsêm, sêdhih, brôngta
 --- 30 ---
 asmarandana: suka sêngsêm, wastaning sêkar macapat
 asmaranala: sêngsêming manah
 asmaratantra: sêngsêming warni
 asmaratura: sêngsêming sih
 asmaralaya: swarga
 asmaranggama: sêngsêming sanggama
 asêman: landhêsan, lorodan, oncatan
 asumbung: komuk
 osug: urut
 asabda: ngandika
 astha: wolu, bau
 asthi: yaktos, gajah, sêdya
 istha: sêdya, cipta, pindha, upami, kôntha
 èstha: sêdya, cipta, pindha
 èsthi: yaktos, gajah, sêdya
 asthana: ênggèn
 asthra: dêdamêl
 asdhrah: dêdamêl
 asthaka: nêstha wolu, ênggèn wolu, sêdya, pindha
 isthaka: upami
 isthika: sêdya
 èsthaka: pindha, sêdya
 asthawa: yaktos, sêmbah, bêkti
 èsthawa: sêmbah, bêkti
 èsthya: gajah
 asthami: utawi, suka, kaping wolu
 asthaga: wolu, angus
 asthabasu: trah Wisnu kaping 8, titising Wisnu kaping 8
 asing: sabarang, sabên, sadhengah, cok; asingwanga: cok tiyanga

asêng: ngambar, mêthuk, urun
 asèng: ngundang, nguwuh
 asung: nyukani
 asênghit: murina
 asêngsêng: urun, mêthuk
 asinganya: sabên-sabên
 awa: murka, têrang, bawera, padhang
 awi: langkung
 --- 31 ---
 awe: pangawe, ayêm
 awu: alok, mungêl, rame, ramyang-ramyang, ngramyang
 iwu: èwu
 ewa: ewa
 ewi: engo
 ewo: golangan, ewa
 uwa: uwa, walat, oncat
 awah: awoh
 awih: alangkung, langkung
 awêh: susah, abuh
 awèh: suka, langkung, nyukani
 awuh: anyampah, nyampahi
 iwêh: sae, pulasara, rungsit, angèl, kurmat
 ewah: ebah, ewah
 èwêh: èwên, rungsit
 uwah: susun, ewah, cuwa
 uwuh: undang, uwuh
 uwahi: nusuni
 uwah-uwah: pongah-pangihan, ewah-ewah
 awan: margi, lurung, rintên, mega, amargi
 awon: awon
 awun: sande
 iwên: ucap, kocap
 èwên: ucap, kocap
 uwan: oncat, kèndhat
 uwun: sande
 awana: nitih
 awun-hawun: ampak-ampak
 awanda: padhang
 awinda: pêtêng
 awicarita: asri, raras, pakeca, ayêm
 awar: abra, wradin
 awêr: aling-aling, phadhang, wêkasan
 awra: abra, aglar, wradin
 awur: nyêbar
 awor: awor
 uwar: abra, wradin, parentah
 uwir: sèngklèh
 uwur: uwur
 awrah: ambyar, gumêlar

awran: mênðhung
 awur-awur: sumêbar
 wardaya: manah
 awarta: matur
 --- 32 ---
 awor sih: sacumbana
 awor jiwa: sacumbana
 awrêg: nglêrês, gege
 èwrêg: horêg
 awak: raga
 uwuk: lêbar, suwuk
 uwak: suwak
 awuk-awuk: sumamar, ngêndhanu
 awukir: rêdi
 awit: wiwitan, wiwit
 uwat: kêkah, pikêkah, sambada
 watgora: karêtêg
 awas: katingal, katawis, ningali, waspaos, têtela yaktos, ngawasakên,
 uninga
 uwus: sampun
 awasa: awas
 awesa: anggusti
 uwusan: wêkasan
 awasawad: pêpandêngan
 ewwa: ewon
 awiwaksa: ucap
 uwwèng: tiya, ^[27] kalawija, lèlèngèk
 uwal: buthêk, uwal
 aweya: nyukani
 apyang: abrit, abra
 awayang: abêksa
 uwêg: suwêg, cèlèng
 awang: mega
 awung: tindhih
 iwung: ngawur, tan sarônta
 uwang: pipi, paès, uwang
 uwing: suwing
 uwêng: gabêng
 uwèng: tiyang, kalawija
 awangsa: sanak
 awangga: ngapôngga
 awingawang: awang -awang
 awung-uwung: suwêng
 uwang-uwang: kantun mangu, wônga-wônga
 al: sakit; almurês: sakit mulês; almutra: sakit nguyuh
 ol: sakit
 ala: awon, kawon, risak, asor, cacad
 --- 33 ---
 alu: alu, duduk

ila: ewa, rêngu, mutung, misah, gantung, walêr, ila-ila, palerok
 ili: têtêmpah, ngungsi, ili
 ile: kumaki
 ilu: tumut
 êla: sae, alêm, puji, pêksi cêkaklak
 ela: ewa
 ola: pulêt
 ula: sawêr
 ulu: sirah, lurah, pangajêng, inggil, garan
 alah: kawon, risak, kasor, lah, susah, kalindhih
 alih: ambalik, ngalih
 alèh: balaka, alih
 èlih: palih, pindha
 êlêh: saèstu, langkung, rêngga, alêm
 olah: tingkah
 olih: angsal, pantês
 ulah: tingkah, pratingkah, solah, tandang, pratikêl, ulah
 ulih: antuk, mantuk, angsal
 ulaha: pirantos, saekan, ulah, êlar, êtrap
 ala-ala: kambêngan
 alu-alu: alugora, alu-alu
 ila-ila: walêr, sangkêr
 ili-ili: têtêmpah
 êla-êla: kasêngsêm, karaos-raos, ngungrum, ngajap-ajap, kapatos suka,
 alêm-alêman, anggunggung, kayungyun, alêm, lênglêng, sêngsêm,
 kapatos asih, sangêt suka, sangêt asih, ngêmi-êmi, gêbyar
 ola-ala: risak
 ulu-ulu: sêsirah
 alon: alon
 alun: alun, kumêlun
 --- 34 ---
 ilun: ilu, turutan
 êlên: untal, nguntal, ngulu, sarana
 ulon: ungêl
 ulun: kawula, kula
 uluna: ngawula
 ulunan: kawula, rencang, suwita
 alin-halin: prihatos
 alun-alun: alun-alun
 êlar: êlar, panjawat
 olêr: êlêr
 alura: nalar
 iliran: kudhun, kèli lêlangkungan
 alêk: sêkêl
 êlêk: rikat, balêdug
 ilik: sungkan, ewa
 èlik: sungkan, ewa, sêngit, lumuh
 elok: bagus, aèng
 uluk: kumbul

alukanapwa: kados pundi
 êlêkan: rikatan, galakan, balêdugan
 aldaka: dênawa, rêdi
 ilat: ilat, dalajat
 êlat: sêla
 ulat: upados, tingal, ulat
 ulêt: gêrus
 iluta: miluta
 alatalat: woh jati
 alis: alis, oncat, mêrit
 alès: oncat, nyamar
 alês: oncat, nyamar, ambolos
 ulês: kêmul, pangangge, tapih, sinjang
 alisuh: sayah, sangêt, têmên
 alasuna: samun
 alisyus: lesus
 alawan: mêmêngsahan
 elawana: gajah
 uluwan: inggilan
 aliwawar: prahara
 alal: dangu, antawis, êlêt, langkung
 ulul: dudut
 --- 35 ---
 alulut: pêpasihan
 ululan: dudutan
 alap: ngalap, mêndhêt
 alêp: asri, ayu, rêrênggan
 alpa: kirang, tuna, lukak, cacad
 ulap: sulap, bucal, kumêdhap, gêbyar
 ulupu: wastaning garwanipun panengahing Pandhawa
 alap-alap: peksi alap-alap
 ulap-ulap: kêdhap-kêdhap, kêthap-kêthap
 alap-alapan: rêrêbatan
 alpadaya: paekan
 alpita: butuh
 alapi: ngalapi, mêndhêti
 aladhara: baladewa
 alaya: jahe
 alya: lastantun, ical, kèli
 alyu: lastantun, ical, kèli
 aliyen: sumanès, sumingkir, liyangan
 halayuda: bala arahan
 alyus: adulur, pantês, rukun, larut
 alyusa: adulur, pantês, rukun
 alêm: alêm, puji, bobrok
 êlam: kayungyun
 êlêm: sêngsêm, kêlêm, karêm, labuh, sangêt, têmên, sakêdhap, rumiyin,
 panguncang, amung, pambucal, panyoba, panglalêt
 alimêrut: jimatan

alêmbana: pangalêm, puji, gunggung
 ilag: pêsat, oncat
 ulig: ulah
 ilagikan: bêsatan, kesahan
 alab: ambalabar
 alib: mokhal, sarwa sêpên, upami
 ulab: bêgja agêng
 --- 36 ---
 alab-alab: balabaran
 ulubalang: lurah gandhèk
 alang: adhang, alang, arisak, cêgat
 alung: apradapa
 alêng: aluwung
 along: ngêlong
 ilang: sirna, pêjah, ical; inilang: kaicalakên
 ilung: ical
 êlêng: kori
 ulang: upados, mubêng
 ulinga: mêtâ
 alangên: asanggama
 alingan: alingan, umpêtan
 alangan: cêcadhangan, cêcawangan
 ulangan: upadosan, ubêngan
 alang-alang: kambêngan, adhang-adhang
 ulang-ulang: wira-wiri, wongsal-wangsul
 ulêng-ulêng: urap- urapa
 alêngêngi: angasrèni
 apa: punapa, kados pundi, mapaki
 api: sêngadi, latu, awan, lêm pit, ngumpêt
 apu: latu, ênjêt
 ipi: ayuh
 èpi: impi
 èpu: sagêd, guna, sêdhih, putêk
 opa: punapa, akên
 upa: êlas
 upi: paripih
 upih: êjum
 apa-apa: kajêng apa-apa
 apan: awit, tur, sanajan
 èpên: sagêd, kobêr, kawawi
 epon: repot
 opên: sagêd, kobêr, kawawi
 apindhang: sacumbana
 upacara: sêmbah, panyêmbah
 apicala: sacumbana
 upir: têpi, ewah, suwir, pinggir
 aparan: punapa, kados pundi
 --- 37 ---
 apurunwu: anggili

aparanta: rumantos
 uparukti: pasang rakit
 uparêngga: rêngga, rêrênggan, gagas
 apak: pêtêng
 upuk: ênyêt
 apaka: ampak-ampak
 upaka: landhêsan, lêbêt
 apêkan: mega
 upakara: rêrênggan, nyuba-nyuba, panyuba-nyuba
 ipak-hipak: idak-idak
 upêkti: pisungsung
 upaksa: guling
 upaksi: uninga
 upèksa: ngèlmi; upèksa pramosadan: ngèlmi padhukunan
 upaksama: nambrama, ngasih-asih
 upadrawa: anggumatosi, anggulawênthah, ngrêngga
 apadgata: sanalika
 apti: ajêng
 apit: supit, gapit, sapit, ngapit, apit
 apèt: amrih, upados
 upata: supaos, ipat-ipat
 apatih: patih, aparentah
 apatan: têtahan, agêlungan
 apitara: gêlar
 apeta: amrih, upados
 apatya: patih, aparentah
 apus: tangsul
 apês: sangsara
 upasanta: mêmule, ngarih-arih, jalêr, sarêh
 apsara: dewa
 apsari: widadari
 upasarana: ganjaran
 upasaraya: ngrencangi
 upasadana: amalungsung
 upasaddha: bêbingah
 upasama: anambrama, ngasih-asih, ambagèkaken, nata
 upasoba: nyuba-nyuba
 --- 38 ---
 upasuba: nyuba-nyuba
 apwan: awit, tur, sanajan
 apuwara: têtahan, wêkasan
 êpul: golong
 apêluk: aukêl
 upalaksana: lampah, lumampah
 upalaksyana: lampah, lumampah
 apalaga: apêrang
 upalabi: pralambang
 apapa: nganiaya
 apidhudhuk: sacumbana

upajiwa: panggaota
 apajêng: asongsong, kados songsong
 apuya: latu
 apuy: latu
 ipya: supe
 epya: èwêd
 opya: alok
 upaya: paeka, pirantos, sasana, upados
 apiyan: bêdhiyang
 apuyika: latu
 opayasandi: pirantos, paekan
 upayasandi: pirantos, paekan
 apya: golong
 iping: canthèl, raos
 upama: upami
 upaman: sêsami, upami
 adha: wontên, môngsa, awon
 adhu: babo
 udha: wuda
 adhah: awon, alah, hèh, lah, adhuh
 adhuh: adhuh
 udhahani: uninga
 adhi-adhi: ari-ari
 adhake: cêpak
 udhaka: toya
 adhakya: cêpak
 udhat: nguman-uman
 odhil: angsal
 udhul: ambrodhol
 udhulan: brodolan
 adhêp: ajêng, katingal
 --- 39 ---
 idhêp: anggêp, uninga, nyana, tingal, cipta, sumêrêp
 idhêp-idhêp: awang-awang, pangidhêp
 idhêpan: ngandêlan, pituhunan
 udhodha: ngubak- ubak
 udhaya: sêgantên
 adhêm: asrêp
 adhamwa: kêkanthil
 adhang: cawis, pêthuk
 adhing: jodhang
 idhang: dhulang
 idhung: irung
 edhang: ijèn
 edhing: ijèn
 udhang: urang
 udhangwahatu: urang sela
 udhanggala: urang watang
 aja: wêdal

aji: ulah, puja, rêgi, ratu, japamôntra, rêga, pamuji
 aju: majêng, ajêng
 ijo: ijêm
 uji: palèlèran, dadar, ingkêm
 ajon: ngêsuk
 êjan: bangsaning jin
 ujana: taman
 ujani: epah
 ajar: tutur, pitutur, wulang
 ajir: ajèr, ajur
 ujar: ucap, pangucap, ngucap, wicantên, wuruk, waraujar, warah wuruk
 ujur: mujur, ujur, ajur
 ujaran: wicara, wicantênan
 ajak: èmbèt, ilu
 ojat: suwur
 ojwala: cahya, urub, murub, gêbyar, gumêbyar, sorot, sumorot
 ujwala: cahya, urub, murub, gêbyar, gumêbyar, sorot, sumorot
 ajiwa-jiwa: pêksi dewata
 ujêl: wêlut
 ajap: ajap, pangantos-antos
 --- 40 ---
 ujjala: cahya, urub, murub, gêbyar, gumêbyar, sorot, sumorot
 êjum: tata, êlus
 ajêng: prayogi, bagus, ayu, paju, rahajêng, lêlawanan, ngambung, ngajêng
 ujung: pinggir, poncod, pucuk, silih, imbal, lancar
 ujungan: asilih, imbalan, pinggiran, poncodan, pucukan
 hya: toya, kathah
 aya: usung, wêsi, pakèwêd
 aye: he-he
 ayo: suwawi, hèn
 ayu: sêmbada, sae, ayu, rahajêng
 iya: inggih
 eya: obah
 oya: ebah, wontên
 oyo: êndêm, mêngdêm
 uya: ewah, brôngta
 ayah: wêsi
 oyah: ebah
 uyah: ewah, pathi
 ayun: ajêng
 hyan: yèn
 iyun: gonjing, goyang
 iyan: pangêlèran, manawi
 hyun: ajêng, asmara, badhe, girang, sêngsêm, kajêng
 uyun: dhêdhapuraning têbu
 hyun-hyun: girang, sêngsêm, lênglêng, berag, kédah-kédah
 ayuni: ngajengi
 iyunan: gonjingan, bandulan

ayun-ayunan: ajêng-ajêngan

ayantara: antawis

hyar: toya

iyar: manawi

hyarta: arta

hyarti: têngês, sêrêp

hyrubi: anggêr; hyrubimahyun: anggêr ajêng

hyadus: adus

ayat: angkah, kajêng

uyut: nglangên, urut

--- 41 ---

hyuta: yuta

hyatma: gesang

ayasa: adamêl, asêrang

hyas: paès, pêpaès

hyasa: paès, pêpaès

hiyas: paès, pêpaès

hyasih: ing sih

hayaskara: sela lintang

hyasên: kapitêmên

aywa: aja, rahajêng, sae, ayu, laku

aywas: sela

aywang: rame

hyala: awon

hyalah: kawon, risak

hyalih: balik

hyulah: ulah

ayap: sowan, pamarek

hyadhah: ya ta lah

ayay: he-he, hêh-hêh

ayya: asri, sae, aja

ayuyu: yuyu

ayyana: rêngga; inayyan: rinêngga

ayyadi: sae

ayam: ayam, kampuh

ayama: ayam, kampuh

oyag: ebah

oyug: gênjot

uyug: asri

ayubabya: sêmbada

hyang: dewa, rêsi, surak, wêwayangan, Hyang Indra, Bathara Endra;

Hyang Sakra, Bathara Endra; Hyang Iswara, Bathara Guru; Hyang

Siwah, Bathara Guru; Hyang Ari, Bathara Guru; Hyang Rudra, Bathara

Guru; Hyang Rudra, Hyang Wisesa; Hyang Sri, Bathari Sri; Hyang

Wulan, rêmbulan; Hyang Brahma, Bathara Brama; Hyang Anala, ratu;

Hyang Arka, surya; Hyang Agni, latu; Hyang Rawi, surya; Hyang Raditya,

surya; Hyang Kalêpasan, kalêpasan, kamoksan; Hyang Parwata, rêdi;

Hyang Indralaya, kayanganipun Bathara [Batha...]

--- 42 ---

[...ra] Endra; Hyang Anangga, dewataning patilêman; Hyang Aruna,
 surya; Hyang Alangêh, dewataning sêkar; Hyang ing Narmada,
 dewataning lèpèn; Hyang Kusuma, dewataning sêkar; Hyang ing
 Pakasutan, dewaning patilêman
 hyung: kacang
 iyang: kaki
 hyeyung^[28] : ura
 huyang: panas, susah, sêngsêm
 hyang-hyang: dewa, dhanyang, surak-surak, hyang-hyangning kusuma,
 dewataning sekar; hyang-hyangning palupi, dewataning tulis; hyang-
 hyangning jaladi madu, dewataning jaladi madu; hyang-hyanging surata,
 dewataning tulis, gambar
 hyangkat: mangkat
 anya: wontên, nanging
 inya: babu
 enya: anglirakên
 onya: wontên
 unya: ungêl
 anyuh: rêmêk, lêbur
 anyar: anyar, ngalih, enggal-enggalan, enggal, tumêmbé
 anyir: gurih sangêt
 anyêr: ngantos
 anyur: ajur
 unyik: urakan
 anyut: labuh, kèli, larung, larut
 anyèp: anglimpe
 anyêm: nêncêm, nyêlub
 anyum: ngêkum, nyêlub
 anyêb: nyêlub
 anyang: aking, boyongan, boyong
 onyang: wontên
 anyangan: boyongan, bêboyongan, akingan
 anyang-anyang: bêboyongan
 êm: rêmbag, ginêm, rêmbagan, ginêman
 --- 43 ---
 om: hêh, mêtêng, sêmadi, puja
 ama: pasu, mêtêsa
 amu: sira, kowe
 ima: mega
 êmu: êmut
 oma: jêmparing
 uma: wiji
 umi: wiji
 ume: ngêlangi, anywara e, mungêl e
 amah: murka
 umah: lambung, griya, lantêh
 umêh: mados, anywara is, anywara as
 umèh: mèt, cakêt
 umoh: oncat

umahah: ngraos
 umèha: cakêt, mèh, sukaa
 umèhi: nyukani
 amahi: nusuni, mêwahi, anggunturi
 amoha: lumuh
 umihat: ningali
 imahutik: kilat
 umuhutti: ngambêngi, mêtiki
 umahas: lumampah, nusup
 umihis: mili, tumètès, lumuntur
 umahya: mēdal
 umahyang: alok
 am-am: kayuyun, ^[29]bingah, cêngêng
 êm-êm: rêmbagan, gêginêman
 om-om: hêh-hêh
 amu-amu: amun-amun
 imi-imi: mimi
 êma-êma: êmi-êmi
 amèn: ambêbarang, ngupados padamelan dhatêng ngamônca
 iman: owêl, tanpa damêl
 eman: owêl, tanpa damêl
 umani: cêmêng, sêsawang
 umuni: mungêl
 emon-emon: êmut-êmutan
 imandri: rêdi
 umundang: ngundang, ngaturi
 imantara: mega tipis
 umêntas: nyabrang
 --- 44 ---
 umêntasi: nyabrangi
 umêntya: nêlas
 umandhe: gêguling, ngupamèni
 umandhap-andhap: mangandhap
 umanjat: manjat, mancad
 uminjêm: gumantos, nyambut, anggêntosi
 uminjêmi: anggêntosi, nyambuti
 umanjing: lumêbêt
 amanya: ombèn-ombèn
 umunya: mungêl
 amênêng: kèndêl, tanpa ngucap, antêng
 uminang: nyoba
 uminung: anjêngglung
 umênang: kèndêl, mênang
 umênêng: kèndêl
 umucap: ngucap
 amêr: pangarih-arìh, pamrih, pangungrum, rêngga, rênggan, alêm
 amor: ngrukêt
 imar: eman, angkah
 omêr: eman

êmur: lipur, ngimur, nglipur
 èmêr: èrêm
 umèr: ngantos
 umor: awor
 umur: kesah, mibêr
 amara: dewa
 umara: dhatêng, dhumatêng, murugi, mara, majêng
 umari: mantun
 umora: ngamori
 amarah: abrit
 amrih: akajêng, kajêng, nêdya
 umarah: ngangkah, nêdya, wêwarah
 umarih-arîh: angrêrapu, ngasih-asih
 amaran: sanalika
 umèrakên: ngêntosi
 amrik: wangi
 umarêk: ngadhêp, sowan, nyêlak
 umarêki: nyakêti, nyowani, ngadhêpi
 amarakamini: widadari
 umurud: mundur, kesah
 --- 45 ---
 amrat: amot, amomot, awrat
 amrêta: jampi, toya
 umaras: anggêpok, ambênthuk, nimbangi
 umiras: nigas, ngiras, merang
 umrês: ngubrês
 umarswak, amruwak, ambruk: sumêrêpya
 umarêp: madhêp, ngajêngakên
 umurup: lélintonan
 amarapada: kadewatan
 umarêpakên: ngajêngakên
 umarya: mantun
 amrêm: tilêm
 amargi: dening
 umirib: ngemba
 amarabawana: kadewatan
 amrang: mêrang
 umrang: umung, gumêrah
 umrêng: gumrênggêng
 umiring: ngiring
 umarêng: dhumatêng
 amaranggana: widadari
 amêk: nigas
 amuk: ngamuk, pêrang
 umêk-umêk: kumrêcik
 amik-amikan: pêpangan
 umikêt: nangsuli, nganggit
 umaksi: ningali
 umaksya: ningali; umaksya-umaksyaken: ngulat-ulatakên

umuda: mindha
 umidêr: midêr
 amidik: andheprok
 amit: amit, pamitan
 amèt: mên dhêt, amrih ngupados
 amot: mawrat
 imut: èngêt
 umêt: umpêtan
 umèt: ngupadosi
 umut: mêthil
 umati: mêjahi
 umêtu: mêdal
 --- 46 ---
 umatih: marentah
 umatur: matur, ngupami, upami
 umaturakên: ngaturakên, ngupamèkakên
 imutik: kalat
 umetêhas: bêtêrah
 umatus: ngêtus
 umutus: ngutus
 umatya: mêjahi
 umatag: akên
 umis: narocos, andrèwès
 umasuk: lumêbêt
 umasit: ngubrês
 umèstu: amrih
 umastuti: nyêmbah, ngabêkti
 umastawa: amêmuja
 umèsès: sumilak
 umiswa: mubêng
 umismata: mrêbês mili, nangis
 umasung: nyukani
 umawa: ambêkta, ngangge, mawi, birahi
 umawèh: nyukani
 umiwêh: nyaèni, mulasara, ngangèlakên
 umuwah: anusun
 imawan: namaning rêdi, rêdi
 umawêr: mambêng, ngambêngi, nadhahi
 umiwarna: ngrêngga
 amwita: tédhak
 umawag: ngawur
 amla: kêcut
 umali: ambalik
 umili: mili
 umalih: malih, ngalih, ambalik
 umolih: angsal, pantês
 umalah: ngawon, asor, ngrisak
 umulih: mantuk
 umulun: ngawula

umalad: mèlelèd, ngalad-alad
 umulat: ningali
 umulati: ningali
 umalisak: ngubrès, ngosak-asik
 umaliwat: nglangkungi
 --- 47 ---
 umalap: mëndhêt
 umaluy: wangsul, ambalik
 umilya: tumut, mili
 imalaya: mega
 umalya: wangsul
 umaluywa: wangsul, ambalik
 umilag: anggiwar, mêsat, lumajêng, minggat
 umilang: sirna
 umilangakên: nyirnakakên
 ampu: rosa, kuwat
 êmpu: guru, pandhe
 umapi: asêngadi, awad
 ampah: pênging
 ampêh: cêgah, rosa, sangêt, ampuh
 umpah: pangucap awon
 ampuhan: prahara, kamandoson
 impên: sagêd
 impun: kumpul
 êmpan: pakan, êmpan, angsah, pasang
 èmpên: sagêd
 umpan: tindhih
 ampuni: apuntên
 ampir: andhêg
 impêr: irib, kados
 êmpar: gêlar
 ampêru: lêmpêru
 amparan: dhampar
 ampak: pêdhut
 ompak: ganjêl
 umpak: ganjêl
 ompak-ompak: ajug-ajug, ganjêl
 ampêt: mampêt
 amput: gatra, untap
 umpat-umpat: ganjêl
 impwan: supênan
 ampuwan: prahara, kamandoson
 umpil-umpilan: dhêdhumpilan
 ampeyan: têpi, kikis, suku
 amfang: ènthèng
 --- 48 ---
 amping: jagi, aling
 ampung: aling
 ompèng: tumpang

ampungan: alingan
 umadha: montêni, ngawoni
 umidhêp: ningali, mituhu
 umadhêmi: mêjahi, nyirêp, ngasrêpi, ngayêmi
 umadhang: abaris, aglar, cumawis, sumladhang, ngadhang
 umajar: matur
 umijil: mêdal
 umajêng: ngormati, nyaèkakên
 umajêngi: nyêmbadani, nyaèni
 umaya: maeka
 umayu: nyaèni
 umyar: angèn
 amyat: nonton, ningali
 umiyat: ningali, nonton
 umyus: midid
 umyab: umob
 umyang: gumêrah, gumrumung, ambranang
 amyangakên: ngilokakên
 umanyang: amboyong
 amêm: antêng
 umom: hêh-hêh
 umêmpan: mêmpan
 umêmpar: gumêlar
 umimbêh: wêwah
 umambah: ngambah, ngidêk, ngancik
 umèmbuhi: ngêrobi
 umambat: ngèmbèt
 umambala: ambucal
 umuguh: wangkot
 umagêm: ngangge
 amba: kawula
 imba: pindha, timbang, alis
 emba: pindha
 umba: agêng, molah
 umèb: anjirap
 ambah: trajang, nrajang, ngambah
 imbah: wêwah, wiraga
 imbê: wêwah
 imbuh: wêwah
 embuh: wêwah
 ambahak: ambandhang, ngrayah, amboyong
 ambaudhêndha: langkung adil
 --- 49 ---
 êmban: êmban
 ambuni: mingit
 ambancana: anggodha
 ambênda: ngandêl
 ambandakalani: ambengkalahi, milawani
 ambinas: nglêbur, nglunas

ambondhan: nglowongakên
 ambanjut: nglarut, mêcat, ngrucat
 ambar: wangi, sumrambah
 ambur: sêbar, nyêbar
 umbar: ucul
 ambara: uluk, awang -awang, lêlana, nguja
 umbara: uja, umbar, nguja
 umibêr: mibêr
 umbaran: uculan
 ambêrêg: andhêsêk
 ambarangin: tumbak mawi gombyok
 ambarêkik: ambêkik
 ambartala: ara-ara
 ambrasat: ngungsir, ngrisak, ambibarakên, ngaburakên
 ambarasat: ngungsir, ngrisak, ambibarakên, ngaburakên
 ambarisat: nglêbarakên, ngrucutakên
 ambrastha: nglêbur
 ambramara: kados kombang
 ambragigi: ambragaga
 amrêbès: ambrêbês
 ambak: ngêsa, aglar, budi, walèh, gêlar
 ambaka: walèh
 ambêk: budi, manah
 ambêkêli: nyangoni
 ambat: èmbèt, têruntun
 êmbat: pangêmbat, ngêmbat
 umbut: wuwus
 ambatan: èmbètan, têruntunan, cancangan
 ambasah: ambarong
 ambusun: wusu
 ambiseka: nambrama
 ambawa: wiwit
 ambawah: ngêrèh
 --- 50 ---
 ambwani: ngêbyuki
 ambawani: amiwiti
 ambawang: pakèl
 hambil: pëndhêt, mëndhêt
 ambul: bantu
 imbal: gêntos, sêlang
 umbul: udalan, umbul
 ambala: bucal
 ambulu: bulu
 ambal-ambalan: undhak-undhakan, gêgêntosan, sêsêlangan
 imbal-imbalan: asêlangan, agêntosan
 ambalinik: nambal
 amblik: mên yawak, jalêr
 ambulawani: nglawani
 ambili: mëndhêti

ambalan: pancadan
 umbalan: udalan
 ambalap: amrih
 ambulya: ambulu
 ambilungan: pare
 ambadhèdhèr: ngadhèdhèr
 ambadhèdhèri: ngadhèdhèri
 ambidhung: anggodha
 amboja: mangan, nyukani tédha
 ambujana: asêségah
 ambya: sarèh, ambung
 ambyuh: ngambung
 ambyat: ogèk
 ambyati: ngawrati
 ambyawi: misesa
 ombyong: gombyok
 ambayangkari: ngusung pangrêngga
 umambara: muluk, alêlana
 ambumurca: nyamut-nyamut
 amboga: dhahar; amboga drawina: dhahar eca
 ambagas: andhanganakên, ngrosakakên
 ambibèni: ambêbahi
 ambabara: ambêbarang
 ambabarêpi: mangajêngi
 ambubat: nyuwir
 --- 51 ---
 ambathothot: mrêngut
 ambathuthut: mrêngut
 imbang: lambung, têngbing, tandhing, timbang, traju, iring, pinggir
 umbang: gêmblung
 ambêngkêri: mêngkoni
 ambingkas: ngrisak
 ambengkas: ngrisak
 ambangkêng: ambêbêg
 ambêngkung: ambêndung
 ambangse: ngidung, anggêndhing
 imbang-imbang: pêpèrèng
 amang: ampang
 amêng: bangêr, amung, arus
 aming: amung, nanging
 amèng: jagi
 among: ngêmong, nandhang, ulah
 imêng: sêdhih, manah pêtêng
 imang: mega
 èmêng: sêdhih, manah pêtêng
 umang: lêsù, nglêsù
 umung: gumêrah, sêru, gumrumung, umyung, kabrabeyan, rame, surak
 umong: wiwit, ngadhuh, ngawula
 umênga: mênga

uminghêl: nglirik
 amonghyun: sanggama
 umangan: mangan
 amongraras karasikan: sanggama
 amongrêsmi: sanggama
 amongraga: nandhang brôngta, ulah awak
 umangkat: bidhal, mangkat
 umangkata: ngajêngakên
 umangkas-angkas: ambêbênêr
 umingêt: sumêrêp; umingêt-umingêt: sumêrêp-sumêrêp
 amongtani: ulah tani, têtanèn
 umungsi: ngungsi
 umingis: nglingkab
 umangsêh: mangsah
 umingsêr: mingsêr
 umungsi: manjing, ngungsi
 --- 52 ---
 umangiswapakên numpangakên, ngrêsikakên, ngasrèkakên
 umangsya: mangsah
 amonglulut: sanggama
 umingjêm: têtuwî
 umangêm: ngêkum
 umungguh: mungguh
 umungguh: manggih
 umanggêh: nganggêp, ngangkah, mêthuk, mrênah
 umanggêhi: ngêkahi, nguku
 umanggya: manggih
 amêngan: pêpancèn, asukan; amêngan bolang: kasukan catur
 age: enggal
 oga: ugi, ebah, bégja
 agah: wisesa, wênang, arah
 agahan: kumawawa
 agah-agah: wênang-wênang, wisesa, arah- arah
 agna: kakên
 agni: latu
 agunakaya: rajakaya
 agaru: kajêng garu
 agra: pucuk-pucak, inggil
 agraha: mêngku
 agêr-agêr: ganggêng
 ègrèk: botên santosa, awon
 agiramita: anggiyêng
 agat: pituhu
 ugwang: gêmblung
 agal: agêng
 agli: kakên
 egal: birahi
 aglar: tata, jirap
 aglis: enggal

agul-agul: gêgêdhug, tanggon
 agulung: gumulung
 agepya: enggal
 aguyu: gumujêng
 agya: rikat
 ogyan: ugi
 agyat: gumêbyar, sora
 aguywa: gumujêng
 agnyana: budi
 agêm: anggèn
 --- 53 ---
 ugêm: bundhêl, wastaning dolanan
 agama: tata, agami
 agamêl: nyêpêng
 agung: agêng
 ugong: bodho, cubluk, bingah, umbar
 ugongan: bodho, bingah, umbaran
 ugungan: bodho, bingah, umbaran
 aba: parentah, ungêl
 abi: langkung, baris
 hêb: aub, sidhum, ngandhap
 ibu: biyung, babu, babo, dhuh, dèwi, anggèr
 èb: samar
 eba: endah
 èbi: urang aking
 aboha: akêsèd
 abahan: prabot, dandoson
 aban: margi, undhakan-undhakan
 êban: pangauban
 êbanan: pangauban
 abèn-abèn: lêpat-lêpat
 abinawa: kalangkung-langkung
 abandhungi: sauran, ambarungi
 abar: ngagag, ngagagi, tarung
 abra: waradin, ambranang, sumirat, mubyar
 abur: burêng
 abran: gêbyaran
 abaran: agagan, pangabaran, tarungan, wurahan, gègèr
 uburan: burêngan
 obar-abir: calèrèt
 abirawa: langkung rowa
 abirowa: langkung rowa
 aburwa-burwana: ambêbujêng
 abirama: pangraos, murka
 ibramaga: bêsus nêlasyu
 ibak: turut
 ibêk: kêbak, pêpêk
 êbak: narajang
 ibêkan: kêbakan, pêpêkan

abakti: nyêmba^[30] [nyêmb...]

--- 54 ---

[...a]

abaksana: mangan

abêt: sabêt

ubut: carobo, ambalurut

abêt-abêt: wêngku, panunggilaning cantrik

abisana: kabina-bina

abisika: ajêjuluk

abiseka: ajêjuluk, panyuba-nyuba, panyungga-nyungga, mêmule, pamêmule, kurmat

abisekan: pakurmatan

abisatya: langkung têmên

abisama: kabina-bina

abiwara: wêwulang, langkung agêng

abiwaddha: panyungga-nyungga, panyuba-nyuba, amêmule

abwat: awrat, sêru

ubal: udal

abala: darbe abala, apagêr

abalan: jalaran

abolêrêng: tiyang sade arêng

ubalan: udalan

ubaya: jangji, wangsit

abyar: gègèr, gêlar

abyaran: wurahan, gêlaran, gègèr

abyuran: gumrubug

abyat: awrat, sêru

abyasa: putus, pintêr, nate

abiyasa: putus, pintêr, nate

abimana: linangkung ing manah

abimantra: puja môntra, japa

abimata: wicaksana

abibis: tiyang damêl êdom

êbang: jangji, agag, cadhang

êbung: êbung

atha: êros, sigêg

ang: lêsu, lungkrah, ing

ing: ing, nanging, kang, hi

êng: sêrêng

èng: jawi, ing

ong: adhu, kawula, wiwit

ung: jêngglung

angi: ngalèr

inga: ubêng, watês, karana,

--- 55 ---

gantèn, sirna

inge: engo, mengo, kamitolihên

ungu: wungu

inga: ubêng, gantèn

angêmu: ngêmu
 anghang: lêsu, lungkrah
 onghong: adhuh-adhuh
 unghung: jengglang-jêngglung
 angan: rijêki
 angin: barat, kêpêt, ngambar, sumèh
 angên: budi, cipta
 ingan: ubêng, watês, karana, wêkasan, timbang
 ingana: nglêngkara
 ingin: kapengin
 angên-angên: budi, ambudi, ngangên-angên, pamicara
 angun-angun: banthèng, galak
 angar: lanas
 ungar: wiwit, udhar
 ungaran: wiwitan, udharan
 angurut: tiyang damêl kawat
 angras: ngêras
 a-ngrês: ngêrês
 ang-rês: anggêgirisi, wêlas
 angrêm: tilêm
 angiring: iringan, nglirik, ngiring, dhatêng iringan
 angrêng: ngêngrêng
 angku: angkah
 êngka: ambyar
 ingêk: egak
 êngkah: makatên
 ênguk-ênguk: mangu-mangu
 êngkan: mangkana
 angkên: kados, pindha
 angkèn: anggagrag
 angkara: liwung, galak, srêngenge, murub, gumêbyar, ngulad, barubah,
 linangkung
 êngkara: galak
 ungkara: môntra, donga, puja, mêmuja
 angkara-kara: mubal-mubal, gêbyar-gêbyar, mulad- mulad
 angkaradrêmbe: barubah
 angkakara: putêk
 --- 56 ---
 angkat: budhal, mangkat, junjung, anjunjung
 angkas: lêrês, cadhang
 angkus: êcis
 angkas-angkas: anglêrês, cadhang-cadhang, ngajap-ajap
 angkwa: akên
 angkya: kula
 ingkang: ingkang
 ingking: ingkang
 angde: dados, adamêl, badhe
 angdoh: nêbih
 angdik: sangêt

angdeka: andika
 angdadi: nyaèni
 angêt: bangêt
 angut: lumêr, lêmbat
 ingat: èngêt, sumêrêp
 ingêt: prayitna, èngêt, wicara, sumêrêp, uninga, tingal
 angutan: lèlumêran, lèlêmbatan
 ingêt-ingêti: mrayitnani, ngèngêti, micara
 angêt-angêtan: angêt-angêtan
 ingtang: ingkang
 angsa: banyak, tédhak
 ôngsa: banyak, tédhak
 ungsi: ungsi, pangungsèn, purug
 angas: ngoso, cênthula, andhandhang
 angus: angus
 ungas: ambêt, gêmblung
 angсах: baju, ^[31] ngêsah
 angсах: pandang, majêng, ajêng, angсах, mangсах
 ungas-ungasên: ambêt-ambêtên
 angšana: sêkar angšana
 angšanasinga: dhampar
 ungsir: bujêng, purug, larag, êsuk
 angsek: pêpak
 angсaka: mêngсах
 angсoka: sêkar angсoka
 --- 57 ---
 angсasa: angêsah
 angсwa: ngambung, dupa
 angсwa: mên dhêt
 angсya: aju, angсах
 ingwan: ingon
 angwan: angèn
 angwuri: ngêtut wingking
 angwatgata: natoni
 angwap: galak
 angwaya: anggontor toya
 ingwang: kula
 angol: ngrangkul, mulêt
 angèl: angèl, sayah
 ingèl: jungkêl
 ungèl: ungèl
 anglih: lêsu, kangèlan, ngêlih, nglêntrih, susah, sayah
 anglon- loni: ngèlèn-èlèni
 anglocita: ngunandika
 anglêk: sêkêl
 anglaksa: nglêpasi
 anglud: ngêsuk, tumut, ngungsir
 anglês: anglês
 anglès: oncat

anglêsês: kajang lêsês
 anglwangi: andèrèsi
 anglilimut: nyênyupe
 anglayang: nglayang
 anglampu: amilalu
 anglumbari: ngèbêki
 anglêbur: ambadhar
 ngling^[32] : ngucap
 nglong^[33] : lêsû, kangèlan, ngêlih, nglêntrih, susah, sayah
 nglongsarira^[34] : alum
 nglongjiwa^[35] : alum
 angap: angap
 angdhe: adamêl, dados, badhe
 ôngja: ônja- ônja
 angjug: anjog
 ingya: ingsun
 angêm: ngêkum
 angga: awak, upama
 anggi: bumbu
 ingga: wangên, upami, ngantos
 ôngga: awak
 anggah: angkah, karsa, kêkah
 --- 58 ---
 anggêh: anggêp, prênah, pêthuk, angkah
 inggih: singgih
 anggêhi: nganggêp, ngêkahi
 anggait: nancang
 anggana: èstri, ijèn
 angganararas: ayu-ayu, èstri ayu
 anggindhal: nyêndhal
 anggêndhing: tiyang damêl gôngsa
 angganjar: angganjar
 anggênjong: tiyang sayang
 anggoco: nyuduk
 anggra: rangkah, dhadhah
 enggar: bingah
 anggara: dintên Salasa
 anggurah: ngumbah
 anggarundam: anjarumat
 anggurenjal: anggronjal
 anggêri: anjênthir
 anggrèk sitangsu: namaning sêkar
 anggêrêmus: ngrêmus
 anggrumung: anggrêmêng
 angguragadha: ngarubiru
 anggarbini: wawrat
 inggên: enggak
 anggakara: kuwat, prajurit kawasa agêng
 anggadêbrus: maloto

anggadêbus: maloto
 inggut: lirik
 anggêtêm: asêmu, abêbêg, muring-muring
 anggas: walang, galinggang, gadhing, gathik
 anggêsês: gusis
 anggêsêng: ambêsmi
 agosong^[36] : anggotong
 anggwan: ênggèn, anggèn
 onggwan: panggenan, ênggèn
 unggwan: panggenan, ênggèn
 anggal: dhangan
 inggil: inggil
 enggal: enggal, sawêg, anyar
 unggul: unggul, munggul, luhur, inggil, kêkah
 --- 59 ---

anggalanthang: tiyang sade grabah
 anggilot: ngêmah
 angguli: ngungkuli
 anggalang: mambêngi
 anggapraya: wêwayangan
 ônggapraya: wêwayangan
 anggêdhèni: nyênapatèni
 anggêdhig: tiyang pandhe
 anggya: angge
 unggya: ênggèn, prênah
 unggyan: ênggèn, panggenan
 anggyat: ngagèti, nyalèrèt
 anggayagah: ambêlasah, miyagah
 anggamêli: nyêpêngi
 anggêmpang: anglêbur
 anggampung: andhanganakên
 anggêmpung: nyêmêng, anggamêng
 anggambuli: ambijigi
 anggagah: panggah, rosa
 anggagahi: ngrosani, manggahi
 anggêgwan: ngangge
 anggagap: ngawak, anggêpok
 anggêgêdhêgi: anjêjêmbêri
 angguba: nganggit
 anggêng: asring, anggung, krama, tansah
 anggung: asring, tansah
 anggingsiri: ngowani
 anggênggêng: anggamêng
 anggengi: ngasringi
 anggangan: pawakan
 ènggungan: gênjotan
 angêb: aub
 anging: nanging, namung
 ungang: tingal

êngung-êngung: pêtêng gagap
 na
 na: mangkana, sigêg, wontên
 ni: botên
 nah: mangkana, musthika, radên
 nih: lumuh
 naha: ngrêringa, taha-taha, ngaturi, rêringa
 nahu: aningali
 --- 60 ---
 nahan: mangkana, sigêg, ênêng; kanahan: kaênêngan, kèndêl
 nahên: ngampêt, mêgêng, ngênêng
 nihan: mangkana, sigêg, kèndêl
 nohan: bégja, gusti, kaluwihan
 nuhun: nyunggi
 nahana: sigêg
 nuhani: nyêpuhi
 nuhuni: ngyêktosi
 nahani: nêguhi
 nahêni: ngampêt
 nuhoni: ngèstokakên
 nahanakên: ambêtahakên, ngampêt
 nahênakên: ambêtahakên, ngampêt
 nahantya: sigêg
 naur: malês, nyaur
 nêhêr: nuntên, sigêg, ngucap, tumuntên, nalika
 naurakên: naurakên, malêsakên
 nuhuk: nowok
 naut: nyaut
 nauti: cacing, nyauti
 nahas: nusup
 nêhasi: ngesahi
 nahuwi: nguningani
 nahwani: anggêgani, nêtêpi, anggêga
 nuhwak: nuwêk
 nuhyani: nuhoni
 nihyangakên: ngadêgakên
 nahêm: angginêm, ginêman
 nahing: nanging
 nihangakên: ngadêgakên
 nan: sigêg
 nin: langkung
 non: ningali
 nana: risak, ical, sirna, rai, nyingkiri
 nono: mangkana
 nuna: nyuda, kirang, adamêl
 nuni: mungêl, nyimpên
 nunu: ambêsmi
 noni: ningali, ningali ing
 nanah: nanah

nênah: anggêsêng
 --- 61 ---
 nênahakne: ngrisakakên, nyirnakakên
 nanan: nyandêrakên
 nênun: nganggit
 nanantya: nguwh, ngucap
 nancah: menggok
 nancanga: ngrêngga
 nêênê: tètès, oncèr
 nêênêri: nètèsi, ngoncèri
 nanak: anak
 nêênêki: nêênêka
 nêênêkki: ngitik-itik, milala
 nanda: ngucap
 nandi: bayu
 ninda: awon
 nindi: midih
 nêenadi: nêeningali
 nondah: ngacêcêng
 nandu: nanêm
 nindra: indha
 nendra: tilêm
 nandukara: anjurungi
 ninidikara: nyênoroti, amêmuja
 nandukkên: nuju, andhawahakên
 nindita: langkung, linangkung
 nandya: ngucap, sumbar, dhoso
 nindya: langkung, kalangkung
 nindyan: elok
 nindyamantri: patih, mantri linangkung
 nundang: ngundang
 ninta: ngrêmêni
 nantên: awit, karantên, mêkatên, saèstu
 nuntun: nuntun
 nuntitakên: ngoncat-ancitakên
 nantya: mênggak, ngucap, sumbar, dhoso, nguwh
 nantam: nuwuki, nuruti
 nuntagi: nyuntagi
 nanting: nandhing
 nuntu: mucuk
 nanas: nanas
 nunas: nyakot, mangan
 nunus: ngunus, narik
 nunuwi: ambêsmèni
 niniwah: anggèsèhi
 niniwêh: kèwêdan, sinaenan, pinulasara
 nanali: ngapus-apusi
 nêênêlêhi: mêmadhangi
 --- 62 ---

nandhi: nandhing, sudi, nyandhi
 nindha: narub, mayu
 nundha: ambantu
 nandhih: anjujug
 nandhahi: nututi
 nindhya: langkung
 nandhang: ngangge, nyanggi
 nandhing: nyami, nandhing
 ninjo: nginguk, nuwèni
 nanjak: ngrisak, andungkap
 nanjata: manah
 nanjung: nêlacap
 nanam: nganam
 nanêm: nanêm, nancêp
 nênnêm: nênnêm, nginêm
 nanampan: wancak suji kaca, buwêng-buwêng kados nampan
 nanêmakên: nanêmakên, nancêpakên
 nanamakne^[37] : nganamakên
 nanang: ngêlangi
 naning: môntha
 ninang: salewah
 nuning: ningali
 nanang-nanangan: lêlangèn
 nênungsung: mêmêthuk
 nica: eca, têtêp, mêkar, langkung, nistha
 nuca: ngrisak
 nacah: mangan, ngrajang, tan pégat, nacah
 nacara: antêng
 nacak: ngambah, nyoba
 nacad: ngêndhih, nacad
 nicaswabawa: gara-gara
 nuculi: mudhari
 nicip: nêcêp, nêsêp, ngicip
 nêcip: nêcêp, nêsêp, nusu
 nucap: kocap
 nicipi: nucup, ngicipi
 nucupi: nglancari
 nir: icala,^[38] rusak, têlas, sirna, tanpa
 nêr: nêsèr
 nor: ngasorakên
 nara: tiyang jalêr, anjêmparing
 nari: tiyang èstri
 naru: nyêndhu
 nira: rusak, têlas, ical, musna, sirna, tanpa, ngicalkên
 --- 63 ---
 niri: ngicalakên, nyirnakakên
 nire: ical
 niru: nelad, tumut
 nêra: nètès

nêru: ambantêr
 nera: toya
 nora: dede, botên, botên wontên
 nure: mudhar
 nuru: nyuru
 narah: nyarah, ngangkah
 naruh: ambarungi, nyirêp
 nirah: nètèr, ngêlih, malembat
 nêrêh: nyêrat, nurun, mudhun
 nêruh: anjawahi
 nurah: ngêlèr, anjèrèng, nuruh
 nuruh: nuruh, ngêcuri
 nuruha: nuruh, nuruhi
 nrahi: masrahi, ngêsrahi
 narah-arah: ngangkah-angkah, sumêdya
 naraendra: ratu
 nararya: ratu, tiyang agêng
 naraiswara: ratu
 naraaji: ratu
 nareaaji: ratu
 narahyang: nawa sanga, kadewatan
 nurun: tumurun, têdhak
 nuruni: nêdhaki
 niru-niru: tumiru, telad-telad
 nuru-nuru: nênilêm
 nirnakkên: nêlasakên, nyirnakakên
 narandu: ngidêri, ngubêngi, mradini
 narendra: ratu
 narandum: ngidêri, ngubêngi, mradini
 naranata: ratu
 nirantara: tan pégat
 narantaka: tiyang ambêk pêjah
 naraca: traju, danawa kuthip
 naracabala: danawa bala alit, bala danawa arahan, bala brakasakan,
 panah kang mêdal ewon
 nora: ngasorakên
 nirarakên: nyilakakên
 norakên: ngasorakên
 niraya: botên katingal
 nara-rya: satriya, tiyang anèm
 narariya: tiyang agêng
 --- 64 ---
 nararyya: ratu, tiyang agêng
 narka: ngangkah, ngintên, andugi
 nuraka: nyurak, nyuraki
 nurak: nyurak, nyuraki
 naraka: naraka
 narakoswa: tiyang miji ing ratu
 naradi: tiyang linangkung

nirada: sandikala, candhikala
 naradipa: ratu
 naradipati: ratu
 naradipatya: ratu
 nurut: andhèrèk, tumut
 nurutakên: numutakên
 nrês: nugêl
 naras: ngambung
 nêrês: nugêl
 nêrus: nêrus
 noras: ngambung
 nuras: ngrisak, nurun
 nirasa: tanpa raos
 nurasah: narasah
 nrêsi: nugêli, ngajrihi
 nurasi: ngrisaki, nuruni
 nurusi: nancêbi, nyagêri, mathoki
 nurasakên: ngrisakakên, nurunakên
 narasiwanasa: Bathara Guru
 narèswara: ratu
 nariswari: ratu èstri
 narèswari: ratu èstri
 narasingha: sima tiyang
 narasinga: sima tiyang
 narawantah: linangkung
 nirwikara: botên sarônta
 narwat: ngrêbat
 narawata: wradin, abra, tan pègat, sêlur, lumintu
 narawita: tiyang miji ing ratu
 narawatah: wradin, abra, tan pègat, sêlur
 narawasa: nêmpuh
 narawagra: jêjulukipun Bathara Wisnu
 narawang: narawang
 narawung: ambarung
 narawangsa: trahing ratu
 narawôngsa: trahing ratu
 narawungi: ambarungi
 nirlaba: tuna
 --- 65 ---
 narpa: ratu
 nêrpa: ratu
 nrêpa: ratu
 nrapi: nyirêp
 nirapada: kamuksan, kadewatan
 narpaduhita: ratu èstri
 nêrpaduhita: ratu èstri
 nrêpaduhita: ratu èstri
 narpadayita: ratu èstri
 nêrpadayita: ratu èstri

nrêpadayita: ratu èstri
 narpati: ratu
 nêrpati: ratu
 nrêpati: ratu
 narapati: ratu
 narapatya: ratu
 narpamahisi: ratu èstri
 nêrpamahisi: ratu èstri
 nrêpamahisi: ratu èstri
 naraji: ratu
 narya: ratu
 nêraya: ngrencangi
 nuruyi: ngrênggani
 narayana: jêjulukipun Bathara Wisnu, sanjata pangabaran
 narayanangsa: wisnu tumurun
 nirayapada: kamuksapadan, suralaya
 naryya: nantun
 narmada: lèpèn
 nirmala: suci, rêsik
 nrêmale: mradini, nglimputi
 nurumbul: ngroyok
 nrêg: ambêrêg, nyêrêg
 narag: nyabarakên, nyarèhakên
 nêrêg: ambêrêg, nyêrêg
 nuraga: ngasoraga
 nirgana: tanpa sêla
 naragal: angrêrêntah
 naragi: nyarèhi
 nirgiba: bodho
 narab: nyarab
 nêrêb: ngiris, nugêl
 nirib: ngèmpêr
 nirbana: têrang
 narbuka: ambuka
 nirbita: jêjulukipun niwata kawaca
 narabas: amborosi
 --- 66 ---
 nrang: nunjang, nrajang, nasak, bayas, kados, ambujêng, nêmpuh
 narang: nasak
 nirang: ingkang
 nêrang: biyas, kados, ambujêng, nêmpuh, nrajang, nunjang
 nêrêng: rêngu, ngregoni
 nurung: ambujêng, nêsêg, nyurung
 nurungi: anjurungi
 nak: anak
 nik: urut, tata, pirantos
 nuk: nuwêk
 naka: kuku, êmas, dhumatêng
 naki: punika

naku: mêngku
 nika: punika
 niki: punika
 nike: punika
 niku: punika
 neka: warni, sanès
 nikihên: punika
 nak-anakan: golèk, anak- anakan
 nêkait: nyêkait
 nakon: akèn
 nikan: punika
 nikin: punika
 nikèn: tiyang èstri
 neka-neka: mônca warni, sanès-sanès
 nikanatang: ingkang
 nikanang: ingkang
 nukar: nglintu, narungi
 nukir: ngukir
 nukari: ngintoni, narungi
 nukêri: nyukêri
 nukarta: nyikara, ngarubiru
 nukarya: mandamêl
 nakoda: juragan
 nakatên: nyakajêng
 nakiti: nyakiti
 nakuti: ngajrihi
 nuksma: nyamar, nêlik, nyamun, nitis
 nikwin: nguman-uman
 --- 67 ---
 nikal: mutung, nugêl, ngikal
 nikêl: mutung, nugêl
 nikêlwarti: nyêmbah
 nikêp: nyêpêng
 nêhêm: nyublês
 nakang: ingkang
 niking: ingkang, punika ing, uruting, tataning, pirantosing
 nikèng: ingkang, punika ing, sangêti
 nukung: ambujêng
 nda: nuntên, mangkana, sigêg; wancahipun: ênda
 ndi: pundi; wancahipun: andi
 nada: awicantên
 nadi: sêgantên, bènawi, bayu, langkung, liring, toya
 nida: awon, panyaka, ngatingal, karêm
 nidu: kambah
 nèdi: aèng
 nuda: ngirangi
 nudu: nêdah, nuding
 ndah: mangkana; wancahipun: endah
 nadah: risak

nêdêh: nêdahakên
 nuduh: nuding, ngutus, akên
 nuduhi: nudingi, nglêrêsi, ngèmpêri, nêdahi
 ndan: mangkana, nuntên
 nidra: nyilib
 nêdêr: midêr, ngêpang
 nidrak: ngawoni
 nadukara: jumuru, ^[39] anjurungi
 nidikara: muji
 niditya: nglangkungi
 nadpada: ngabêkti
 niddha: ambêbênêr
 ndya: pundi, yaktos; wancahipun: êndya
 nadya: bayu
 nidya: nglangkungi, dados
 nedya: ngegla
 ndyan: mangkana; wancahipun: êndyan
 nêdyaanta: kaluwihan
 nuding: ngutus, akên
 --- 68 ---
 nudingi: nudingi
 nut: nurut, anut
 nata: ratu, parentah, nata, nyêmbah
 nati: langkung, gajah têtên, lêtês, pêrang, kuwu, môngsa
 nate: mangkana, tau
 natu: nyatu
 nita: kangèlan
 niti: kuwu, têtên, pêrang, lêtês, sayaktos, gajah, adil
 nuti: ngutusi, ngliring
 natah: mangan
 nitah: nata, marentah, aglar, anggêlar
 nitêh: ulêr
 nitih: numpang, nindhih, numpak, nglindhih, nyêtha
 nitihi: numpangi, nindhihi, numpaki, lumindhih
 natin: nglirik
 nitan: liring
 nitan-nitan: liring-liringan
 natar: latar
 nitra: marna, nyêrat, mripat
 nitir: manti-manti, nêtêr, botên kêndhat, mantu-mantu
 netra: mripat
 notor: nêtêr, nata, apadhian
 nutur: èngêt
 nuturakên: nanjangakên, ngèngêtakên
 nitiradya: têtêning nagari
 nitikrama: lêtêsing têtêbung
 nuti: nuruti
 nutakên: lumiring, mituhu
 natas: ambêdhah

nutus: ngutus
 nitisruti: tēmēning wiweka
 nitisadya: tēmēning cipta
 natasi: ambēdhahi
 niti sastra: lērēsing sastra
 natal: nglabēt, nglabēti
 nutpah: mani, rahsa
 natpada: ngabēkti
 natya: ulat, liring
 nētya: ulat, liring
 --- 69 ---
 nitya: asring, tan pēgat, tansah, yaktos, langgēng, ulat, tēmēn, tansah, ningali
 netya: ulat, liring
 notyani: nucèni
 nityasa: tan pēgat, anggung, langgēng
 nitiman: langkung lērēs
 nitimanta: pintēr tēmēn
 natmata: mawas, ningali, maspaosakēn
 nitiguna: tēmēning kawignyan
 natab: nabuh
 nutub: ngētub
 natanggal: anggraita
 nis: ngingkis, ical, tan, sêpēn, tanpa, botēn wontēn, musna, kesah, nyamar
 nus: ngubrēs, androdos
 nasa: dewa, dharatan, ical, langkung, nglangkungi
 nasi: sêkul
 nisa: ical, tanpa
 nisi: isi
 nesa: gigu
 nosa: tarimah
 nusa: pulo
 nusi: sanalika
 nēsēh: nusuh
 nisih: nisih
 nosan: nadhahi
 nusèn: pēpulonan
 nisana: nistha
 nasunya: panêpèn
 nisca: èstha
 niscaya: pasthi, tanpa antawis, tan sarônta, botēn taha, têtêp
 masthèkakēn
 nasar: nyampar, sasaran
 nasika: irung
 nisaka: rêmbulan
 niskara: sabarang, sadaya
 niskarana: tanpa kintēn- kintēn
 niskala: tanpa sangsaya, dewa, tanpa rêgêd, suci, Sang Hyang Wisesa

nistha: karana, karantên, kathah, nalika, wêkasan, sadaya

--- 70 - --

nisita: langkung, linangkung

nistanya: sakathahipun

nisturu: tan asih

nisturan: kasihan

nastapa: ngêngirangi, bêtah tapa, ulah tapa

nastyakkên: ngèstokakên

niswa: murub, nyabat, gampil

nuswa: pulo

niswahat: sumilak

niswara: tanpa swara

nêsêl: gêtun, nalôngsa

nusup: nusup, lumampah

nusapada: jagat

nusya: pulo

nasmu: asêmu, kados

nasêmu: asêmu, kados

nêsêb: nêsêb

nastha: rimbag

nistha: ahèr

nêstha: rimbag

nêsthi: nêdya

nèstha: wangun, istha, sêmu

nasthaka: lingir

nisthawa: asor

nawa: padhang, mancorong, sanga, padhang, sae; sudyanawa: tulus sae

nawi: karantan

niwa: ngangge, sowan, ngalingi, nandhang, niwaroga, nandhang sakit

niwi: marêk, suwita

newa: sowan, nyamèh

nawih: nêmbing

niwah: nyalewah

niwêh: mana, ngrêngga, motha-motha

nêwah: nêbak

nuwahi: nusuni

nawan: amboyong

nawani: amboyongi, ngaturi, nawèni

nawanakên: amboyongakên, nyarambahakên, ngrantanakên

nuwun-awun: ampak-ampak

nwandhani: nyêlani

nawacu: sagêd

nawar: nawa

nawur: nyêbar, nyawur

--- 71 ---

nawuri: nyêbari, nyawuri

nirwikara: tan sarônta

nuwarta: misuwur

niwaryya: intên barleyan, prajurit

nawak: awak
 nêwêk: nuwêk
 nawaki: madhangi
 newaka: ngawula
 nawakna: ambingahakên
 nwangani: ngêlongi
 nawat: nyawat
 niwata: pangangge
 nawatgata: natoni
 nawatya: nyawat
 nuwityan: jalaran
 niwasa: srêngenge
 nawaskata: waspaos
 nawasanga: awang- awang
 nawiwi: magêri
 nawawani: nglawan, nyêmbadani
 nuwilagônnda: ngulitda ing^[40]
 nwama nwaman: nènèman
 nwagata: ngaturi, ambagèkakên
 nawang: ngegla, asawang, nyawang, ningali, sêmu
 nawing: magêri, nêmbing, ampungan
 nawêng: nyaput
 nawung: nganggit, ngrumpaka, miwiti, ngêmban, nampêg, ngubêngi,
 among
 nawêngi: nyaputi, ngalingi, ngubêngi
 nala: latu, manah, têtêng
 nila: angin, nila, manik, wastana^[41] sêsotya biru
 nalah: ngawon, kawon, adèkèk, ambarung
 nalih: ambalik, andugi
 nilih: angganti, nyêling, nyambut
 noli: noli, kamitoli
 nulah: nata, marna, ulah, nugêl, adamêl
 nuli: mantuk, noli
 nêlêhi: madhangi
 nuluhi: madhangi, ngobori
 --- 72 ---
 nêlahi: madhangi
 nilih asih: nyêlang-nyêling
 nila indra: nila agêng
 nala-ala: ngumpah-umpah
 nêlên: ngulu
 nalini: anggêntosi, nyantuni
 nalanitus: raosing manah
 nali- nali: tampar-tamparan
 nila-nila: angin-angin, angin
 nalandangi: narungi
 nular: nelad
 nulirang: maro
 nalika: nalika, maspaosakên

nêlak: mêlak
 nilakrama: nyêla basa
 nilad: niru
 nilat: andilat
 nulêt: nyumêd
 nalutuh: nglabêti
 nalêtahi: nglabêti
 nalutuhi: nglabêti
 nilas: napak, nglabêt
 nalasar: ambalasar
 nilawarsa: jawah angin
 nali-nali: ngapus-apusi
 nalap: mên dhêt
 nilap: nyilib
 nulup: nabuh, natab
 nilapracôndha: angin pangabaran
 naleja: bangsaning kêkêlingan
 nalyani: ambundhêli, nangsuli
 nuluyana: nglêbêti
 nilêm: nyilêm
 nulum: ngêmut
 nilamanindra: nilamanik agêng
 nalèmpèng: malèmpèng
 nalimpang: menggok
 nilib: nyamar, nyidra
 nalang: nglantari, nanggêl
 nalinga: kuping, nyumping, nyumpingakên
 nalangi: nglastari, ngalangi
 nulungi: nulungi
 nêlangadi: nyêlang-nyêling
 nèp: nglimpe
 napa: punapa, nyapa, ngupatani
 napi: suwêng, botên wontên
 napu: nyaponi
 --- 73 ---
 nipa: andugi, tanpa ênggèn
 nipu: ngapusi
 nêpa: mola
 nipuna: linangkung, putus, langkung, gumêlêng, nglêmpak, mumpuni
 nipunah: nglêbur
 napak: ngambah, napuk
 napuk: rampak
 nêpak: nampiling, nabok, nubruk, ngêmèk, nampèl
 napati: ratu
 naput: nglimput, lumindhih, nyingêb, nangkêb, nungkêb
 nipat: nyipat
 nêpata: nyupaosi
 nêpta: doyan
 naputi: nglimputi, ngindhihi

nêptya: manggih, angsal, nêdya, nêptu, masthi
 nipas: awis, tipis
 nêpis: nyaring
 nêpus: nyami, ngukur
 napwa: ngêjum
 nêpya: minggir
 nupama: upami
 napang: nabok
 napung: ngambul
 nadha: ngucap
 nadhi: sêgantên, bayu
 nedha: nacad
 nêdha: narima
 nadhah: mangan, nyuwun
 nadhahi: makani
 nidharyya: musthika
 nêdhya: pundi
 nêdhêng: nyêdhêng
 naju: nyumping, nyumpingakên
 noja: noja, anjujug, andunung
 nuja: noja
 nuji: nyujèn, ngonce
 nuju: nglancari
 najini: nyêgah
 nojar: ngucap, ucap
 nujar: ngucap, ucap
 nojara: ujar
 nujwa: nuju, nglêpasi
 nujya: nuju, ngonce
 --- 74 ---
 najêm: tajêm, pajêg, nglandhêpi
 nya: mangkana, wontên
 nyu: kalapa
 naya: ulat, ulah, pasêmon, kathah, paningal
 niya: ngriku, mangkana
 nyuh: tatu, ngrisak, nglêbur
 nyan: ênya, manawi, anggènipun
 nyana: nyana, nyipta
 nayan: yèn
 niyan: mangkana
 nayana: ulat
 nayanani: nglawan
 naya-naya: ulat liring
 nyar: anyar
 nyara: celèng
 nyaran: anyaran
 nayardika: wingi
 nayarya: ratu
 niyak: nêrak

nyuk: nyêluk
 nayaka: punggawan, rai, panunggul, pangajêng, pangirid
 niyakgraha: jandhéla
 nayadi: sumèh
 nyat: ngangkat
 nayat: sangêt
 nayut: mênggah, mambêng
 niyata: yaktos, saèstu
 nyatan: yaktos, yaktosan
 niyatan: sayaktosan
 niyatakên: ngyêktosakên
 nayuti: ngayuti, malangi, madhangi
 nayati: ngajêngakên
 nayatakên: bangêtakên
 nyasa: maèsi, ênggèn
 niyasa: langgêng
 niyup: nyêbul, nglaras
 nayapada: swarga, pasang sêmu, awang-awang
 nayadhi: linangkung
 nyaya: yaktos, saèstu
 nyam: anèm
 nyama: anèm
 nayam-ayam: ngayam- ayam
 nyaga: daga,^[42] dagangan
 niyaga: dagang, dagangan
 --- 75 ---
 nayugyani: nyuwawèni
 nayogyani: nyuwawèni
 nayub: nayub, ngombe, sukan-sukan
 nayubagya: nyuwawèni
 niyang: ngadêg
 niyangakên: ngadêgakên
 nanya: takèn
 nanyum: ngêkum
 nanyub: nyêlub
 nama: wasta, ngungkuli
 nami: nyêgah
 namu: nyêgah
 nêmu: manggih, angsal
 nêmaha: anjarag
 numêhakên: nyingidakên
 numuhyakên: anggêgani
 naman: anaman
 numana: ngrasak
 numuni: mungêl
 numêna: nyupêna
 numanakên: ngrisakakên
 numundu: mundur
 numundang: matur

naminta: anyuwun
 niminta: karantên
 numôndha: ambagèkakên
 numandhêg: mandhêg
 namu-namu: awang-awang
 namar: nyilib, ngikis
 namêr: ngarih-arih
 nimur: ngesahakên, ngiwakakên
 numara: dhumatêng
 numarah: nêdya, ngangkah
 numêrah: tumurun
 namiri: nyangkribi
 numiras: nigas
 numuras: ngrisak
 numarawarah: nanjangi
 namak: nandukakên
 namakana: nglorod
 namuda: mêtahi
 numoda: ngaturi, ambagèkakên
 namudana: ngaturi
 namata: maspaosakên
 nimita: karantên, mila
 numata: ningali, mawas
 --- 76 ---
 numati: mêtahi
 namatani: nyupaosi
 numêtakên: nyingidakên
 nimitya: karantên, mila, saèstu
 numatya: tulus
 numityap: kêkintun, ngintun
 numusir: ngungsir
 numiswa: anggêgampil
 namwat: nyambat
 nimal: nimpal
 numili: mili
 numulih: mantuk
 numalandarngi^[43]
 : ngayoni, ngêmbuli
 numalad: mëlèd, modod
 numalat: mëlèt, modod
 numilwa: tumut
 numilag: kesah, mêsat, minggat
 nampu: nampu
 nômpa: ngampil, nyanggi
 numpa: nusun
 numpu: ngirup, numpu, ambêbujêng sato wana, ambêbêdhag
 numpah: nyuntak
 numupuh: anggitik
 nampuhan: ampuhan

nimpên: ngêjum
 nimpuna: ngumpul, nglimputi, nglêmpak, gumêlêng, mumpuni
 nimpuni: ngumpulakên
 nampar: nampar, nyaut, nyambêr, ukara, nampiling, nêsêr
 nimpal: nyepak, nimpal
 nampurnakkên: nyampurnakakên
 nampuri: naratabi, nglabêti
 namperong: nampiling
 nampak: mêtêk, ngegla, ngambah, nampêk, nglimput
 nampêk: mêtêk, nêmpuh
 numpêk: nuntak
 nampeka: nêlik
 nampèk: nampèl
 namput: nampêk, nglimput
 nimpêt: ngumpêt
 numpati: nanggêli
 --- 77 ---
 namputi: nglimputi
 nampis: nêlas, nampèl
 nimpuli: ambundhêli
 nampelang: nampiling, ngracik sêdhah
 nampaya: kêkuwung
 nampyal: nampèl, napuk
 numapag: nangkis
 numpingakên: nyumpingakên, nyundhukakên
 numodha: ngaturi, ambagèkakên
 namya: angsal, manggih, nyêmbah
 nêmya: angsal, manggih
 namuy: nyêgah
 namiy: nyêgah
 nomya: nglipur
 nomyah: nutut
 namayani: mujani, nyumadosi
 numiyat: ningali
 numiyangakên: ngadêgakên
 nambe: mêtêk, nanjangi
 nambah: mêtêk, oyag, ngambah, nyêmbah, nrajang
 nêmbah: nyêmbah
 nambahi: mêtêk
 nambêhi: mêtêk
 nimbun: ngurug, numpang
 nêmbur: nyêmbur
 nambrama: ambagèkakên
 nambrami: ambagèkakên
 nambak: nambak, ambêndung
 nambakya: nambak, ambêndung
 nambut: nyandhak
 nambat: nyundhang, nyundêl, nuwak, nyigar
 nambuti: nyandhaki, nampèni

nimbal: ngêlih
 nimbul: ngambang, niyup
 nambala: nambal, ambucal
 nambula: nginang
 nambalang: ambucal
 nêmbalang: nyawat
 nambayi: anjangjèni
 nambyakkên: nyambèkakên
 nambang: mêgat, nugêl, nyabrang, nyambêt
 nambong: nyamar, ambawur, nyêngkolong
 nêmbang: nabuh
 nêmbing: minggir
 --- 78 ---
 nêmbung: anggitik
 nambang haksi: tingal-tiningalan
 nêmbang haksi: tingal-tiningalan
 nambêngi: nalangi, ngalangi
 nimbangi: nimbangi, nulungi
 numangkat: mangkat
 numangsêh: mangsah, murugi
 numungguh: mungguh
 numungguh: minggah
 numanggya: mungguh
 naga: sawêr, naga
 nagi: nagih
 nagu: nyanggêmi
 niga: niga
 nuga: nunggil
 naga: nagih
 nêgah: nyêgah
 nêgêh: nambrama
 nêguhi: ambêtahi, ngantêpi
 nêguhakên: ambêtahakên, nêtêpakên
 nagêni: ngukuhi, magoli
 nagendra: ratuning sawêr
 nagara: nagari
 nugara: nglêbarakên
 nugraha: pêparing, kanugrahan, maringi
 nigraha: pêparing
 nugrahan: pêparing
 nuguri: nênggani
 nagaraja: ratuning sawêr
 nagakusuma: nagasantun, wastaning sêkar kawi
 nagata: yaktos, têmên, tumama, têtela, katawis
 nigas: mancasi
 nagapati: ratuning sawêr
 nagapasa: pangabaran sawêr
 nagapuspa: nagasantun
 nagapuspita: nagasantun

nagaji: ratuning sawêr
 nagabônda: sawêr agêng, wastaning sêkar kawi
 nagabandana: pangagênging sawêr, nagarante
 --- 79 ---
 nagabasuki: ratuning sawêr
 nugêng: nugêl
 nub: nêmpuh, ngêbut, anjog, tumanduk, nrajang, nunjang
 naba: bêning, padhang
 nabi: wudêl
 nabah: nabuh
 nêbah: nabuh, nabih, nêpak, nampèl, nêbak
 nêbih: nêbih
 nêbar: nyêbar
 nirbaya: tanpa pakèwêd
 nabda: ngucap
 nabêt: nyabêt
 nabtas: mamôngsa, ngrampung
 nibasara: utusan
 nabastala: langit
 nubawa: munasika, nyikara
 nabwang: nulak
 nobaya: jangji
 nubayana: nêtêpakên
 nabyatkên: nyabêtakên
 ning: ing, bêning
 nung: kawasa, linangkung, langkung
 ninga: sabên
 ninghat: ambijig
 nanghêt: umpêtan
 nanghing: nanging
 nangan: anggorèng
 nêngên: nêngên
 ningan: sabên
 nangên-angên: micara, ambudi
 ningar: alingan
 nêngêr: manjêr
 nêngêrasa: anandhani
 ningarêja: nyanggamani
 nungku: mêngdêng, mênglêng
 nungka: nunjêl, nungkak
 nangkak: mêksa
 ningkah: nata, molah, nitahakên
 nêngkêr: nugêl, têngkêl
 ningkad: miyak
 nangkoda: juragan
 ningkês: nyambêr, ngêkês
 nangkil: sowan
 nungkul: biluk
 nêngkêl: nugêl, malang

nungkêm: nunjêm
 nêngêt: ngantup
 --- 80 ---
 nangutus: angutus
 nangtang: nantang
 nungtung: mucuk, mènèk
 nangtang jaya: sêsumbar
 nangis: nangis
 nangsah: majêng, mangsah
 nangsêh: majêng, mangsah
 nangsaya: misaya, mandamêl, nganiaya
 nêngsêng: mêthuk
 nungsung: mêthuk, minggah
 nêngêl: mêtêl
 nangli: nglampus
 nanglah: nglojok
 nangling: pangucap
 nangimbêhi: amêwahi
 angga: nyanggi, mawi, môngga
 nungga: ngengingi
 nênggah: micara, amrih
 nênggih: inggih
 nêngguh: inggih, andugi, ngintên
 nungguh: mungguh
 nangguhi: ngambêngi
 nanggêhi: ngambêngi
 nunggahi: nganjati, nginggahi
 ninggahi: ngewahi, nyimpêni, nyingkiri
 nanggana: ijèn, nanguh
 nanggênah: anggênah, minta-minta
 nanggêni: ngêkahi, nanggoni, malangi, magoli
 nênggarani: ngrungrumi
 nênggak: ngampêt, mêngêng, nênga
 nanggakkên: nyumanggakakên
 nungzwi: nyêlaki, ngungkuli, wontên ing
 nênggwar: nyenggol
 nanggala: nênggala
 nanggul: nulak, nangkis, mêthuk
 ninggal: nilar, têrag
 nênggêl: malang, nugêl
 nunggal: satunggil
 nunggul: tumiyung
 nênggalani: malangi, anjêmparing kalihan nênggala
 nungguli: nungkuli
 nanggal: nênggala
 nanggulang: lumawan, ngêmbuli, malangi, nglawan
 --- 81 ---
 nênggulang: lumawan, ngêmbuli, malangi, nglawan
 nanggurangi: nglawani, anggagahi, ngadhangi

nanggap: môngga pulih, mulihakên, narima, nampèni
 nunggyangtaya: mitênah
 ninggug: nyinggêt
 nanggung: nyunggi, nyanggi, ngrêmbat, ngalang, malangi
 nanggêng: ngalang
 nunggang: numpak
 nanggungi: ngrêmbati
 nunggangi: numpaki
 ningêb: nyaput
 nungi: ngawasani
 nêngah: têngange
 Ca
 ci: lèpèn
 ce: e
 cah: rêngat
 caha: babo
 cèha: hèh
 cuha: gêla
 cegah: he
 cehaha: e hèh hèh
 cehahah: hehe, sêsumbar
 ceah-ceah: hèh hèh he
 cihna: tondha, têngêr, pratondha
 sia-cia^[44] : ciya-ciya, sumbar
 ceaceah: hèh hèh he
 cahya: sorot
 cahêng: mampang, amêng-amêngan
 cana: pêthak, ujar, suci
 cina: tondha, têngêr, pratondha
 cuna: ical
 cuni: ical, panunggul, soca
 cani: ngasah-asah
 cinna: tondha, têngêr, pratondha
 cuna: ical
 --- 82 ---
 cuni: ical, panunggul, soca
 cancala: molah, ebah, kumêlab, kêdut, thathit, kêlab, silib
 candi: candhi
 candu: pathi, kalalar, pathèn
 cunda: linangkung
 candra: rêmbulan, marna, warni
 côndra: rêmbulan, marna, warni
 candrakanta: marna warni, rêmbulan kôntha, rêrêpi
 côndrakanta: marna warni, rêmbulan kôntha, rêrêpi
 côndradimuka: namaning kawah ing kadewatan
 candrasa: tanggalan, wastaning dèdamêl
 candrama: rêmbulan
 côndramaya: rêmbulan mancur
 cundaka: têlik

canti: sae, nguwuh
 cinta: rêmên, asih
 cônta: pinton
 conto: pinto^[45]
 cintantya: ayu, sae, langkung
 cantri: cêla, kuciwa, cacad
 cintra: cêla
 cintraka: sangsara
 cantaka: pêksi, cêkaklak
 cintaka: pêksi, cêkaklak
 cantya: mukti, sae
 cintya: ayu, sae, langkung
 canasuruh: sêdhah canang, katata mengkolan
 candha: pangabaran, têmbung
 candhi: candhi, gêdhong
 candhu: candhi
 cindhe: bangsaning kêkêlingan
 cundha: linangkung, wastaning jêmparing
 candhani: candhana
 cundhuk: cundhuk, têmpuh, panggih, pêthuk, kapanggih, kapêthuk
 candhala: bêngis
 candhya: candhi, gêdhong, musthika
 candhyana: candhana

--- 83 ---

cundhamani: pangabaran, manik linangkung, sêsotya, panah linangkung
 cindhaga: tulad, pucang, pudhak, mayang
 candhaberawa: pangabaran kala
 côndhaberawa: pangabaran kala
 candhang: bêtêkalan, dhêdhasar, nadhahi, cêndhêng
 cundhang: rusak
 cinthaka: bilahi
 canthang: kêprak
 conthong: conthong
 caca: rêngat
 cucu: suduk, sikut
 cacah: cacah, rajang, têttha
 cucuh: suduk
 cacahan: cacahan
 cacah cucuh: sawiyah-wiyah
 cacanthang: sinom, songkok, kêkêprak
 cacak: wawrat, ambah, jajal, pirantos ngrajang sata, wastaning abrahan
 têtunan
 cucuk: cucuk
 cicikat: ajar-ajar, gladhi
 cucur: pêksi kudhasih, wastaning panganan
 cacadan: cacad
 cacata: galudhug
 cacat: cukat
 cicitan: gêgalihan

cacala: lêlayu
 cacal: timpal, tatal, colok, bêsèr
 cicil: bantu, ulur, thathit
 cacap: cacap, ampuh, asrêp, wastaning dèdamêl
 cacaya: kumandêl
 cacampuri: momori, ngarus-arusi
 cicithak: bathuk, têpus
 cacanguk: têlik
 cor: brabah
 cara: tata, pindha, kôntha, pratikêl, lagu, pangucap
 cari: ngupados, kônca
 caru: tingkah, sidêkah
 cira: prayogi
 --- 84 ---
 ciri: tulis, èstha
 cere: kere, bandak, bandak bandarakan
 cora: nistha, ngêlèr, jèrèng, anjèrèng
 core: rêmèh
 cura: ngêlèr, jèrèng, anjèrèng, prayogi
 curi: sela, nuruhi, cidra, pandung, culika
 curu: urakan
 corah: ura, abra, anglèr, misuwur, congkrah
 curah: jèrèng, ura, anjèrèng
 curih: baribin
 cor-acor: brahak-brahok
 corah-carih: corak-carèk, corang-caring
 curah-curah: ngêlèr-êlèr, anjêjèrèng
 curih-curih: bribin- bribin
 curah-carih: kabrabebean
 carana: wadhah, urang-urang mripat, athi-athi, rêrênggan
 curna: risak, rêmuk, ajur
 curni: rêmêk, lêbur
 carancang: wuda
 curnita: sirna
 cêraca: danawa arahan
 caracah: jawah
 cêracah: racah, jawah
 cara-cara: pindha, pindha^[46]
 cora core pracara: bandak bandarakan
 cêrêcêp: cumêprot
 caracap: jawah
 cêrcêb: trêcêb
 cêracab: jawah
 cêri: lêthêk
 cêre: pisah
 cêraca: danawa arahan
 cêracah: racah, jawah
 cêri-cêri: cêrik-cêrik, lêthêk-lêthêk
 cêre cêre: pisah-pisah

car-rya: sêngsêm
 car-rye: sêngsêm
 coryanjana: gêntho
 --- 85 ---
 cêrang: kêmprang
 cêrang-cêring: kêmprang-kêmprang
 carik: corèk, sundêp, cublês
 ciruk: jêgongan
 corok: sogok
 curik: tulis, ukir, lancip, têtabuhan
 caraka: utusan
 carika: kônca, cèthi, parêkan, para nyai, sadaya-daya, lorodan
 carikan: lorodan
 carak campur: tarètès
 crada: carêmêdan
 carita: cariyos
 carat: pancuran, mancur
 caritan: kacariyosna, kocap
 caritara: cariyos
 caratan: pancuran
 carat warsa: pusêring jawah
 curwa: cotho
 carwi: wadhah
 corapracore: othe othe meme
 carya: kônca, rêmên
 caryan: kasêngsêm, gawok
 caryya: gawok
 carma: wacucal
 carêm: golong, campuh ing sih
 cêrma: wacucal
 curma: sirna
 crêmih: juwèh
 crêmin: pangilon, paèsan, ngilo
 carmin: pangilon, paèsan, ngilo
 carêmin: pangilon, paèsan, ngilo
 carumuka: mêngsah
 carampêng: carampang
 curiga: dhuwung
 carang: carang, êpang
 caring: lorèng
 carung: tanduk, têmpuh
 cirang: sae, bênggêng
 cerang: rênggang
 corang: ambêsiwit
 curing: gêndhing, gêndhèng, gêntha, panjêrit
 --- 86 ---
 curêng: curêng
 carang-caring: lorang-lorèng
 corang corang: ambêsiwit

corang-caring: lorang- laring
 carangan: sêmpalan
 caka: panggung
 cika: lalêr
 cuka: wêrak
 cuki: panci
 cuke: panci
 cuku: urup
 cekoh: ceka, sêngkud ing panêdha
 cakra: dêdamêl cakra, idêr, ubêng, songsong, cipta, galindhingan
 cakradaksana: wastaning dêdamêl, maliwis
 cakarwa: maliwis
 cakrawarti: amayu jagat, wêwêngku, pêpayuning jagat
 cakrawartya: amayu jagat, wêwêngku, pêpayuning jagat
 cakrawaka: pêksi dewata
 cakrawati: amayu jagat, wêwêngku, pêpayuning jagat
 cakrawatya: amayu jagat, wêwêngku, pêpayuning jagat
 cakrawala: langit
 cakrabawa: cipta ing ujar
 cakrabyuha: gêlar cakra
 cukat: rikat
 cukit: cukit, tiyang sade traos
 caket: cancut, angggrêgut
 caksu: urêng-urêng mripat
 coksas: salah kadadosan
 caksuh: têluh
 caksusrawa: sawêr
 cakal: badhe
 cakil: canthêlan
 cèkèl: cèkèr, rencang pandhita ingkang sampun kawraga
 cukul: thukul
 cukulan: thukulan
 cukêng: kumêd
 ceda: cacad, siwah gèsèh
 cidra: cilib
 cidrasa: silib
 cadaka: cadhang
 --- 87 ---
 cedaka: cacad
 codaka: têlik, utusan, panalika
 cudaka: têlik, utusan, panalika
 codda: mencok
 cadama: asor
 cèt: towong, kèndhat
 cata: manah
 cita: manah, cipta, nyipta, budi
 ceta: towong, kèndhat
 cota: pola
 cuta: swara

cuti: tuladha, ucap
 cute: wirang, risak
 cêt-cêt: cat cut, cat cat
 catra: jôntra, cakra, songsong, mayu
 catar: songsong
 catur: sakawan
 citra: warni, tulis
 citrani: warni langkung, warninipun
 caturan: rêraosan
 citraka: sangsara, cilaka
 catratra: cakra, songsong
 cutaka: risak
 catwani: niwasi
 catya: mukti, ulat
 casa: rampung
 cawi: ukir, sawud
 cawu: cêkap
 cawah: sêla
 cawih: ukir
 cawêh: dhumpyuk, wadhèh, rêsah
 cawuh: dhumpyuk, wadhèh, rêsah
 cisênêr: ambêbênêr
 cawaca: padhang sangêt
 cawiri: ukir-ukiran, lunglungan, ruwit
 cuwiri: lunglungan, rawud
 cuwêr: curêk
 cawêla: sauwat, dedoun
 cawêli: sauwat, dedoun
 cuwali: kabalik
 cèwèng: cènèng
 --- 88 ---
 cala: têtêp, nêmaha, molah, rêdi, nistha, molah, pindha, saru, kêmu
 cali: pirantos, ubrês, pandung
 cili: alit
 cilu: ciluk
 cêla: cacad
 cola: sora
 coli: kudhi
 culi: towok, kudhi, calimut
 cêlaina: cacad
 calar: nistha
 cêlari: sutra cêlari
 cêlor: cêmêr, acum, bandrèk
 calok: kudhi
 caluk: kudhi
 cêlêk: sipat mripat, cêlak
 cêlêka: sipat mripat, cêlak
 colika: kudhi
 cêlêkya: sipat mripat, cêlak

calawênthah: rêсах
 caluwêd: têtawi, idêr
 culawêt: sidhêm, nyidhêm
 cêlêp: mêtêl
 calimi: cêkap
 calomor: calimut
 calumpring: anthok, wastaning pangangge
 calang: sawang, cadhang, bancang
 celung: cupu, sêkar dhadhap
 capa: gandhewa
 capi: payah
 cape: payah
 capu: pugag
 capi: tampah
 cepara: talam
 cêpurung: cêpuri, walana
 cipta: manah, cipta
 capala: sayogi, prayogi, bêtendu
 capya: payah
 cadha: kancing
 cêdhis: lêtêk, dharidhis
 caya: cipta
 caya: sorot, antara
 ciya: bingah, giyak
 ciya- ciya: bingah-bingah, giyak-giyak
 --- 89 ---
 ciyaka: kabingahan
 ciyak-ciyak: giyak-giyak
 canya: sêdya
 cama: cêlub
 camaha: tanpa aji, camah
 camêh: tanpa aji, camah
 camana: sêsuci
 cumana: sumuci
 cumandaka: nêlik
 cumundhuk: cumocog, jumug, kapanggih
 cumanthaka: lumangkung, kumaki
 cumacad: nacad
 cumacala: kumêmu
 cêmêr: rêgêd
 cumur: cêmêr, rêgêd
 camara: kajêng cêmara
 camêra: sêgawon
 cumuri: acidra
 cêmêra: sêgawon
 cumarik: sumundêp, cumublês
 cumêkêl: nyandhak
 cumadaka: acêcadhang
 cêmêt: tangsul

cêmêtya: tangsul
 cimus: bangsaning timun
 cumawuh: dhumumpyuk
 camil: gêm bil, kêkapa
 camli: bangsaning sutra
 cêmil: gêm bil, criwis
 cumil: gêm bil, kêkapa
 cumèl: nistha
 campah: pênggak
 campuh: pagut, carêm
 campur: awor, têmpur, conthong, rêсах, rukêt
 campaka: sêkar campaka, uwit campaka
 cêmpurung: cêpuri
 cambu: ambêt
 cimba: kêcut
 cumbu: wangsul
 cumbana: sahuwat
 cambar: cêmplang
 cambur: carub
 camburuhan: butajêngan
 cimburuwan: butajêngan
 cambil: kambil
 cambul: camêthi
 cambang: godhèg
 cambing: kêmba
 --- 90 ---
 cêmbang: kêcut
 cêmbing: jenggot
 cumakah: kumêdah
 cumangka-cangka: nyênyampahi
 cumangkrama: nyanggama, nyangkramani, amêng-amêng
 caga: bêbujêngan
 cagêr: pathok
 cêgir- cêgir: beca-becu
 cêguk: busuk
 cêb: prot
 caba: padhang
 cuba: jajal
 cibuk: cidhuk
 cobolo: bodho
 cabya: cabe
 cabang: cawang, êpang
 catha: prigêl
 cêtha: cêtha
 cèthi: rencang èstri
 cathok: têpang, pêngding tanpa pupuk
 cethya: cèthi
 cathèthèt: kacipir
 canga: lombok

conga: cuwa
 congah: cuwa
 cangak: pêksi cangak
 cangkah: canggah
 cêngkara: rêksa
 cèngkèrèt: cènggèrèt
 cangkrama: amêng- amêng
 cêngkirang: sidhang
 cungkirang: nyungkirang
 cangkêd: cukat
 cangkul: sangkul
 cêngêl: gulu, sirah
 cêngêl: cacad, bucu
 cangligi: barung
 cangli: sulaya
 cêngga: rêksa, mungêl
 cêngga: balilu
 canggah: canggah
 cènggir: tênggêr
 cènggir-cènggir: beca-becu, cacah cucah, tênggêr- tênggêr
 canggêd: cangkêd
 canggal: tanggêl
 canggya: palang
 cangêng: gawok
 --- 91 ---
 cêngêng: gawok
 cênge: diwasa
 cangungong: dangongok
 cangêngan: kagawokan
 Ra
 ra: sira
 ri: ing, kang, saking, ngriku, adhi
 rê: sanjata
 rah: êrah
 rèh: tingkah, guna, samukawis, ubêng, plirik
 roh: ubrês
 raha: êrah
 rahi: rai
 rahu: rêmbulan
 rèha: tingkah
 ruh-aruhan: ajak-ajakan
 ruhat: gêsang, nyawa
 ruhun: rumiyin, kina
 rahanah: nanah
 ruhani: ngrumiyini
 rahina: raintên
 ruhunan: rumiyinan
 rahinaya: raintên
 rèhning: sarèhning

ruhur: inggil, luhur
 ruhara: sasaran, udharan, buyar
 rohara: sasaran, udharan, buyar
 raharang: awis
 rahêk: rêmuk
 ruhuda: susah
 rahat: tiwas, wados, sikara, nglimput, bènthèt, tatu, rumaos, nyuda
 rahuti: ngongoti
 rahatan: raos
 rahsa: wados, sandi
 rahasa: wados, sandi, raos
 rahsia: wados, sandi
 rahasya: wados, sandi, raos
 raup: sêsuci, raup, dhawuh
 raup-raup: jumurung
 --- 92 ---
 rahajêng: prayogi, aluwung, wilujêng
 rahayu: wilujêng, sae
 rahayya: rahajêng
 rahab: nglimput, kangge
 ran: wasta
 ron: godhong
 rana: papaning pêrang, paprangan, pêrang
 ranu: toya
 rina: rintên, ing kina
 rini: wastaning widadari
 rinu: linu, lintu
 rêna: mangke, bingah
 rena: ngalap epah, ambêbarang, ambêbara, biyung, èstri
 rênna: mangke, bingah
 rênne: bingah
 renna: biyung, ambêbara, ngalap epah, ambêbarang, èstri, têturutan,
 rêmbag
 rènni: èstri
 ronna: godhong
 rênu: tuju, sêngsêm
 runna: pakèwêd
 rênon: tujon, sêngsêman
 rênan: bingah, rêmên
 ranca: susah, prihatos, kuwur
 rancu: rèncèh
 rinca: telad, pindhha, sulaya
 rancana: godha, gubah, rêngga, sae, rumpaka, rêrênggan, anggubah,
 anggodha, ngrêngga, ngrumpaka
 rêncana: godha, gubah, rêngga, sae, rumpaka, rêrênggan, anggubah,
 anggodha, ngrêngga, ngrumpaka
 rancari: bingung, prihatos
 rêncaka: ribêd, susah, barubah
 rêncêm: rêmêk, ambidhung, rênyuh, ambadharakên

rancang: ukir
 runcung-runcung: runtung-runtung
 rancangan: ukir-ukiran, panilan
 ranak: ênggèr
 rênêk: jurang
 --- 93 ---
 rênik: krawitan, rawit, suci
 randa: srampang
 rindi: kawasa, ing pundi
 rundak: udrêg
 ranadilaga: paprangan
 randiyam: gitik
 rindang: gorèng
 rante: rante, anggit
 rinte: nginthil, ngêtut wingking
 rantan: raos
 runtik: bêndu
 rontaka: bêndhe
 rontèk: lêlayu
 rênêt: aub
 runtyaka: sêrik
 rantam: tata, gladhi, rancang
 rantang: trancangan
 rëntêng: susah, ribêd, ruwêd
 runus: narik
 ranasaba: papaning pêrang, paprangan
 renwa: lêbêt
 rênêp: sidhum, aub
 runup: narik
 ranapada: ênggèning pêrang
 randhi: sangsam, nyamèh, ranggah, sutra randhi, rêngga
 randhu: randhu
 rindhu: gonjing, kangên
 rêndha: mëndha
 rêndhi: antawis
 rundhi: undhi
 randhêh: randhu
 rondhon: godhong
 rundhondhe: ngundha-undha, onclang
 randhya: randhu
 randhyan: godhong
 randhing: kêrandhing
 rêndhêng: rêndhêng
 rindhung: horêg
 ranji: kranjang
 ranju: borang
 rênjah: ngilês
 ranjas: risak
 ranjap: murak

ranjapan: purakan
 rinjing: kranjang, wakul
 renya: biyung
 runya: wêlas
 ranabumi: papaning pêrang
 rinang: nandhang
 --- 94 ---
 runêng: kayungyun
 ranangga: paprangan
 rananggana: paprangan
 ruci: bajang, ringas
 racah: êmbês
 ricih: jawah riwis-riwis
 rucuh: ucul
 racana: rêngga, sae, ikêt, gubah, anggubah, rêrênggan, ucap
 racak: ulêr salêbêting badan
 rêcêp: raos
 racaba: sae
 rara: lare, prawan, kusut
 rari: adhi
 rare: lare
 riri: alon, lili, sarônta
 ruri: reka
 ruru: rêntah, mêmêm, upados, cênês, mancur, gogrog
 ririh: alon
 rêrah: upados
 rêrêh: lirik, alon, rindhik, upados
 rurah: risak, lêbur
 ruruh: upados, mancur, jatmika
 rêrêhan: sarêh
 ruruhunan: rumiyinan
 raran: prawan
 rurun: rangkus
 rêrêncungan: rêreyongan, rêruntungan
 ruruncungan: rêruntungan
 ruruntik: bêtêndu
 ranteyan: têruntunan
 rari-rari: arêm-arêm, arih- arih
 rare raksaka: panakawan
 rare rasiki: wastaning widadari
 rurêk: ubrêk, lêbur, rukêt, rupêk, têrak
 ruruku: makutha, amakutha
 rurukuh: makutha, amakutha
 --- 95 ---
 rurudik: sêrêng
 raradyah: prawan
 rarat: alon
 rêrêt: sêndhêt
 rêratra: pêpêjah

rarat-raratan: alon- alonan
 raratyan: rêraton
 raras: asri, endah, langên, wêdal, raos, sêngsêm, brôngta, ayu, ngrônta, cipta
 riris: jawah
 lurus: lurus
 rarasuh: sêsakit
 rarasuhan: sêsakitan
 rarasrum: asri, rêrênggan, langên
 raras: karasikan, karêsmèn
 rurwa: luntur
 rêrêsêp: rêrasuk, rêrêmên
 ririwêk: nganglang
 rarêp: kumurêb, kurêb
 rêrêp: nyipêng, dhêdhêp, surêm, lêrêp, mëndha
 rurup: gêntos
 rêrêpan: pasipêngan
 raraya: lare
 rarywan: kèndêl
 raryya: lare, ngarêmi
 raryyan: kèndêl
 rarêm: tata, sarèh, lèrèh, aglar, aring, lirik, ngasor, marêm, aso, rêmên
 rêrêm: surêm, marêm, tata, aglar, aring, lirik, sarèh, lêrêm, ngasorakên
 rêrêm-rêrêm: rêp rêp sirêp
 rêrêmpon: rêrêmukan
 raragi: bumbu
 roroga: sêsakit
 rarab: dhawah, balêdug
 rêrêb: dhawah, jawah, grimis, dhêdhêp
 rurub: lurub, kêmul
 --- 96 ---
 rêrêb-rêrêb: mëndhung
 raring: èngêt
 rêrêng: asri, anggamêng, sêmu, asukêt
 rurung: ngêlud
 riringa: watawis, dêdugi, ering
 rarangkah: pêpagêr
 rêrangkah: pêpagêr
 rêrêngkêt: rêrênggêt
 rarangsawi: ngangrangcawi
 riringga: wêwatos
 rêrênggi: sônggarunggi, rêrênggêt
 rok: têmpur, awor, gulung, rukêt, trajang, srawungan
 raka: kakang
 rika: punika, ngrika, mangkana, sira, nalika
 riku: ngriku
 rêke: mangke
 reka: tulis, èmpêr, anggit, gambar, golèk
 ruka: tatu

ruku: topong, makutha
 rukuh: pangangge, makutha, jamang, bukasri, topong, kuluk
 rikan: mangkana, nuntên, ing ngriku
 rikanang: ingkang
 rakran: radèn
 rakrya: mas anggèr, sira, mangke, punika, risang
 rakryan: mas anggèr, sira, bëndara, radèn, gusti, kyai
 rakriyan: radèn
 rêka: rusak
 rukuk: rasukan
 rêkan: risakan
 rakta: abrit
 rêkta: abrit
 rukti: rakit
 rakit: gêlar
 rakêt: cakêt, tapêl, rumasuk, sèdhêt, rakit, marduli, rakêt
 rikat: enggal
 rakêti: rakêt
 rakêtan: kêkasih, prasanakan, têtapêl
 --- 97 ---
 rikatang: ingkang
 raksa: jagi, ngrêksa
 riksa: uninga, luhur
 rêksa: ngrêksa, uninga
 rêksi: pandhita
 ruksa: rusak, lêbur
 rêksa-rêksa: danawa èstri, danawa
 raksaka: rumêksa, maringi, pêparing pusaka, tangguh
 rêksaka: rumêksa, panêngga, pangrêksa, têngga, santosa
 raksakan: rêrêksan
 raksaksa: danawa
 raksaksi: danawa èstri
 raksaksya: danawa
 raksasa: danawa
 rêksasa: danawa
 rêksisidhawakya: pandhita agêng
 rakwa: punika, sira, mangke, piyambakipun, abdi
 rakwan: radèn
 rikapanan: kados pundi
 rakya: mangke, sira, punika
 rêkya: mangke
 rikya: ngriku
 rakyan: sira, radèn
 rakmi: pangugung
 rikma: êmas
 rukmi: êmas
 rukêm: dhuwêt
 rukmakala: gana sêsotya
 rakatha: yuyu

rêkatha: yuyu
 rikang: ingkang, ing
 rada: ragi
 radi: tata
 roda: galak
 radin: bagus, radin, sae, tâlas
 rêdên: andados
 rodra: galak, nêpsu, jêjulukipun Bathara Guru, Hyang Wisesa
 rudra: galak, nêpsu, jêjulukipun Bathara Guru, Hyang Wisesa
 rudira: êrah
 rudraro
 --- 98 ---
 sastra: jêmparing Côndhaberawa
 rudramurti: jêjulukipun Bathara Guru
 rudramamurti: jêjulukipun Bathara Kala
 rudrabuwana: swarga
 rudita: prihatos, bêndu, langkung
 ruditagita: rêrêpèn
 raditya: srêngenge
 radya: nagari
 rêdya: nagari, rahajêng
 rudya: pêksa, larut
 rodamala: wastaning godhong
 ridang: sela kumalasa
 ridangakas: sela kumalasa, atos
 rat: jagat, êjum, radin
 rata: reta
 rati: rêmbulan, wêwar
 rate: radin, reta
 rêtu: gègèr, rêngka, horêg, awor, rêngat
 rota: galak, kawasa, ngelayang, mibêr
 ratih: wastaning widadari
 ratuh: lumut
 rêtuh: buthêk
 ratuha: lumut
 ratna: èstri, intên, sêsotya, sari, utama
 rêtna: èstri, intên, sêsotya, sari, utama
 ratan: radinan
 rutan: panjatos
 ratnawadu: musthikaning èstri
 rêtnawadu: musthikaning èstri
 ratnapadma: sanjata cundhamani
 ratnamani: sanjata cundhamani
 ratri: dalu
 ratrya: dalu
 ratwa: ngratoni
 ratya: ratu
 rutya: gilap; aswarutya: kapal gilap
 rataya: wradin

ratyan: raton
 rutyat: cucul
 ritêm: mêtês
 ratagothaka
 --- 99 ---
 : reta grêbong
 ratibawana: swarga
 ratêng: matêng, dalu
 ritang: ingkang
 ratangga: reta
 rês: ajrih, maras, giris, dhawah, wêlas
 ros: êros
 rasa: raos, pindha, ngraos, wados, karaos, upami, sêsêmon, kados, kêdah,
 wadhah, raras
 rêsi: pandhita, dewa
 rêsêh: rokèk
 rasuh: sarang, sakêt
 rusêh: rosok
 rêsni: racikan
 rêsindra: pandhita ratu
 rês-rês: pêksi kudhasih, ajrih-ajrih, maras-maras, mêmêdosi
 rasika: langkung, suci, bêtêng, rêsik, sêsuci, bingah, sae
 rusak: risak, ngrisak
 risakan: kiring
 rasukan: rasukan, palana, abahan
 rasukan kunjara: palana
 rêsêksa: danawa
 rasêksi: danawa èstri
 risaksana: tumuntên
 rasêksya: danawa
 rusit: pakèwêd, êtuk
 rasatala: bumi
 rêsi: pandhita
 raswa: raos
 raswe: raos
 rêsiwara: pandhita, pandhita agêng
 rêspati: pidêksa, sêdhêngan, pantês
 rasmi: asri, adi, rênggan
 rêsmi: asri, adi, rênggan
 rasmona: pangucap manis, pangucap lirih
 rismarini: icaling pêtêng
 rêsigana: dewa
 rasban: kaluwihan
 rastha: makutha
 rasthi: alis, sêdya
 --- 100 ---
 rêsthi: sêdya
 risang: sang, ingkang
 rwa: kêkalih

rwe: kêkalih, ngriku
 rawa: rawi
 rawi: srêngenge
 riwa: reka
 riwe: karingêt
 rèwu: èwu
 rawuh: dhawah, dhatêng
 rêwah: rêbah
 rêwêh: rêbah
 rawuhi: andhawahi, andhatêngi
 rawan: mêngdung, mega
 rawana: danawa, watanipun ratu danawa ing Ngalêngka
 rawanda: rondha
 rwan-rwan: loron-loron
 rwa-rwa: kalih-kalih
 rawa-rawa: rawe-rawe, rawi-rawi
 riwa-riwa: kintha- kintha, kontha-kontha, cara-cara, undhak-undhakan
 rwarwan: kèndêl
 rawa-rawan: rawi-rawi
 rawa-rawaya: rawe-rawe, rawi-rawi
 rêwêk: nyidra, samar, numpêk, lêbur, nukup
 ruwêk: kruwêk
 rweka: ngriku, kêkalih punika
 rawikara: srêngenge
 rawud: ngawud
 rawat: simpên, ngêmu, sêmu
 riwut: ribut, lesus, liwung
 ruwat: lêbur, pulih, bucal
 rawat-rawat: lambat-lambat, mêmbe-k-mêmbe, sêmu-sêmu
 riwat-riwut: siwat-siwut
 rawas: wasis
 rawis: kumbala, rêngga, kêkitir, umbul, brêngos, rambut, umbul-umbul, gombyok
 rawus: kêkês
 rawis-rawis: lêlayu
 rawisan: kumbalan
 rawistha: rawis
 ruwastha: ugêl- ugêl
 rêwwa: sorang, luntas
 rawaja: naga
 rawaya: rawe-rawe
 rawayi: rawe
 --- 101 ---
 ruwiya: cariyos
 rawayan: sumèlèh
 riwayat: pitutur
 riwêg: jêjêl, jibêg, tanpa sêla
 rawang: mega, mêngdung
 rawung: barung

riwung: riwut
 rewang: kanthi, kônca
 rowang: kanthi, kônca
 rowangga: bawera
 ralah: asor
 ralih: ngalih
 ralap: mên dhêt
 rilang: sumêlang
 rêp: jlêg, jog, pêt, cêp, lap, sirêp, rêrêp
 rapa: luwe, cêgah
 ripu: mêngsah
 rupa: warni
 rapah: palang
 rapih: lantèh, nglêpèh
 rapêh: nglêpèh
 rapoh: balisah, sakit, kasakitan
 rapuh: balisah, sakit, kasakitan, milalu
 rêpah: lirik
 ropoh: sangkrah
 rupir: pinggir
 rêparat: golong
 rap-rap: rêp-rêp
 ropèk: tiyang agêng awakipun nanging balungipun alit
 rupaka: gubah, warni
 rêpat: nglêmpak, golong, kumpul, pakumpulan, kumpulan, tata
 rupit: supit, gupit, sungil, rumpil
 rapus: kêkês
 rapwa: awit
 rapwan: awit, manawi
 rêppa: ajêng
 rapaya: kècèr
 rodha: kêras
 rudha: galak
 rudhira: êrah
 raja: nagari, ratu, agêng, pantês
 raji: aji
 --- 102 ---
 raje: ratu
 rija: taringsilan
 riju: lêsù
 rêja: sanggama, sae, ayu
 rêju: rahajêng
 rajah: tulis, ciri, agêng, napsu hawa, kamurkan, pêpenginan
 rajah-rajah: carak-carik
 rajahadya: rajabrana
 rajanara: ratu èstri
 rajaniti: lèlêrêsan
 rajacêtha: rajawardi
 rujar: ujar

rujak: ilês, rujak
 rajakaputran: panganggening rajaputra
 rajakaputrèn: panganggening rajaputri
 rajakaya: gunakaya
 rajat: nagari agêng
 rajata: bibrah
 rujit: cacah, rajang, suwir
 rajatadi: rajabrana, sêsotya, rajapèni, mas sêsotya, langkung
 rajasa: rêjasa, timaha, pantês, prak ati
 rajasunu: rajaputra
 rajaswara: kidung, sindhèn
 rajaswala: kidung, rajaputri, pasindhèn
 rajasyara: kidung, sindhèn
 rajwa: nagari
 rajawèni: sirah
 rajawandha: wragad
 rajawali: pêksi rajawali
 rajapèni: dandoson kang adi-adi
 rajaputra: rajaputra
 rajaputri: rajaputri
 rajaputraka: rajaputra
 rajya: nagari, kadhaton
 rajyalpa: sangsara
 rajayoga: wêwadhah
 rajamanggala: rajamuka, rajaputra, ratu agêng
 rujag: rujag
 rajang: cacah, rajang, wastaning dèdamêl
 rêjang: asanggama, rêncang
 --- 103 ---
 rêjing: suwèk
 rêjêng: rêbat
 rêjêngan: rêbatan
 rajungan: rajungan
 raya: agêng, usung, widadari
 rayi: adhi
 rayu: ayu
 riya: tiyang agêng, ngriku, ngrika, kina
 reya: sulaya
 reyan: rereyan
 riyeêk: iyêg
 raywan: kèndêl
 rayyan: kèndêl
 riyêm: lindri, liyêp
 riyêm-riyêm: lindri-lindri, liyêp-liyêp
 rayung: galagah rayung
 riyungan: sêngkoyongan
 rênyuh: rêmak, rêmuk, ajur
 rênyêk: rêmak
 ranyap: lancap

rêm: rêp, surêm, rêrêm
 rum: wangi, rêrênggan, ulah, langên, manis, gônda
 rama: rama
 ramu: bantên
 rima: rambut, sima
 rimo: sima
 rema: rambut
 roma: rambut
 ruma: wangi, rêrênggan, ulah, langên, manis, gônda
 rumi: èstri
 rumê: nyaèni
 rumu: rambat
 rêmêh: mëndhung, surêm
 rumuhun: rumiyin
 rumahêk: ngrêmuk
 rumahat: nyikara, nglimputi, natoni, mados
 rumaup: ngraup
 rumahab: sumahab, sumasab, ngaubi, dhumawah
 ramon: sarah, bantên
 rêmên: sênêng
 rumuna: makèwêd
 --- 104 ---
 rumanca: nusahi
 ruminca: nelad, mindha
 rumancana: nganggit, ngrêngga, anggodha, anggubah, nyaèni
 rumêncaka: ngribêdi, nusahi, ambarubahi
 rumêncêm: ngrêmêk, rêmêk, arênyuh
 rumancang: ngukir
 rumanda: nyrampang
 rumindang: anggorèng
 rumantam: nata, ngrancang, anggladhi
 rumindhu: anggonjingakên, ngangênakên
 rumandhi: ngrêngga
 rumindhung: ngorêgakên
 rumanjas: ngrisak
 rumacana: ngrêngga, ngikêt, anggubah, nyaèni
 ramara: mara
 rumara: mara, kumênya
 rungmuwu: andhawahi
 rumiri: alon
 rumrah: upados
 rumarah: upados, ngrisak
 rumurah: ngrisak
 rumêrah: ngupados
 rumêrêh: ngupados
 rumuruh: ngupados
 rumarônta: ngraos
 rumurêk: nglêbur, ngrukêt, nêrak
 rumaras: maras, nglaras, ngraosakên, asri, ngasrèni, nglangên, mêdal

rumurwa: lumuntur
 rumarap: lumarap
 rumurup: gumantos
 rêm-rêm: rêp-rêp
 rumrum: pangrungrum
 rum-rum: asri, arum-arum
 rêm-rêm rêm: rêp-rêp sirêp
 rumarab: dhumawah, nglarab, lumarap
 rumêrêb: dhumawah
 rêmuk: rêmuk
 rêmêk: rêmuk
 rêmak: rêmuk
 rumaka: wangun
 rumêka: ngrisak
 --- 105 ---
 rumakêt: nyakêt
 rumaksa: jagi, tampi
 rumêksa: jagi
 rumuksa: ngrisak
 rumudya: mêksa, nglarut
 ramês: rêmêd, carub, kêrik
 rêmus: rêmêk
 rumasa: rumaos, kumêdah
 rumisi: risi
 rumasuh: nyarang, nyakitakên
 rumusak: ngrisak
 ramêsan: rêmêdan, caruban, kêrikan
 rumêsêp: rumasuk, rêmên
 rumêwah: ngrêbahakên
 rumêwêh: ngrêbahakên
 rumawuh: dhumawah
 rumuwêk: ngruwêk
 rumuwat: ambucal, ngulapi, ngruwat, anggoda, mulihakên, nglêbur,
 ngrancana
 rumawat: nyimpên, ngêmu, asêmu
 rumawung: ambarungi
 ramal: etangan
 rêmpa: risak
 rêmpu: rêmuk, benthêt, tatu
 rumêpah: nglirihakên
 rêmpuh: rêmêk, rêmuk
 ramaparasu: namaning pandhita
 rampak: trajang, sarêng
 rimpêk: rêmuk, rêmak
 rumpêk: risak
 rumpuk: sungsun
 rompak: begal
 rêmpak: rêmêk, risak, sêmpal, bibrah
 rumupak: ngrisak, ngrancana, ambibrah

rumpaka: gubah, anggit, nganggit, rênggan
 rumpukan: susunan, onte-ontean
 rêmpid: têtib, benthèt
 rimput: kêmput
 rumput: sukêt
 rimpus: êrut
 rampal: wuluh, sungil
 rampung: pancas, rantas
 rimpung: pincang
 rempong: ngontèl
 --- 106 ---
 rumpung: gowang, sêmpal
 ramaja: bajing, mëndhung
 rumêja: nyanggama, nyaèni
 rumujak: ngilès
 rumajaswala: rumajaputri
 rumajaputraka: rumajaputra
 rumujag: ngrujag
 rumêjêng: ngrêbat
 rumêjing: nyuwèk
 ramya: rame, asri, endah, sae, ayu, rêngga, atut, runtut
 ramyan: rame, apantês
 ramayana: jêjulukipun Bathara Wisnu, tiyang lêpas, wastaning bathikan
 rumênyêk: ngrêmêk
 rumumu: rumambat
 ruman: wangèn
 rumamuni: anulaki
 rumamar: arum marbuk
 rumêemuk: ngrêemuk
 rumamês: ngrêmêd
 rumêempa: ngrisak
 rumêempuh: ngrêmêk, ngrêemuk
 rumampaka: nganggit
 rumumpêk: ngrisak
 rumêmpak: ngrisak, ngrêmêk
 rumampak: ngrajang
 rumêembe: sumêmi, apradapa
 rumambat: mulêt
 rumug: risak, ngrisak
 rumêgêp: nyandhak, nyêpêng
 rumêgêm: mêngku
 rambi: èmpèr
 rambu: wangi, pulas
 rimba: wana, samar
 rimbu: simpên
 rêmba: trêсна
 rêmbe: sêmi, pradapa
 rumbu: sêgêr
 rumab: sumlêngêt

rumêb: ngrêêb, sumingêb
 rambah: ngidak, ngilês, malih, lampahan, pangkat, rêmèh
 rumbah: jangan
 rumabah: ngowêl
 rambahan: idêkan, ilêsan, lampahan, pangkatan
 --- 107 ---
 rambon: wangèn
 rimbon: simpênan
 rêmbun: ngrêmbaka, andados
 rêmbaka: rêmbyung, ngrêmbuyung
 rambat: pulêt, mulêt
 rambut: rambut
 rimbit: jodho
 rumabat: rumambat
 rumêbut: ngirup, ngêmbuli
 rambuti: ngremahi
 rambêtan: tarubus
 rumabasa: ngrisak, motha-motha, nyanggama
 rumbaya: nama dhapuring baita
 rêmbuyut: kajêng rêmbuyut
 rambang: kambing
 rumubung: ngrubung
 rêmêng: mênðhung, pêtêng
 rimang: asmara, susah, sêdhih
 rimong: sima
 rumênga: mirêng
 rumêngêh: mirêng
 rumêngên: mirêng
 rumangkah: magêri, nyangkrahi, ngropohi, ngacêri, matêsi, maranani
 rumangkang: ambrangkang
 rumingking: lumampah jinjit
 rumêngwa: nikêl, mirêng
 rumêngwakên: nikêlakên, mirêngakên
 rumingêl: anjungkêlakên
 rumaga: ngrêngga, ngrênggani
 rumêngga: ngrêngga, ngrênggani
 rumênggut: nyêbrak
 rumênggêp: nyandhak
 rumêngya: mirêng
 rumêngêng: mirêng
 rêg: rêg, horêg
 rug: rêmêg, rêbah, lêbur, risak, tujuh, jugrug, tunjang
 raga: awak, wadhah, solah
 ragi: bumbu
 rago: guwa
 riga: lungid
 rugi: tuna
 ruge: tuna
 regoh: lumpuh

ragna: ngrogoh
 ragana: susah, kasêngsêm ing èstri, umah
 --- 108 ---
 ragan: upami
 raganararas: kasêngsêm ing èstri
 ragan-ragan: sêsolahan, mêmantês awak, bêsus-bêsus, kados-kados
 ragèri: ambumboni
 rêgurênun: gonjang-gajing
 rugrug: rêbah, jugrug, guntur
 ragakarana: awak pasaja, awak pantês
 ragas: galinggang, candhana, galinggang candhana
 ragwa: sêla
 rêgêp: candhak, nyandhak
 rêgêpi: nyêpêng
 rêgêm: wêngku, gêgêm
 rigung: rikuh
 rigang-rigung: gonjang-ganjing
 rigungan: rikuhan
 rêb: rêmêng, ngrêgêmêng, timbrêng, rêmêng- rêmêng
 rob: banjir
 raba: têngara, owêl
 rabi: jodho, semah
 rabu: uwur
 riba: pisungsung, kamelikan
 rabah: owêl
 rêbah: rêbah
 rêbahi: ngrêbahi
 rabin: pangeran
 rab-rab: waradin
 rabda: andados, jêjêl, têtah, wradin
 rabat: rambat
 rêbut: kêmbul, irup, ngirup, rêbat
 rabasa: risak, sanggama, potha-potha
 ribwat: riwut
 rabya: rabi, maru
 robaya: mangke, pantês
 rubaya: jangji
 ribêng: putêk, ribêt
 ratha: bagus
 rang: awis, ing
 ring: ing, dhatêng, ingkang, wontên ing
 rèng: tumpang
 rangi: ngêlèr
 rangu: gajêg
 --- 109 ---
 ringa: dugi
 rênga: mirêng, kocap
 rongo: buron toya alit, gumrêmêt ing toya
 rêngu: tikêl, sêdhih, ewa

rêngih: rêngih, pangrêngih, pangrintih, rêrêpi
 rêngêh: mirêng, pirêng, rêngês
 rungi: lancap
 ringih-ringih: rintih-rintih
 rêngih-rêngih: rintih-rintih
 rangin: dhadhap, tamèng, tamèng dhadhap
 rangên: asri
 rêngan: asêmu
 rêngên: mirêng, pirêng, pirêngna, ulah bawa
 rangên-rangên: barubah, putêk
 rangu-rangu: gajêg-gajêg, kanggêk-kanggêk
 ringa-ringa: dugi- dugi
 rangrangcawi: rêrênggan, sawudan, sutra rangrangcawi
 rangira: wirang
 rangka: griya, kadhaton
 ringki: ngriki
 rêngka: bènthèt, wênga
 rongka: sarung
 rungki: rasukan, sikêpan
 rêngik: ngrêrintih
 rangkah: pagêr, sangkrah, ropoh, warana, awêran, watês
 rêngkah: babar
 rangkan: griya
 rungkad: sol
 rêngkêt: runggut
 rangkal: griya
 rangkêp: rangkêp
 rungkamani: mralambang
 rangkang: griya
 rêngat: pêcah, pêgat, bènthèt, tikêl, èncêp, bêngkah
 ringut: muring-muring, pamuring-muring
 ringas: rongèhing polatan
 rêngês: rêgês
 rêngès: rèntèb
 rungsit: angèl
 rêngwa: tikêl, rêngu, bëndu, pirêng
 --- 110 ---
 rangwe-rangwe: ngalih dalu-ngalih dalu
 rêngwakên: nikêlakên
 ringêl: jungkêl
 rungup: ungup, jorong
 ringapan: mokhal
 rêngya: mirêng, pirêng
 rungyan: rungon
 rangga: rêngga, êbak, rêrênggan, prabot, pulas, têmbing, lêlawak
 ringga: gowok, luwêng, botên têtêp
 rêngga: rêngga, êbak, rêrênggan, prabot, pulas, têmbing, lêlawak
 rênggi: rênggêt
 rungu: palana, grêbong, lêlawak

ranggah: bungkah, brungkah, bragah, sangsam
 ringgahan: kandhang
 ranggan: lêlawakan, pulasan
 rênggut: sêbrak, jambak
 ringgit: wayang
 rungas: pêrung
 rungwa: palana, grêbong, lêlawak
 rênggwat: sêbrak, jambak
 renggal: rikat
 rênggêp: candhang, nyandhak
 runggya: palana, grêbong, lêlawak, rêngga
 rangu: kanggêk, gajêg
 rêngêng: asri, kocap, kapidêng
 rênga: kocap, pirêng
 rêngi: ngarih-arih
 ring-ring: dugi, kintên
 rung-rung: sêngsêm, karung-rungan, kasêngsêman
 rêngat: bènthèt, pêcah, pégat, tikêl, èncêp, bêngkah
 rêngut: jêngkêrut, urêng

--- 111 ---

Ka

ka: punika, ngrika, mênggah, tingkah, ta, nalika, langkung, ing,
 mangkana
 ki: punika, ngriki, mangke
 ke: ngriki
 ko: sira
 ku: kula, awon, punika
 kèh: kathah
 koh: lêmbu
 kaha: kathah
 kai: punika, sigêg
 kae: punika
 kao: sira
 kau: kakên
 kahana: balaka, sakathahipun
 kihên: punika
 kahanan: ênggèn, panggenan
 kainan: kêkirangan, kalêpatan
 kaênêr: kalêrês
 kaendran: kahyanganipun Bathara Endra
 kaandimapan: kamokhalan
 kahênti: bebas, kabebas
 kahêntar: kabegal
 kaantyan: kalangkung
 kahênting: bebas, kabebas
 kahêndhas: katowongan
 kahidya: kuciwa
 kahidyan: kuciwa
 kahuningan: kaucap

kahênêngan: kasusahan, sêdhih, kakèndêlan
kaharana: kacuwan, kasusahan
kaharan: kasêngsêm
kaharsa: karsa
kaharsan: kabingahan
kaharsayan: kabingahan
kaharêp: karsa, cipta
kaharipan: karipan
kaharêpan: karsa
kahargyan: kajèn
kaharangêt: rêngu

--- 112 ---

kuhaka: bêngis, awon, duraka
kait: êpul, têpang
kautangan: kasambutan
kahastaman: kabingahan, karênan
kaiswaran: kaprabon, karaton
kaosmurda: kêthu
kahasêman: lorod, oncat, kalandhêsan
kahawan: kamargèn
kahuwan: kaduwung, kaoncatan
kaawasan: kawaspadan
kauwisan: pungkasan
kahala: kawon, kasor, karisak
kaili: kèli, katêmpah
kuhul: malês
kahalahên: kuwalahên
kahulunan: rencang
kahalintangan: kalangkungan
kahaliwatan: kalangkungan
kahalên: kasakitên
kahalpan: kêkirangan, kalêpatan
kahalpitan: kabêtahan
kailangan: karisakan, kaicalan
kahadha: andhèr
kahidana: kamigilan
hahidhêp^[47] : katingal, kauningan
kyèh: kathah
kahiyan: kasinggihan
kahyuna: karsa
kahyun: karsa
kèhyan: kasinggihan

--- 113 ---

kahyasan: lumuh
kahiyyalan: kangèlan
kahyangan: ênggèn, kadewatan
kahiman: kamegan
kahegaran: kabingahan
kuhagang: kuwagang

kahabalan: kasingsal
 kahang: kalêson
 kahinginan: mêmengini, menginakên
 kahônggya: kapèri
 kan: mangkana, ngriku, wontên
 kin: punika
 kèn: tapih, parentah, prawan
 kon: parentah, akèn
 kun: ingsun
 kana: ngrika, ngriku, karah, rakit
 kani: kenging, wontên ing
 kane: mila, wêkasan, karana, wontên
 kina: kina
 kêna: kenging, pasang, dèkèk, tuju, panduk
 kêni: kenging
 kêno: kenging
 kênoh: bêtah, anggung, kuping, singat
 kanahan: kaênêngan, kèndêl
 kanohan: kabêgjan, kauntungan
 kanin: tatu
 kanon: ningali, katingal
 kanan: têngên, kenging
 kèni: napihi
 kuna: kèndêl
 kanana: sandêr
 kananan: nyandêr, sandêran
 kaninditan: kaluwihan
 kanca: kôncu
 kancu: sembong
 kancana: êmas
 kanican: kanisthan
 kuncara: kocap, misuwur, komuk
 kêncar: gêbyar, pancorong
 --- 114 ---
 kêncaran: gêbyaran, pancorongan
 kanicalar: kadurjanan
 kincip: kuncup
 kêncing: turas
 kuncang: coba, nglangut
 kunira: kunir
 kanuruhan: wastaning kalênggahan ing jaman kina: inggih punika
 kandhuruan
 kanirdonan: tanpa damêl
 kanirdayan: katungkul
 kunarpa: layon
 kanirmalan: kasucian
 kanuragan: kautaman
 kanuragyan: kautaman
 kanirbayan: kadhanganan

kinkin: yungyun
 kanaka: êmas, kuku
 kènkèn: têtapih
 kinkinên: yungyunên, kayungyunên
 kènkènan: tapihan
 kèndêr: kèngêr
 kendran: kahyanganipun Bathara Endra
 kèndriya: karsa, tingal, katingal, panggalihan, uruting rêdi
 kandarang: kèndhangsul
 kunadiyan: manawi
 kanta: warni
 kantu: kalêngêr
 kintu: kemawon, amung
 konta: dèdamêl konta
 kantar: dèdêr, ulad, tamèng
 kèntar: kabegal
 kentar: katut, kèli
 kentir: kèli
 kontra: katawis
 kèntaran: kabegalan
 kantar-kantar: mulad-mulad
 kintaka: pudhak
 kintaki: sêrat
 kintakya: sêrat
 --- 115 ---
 kintwi: kemawon
 kontap: misuwur
 kantya: kantos
 kanteyan: kantèn
 kanityaman: kamulyan
 kèntang: kènthang
 kontung: angsal bégja, kaicalan bégja
 kênas: kidang
 kènès: kèthèk
 kinas: bidhal
 kenas: rucat
 kaniscayan: pèpèsthèn, kapèsthèn
 kanawida: mōncawarni
 kanalabuta: wêwarnèn danawa
 kanêp: kadung, kagagas
 kunapa: bangke
 kandha: cawi, rawis, gombyok, cariyos
 kōndha: caci, bandera, cariyos
 kundha: wêwadhah, pōnthah, panggenan
 kōndhi: kuwêl, kombul, kasok
 kandhah: karakêt, kasêsêr, kasor
 kandhih: kasêsêr
 kēndhih: kasêsêr
 kundhah: gumêlar, galasahan

kandhahan: katèmpèlan, kalabêtan
 kandhuan: katèmpèlan, kalabêtan
 kèndhuru: wastaning kajêng
 kandhuruwan: namaning kalénggahan ing jaman kina
 kôndha-kandhah: sanjang-sanjang
 kèndhit: kèndhit
 kèndhit: katut, kaindhit, kairas, katiwasan, kapupu
 kèndhit nayaka: wastaning kèndhit
 kôndhawari: pajungutan
 kèndhali: pakêm
 --- 116 ---
 kundhala: rawis, brêngos, bukasri, nyamat, karanthil, cêplok
 kanêdhapan: katêrangan
 kandhêm: amblês
 kandhêg: kandhêg
 kèndhung: tundha
 kèndhêng: ganthêng, tangsuling gandhewa
 kèndhang: kèli
 kondhang: kocap, andêl-andêl
 konjana: susah
 kunjana: susah
 kunjara: gajah
 kanjat: jajag, gadug
 kônjêm: karungkêb, sumungkêm
 kanya: kenging, prawan
 kunya: godha
 kanaya: musthika
 kanayan: musthikan
 kanyaka: êmas, èstri, dewa èstri, widadari
 kanyita: rikat
 kanyut: kèli, linarung
 kaniyatan: kayaktosan
 kanayapura: musthikaning èstri
 kanyagan: dagangan
 kannya: kenging, èstri, prawan
 kênnya: prawan
 kènnya: tapih, tapihipun
 kannyaka: èstri, êmas
 kanimpunan: kawicaksanan, kaluwihan
 kanigara: wastaning sêkar
 kanugrahan: pêparing
 kantha: warni, gulu
 kanthi: rowang
 kintha: cara
 kôntha: warni, gulu
 kunthara: nglêngkara, rêreka, pratingkah
 kintha-kintha: cara-cara
 kentha-kentha: cara-cara
 kinthung: klowongan

kanang: ingkang, ing

--- 117 ---

kinang: gantèn

kênang: kenging

kêning: alis

konêng: kobêr

kunang: kalayan, punika, sigêg, sarta, konang

kuning: kuning

kunêng: sigêg, mangkana, sarta

kuning warniningsih: kuning sêmu ijêm

kace: sondhèr, sondhèr mawi gombyok

koce: sondhèr

kuca: paring

kucah: paring, kècèr, pêparing, kacèran

kacintan: karêmênan

kacacap: bleko

kucur: êcur, pancur, mancur, grobyos

kacurèn: kapandungan

kucuran: pancuran

kucurran: pancuran

kacaryan: kasêngsêm, kagawokan

kacuriyan: kapandungan

kacok: kaduk, kasok

kocika: pajalêran

kêcit: kêsit

kucêt: pucat

kociwa: cuwa

kocawêli: kocak-kacik gumilang

kucwap: lêpas

kêcap: sompil, kêcapi

kêcapi: salukat

kêcape: sêntul

kucup: lêpas

kacêpuri: pagêr salêbêting bètèng

kêcatan: ngucap

kacapya: kêcapi

kucêm: pucat, surêm

kacêmba: kêcut

kucumbi: rakit, kêmbat, kêmbatan, garwa

kacêmbang: kêcut

kacêtha: kocap

kacêthikan: konangan

kacang: kacang

kacung: kulup

--- 118 ---

kara: prakawis, padhang, ênggèn, barang, kumutug, lêgi, colok

kari: kantun, wingking, mêkasi, tangan, kasor, mênggah

karo: kalih

kira: cipta, kintên

kiri: gêlar, bela, turut
 kire: tata, gêlar
 kêru: buthêk
 keru: kiwa
 kura: kura, kuthah
 kuru: kêra, waspaos, kurawa, tégalkuru
 krah: tukar
 karah: gêlang
 karuh: wanuh
 kirih: tata-tata
 kerah: karsa
 kurah: kuthah, gubras
 kurih: kirang
 karuhun: rumiyin, punapadene, kina, pradapa
 karuhuna: pradapa
 krih-krih: jêrit-jêrit
 karahatan: kataton
 karehanyar: bayangkari
 karna: kuping, singat
 karni: kuping, singat
 karnu: kuping
 krana: sabab, sipat, awit, murub, pasaja, pantês, mila
 kirna: sakathahipun, sadasa wurda, tata, gumêlar, kathah
 kirne: sakathahipun
 kêrna: kuping, singat
 krêna: kuping, singat
 karun: punapadene
 kurên: jodho
 karana: sabab, sipat, awit, murub, pasaja, pantês, mila
 karuna: nangis
 kirana: rêmbulan, sorot
 karonasmara: sacumbana
 karênan: bingah
 kurênan: jodhon
 karêncakan: karêntêngan
 --- 119 ---
 karnikara: wastaning sêkar
 kurên-kurênan: jodhon-jodhon
 krêndar: sungsum
 kuranta: sêkar kapurônta
 kurunata: ratuning Kurawa
 karantan: karaos
 karonsih: sacumbana
 karnasula: gêtapan, nangèkakên kuping
 karonlulut: sacumbana
 kurandha: danawa
 krêndha: rimbagan, kandhaga, karanthil, namaning pêksi
 kuranji: kuranji, asêm
 karonjiwa: sacumbana

kuranjya: kuranji, asêm
 kurinjêm: asêm
 karanjingan: katèmpèlan
 karunya: wêlas
 karunyan: kawêlasan
 karaca: kijing
 kêrcik: kumricik
 krêcuk: krocok
 kurcat: palêsat
 kurcyat: palêsat
 karir: sadaya
 krura: galak, pêksa
 kêrah-kêrèh: kèdhah-kèdhèh, jêlah-jêlih, cêrik-cêrik
 kararan: kaprawanan, prawan, kasakitèn
 karurun: karangkus
 kruraca: galak sangêt
 kêras: bantêr
 kararas: kêlaras
 kararastiris: blarak
 kêras: sandêr
 karrya: kantun
 kroraya: galak
 kruraya: galak
 kêrab: laron, kêbul, grudug
 karirangga: rêrênggan
 karirêngga: rêrênggan
 karerêngga: rêrênggan
 --- 120 ---
 krak: rame, gègèr, otêr, bantêr sêru
 karku: wani
 kruk: pêlatuk
 korak: kocap
 kurakah: tiyang jagal
 kur-kur: uwur -uwur
 kêr-kêr: ason-ason
 kira-kira: dèdugi, paekan, pangupaya
 kira-kire: dèdugi
 kur-kura: kura
 kira-kiraya: dèdugi
 karaktan: sarimbitan
 karokos: anggras, êkul
 kuruksetra: Têgalkuru
 kurakala: môngsa pêrang
 kurakula: Kurawa
 kurukula: Kurawa
 kurakeyan: nama dhapuring baita
 kirda: usah, ulah karasmèn
 kroda: galak, bèndu
 krêdana: pangganjar

korud urudan: kalonglongan
 kidya: ulah, ulah karasmèn
 kêrdyat: kagèt
 krêdyat: kagèt
 kurdyat: kagèt
 krit: damêl, ulah, kadamêl
 karta: rahajêng, pangirid, angsal, tutup, prigêl, pakantuk, rêngga
 karti: padamêlan, damêl
 krêta: rahajêng, angsal, tulus, prigêl, pakantuk, rêngga
 krêti: damêl, ulah, pandamêl
 kirti: damêl, pandamêl
 kirat: sorot
 kurita: rante, oyod
 kariti: sêmut
 kerut: katut
 kerata: pêncar, pirit, pêthèk
 krêtana: jêmparing
 --- 121 ---
 kêrtarta: putus, kaputusan, kawasa
 krêtarta: putus, kaputusan, kawasa
 kratarta: kuwat
 kêrtuk: gutuk
 kartika: lintang
 krêta-krêtya: rêngga-rênggan
 krêtisara: pikêkah, pandamêling pêrang
 krêtisampeka: paekan
 krêtawan: kasugihan
 kartawaran: pamulangan
 krêtawaran: pamulangan
 kartala: timbul, wastaning dèdamêl
 krêtala: timbul, wastaning dèdamêl
 kêrtala: timbul, wastaning dèdamêl
 kratalasa: bulus
 kartya: damêl
 kirtya: damêl
 kratya: damêl
 krêtya: damêl, rêngga
 karatyan: karaton
 kratyarta: kuwat
 karatyak: tracak
 krêtiyasa: pandamêl, tiyang lumampah ing damêl, priyantun
 krêtayasa: nate, têtindhihing pêrang
 krêtyawan: kaluwihan
 krêtyaman: kasaenan
 krêtaman: kasaenan
 kartaga: têguh
 krêtêb: singsêt, grubyug
 kras: bantêr, dêrês
 kris: dhuwung

karas: papaning sêrat, kothak, papan, gambar
 karês: balur
 kiris: asri, sae
 kêras: bantêr, dêrês
 koras: kalok
 kuras: rêsik
 kuris: cukur
 kurus: kêra
 karsa: ajêng
 karisa: linu, êmar, ngêthok
 korasa: kalok
 kurasa: kuras
 karasah: srasah
 --- 122 ---
 krêsna: cêmêng, dintên wage, sontên
 karsana: bingah
 krêsnadasami: tanggal kaping sadasa
 krêsnapaksa: tanggal kaping pitulas
 karêsrês: kalindhas, kawus, pajalêran, katog, mêmêdi, kawuron
 karasikan: kasucian, kabingahan, sacumbana, pangrungrum, kasukan
 kuruswa: pangruwating papacintraka
 karasula: lêlandhêp
 karwa: kalih pisan, kêkalih, kalihan
 korawa: Kurawa
 kurawa: Kurawa
 karwan: karon
 karwana: karon, wêlas
 kurawendra: ratuning Kurawa
 karawitan,: lëlêmêsan, lëlungidan
 kurawèswara: ratuning Kurawa
 karawistha: rênggan, karanthil
 karwwa: kalih pisan
 kriwêl: kroncong
 karwong: kampil
 kral: kêdah, rosa, bantêr; kral-kral: kêdah-kêdah
 karula: garudha
 kralganaka: kumêdah-kêdah
 krêp: jêjêl, kêrêp, tanpa sêla, kandêl
 krêpana: jêjêl
 krupara: galak
 krêpuk: pokah
 kurupati: ratuning Kurawa
 kardha: kalangkung, kalohloh, kalojok, kapêncil, pêksi bayan
 kêrdha: rimbagan, cucuk
 kirdha: ulah karêsmèn
 kridha: ulah, solah, damêl, lëlungid
 krêdha: rimbagan
 krodha: nêpsu, kêras
 kridhasara: ulah dèdamêl

kridhastra: ulah dèdamêl

--- 123 ---

karja: damêl

krajya: damêl

karya: damêl, pandamêl, adamêl

kriya: damêl

kroya: waringin

kruyu: kaluruk

ka-rya: kantun, kalih pisan

karuyu: kaluruk

kuruyu: kaluruk

kuruya: Têgalkuru

kryan: ngambar

karyana: kantunan

karyya: kantun, damêl

kram: kasêngsêm, kèrêm, karêm, sandêr, ajêg

krum: bulus, pênyu

karma: tata, basa, cipta, mantun, tata krama

krama: tata, atur, enggal, karsa, nuntên, têmbung, jajar, sêmbah, nyêmbah, tingkah, patrap

kramu: wadhag, agal

krini: wôngsa, ulêr

kirmi: kuthah

kurma: bulus, pênyu

kuruma: kruma

karêm: kèrêm, anggoling

kirim: titip, kintun

kramun: grimis

kramaniti: têmbung têmên, tata lêrês

kramika: ulêr

kramakala: tatkala

karamas: muyêk, jamas

kurmawatara: warni bulus

krumya: bulus, pênyu

krama: srawungan, gumêbyar, tata-tata

kiriman: titipan, kintunan, pakintun

krimibat: sanak, batih

kurug: kalung

keragan: kayungyun, kalimputan, kaprigêlan

keragyan: kayungyun, kalimputan, kaprigêlan

karugan: karisakan

koragang: waragang

karaba: srêngenge, kêbul

karuban: karoban

--- 124 ---

karabasan: karisakan

karang: karang, sela, parang, ênggèn, badhe

karing: ngisis

karung: bagor

kêrang: garan
 kering: ering
 kerang: wirang
 kurang: kirang
 kurung: sêngkêr, kobo
 karungrungan: kedanan
 karêngês: pangêrês
 karangwo: karatoya
 karêngwakên: mirêngakên
 karanglakên: kalirên
 karangliman: karang dhapur gajah
 karangdho: tundha kalih
 karangboga: wasta dhapuring pangangge, wastaning karangan sêgantên
 karêngêng: kalok, misuwur, kapingrêng
 kurangan: katunan
 kerangan: kawirangan
 karêngan: calon, dadakan
 karangan: parang
 kerang-erang: kaesi-esi
 karangulu: kajang sirah
 kaka: kakang, parêkan, gagak, laki
 kaki: suku, wayah, sulasih, anggèr
 kako: atos
 kaku: kakên
 kiki: parêkan
 kokih: ebah, kontal, kaungsêd
 kikicangan: nama dhapur baita
 kakan-kakan: kakang-kakangan
 kakèndriyan: katawis
 kakantaran: dèdêr- dèdêran
 kakandha: lêlayu, bandera, cêcawi
 kakondha: lêlayu, bandera, cêcawi
 kokondhe: gègêlung
 kukunang: kokonang
 --- 125 ---
 kakace: sêsondhèr, sondhèr mawi gombyok
 kukucur: pêpancur, pêpancuran
 kakociwa: cuwa
 kakar: kumêd
 kêkêr: ajrih, simpên, ulêng
 kikiri: gègêlar, bêtela, têturut
 kukur: ngusap
 kakram: kêkêran, pingitan, ajrihan, simpênan
 kêkran: kêkêran, pingitan, ajrihan, simpênan
 kakarunyan: kawêlasan
 kakrêcik: krêcêk
 kakrar: kadugi
 kêkêran: ulêng-ulêngan, simpênan, ajrihan
 kakartala: têtuh timbul

kakarêtug: kawantu-wantu
 kakarja: timbang
 kakarsana: bingah, triwikrama, berag
 kakrêpuk: kasompok
 kakêrapan: sêsandèran
 kakriyyam: kêkintun
 kokorab: nama dhapuring baita
 kakarêng: kadadak
 kakaka: parêkan
 kaka-kaka: parêkan, para nyai
 kiki-kiki: parêkan
 kukud: gulung, bibar, ngringkês
 kukut: larut, gulung
 kikitir: têtêngêr, têtunggul, panantang
 kakatêran: dharodhogan
 kakêtêran: kamikêkêsên, kamigirisên
 kakatang: sukêt
 kakas: kakên
 kikis: pagêr, pinggir
 kêkês: lunas
 kukus: kukus
 kaksana: sanalika
 kikisik: gêgisik
 --- 126 ---
 kakesal: kagirisan
 kakawan: pawongan
 kakawin: kêkidung, kawi, rêrêpi, kaluwihan
 kakêl: kahan, bêtah
 kokila: pêksi
 kukila: pêksi
 kukulan: rêrencangan
 kakulêdan: kadalon
 kêkuluyu: kaluruk
 kakulêman: kadalon
 kêkêling: susah
 kakap: gana, musthika
 kakapa: ulês, lurub, larab, sasab
 kokap: mega
 kukap: kajêng kukap, kukus
 kukupan: kukupan
 kokojor: kêkuwu, bètèng mubêng
 kukya: kuku
 kakyan: kadigdayan
 kakyat: têguh
 kakaywan: kêkajêngan
 kakayyan: kêkajêngan
 kakayang: dèdèngkèk
 kêkênnyar: sêsorot
 kakithya: kasaru

kakothyan: katikêl sapêthi
kakang: sadhèrèk sêpuh jalêr
kakung: kakang, jalêr
kakingkingan: kasusahan
kakingan: kasatan
kada: kunthing
kadi: kados
kêda: pêksa
keda: karsa
koda: kapal
kuda: kapal
kêdah: pêksa, kêdah
kêdêh: pêksa, kêdah
kedah: solah
kadohan: katêbihan
kadahat: kasangêtên
kaduhwang: kaduwung
kudon: dêrdah, kêdah
kadar: kintên, kêdah, jamak
kudur: pambêngan
kadiran: kapurunan

--- 127 ---

kadurnimitan: panêngêran awon
kadaridran: kanisthan, kamlaratan
kadardyan: katrêsnan, kêkasih
kadrêdyan: katrêsnan, kêkasih
kadurus: kalajêng, kadlurung, kalangkung, kalojok, katalanjur
kadursilan: solah awon
kadrawasan: katiwasan, karisakan
kadurlaksanan: dalajat awon, lampah awon
kadurlaban: kabêgjan awon
kadarpa: kadêrêng, kalangkung, Bathara Kamajaya
kadarpan: kadêrêng, kasêrêng
kadrêpan: kadêrêng, kasêrêng
kadrêdha: kasihan
kadarajyan: kaluhuran
kaduryasan: pandamêl awon
kadram: kalêbêt
kadarman: kasaenan
kadurbalan: kacilakan
kèdêk: kèlès
kudaka: kapal
kadadin: kadadosan
kadadran: kadadosan
kadadyan: kadadosan
kadudyan: arêbat, kadudon
kadudung: kalantur
kidat: kêdhap, sêmpal
kaditan: kaluwihan

kaditya: srêngenge
 kudasrênggara: kapal sagêd
 kadasaguna: rinoban tikêl sadasa
 kudasthra: kapal
 kudèsthra: kapal
 kadwa: pêksa
 kêdwa: kêdah
 kêdwar: kandhi
 kêdwa-kêdwan: wawan-wawan
 kadewatan: kahiyangan
 kadiwyan: kaluwihan
 --- 128 ---
 kêdal: molah, kêlab, wêdal, solah, ilês, ngilês
 kidul: kidul
 kadalurung: kalajêng, kalayu
 kadêlam: kalêbêt
 kadya: kados
 kêdya: pêksa, kêdah
 kadaya: paekan
 kadayan: kakuwatan, karosan
 kadeyan: kadang nak-sanak, misan
 kidyat: narik
 kadaman: kanisthan
 kadibyan: kaluwihan
 kadang: sadhèrèk, èngêt
 kidang: kidang
 kidung: pralambang, rêrêpi, rêrêpèn
 kadang wandawa: sanak sadhèrèk
 kata: cariyos, ucap, pangucap
 kati: wawrat
 katê: karsa
 katu: katu
 kita: sira
 kitu: sorot
 ketu: bêbaku, bandera
 kuta: pangangge, makutha, kitha
 kutu: tuma
 katêhang: kaduwung
 katên: karsa, sêdya
 katana: jêmparing
 ketana: towong
 katona: katingal
 katon: katingal
 katonan: katingal
 katunan: kêkirangan
 katênèn: karêpèn
 kantoran: katog, kasatan
 katindhih: katindhih
 katênyan: karêpèn

katucan: kanisthan
 koncat: langkung rosa
 katar: tamèng, ulad
 katèr: tambir
 katur: gontor
 kêtàr: gumêtêr
 --- 129 ---
 kêtêr: ajrih, gêtêr, rêngih, pangrêngih
 kitri: têtanêman
 kêtur: candhana
 kutêr: putêr
 kutur: gontor
 katara: katingal, kasangêtên, sumorot, katawis, lèlêmbat, sêru, sora
 kotara: ing lèr
 katoran: kasatan
 katarunan: kabodhon, kaênèman
 kitiran: pêksi prêkutut, kitêran
 kètrèk: kacandhêt
 kêtêr-kêtêr: rêngêng- rêngêng, rêngih-rêngih, ajrih-ajrih
 katar-katar: mulad-mulad
 kêtarda: kalangkung
 katuridan: kasêngsêm, kasusahan, kawêlasan, kasmaran
 katarta: putus
 kitarta: baud
 katarton: katongton
 katara-tara: kalangkung-langkung, katingalan, kagila-gila, sumorot-sorot
 katartuwan: kalastantunan
 katrêsnan: katrêsnan
 katrêsan: giris, ajrih, kajrihan
 katurwan: katilêman
 katriwandhan: katiwasan
 kataragal: katriwal, kaparucut
 katêragal: katriwal, kaparucut
 --- 130 ---
 katêrangan: kaputusan, kapadhangan, katêndhagan
 katêka: dumugi
 katêka-têkan: purug-pinurug
 kêtêkêtêg: kêkêtêg
 katiksnan: katênan, kasorotan, katisnan, kawêlas asih
 katuduhan: kadhawuhan
 katut: pasrah
 kêtêt: kêjot
 katitih: kalindhih, katindhih, katumpakan
 katitihan: kalindhih, katêpi, katumpakan, katumpangan, kadhawahan
 katutur: kèngêtan, sanjang, karaos, kacipta, katut wingking
 katuturan: kèngêtan, katut wingking
 kotus: kautus
 katuwon: kayaktosan, katêlasan, kalingane
 katwara: danawa

katiwang: katebang, katiwar, kalunta
 katwangi: mawuhi, misesani
 katwangan: wawuhan, wisesan
 kataala: katiwasan
 katula: traju, timbangan, tandhingan, katimbang, katandhing
 katêlah: kangge, kasampunan
 katalika: nalika, konangan, ingikêt punika
 katulusan: kalastantunan
 katalya: kacandhêt
 katalêyêh: kasliyo
 katalyan: kawilêt
 katuluyan: kakênan, kapanjingan, kenging
 katulung: kalajêng
 --- 131 ---
 katapakan: kêkèsèd
 katujon: kêkasih
 katya: wawrat, kati
 katan: katingal
 katayan: kaicalan
 katyêng: ajrih
 katama: kenging
 katêmu: kapanggih
 kotama: utama, kautaman
 kataman: kakênan, kapanjingan
 kotaman: kautaman
 katamarti: kojah
 katamêrti: kojah
 katamapi: utawi
 katampwan: kaupadamêl
 katêmya: pakantuk, kapanggih
 katambêhan: kêkilapan
 katêmbihan: katêmbèn
 katumangga: sirah
 katumôngga: sirah
 katga: dhuwung
 katiga: môngsa katiga, katiga
 kêtêg: solah, sêgu, kêtêg
 kêtug: gêlap, jêgur, gadhug
 kutug: lêbu
 kêtêg-kêtêg: solah-solah, sêgu-sêgu, ambombrong, brewa-brewo, kêtêg-
 kêtêg
 katgaya: dhuwung
 katiban: dhawah
 katbuta: kados danawa, anggêgilani, kalangkung, langkung agêng
 kotbuta: kados danawa, anggêgilani, kalangkung, langkung agêng
 kêtêbwana: wana tarataban
 katang: sukêt
 ketang: kilang
 katang-katang: sukêt

katongton: katingal

--- 132 ---

katingêt-ingêtan: katongtonên

katanggêlêm: kabalabag

katinggyan: kaluhuran

katinggiyan: kaluhuran

kas: bantêr, akas, angrês

kasa: langit

kasi: wêlas, kuku, kawula

kasu: kalangkung

kisi: kancing gêlung

kesa: kawisesa, kogêl

kosa: kuwat, agêm, prajurit, kosawahana, agêm titihan

kusa: ambung, kêpyur

kasah: pisah, kapisah, konus

kasih: wêlas, sih, kêkasih

kusuh: krusuk

kasihi: asih

kasihan: kawêlasan, pasihan, wêlas, sih, kawêlas asih

kasihapap: kawêlas asih

kasiharêp: kawêlas asih

kasana: rikat, apuntên, tumuntên, nuntên, ênggèn

kasana: ngrika, nalika, tunggil ênggèn

kasini: ngriki

kusana: panggenan awon

kasanan: kanggenan

kasenanatan: kasenapatèn

kasindran: kacidran

kasenadipan: kasenapatèn

kasantikan: kadhanganan

kasantyan: katêmênan

kasênyan: kaungkulan, kasorotan

kasintung: kasliyung

kascaryan: kagawokan

kascarywan: kagawokan

kasrê: kasrah

kêsar: kêpyur, taratabing manah

kusêr: pusêr

--- 133 ---

kusur: kintên, budi

kusara: tètès, êbun, tapa

kusare: êbun

kosara: êbun

kasuran: kapurunan

kasiran: kabingahan

kasir-kasir: rawe-rawe, bingah-bingah, têtêngêr

kasarusubên: katlusubên

kasrêpan: ngloko, kaasrêpan

kasarjwan: kasênêngan

kasryayan: kaprabon
 kasriyan: kaprabon
 kasêrêng: kabrangas
 kisik: krêsêk
 kusika: anjalêbut, lêbu
 kasokan: kasusahan
 kasêkan: kasusahan
 kisik-kisik: gêgisik, kêkisik
 kasaktin: kasaktèn
 kasaktiyan: kasaktèn
 kaskas: bantê^[48]
 kaskawa: kuwat
 kaskaya: kuwat
 kaskayani: nguwati
 kasakthika: pinathi
 kasida: lastantun, kalastantunan
 kasidi: kalêrês
 kasidan: kalastantunan, katulusan, kalêpasan
 kasudran: kanisthan, kamlaratan
 kasudarman: kasaenan
 kasidêkung: kasliyo
 kasidya: tulus
 kasidyan: kalastantunan, katulusan, kalêpasan
 kasidiyan: kalêrêsan
 kasudaman: kanisthan
 kasudibyan: kaluwihan
 kasut: tilêm, surung, awor, carub
 kusut: ajrih, anjalêbud, ngusut, lugas
 kastura: kawêlas asih
 kasturi: wastaning bêbujêngan
 --- 134 ---
 kasturya: kasturi, wastaning bêbujêngan
 kasatriya: satriya
 kasatriyan: kasatriyan
 kasatika: tutut
 kastawa: sêmbah, bêkti, puji, kapuji
 kasutapan: ulah tapa, tapa linangkung
 kasitipati: ratu
 kasatyan: katêmênan
 kasatmata: katingal
 kasusa: misuwur
 kesis: ngisis
 kèsès: kasilak
 kasusra: misuwur
 kasusilan: kalakuan sae
 kakasya: kêkasih
 kasisthayan: kasêdyan
 kaswa: kapatos, kagujêng
 kiswa: gêlung, rambut

kèswa: gèlung, rambut
 koswa: pangangge, prabot
 kuswa: ambung, ngambu, sarasah, angge, pangangge, rêngga, ngingsêp, rêmên
 kosawa: prabot
 kesawa: jêjulukipun Bathara Wisnu
 kiswan: gègèlungan
 kèswan: gègèlungan
 kuswan: anggèn-anggèn, ambungan
 kuswara: êbun, kasêbut
 kaswargan: kaswargan
 kiswa: samudana
 kaswada: kalong
 kasewakan: pasuwitan
 kaswasih: sih, kawêlas asih, rêrêpèn
 kuswala: prigêl
 kiswa: pangku
 kiswa: pangku
 kasuwayan: kadangon
 kusala: solah, pèlêng
 kasalahan: kalêpatan
 kasêlêyêh: bilahi
 kasulayah: kalumah, kèngsêr
 --- 135 ---
 kasalimur: kalimput
 kasiluman: kawêritan
 kasilêb: kasamaran, kacidra, kalimpe
 kasap: angrês
 kusup: lungse
 kasèp: lungse
 kisapu: pangku, pinangku
 kosipa: dhumawah
 kasêpêr-sêpêr: asring kèndêl
 kasuptan: katilêman
 kisapwa: pangku, pinangku
 kasidhan: karaharjan
 kasujanan: kaluwihan
 kasujikan: kasantosan
 kasujiyan: kasucian
 kasya: ngambung, pangangge, sadaya, lawan
 kasiyan: wêlasan, kawêlas asih
 kesyari: gèlung
 kusyara: êbun
 kasyak: kasok
 kasyas: katu
 kasyasih: asih wêlas
 kasyugên: katlumubên
 kasyang: tilar
 kosyang: kothong

kasunyatan: kapandhitan, tapa linangkung
 kisma: siti
 kusuma: sêkar
 kasamohan: pasamuan
 kusuman: sêsêkaran
 kasmaran: kasêngsêman
 kusumawicitra: wastaning sêkar kawi, sêkar linangkung ing warni
 kasmala: sangsara, mêmala, rêrêgêd, sêsakit
 kasimparan: katêbihan
 kasampatan: kasampurnan
 kasumba: sêkaran, sêkar pulu
 kasumbaga: misuwur
 kasumbagan: pangasih
 kasumbung: misuwur
 kasêgan: kasusahan
 kasugatin: kamulyan
 --- 136 ---
 kasub: misuwur
 kasoban: kabingahan
 kasèbêt: kakênan, katêmpuh
 kasubaga: kalok, kawartos, misuwur
 kastha: wolung prakawis
 kistha: ukêl, gêlung
 kustha: prabot
 kasthawa: panyêmbah
 kisthawa: panyana
 kasung: katur
 kusung-kusung: karaya-ray, ngaya-aya
 kasungkawan: kasusahan
 kasangsaya: pirantos, kabilaèn
 kasangsayan: kasusahan
 kasinggayan: kaluhuran, kasinggihan
 kasinggiyan: kaluhuran, kasinggihan
 kasongan: kaungkulan, auban
 kwa: sira, kula
 kwi: ingun
 kawa: bathang, mangu, gajêg
 kawi: langkung, bathang, kaluwihan, pujôngga
 kawo: kasampe
 kawê: katawis
 kwèh: kathah
 kawih: langkung
 kawêh: èwêd, pakèwêd
 kawuh: kaduk
 kewuh: pakèwêd
 kèwêhan: kèwêdan
 kwi: kula
 kwan: mangkana, akèn
 kwana: swarga

kawan: kanthi
 kawin: kawi, kampil, sacumbana
 kawuni: kocap, kasimpên
 kawèni: kuwèni
 kiwan: kiwa
 kowên: sira
 kawanin: kapurunan
 kuwanin: kapurunan
 kawênan: kasor, kawisesa, kasoran, kawon, keguh
 --- 137 ---
 kawanda: gêmbung
 kawindu: kalangkung
 kuwônda: bathang, gêmbung
 kawindra: pujôngga
 kawuntên: kawula, cèthi
 kawêntar: kawêdhar, kasuwur
 kawuntat: kantun, kawêngkêr
 kawatan: kabêntus
 kawandha: gêmbung
 kawaca: makutha, pangangge, rasukan, jamang, prabot, kaange,
 kasanggama
 kwara: kori
 kawiri: kabincih
 kawuri: kantun, kawêngkêr
 kowara: kocap
 kuwara: kori, ucap, êbak
 kewran: kèwêdan
 kawiran: kaprajuritan
 kawurya: kawingking
 kawréksan: kêkajêngan
 kawraksan: kêkajêngan
 kawêrdan: kasêpuhên
 kawiradya: pujôngga
 kawrat: kawrat
 kawirêja: pujôngga
 kawiryan: kamuktèn, kaluhuran
 kawuryan: katingal, kawêdharan, kawêdhar
 kawiryawan: kamuktèn, kaluhuran
 kawiryayan: kamuktèn, kaluhuran
 kawuryyan: katilasan, kêkantunan
 kawiryyawan: kamuktèn, kamulyan
 kawiragan: kasêngsêm
 kawiragyan: kasêngsêm
 kaweragyan: kasêngsêm, karakêtan, kawêwahan, kalimput
 kawarêngên: katawis
 kwaki: ngêbêki, mradini, ambalabari
 kawak: ijèn
 kawikun: kapandhitan
 --- 138 ---

kawaktan: kocap
 kawêkas: têmah, têmahan, katêpahan, wasana, karampungan, winêling,
 winêkasan, luwang, katilar
 kawa-kawa: mangu-mangu, gajêg-gajêg
 kawikyat: kawiyak
 kawadi: rahsa
 kawidi: kaungkulan, kalêrês, kaidèn
 kawadaka: kacêthikan, kacirèn, kacacad
 kawêdaka: kacêthikan, kacirèn, kacacad
 kawaddha: katawis
 kawidiyan: kalimpadan, kawignyan
 kawidagdan: kalimpadan, kawignyan
 kawidigdan: kaalingan
 kawidigdayan: karosan, kasaktèn
 kwat: lajêr
 kawot: kawrat
 kawas: ajrih, giris, kawus
 kawês: ajrih, giris, kawus, kanji
 kawasa: pangawasa, sagêd, wênang, rinisak, kawisesa
 kawase: kawasa, sagêd, wênang
 kawasani: ngawasani
 kawista: kawista
 kawistara: katawis
 kawastara: katawis
 kawisan: karampungan
 kawusan: karampungan
 kawasisthan: kawicaksanan
 kawiswara: pujôngga, jêjulukipun panêngahing Pandhawa
 kawisaya: kapencut
 kawisayan: pakarêman
 kawismaya: katingal, kasêngsêm, gawok
 kawistha: kawista
 kawawa: kuwat, kuwawi, kabêkta, kaangge
 kawiwara: pandhita
 kuwawal: kuwawi, kapalang
 kawwang: mêrak
 --- 139 ---
 kiwul: ambangun, bantên, malês
 kawalu: kawangsul
 kawula: kawula, rencang
 kewala: kemawon
 kawêlak: kuwalat, kapêlak
 kawilêt: kacangkol, kapulêt
 kawilut: kagubêd
 kawlas arêp: kawêlas asih
 kawêlas hyun: kawêlas asih
 kawêlasên: kamiwêlasên
 kawêlas arsa: kawêlas asih
 kawaluy: kawangsul

kawaluyi: kawangsul
 kawaluyan: kasarasan
 kawadi: rahsa, wêwados
 kawêdhar: kalingkab
 kawêdhêng: kodhêng
 kawêdhêngên: kawangkungên, kodhêngên
 kawaji: karaos, karantan
 kawijayan: ngungkuli unggul, kaunggulan, kamênangan, kaluhuran,
 kasaktèn
 kewyan: kèwêdan
 kawyangan: katiyangan
 kawamang: cêmplang
 kawogan: katêmpah
 kawigaran: kabigaran, kabingahan, kaberagan
 kawugyat: kapêngkê
 kawêgagêne: kasêkêlên
 kawaba: kuwagang
 kawibawan: kamuktèn, kaungkulan
 kawathi: rahsa, wados
 kawang: bêndung
 kuwong: mêrak
 kuwung: mêrak, sorot, asri, palêngkung
 kawanguran: kacêlik, konangan
 kuwung-kuwung: kaluwung
 kawangsi: ngantos
 kawangsyas: ngantos
 kawangwrinan: kajrihan
 kuwangwang: pèpalang, rêringa
 --- 140 ---
 kawongan: katiyangan
 kala: jaman, kèndhang, Bathara Kala, danawa, kados, bêtaya, tata awon,
 nalika, langkung, môngsa, wanci, gègèdhêg
 kêl: bêtah
 kol: rangkul, pulêt
 kul: pasrah
 kali: jaman, lèpèn
 kalê: kasaenan, kasêkêlan
 kale: pènding
 kalo: kalo
 kalu: manawi
 kili: ngili, kili
 kêla: bêtah, pègèng, godhog, umob
 kêli: enggal
 kêle: rindhik
 kele: urakan
 kèlu: katut
 kola: gonjang, bêtah
 kula: kawula, bôngsa
 kuli: jagul

kule: tilêm
 kulu: kugut
 kalih: sakalihan
 kilah: kimplahing toya
 kolah: ubak, kaubak, gonjing
 kolih: angsal
 kulih: angsal
 kulaha: kaêtrap
 kolahal: gonjing
 kalihan: kalihan
 kalihat: katingal
 kolahalan: kêkêburan, karisakan
 kalan: pêpalangan
 kalana: danawa, pandu, ^[49] ambara, panjajah, anêtêpi
 kalèn: liyan, kaliya
 kêlan: tahan, jangan
 kêlun: gulung, limput
 kêlên: kolu
 kelon: katlêku, kaledhon, dhompo
 kolana: danawa, pandung, ambara
 --- 141 ---
 kulad: gubêd
 kulên: kolu
 kulina: rakêt, rukêt, sêngsêm
 kalanan: panggenaning danawa, panggenaning pandung
 kalinan: kapêjahan
 kulenan: tilêman
 kalanika: nalika
 kalandara: srêngenge
 kulandara: srêngenge
 kalandaragêni: srêngenge
 kulandaragêni: srêngenge
 kalantaka: jêjulukipun Bathara Kala
 kalêntit: dubur
 kalintang: kalangkung
 kalintangan: kalangkungan
 kalanasura: danawa, têtindhihing danawa
 kalindhihan: karoban
 kulanthe: kalar, wastaning sêkar têngahan
 kolaca: sorot
 kalacakra: srêngenge
 kalir: palintir
 kêlar: kuwat, êgar
 kêlir: warana, aling-aling
 kèlir: kèli
 kular: palintir
 kalari: kaplajêng, kabujêng
 kolari: plajêng
 kaluruhan: kajatmikan, karêntahan

kalaran: kasusahan
 kolaran: kasusahan
 kaleran: katurunan, kadhawahan, kasupèn
 kaleron: kalintu
 kalurak: kapundhung
 kular-kaliran: palintir-palintiran
 kalarês: ajrih sangêt
 kalarisan: kalampahan
 kalurwa: kabanting
 kalerwan: kaledhon
 --- 142 ---
 kalarupa: danawa, warni danawa, salah warni
 kaliripan: katowongan
 kalariyan: kalakuan
 kalaka: danawa, pandung, kawasa, keguh
 kalika: nalika
 kêluku: kêluku, kum-kuma
 kalakah: kancing
 kolakah: palupuh
 kalêkah: kancing
 kalokan: kanggenan
 kalukanan: kalangkungan
 kelikan: kêsèd, sungkanan, kasêngitan, kalumuhan
 kalokikan: kasucian
 kalaksitan: kalakuan, kalampahan
 kalakwa: kalampah
 kul-kul: thong-thong, kênthong
 kul-kulan: thong-thongan, kênthongan
 kalakya: kalampah
 kulakeya: kulawarga, santana
 kalakatha: kapithing
 kalakutha: ratuning wisa
 kalde: kuldi
 kalud: kawor, katungka
 kulêd: dalu, talendho, tamban, jênak
 kuladara: srêngenge
 kuladaragêni: srêngenge
 kaladuta: pratôndha, dalajat
 kaladesa: pirantos, pakantuk, pandamêl
 kaladawa: danawa bônghsa luhur
 kèlêdya: kèlês
 kalot: kasangsaya
 kilat: gêbyar, sorot
 kêlat: kêkah, bêtah
 kèlit: kacêlik
 kulit: wacucal
 --- 143 ---
 kulita: rakêt
 kalasa: gêlaran, wadhah

kalesa: rêrêgêd
 kalusa: lungse
 kilasa: bunglon, wastaning rêdi
 kulisa: wiji, bonggol
 kulasna: kulawarga
 kalisir: kuciwa
 kalasaddha: sandikala
 kalasadya: sandikala
 kalasan: katuwuhan kajêng wanan
 kalêsyen: kalêson
 kalisangara: wastaning jaman
 kalawahi: klewang
 kalêwihan: kaluwihan
 kalêwuhan: kaluwihan
 kalawihan: kaluwihan
 kalêwihan: kaluwihan
 kilwan: kilèn
 kulwan: kilèn
 kalawan: kalayan
 kalawun: katula
 kulawandawa: kulawarga
 kulawandu wandawa: kulawarga santana
 kulawandu warga: kulawarga sanak
 kaluwar: mêtal
 kaluwaran: wêdalan
 kulawarga: kulawarga
 kaluwis: nama dhapuring baita
 kalawisaya: ratuning wisa
 kulawangsa: kula bônghsa
 kalal: kasèp
 kalalu: kalangkung
 kalalah: sumbar-sumbar, kalojok
 kalêlêh: kaloloh
 kolalah: sêsumbar
 kalalun: kalangkung, lungse, lingsir; ratri kalalun: lingsir dalu
 kalilin: kandhih
 kalulun: katut, kalindhîh, kabujêng, kasêsêr
 --- 144 ---
 kalalukan: kalangkungan
 kalulut: kêkasih, rêmênan, bedhang
 kalalitan: kabagusan, kalêmbatan
 kalalisan: kapêjahan, katingalan
 kalêlwan: kaapêsan
 kalalyan: kalangkungan, kasupèn
 kuliling: mubêng
 kulilingan: ubêngan, idêr-idêran
 kalpa: sêsupe, katunan, kalukakan, kinirangan
 kilap: kilat
 kêlip: konang

kulup: thole
 kalapa: kalapa
 kalupaan: kasupèn
 kalawan: kaluwèn
 kalupan: kasupèn, kadhawahan
 kagpika^[50] : sêsupe
 kalpadaru: wastaning kajêng
 kaluptan: kasupèn
 kalpataru: gagar mayang, gagar mayang êmas
 kalêpas: lèpas
 kalêpasan: kamuksan, kabucalan, kalêpasan
 kalupwan: kasupèn
 kaladhasthi: danawa tènung
 kalaju: kalajêng, kalayu
 kalajwa: kalajêng, kalayu
 kalya: lèpèn, jêksa
 kaluya: dhawah, manjing, panjing
 kaluyu: kluruk, wastaning ulam toya
 kêluyu: kluruk, wastaning ulam toya
 kuluya: panjing, dhawah
 kilyan: kilèn
 koluyan: kapanjingan
 --- 145 ---
 kalayunêdhêng: wastaning sêkar kawi, kalayunyêdhêng
 kalayadu: sanak saking bapa
 kaliyat: katingal, kadhèndhèng
 kalayatan: talompe, katlompèn
 kalaywa: kalayu, kalajêng
 kalayowana: danawa jalêr
 kalayowati: danawa èstri
 kalayuga: jaman kaliyuga, pakantuk, rahajèng
 kaliyuga: wastaning jaman, rahajèng
 kalinyan: kalingane
 kalinyani: kalingane
 kalênyit: raos môncawarni, ambêt môncawarni
 kalêm: kêlêm, silêm
 kolêm: kulah
 kulam: kulah
 kulêm: dalu, pêtêng
 kulum: gulung, kungkum
 kalima: môngsa gangsal, gangsal
 kalêmêhan: kasungkanan
 kalamon: manawi
 kalumur: kêndho
 kalamrêtyu: jêjulukipun Bathara Kala
 kalimutan: kasupèn
 kalumprit: wastaning kajêng
 kalumpat: langkah, kalumpat
 kalimput: kakêmput, kasupèn

kalimputan: kakêmputan
 kalampus: kapêjahan
 kalambi: rasukan
 kelag: kharam
 kalagêni: jêjulukipun Bathara Kala
 kalagênirodra: jêjulukipun Bathara Kala
 kulagotra: wôngsa
 kalagiyan: katêmbèn
 kalib: sasab, nglêngkara
 kêlab: klèbèt, klebat
 kaloban: kamurkan, kauntungan
 --- 146 ---
 kalabusana: pangangge sapangadêg
 kalaban: kabênan
 kaliban: kasasaban
 kalang: kajawi
 kaling: kocap
 kalung: kalung
 kilang: juruh
 kêlêng: galêr
 kalunga: kalunta; kalunga-lunga: kalunta-lunta
 kalungha: kalunta
 kalangon: kalangênan
 kalangun: kalangênan
 kalangên: langên, kabingahan, lêlangên
 kalangrês: mêmêdos
 kalêngka: musthika
 kalêngkan: musthikan
 kalingking: jênthik
 kalingkingan: jênthikan
 kalangso: katlangso
 kalingsir: kaluwèn
 kalingsirên: kalirên
 kalangwan: kalangan
 kulingling: mubêng
 kalênglêngan: kasaenan
 kulinglingan: ubêngan, ubêng-ubêngan
 kalanglangan: kasêngsêman
 kalangyan: kalangênan
 kulungmana: kulung manah
 kilangmurti: lêgi marasa, musthika mirah
 kalingga: kaadêgakên, kapundhi
 kalêngêngan: kabingahan, cangkrama
 kapa: lurub, kambil, dhawah, tumpakan, larab, supados
 kapi: kêthèk, sêmu, sêngadi, kapatos
 kapu: pugag
 kapêh: papan
 kapuhan: kêkês
 kapiandhêm: ngandhêmi, kapiadrêng, nyungkêmi

--- 147 ---

kapiutangan: kasambutan
kapaung: sasar, kaparat, katarik, wastaning bêbujêngan
kapèn: kalingan
kepon: karêpotan
kapana: benjing punapa, sawêg punapa, kaelokan
kepanan: bêbaku
kupona: bathang
kapindra: kêthèk ratu
kapantês: kapantês
kapandhèn: kapintêran
kapandhitan: kapandhitan
kapandheyan: kapintêran
kapandhuyan: kabaudan
kapundhung: kapundhung
kopicil: kasingsal
kapur: apu, sela kapur
kèpêr: kapencut, aling-aling, simpên
kapara: kadhatêngan
kaprah: limrah
kaprihên: putêk, prihanangis
kaparihên: putêk, prihanangis
kapêrihên: putêk, prihanangis
kaparahitan: kabingahan, kaprigêlan
kapranan: kakênan
kaparênon: kapanujon
kapurônta: wastaning sêkar
kapurnaman: kapadhang, katanggalan purnama
kapracundhang: kalêngêr, kakênan, katiwasan
kapracondhang: kalêngêr, kakênan, katawisan
kaprataksan: kawaspadan
kapiritan: pêpiritan
kapuritên: kamigrêgêtên
kapratyaksan: kawaspadan
kapurisan: tinjanên

--- 148 ---

kaprasundha: kalêngêr, kakênan, katiwasan
kaprasida: kalastantunan
kaprastawa: têtela
kapiirwan: kaping kalihan
kawirawan: kasaenan
kaprawaran: kaluwihan
kaprawiran: kaprajuritan
kaparêp: kasompok
kaparêpêk: kasompok
kaparêpkên: kasompokkên
kapraptiyan: kadugên
kaprajaya: kalêngêr, kakênan, katiwasan, kasor
kaparamartan: ngloko

kaprabwan: kaprabon
 kapirangu: mandhêg tumolih, kanggêk, kamitolihên
 kaparêngan: kapanujon
 kapêk: kaplêpêk
 kupak: gêlap, sorot
 kapêkan: kasêkêlan, katigas
 kapidulur: ilu-ilu
 kapat: môngsa sakawan
 kapti: karsa
 kapita: gonjing, molah, kagèt
 kapati: sangêt, kandêl, kapatos, anglampahi
 kapitu: môngsa kapitu
 kupita: anggit
 kapituha: pinisêpuh, sinêpuh
 kaputihan: kasucian, kasucènan
 kapitundha: katundha, kabantonan
 kaputran: kasatriyan
 kapitut: kapencut, kasor, katungkul
 kaputusan: kaputusan
 kaptya: karsa
 kapitêmên: tumêmên
 kapitunggal: katunggilan
 kapwa: sami, sadaya, punika, rampak
 --- 149 ---
 kepwan: kèwêdan, karepotan
 kapwaya: sami, sadaya, punika
 kapala: sirah, kaprayogi, kagitik
 kapila: pêthak
 kêpila: pêthak
 kapiluh: kumêmbêng, urun waspa, mêdal êluh
 kapalêsêk: kasêsêr
 kapalalun: sangêt
 kapalayu: katut, kapalajêng, kapilayu
 kapiluyu: katut, kasêngsêm, kapencut
 kapalêyêh: kaplèsèd, kasumyar
 kapilêng: kuping pêngêng
 kapêlêngên: kabribinên, kabrêbêgên
 kaplêngên: kabribinên, kabrêbêgên
 kapupu: kagêman, kasoran, katiwasan
 kapapan: kasompok
 kapapang: kaot
 kapidhara: kalêngêr
 kapêdhak: kapanggih
 kapy: sami
 kapaya: kapara, kaduk
 kapêyêh: kalumah
 kepyan: kèwêdan, karêpotan, kalêson
 kapiandukan: kapanujon
 kapiandhêm: kapiandrêng, ngandhêmi, nyungkêmi

kupyur: gummyur
 kapiutangan: kasambutan
 kapunyawana: kasugihan
 kapamasan: karaton, kaprabon
 kapêgan: barubah
 kapang: kêpang
 kaping: kaping
 kapung:unggêl, jodho
 kêpang: kêpang
 kêping: kimpès, pisèk, gèpèng, kêbèt
 kêpung: kêpang, têpang
 kiping: pinggir
 --- 150 ---
 kupang: dasa, yatra
 kapengin: kapencut
 kapungkur: kawingking
 kapang-kapang: katebang-katebang, katiwar-tiwar
 kapingjwahan: kasambutan
 kapingjowan: kasambutan
 kapanggah: kapanggih, binakuh
 kapanggih: kapanggih
 kapunggal: kasandhung
 kapanggya: kapanggih
 kapinggingan: kabodhon
 kapungan: jodhon, unggêlan
 kêpangan: kêpangan
 kupangan: dasan
 kadhi: kados
 kudha: kapal
 kudhu: pace
 kadhahgan: kaluwèn
 kadhana: jalêr
 kadhini: èstri
 kidhuku: ngrêgêmêng
 kadhêkan: kacakêtên
 kadhar: kèdhèr
 kaprêdha: pangasih
 kadhat: têlangke, towong
 kadhatyan: kadhaton, karaton
 kodhowok: brewok
 kêdhap: kêdhèp, cahya, larap, clorot, gêbyar
 kêdhap-kêdhap: gêbyar-gêbyar, kêlap-kêlap
 kêdhêdhêtan: keguhan
 kudhung: kudhung
 kudhangdhangana: pongah-pangihan, kasêngsêman, kadhungsangan
 kaja: kawêdal
 kuji: kanthong
 kejani: lutung
 kujana: danawa, durjana

kujênêk: kamisakecanên
 kajênêkan: kaecanan, karasan
 kajantaka: cilaka, kasa
 kajanapriya: kapriyantunan
 kajanapriyan: kapriyantunan
 kujanapapa: sangsara
 kajar: kajar
 --- 151 ---
 kajor: kasor
 kêjar: bédhag
 kojor: kuwu, bètèng mubêng
 kajurag: kèngsêr
 kêjèt: kêjot
 kojat: misuwu^[51]
 kajatin: katêmênan
 kajatyan: katêmênan
 kajatmikan: kaênêngan
 kajali: kaprucut
 kajêlag: kalojok
 kêjêp: kèdhèp, êrêm, mêrêm, tilêm, arip
 kajaya: kawon
 kajayan: kaunggulan, kamênangan
 kujiyan: kanthongan
 kêjêm: mêrêm
 kujumayakkên: ngasorakên
 kajugulan: kacublukan, kabodhon
 kjang: tulus
 kyo: sira
 kaya: kados, kuwat, kakuwatan, sugih, santosa
 kayi: nyêdhêng, tumruna, sumêdhêng
 kayu: kajêng, kêkajêngan
 koya: kasagahan
 kuya: kajêng, bujêng, pindha, adhang
 kyèh: kathah
 kayuh: rangkul, ukêl, gayuh
 kuyaha: duraka
 kayuhan: rangkulan
 kyan: mangkana, radèn
 kyana: sira, radèn
 kayun: karsa
 kyara: kori
 kyartana: jêmparing
 kyama: bulus, pênyu
 kyarêm: kèrêm
 kyat: misuwur, ngumum, santosa
 kayatnan: kèngêtan
 kyatarta: kuwat, baud
 kayatiyan: kayaktèn
 kayas: namaning upas

kayasa: sêpêt

--- 152 ---

kayawa: kajawi

kaywan: kajêng, kêkajêngan, karsa

kayol: mëndêm

kyalah: gonjing

kayyan: kêkajêngan

kayumana: kalastantunan

kayumanan: kalastantunan, katulusan, kadumugèn

kayumanis: kajêng lêgi

kayugan: kasaenan, katitahan

kayogiswara: kapandhitan

kayugyan: kasaenan

kayugyapara: kapasang yogi

kayang: kayang

kiyung: ubêng

kuyang: kilak, angso, kêkajêngan

kayangan: dhongka, panggenaning dewa

kanya: prawan

kênnya: prawan

kênnyar: sorot, sirat, padhang, gêbyar

kanyaka: èstri, êmas

kanyut: kerut, kèli, kedanan

kênnyut: kêjot

kanyawa: kêkaruh, karakêt

konyil: kênès

kanyêp: sêmu

kênnyêp: pêlêng, sêmu, pandêng, pëndêng, pêsû, panêdha

kênnyapura: kadhaton

kêm: kêndho, ngloko

kama: karsa, barang, cipta, Bathara Kamajaya

kami: kula

kamu: sira

kima: angêt

kuma: kum-kuma

kumêh: sêkêl, pégêl

kamiharan: kuciwa

kamihat: katingal

kamohitan: kasusahan

kaman: kaluwihan

kamini: èstri

kamine: prawan

kamuna: jalêr

komini: èstri

--- 153 ---

kumon: akèn, ngutus, parentah

kumêna: nanduki

kamunihan: pêpingitan, kasimpênan

kamanak: kêmanak

kumantar: mulad
 kamantyan: kalangkung, nglangkungi, sangêt
 kamanusan: kajodhèran
 kamandhalu: waluh kênthi
 kamandhiyan: kêmandheyan
 kumêndhêng: angganthêng, andhêndhêng, kados kênthêng
 kumondhang: kumocap, kumandêl
 kumêndhung: ngêndhanu, tumundha
 kumanthi: nganthi
 kumênthang: kumlanthang
 kumênthêng: angganthêng
 kamining: marinding
 kamênang: patrap
 kumuning: kumuning
 kamanungsan: kajodhèran
 kumucur: gumrobyos, mancur, carocosan
 kumucup: ambanjur, kumrêcêp, lumêpas, kumrubut
 kumar: ngambar
 kamara: kadhatêngan
 kamura: mega
 kumara: ênggèn, kumandhang, manon
 kumaru: kumêdah
 kumêruk: ngêruk, gumrudug, gumutuk
 kamirurus: kamlurusên
 kamurkan: pikajêngan ingkang botên tuwuk-tuwuk
 kamrat: kamot
 kumuritên: garêgêtên
 kumêrtêg: pipit
 kumrus: anggêrus, gumêrus
 kumrisik: nêndha samukawis sakêdhik
 kumarêpêk: kumrêpêk
 kumram: limrah, nyandêr
 kamurugan: kalênglêngan, kamarogan
 --- 154 ---
 kumrab: kumêbul, gumrudug, nglaron
 kumêrab: kumêbul, gumrudug, nglaron
 kamarung: êrining pala kapêndhêm
 kêmarang: kumandhang
 kumarêngan: dumadakan
 kamukan: kapara ngajêng
 kamuksan: jaman kailangan, swarga
 kamuksapada: jaman kailangan, swarga
 kamuksapadan: jaman kailangan, swarga
 kamoksaman: ngèlmi pêpingitan
 kama-kama: barang-barang, karsa-karsa, kamukawis^[52]
 kuma-kuma: namaning kajêng, ngemah-emahi, griyan
 kum-kuma: wastaning gônda
 kumud: kêbês
 kumuda: sêkar tunjung

kamidahat: patos
 kumêdwat: kumêjot
 kamadêlwan: tontonên, kêngêtan
 kamidêlwan: kamitontonên
 kumudya: mêksa, kumêdah
 kumadama: nistha, kanisthan
 kumadamyâ: nistha, kanisthan
 kêmat: gêndam, kawicaksanan, kaluwihan
 kêmit: jagi
 kumati: anggambira
 kumêtêr: ajrih
 kamatrêsnan: karêmênan
 kumêtêt: kumêjot
 kamutusan: kaputusan
 kamatya: kapatos
 kamatyan: kalangkung, kapatos, kapêjahan
 kamutyan: kamuktèn
 kumêtug: jumêgur
 kumutug: kumêbul
 komis: brêngos
 kumis: brêngos
 kumusuh: gumrubug, kumrusuk
 kamasihwa: kamiwêlasên
 kumêsar: maras, kumêpyur
 kumêsat: kêsit
 kumususus: ulêng-ulêngan
 --- 155 ---
 kamisasat: bêsèt, kamisisèt
 kumisapu: numpangakên, nguncupakên
 kamisyanan: kapisanan
 kumwata: mêrêm
 kumwang: gumêr
 kamal: asêm
 kêmul: singêb, bulêt, akêkêmul
 kumêl: ajrih, ngênês, kamikêkêlên, bêtah, surêm, giris, kêju, ngloko,
 ambêtahakên
 kumol: ngrangkus
 kamali: bawera
 kamilu: kalajêng tumut
 komala: wastaning sêsotya, pradapa
 kumala: wastaning sêsotya, pradapa
 kumule: gumuling
 kamiluh: ngêmu êluh
 kamiluha: ngêmu êluh
 kamulan: kawitan
 kumalana: nglalana
 kumêlar: mêgar
 kamalaka: kêmlaka
 kêmul-kêmul: amirong

kumalasa: gumêladrah
 kamalya: kêcut
 kumêlêm: silêm, nyilêm, kêlêm
 kamalagi: asêm
 kumêlab: kêlab- kêlab
 kumuliling: ngubêngi
 kumaliling: ngubêngi
 kampi: gonjing, dhawah, ebah, dhumawah, kasaruwe
 kêmpêh: kêmbêng
 kumpah: wutah
 kampir: dhatêng, têba, kandhêg, dhawah
 kompra: urakan
 kumpra: urakan
 kêmpros: gabug
 kêmprang: kêpruk
 kumprung: bodho
 kumupak: jumêgur
 kumêpak: jumêgur
 kampita: gonjing, lindhu
 --- 156 ---
 kêmpong: kêmpot
 kamudhahan: rahmat
 kumêdhap: gumêbyar, kumêdhap, lumarap, cumlorot
 kamijara: sêre
 kumêjèt: kumêjot
 kumajêng: kumayu
 kamiyahan: kamurahan
 kamayan: kaluwihan, pangabaran, kasaktèn, siluman, bégja, nglangkungi
 kumyatêr: kumêdut
 kumyus: molah, musus, gumrobyos
 kamiyuyunên: kamiwêlasên
 kamyang: umung
 kamayang: kaluwihan
 kamayanan: bégja, nglangkungi, kapasang yogi, kaluwihan
 kumênjar: gumêbyar, sumorot
 kumênjut: kumêjot
 kêmênnyêp: mèsu, mêngdêng, nêndha, mandêng, panêdha, pamêngdêng,
 pamandêng, pamêsu
 kumêm: kêju
 kamumu: wastaning wowohan
 kumêmit: rumêksa
 kumêmpêh: kumêmbêng, buntu, sêkêl, sumpêg
 kumêmbêng: botên mili, ngêmbêng
 kumamang: kêmamang
 kamigna: kataton
 kamagan: kamarogan
 kamegan: kalingan mega
 kamigênan: kakênan
 kamigarapên: kamisosolên

kamba: sorot
 kêmba: suda
 kumba: wêwadhah, sirah, gêdhong, jêmbangan, gênthong
 kumbu: sêdhêngan
 kambah: kaambah, kawêwahan, katrajang
 kumbah: juru masuh, juru mêthak
 kamban: kasorotan, kawiyarên
 --- 157 ---
 komban: kèlès
 kambana: alang-alang
 kumbacarana: prada binaba^[53]
 kimburuhan: butajêngan
 kemburuhan: butajêngan
 kambiring: wingwang
 kombak: umob
 kumbas: jêmbangan
 kambwana: kasorotan
 kêmbul: lawan
 kambil: larab, kapêndhêt
 kambul: lawan
 kambala: ôntakusuma
 kumbala: brêngos
 kambulan: lêlawanan, kêkêpangan
 kêmbulan: palawanan, kêkêpangan
 kumbaya: jêmbangan, gênthong, êjun
 kumbayana: jêmbangan, gênthong, êjun
 kambang: timbul, kumambang, panunggul, êkar, sêkar, mêgar, mêkar, anjrah
 kambing: menda
 kêmbang: sêkar, asêkar
 kêmbêng: êmu^[54]
 kombang: wastaning tawon agêng
 kamang: cêmplang
 kaga: pêksi
 kagu: kau
 keguh: keguh
 kagahiswara: pêksi raja
 kagana: têtindhih, kinawasa
 kaginan: kagunan
 kagunan: kagunan, kasaenan, kapintêran
 kagendra: pêksi raja
 kaganata: pêksi raja
 kagunturan: kabênan
 kagindhala: kuciwa, kabucal, kabêsat
 kagiri-giri: kagila-gila, kalangkung-langkung
 kagiri-girin: giris-giris
 kagirangan: kabingahan
 kagatan: katêmênan
 kagèswara: pêksi raja

kagasya: kalajêng

--- 158 ---

kagwam: katêkêm

kagaluhan: kaprawanan, panggenanipun tiyang èstri

kagêlaran: kawontênan

kagila-gila: kagila- gila

kagulingan: katilêman, kaglundhungan

kagulungan: kalosodan

kagapati: pêksi raja

kagiyuhan: kaputêkan

kageyan: kaenggalên

kagyat: kagèt

kagyat-gyat: gugup, enggal-enggal

kagam: kalimpe

kagêm: katêkêm

kagum: kagèt

kagêgyan: kagagas

kagêbêng: kawical

kaba: karsa, bingah, gajêg

kabê: kainan

kub: kêmput

kuba: têpus

kubu: bubuk

kabèh: sadaya

kaban: kaalingan, kaambalan

kabina: kasangêtên, kagila

kabandana: kasrimpêd, kasangkala

kabêndana: kasrimpêd, kasangkala, kawiyungyung

kabanjut: kalajêng, katarik

kabina-bina: kagila-gila, kalangkung- langkung

kabur: mawur

kabran: karoban

kabaran: sasaran, kasêkêlan

kabranan: kakênan, katawis, kataton

kabaranang: kabrangas, kabêsmi

kabaran: kagègèran, kalangkung

kabarasat: kabur

kabarubuh: kaprapal

kabarabas: mrêbês mili

kêbêk: kêbak

kabikana: konangan

--- 159 - -

kabakitan: kasagêdan, kapintêran

kaba-kaba: bingah-bingah, gajêg-gajêg

kabudyaman: kagunan, kapikiran, kapintêran

kabudayan: kagunan, kapikiran, kapintêran

kabêt: kawêngku

kibit: kêbut

kabêtêk: kabêntêl, kapêtêl

kabisan: kapintêran
 kabasmi: kabêsmi
 kabasman: kabêsmi
 kabasmaran: kabêsmi
 kabasmyan: kabêsmi
 kabwa: sadaya
 kabwat: kabucal
 kabwang: sadaya
 kabwanga: sadayanipun
 kabwangan: kawêdharan
 kabal: têguh, timbul
 kêbal: tilas
 kêbêl: kêdhotan, kandêl
 kabali: kasungsang, kawangsul
 kabalik: katulak, kasungsang, kawangsul, katalerokan
 kabilisa: kawical
 kabalan: timbulan
 kabalingu: kaberaan
 kabya: sadaya
 kabyaran: kagègèran
 kabyuran: kabênan, kalongsoran, kagrubugan
 kabyaktan: kayaktosan
 kabuyutan: dhôngka, brahala, candhi, patilasan
 kabiya: katêrangan jawah
 kabyasan: kapintêran
 kabiyaan: katêrangan, kapintêran
 kabogan: kapuluran, kapancèn tédha
 kabagyan: kabêgjan
 kabageyan: kabêgjan
 --- 160 ---
 kababaran: kagègèran, kajodhèran
 kabobaban: kamokhalan
 kobêng: kodhêng, kobêng
 kabangkitan: kapintêran, kasagêdan
 kabanggan: kacêmpalukan, kacêmpêlak
 kabanggyan: kacênthulan
 kabangan: kabrangas, nêpsu, kabranang
 katha: kathah, sanjang
 kithi: saru
 kuthi: pagêr
 kothi: kêthi
 kuthuh: lalêr
 kuthah: gubras, golongan
 kathaha: murka
 kuthira: pasêr
 kathuka: asin
 kêthak-kêthak: lak-lakan
 kothi-kothya: kêthèn
 kêthit: kaparat

kuthila: kêthèk
 kuthilapas: kêthèk ingon
 kuthip: bajang, nistha
 kathya: kêthu
 kothya: sakêthi
 kathung: kirang, jugag
 kithung: kau
 kuthung: pincang, buntung
 kang: ingkang
 kung: susah, sêngsêm, prihatos, kasêngsêm
 kongah: gonjing
 kangên: nyipta
 kanginan: kanginan, katingal
 kungcur: mancur
 kangrês-ngrês: adamêl ngêrês
 kangka: nudha
 kungku: gilig
 kongkih: kasingsal
 kingkin: susah, sêngsêm
 kungkur: kapêngkêr
 kongkal: kasingsal, kontal
 kungkal: kasingsal, kontal

--- 161 ---

kangkang: branggah
 kingking: prihatos, pêpês
 kungkang: kodhok agêng
 kungkung: jêntol
 kangês: murinding, muriring
 kengis: katingal, kawiyak, kalingkab
 kêngês: kalindhês, karênggês, kongas, kambêt
 kangsi: jangji, rukêt
 kongsi: ngantos
 kangwa: luwung
 kêngêl: kajungkêl
 kanglihan: kaluwèn
 kangèlan: karepotan, kasayahan
 kunglulut: sêngsêm
 kunglangêng: sêngsêm
 kangga: awak
 kanggêk: kandhêg
 kengang: kenging
 kongang: katingal

1. § Zie de Vragen in 'tvTijdschrift van 't Batav. Gen. No. 30. ([kembali](#))
2. § Het is door verkeerde sheiding ontstaan uit de plaats in Wiwâha Zang II, str. 2, alwaar men tamoej ana leest.
3. § Bv. rindang (marindang [kata "marindang" ditulis dengan huruf Jawa], wordl met goreng [kata "goreng" ditulis dengan huruf Jawa], verklaard!) in plaats rëndang, randjoe in plaats van randjau. Dit laaste woord met de uit spraak randjoe is bij onze militairen door

den Padri oorlog bekend. Ook het aan 't Chin. ontleende èbi had geen plaats verdiend Het is ook Tagaalsch (hibi). Vele mal. woorden zijn denkelijk ontleend aan de Rãmå-kling, een navolging van 't maleische verhaal (onder Tamilschen invloed geschreeven). Dat sommige, door Europeanen verhaspelde, maleishe woorden in 't Jav. burgerrech hebben gekregen, kan men zien uit de Vragen (No. 1).

4. § 't Wdb. van Gericke en Roorda verwijst nimmer naar de plaats, waar zulk een verdacht woord voorkomt. Dit is een zeer groot gebrek van dat werk.
5. § Zie C. Stuart's uitgave van de Bråtåjoedå.
6. § Wiwâha Zang I, str. 3: jatna djoega ko nâ ling bhatârerija (wees voorzigtig jij, zoo zeide de Gedheid tot hem). Op bl. 443, is makatirah uit de Wiwâha Zang II str. 2 en de verklaring niet veel beter dan die door verhuizen.
7. § Bv. yagra [kata "yagra" ditulis dengan huruf Jawa], dat in plaats van rjjagra, (d.i.ri en agra) is; usnipa [kata "usnipa" ditulis dengan huruf Jawa], denkelijk een schrijffout in plaats van oesnisa (zooals de ware spelling is); arsaja [kata "arsaja" ditulis dengan huruf Jawa], in de of gegevene beteekenis moet agradja zijn; itina [kata "itina" ditulis dengan huruf Jawa], zijn twee woorden (iti na); ananybi [kata "ananybi" ditulis dengan huruf Jawa], denkelijk een schrijffout in plaats van anakbi (d.i. anakêbi); hyangkat [kata "hyangkat" ditulis dengan huruf Jawa] zijn twee worden (ri en angkat); iryâ [kata "iryâ" ditulis dengan huruf Jawa], moes zijn hîra (beter is hîra [kata "hîra" ditulis dengan huruf Jawa], hîra); asuradipa [kata "asuradipa" ditulis dengan huruf Jawa], moet wezen asoeradhipa, en beteekent geheel wat anders (Tiatan-vorst, 't zij Rawana of een ander over Titans enz. heerschend vors, maar denkeleijk is hier soeradhipa bedoeld); sahâsa [kata "sahâsa" ditulis dengan huruf Jawa], met kantjil verklaard, moet çaça zijn en beteekent haas (op Bali nog goed gespeld maar met rase verklaard!); atari [kata "atari" ditulis dengan huruf Jawa], zijn twee woorden (atha ri) enz. Andere woorden zal ik in de Vragen behandelen.
8. kata "ascarya" ditulis dengan huruf Jawa.
9. kata "Åscaryya"ditulis dengan huruf Jawa.
10. § Zoo bv. vindt men mêne [kata "mêne" ditulis dengan huruf Jawa], als afgeeleid woord onder 't balineesche êne [kata "êne" ditulis dengan huruf Jawa], dat kawi zou zijn; ook 't balineesche yèh [kata "yèh" ditulis dengan huruf Jawa], wordt voor kawi uit gegeven.
11. § Ook zijn Arabische bij; bv. mansud [kata "mansud" ditulis dengan huruf Jawa] dat maqsud [kata "maqsud" ditulis dengan huruf Arab] en sarik [kata "sarik" ditulis dengan huruf Jawa], in de beteekenis van sakuthu [kata "sakuthu" ditulis dengan huruf Jawa], dat syarik [kata "syarik" ditulis dengan huruf Arab] is. In troengkoe herkent men 't Portugeesche tronco. Uit diergelijke woorden blijkt genoegzaam, dat we onder Kawi geen oud-javaansch hebben te

verstaan maar de taal der javaansche gedichten. Op Bali beteekent Kawi eigenlijk schrifttaal; zoo bv. gaat sapoeloeh voor een Kaw-woord door alleen omdat het niet in de sreektaal gebezigd wordt, terwijl het op Java tot de dagelische taal behoort.

12. § Andere misslagen der balineesche afschrijvers laat ik rusten. Hoe erg zij soms zijn blijkt uit de âdiparwa, waarvan ik vijf handschriften heb vergeleken. Daarin vindt men bv. hrada in plaats van râdhâ (de voedstermoeder van Karna) en adiratna [kata "adiratna" ditulis dengan huruf Jawa], in plaats van Adhiratha (des zelfden voedstervader), labdhamanohara in plaats van labdhamanoratha.
13. kata "oya" ditulis dengan huruf Jawa.
14. kata "wwaya" ditulis dengan huruf Jawa.
15. kata "boya" ditulis dengan huruf Jawa.
16. kata "tanwoya" ditulis dengan huruf Jawa.
17. kata "boya" ditulis dengan huruf Jawa.
18. § Zie de Vragen in 't Tijdschrift van 't Batav. Gen. No. 33.
19. kata "èrsanya" ditulis dengan huruf Jawa.
20. § Zie de Vragen No. 48.
21. kata "tinadhah" ditulis dengan huruf Jawa.
22. kata "masyangsyang" ditulis dengan huruf Jawa.
23. dhuh-dhuh.
24. langkung.
25. panrima.
26. panrimah.
27. tiyang.
28. eyung.
29. kayungyun.
30. nyêmbah.
31. maju.
32. angling.
33. anglong.
34. anglongsarira.
35. anglongjiwa.
36. hanggosong.
37. nanamakên.
38. ical.
39. jumurung.
40. ngulit daging.
41. wastaning.
42. dagang.
43. numalandangi.
44. cia-cia.
45. pinton.
46. pindha-pindha.
47. kahidhêp.
48. bantêr.
49. pandung.
50. kalpika.

- 51. misuwur.
- 52. samukawis.
- 53. prada binabar.
- 54. kêmu.

Da

da: nuntên, mangkana, langkung, sigêg, têka
 di: adi, pangagêng, pangajêng, gêgêdhug, têtunggul, langkung, sae,
 sêsae, kaluwihan, pundi
 de: dening, dene, damêl, tingkah
 do: godha
 dah: mangkana, prayogi
 doh: têbih
 daha: adêg, sarêng, pulasara, nama, endah
 deha: damêl
 doha: têbih
 dohi: nêbih
 diha: babo
 dahana: latu
 duhan: adhuh
 duhka: susah, bêndu
 duhke: susah
 duhkaita: sêdhih
 duhkita: sêdhih
 duhedyà: adi aèng
 --- 162 ---
 dahat: sangêt, langkung
 dahut: bêdhol, jêbol, pocot, dudut, puput pusêr
 duhita: èstri
 duhêt: dhuwêt
 dahatên: kasangêtên, sangêt
 dahatya: sangêt, sêru
 dahasumina: pêsati ngulam toya
 dan: mangkana, enggal, nuntên, mêtèk
 din: pundi
 dèn: dening, radèn
 don: solah, êsuk, damêl, wêkasan, papan, dunung, pandamêl, dèkèk, gati,
 ênggèn, ngasorakên
 dana: arta, nyukani
 dani: sae
 dane: loma
 danu: teja, jêmparing, mêtèdhung, sorot
 dina: dintên, siyang
 dèni: dèni
 danahan: mangkana
 danaiswara: sugih singgih

danon: sirna, têlas
 doni: ênggèn
 donan: panggenan
 dènnira: dening, anggènipun
 donnira: anggènipun, damêlipun, panggenanipun
 doniran: anggènipun, damêlipun, panggenanipun
 daniswara: sugih singgih
 denaya: sae
 dening: amargi, dening
 danur: ngèlmi, golong
 dènira: dening, anggènipun
 donira: anggènipun, damêlipun, panggenanipun
 danuran: ewonan
 dèniran: ênggènipun
 danurdara: sugih ngèlmi, sakti, anglangkungi
 danarta: yatra
 danurweda: ngèlmi kamuksan, ngèlmining ratu
 dinarta: kadêrêng
 danurja: tédhakistan tiyang sugih ngèlmi
 --- 163 ---
 danuraja: makutha
 danirmala: langkung suci
 dinakara: srêngenge
 dandu: enggal, nuntên
 dandan: dandos, ngajap-ajap
 dondon: pandamêl
 danu-danu: pêpanahan
 dandar: têgor
 dandya: nuntên, têmahan
 dundyan: saengga
 danta: gadhing, untu, pêthak
 danti: untu
 dênta: gadhing, untu, pêthak
 dênti: untu
 dènta: anggènipun
 danastri: widadari
 danwa: mêngdhung
 danawa: buta
 danuja: satriya linangkung
 dènya: anggènipun
 donya: anggènipun, tingkahipun
 dinnya: sae
 danumaya: muncar
 dinang: nalika
 dening: dene, dening
 dunung: jujug, pandêng, pondhok, ênggèn, atur, ênêr, patapan, tuju,
 sêrap, mondhok, anjujug, mampir
 dunungan: jujugan, pondhokan, panggenan, ampiran, pandêngan,
 ênêran, pandêngan

daca: sadasa
ducatara: doracara
dri: rêsik, rêdi
dre: rêsik
dru: awon
dor: paibên
dur: awon, nglêngkara
dara: agêng, asor, sosoran
daru: gêpang
dira: wani, sêngkud
dera: anggènipun, dening
dori: kori
dura: nglêngkara, awon, têbih
--- 164 ---
duri: êri
darah: êrah
dirah: tekad
drohaka: duraka, awon, dosa
druhaka: duraka, awon, dosa
durahatmaka: pandung, danawa
durhwaka: duraka, awon, dosa
druhôngsa: awon andarung
drun: jêmbangan
drana: sarônta, santosa
durna: êjun
durni: awon
druna: jêmbangan
druni: êjun
darin: têlas
duran: nglêngkara
dorni: nglêngkara
darana: sarônta, santosa
darani: caping
daruna: wiwitan, bêtuka, sabab
drona: jêmbangan
durandara: panyutra
dorniti: mêngsah, pandamêl awon, langkung awon
durnininta: margi awon, têngêr awon
durninita: margi awon, têngêr awon
durninitya: têngêr awon
durcara: awon ing ujar
duracara: pawicantênan awon
darya: thukul, mancungul
dirya: katingalan
draka: sarônta
daraka: sarônta
doraka: duraka
duraka: ênggèning awon
durkara: rêsah, ungêl awon

darda: asih, karêm
dirda: asih
dêrda: asih, karêm
drêda: asih, karêm
druda: suwala
darudu: druju
dirada: gajah
dêrdah: pradondi
durdanta: awon
daridra: nistha, mlarat
--- 165 ---
daradasih: têrus
dêrdasih: têrus
doradasih: têrus
dardya: asih, karêm
dradya: asih, karêm
drêdya: asih, karêm
dêrdya: asih, karêm
daridya: nistha, asor
drata: bantêr
darti: makutha
dêrta: makutha
drêta: makutha
durta: awon, awonipun
darat: mangsah
daruti: murka
deriti: sugal
durêta: awon
durtama: langkung awon
duratmaka: danawa, pandung
dras: bantêr
drês: dêrês, bantêr, sangêt
darsa: tuladan, bantêr
drasa: mili, bantêr, sangêt
dêrsa: bantêr
drêsa: bantêr, lumintu, agêng, dêrês
darus: andarung, lajêng
dirês: kumpul, golong
durus: lajêng, langkung
darusa: andarung, lajêng
durasas: suwur
dursahasa: langkung awon, awon cênthula
darsana: tuladan, utusan
dêrsana: tuladan, utusan
drêsana: tuladan, utusan
drêsanala: latu agêng
darsari: tuladan
dorasrêngkara: nglêngkara
durasrêngkara: nglêngkara

drêsta: bantêr, makutha
drusti: awon
drêstati: murka
dursila: tiyang awon
drêsyâ: bantêr, dados
drêsyamaya: langkung bantêr
drêsamaya: langkung bantêr
drastha: makutha, gêlar
drasthi: alis, cidra
drêstha: makutha, gêlar
drêsthi: alis, cidra
--- 166 ---
drastya: makutha
drawa: mili, mëlèr, lèdèng, rêmbês, ajur, luluh, balonyo
drawi: ngombe
drawana: luluh, mili
drawina: ngombe
drawinan: inuman
darwaka: cêkak, gadhah, wastaning dèdamêl
drawata: katiwasan
drawita: bènthèt
drawasa: trajang, tiwas, risak, katrajang
darwasa: trajang, tiwas, risak
darwwa: gadhah, anggadhahi
drêwwa: gadhah, anggadhahi
drawela: lêmês, wênês, sumorot, mëlêng-mëlêng
darwya: gadhah
dawya: gadhah
drêwya: gadhah
drawaya: rêmbês, mrêbês, mili
durwyaka: dosa
durwyakan: dèdosan
drawayèngluh: mrêbês mili
drawang: dèlancang
durlaksana: durjana, lampah awon
durlaba: daulat awon
darpa: sangêt, asri, asring, kapatos, kadêrêng, kèdah
drêpa: sangêt, asri, asring, kapatos, kadêrêng, kèdah
darupa: kalangkung
darpati: nglêlangkungi
darapwa: kalangkung
darapwan: supados
drapwan: supados
darpapati: nglêlangkungi
darpaya: sangêt
drêdha: asih
dirja: langkung raharja
durjana: tiyang awon
dirjya: rahajêng

darajya: luhur
 darijya: dariji
 durajaya: nglênkara
 --- 167 ---
 darya: thukul, kawasa, karêp
 dirya: katingal, katawis, wênang
 di-rya: katingalan
 driya: manah
 diraya: kêndêl
 driyan: katingal
 diryan: katingalan
 duryan: durèn
 duryat: musthika, sorot
 duryasa: pandamêl awon
 daryya: sarosa
 diryya: wênang
 darma: sae, padhang, kasaenan, bagus, ayu, candhi, patêlasan, ngèlmi,
 langkung, kautaman, ulah
 durma: sima, wastaning sêkar macapat
 drêman: wêrdèn, kaopan, rumaos, tariman, tulus
 darmatatya: kasaenan
 drumas: kunningan
 darmasunya: ngèlmi kamuksan
 darmasunyata: ngèlmi kapandhitan, ngèlmi kanyataan
 durmala: awon, rêrêgêd
 darmaja: turunipun tiyang sae
 darmajêng: wilujêng
 darmayu: wilujêng
 dirga: panjang
 durga: pakèwêd, bêbaya
 durge: pakèwêd
 dirgaatsana: dhampar
 drigônca: suwala
 dirgantara: awang-awang
 dirgantarala: awang-awang
 durgasa: langkung pakèwêd
 durgasahasa: langkung pakèwêd
 dirgasana: dhampar
 dirgama: borang
 drigama: borang, taji
 durgama: pakèwêd, tata awon
 dirgamaya: palênggahan
 darbe: gadhah
 durbandana: beka rêncana
 --- 168 ---
 dêrbaka: cêkak, gadhah
 drubiksa: brakasakan
 darebas: wastaning dêdamêl
 darubêsi: wastaning wisa

darubosi: wastaning wisa
 durbala: duraka, jangkêp, bala rucah, bala arahan, cilaka, labêt, rêgêd
 darbya: gadhah
 dêrbya: gadhah
 durbaya: pakèwêd
 dring: uwos
 during: pipi
 dik: hèn, sangêt, awang-awang, kahyangan
 duk: tuju, nuju, nalika
 dika: langkung, nglangkungi
 duka: susah, bêndu
 dikhah: hèn-hèn
 dukacipta: prihatos, kasusahan
 dikara: wisesa, watawis, anglêlangkungi
 dukarangi: anjungkar angin
 dik-dik: awang-awang
 duk-duk: têtujon
 dukut: sukêt
 daksina: kidul, wêkasan
 duksina: kidul, wêkasan
 dikwidik: awang-awang
 dikpra: gajah
 dêkung: êluk, cundhuk, ukêl
 dêkungan: êluk-êlukan, cundhukan, ukêlan
 dada: sarana, tulus
 dadi: dados, môngka, tumitah
 dadu: dadu
 doda: prajurit, dêdamêl
 dude: liyan
 dudu: liya, liyan, sanès, awon, bêtaya, dede, sawênèh
 dadah: andadah
 dadaha: pulasara, jêjênêng, bantên, mulasara, nama
 dodohun: kaparat
 dadana: kaparing
 --- 169 ---
 dadar: lèlèr, ganjaran, coba, têtgor
 dadra: dados
 dêdêr: kêncêng, padal, landheyan, lèncêng
 dudur: dalurung
 dadarwya: gègadhah
 duduk: tuju, duduk, kêncêng, sêndhal, wastaning dêdamêl
 duduka: bêtêndu
 dudut: bêtshot, sêndhal, odot, andudut, ambênthot
 duduta: nusul
 dudusa: santun, mêmangun
 dudwa: sawênèh
 dudwi: dede
 dudwan: sulaya
 dadali: kêdhali, wastaning dêdamêl

didil: busik
 dèdèl: jèjèk, ngidèk, padal, umbul, dhupak, pancad, madal, sundhul, idèk, muluk, dèdèl
 dadalih: kintên, watawis
 dadya: dados
 dudyà: bêbaya, liyan, dede, rêbat, sulaya
 dudyan: rêbat
 dudug: sundhul, dumugi
 duduga: kintên-kintên
 dadagan: pêpangcadan
 dadagangi: mêmancali
 dèdêng: odot
 dudung: liya, sanès, odot, lantur, salah wèng-wèng, dede, sawênèh
 dudungas: watès, wangên
 data: pabên, kèndèl
 dati: langkung, sae
 datu: galuga
 dita: langkung
 dite: dintên ngahad
 dêta: pasêmon
 deta: dene
 dota: kilat
 duta: utusan, têngêr, tôndha, luntur
 duti: silib
 --- 170 ---
 datan: botên
 datandya: tumuntên, nuntên, botên dangu
 datanpa: tanpa
 datar: botên
 datarpa: tanpa, botên mawi
 datuk: panêmbahan
 datitan: sigêgên
 datatita: sigêg
 datatitan: sigêgên
 datatitaya: sigêg
 ditiya: langkung
 datapati: srêngenge
 datapitana: sigêgên
 datapitara: sigêgên
 ditya: danawa, srêngenge, langkung
 ditaya: langku^[1]
 ditêya: langkung
 detyapatisarawara: jêmparing Còndhaberawa
 dutamangkara: kilat
 das: lêbur, sirna, ical
 dasa: dasa, sadasa, kathah
 dasi: kawula
 desa: ênggèn, pirantos, prênah, dhusun
 dèsi: ênggèn, prênah

dusa: dosa, kalêpatan
dasah: tugêl, pêgat, rampung, pancas
dasih: kawula
dasèn: sakathahipun
dasunda: toya bêning
dasandriya: pakarêman, kêkajêngan sadasa
dasanama: wastaning sêrat
duska: awon, cidra, nyolong
duskarta: botên wilujêng
duskarti: pandamêl awon
dusta: awon, cidra, nyolong
dustami: pandamêl awon
dasawisati: satu
dasya: sadasa, lêbur
dasaguna: tikêl sadasa, kapintêran sadasa
dastha: lêbur, risak
dustha: pandung, awon, cidra, ngawoni
--- 171 ---
dusthami: langkung awon
dwa: tingkah, suwiwi, mangkana
dwi: kalih, suwiwi
dawa: panjang
dawi: dumèh
diwa: langkung
dewa: dewa jalêr, linangkung
dèwi: dewa èstri
duwa: padal
dwani: nyandhak
dawan: panjang
dewana: kaluwihan
duwana: cêngkah
dwandra: mêdalakên
dwardwa: utawi
dwara: kori
dewara: sabat
duwara: kori
dwaran: nglêngkara
dwararaksaka: juru regol
dwarala: kori
dawat: mangsi
dawata: lintang
dawita: sugal
dewata: dewa jalêr
dewati: dewa èstri
dwitiya: pinunjul, nglêlangkungi
dwas: lêbur, sirna
diwasa: sêdhêng, balèg, anuju, nalika, môngsa, sumêdhêng
dewasa: dewa
diwasalalu: wanci lingsir

dwistha: sêdya, ngèlmi kamuksan
 dwisthi: sêdya
 diwwi: aèng
 dawala: inêbing kori
 diwala: rinêngga adi
 duwul: sêmpug
 duwila: golong
 dwilang: lola
 dewa puja: pamuja dhatêng dewa
 dwaja: bandera
 dwija: pandhita
 duwaja: bandera
 duwijaha: kalangênan
 dwijawara: pandhita, pandhita agêng
 dwaya: unggul
 diwya: langkung, mandos
 dêwayah: sumêdhêng
 --- 172 ---
 diwyang: pangabaran
 duwêg: sundêl
 diwangkara: srêngenge
 dewangkara: srêngenge
 diwangsa: akrab
 dewangga: sutra diwôngga
 dewanggana: dewa têlukan, dewa ijèn, dèwa ing langit
 dol: sade
 dala: wisaya
 dalu: lungse
 dole: kapatos
 duli: nuntên, kapados, lêbur, sirna
 dulu: tingal
 dlêh: tèmbe, sorot
 dêlêh: tèmbe, sorot
 dalih: nyana
 dilah: dilah, padhang, urub, gêbyar, sorot
 dalaha: tèmbe, benjing
 dêlaha: tèmbe, benjing
 dalihan: karantan
 dalahan: tèmbe, ing tèmbe, wêkasan, jaman langgêng
 dêlahan: tèmbe, ing tèmbe, wêkasan, jaman langgêng
 dalan: margi
 dêlên: dalasan
 dalancang: dalancang, kêthu
 dêlancang: dalancang, kêthu
 dalir: jalarèh
 dulur: iring, pangiring, rambat, sambada, turut, kanthi, tumut, ngiring,
 sêlur
 dalaran: margi
 duluri: ngiringi

duluran: iringan, turutan, rambatan, kanthèn, sêluran
 dulur-dulur: iring-iring
 dlarmaduksa: tanpa wêkasan
 dalurung: lajêng
 dalaka: wudhar
 dalakar: wudhar, timpal
 dêlakar: wudhar, timpal
 daludag: umbul-umbul pugag
 dalit: pingit
 dilat: urub
 dulit: tiyang sade apu
 dalasa: kalayan
 --- 173 ---
 dêlwa: èngêt
 dulwa: tingal
 dalwang: dalanjang, ukêl, kêthu, kêbul
 dêlwang: dalancang, ukêl, kêthu, kêbul
 daluwang: dalancang, ukêl, kêthu, kêbul
 dêlal: têdah
 dalapa: sêrat
 dalapan: wolu
 dalya: tarka
 dêlya: èngêt
 dulya: tingal, nuntên, urub, dahwèn
 daluya: dalurung
 dulyana: tatingalan
 dalêm: lêbêt
 dalima: dalima
 dilêm: dilêm
 daling: cêtha
 dêling: pring, sorot, ujar, têtela
 dêlêng: tingal, êlus, ningali, paningal, sawangan
 dlangaksya: pandurat
 dapa: sêmi
 dapi: nanging
 dipa: ratu, dilah, padhang, madhang, pulo, sorot
 dupa: kutug
 dupi: nalika, dumèh
 dopara: nglêngkara
 dupara: nglêngkara
 dapak: malah, manawi
 dupoka: jêbrèding gèlap
 depada: langkung asor
 dipta: padhang
 dipati: ratu
 dipatya: ratu
 dipaja: bèning
 dipya: padhang, sorot
 dipaya: padhang

dipangga: gajah
 dipôngga: gajah
 dipanggana: soroting mega
 dipanggalit: sima
 dajak: tumbak
 --- 174 ---
 dya: langkung, sae, mangkana, nuntên
 daya: paeka, rosa, rêmbag, mendah, kuwat, kajêng, budi
 deya: damêl, wiweka, sarônta
 duya: pandhita, sêsotya
 dyah: èstri, radèn, mas, anggèr, dèwi
 dyahi: èstri
 dyah ayu: bok ayu
 dyah iyang: nini
 dyan: radèn, lajêng, enggal, awit, mangkana, damêl, nuntên
 dyana: puji, arta, ganjaran, agung
 dayan: karosan
 diyan: padhang
 diyana: padhang
 dyanu: teja, sêsorot
 dyanih: suci
 dyanur: pupus
 dyandu: nuntên
 dyandun: kapok, kawus
 dyanawimala: rajabrana
 dyanung: teja linangkung
 dyara: kori
 dyurak: suwak
 dyarta: nênggala
 dyarma: kasaenan
 dyak: dalah
 dyokara: pasaja
 dyudyumpahan: pêpêthukan
 dyut: sorot, dilah
 dyata: rambut, siyung
 dyuta: sorot, dilah
 dyatatita: sigêg
 dyatmika: manah, batos, jinêm, kèndêl
 dyas: ical, sirna
 dyus: adus
 dyasa: sirna
 dyaska: sirna
 dyusan: padusan
 dyastha: sirna, lêbur
 dyustha: cidra
 dyawa: ing jawi
 dyuwa: ugi
 --- 175 ---
 dyala: oya, kori

dyalaha: têmebe
 dyapi: kawasa, dumèh
 dyapara: nglêngkara, maibên
 dyopara: nglêngkara, maibên
 dyupara: maibên
 dyuparya: maibên
 dayopaya: paekan linangkung
 dyaja: bandera
 dyaya: sangêt
 dyama: asor
 dyami: jampi
 dyamu: jampi
 dyamidedya: ewadèntên
 diyogya: pandhita
 dayang: bakul
 dyangu: dangu, lami, kina
 dum: pandum
 dama: asor, bodho, nistha, miskin
 dami: gagang pantun, suprandosipun
 dame: ngame
 damu: tulup
 dêmi: kêdhik, yatra, saksi
 dêmu: tulup
 dumi: dumèh
 dume: dene
 dumo: anggodha
 dumèh: apan, suprandosipun, dumugi, sabab, karantên, sarêng
 dumoh: nêbih
 dumèha: suprandosipun
 dumaha: ngadêg, mulasara
 dumoha: nêbih
 dumahan: nglurug
 dumèhya: suprandosipun
 daman: ugungan
 damon: tulupan
 dimèn: supados
 deman: owêl
 dêmon: tulupan
 dumèn: dèn
 dumina: nêgor, mêtêl, sabên dintên, kados rintên
 dumêne: angantos
 dumon: ngêsuk, nglurug, supados
 dumona: manggèn, anjujug
 --- 176 ---
 dumuna: ngungsir
 dumandar: nêgor
 dumanta: mêtêk, kados gadhing, kados untu
 dumanti: kados untu
 duminnya: nyaèni

dumunung: anjujug, mampir, mondhok, manggèn, nuju
 damar: dilah, padhang
 dumri: ngrêsiki
 dumre: ngrêsiki
 dumor: maibên
 dumura: nêbih
 dumirah: nekad
 damaran: dilahan, padhangan
 dumruda: nyuwalani
 dumurus: lajêng
 dumarusa: andarum
 dêmak: nyandhak, dêkêp, nubruk, nujah, nunjang
 dumuk: andarung, andudut, nguncalakên, lajêng, nuju
 dumuk angun-angun: wastaning gêlar
 dumêkung: ngêluk, ngukêl, cumundhuk
 dumadi: tumitah
 dumadar: mêtèl, nêgor, glèlèr, angganjar, nyoba
 dumêdêr: ngêncêng, nglêncêng, madal
 dumadak: andadak, sanalika
 dumuduk: nuju, ngêncêng
 dumudut: andudut, ambêthot, nyêndhal
 dumêdêl: madal, anjêjêk, ngidêk, mumbul, andhupak
 dumadya: tumitah
 dumdum: andum, andum-andum
 dumduman: wêwarisan
 dumudug: dumugi, sumundhul
 dumêdêng: modot
 dumudung: nglantur, modot, sumanès
 dumata: mabêni
 dumas: nglêbur, ngrisak
 dumas: nyadasa
 dumusa: nyantuni, mangun
 --- 177 ---
 dumasah: nugêl, mêtat, mancas
 dumasya: nglêbur
 dumasaguna: ngêrobi tikêl sadasa, tikêl sadasa
 dumiwala: ngrêngga asri
 dumuwêg: nyundêl
 dumol: nyade
 dumêla: ngarubiru
 dumulu: ningali
 dumilah: madhangi, murub, tumeja
 dumulur: ngiring, nurut, mrambat, nyambadani, nganthi
 dumulurakên: ngiringakên
 dumalit: mingit
 dumilat: murub
 dumêlal: tumêdah
 dumulya: ningali, murub
 dumalêm: lumêbêt

dumaling: cêtha
 dumêling: sumorot, têtela, kados pring
 dumêlêng: ningali, nyawang, ngêlus
 dimapa: nglêngkara
 dumipa: madhangi
 dumipta: madhangi
 dumipya: sumorot
 dumipaya: madhangi
 damya: suprandosipun
 dumaya: mega
 dumuya: mandhita
 dumiyan: madhangi
 dumiyana: madhangi
 dumyut: sumorot
 dumyuta: sumorot
 dumamu: nulup
 dumêmu: nulup
 dumamar: madhangi
 dumimapa: nglêngkara
 dumaga: mancal, mancad, anjêjak
 dumagang: mancal
 dêmang: pangirid
 dêmung: gêndhing
 dumangka: mudhar
 dumêngkêh: andêkung
 dumingding: ngalingi
 dumêngdêng: ngênggêng, modot
 dumungas: matês
 dig: langkung, sangêt
 --- 178 ---
 daga: pancal, pancad, jêjêk
 dagu: tanggêl
 dega: langkung
 duga: kintên, dawêg, watawis
 dagan: pancalan, pancadan, dagan
 dugrah: ngebat- ebat
 dagda: limpad
 dagde: nglimputi
 digda: candhik ala
 digdaya: unggul
 duga-duga: dugi-dugi, dawêg-dawêg, sawatawis
 digjaya: sakti, unggul
 diggantarala: awang-awang
 diggama: paeka
 dagang: pancal
 dagingan: tubug
 dibya: langkung, utama
 dibyana: kaluwihan
 dibyanti: anglêlangkungi

dangu: dangu, lami, kina
 dangan: kukusan
 danganan: gandar
 dangka: udhar
 dêngki: jail
 dêngku: dhêngkul
 dungik: prawan
 dêngkuh: dêkung
 dangdang: panggodhogan
 dingding: aling-aling, anjinggring
 dêngdêng: ênggêng, odot
 dungdung: liya
 dangta: wangsul
 dungas: watês
 duwus: têpis
 dangwa: dangu
 dungul: nungkul
 dungiyah: pêpuji
 Ta
 ta: ta, sira
 ti: êpêng, langkung, manah, titi, têlas
 tu: ujar
 tah: ta, lah, kalangkung, nêmah
 --- 179 ---
 tèh: wicantên
 toh: andêl-andêl, ngêtog, dhuh, êtoh, ewa, sira
 taha: kintên, têtêp, upami, rêringa, pancah, têngah
 taho: babo, uninga
 tahu: sumêrêp, waspaos
 toha: êtoh
 tuha: sêpuh, pangkat
 tuhu: saèstu
 tahan: têtêp, têguh, tahan, tangkis
 tahên: kajêng, têtêp, kêkajêngan, pêngêng, bêtah, tahan, tawêkal, tanggon
 tahun: taun, kawruh, pangawruh, waspaos, kayaktosan, dene
 tuhan: bëndara, gusti
 tuhên: mugên
 tuhana: gusti
 tuhani: nyêpuhi
 tuhuni: sêling
 tuhun: taun, turut, anut, kapitêmên, saèstu, sayaktos, tuhon, mituhu
 tahêni: nêtêpi, ngantêpi
 têhêr: nuntên, enggal, tumuntên, lajêng, kasêsa, tundha
 tohor: unjaran, tuju
 tuhor: têtêr
 têhêra: nuntên
 têhêran: enggal-enggalan
 tuhêk: tuwêk
 tuhuk: towok, suduk

tihata: santosa
 taha-taha: kintên-kintên
 tahas: mêngtas
 tihas: têrang
 têhas: epah
 tuhwa: saèstu, sêpuh, yaktos
 tuhwan: èstu
 tuhwas: mindhak, tuwas
 tahwyan: opèn
 tahawi: supados
 têhap: supe
 --- 180 ---
 tuhya: saèstu, pasthi, èstu
 tuhyan: èstu
 tihang: tiyang, adêg, ngadêg
 tihung: sôngga, apit
 tan: botên, tanpa, botên wontên
 ton: tingal, katingal, ningali, nguningani
 tana: siti, tanah, palataran
 tani: wêkêl
 tanu: mangsi, bunglon
 tina: angên-angên
 tuna: kirang, suda
 tuni: suda
 tunu: bêsmi, kabêsmi
 tanah: siti
 tunah: lêbur, risak, suda
 tanuita: nglêlangkungi
 tanna: botên wontên, botên
 tonna: katingal
 tènun: anam
 tonan: tingalan, tingal
 tunon: bêtêsmènan
 tanasêr: siti wêdhèn
 tanala: angrês ing manah
 tannapi: utawi, punapadene
 tanaya: anak
 tanêm: pêndhêman
 tanaga: ulah
 tunca: nistha
 tandu: tumuntên
 tinda: cacad
 tandur: tanêm
 tindra: lintang
 tanduk: tuju, imbuh, têmbung, nuju, tanduk
 tindak: lampah, jangkah, tundha, jumangkah, lumampah
 tindakan: undhak-undhakan
 tanidesa: pasabinan
 tandêsan: têlasan

tandu: botên antawis, tumuntên, nuntên
 tandya: botên têlangke, botên antawis, tumuntên
 tandang: lêkas, nglawan, mangsah, tumandang
 tanta: langkung, agêng, kathah
 tanti: tansah, timbang, tandhing
 --- 181 ---
 tonton: têtingalan, pangawruh, katingal
 tuntun: luhur, tuntun, dunung
 tantani: sakathahing
 tontonên: têtingalên
 tantra: bala, tumurun
 tôntra: cbala
 tantara: botên antawis
 tintrim: gêtêr
 tintis: gêtêr, miris
 tantya: langkung, botên sarônta, sae
 tantang: ajak, ajap
 tancing: tandhing
 tantung: cupêt, botên dumugi
 tintang: sêling
 tinting: pilih
 tuntung: pucuk, têlêng, pudhak, pupus
 tansipi: tansah
 tunwa: bêsmi
 tunwan: bêbêsmènan
 tunuwan: bêbêsmènan
 taniwana: têngil
 tanpa: botên, botên mawi
 tanapi: punapadene, utawi
 tandha: têngêr, pamupu, pêpaku
 tindha: payu, tarub, cacad, paibên, payon
 tôndha: têngêr, pamupu, pêpaku
 tondhe: timbang, upami
 tundha: pangkat, undha, susun, tundha, bantu
 tindhih: tumpang, tindhih, têtindhih, pangèsthi
 tindhihan: tumpangan
 tandhana: bandera
 tandharan: êcap
 tandhuk: singat
 tundhuk: têmpuk, nungkul, panggih, pêthuk, kapêthuk
 tandha- tandha: têtêngêr, bandera
 tôndha-tôndha: têtêngêr, bandera
 tandha-tandhan: têtêngêran
 tandhês: têlas, pantog
 tindhis: gilês
 tindhês: gilês
 têndhas: sirah
 --- 182 ---
 tandhya: têngêr, pêpaku

tondhêm: konjêm
 têndhang: kêndhang, dhupak
 tindhing: timbang
 tundhung: singsal, pikat, kêmpul
 tinjo: tuwi, mara
 tanjak: ngigêl, pênthang, dungkap, idak
 tanjang: kajêng êpung, tanduk
 tanjung: pancud, uwit tanjung
 tunjung: buntar, sêkar trate, sisig tunjung, pojok
 tunjungbiru: wastaning sêkar
 tanaya: anak
 tannya: takèn, botên wontên, tanpa budi
 tannyo: lacut
 tinnyo: tuwi
 tinnya: jangji
 tènnyur: dèrèsan
 tanêm: tanêm, tancêb
 tunêm: sidhêm
 tanêman: tanêman, tancêban
 tanbêh: botên sumêrêp
 tanbuh: botên sumêrêp
 tanbara: dhudha
 têng: mêngdhêt
 têngung: juru têngung, têngung
 tunang: tunjang
 tunang- tunang: têtunjangan
 taningwana: têngil
 tunangan: tunjangan
 tuca: nistha
 tocap: ucap, kocap
 tucap: ucap, kocap
 tucapan: rêraosan
 tar: botên, tanpa, kêsar
 tri: tiga, rame, môngsa katiga
 tur: atur, tur, pipit, cêthik
 tara: agêng, botên, sêru, wiyar, luhur, antawis
 tari: lintang
 taru: godhong, gêgodhongan
 tira: pinggir, tiru, ubêng
 tiri: kuwalon
 tiru: tulad
 tura: asih, wêlas, tulus, lêmês
 --- 183 ---
 turu: tilêm, sirêp
 trah: tédhak, wêdal
 trêh: tédhak, dhawah
 truh: jawah
 tarah: sêdya
 tarih: pinton

taruh: dunung, gêgodhongan, êtoh
 tirah: pinggir, ngalih
 têrah: têdhak, wêdal
 têrih: pamrih
 têrêh: têdhak, turun, dhawah, luruh
 têruh: jawah, têdhuh, gara-gara
 triha: tigan
 turah: langkung
 turuh: pancuran, écur, labêt
 truhi: anjawahi
 turuha: mancur, tilêma
 taruhan: totohan
 trah-trah: têdhak turun
 trêh-trêh: têdhak turun
 truh-truh: jêjawah, jawah riwis-riwis
 trahsa: têdhak turun
 triyak: urakan
 tirun: tuladan
 turun: têdhak, tumurun, urun
 trêna: êlung, têtuwuhan, gêgodhongan
 trêni: pradapaning êlung
 truna: ênèm, jêjaka, banjir, sumêdhêng, birahi, berag, jalêr, nènèman, bodho
 truni: ênèm, prawan
 taruna: ênèm, jêjaka, banjir, sumêdhêng, birahi, berag, jalêr, nènèman, bodho
 taruni: ênèm, prawan
 turunan: têdhakan
 taruntum: pradapa
 truntung: thukul
 tarantang: kudhi
 tarontong: tumlorong
 tarunala: woding manah, tarub
 trênyuh: ajur, risak, sêkêl
 tarcamana: panyêmbah
 têrah: turun, wêdal
 --- 184 ---
 têrêh: luntas
 tururaraya: sirêp lare
 têrate: sêkar trate
 têratas: têratas
 têratya: sêkar trate
 tartêg: karêtêg
 têratag: tarub
 têrantang: kudhi
 têrês: têngkêl
 têrêsan: têngkêlan
 têrag: gogrog, kêndhat
 têrèg: gogrog, kêndhat

têrabas: boros
 têrang: padhang, têlag, urun
 tarak: cêgah, pègat
 tarik: sêndhal, rikat, bantêr, sarêng mara
 tèrèk: lerong
 tarka: nyana, panyana, angkah, sêdya, sorot
 têrka: nyana, panyana, angkah, sêdya, sorot
 têrkas: endhong
 tarkasya: endhong
 turida: kawêlasasih, sêngsêm, kasusahan, sih, susah, wêlas, kamiwêlasên
 turidan: prihatos
 tirta: toya, tapa, patapan
 turut: atut
 tarate: sêkar trate
 tarton: tongton
 tirtana: papan patapan
 trotana: tangsul
 tartantu: pasthi
 têrtantu: pasthi
 tartantya: pasthi
 tirtanjali: toya wulu
 tar-tar: sêkar-sêkar
 tir-tir: sênig- sênig
 tur-tur: tumimbal-timbal
 taratarah: parah-parah
 tarotaran: tog-togan
 têrtarta: putus
 turu-turuwan: sirêp-sirêpan
 tirtakalakutha: toya wisa
 --- 185 ---
 turutan: urutan, pinggir
 taritis: tètès
 tarutus: têratas
 tartuwa: lastantun
 tarutul: tunjêl
 taratya: sêkar trate
 tirtamarta: toya gêsang
 taratag: tarub, payon
 tirtagamana: tapa anuting manah, tapa dhanganing manah
 tras: bablas, têras, giris
 trê: gêrêt, giris, ajrih
 trus: têrus
 trasa: ajrih, kêkês, miris
 trêsa: ajrih, gêrêt
 tarsa: bingah
 tiris: kalapa
 turas: têdhak, turun
 turus: têngkêlan
 turasa: turun

torasih: misuwur
 turasih: kawêlasasih
 trêсна: asih, rêmên
 tarasari: sêkar sungsun
 trêс-trêс: gêrêt-gêrêt
 tiris- tiris: gêndhis kalapa, galugu
 trassa: têdhak turun
 tirisan: uwit kalapa
 turasan: dhêdhakan,^[2] lunturan
 trisula: wastaning dêdamêl mawi landhêp têtiga
 trasaya: langkung ajrih
 trustha: têrus, putus, biwah^[3]
 trusthi: têrus
 trawa: padhang
 triwi: pêtak
 truwu: dahuru
 tarwa: godhong
 tirwa: tulad
 turwa: tilêm
 taruwu: dahuru
 turwah: luntur
 turuwan: sêsirêpan
 taruwara: kêkajêngan
 triwikrama: mêsu
 trawang: padhang, ngegla
 triwinggati: mêsu
 triloka: tigang ênggèn, jagat têtiga, tigang jagat
 trêp: êtrap
 trapa: tatrap
 --- 186 ---
 trapi: tatrap
 trêpa: ancêp
 tripu: cidra
 trêpi: ancêp
 tarap: jirap, rampak, gêlar, sukêr
 tirêp: surêm, sêrap
 tarpa: botên mawi
 tarip: panglipur
 tripura: tigang kadhaton, tigang jagat
 trapti: têtêp, tata
 trêpti: tata, têtêp
 tarju: timbang
 trêjung: jurang
 tarêjung: jurang
 traya: tiga, budi
 triya: tiga, urakan
 tarya: luhur
 tarayah: tlawah
 tarayana: tiyang agêng, ngalèr

tryas: gumêrah
 tiryya: urakan
 tiryyak: kare
 trênyuh: rê mêk
 tarêm: tanêm
 tirêm: sidhêm
 tarima: tampi, nampèni, tangan
 tarime: tampi
 trug: têmpuk, trajang
 tragal: rontog
 taragnyana: têngung, kintên-kintên
 tarab: sarab
 tarub: payon
 tirêb: dhêdhêp, sidhêp
 tribuhwana: jagat têtiga
 tarbuka: praceka
 têrbuka: praceka
 têrbis: jurang, èrèng-èrèng
 trêbis: jurang, èrèng-èrèng
 trabas: boros
 taruban: payonan
 tribobok: namaning upas
 tarêbang: trêbang, ibêr
 trang: padhang
 tarang: awang-awang, tadhah, lintang, tarang, sêngara
 taring: pinton
 têrang: padhang, putus, têngdhan
 tarung: pêngang
 --- 187 ---
 terang: ngasorakên
 turung: dèrèng
 tranga: padhang
 tarungku: krangkèng
 truntum: sêmi
 trangsa: tênghak turun
 trangga: lênga, dhangan, padhang
 trêngga: lintang
 turangga: kapal, pracekaning badan, pasihaning badan
 turôngga: kapal, pracekaning badan, pasihaning badan
 taranggana: lintang
 tranggana: lintang
 trênggana: lintang
 turanggarata: rakitaning rata
 tranga: padhang
 tuk: udalan toya, undêran, angsal, anjrah
 taka: pêngah
 taki: tapa, lampah
 tika: punika
 tiki: punika

tiku: punika
 têka: dhatêng, dumugi
 têki: têki
 teka: punika
 teki: pingitan, punika
 teku: punika
 teko: punika
 tuka: tunjêl
 tuku: tumbas
 tikah: reka
 tiki-hên: punika
 tèki-hên: punika
 tikin: punika
 têkan: dumugi
 têkên: tuntun
 têkênan: tuntunan
 tikanang: ingkang
 tekanang: ingkang
 tukar: pêrang
 takura: kiwa
 tukara: tukar
 takêrrudira: tadhah êrah
 takêrpati: tadhah pêjah
 takêrmarus: tadhah êrah
 têkêk: têkak
 takut: ajrih, giris, wêwêdos
 têkit: cêthik
 --- 188 ---
 tikta: pait, ampêru, musthika
 tiktri: rai
 taki-taki: tapa, lampahing tapa
 taki-takiyan: lêlampahan, têtapanan, patapan
 têkas: kêmu
 têkês: kêmu, kêthu
 taksa: paksa
 tiksna: lêpas, padhang, landhêp, sorot, kenging, tisna, wêlas, panas,
 lungid, mingid-mingid, mêlasasih
 taksaka: sawêr
 tiksma: landhêp
 takwa: kados
 takwi: upami
 takwan: takèn
 têkwan: kalayan, sarta, tan, tanpa
 takêl: bêtah, tahan
 tikal: ubêd
 tikêl: putung, bêngkung, tikêl
 têkap: dening, dene
 tukup: tungkul, tutup
 têkapning: dening

tækapi: anggènipun, dening
 tækapanya: anggènipun
 tækapanira: anggènipun
 tækapnya: anggènipun
 tækaping: dening, anggènipun
 takya: tapa, lampah
 takyan: takèn
 têkyan: kalayan, sarta, dhatêng
 takya-takya: tapa, lampahing tapa
 tikbra: susah, rêntêng
 tikang: ingkang
 tiking: ingkang
 tikung: enggok
 têkang: dhatêng
 têkèng: dalah, dhatêng, dhatêng ing
 tekang: ingkang
 tadi: langkung
 têdah: warah, akèn
 tuduh: wulang, warah, têdah, pratela, akèn, dunung, dhawah, pêca, praceka
 --- 189 ---
 tuduhan: dunungan, kèngkènan
 tuding: warah, akèn
 tut: anut, atut, pituhu, urut, niru, turut, nurut, condhong, tumut, iring
 tata: gêla, êtap, lènggah, tata, parentah, dandos, aglar
 tita: kasèp, kalangkung, langkung, pandhita, nglangkungi
 titi: têmên, têlas, langkung, lèrês, tumpang, pariksa
 tite: rampung
 teta: têlas
 tuta: ngiring, tumut
 tuti: ngiloni, nuruti
 tuto: mituhu
 tutu: pupuh, timbal
 tute: nurut
 tatah: tatah, wujud
 titah: tuwuh, dadosing gêsang, damêl, dados
 titih: tumpang, cêtha, dhawah, têpi, tindhih, lindhih
 têtah: punggêl
 têtêh: punggêl, kidung, papan, tutuh
 tetah: tuntun
 tètèh: cêtha
 tutah: risak, wutah
 tutuh: punggêl
 tutuha: sêsêpuh
 tatan: botên, gêlaran
 tutuna: susudan
 tatancala: langgêng
 tatandhya: botên têlangke, botên antawis dangu
 titindha: pêpayon, pamaibên

tutunja: pêpaès
 tatannya: têtakèn
 tatar: radin, botên, tundha, tanpa
 tatir: rahsa
 tatra: gêlar, katawis, katingal
 tatur: êmas
 titir: asri, tan pêgat, tansah, anggung, titir
 --- 190 ---
 têtêr: tunjêl, bêtêg, angsêg
 tètèr: galur, tan pêgat
 totor: padhiyan
 tutur: warah, èngêt, sanjang, cipta, wangsit, asêmu, wartos
 tutura: wêwarah
 titirah: pêpinggir, pêpinggiran
 tuturuh: têturas
 tataruhan: totohan
 tatarunan: nènèman
 tataran: undhak-undhakan, pancadan
 taturan: jujuran êmas
 tutur-tutur: wêwarah
 têtêrêsan: kêkêrêtan
 tuturuwan: sêsirêpan
 tatarêman: têtanêman
 tatarungan: sêsakitan
 tatak: sumêlang
 têtêk: sêmu, cangkêm
 tètèk: susu
 titika: solah, kawruh, pariksa
 tutukarwas: têtumbas
 têtêkan: tugêlan
 tatkala: nalika
 tutti: ngiloni, nuruti
 tutan: panutan, tuladha
 tata-tatan: êtap-êtapan
 tatab: kêbuk
 tatas: rampung, tugêl, byar, putus, raintên, padhang
 titis: tètès, lêtês, panjang, dhawah, turun, nuju
 têtês: têtwas, tatu, têtus, pugut
 totos: pêthut, limpad, atos, bêbalung
 titisoni: sirêp
 tataskamantyan: byar enjing
 titisunda: pujôngga
 --- 191 ---
 têtêsan: têtusan, pugutan
 tatwa: tatu, cariyos, mêtal, pagut, ulah, langkung
 tutuwa: kamisêpuh
 tutuwu: pêksi tuhu
 titiwaha: bela, rêngga
 tatawur: bêbantên

tatwas: panjênêngan
 titiwaga: rêngga
 tatawing: têtèbèng
 tatal: labêt, tilas, têtêl, pilaran
 tutula: têtimbang
 tutuladan: têtiron
 têtêl-têtêl: nahanakên
 tataluwan: udalan
 tutalyus: rukun
 titip: tumpang tindih, kintun, titip, tanpa sêla
 têtêp: botên ewah
 tutup: tutup, kancing, cêplok
 tatapi: ananging, tapa, nambuhi
 titipêri: pamaripih
 totopong: makutha
 taty: mêdal, wêdal, kalairan, ubanggi, jaji,^[4] cariyos, watêkan, nalika,
 langkung, lair, wêdal-wêdalan
 titiyan: tumpakan
 tatyawakya: pandhita
 tatyamanta: nglêlangkungi
 tatamu: têtamu
 titimahan: têtimpahan, têtumpangan, têtumpahan, bêbedhangan
 tataman: taman
 tatampran: wawêdhèn
 tatamuy: têtamu
 titimbunan: urug-urugan
 têtêg: sanggah, tatag, tabuh
 tatambang: têtangsul
 tutug: dumugi
 --- 192 ---
 tatagon: paugêran, wêwaton
 tatagya: têtanggon
 têtêbu: gêgêrêt
 tatahya: tabuh
 tutung: pucuk, êlik
 tutunggwan: rêrêksan
 têtênggya: têtênga
 tês: têtahas
 tis: asrêp, kêndho, sêpên, muriring, ngloko, êmar, gumêtêr
 tos: kêkah, atos, tarima
 tus: têtès, ili, rêmbês, turun, labêt, êpuh, pêrês, rêmbês
 tasa: suksma
 tesa: dhawah
 tusca: nisdha^[5]
 tisura: senapati
 tosara: êbun
 tusara: êbun
 tasik: sêgantên, pupur
 tusuk: sogok

taskara: sêsotya
 tasada: tanêm
 tasdik: lêrês
 tasdyata: sugih
 tistati: manah kêndho
 tistis: sêpên, suwêng, lêrês, asrêp, badhidhing, samun, muriring,
 nyênyêt, mamring
 tustus: têdhak turun
 tosan: prakosa
 tusan: tètèsan, pêrêsan
 tispraya: manah kêndho
 tasya: têlêng
 tisaya: langkung, susah, linangkung, nglangkungi, sangêt
 tisama: jangji, punagi
 tisma: badhidhing
 tustha: bingah, lêjar
 tawa: wantah, nyarakakên, wantala, ngaturi
 tawi: nyarakakên
 tawe: atawa
 tawo: madu
 tawu: tawu, imbal
 --- 193 ---
 tiwa: dhawah, garing
 tiwi: rata, langkung
 tiwe: suwiwi
 towi: suci, punagi, sarta, yaktos, utawi, ugi
 tuwa: sêpuh, kamisêpuh
 tuwi: tilik, miwah, bênging, tuwin, nuruti, sarta, utawi, sêpuh, pitulung
 tuwe: sêpuh
 têwah: têbah, têbih
 tuwah: thukul, wasiyat, lowah
 tuwuh: thukul, gêsang, timbul, turun
 tiwaha: bela
 twahang: pêdhot
 tawan: boyongan, wantahan, têmah, wantah, boyong
 towin: tuwin
 tuwan: bëndara, gusti
 tuwin: miwah, sarta, tuwi
 tuwani: nyenapatèni
 tawanan: bêteyongan
 tiwindadi: mêsu
 tawantah: têmpuk
 tawan-tawan: kusung-kusung, boyong-boyongan, anggung
 tawar: tawa, wudhar
 tawir: pinggir
 tawra: mradini
 tawur: bantên, wadal
 tiwar: simpar
 tuwara: wêkasan

tawur-tawur: bêbantên
 tawurag: buyar, bibar, bosah-basih
 twak: arak
 tawak: tôngga
 tawêk: tigas
 têwêk: towok
 tuwak: canggah, tuwêk
 tuwêk: suduk, tuwêk, tuwuk
 tiwikrama: mèsu
 twa-tumwatên: ilon-ilonên
 tuwi-tuwi: kalayan
 twas: yaktos, lêpas, manah, panyana
 --- 194 ---
 twês: ngênês
 twasa: manah, asrêp
 twasi: nêlasi, ngrampung, nêmen
 tiwas: bilahi, kuciwa, asor, kasor
 têwas: mindhak, tuwas, risak
 tuwas: tuwas, pakantuk
 tuwwa: utawi
 tiwal: oncat
 twalih: sorot, tolih
 twalihên: kamitoliên
 twadhika: linangkung
 tuwaja: gêgusèning dèdamêl
 twijara: pandhita
 tawyar: tawi
 tiwega: rumantos, enggal, sadhiya
 tuwagana: senapati
 twab: atob
 tuwaburu: tukang mên dhêt pêksi
 twang: dhawah, wisesa, wawuh
 tawang: awang-awang, tingal
 tawing: aling-aling, tèbêng, pinggir, pangul, têbêng, pagêr
 tawêng: ubêng, sasab, aling-aling warana
 tawung: aling-aling
 tiwang: siwah, tiwar
 towang: towong
 tuwang: lowah, towong, antawis
 twanga: etang
 tawêng-tawêng: awarana
 tuwanggana: sêpuh piyambak
 tiwinggati: mèsu
 tul: nyata
 tala: siti, dhêmpul, tiwas, asor, tapêl, tawon
 tali: tangsul, canggangan
 talu: wiwit
 tila: ratus
 tela: lisah, cêtha, dupa, katela

tula: timbang, traju, tandhing, imbal
 tuli: enggal, kados, saengga, nyata, budhên,^[6] tumuntên
 talêh: adhuh
 --- 195 ---
 taluh: karingêt, ubêng, jêblog
 têlah: sampun, kangge, alang
 têlih: êndhongan
 têluh: têngung
 tolih: noli, tingal, malang tumoli
 tula: bêngdu
 tulih: angsal, pulih, tolih, mantuk
 tulaha: bêngdu
 tolihên: kamitolihên, tiningalan
 talihar: toya tumampar
 talun: têngil, dhusun
 talunan: têngilan, padhusunan
 talundhak: undhak- undhakan
 talindhang: têngêng
 talar: kalar
 talêr: talêcêr
 têlar: rawi, wiyar
 têlur: tigan
 têlor: tigan
 têlêr: kelor, kuwat
 tular: telad, turun, turut, imbal, tumut
 têlari: bêngêt
 talirukuk: rante rangkêp
 talêrêt: calêrêt
 tular-tular: ambalabar
 tilarsa: lêngpuyang
 taliraga: sabuk
 tilik: tinjo
 tulak: tungka, padal
 talika: têlik, tuju
 talaku: dhompo
 taluki: nama dhapuring baita, namaning sêkar
 têlika: têlik
 tulakan: pancuran, panggenan tulak, pamadal
 taluktan: pasangan ulam
 taluktak: bangkong, kitiran
 talakas: rosa
 tulakbara: lênglawak, bandhul, momot ingkang tanpa guna, namung dados
 titimbangan kemawon
 --- 196 ---
 tulakang: wingking, pamingking
 telad: tiru
 tulad: tiru
 tilat: kêdhêp
 talatah: tanah

talutuh: rêrêgêd
 talutur: wastaning sêkar
 tali-tali: bêbundhêlan, antêp
 tula-tula: katimbal-timbal, kalajêng -lajêng
 tanas: dhêdhasar
 tilas: labêt
 têlas: rampung, têlas, sampun, wêkas
 tulas: reka
 tulis: sêrat, sêratan, turut, dêdolanan catur, gambar
 tulus: tulus, dumugi, lastantun, sae, prayogi, siyos, sarêng
 talasar: dhêdhasar
 têlasa: rampung
 taluwan: êtuk
 taliwanda: sabuk
 taluwanwa: dalajat awon, lêlêbak
 talwalun: kalangkung
 tilil: tangi
 talala: sêsumbar
 tulalaya: tulale
 tulalayi: tulale
 talap: mên dhêt
 tulup: wuluh, damu, tabuh
 talasadan: talapakan
 talapi: mên dhêti
 tulupan: damonan
 talajah: rajêg
 têlajak: rajêg
 talajêg: pasang
 talajug: ajug-ajug, umpak-umpak
 talajêng: ajug-ajug
 talajung: dhayung
 talya: tangsul, ubêd, candhêt, wilêt, rante, cangkol
 tulya: yaktos, saèstu, têtêp, kados, upami, têmên, langkung
 tuluya: kenging, panjing

--- 197 ---

taliyêh: palindhês
 talyun: bandulan
 talyun- talyuna: bêbandulan
 talya-talya: kêkêndhêng
 talya-talyana: kêkêndhêng
 tilam: patinaman^[7]
 tilêm: sêrap, dalu
 tilamrum: patilêman
 tilamsari: patilêman
 tilamwangi: patilêman
 talaga: têlagi
 têlaga: têlagi
 têlêb: lungse, pananduk, panjing
 tiling: cêtha, pilingan

têtêng: pusêr, têngah, sênêng, sêm
 têtung: pêngkêlung, tungkul
 telang: cêtha
 têtêng: ombèr
 tulang: balung
 tulung: ulung, bantu, lajêng
 talinga: kuping
 têlinga: kuping
 têlangke: talendho, kêndhat
 tilingat: tansah
 tiling-tilingan: pamirêngan
 tlengsor: ngulandara
 tulanggi: balung sungsum
 têlinga: kuping
 talingan: kuping
 tulangan: balungan
 tap: êtap, tatrap
 tapa: cêgah, luwe, bosên
 tapi: tanbuh, nanging, cêgah, utawi, alah botên
 tape: lêsah
 tapo: ulah tapa, tatrap, êtrap, patapan
 tipa: bantêr, rosa
 tipu: cidra
 têpa: ukur, tuladha, tuladan, upami
 têpi: pinggir
 têpe: ukur
 têpu: dhêdhak
 tupa: keblat, tumpa
 tapêh: godha
 --- 198 ---
 tapih: sinjang
 tipah: dhawah, wiru
 tupah: epah
 tupuh: lumpuh
 tapan: awit, wêkasan, botên
 têpan: ukuran, tuladan
 tipana: rosa, bantêr
 tipuru: lêmpong, lêmpong abrit
 tupara: prênah
 tapryan: labêt
 tapak: tilas
 tapuk: lêkas
 têpak: susuk, têpak, tutup, têbak, dhungkar
 tepak: pagantènan
 tipaka: pagantènan
 tapakan: patilasan
 tapadrawa: tapa lumintu
 tapêt: sidhêm, tabêt, lêpas, têtêp
 têpat: lêrês

têtêt: ical, lêtês, langgêng, tamtu
 têtêtlo:^[8]
 tap-tap: êsap-êsap
 tipa-tipa: prahara
 tupa-tupa: tumpa-tumpa
 tapa-tapahan: patilasan
 tap-tapan: êsap-êsapan
 tapis: kêtog, têlas
 têtas: griya, pandhapi, watês, ênggèn
 têtus: ukur
 tipas: paras
 têtis iring: pinggir iring
 tapasri: tapa ing nagari
 tapsara: baris
 tapistika: têtumpakan, têtumpakan dhapur ambèn karêmbat
 tapaswi: tapa ing wana
 têtiswiring: pinggir, iring
 têtaswangi: patilêman
 têtaswangun: pasanggrahan, panêpèn
 têtaswangunan: griya pamondhokan
 tapwa: tapa, labêt, pandhi^[9]
 --- 199 ---
 tapwan: botên, tanpa, dèrèng
 tapowana: tapa, patapan
 tapwanpa: tanpa
 têtpwakan: pilingan
 tapêl: patri, tatrapan
 tupul: kumpul, golong
 tapêlika: kancing
 tapêla: pêthi
 têtपालing: pasangan walang
 tapya: tanbuh, nanging, awit, manawi
 tapyi: nanging
 tapaya: gumana
 tipaya: dhawah
 tupaya: paekan
 tapyana: manawi
 tapoyana: panggenan tapa
 topama: upami
 tupama: upami
 tapagra: tapa wontên pucaking rêdi
 tapagraha: patapan
 tapang: angin, galêpung
 taping: tamèng, lirang
 tapung: inggah, ambul
 tipung: barung
 têtiping: kêtêt
 toping: tutup
 topong: makutha

tupang: prênah, keblat
 tuping: kuping
 tupung: makutha
 tadha: kancing
 tidha: cacad, kirang
 têdha: pangan, jaluk
 tadhah: pangan, wadhah, sôngga
 têdhuh: têruh, ampuhan, banjir, ampak-ampak, mêndhung, pêdhut
 tadhahan: canggan
 tadhaharsa: pêksi kudhasih
 tadhahasih: pêksi kudhasih
 tadha-asih: pêksi kudhasih
 tadhah sirah: bantal
 têdhun: galundhung
 tidhar: tilar
 tidharsa: pêksi kudhasih, ngêrês-êrês
 tadhati: galudhug
 --- 200 ---
 tidhêm: surêm, sêrap, sirêp, tirêm
 tidhêm anasar: surêm
 tèdhèng: tèbèng
 tudhung: liya, caping
 taji: nagari, bedhor, kuncup, sujèn
 taju: cagak, kalojok
 tija: jangji
 teja: cahya
 tejo: teja, sorot
 tuju: tanduk, panduk, nalika, sêmbada, tuju
 tajin: cêgah, oncat
 tejan: pangowêl
 tujon: sêmbadan
 tujar: warah, wicara
 tojar: warah, wicara
 tujutowang: lowah-lowah
 tujwa: sanduk, nalika, tanduk, tuju, tangguh
 tajya: kitha, nagari
 tuja: tuju, nalika, tugi
 tajêm: landhêp, jêjêg, antêng, ajêg
 tajum: antêng
 tijêm: gadhung
 tèjêm: pasêmon
 tejomaya: wastaning kahyanganipun Bathara Guru
 tajug: masjid
 tujung: pucuk
 tya: langkung
 tyi: langkung
 taya: botên, musna, wêkasan, botên wontên, awang-awang, suwêng,
 sampurna, ngigêl, awang-uwung, ical, dewa
 taye: babo

tayo: babo
 toya: toya
 tayuh: tôndha
 tyanta: langkung
 tyanti: nglêlangkungi
 tyantu: pasthi
 tayan: kahyangan
 toyan: toya
 --- 201 ---
 tyandha: candhi
 tiyar: bawera
 tèyèr: umbêl
 toya rai: raup
 toya rèhtatadarma: toya gêsang
 tiyarat: cèrèt
 tyak: arak
 tyata: lêbar
 tyas: manah, tan pêgat
 tyês: ngênês, nyês
 tyasa: manah, tan pêgat
 tiyasa: langkung, kalangkung
 tyas-tyas: ngatos-atos
 tyês tyês: nyênyês
 tyawa: padhang
 tyawuh: samar
 tayawara: widadari
 tyawang: padhang, cawang
 tyala: têtêp, langgêng, cêgah
 tyali: rêrêgêd
 tyalu: kudhi
 tyapa: tapa
 tyapi: tapa
 tyapu: awu
 tiyup: damu, sêbul, tabuh, kêpêt, nabuh, anjog, napak
 tyadha: kêra
 toyadha: lintang
 tyama: langkung
 tyami: langkung
 tyamu: tamu
 tyuma: amung
 tayama: mêdal
 tyuba: cuwa
 tyang: kangên
 tyêng: gadug, ajrih
 tiyang: tiyang, saka, adêg, wanuh
 tiyung: pantêlung, gantung, siwur, gandhul
 tyanga: wanuh, kawongan
 tyênga: dumugi
 tanya: nanging

tênyuh: rêmêk
tênyêr: pancêr
tênyur: dèrèsan

--- 202 ---

tama: anak, sae, asri, têdhas, purug, putus, tanduk, angсах, panjang,
kenging, tuju, manjing
tami: tamu, sêgah, sae, manjing
tamu: sêgah, dhayoh
têmu: panggih
tumu: tumut
tamah: pakarêman, sauwat, pêpenginan
tamih: dupa
timah: tumpang, tungtum, timah, tindhih, bedhang, prênah
têmah: dados, wêkasan, jarag, têmah
tomah: griya
tumoh: ngêtohi
têmaha: sêdya, jarag
tumaha: ngrêringa
tumahu: nguningani
tumoha: ngêtohi
timahi: tinumpangan
timahan: tumpang
têmahan: wêkasan, dadosan, dados, kadadosan
tumahên: apradapa, nêtêpi, mêngêng, ambêtahakên
tumohor: nêtêr, ngunjar, nuju
tumuhêk: nuwêk
tumuhuk: nowok, nyuduk
tumuhwakên: nuhokakên
tumihang: ngadêg, mangkat
tumihung: nyanggi
taman: botên, kalangênan, taman, patamanan
timun: timun
têmên: nêmên, yaktos
tamon: tanpa, manawi
tumon: ningali, sumêrêp, katongton
timuna: timun
tumuna: nyuda
tumunu: ambêsmi
tumunah: nglêbur, ngrisak, nyuda
tumanduk: tumuju
tumandang: nandangi

--- 203 ---

tuminding: jinjit, muringring
tumonton: nêningali, ningali
tumuntun: nuntun, andunung, nusul
tumantang: ngajak, ngajap
tumanting: nandhing
tumintang: nyêling
tuminting: milih

tumuntung: mucuk, mucak
 tumunwa: ambêsmi
 tamanpa: botên mawi
 tumandha: nêngêri
 tumindha: mayu, narub, nacad, maibên
 tumôndha: nêngêri
 tumondhe: nimbang, ngupamèni
 tumundha: sumungsun, ngundha, nungsun, ambantu, amakat
 tumindhih: tumumpang, nindhih, ngèsthi
 tumundhuk: apanggih
 tumindhis: anggilês
 tumindhês: anggilês
 tumandhing: animbangi
 tumindhing: nimbang
 tumundhung: nundhung, ningsal, mikat
 tumannya: atêtakèn
 tumênnyur: andèrès
 tamanêm: tumancêb
 tumunang: nunjang
 tamar: botên
 timur: bayi, wetan
 têmir: pinggir
 têmera: têtela
 tomara: jêmparing, wastaning dèdamêl ing jaman kina
 tumiru: nulad
 tumrêh: tumêdhak, tumurun, nurun
 tumuruh: ngêcuri, nglabêti, mancur
 tumêrêh: tumêdhak, tumurun, nurun
 tumuruha: mancur
 tumurun: mêdhun, tumêdhak
 tumruna: ênèm, sumêdhêng, ênèm sumêdhêng
 tumarêcêp: cumèplês
 tumêrah: tumêdhak, tumurun, nurun, dhumawah, mêdal
 --- 204 ---
 tumêrêh: tumêdhak, tumurun, nurun, dhumawah, mêdal
 tumarik: nyêndhal
 tumurut: turut, ngatut
 tumarutus: narutus
 tumarutul: nunjêl
 tumêrês: ngêrêt
 tumuras: tumurun, ambêrsihi
 tumurus: nêngkêl
 tumurasa: tumurun
 tamina: nulad
 tumarip^[10]
 tumrêpa^[11]
 tumrêpi^[12]
 tumrêpti^[13]
 tumarju^[14]

tumarêm: tumanêm, tumônja
 tumrug: nrajang
 tumragal: ngrontog, mrucut
 tumaragal: ngrontog, mrucut
 tumêragal: ngrontog, mrucut
 tumarang: narang, nadhahi, kados lintang
 tamak: lorod
 tumêka: dhumatêng, tumurun, dumugi
 tumuka: nunjêl
 tumikah: ngreka
 tumêkên: nuntun
 tumêkêk: nêkak
 tamakana: nglorod, linorodan
 tumakut: ngajrihi
 tumaksyah: nunggak
 tumakwi: ngupamèni
 tumakwan: atakèn
 tumakêl: bêtah
 tumikal: anggubêd
 tumikêl: nugêl, mutung, nikêl, ambêngkungakên, mêpêsakên
 tumukup: nungkul, nutup
 tumêkang: dhumatêng
 tumêkèng: dhumatêng
 tumikung: menggok
 tumaking-taking: mawur- mawur
 tumêdah: akèn, mêca, mratelakakên
 --- 205 ---
 tumuduh: akèn, mêca, mratelakakên
 tumuding: akèn, atêdah
 tumut: tumut, anut
 tumata: nata, anggêlar, ngêtap, marentah
 tumutu: mupuh, nundha
 tumitah: tumuwuh
 tumitih: nglindhih, nindhih, numpak, numpang, tumumpang, nyêtha
 tumêtah: munggêl
 tumêtêh: munggêl, ngidung, ngêtrap ing papan
 tumetah: nuntun
 tumutah: ngrisak
 tumutuh: munggêl
 tamatan: botên
 tamatar: botên
 tumatra: anggêlar
 tumêtêr: nunjêl, ambêrêg, ngangsgêg
 tumètêr: agalur, anggalur
 tumutur: tumimbal, mangsit, sanjang, tut wingking, nyipta, tumut
 tumêtêk: nugêl
 tumutakên: ngêtutakên
 tumatas: nugêl
 tumêtês: nêtês, tumêdhas, mugut, nêrus

tumutup: nutup, ngancing, nyêplok
 tamtam: matuh, kpatuh
 tomtoman: ungkul-ungkulan
 tumêtêg: nabuh
 tumutung: mucuk, mucak
 tumus: labêt, tabêt, tambas
 tamsir: pêdhang
 tumusuk: bogok
 tumiwa: dhumawah
 tumiwi: lumangkung
 tumowi: sumuci
 tumawu: nawu, tumimbal
 tumêwah: nêbih
 tumuwuh: tumimbul, gêsang, thukul
 tumawan: amboyong
 tumawar: nawa, mudhar
 --- 206 ---
 tumiwar: nyampar
 tumawêk: nigas
 tumêwêk: nowok
 tumuwak: nyanggah, nuwêk
 tumuwêk: nyuduk, nuwêk
 tumiwang: ngatebang, nglunta
 tumawing: mangul, magêri, ngalingi, minggir, tumumpang ing pinggir,
 anggawing
 tumawêng: nasab, ngalingi
 tumawung: ngalingi
 tumali: mulêt, nancang, nangsuli
 tumula: tumimbal, nimbang, nandhing, nraju
 tumulu: tumuntên, nalika
 tumêluh: nênung
 tumolih: kamitolihên
 tumular: tumurut, tumurun, nelad, nurun, tumimbal
 tumulak: nulak
 tumelad: niru
 tumulad: niru
 tumilat: kumêdhèp
 tumulas: ngreka
 tumulup: andamu, nabuh
 tumalya: ambêsta, nangsuli, anggubêd, nyandhêt, milêt
 tumulya: tumuntên
 tumuluya: manjing, kenging
 tumiling: ningali
 tumêlung: tumungkul, mêngkêlung
 tumulung: nulung
 tumiling-tiling: miling-miling
 tapi: tapi
 tampu: kêpyur
 tampo: tape

timpu: têmpuh
têmpa: oyag
tumpa: tumpang
timpah: tumpang, tindhih
têmpuh: trajang
tumpah: wutah
tumapêh: anggoda
tumipah: dhumawah
timpaha: tumpang
tampuhawang: dagang
tampuhawangi: juragan
tampan: triman

--- 207 ---

tampar: lêlêtan, tampiling, sêsêr, sambêr, saut
tampêr: wêdhi
têmpur: têmpuk, pagut
tumpur: tumpês
tamparan: sêsêran
tampak: ambah, nampak, ngambah, tampêk
tampêk: katêmpuh
timpak: sampar
têmpuk: gathuk, trajang
tumpak: tumpang, dintên Saptu
tumpêk: tumplak, têlas sadaya, tapis
tumapêk: anêmpuh
timpaka: simpar
tumpat: tumpang, balik
tampis: têlas
tampuwa: têmpuh
tampuwang: kampung
tampal: dhupak
tampêl: tèmpe
timpal: singsal, bucal
tumpal: tumpang, sarah, sèrèt
tumpul: kumpul, golong
tampyal: tèmpe, sampe, tapuk
têmpayang: gênthong
tampang: bandhul
tamping: pagêr, pinggir
tampung: aling-aling
timpung: pincang
tempong: tempong
tompong: takêr
tumpang: tumpang, susun, pupuk
tampingan: pinggiran, pagêran
tumadha: ngancing
tumêdhuh: têdhuh, ngampak-ampak, kados pêdhut
tumêdhun: tumurun
tumidhar: nilar

tumêdhak: tumurun
 tumêdhês: têdhas
 timaja: rucat
 tumaji: kados nagari
 tumeja: kados teja
 tumuju: nuju, tumanduk
 tumajin: nyêgah, ngoncati
 tumujwa: nuju, tumanduk
 tumujya: tumanduk
 --- 208 ---
 tamuy: tamu, sêgah
 tamiy: tamu, sêgah
 tamya: tamu, sêgah
 tamiy: tamu
 têmya: panggih, têmu, nyata
 tamuya: sêgah
 tamuyan: kadhatêngan
 tamuyana: pêksi prênjak, pêksi cêkaklak
 tumiyup: anjog
 tumiyang: ngadêg, kados tiyang, ngayat
 tumiyung: tumêlung
 tumiyangakên: ngayatakên, ngadêgakên
 timama: langkung
 tumama: manjing, tumanduk, têdhas, pasah, mangsah
 tumimah: nindhih, tumumpang
 tumama-tama: nglêladosi
 tumampi: anarima, nampèni
 tumampuh: nêmpuh, nrajang
 tumimpah: nindhih
 tumêmpuh: nrajang, nêmpuh
 tumampak: ngambah
 tumampêk: nêmpuh
 tumampwa: ngupadamêl
 tumumpang: numpang, nindhih
 tumamping: tumumpang ing pinggir
 tumamba: mêwahi
 tumambah: mêwahi
 tumimbun: tumpuk
 tumimbal: lumunta
 tumambang: tumimbul, mancungul, nangsuli
 tumêmu ngastha guna: pujôngga
 tumaga: anggrêmêt, ambrangkang
 tumagih: nagih
 tumigas: mêdhot
 tumagwa: ambakuhi, magoli, nyêgah
 tumagya: tumanggon
 tumagya-tagya: mêmagoli
 tumugêng: nugêl
 tamba: jampi

tambe: wêkas, benjing, sawêg
 tambi: oyod, pinggir, kina
 --- 209 ---
 timba: siwur
 têmebe: benjing, sawêg, wêkasan
 têmebu: êros
 tembo: rangkêp
 tumiba: dhumawah, tumêdhak
 tambah: wêwah
 tambêh: wêwah, labuh
 tambuh: botên uninga
 têmebêh: wêwah
 tambahan: wêwahan
 tambun: urut
 timbun: urug, tumpuk, tindhih, tumpang
 tembun: tumpuk
 tambana: sarat, bandera, jêmparing
 tambunan: urutan
 timbunan: tumpukan
 tambun-tambunan: urut-urutan
 timbun-matimbun: susun sumungsun
 têmebir: pinggir
 tambara: bandera, pintên banggi
 timburuwan: butajêngan
 têmebirang: jêjaka, sumêdhêng
 têmebiring: pinggir
 tambak: bëndung, bëndungan
 têmebak: mêngcêp-mêngcêp
 tembak: jêjêl, èmpêr, gêbèl, tulad
 tambakan: bëndungan
 tambakya: sata
 tambat: sêbut
 tambêt: botên uninga
 tambis: êmèh, andungkap
 têmebus: têrus, tabêt
 têmebusan: têrusan, tabêtan
 ambil: amrih
 tambul: kinang
 timbal: imbal, tular
 timbul: kambang, thukul, wudhu
 tumbal: tulak
 tumbul: umbul
 tambula: rahsa, kinang
 tambili: mêngdhêti
 timbalan: imbalan
 tumbalan: tulakan
 timbulan: gêgalan
 têmebya: benjing
 tambaya: jangji

--- 210 ---

tambayi: panyangkala
têmbaya: jangji
têmbayan: prajangjean
tambaga: têmbagi
têmbaga: têmbagi
tambagan: wêkasan
tambang: tangsul, kambang, wêdal, kêndhêng, epah, pancungul, prêntul, tumampar
tambing: pinggir
tambêng: tamèng, budhêg
tambung: samar, wuta, botên sumêrêp, nyamur
tambong: surêm, samar, bawur, cêngkolong
timbang: timbang, traju
têmbang: sêkar, gitit, pupuh, tabuh
têmbing: pinggir
têmbung: gitik, basa, ukara
têmbèng: pinggir
tumbung: tumbu
tambanglaku: nyamur lampah
tambanga: tangsul
tambangan: epahan
tumang: tumpang, ganjêl, tumpuk
tuming: têlas, nêlas
tumung: mucuk
tuming as: nigas
tuming al: ningali
tumênggha: tumênga, nênga
tumêngghêr: nyêbut, nyirèni
tuminghas: nigas
tuminghal: ningali
tumungan: mucuk
tumêngghêr: nêngghêr
tumingka: ngreka, mêtha, ngagagi
tumingkah: nata, anggêlar, ngrakit, ngulah
tumangkar: pêncar, mênkar
tumêngkar: pêncar, mênkar
tumêngkêr: nugêl, anggêrêt
tumangkis: nangkis
tumangkil: sowan
tumêngkêl: anggêrêt, nugêl
tumangkul: ngrangkul, tumêlung, tumiyung, tumêdhak
tumangkêp: nêmplèk
tumingkêm: nyumpêt
tumangkêb: nutup

--- 211 ---

tumingêt: tumonton
tumêngghêt: nutuh, ngantup
tumangtang: ngajak, ngajap

tumangting: nandhing
 tumingting: milih
 tumungtung: mucuk
 tumingas: nigas
 tumingal: ningali
 tumangul: tumangkis
 tuminglar: nilar
 tumangya: mêmungu
 tumangga: nuji, nuju
 tumêngge: tumênga
 tumanggah: mabêngi, ^[15]magoli, mambêng, nuju, manggahi
 tumanggêh: mambêngi, nuju, matur
 tumangguh: mambêngi, nuju, matur
 tumanggêd: nanggoni
 tuminggar: nangkis kalayan tamèng
 tumanggal: tangi, mëlèk, kados tanggal
 tuminggal: nilar
 tumanggul: nangkis, mambêngi, nulak
 tumunggal: nunggil
 tumunggul: moncol, mangul
 tumênggêl: anduduk, ngênêr, nuju, ambanjur
 tuminggil: muwung, nuju
 tumunggalakên: nunggilakên
 tumanggalang: ngadhangi, nangkis
 tumanggap: nampèni
 tumanggama: tumanduk, nampèni
 tumunggang: nitih
 tumanggung: mambêngi, ngêmban, nyêpêng
 tumêngêb: nutuh
 tumanga: tumênga
 tumênge: tumênga
 tumangan: lêbu gêni, bèsménan, tunggangan, tumpangan, palaton
 tig: sôngga
 taga: sato
 tagi: sulam
 tagu: kêkah, uwat-uwat
 têgah: alot
 têguh: alot, wêntala
 tagahan: grêmêtan, brangkangan
 tigan: tigan
 togên: panggah
 tagur: guntur
 --- 212 ---
 tugar: badha
 tugur: têngga, anggung, baris
 têguk: cêguk
 tigas: anyar, pêdhot, ramês
 tigasane: anyaran, ladosan, ambêng, pêdhotan, ratus, ramêsan
 tigalwilapa: sêrat karampungan

tagwa: bakuh, pagol, sêgah
 têgal: papan, ara-ara, têgil, têngalkuru, kêbon
 têgil: têgil
 têngêl: wêkêl, tahan
 tugal: rêntah
 têngalkuru: têngalkuru
 tagya: tanggon, sulam, tagih, kêkah, anggêr
 tagyan: kêkahan, pacangan
 têngyan: wêkêl
 tagyana: pacangan
 têngêg: tahan, lêngêg, môngga
 têngêng: sêmu, ulah, damêl
 tugêng: tugêl
 tub: kroyok, ngroyok, rubung, tunjang, nêmpuh, nunjang, trajang,
 tanduk, tuju, êbyuk, jêjêl, têmpuh
 taba: wantah
 tiba: dhawah
 têba: purug
 têbu: gêrêt
 teba: tuladha
 tebu: babo, adhuh
 tuba: wisaya
 tubi: wisaya
 tabah: pukul, tabuh, êjam
 tabêh: pukul, tabuh, êjam
 têbah: têbak, cêngkah, têbah, têbih, kêlud
 têbih: têbih
 têbuh: tuju, tanduk
 tobah: ebah
 tubuh: gêsang
 tabahan: tabuhan
 tabah-tabahan: têtabuhan
 --- 213 ---
 tabêh-tabêhan: têtabuhan
 têbah jaja: badhong
 têbah jaja sulardi: badhong mancud
 têbah jaja gôndawari: badhong wangun sêkar gôndawari
 têban: purug
 tuban: toya
 tibra: susah, sangêt, nêpsu
 tibralara: susah
 tibralalu: wanci asar
 tabid: dhukun
 tab-tab: sêdhot-sêdhot
 têbas: tumbas, tumbuk
 têbês: tabêt, têrus
 tubus: têrus
 tibisana: langkung kathah
 têbusan: urup-urupan

tubusan: têrusan
 tibasampir: têtêngêripun tiyang badhe rabi
 tibalalu: wanci asar
 tabya: yuwana, rahajêng, lêpat
 tihya: pantês
 tabya-tabya: lêpat-lêpat
 tabang: awang-awang
 têbêng: aling-aling, sêdhêng, alingan
 tubung: tuwung
 tobongan: kobongan
 tathaka: toya
 tathit: thathit, kilat
 tang: kang
 têng: ing
 tangi: tangi, dhudhah
 tênga: tênga, tawang, pêndêng, tolih
 tange: tangèh, antawis
 tanghi: tangi
 tênga: tumênga, sambu
 tungha: pucuk, inggil, pangul
 têngah: sêdhêng, lambung, sambada
 tangèh: dèrèng paja
 tanghèh: dèrèng paja
 tangèha: dèrèng paja
 têngghêr: sêbut, ciri, nama
 --- 214 ---
 tinghas: tigas
 tinghal: tingal, katingal, uninga
 tinghali: ningali
 têngan: tawangan, têngên
 tungan: pucuk, luhur
 tangêni: ambelani
 têngêr: tôndha, sêbut
 têngara: bëndhe, tôndha
 têngari: bëndhe, tôndha, umpak
 têngaran: bëndera, nama, têngêran
 têngêran: bëndera, nama
 tangke: êpang
 tingka: reka, pêtha, agag
 tingkah: tata, gêlar, gumêlar, reka, sadhiya, rumantos, solah, sêmu, rakit, andhèr
 tangkar: anjrah, pêncar
 tingkir: inglar
 têngkar: pêncar
 têngkêr: tugêl
 têngkurak: ganjêl
 têngkorak: ganjêl
 têngkirang: nyalèwèng
 têngkurung: brongsong, blongsong

tingkat: paga, lotèng
 tungkat: têtên
 tangkis: tamèng, masang
 tingkês: kêtês
 tungkastra: êcis
 tangkal: cagak
 tangkil: sowan, tinjo, mlinjo, agêng, sulur
 tangkul: sangkul
 têngkêl: tugêl, têngkêr
 tungkul: tungkul, anglung, silib
 tangkulak: endhong, cêpêngan gandhewa
 têngkulak: endhong, cêpêngan gandhewa
 têngkuluk: kuluk
 tangkêp: templok, tanggap
 tangkup: angkup
 tangkêpan: templokan, tanggapan
 tingkêm: sumpêt
 tingkêman: sumpêtan
 --- 215 ---
 tangkêb: tutup
 tungkub: singub
 tangkêban: tutupan
 têngêt: antup, babad, tutuh
 tongton: tingal
 tungtum: pulih, gathuk
 tangtang: ajak, ajap
 tangting: tandhing
 tingtang: siwah, sêling
 tingting: pilih
 têngtêng: èncèng-èncèng
 tongton: têtingalan
 tungtung: pucuk, têtêng, sêmu
 tingtingan: pilihan
 tungtungan: sêsêngkan
 tangis: nangis
 tingas:igas
 tangisa: tangis, nangis
 tingasan: tigas
 tangwa: tangi
 tangwanga: ngantos
 tangul: pangul
 tangêl: kêngêl
 tingêl: budhêg
 tangol: pulêt
 tingal: mripat, paningal, liring, tingal
 tinglar: tilar
 tinglaran: tilaran
 tingalan: liringan, tingalan
 tangya: tangi

tangga: tuju
 tangge: êpang
 tinggi: luhur
 tungga: kenging
 tunggi: têngga
 tanggah: tuju, palang, bakuh, panggah, pagol
 tanggêh: tuju, palang, atur
 tangguh: tuju, palang, atur, panuju, mambêngi
 tênggah: nyana, prênah
 tanggên: bakuh, pathok, tahan, pêngkuh
 tanggon: kêkah, panggah
 tanggar: têngara
 tanggir: rêngu
 tinggar: tamèng, tangkis
 tinggir: pinggir
 tênggar: bawera, pêncar

--- 216 ---

tênggir: rêngu
 tênggêr: punthuk, gênêng
 tunggar: pojok
 tunggur: gênêng
 tanggura: sênik
 tinggiran: pinggiran
 tênggir-tênggir: beca-bècu
 tênggak: gulu, jagi
 tênggêk: gulu
 tinggi-tinggiyan: ungkul-ungkulan
 tanggwa: sarana
 tunggwi: magoli
 tanggal: tangi, uwal, mêlèk, rêmbulan
 tanggul: tangkis, palang, tulak
 tinggal: tilar, kantun
 tinggil: tuju
 tênggal: cawang
 tênggêl: ênêr, tuju, tunggul
 tunggal: satunggil, awor, tunggil, golong
 tunggil: satunggil, tunggil
 tunggul: bandera, panunggul, tunggak
 tênggalan: garan
 tunggal-tunggal: golong-golong
 tinggali: nilari
 tunggalan: woworan, kapisanan, katangkis
 tanggulang: lajêr
 tênggulang: pikêkah, pêpalang, lêlajêr
 tanggap:ampi
 tanggap saur: saur-sinaur
 tanggya: bakuh, pêngkuh
 tinggya: luhur
 taggyan: bakuh, santosa

tanggyên: bakuh, santosa
 tinggiyan: luhuran, kaluhuran
 tanggyana: pêngkuh
 tanggama: tampi
 tanggung: palang, êmban, cêpêng, kuciwa
 tunggang: titih
 tunggung: gêtun
 tunggang acala: tunggang gunung
 --- 217 ---
 tunggangan: tumpakan
 têngêb: nutuh
 tenge: tolih
 têngange: srêngenge, sadèrèngipun lingsir wetan
 têngah: pusêr
 Sa
 sa: kados, tunggil, ingkang, ing, maksa, sarta, sa
 si: isi, si, pun, langkung, rêke, lah
 sê: purug
 so: sêdhah
 su: langkung, sangêt, linangkung, sae
 sah: kesah, rampung, pêgat, pisah, oncat, unus, bibar, misah
 sih: asih, sih, trêсна, kêkasih, gumujêng, arum, sêngsêm
 sêh: mara, purug, sêdhih
 sêh: wêlas
 suh: lêbur, rusak, sirna, jêjêt
 saha: sarta, pêgat, rampung, pisah, kados
 sahi: utama, ngrampung
 sahe: sae, wêntala
 saho: sampe
 sahu: coba, sawêg
 siha: asih, gumujêng
 sihu: dèrèsan
 sêha: mara
 suha: rusak
 sêhi: murugi
 sahha: pisah
 sihan: sih, pasihan
 suhaya: lêlêburan
 sahên: pradapa
 sêhên: pradapa, godhong
 suhun: pradapa, godhong, sunggi, pundhi, mêmundhi
 sihna: sirna
 sahana: sakathahipun, sawênèh, sadaya, sawontênipun, sarta wontên
 sahane: sakathahipun
 --- 218 ---
 sohini: sawurda
 suhana: kêdah, paksa
 sahana-hana: sakathah-kathahipun
 suhunan: sunggènan, pèpundhèn, godhongan

sahunakara: sawatawis
 sahar: unthuk
 saur: wangsulan, atur, nyauri
 saharas: sakêdhap
 saharsa: bingah
 saharsaja: bingah
 saharsaya: bingah
 saharja: rahajêng
 saeka: satunggil, tunggil
 sahaksoini: sawurda
 saudara: sadhèrèk
 sahadaya: sadaya
 saat: sangêt, ili
 sait: cêkap, sagêd
 saut: sarab
 saita: manah
 sautya: sarab, sêsautan
 sahasa: kalangkung, sarosa, cênthul, kancil, kasêsa, bantêr, wantêr, langkung
 sahasra: sèwu
 sahistwa: sayaktos
 sahistya: saèstu
 sahasta: wolu
 sahasamuka: têtindhih
 sahasing: samukawis
 sahiwu: sèwu
 suhul: sulur
 sahaja: mèdal, kemawon, sakojur, wêkasan, wèdal, tèmahan
 sahan: wèdalan
 sahya: sarwi
 sahya: sarwi
 sahaya: kanthi, kawula, rowang
 sahya: sarwi
 sahama: sabarang, sarosa, sami, kalangkung
 saimpêr: kados
 sahab: jêjêl
 sahang: mariyos
 sahing: cabe
 sahangsan: samôngsa
 --- 219 ---
 sahangkên: kados-kados
 sahangsulah: mariyos pipilan
 saingga: saupami, sawangênipun
 saengga: saupami, sawangênipun
 san: sapisan
 sana: ênggèn, pangangge, ngrika, panggenan
 sani: ngêmori, nunggili, ngèstrèni
 sina: musna
 sini: ngriki, têrang

sine: ngriki
sinu: linangkung
sêne: antawis, uyuh
sena: mêngku, pikuwat
sona: sêgawon
suna: langkung
suni: suwêng, simpên
sunu: cahya, sorot, anak
sanèh: sanès
sênêh: sorot, sênu, asri
sunuh: sorot
senna: mêngku, pikuwat
sênêh: sorot, sênu, asri
sênên: cahya, sorot, gêbyar
senanata: senapati
sênêr: wêdhèn
sennadipa: senapati
sênêtan: umpêtan
sanishara: dintên Saptu
senapati: senapati
senapatya: senapati
sancurna: lêbur
sancaka: srawungan
sancaya: srawungan
sunar: padhang, sorot
sênu: sato bangsaning warak
sandi: samar, rêpit, wados, nyiluman, simpên
sindu: toya, paès
sunda: toya, sungsun, pangkat, waspaos
sanada: sudhia, santosa, swara
sênada: sudhia, santosa, swara
sandi upaya: paekan rêpit
sindunata: têtênging toya
--- 220 ---
sindir: sindhèn
sindura: mêtuk
sêndari: sawangan, ayam wana, bêtikisar
sundari: sawangan, ayam wana, bêtikisar, êtuk
sundariya: êtuking toya
sandisastra: sastra pêpingitan
senadipa: senapati
sundapaya sandi: sandi upaya, paeka
saninya: langgêng
sandeya: sumêlang
santa: sae, bêning, suci, sarèh
santi: nguwuh, panguwuh, nyêbut, donga, puji, kidung
santo: langkung
sônta: bêning, sae, suci, sarèh
santên: pathi, susu

santun: sari, lintu, kêmba, salin
 santar: larut
 sintar: suda
 santara: towang
 sintruk: gawat
 santika: dhangang, kuwat, têngginas, kawasa, akas dhangang
 sênêtan: umpêtan
 santosa: bakuh
 santi-santi: pêpuji
 sèntèl: kempol
 santapa: têtêdhan
 santya: pamênging, panguwuh, têmên, puji, mêmuji, nguwuh, mênging,
 pênggak, mênggak
 sanitya: langgêng, tansah
 sanetya: langgêng, tansah
 sanityasa: langgêng, tansah
 santypudya: mêmuji
 sèntêg: gèndhêl
 saniskara: sabarang, sakathahipun
 sanista: sabarang, sadaya
 sinwam: pradapa, sinom
 sanepa: tuladha, wêkasan
 sanipi: kapatós, kamôngsa
 sinipya: kapatós, kamôngsa
 sandha: sato
 sandhi: samar
 sindhu: toya
 --- 221 ---
 sêndhi: waruju, sêla
 sêndhu: songol
 sondha: sotya
 sundhuh: susul
 sandhara: asor
 sêndhara: para nyai
 sandhuruhan: kandhuruan
 sandhat: jirêt
 sundhulan: susulan, sindhuta, kêkêtêg
 sandhya: wêrit
 sandhang: pangangge, sarah, angge
 sindhung: angin
 sêndhang: sêndhang
 sendhung: angin
 sundhang: bijig, tiwas
 sondhung: larahan
 sundhung: grumbul
 sindhung riwut: prahara, lesus
 sandhangan: anggèn-anggèn
 sanjata: dèdamêl, jêmparing, baris
 sanjang: sanjang

sinjang: lirang, sinjang
 sanya: têrang
 sunya: suwêng, musna, patapan
 sanaya: panggenan
 sênyan: sorot, padhang
 sunyata: pandhita, kamuksan, kajatèn
 sinyam: sinom
 sannya: sêdya
 sunnya: suwêng
 sunnyata: sayaktos, pandhita
 sunnyatan: kayaktosan, kapandhitan
 sanambang: sèwu
 sanega: sawis, sudhia
 santhita: tumuntên
 sinang: ambranang, abra, tinundha
 sênêng: bojo, jalêr, rêmên, marêm
 sanangindriya: kahyanganipun Bathara Endra
 saningga: upami
 sanengga: upami
 sêca: têmên
 soca: suci, toya suci, sêsuci
 --- 222 ---
 suci: suci
 sacêh: rikuh, mangu, kanggêk
 sacaya: barung
 sacamuh: sakirna
 sacumbana: sanggama
 sri: pantês, ratu, asri, pangan, ayu
 sru: sangêt, sêru
 sêr: wêdhèn, tigas
 sor: asor, kasor, ngandhap
 sara: jêmparing, lêlandhêp, dêdamêl, lungid, pamalês, putus
 sari: raras, sakar, sêsêkar, warni, lampah, kathah, êrah, musthika,
 kêmba, gônnda
 saro: sabarang
 saru: cacad
 sêre: alang-alang kêmangi
 sêru: sangêt, gêlak, sêru, êpêng
 sira: kowe
 sèri: sarêng
 sora: sêru, asor, rame
 sori: garwaning ratu, garwa padmi, ngêsori
 sura: kawasa, wani, dewa, danawa, prajurit, widadari, kèndêl
 suri: suri, jungkat
 suru: susuk, bujêng, kèngkèn
 srah: pasrah, sèrèn
 sarah: sarah
 sarih: arih, êtog
 sirih: sêdhah, cêgah

sêrah: sêdhah
 sêrêh: sêdhah, kinang
 suruh: sêdhah, kèngkèn, undang
 soroh: sarah, ambêbarang
 suruhan: undangan, kèngkènan, dhawah
 suruhcanang: sêdhah ingkang jêne
 surahsa: saraos
 sir-asiran: sukan-sukan
 suraiswara: jêjulukipun Bathara Guru
 srana: sarat, atur-atur, têtêngêr
 sarna: rêruba
 --- 223 ---
 sirna: ical, tingal, wêkasan
 siran: kowe, mêngdêng, mêng
 saron: sakalihan
 sarana: sarat, atur-atur, têtêngêr
 surana: kinawasa
 sarmi: sêkar saruni, nama dhapuring baita
 sarunèn: wastaning têtabuhan
 sarunimanik: manik saruni
 srinaraaji: ratu
 srinarendra: ratu
 srinaranata: ratu
 srinararyya: ratu
 srinaradipa: ratu
 srinarèswara: ratu
 srinarpa: ratu
 srinaraprabu: ratu
 srinarpaduwita: garwaning ratu
 srinarpadayita: garwaning ratu
 sarandu: wradin, nêpsu, sakojur
 suranadi: jêjulukipun Bathara Endra, kahyanganipun Bathara Endra
 srindra: ratu
 sarandur: waradin, saubêng
 surendra: kadewatan, jêjulukipun Bathara Endra, wastaning widadari
 surandaru: jêjulukipun Bathara Endra
 surandarya: jêjulukipun Bathara Endra
 surendra bawana: kadewatan
 saranta: sabar, mêmule, aso, sarambah
 sarônta: sabar
 srinata: ratu
 suranata: jêjulukipun Barthara Endra
 surantara: langkung kêndêl
 --- 224 ---
 suranata putraka: êjulukipun panêngahing Pandhawa
 sarêntêg: gêmuh
 sara nagapasa: jêmparing naga
 sirining: sawarnining, sakathahing
 sirir: silir

sêru: sangêt, gêlak
 sora: kasor
 sarira: awak
 sêrah: sêdhah
 sêrana: sarat
 sêranta: sarèh
 siriran: siliran
 srak: sêrak
 sêrut: êlêr, êsab, ubêd
 sir-asiran: sukan-sukan
 sêroja: rangkêp, susun
 suraraja: jêjulukipun Bathara Endra
 sêraya: kanthi
 sêrêg: bêtêg
 sarira bancana: wastaning jêmparing
 sêrêng: rêngu
 sêrung: sêngkêr
 sarik: sakuthu, walat, bêtendu
 sorak: sêkar kalurak
 saruka: prênah
 suraka: woh sarangan
 sirikan: ngaturi
 surakanya: widadari
 sarkara: lêgi, madu, gêndhis
 sarikut: sêngkud
 suraksa: rumêksa
 suraksaka: rumêksa, ngampil
 sarikya: para nyai
 sarad: sangêt, sêndhal, sèrèd
 surud: lêpas, suda, tilar, ajrih
 srêda: sudi, sih, asih
 suraduita: widadari
 sardana: sugih
 sardula: sima
 saradula: sima
 saradala: siyung
 suradipa: jêjulukipun Bathara Endra
 srudya: langkung sora
 srêdiya: asih
 --- 225 ---
 sirat: puan, madu, kêpyur, sawur, tungtung, sorot, bêsèr
 surat: tulis, sêrat, sorot
 sarata: tumbal
 sruti: aji, wiweka
 sarati: kusir, sêrati
 surata: pangiriding rata
 srat kapalastan: sêrat karampungan
 saratalya: jêmparing rante
 srutijiwa: aji pôncazona

saratejomaya: wastaning jêmparing
 saritim: sêkar rêjasa
 siratmadu: manis-manisan
 siratmaya: alis
 srasa: lepa, upami, tunggil raos
 sarsa: bingah, silir
 sirsa: pucuk
 sarasa: upami, pangraos
 sarosa: ngêpêng
 surasa: eca
 sarsar: lêlandhêp
 sira-siran: sukan-sukan
 sar-saran: pyur-pyuran
 suru-suruya: ngabên sêmu
 sara surama berawa: jêmparing Côndhaberawa
 sarsak: jêjêl
 sarsêk: jêjêl, pêpêt jêjêl
 srêsêk: jêjêl
 surasida: dewa
 surasidwa: dewa
 sarasidya: sêkar tunjung
 surasidya: dewa
 sarasati: cipta
 surastri: widadari, kajêng sulastri
 surastuti: panyêmbah
 saraswati: dèwi rarasati
 sarasija: sêkar tunjung
 sarwa: pêpak, sarta, sakathahipun, sabarang
 sarwe: gape, sadayanipun
 sarwo: rêngu
 sarawa: swara, sêmut
 sawana: môngsa kasa
 sawara: anggêro, swara sora
 --- 226 ---
 sarawara: jêmparing, jêmparing linangkung, jêmparing pamungkas
 surawara: dewa
 sarawarastra: jêmparing
 sarwuda: sadasa bara
 surawadu: widadari
 sarwa warna: mônca warni
 surawijil: mêkar
 sawyu: saru
 sawungan: bêbarungan
 suraloka: kadewatan
 suralaya: kadewatan, jêjulukipun Bathara Endra
 suralayasaba: kadewatan
 sarulami: nyulami, sêlak
 suralaga: prajurit
 srêp: kêndho, saph

sarpa: sawêr, anggrêmêt
 sirêp: sirêp
 sarupa: sawarnining
 surapada: kadewatan
 sarapat: èmpêr
 surapati: jêjulukipun Bathara Endra
 surapsara: dewa
 sarpapuspa: nagasantun
 surapadha: kadewatan
 sripamasa: ratu
 sarudhah: wutah
 sarju: rêna, sênêng
 sraju: rêna
 sarje: rêna
 sarêja: sanggama
 saroja: susun, rangkêp
 sarjana: tiyang pintêr, tiyang putus, khakim, kasujanan
 sarojan: sungsunan, rangkêpan
 surajanma: danawa tiyang
 sarjwa: sênêng, sêm
 sarjya: rêna
 sraya: kanthi, tulung, rencang
 sarya: sarta, sarwi
 sraye: ngungsi
 sriya: mêkar
 surya: srêngenge
 saraya: kanthi, tulung
 suraya: kinawasa, gêgambèn, kêndêl, kanthi
 suruya: sêmu, êlus
 --- 227 ---
 srayan: rowangan, kancan, rowang
 suryakanta: suryakôntha
 suryakalalun: lingsir
 sriyatna: pangèngêt-èngêt
 suryasata: têngange
 srayasamadi: puja samadi
 sarywa: sarwa
 suryaja: malêthèk srêngenge
 saryya: sarwi
 suryya: srêngenge
 sryabida: hawa napsu
 srama: atur-atur, bêksa, rêruba, patapan, sêgah, atur, amalungsung
 sêrêm: lêrêm
 sirêm: sidhêm, sêrap
 sarama: atur-atur, bêksa, rêruba, patapan, sêgah, atur, amalungsung
 srimaha: ratu
 srimaha nilakantha: jêjulukipun Bathara Guru
 srimaharaja: ratu
 suramarata: kocap kêndêl, langkung kêndêl

saramuka: dèdamêl pamungkas
 sirêm-sirêm: sêrap, ramyang- ramyang
 sarampang: wastaning dèdamêl ing jaman kina
 sarimpang: rante
 srimaya: linangkung
 sarambah: ambah
 surambya: sanggar
 sarag: sabar, sarônta, kasêsa
 srêg: bêrêg
 sarga: sarwa
 saraga: susah
 suraga: sêmbah, linangkung ing raga
 sarigak: prigêl
 srêb: grimis, tètès, êndha
 sêrba: sarwa, bumbu
 saraba: swara
 sêraba: swara
 surabi: sêkar pudhak
 srabna: kumêd
 srabedan: kamurkan
 sarabasa: risak
 --- 228 ---
 surabuwana: kahyanganipn Bathara Endra
 sribupati: ratu
 srêbya: tètès
 surabiya: sêkar pudhak
 srêbi: tètès
 srang: têmpuh, rame, liwêran, wradin
 sring: anggung
 srêng: rêngu, sêrêng, pêsû, gêbyar
 sarang: susah, sirik, saring, trabas
 saring: saring
 sarung: warôngka
 sirang: sira, sira sang
 sirung: pêtêng, singub, angèl
 siring: sêmu, silir, têmbang, ubêd, singkir, numpak
 sêrang: têmpuh, gèlak, tunjang, bujêng, trajang
 sêring: asring
 cêrung^[16] : sêngkêr
 serang: miwah, sowang
 sering: ngiring, miring, ering, tut wingking, sêsarêngan
 sorang: ngandhap
 sorung: tunjêl
 sorong: gêdhong, sorot
 srênga: rêngu
 surang: tunjangan
 surung: bêrêg, ambêrêg, pêksa
 saranga: golong
 sringen: anggung

srang-srang: trajang, umung
 srang-srang: têtunjan, gumarubug
 surèngpati: rawis, kèndêl ing pêjah, nama dhapuring sumping
 srêngga: luhur
 srênggi: luhur
 suranggana: dewa, widadari
 srênggara: pangrungrum
 suranggakara: kèndêl sarosa, kèndêl akas
 surônggakara: kèndêl sarosa, kèndêl akas
 srênggala: sêgawon
 sringgêng: ngadat
 siringan: timbangan, sêsêmonan, pasêmon
 --- 229 ---
 sak: lêbur, prihatos, suwèk, risak, nglingkab
 sêk: susah, jêjêl, dhêdhêt, kêbêk, nêngkêr, nugêl, ngurung, pêpêt
 suk: borong
 saka: saking, tunggil, cagak, pukang
 saki: ajug-ajug
 sika: pucuk, irung, ebah
 siki: satunggil, iji, tangis
 siku: sigug, pêluk, lowah, têkuk, lêpat
 soka: susah, rêmbulan, anggung
 suka: bingah, nyukani
 suki: kiping, uwat-uwat
 suku: suku
 sakatin: prihatos
 sokana: sêdhih
 sêkênan: lowahan
 sokaandi: ulêsing lêmbu ingkang abrit ênèm sêmu jêne
 sakenak: sakeca
 supênya: prawan
 sukci: suci
 sakra: padhang, jêjulukipun Bathara Endra
 sêkar: mêkar, kembang
 sukur: kèndho
 sukra: dintên Jumungah
 sakara: lêgi, mêmanis, têngbung, alum
 sêkara: sêkar
 sakari: saking, saking ing
 sikara: lambung, tangan, bahu, ebah, arubiru
 sukara: cèlèng, lêgi, padhang
 sakirna: sabarang, sadayanipun
 sakarana: karana
 sikarini: wastaning sêkar kawi
 sakariri: sadaya
 sukarta: arubiru
 sukêrta: arubiru
 sukarsa: suka bingah
 sukarja: langkung bingah

sukarya: pandamêl, padamêlan
 sêkring: sênggrang
 sakaring: saking
 --- 230 ---
 sakarêng: sanalika, sakêdhap
 sêkêk: têtêm
 sukakakên: ngaturakên
 sakadi: kados-kados
 sukada: labêt, gêbyar
 sukêt: rumput, sukêr, asri, pasukêtan
 sakti: linangkung, wisesa, kawasa, santosa
 sêkti: linangkung, wisesa, kawasa, santosa
 saktya: linangkung, wisesa, kawasa, santosa
 saktyawan: langkung sakti
 sukutugal^[17] : timpuh
 saksa: kêbak, tingal
 saksi: mripat
 siksa: naraka, siksa, tiwas, têtas
 saksana: tumuntên, nuntên, sakala
 sêksêk: jêjêl
 siku-siku: pêluk-pêluking rêdi
 saksat: kados, prasasat, upami, sairib, minôngka, saengga
 saksip: dados
 saksepa: wêkasan, enggal, saantawis
 saksepan: saantawisan
 saksipta: dadosipun
 saksya: mripat
 siksyas: siksa
 saksaya: sèwu
 saksyata: kados
 suksma: lêpas, siluman, lêmbat, nyamur, alus, samar, samun, nyilib,
 dewa, musna, nyawa
 suksmanasa: dewa
 suksma kawêkas: jêjulukipun Bathara Guru
 suksmadarda: mursid
 suksmadnyana: wastaning aji
 suksmatatya: têtadhaking dewa
 sêkwa: koncèr
 --- 231 ---
 sukwa: suku
 sakwèh: sakathahipun
 sakaweca: sakeca
 sukawibawa: kawibawan
 sakwèng: sakathahipun
 sêkêl: susah
 sukla: wulan purnama
 sakala: sanalika, rêgêd, sêngkala, sapirantos
 sakalir: sadaya
 suklapa: ngantêpi

suklapaksa: tanggal kaping 2
 sikap: cêcêpêngan
 sikêp: anggêp, pirantos, cêpêngan, baris, ngangge, cêpêng, dèdamêl
 sukup: jêjêl
 sêkpêng: makpêng
 sakupang: satus, yatra gangsal uwang
 sakya: padhang
 sikya: satunggal
 sukya: suci
 sakamantyan: sakalangkung
 sakatha: reta
 sakothi: sakêthi
 sakthika: pathi
 sakathya: reta
 sakothya: sakêthi
 sakèthèng: korining kitha
 sakang: pukang
 sakèng: saking
 siking: têkên, upêt
 sêking: lading alit
 sêkung: asrêng, adrêng, sangêt
 sokang: lurus, alus
 sad: nênm
 sada: têtêp, rada, balung
 sadu: sarèh, pandhita
 sida: lulus, lastantun, siyos, têtèman, dados, dewa, pandhita
 sidi: lèrês
 suda: tulus, lulus
 sudi: sêdya
 sadana: arta, pêparing, sandhang, sarat
 sudana: sugih
 sidinjang: waktu pajar
 sudra: asor, nistha, mlarat
 --- 232 ---
 sadara: andhap asor, têtèmbung ngasor-asor
 sudara: kadang
 sudira: langkung purun, kèndêl
 sudiradraka: wastaning sêkar kawi
 sadêrsa: dèrês
 sudarsa: têtuladan, tulusing karsa
 sudêrsa: têtuladan, tulusing karsa
 sidarsi: dewa
 sudarsana: têtuladan, tuladha, lèpian
 sudarawidi: sadhèrèk lèrês
 sudarawèdi: sadhèrèk lèrês
 sadarpa: sangêt, kadêrêng, asring, asri
 sudarpa: kadêrêng, kalangkung-langkung, langkung asri, langkung galak,
 langkung adrêng

sudêrpa: kadêrêng, kalangkung-langkung, langkung asri, langkung galak,
 langkung adrêng
 sudarma: langkung sae, labêt sae, bapa
 sudarman: kasaenan
 sudrêg: udrêg-udrêgan
 sadarga: kintên-kintênan
 sudarga: tulus, kintên-kintên, rêdi agêng
 sadak: kancing gêlung
 sadaka: angin
 sudika: nglangkungi
 sidikara: pandêng, pêsu, puja môntra, puja, cipta
 sadakrawis: sadak mawi sêkar sêdhah, sadak mawi pupus sêdhah
 sadakala: pamrayogi, sawatawis
 sadida: salaminipun
 sidadal: madal
 sudati: sae
 sadasa: sadasa
 sudèsi: lukak
 sadasthikagraha: gêdhong panyêratan
 sadwa: sarèh
 sudwi: sudi
 sadawan: sajêg, salami
 sidawisita: wêwulang, sadwahi, burusing manah
 --- 233 ---
 sodal: sopal
 sadali: lintang
 sadpada: kinjêng, kombang
 saddha: cipta
 suddha: suci
 saddhana: pangangge
 saddhawara: atur
 sidajati: jêjulukipun Bathara Guru
 sadya: cipta, budi, têngange
 sidya: lastantun, lèrês, tulus, dewa, sidik
 sêdya: cipta
 sudya: sudi, tulus
 sadeya: pangalihan
 sadyana: sêdya
 sidyana: adil
 sudyana: sudi
 sudama: lintang, langkung bodho, nistha
 sidagiri: sidaluhur
 sudagnyana: alus ing budi
 sudigbya: linangkung
 sudibya: linangkung
 sat: asat
 sata: ayam, lèrês, satus
 sati: kalangkung
 sato: khewan

satu: satunggil, tunggil, banon
 sita: langkung, manah, kintên
 siti: siti
 situ: bëndungan
 sêta: doyan
 seta: pêthak
 setu: bëndungan, pêpêt
 sota: rahsa, manah, raos, cipta
 suta: anak; sutabiwêh: anak mantu
 satih: timbang
 situha: bëndungan
 satên: sari
 sêtana: ênggèn
 sitra: timbang
 sêtra: tulis, jalêr, dêdamêl
 sêtri: èstri
 satru: mêngsah
 setra: kubur
 sutra: songa, lêlungidan, pêpingitan
 satara: sêru
 satirun: têtuladan, aniru
 --- 234 ---
 sêtriratna: tiyang èstri
 sêtrikendran: widadari
 satrukala: mêngsah
 satartu: saèstu
 satiru-tirun: tulad-tuladan
 satruti singa krêti: mêngsah galak kados sima
 satorasih: misuwu^[18]
 sitarêsmi: rêmbulan
 setarêsmi: rêmbulan
 sêtrya: èstri
 satriya: têdhaking ratu
 satak: satus
 sutikna: landhêp
 sutiksna: lêlandhêp
 satikman: kaluwihan
 satata: tan pêgat, sagêlar, gêlar, kalanggêngan
 satiti: langgêng, têtêp, tan pêgat
 satuti: bêkti
 situtu: timbal
 satatan: tan pêgat, tan antawis
 sititala: siti
 satutya: bêkti
 sitityala: siti
 sutsut: bêndu
 sètu-sètu: bêtêtungan
 satwa: khewan
 sêtawa: môntra

sêtwak: gumrambah
 sutapa: pandhita
 sataprana: manah agêng
 satpada: kombang
 sitipati: ratu
 satapatra: banyak patra
 suteja: ngênguwung, sorot
 satya: têmên, kewan
 sêtya: têmên, khewan
 satyawan: langkung têmên
 sityatala: siti
 satma: ngungasakên, sabên
 sotama: nglêlangkung, manah linangkung, langkung utama
 satêmah: atêmah
 satmaka: gêsang
 --- 235 ---
 satmata: tingal, paningal, waspaos, têranging tingal
 sitamuyana: pêksi prênjak, pêksi kudhasih
 satambana: wana, kubuk
 satambunan: sêsambêtan
 sitibêntar: sitinggil
 satêng: matêng
 satung: kadung
 satêngah: sawênèh, sapalih
 sitangsu: rêmbulan
 sitèngsu: rêmbulan
 satanggal: tanggal sapisan
 sas: pamirêng, lèpas
 sis: wiyar
 sasa: lintang, bantêr, kêkah
 sasi: rêmbulan
 sisa: kêkantunan, kanton, mingis
 sesa: kêkantunan, kanton, têlas
 sesi: isi
 soso: ngoso
 sêsêh: sêkêl
 susuhunan: pêpundhèn
 susun: sungsun, tunjêl, lumintu
 sasana: ênggèn
 susena: pikuwat, wêwêngku
 susunan: sungsunan, tunjêlan
 sasanak: sadhèrèkan
 sasanti: pêpuji
 sêsênting: wastaning sêkar
 suson-suson: enggal-enggalan
 sêsêndhon: sêsindhèn, anggêgêndhing
 sêsêndhonan: sêsindhènan, gêgêndhingan
 sasar: sisip, salèwèng, kasingsal
 sasra: sèwu

sasri: asri
 sisir: silib, jungkat
 sêstra: sêsupe
 sêsêr: sèrèd, bêtêg
 susra: suwur, misuwur
 sêsrân: sêsupe
 sèsèrèn: gêtêntosan
 --- 236 ---
 sasirir: sumisih
 sasaran: wurahan, pating salêbar, rêbat purug
 sasarudira: mirah
 sisirat: sêsawur, sêsosorot^[19]
 susurwas: têtumbas
 susurya: sêsuri
 susuruy: sêsuri
 sasriya: asri
 sèsèreyan: têturahan
 susrama: dèdamêl
 sisiring: têtimbang
 sasrangan: têtunjangan
 sêsêk: jêjêl
 susuk: kancing, susuk, cundhuk
 suska: asat
 sasaki: akik
 sasikanta: suryakôntha
 sasakid: wêwatês
 susud: suda
 sasada: têtêp
 sisdin: nglela, sangsaya
 sasêdon: sêsarèhan, sêsabaran
 sasadon: dhêdhêplok, adon-adon
 sasadara: lintang agêng, rêmbulan
 sasadara kawêkas: wastaning sêkar kawi, jêjulukipun Hyang Ôntaboga,
 rêmbulan karintênan
 susut: bêsut, suda
 sasati: tunggil karsa
 susuta: anak-anak
 sastra: tulis, jêmparing, dèdamêl
 sastra harjendra: sêrat pèpakêming ratu
 sastra nimpuna: sêrat karampungan
 sastra cêtha: sêrat pèpakêm
 sastrarja: sêrat wêwulang
 sastradu: sêrat wêwulang
 sastra sandi: sêrat pèpingitan
 sastraji: nawalaning ratu
 sastrajit: têtihakipun tiyang ahli sastra
 --- 237 ---
 sasatya: têtên-têtên, bêsèt
 sosotya: sêsuci, mêmènik

sêsêtyan: têtêmênan
 sasisih: sapalih
 susastra: sastra linangkung
 susususup: lintang, cêcundhuk
 sususup: lintang, cundhuk
 saswa: aso
 saswi: wulan, damêl, rumantos
 siswa: sakabat, wêdal
 sêswa: murid
 suswa: susu, barung
 sasawa: bathang
 sasawi: sêsampe
 sasawo: sêsampe
 saswih: trêсна
 sasawan: têturahan, bêbathang
 susuwunan: pêpundhèn
 saswatata: sih-sinihan
 asal: nêmah
 sêsêl: sêkêl, nalôngsa, tunjêl
 susila: kalakuan sae, antêng
 sisilih: gêgêntos
 asalancana: rêmbulan
 sêsêliran: pêpilihan
 asalad: sêsakit, têtular
 susup: lintang, langkung, brobos
 susup-susup: lintang, lintang-lintang
 susupan: brobosan, sêka kalilika
 sêsêdhahan: sêsuruhan
 asaladhara: lintang agêng, rêmbulan
 asalaji: sêsaios
 sasya: wulan, dados
 sasyi: wulan
 siswa: wêdal, sakabat
 sisyi: wulang
 susya: susu, sukar
 sisiyan: timbangan
 susyara: êbun
 sisiyung: sêsupit
 sasyanginan: sêsuruhan
 susnya: sêdya
 --- 238 ---
 sasama: sêsami, sakêmbaran
 sasami: sêsami
 sasaman: sakathahipun, sêsamèn
 susmana: pramana
 susmar: gumêtêr
 sasmara: sêdhih
 sasmrêti: nêkung
 sasmaka: sêsotya

sasmita: sêmu, tondha, pasêmon
 sasamawa: pangangge
 sisimping: pinggir
 sasmaya: sae, langkung, suci
 susmaya: teja, langkung, panyamaran, suci
 sasamya: sêsami
 sasambe: wêwêling
 sasambaya: jangji
 susugun: kurmat
 sisigran: gêgancangan
 sasab: tutup, warana
 sêsêb: cêcêp, sasab, sêsêp
 sasaban: jajahan
 sasab-sasab: pandung rêsmi
 sisthawa: pandamêl, pamituhu
 sèsthawa: pasthi, saèstu, asor
 sisthaya: sêdya
 sasing: sadhengah
 susung: pêthuk
 sasanga: sanga
 sasangi: jangji, apunagi
 sasangka: rêmbulan
 sasôngka: rêmbulan
 sasangkan: wulan- wulan
 sasangkrib: aling-aling
 sasangkul: sêsampiran, sêsanggèn, rêrêmbatan
 susungut: sungut
 sisinggahan: gêgusahan
 susungan: wèwèhan
 swa: dangu, kapal, aparing, angso, sirah, rai, langkung, linangkung, sae
 swi: puja, pardi, wana, wangsit
 swu: sirna
 sawa: bangke, purug, turuh
 sawi: kalung, prabawa, sampur, sambu
 sawu: awu
 --- 239 ---
 sawe: sarat
 sawo: kasampe
 siwa: sowan, dewa, jêjulukupun Bathara Guru
 siwi: sowan, anak, sêngsêm, salulut, kalênggahan
 siwibantya: anak mantu
 siwo: arubiru, bêbedhung
 sewa: sowan, sabat, pangangge
 sowe: dangu
 suwi: mêngdêm
 swih: prayogi
 swuh: lêbur, sirna, risak, rêmuk
 siwah: salewah, beda, gèsèh, jêjulukupun Bathara Guru
 siwuh: susah

siwêh: salewah, pêtêng
 sêwêh: pradapa, lunglungan, sêmi, lêjar
 siwuhên: susah
 sawan: bangke, ambêting bangke
 siwin: sowan
 swana: ênggèn, karingêt, sêgawon
 sewana: amêng-amêngan
 sawanèh: sawênèh
 suwèni: woh rambutan
 sêwona: sêrat
 sawanan: pambangke, turuhan
 siwinara: marak
 suwanda: awak
 suwanda agni: srêngenge
 swandana: reta, wastaning sêkar kawi, pawakan
 suwandana: pawakan, reta, wastaning sêkar kawi
 sawêndra: sadasa yuta
 swanita: karingêt
 siwandha: kasiwahan
 sweca: tansah
 swecan: kajênakan
 swara: sabawa, ungêl
 suwira: prajurit
 sawarna: nyami warni, sarupa
 suwarna: warni, sarupa, êmas, gumilang
 --- 240 ---
 suwêrna: sarupa, warni, êmas, gumilang
 swarna: kamurkan
 sawurda: sadasa bara
 swaralaki: dewa tukang swara
 swarja: rahajêng
 swarju: rêna
 swarjana: tiyang putus
 swarga: sêsanak, sagolong, kadewatan, kanikmatan; swarga maya:
 kanikmatan linangkung
 swaraga: bingah
 sawarga: swarga, sêsanak, sagolong, kadewatan
 sawêrga: swarga, sêsanak, sagolong, kadewatan
 suwêrga: swarga
 suwak: tulak, suwèk
 suwuk: tulak, pênging
 sewaka: sowan, suwita, ngawula
 swakan: bayaran
 swikara: puja môntra
 swakarya: pandamêl sae
 swade: sade
 sawadi: rahsa, saraos
 suweda: dariji
 sawuda: sawurda

swadasa: sadasa
 sawat: balang, tangèh, sêmi
 sawit: sidhakêp, kalung
 sawut: cawi
 sewot: wulu cangklakan, sangêt
 sweta: pêthak
 sawita: ngawula
 sawitnira: sarèhning, sabab
 sawitning: sarèhning, sabab
 sawètning: sarèhning, sabab, awit
 swatra: wêwêngkon
 sewotên: kasangêtên
 siwat-siwut: sêbat-sêbut
 swatyas: sayaktos
 swas: maspaosakên
 swus: ulêng-ulêngan
 sawas: sanalika
 swasa: ambêkan
 swasta: saèstu, amasthi
 sawastu: saèstu, amasthi
 --- 241 ---
 suwastra: dèdamêl
 swastu: saèstu
 swastyasta: tèmên-tèmên, sayaktos
 siwo-siwo: bêbedhungan
 sawaswas: saèstu
 siwo siwa siwo: bedhung- binedhung
 suwisma: griya
 sawa: sarwa
 swawe: dangu
 sawawa: prayogi, pantês, bagus, sambada, tandhing
 sawawi: sambada
 siwan: bingah, gêgujêngan
 swawara: pangajêng
 swawisma: griya
 sawawya: ênya, sumôngga
 swala: gèndhing, swara, kidung, lèlungid, ambangkang
 sewal: rujit, rêrujitan
 suwêl: kawus
 sawala: pabên, gèsèh
 siwala: pangangge, anggèn-anggèn
 sewala: malincur, sêmpal, ngusut, cêplok
 suwala: pabên, gèsèh
 swalita: tènaga
 siwalaya: jêjulukipun Bathara Guru
 sewalaya: kadewatan, swarga
 swapa: sintên
 swapna: supêna
 swapêna: nyupêna

swapnan: supênan
 swapaka: tumpang
 siwapada: kadewatan
 swapta: doyan
 swaptita: tilêm kapatos
 swapata: supaos
 siwapatra: tamèng
 swaja: bêlo
 sawiji: satunggil
 sawijang: awijang, abahu, alurus, aturut
 sawiya: nglêlangkungi
 siwaya: panunggul, musthika, anak
 suwaya: dangu
 sawiyah: anak cêcak
 --- 242 ---
 sowyandangu: dangu-dangu
 sawyatara: sawatawis
 swami: garwa, jodho
 siwamandhala: kadewatan
 suwêg: suwêg
 sawega: sudhia, tumuntên, nuntên, dandos
 sewagara: takêr têdhak
 swagrêha: patapan
 swagata: sêgah, guru, atur, bage
 suwignya: langkung sagêd
 swaga: swarga
 sawêgung: sadaya, sadayanipun
 swab: dhungkar, saronggot
 swabawa: swara, kondhang, ucap
 swang: êsong, sumbar, nyukani
 sawang: pandêng, kados, upami
 sawung: êmban, anggik, rêngga, sawung
 siwing: bêkta
 sowang: piyambak, ijèn
 swanga: sangêt
 swingkara: puja môntra
 sawang sawung: paningaling badan sakojur, tingal tanduk, sawang warna
 sowang-sowang: piyambak-piyambak, ijèn-ijèn
 sowang parêng: sajodho-sajodho
 sawunggaling: sawung patohan, sawung êmas
 sawangan: sundarèn
 sala: ulah, lêpat, sèlèh, mungguh
 saling: cawang, wêwêngku
 sale: salang, kaluwa
 salu: ambèn
 sila: lênggah, sela
 sili: gantos, wastaning ulam toya
 sela: sela
 sula: landhêp, sundêp, dèdamêl

suli: langu
 sulu: kurmat
 --- 243 ---
 salah: lêpat, sanès, sulaya, dèkèk, sêla, sèlèh, barung, kawon, risak, tugêl
 silih: gêntos, sambut, gumantos, gêgêntos, linton, sêling, manawi, baya,
 ugi, langkung, pindha
 sêlah: kêmbe
 sêlêh: sorot
 susah: pipil, bêlah, sigar, sunduk, tuwêk, pêthil, dhot, sundêp, sujèn
 sulih: gêgêntos
 suluh: obor, dilah, sorot, padhang, pabarisan
 salahan: kalêpatan
 solahan: tingkah
 salahasa: salah dalih, kalêpatan
 silihasih: sêlang sêling, lintu sih
 silih-silih: gantos-gantos
 salah idhêp: sêling sêrêp
 salahya: lêpat
 silihgyat: gêtak- ginêtak
 silihbanda: gêlut
 salin: gantos, lintu
 salên: satêngah, ambèn
 salêncana: rêmbulan
 sêlundhing: sêlang, gamêlan saron
 sulanjani: uwa- uwa
 sulanjari: lantip ing wêwulang, wastaning sêkar kawi
 sela candhana: sela cêndhani
 salir: upami, sabarang, sakathahipun
 silar: singkir, nyingkiri
 silir: isis
 sêlar: calangap, wiyar, babar
 sêlir: rakêt
 --- 244 ---
 sêlur: ulur, gêlut
 sulur: kurmat, êlung
 salêri: sariwêt
 sêliran: rakêtan
 sêluran: uluran
 sulardi: badhong mancud, pucak rêdi
 sêlar-sêluran: ulur-uluran
 siluk: singub
 saluku: salonjor
 saloka: upami, sêsêmon, saênggèn
 salukun: wastaning dèdamêl ing jaman kina
 salukat: calêmpung
 salokat: calêmpung
 salaksa: sadasa èwu
 suliksa: lèlajêr
 sulaksan: awak, langkung yuwana, lampah sae

sulaksana: awak, pawakan, langkung yuwana
 sulêksana: awak, pawakan, langkung yuwana
 sewakwamalasa: sela kumalasa
 siladri: sela parêdèn
 seladri: sela parêdèn
 salidak: tunggil pasunon
 silit: dubur
 sêlat: pêparab, pangul
 sêlèt: sêblak
 salatara: kalinganeya, woh kêmlandhingan
 sulatêk: êmbêl
 silatis: sela itêm
 silatala: sela
 selatala: sela
 salasa: lêsah
 salisuh: bundhêt, sayah
 sulasih: sulasih
 salusut: oncat
 sulastra: dêdamêl landhêp
 sulastri: patrêm, wastaning kêkajêngan
 sale-sale: sêsalang
 --- 245 ---
 silasumayana: sela kumalasa
 selasumayana: sela kumalasa
 salisiban: sariwêtan
 sêlwa: sêla
 sêlwana: pangikêt
 silawan: kalakuan utama
 salwir: upami, sabarang, sakathahipun
 salila: sayaktos
 salulut: sacumbana
 silulung: bilulung, silurup
 silulunga: jalaran, obor, sapurug
 salap: sakêdhap
 salya: sêla
 salaya: sawênèh
 sulayah: saleyoh, lumah, kalumah, kèngsêr, gulimpang
 sulam: jêjêl, lumintu
 silum: botên katingal, wêrit, dhêmit, sasar
 salimur: samur, tambuh
 sêlimur: samur, tambuh
 salemuka: pilingan
 salimut: kêmul, ulês, sasab
 sêlimut: kêmul, ulês, sasab
 selamatangkêb: wastaning kori kadewatan
 salimpêt: sarasah, rêrênggan
 siluman: dhêmitan, simpênan, silib, sasar
 sulambêran: sêsambêran
 salaga: sêlaga, kuncup

silib: morod, salisib, samar, cidra, limpe, silib
 salaba: laron, sêsulung
 salang: sêla, salah, angsang, pundhak
 sêlang: sêla, gantos, sêling, lintu
 sêling: sêla, gantos, sêling
 sulang: sêrap, nalar
 sulung: gulung, golong
 sêlanga: sêla, gantos, sêling
 --- 246 ---
 salang tuwang: tuju towang, lowah-lowah
 salang siki: salah satunggil
 salang- salang: pundhak, sêla-sêla
 saling wada: cacad-cinacad
 silulungan: bilulungan
 sap: tundha
 sip: sisip
 sèp: cidra, limpe, kasèp
 sapa: sintèn, sumpah, walêr, êsot, rêntah, gogrog
 sapu: sapu, nyaponi
 sipi: môngsa, kalangkung, sangêt, kapatos, enggal, môngsa kala
 sêpa: suwêng
 sopa: asor
 sapih: pêkak, suwuk, pêgêng
 sapêh: saraos
 sêpah: sêpuh
 sapiha: pêgak, pênging
 sêpahan: wastaning pêksi
 sêpana: dupa
 sopana: margi, lantaran
 sapênuh: carobo
 supênêh: tumeja
 supênuh: jêjêl, bêtêt, langkung kêbak
 sapunan: pancuran, silaan
 sapendah: sapalih
 sapintuhu: sayaktos, saèstu
 sapindha: sapalih
 sapindhung: sacumbana
 sapendhang: sacumbana
 sapindhang: sacumbana
 sapicala: sacumbana
 supra: langkung
 supranata: nyêmbah
 saprakahên: sapriki
 saparti: kados
 saprati: kados
 sapêrti: kados
 sapratana: sabara
 saprêtiala^[20] : wastaning sêkar kawi
 sapurwa: sakawit

saprayatna: aprayitna
 supraba: langkung padhang, wastaning widadari
 --- 247 ---
 sapurbya: sakawit
 saprangke: sapriki
 sapaksa: kumêdah, kados amêksa
 sapèksa: pariksa
 supadi: supados
 supadya: supados
 saput: singêb, êmbên, êmban-êmban, jangkêp, sasab, kêmbên, tungkêb
 sipat: lèrês, pilis, sarat, urut, paduli
 siput: sompil
 sêpêt: cêngkir
 sapta: pitu
 sipta: sipta
 supta: tilêm
 sapata: bêtaka, sarwi, sawujud, piji
 sapati: sawêndra
 suptan: tilêman
 supatra: sêrat, gada, godhong linangkung
 suputra: anak, anak-anakan
 suputri: anak èstri
 saputana: sabab
 saptasa: pitu
 sipat-sipat: sêsarat
 sipi-sipi: kalangkung-langkung, sêsimping
 sêpêr-sêpêr: asring kèndêl
 sapwa: pintên, sapih, sapu
 sapwala: kasupèn
 sapala: sakêdhik, prayogi, pantês, pakantuk, utama
 sêpali: nistha
 sapuluh: sadasa
 sapalan: jênak
 saplak: êmblêg
 sapilangêng: sacumbana
 sapapwa: susup
 sapudhêndha: gitik, bêtêndu
 sapy: lêmbo
 sopaya: sandi upaya
 supunya: kasugihan
 supatha: katilêman
 sêpathika: êmas, gêdhong
 sêpang: sêkar sêpang
 sapangu: sakêdhap
 --- 248 ---
 sadha: jangkêp, têtêp, rada, balung
 sadhi: sari
 sidha: lastantun, pandhita, dewa
 sidhi: lèrês

sudha: tulus
 sudhi: takir
 sidhuh: pêtêng
 sêdhah: sêdhah
 sudhuh: sundhul
 sêdhahan: suruhan, kèngkènan
 sadhana: arta, pêparing, sakti
 sêdhana: arta, pêparing, sakti
 sadhêna: arta
 sêdhar: cêkap
 sadhara: andhap asor, sumungkêm, asor, ngrêrêpa, sarèh
 sudhara: kadang
 sudhira: wani, kèndêl
 sadhaka: angin, tekad
 sadhakala: candhikala, ing nalika
 sèdhêt: sèbêt, cancingan
 sudhat: nyigar, sigar
 sadhwa: barès
 sadhawring: wanci sadhawuh
 sidhêp: nyana
 sêdhapan: sêdhêp
 sadhopok: lênggah ngêdhêpêk, andhepok
 sadhudhuk: sacumbana, salênggah
 sadhya: sêdya
 sêdhya: lèrês
 sidhaya: karaharjan
 sidhayoga: pandhita
 sidhêm: samar, sirêp, kèndêl
 sidhagana: pandhita
 sadhang: wayu
 sidhang: bêlah
 sêdhang: nalika, sawêg, dawêg
 sêdhêng: nalika, sawêg, dawêg
 sedhang: sewang, bêlah
 sudhang: rampung
 sidhangulah: pandhita
 sêdhêngan: dawêgan
 saja: kemawon, sawêdal
 --- 249 ---
 saji: saos, cawis, sêgah, atur, rapu, sêsaosan
 suji: once, sunduk, sujèn, suci, anggit, sulam, tênun
 sujana: tiyang linangkung, khakim
 sijanu: konyoh, sêkar tunjung
 sujanma: tiyang
 sajar: warah, pamit, sakêcap, matur
 sojar: ujar, saucap, wicantên, pangucap
 sujarwa: wêrdi
 sujika: santosa
 sajati: sayaktos

sujati: pandhita
 sujita: têdhakipun tiyang linangkung
 saji-saji: sêsaosan, ulas-ulas
 sujalma: tiyang
 sajuga: satunggil
 sajêng: arak
 sya: kapal, têtumpakan, ênggèn, atur
 saya: sangkin, pandamêl, wisaya, lêsah, ambêkta
 siya: niaya, siksa, pasihan
 siyu: dèrès
 syah: rusak
 syuh: lêbur, sirna, rusak, bibrah, bêdhah, rêmêk, sigar
 sayah: kêsêl
 syuhan: rusak, lêbur, rêmpu
 sayana: gêlaran, kumalasa
 sayar: klèbèt
 syarda: niaya
 syaring: sakathahing
 syak: undhang
 syaka: pucuk
 suyak: panggusah, alok
 sayaka: jêmparing
 sayakti: sayaktos
 sayêkti: sayaktos
 sayukti: sayaktos
 sayaktya: sayaktos
 syadi: jampi
 sayat: sangêt
 sayut: palang, pênggak
 --- 250 ---
 siyut: sêblak, liyêr
 sayata: sabêt
 sayati: sayaktos
 sayuta: sadasa kêthi
 suyati: pandhita
 sayatra: sakèthèng
 syas: saos
 siyas: singlar
 seyos: sanès
 suyasa: griya, pandamêl, damêl, pasowan
 syasti: yaktos
 syastira: kêkêtêg
 syaswa: langkung
 syasiyan: garapan
 sayastha: kasur
 siywa: madu
 syawa: bisu
 syawisma: griya
 syapa: sintên

sayojana: sapaningal
 sayujana: sapaningal
 sayama: pamisaya
 suyama: sangsara
 sayêmbara: pasanggiri
 suyag: gonjing
 suyug: asri, sae, rukêt
 sayaga: rumantos, dandos, sudhia
 siyaga: rumantos, dandos, sudhia
 syagata: guru
 sayogya: prayogi
 sayagung: sakathahipun, saya agêng
 syabi: owêl, tukang têmbagi
 siyang: rintên
 siyung: siyung, sêle
 seyang: selak
 syangsyang: kauban
 sinya: sima
 sonya: suwêng
 sanyut: larut
 sunyata: pandhita, langkung yaktos, kanyataan
 sanyub: cêlub
 sama: sadaya, sami
 sami: sadaya, sami
 samu: sadaya
 sêmi: pradapa, sêmi
 --- 251 ---
 sêmu: sêmu, rada, sêdhêng, watawis, mirib, asêmu, kados
 soma: mantun, rêmbulan, dintên Sênèn
 suma: mantun, alum, prihatos
 sumi: jodho
 sumê: murugi
 sumo: aso, kèndêl
 sumu: lumangkung
 samah: sadaya, gunggung
 samuh: tunggil
 somah: jodho
 sumah: jodho, nglangkungi
 sumêh: murugi, nyêdhihi
 sumuh: nglêbur, ngrisak
 samuha: sadaya, golong
 samoha: sadaya, samua
 sumuha: ngrisak
 sumaho: nyampe
 sumahu: nyoba
 sumihu: andèrès
 sumaha: misah
 sumihna: nyirnakakên
 samuhan: sadayanan, gêlaran

samohan: pakumpulan
 sumuhun: mundhi, nyunggi
 samuhana: sadaya
 sumahana: kumêdah, mêksa
 sumahur: anjawab
 sumahat: mili
 sumahut: nyarab, nyaut
 samahita: kaluwihan, tata krama
 samuhita: sêmadi
 sumuhul: asulur
 sumahap: nyapih
 sumahab: sowan, ngrangap, nglimputi
 suman: kaluwihan
 sumên: nyilib
 samana: kala samantên
 samèni: ambarungi
 samêne: sanalika, samangke
 sumena: mêngku, mikuwati
 samuna: sêpên, botên wontên
 sumuna: lumangkung
 sumunu: sumorot, mancorong
 sumanèh: nyanès
 --- 252 ---
 sumênêh: sumorot
 suminêh: gumêbyar
 sumunuh: sumorot
 sumênên: sumorot, gumêbyar
 sumunar: sumorot, gumêbyar
 sumandi: nyamar
 sumunda: sungsun, mangkat
 samandene: suprandosipun
 samanta: sadaya
 sumanto: lumangkung
 sumantun: nglintu, nyantuni, sumari
 sumantar: nglarut
 sumintar: nyuda
 sumantri: patih, mantri utama
 samantara: botên dangu
 sumantara: sora, santêr, amantara
 sumantya: nguwuh, mênging, mênggak, muji
 sumèntêg: gumèndhêl
 sumandhi: nyamar
 sumêndhi: sumêla, waruju
 sumundhul: nusul
 sumandhya: sumendhe
 sumandhang: ngangge, nyarah
 sumundhang: ambijig
 suminjang: nglirang, sumisih, kados sinjang
 sumannya: sumêdya

sumêca: tumêmên
 sumacaya: ambarungi, abarung
 samar: samun
 samir: salendhang, sasab, sampir, lèmèk, gubah, bara
 samur: samun, samar
 sumar: ngambar, gumêbyar, sumrambah, wangi, sumawur, prayogi
 sumra: dhumawuh, wigar
 sumor: ngasor, ngasorakên
 sumêr: angêt, kédhap
 samara: papan, widadari, sêngsêm, paprangan
 sêmara: papan, widadari, sêngsêm, paprangan
 sumara: ngêndhanu
 sumari: sumêkar, ngarumi
 sumaru: nacad
 sumêru: ngêpêng, anggêlak
 sumuru: nusuk, ambujêng, akèn
 --- 253 ---
 sumrah: mradini
 sumarih: ngarih-arih
 sumuruh: ngundang, akèn
 sumarna: ngrubani
 sumirna: ngicalakên
 samirana: angin
 sêmarana: paprangan, kalêpasan
 sumaruna: srawungan
 sumirnakkên: nyirnakakên
 sumarantah: sumrambah
 sêmaranala: kasmaran, kasêngsêm
 sumirir: sumilir, sumribid
 sumêru: anggêlak
 sumarira: rumakêt ing awak
 sumorakên: ngasorakên
 sumêrêg: ambêrêg
 sumêrung: nyêngkêr
 sumrik: amrik, langkung amrik
 sumrikut: bikut, sêngkud
 sumarad: nyêndhal, nyèrèd
 sumurud: mundur
 sumirat: kumêpyur, sumawur, sumorot, sumêmbur, gumêbyar, kados
 madu, ngêpuh, bêsèr
 sumurat: sumorot
 sêmaratura: kasmaran, sih-sinihan
 sumiris: kados jawah
 sumarsa: sumilir
 sumrasa: ngraos
 sumarasa: nikmat
 sumarasah: sumrambah
 sumarsana: wastaning sêkar
 samar-samar: sumamar

sumêr-sumêr: mangêt-mangêt
 sumarwe: anggape
 sêmaralaya: kadewatan
 sumirêp: nyirêp
 sumripit: nyaripit
 sêmarapapa: naraka
 sumarjwa: sêngsêm, sênêng
 sumarma: mila, dene, wastaning dewa
 sumarimpang: ngrante
 sumarambah: ngambah, marnani, mradini
 sumrêg: gumêrdêg, gumêrêg, ambêrêg
 sumêrêg: gumêdêg, gumêrêg, ambêrêg
 sumuraga: nyêmbah
 --- 254 ---
 sêmaragama: wastaning aji
 sumrêb: tumètès, mëndha
 sumêrba: marbuk
 sêmarabawana: kadewatan
 sumêrbya: tumètès, mëndha
 sumrêbi: tumètès, mëndha
 sumrang: nêmpuh, nunjang, nrajang, ambujêng, anggêlak
 sumrêng: nyêrêng, mèsu
 sumarang: nyirik, nyaring
 sumaring: nyaring
 sumarung: ngrangkani
 sumêrang: nêmpuh, nunjang, nrajang, ambujêng, anggêlak
 sumiring: tumimbang, sumilir, sumingkir
 sumêrung: nyêngkêr
 sumorong: nunjêl
 sumurang: nunjang
 sumurung: ambêrêg, mêksa
 sumorong: sumorot
 sumuk: amborong, ngêsuk
 sumiku: mêluk, nglowah, nêkuk
 sumuka: ambingahakên
 sumukci: sumuci
 sumêkar: mêkar, asêkar
 sumêkara: mêkar, asêkar
 sumêkêk: nêkêm
 sumakada: nglabêt, gumêbyar
 sumêkti: ngakên sakti
 sumaksa: ngêbêki, mêksa, kumêdah, kumêdhap, kêngak
 sumaksya: kumêdah, mumbul
 sumikap: nyêpêng
 sumikêp: nyêpêng, nganggêp, nyangge, nyikêp, abaris, mirantos
 sumukya: sumuci
 sumakthika: mathi
 samud: wêtah
 samadi: puja, mêlêng, prajangji, pêlêng, tapa

sêmedi: puja, mêlêng, prajangji, pêlêng, tapa
 sêmèdi: puja, mêlêng, prajangji, pêlêng, tapa
 sumidi: lèrès
 samodana: wêkasan
 --- 255 ---
 samudana: sasab
 samodra: sêgantên
 samudra: sêgantên
 sumuddha: sumuci
 sumadya: sumêdya, nyipta, ambudi, cumawis, sumaos
 sumêdya: sumêdya
 samadaya: sadaya
 samudaya: sabarang, sakathahipun
 sumat: ngêsat, nandhês
 samata: waspaos, têtela, katingal, sapangajêngan, nalika
 samita: lintang
 sêmita: kêdhap, sêmu
 sumata: tingal, awas
 sumeta: mêthak
 sumati: lumangkung
 sumetu: ambêndung
 sumitu: ambêndung
 sumatih: tumimbang
 samatra: sakêdhik
 sumatri: lumangkung, lumuhur, pamujan
 sumitra: sumanak, sanak linangkung, pawong sanak
 sumatusguna: tikêl satus
 sumatya: tumêmên
 sumêtya: tumêmên
 sêmitamurti: pasang sêmu, kêdhaping sêmu
 samata-mata: samêlok
 samas: kawan atus
 sumas: mirêng
 sumusun: tumundha, nunjêl
 sumasar: nyalèwèng, nasar
 sumisir: nyilib
 sumêsêr: ambêrêg, asèrèn
 sumuska: ngêsat
 sumusuk: mantuk, anjujul, ngancing, cumundhuk
 samusika: sakarêntêging manah
 sumusud: nyuda
 sumusut: nyuda, ambêsut
 sumosot: andhawahakên êsot
 sumusus: ngidid
 sumiswa: nyakabat, mêtal
 --- 256 ---
 sumèswa: nyakabat, mêtal
 sumêsêl: nalôngsa, nunjêl, anggubêl
 samosêl: kanisthan

sumusup: nasak, ambrobos, langkung, kados lintang
 sumisya: nyakabat, mēdal
 sumisi: mulang
 sumusnya: sumēdya
 simsim: sēsupe
 sumēsēb: nēcēp, nēsēp, sasab
 sumasab: nutup
 sumusung: mēthuk, ngēbēki
 samwa: sadaya, sami
 samiwa: sumandhing
 samuwa: sae, sadaya
 sumawa: bagus
 sumawi: lērēs, pantēs, nyambi
 sumiwi: sowan, gumēlar
 sumiwa: sowan
 sumiwo: nyiwo, ngarubiru, ambēbedhung
 sumewa: sowan
 sumawe: nywara
 sumawo: nyampe
 sumwuh: nglēbur, ngrisak, ngrēmuk
 sumiwēh: nyalewah
 sumawan: tumuruh
 sumuwan: sēmuan
 sumawana: punapadene
 sumiwin: sowan
 sumewana: amēng-amēng
 sumawak: ngrisak
 sumuwak: sumēngka, nyuwèk, nulak
 sumuwuk: nulak, mēnging
 sumawaka: ambelani
 sumiwaka: sowan
 sumewaka: sowan, suwita, ngawula
 sumawat: ambalang
 sumweta: mēthak
 sumawita: ngèngèr, ngawula
 sumwatra: mēngku
 sumwus: ulēng
 sumawawa: gumagus
 sumewal: ngrujit
 sumwapaka: numpang
 sumwab: andhungkar, nyaronggot
 sumwang: ngēsong, asumbar
 --- 257 ---
 sumawang: mēndēng
 sumiwing: ambēkta
 samwangka: samantēn
 sumali: nyawang, mēngku, mungguhing, wastaning danawa ratu ing
 Ngalēngka
 sumili: gumantos

sumêla: sumandhing
 sumula: nyundêp
 sumalah: dumunung, asèlèh, sumèlèh, nyanès, sumêla, abarung, nugêl, ngrisak
 sumilih: gumantos, nyambut, anggêntosi, nyêling, mindha
 sumêlêh: sumorot
 sumulah: mipil, nyigar, nyunduk, nuwêk, mêthil, mêdhot, nyundêp
 sumulih: gumantos
 sumuluh: madhangi, ngobori, sumorot
 sumalin: gumantos, nglintu
 sumêlir: rumakêt
 sumilar: sumingkir
 sumalêri: sumriwêt
 sumalêt: andalêdêg
 sumêlèt: sumêblak
 sumalya: sumêla
 sumilib: nyamar, nyamur, nyidra, nglimpe, nyilib, lolos, nalisib, morod
 sumêlang: nyambut, nyêlani, sumêla, gumantos, nyêling
 sumêling: sumêla, nyêling, gumantos
 sumulang: sumêrap
 sumulung: gumulung, gumolong
 sumap: nundha
 sumèp: nglimpe, nyidra
 sampe: dumugi, senggol, cêkap, ngantos
 simpi: simping
 samipa: pinggir
 samepa: wêkasan, sumandhing, pinggir
 sumapa: nyapa, nyumpah, ngêsotakên, malêri, ngrêntahakên
 --- 258 ---
 sumipi: anjungkung, nyrêmpêng, sangêt, kapatos
 sampah: uwuh, pêkak
 sumapih: mênggak, mênggêng, nyuwuk
 sumapiha: mênggak, mênggêng
 simpên: pingit, rawat
 sumêpên: towong
 sampar: sandhung
 sampir: sinjang, samir, salendhang
 sampur: udhêt
 simpar: bucal, srèmpèd, sandhung, sandhungan, têbih
 sampurna: pulih, sirna, rampung, jangkêp
 sampurnani: nyampurnakakên, nyirnakakên
 samparan: srèmpèdan, bucalan, larakan, sandhungan
 simparan: bucalan, srèmpèdan, sandhungan
 sompok: dhosok
 sampaka: pêpak
 sampika: cacing
 sampeka: têlik, wados, paekan, dumugi, paeka pitênah
 sampat: rampung, dhangang, luwang, sampurna, jakêp, ^[21] dumugi, pêpak
 sumput: kêmput

sumpêt: balik, pingit, jibêg, sungsang, samar
 sumaput: mradini, sumingêb, ngèbêki, ngêmban, sumasab, nungkêb,
 kêncêng, nglimputi
 sumipat: nglêrês, ngurut, nyipat
 samapta: tunggil, pamungkas, pangabaran
 sampati: nistha
 simpi-simpi: sêsimping
 samipwa: pinggir
 sumapwa: nyapa, nyapih, nyawu
 --- 259 ---
 simpul: bundhêl
 sampali: nistha
 sumapala: sakêdhik, prayogi, pantês, pakantuk, sapele
 sumapapwa: sumusup
 sampya: dumugi
 sampaya: kêkuwung
 sumpyuh: sarêng, awor, têmpuh
 sêmpoyongan: sêngkoyongan
 simpêg: mêngêng
 sêmpug: papak
 sumpêg: rupêk
 simpang: singkir
 sumpang: sumping
 sumidhi: nglêrês
 sumudhuh: sumundhul
 sumudhat: nyudhèt
 sumadhya: sumêdya
 sumidhya: nglêrês
 sumidhang: nyigar
 samaja: gajah
 sumaji: sumaos, cumawis, ngrapu, matur
 sumuji: nyunduk, ngonce, sumuci, nganggit, nyulam, nênun
 samya: sami
 somya: mantun, lêjar, sarèh
 sumya: sumèh
 samaya: jangji, sumados, puja
 sumiyu: andèrès
 sumyah: ngrisak
 sumyuh: ngrisak, nglêbur, ambibrah, ngrêmak, nyigar
 sêmyah: sumyah
 sumayana: kumalasa
 sumyar: sumrah, gumêbyar, mradini, sumêbar
 sumyur: sumawur
 sumayar: kumlèbèt
 sumwuk: sêkêl, kêbêk, gubras, mancur, sumawur, sumêmbur
 sumyak: gumêdêr, rame
 sumuyak: anggusah, alok
 sumuyud: suyud
 sumayut: mênggak

sumiyut: sumêblak, ngliyêr
 sumyas: sumaos
 --- 260 ---
 sumeyos: nyanès
 sumyapa: nyapa
 sumuyug: nyaèni, jumalêg, ngrukêt, ngasrèni
 sumyang: sumamar
 sumayang: ngowêl
 sumiyung: nyêlê
 sumanyut: nglarut
 sumanyub: nyêlub
 sumêmi: sêmi, apradapa, jingga
 sumomah: jumodho
 sumumah: jumodho
 sumamar: botên cêtha
 sumimpên: nyimpên
 sumampar: nyampe, nyandhung
 sumêmpêr: angso
 sumamput: nglimputi, sumingêb, ênar-ênaran
 sumimpang: sumingkir
 sumambe: mêling
 sumumbu: nyulêd
 sumêmbah: nyêmbah
 sumambêr: nyambêr
 sumambirat: sumawur, sumringah, mancur
 sumamburat: nyiprat, sumêmbur, ênar-ênaran
 sumambit: ngêmban
 sumimbat: nuwak, nyigar, nglembar, ngirat, nglimbang, nyuwak
 sumambut: ngangge, nyambut, nyandhak
 sumambaya: ajangji, nyêmbah
 sumambang: tilik, nyambêt, sumambêt
 samoga: wastaning dèdamêl ing jaman kina
 sumêgêh: nyêgah
 sumaguha: sumagah
 samegana: lêlamuk
 sumagil: nyanggah
 sambe: wêling, acaran
 sambo: nglêngkara
 sambu: ambêt, bagus, nglêngkara, sêmbada, samar, wardi
 simba: patik
 somba: pantês, sêkar kasumba
 sumbu: ucêng-ucêng, sulêd
 sumab: nundha
 sumêb: nyigar
 sumub: misuwur
 --- 261 ---
 sambaha: wêling
 sumbon: sêsulêd, sulêdan
 simbar: simbar

sambara: papan, awang-awang
 samburat: sêmbur
 sumaburat: sumêmbur, nyiprat
 sambartaka: teja, kaluwung
 samburuwan: butajêngan
 simburuwan: butajêngan
 samburowan: butajêngan
 sambrama: bage, ngecani, ambagèkakên, mêthuk, panuju
 sambada: panuju, pantês, parêng, langkung
 sêmbada: panuju, pantês, parêng
 sambodana: têmbung, pitêmbungan, mitêmbung
 sumabding: nywara
 sambit: êmban-êmban, gayung
 sambut: agêm, candhak, nyandhak
 simbat: irat, tuwak, sigar, lembar, limbang, suwak
 sambita: êmban
 sombita: langkung bagus
 sumêbit: nyuwèk, nyêmpal
 sumibit: nyuwèk, nyêmpal
 sumèbêt: nêmpuh
 sumêbut: sumêbrung
 simbatan: botên pisan
 sambuti: nyandhaki
 sambutan: agêman, sambutan, candhakan
 sambawa: nglêngkara, bagus, sêmbada, pantês, prayogi
 sêmbawa: nglêngkara, bagus, sêmbada, pantês, prayogi
 sêmbulih: malês
 sumbila: wastaning ulam toya
 sumbalinga: katuwone
 sambya: sambu, sarwi, sarta
 sambaya: jangji, sêmbah
 sambeya: wêwêling
 sambyada: panuju, pantês, sêmbada
 sambyadan: kapanujon
 simbag: nyamiwarni
 sambega: kêngêtan, berag, pêpêngêt, èngêt, pantês, upami, nuju
 sumbaga: misuwur
 --- 262 ---
 sambang: tilik, sambêt
 sumbang: bantu
 sumbung: suwur
 sêmbung gilang: godhong sigunggu
 sêmang: sumêlang
 sumêng: anggrêngsêng, murub, sumpêg, mêthuk
 sumèng: ngundang, êsong
 sumong: ngêsong
 sumung: nyukani, sumuk, panas môngda- môngda
 sumanga: anggorèng
 sumangi: ajangji, nyangèni

sumingi: ngêcor
 sumèngi: ngundangi
 sumunga: nyukani
 sumêngèr: cumlêring
 samangka: makatên, kados makatên, kala samantên
 sumêngka: minggah
 sumungku: mêngdêng, mênglêng
 samangke: makatên
 sumangak: misikakên
 sumungak: alok-alok, ngaturakên
 samangkana: kados makatên, samakatên, ing ngriku
 sumangkêr: ngadhangi, malangi
 sumêngkrak: sumênggrang
 sumêngkrang: kumêmprang
 sumêngkring: sumênggrang, sumêkring^[22]
 sumêngkwa: ngringkês
 sumangkal: ngrante
 sumangkul: sumampir, nyanggi, ngrêmbat
 sumangkala: ngrante
 sumungkêm: sumungkêm
 sumangkang: nyanggah
 sumêngkang: ambênggang, minggah, sumuwêng, mêngkang
 sumingat: ngundhang, ambijig
 sumêngêt: ngantup
 sumungsu: tumundha, duka
 sumungsut: nyuda
 sêmang-sêmang: mênglang-mênglang, gajêg-gajêg
 sumêngsêng: mêngthuk
 sumungsung: mêngthuk, ngêbêki
 sumangya: ngundang
 sumangga: santosa, tekak, nyanggi
 sumungga: ngrêngga, nyawud, nyawi
 --- 263 ---
 sumunggu: minggah
 suminggah: sumingkir, nyimpên, ngrowa
 sumanggraha: manggèn
 sumênggut: anggrêgut, sêngkud, gumrêgêt
 suminggya: lumuhur
 sumanga: anggorèng
 sumèngi: ngundangi
 sumangulu: mundhi
 sumêngya: ngundang
 sêg: susah
 saga: woh saga, timbang
 sagi: rada, sêdhêng
 sagu: sagu
 sigi: êlêr, wiweka
 sêgu: atop
 sêgah: pasêgah, nyêgah

sêgêh: pasêgah, nyêgah
 saguha: sagah
 sigun: èwêd, rikuh, jinja
 sugun: kurmat, sêgah, gêpah
 sagana: kawasa, mega
 saguna: guna
 suganan: manawi
 suganda: gônnda, gônnda linangkung
 sugônnda: gônnda, gônnda linangkung
 sigan-sigun: rikah-rikuh, taha-taha, sigag-sigug, gajêg-gajêg, ringa-ringa
 sugun-sugun: kurmat, sêgah, gêpah
 sigra: enggal, bantêr, wahing, nuntên
 sagraha: ganjaran, kados garwa
 sigran: enggalan
 sigra-sigran: enggal-enggalan
 sigrawa: suda
 sagarajala: sêgantên
 sagata: sayaktos
 sogata: guru
 sugata: sêgah, pandhita
 suguta: kusung-kusung
 sagotra: sadaya, sagolongan
 --- 264 ---
 sigi-sigi: wiweka, prayitna, ulas-ulas, pangangkah- angkah
 siga-sigun: ewad-èwêd, taha-taha, pakèwêd
 sagil: canggah
 sugal: langkung agal, bêngis
 sagala: sadaya, sawatang
 sêgala: sadaya
 sagya: kubuk
 sogya: sayogi
 sugya: sugih, yaktos
 sugyan: manawi, nyawang
 sigêg: kèndêl
 sigug: kidhung
 sagung: sadaya
 sab: tundha
 sib: sigar
 sub: suwur
 saba: purug, pasamoan, panggenan
 sibu: cibuk, babo, adus, dus
 seba: sowan
 soba: asri, sae, bingah, prayogi, sorot
 suba: bingah, asri, sae
 sibahan: bêbahan
 sabahara: sadasa wêndra
 saban: pasamoan, jajahan
 suban agni: srêngenge
 subrôngta: kasêngsêm, langkung susah

sibak: turut
 subaktya: sêmbah
 sabda: ujar, swara, ungêl, wicantên, nyêbut, pangandika
 sabada: panuju, nalika, tunggil sarira
 subada: santosa, kêkah, têtêp
 sabdan: wicantênan
 subadya: santosa, kêkah, sêmbada
 sabdagati: angin
 sêbit: suwèk, sêmpal
 sèbêt: cancut, têmpuh, kenging
 sobita: langkung sae
 --- 265 ---
 sêbit runting: amoh
 sêbat-sêbut: sêbrang-sêbrung
 sabatala: tanah
 sabiting: satu
 subasa: basa krama
 subasita: basa krama langkung, sukaning manah, tata krama, ambingahakên manah
 sabsab: mandungi tiyang èstri, bedhangan
 sêbsêb: cêcêp
 saba-saba: pasamoan, pasaban
 suba-suba: bêbingah
 sabawa: swara
 subawa: wicara langkung, sikara, munasika
 sabwat: isi
 subala: bala linangkung
 subôdha: santosa
 sêbya: salendhang
 sabaya: bilahi
 sabyan: sabên
 sabayantu: tunggil pêjah, golong
 sabayantaka: tunggil pêjah
 sabyat: sabêt
 sabayapati: tunggil pêjah
 subamanggala: kêpyuring jawah, jawah awor panas, sêsaening pangajêng, senapati, anjajari
 sabagi: kados
 subaga: misuwur, pawèstrèn, kabêgjan, langkung rame
 subagan: misuwur
 subagya: kabêgjan, misuwur
 satha: ayam
 sang: sang, kang, ing, sa
 sing: samubarang, saking, barang, sabên
 sêng: wêthuk
 sèng: unda
 song: êsong
 sung: paring, nyukani
 sanga: gorèng

sangi: jangji, punagi

--- 266 - --

singa: kuwat, sima, sabarang, sabên, jêjulukipun Bathara Kala

singi: êcor

sèngi: ngundangi

songa: unggul, sutra

sunga: nyukani

sungu: têtabuhan, singat

sangara: toya

sangarakalya: toya ngêlêm, kiyamat

singha: sima, kuwat, singa barong, sabarang

sunghe: lèpèn

sanghêh: wêkêl

sèngêh: gandês, luwês, sae, baud, pangumpêt, pamênthang

sengoh: lêma pantês

sèngêhan: pipi

singhanada: surak

singhanabda: anggêro

singhit: pantês, timbang, imbang-imbangan

sênghit: murina

singhasana: dhampar

singhêl: ikêt

sanghulu: bantal

sanghya: jangji

sang hyang Endra: Bathara Endra

sang hyang Iswara: Bathara Guru

sang hyang Ayu: Sang Hyang Wisesa

sang hyang Ratih: wulan, Bathari Ratih

sang hyang Taya: Sang Hyang Wisesa

sang hyang Sakra: Bathara Endra

sang hyang Sangkara: Bathara Guru

sang hyang lèk: wulan

sang hyang jagad karana: Sang Hyang Wisesa

sanghub: mega, pèdhut

sanghêb: mega

singha barong: singa barong

singhangsana: dhampar

sangan: gorèngan, panggorèngan

sengan: undangan, suruhan

--- 267 ---

songan: ungkul-ungkulan, sêsorotan, lajêng

singanada: anggêro

singanadi: bajul

singantaka: ratuning sima

singanabda: sima anggêro, kuwating ngujar, ujar sêru

sangar: singkir, busik, toya

sêngêr: ngungun

sengar: wicantên barès

sangara: toya, kalis, prasapa

sêngara: toya, kalis, prasapa
 sangara hru: jêmparing toya
 sangara byuha: gêlar sêgantên wutah
 sangka: saking, êgong, bëndhe
 sangku: bokor, cuwa
 sangke: saking
 sêngkung: ringkês
 sôngka: uwit, êgong, bëndhe
 sungku: pêlêng
 sungak: alok
 sangkan: sakathahing
 sangkin: sangsaya
 sêngkan: inggah, inggah-inggahan
 sangkêr: adhang, palang, ila-ila
 sangkara: lêgi, sêmbada, srêngenge, ulad, jêjulukipun Bathara Guru
 sangkrah: susah
 sêngkrak: sênggrang
 sêngkrok: sogok
 singakarta: kuwating damêl
 sêngkêr-sêngkêr: urung-urung
 sêngkrang: kêmprang
 sêngkring: sênggrang, sêngkrang
 sangkokêk: nêmbè
 singaksana: dhampar
 songka-songka: têtabuhan
 sangkwi: nistha
 sêngkwa: ringkês
 sêngkawa: suling
 sungkawa: susah
 sangkal: rante
 sêngkal: rante
 sangkala: rante
 --- 268 ---
 sangkali: rante
 sêngkali: rante
 sangkêp: jangkêp, pêpak, mêtêki
 sangkya: êgong, gèndhing, têtabuhan, sêkêl, sêla
 sangkaya: pantês, pakantuk, faidah, prayogi
 sangkya-sangkya: têtabuhan
 sangkang: canggah, sêngkang
 sangkèng: saking
 sêngkung: umuk
 sêngkang mangungkung: sêngkang bapang
 sangadi: awad, pawadan
 sêngadi: awad, pawadan
 singadaka: rosa
 singidan: umpêtan
 sangdya: sêdya
 sangadya: awad, pawadan

sangêt: sangêt
 sangut: kudhi
 singat: sundhang, bijig, singat
 singit: bering, miring, walat
 singut: mingut
 singsa: gusis
 sangsi: sangsaya
 sungsun: tumpang
 singasana: dhampar
 sangsara: siksa, papa, cilaka, kapanggêngan, sakit, ece
 sungsut: bêndu, suda
 sungsut-sungsut: bêbêndu, srêngên
 singsal: sêmpal, nyuthat, uwal
 sangsip: dados
 sangsipta: dadosipun, têmahanipun, wêkasan
 sangsiptan: dados
 sangsaya: pandamêl, sangkala, sumêlang, kala, pirantos, bilahi, susah
 songsyang: songsong
 sungsyang: sungsang, balik
 singsim: sêsupe
 sêngsêm: karêm
 sangsubratênghyang: wali, pandhita mursid
 --- 269 ---
 sangsang: sarah
 singsing: watês, sima
 sungsung: pêthuk, mêthuk
 sêngsêng: pêthuk, mêthuk, kèndêl
 sêngsêng: nistha, papa, undang-undang, pèrèng, songsong, undhang-undhang
 songsong: songsong
 sungsung-sungsungan: pêthuk-pêthukan
 sangsangan: sumping
 singsingan: sisih, sisihan
 singêl: tangsul, jungkêl, ikêt
 sangli: gèsèh
 singlar: inglar, nyimpang, sumingkir
 singup: singub, ayom
 sangupati: wastaning gêndhing, wastaning pangangge
 singapati: ratuning sima
 sangaja: sakajêng
 sêngaja: sakajêng
 sangga: sanggi
 sungga: sawud, rêngga, cawi, aji
 sunggu: inggah
 singgah: singkir, simpên, simpang, rowa, oncat
 singgi: luhur, inggi, èstu, kasinggihan, saèstu
 sênggah: pêparab
 sênggêh: pêparab
 singgahan: simpangan, gusahan

sênggahan: saraban
 sanggan: ôndha
 singgun: wigih
 sanggana: mega
 sênggani: umyung, sora, srawungan
 singgan-singgun: taha-taha, sigag-sigug
 sanggra: pondhok, susuh, pikat
 sanggrah: susuh, pikat
 sanggura: sagah
 sênggara: pangrungrum
 sanggraha: mêngku, pasanggrahan, semah, paring, angge, ênggèn
 sanggrahèng: ngangge

--- 270 ---

sênggrut: sênggranging sima
 sanggar langgatan: sanggar pamujan
 sênggarunggi: walangati, wiki
 sênggak: latah, barung, giyak
 sanggul: gêlung
 sanggya: sadaya
 singgya: luhur, singgih
 sanggama: sacumbana
 sanggaman: karêsmèn
 singgug: singgêt
 sangub: mêngdhung, lamuk, mega, kêmul
 sangêb: mega, aub
 singêb: kêmul
 singub: aub, sirung, saput
 singabarong: sima ingkang mawi barong
 sanga: gorèng
 sangi: jangji
 sèngi: ngundangi
 sunga: nyukani
 sengan: suruhan
 sungan: wèwèhan
 sêngêt: antup
 sangut: kudhi
 singangsana: dhampar
 sangulu: pundhi
 sèngya: undang
 sêngung: umbag, umuk
 Wa
 wi: langkung, sangêt, paksa
 we: toya, padhang, bèning
 wu: surak, ambrêngêngêng
 wah: wêwah, nyukani, uwoh, sarta, kathah
 wih: langkung
 wêh: wêwah
 wèh: nyukani, ngaturi, lila, pêparing
 woh: uwoh, jambe kinang

wuh: wêwah, uwuh
 waha: kathah, rêngga, wêwah, sarta
 wau: sawêg, nalika
 --- 271 ---
 wahi: mêwahi
 wêhi: mêwahi
 wèhi: nyukani
 wèhên: kalilan
 wahana: tumpakan, wêdhar, babar
 wahini: tumpakan, nguculi, mêwahi, nyrêng, baris
 wahanda: awak
 waharu: waru
 wihikan: uninga, putus, limpad, baud
 wahdad: ijèn
 waudadi: sêgantên
 waudayan: lautan
 wahatu: sela
 wuhatan: garapan
 waos cebol: talêmpak
 waosbinang: talêmpak
 wahwa: sawêg, bau, lair, bedhor
 wauwa: uwa-uwa
 wahwar: baul
 wahwadyatmika: lair batos
 wahil: pancing
 wa-hya: sawêg, têtêmên, wêdal, lair, sae, kemawon, sarwa
 wahya: wêdal, lair, wèntèh
 wuhaya: bajul
 wa-hyadwatmika: lair batos
 wahyadwatmika: lair batos
 wa-hyadyatmika: lair batos
 wa-hyasamadi: amêmuja
 wa-hya-wa-hya: têtêmên-têtêmên
 wa-hyawibawa: kawibawan, kamuktèn
 wa-hyapala: têtêdhan, sarwa pakantuk
 wihang: wangkot, sungkan
 wêhang: uwang
 wan: langkung, linangkung
 --- 272 ---
 win: langkung
 wun: wande
 wana: papan, têtgil anggèn, prênah, dumunung
 wani: wani, kawasa
 wanu: têtêngêr
 wina: ngèlmi
 wini: wiji, jodho
 wèni: rambut
 wuna: wande
 wuni: catur, ungêl, simpên, pangandika

wanah: wanuh, beda, sawênèh
 wanêh: wanuh, sanès
 wanèh: beda, sanès, sawênèh, satêngah, utawi
 winih: wiji
 wênêh: sanès
 wênèh: beda, sanès, sawênèh
 wunuh: pêjah, mêjahi
 wanèhan: sanès
 dhunuhan^[23] : bêtahan
 wana: wana
 wêne: sawênèh
 wanuni: sasab
 wanar: bawera
 wanarga: wana parêdèn
 wanantara: wana pêgat-pêgat, antawising wana
 winanteya: garuda
 winateyastra: jêmparing garuda
 wun-awun: pêdhut, ampak-ampak
 wunuwan: wijènan, kècèran, pêjahan
 wancah: tugêl
 wêncah: bêtah, bêtakah
 wancak: walang, palang
 wancakdriya: sumêlang
 wancaktwas: sumêlang
 wancaktyas: sumêlang
 wancaksuji: pancaksuji
 wuncang: bucal
 wanara: kêtèk
 winêkas: wêkasan
 wanda: awak
 wandi: tanbuh
 wandu: santana
 --- 273 ---
 winda: ambêt, wisa
 windu: wayu, têtang, langkung
 wenda: ambêt
 wonda: awak
 wêndra: sadasa yuta
 wandira: waringin
 wanadri: wana, wana parêdèn
 windura: musthika
 windraya: mulya
 windriya: mulya
 windaka: ambêt-ambêtan
 wendaka: ambêt-ambêtan
 windutirta: toya wayu, toya ênêb-ênêban
 windasa: sirna
 wandawa: sanak, kulawarga
 wandu wandawa: sanak santana

wandu warga: sanak kadang
 wanda warga: sanak kadang
 wandya: wande
 windya: tuwuk, windu, wayu
 wanodya: èstri
 wanudya: èstri
 wanta: kuncap, angin
 wanti: bantu
 wanto: guru
 wantu: bantu, watêk
 winta: lugas, panglugas
 wuntu: buntu, pêpêt
 wunut: têtêp, wastaning kajêng
 wanita: èstri
 waniti: gajah
 winata: sêkar tunjung, linangkung ing parentah
 wantah: bantah, bêlaka, tawa, tawar, ijèn
 wantahan: bantahan
 wantên: wontên
 wantenan: tunjêlan, bantonan
 wantar: bantar, suwur, wêdhar
 wintaraga: panglugas raga, jêjulukupun panêngahing Pandhawa
 wantêk: lênggêg
 wuntat: wingking
 wuntit: sabêt
 wantus: bêtus, tumbuk
 wêntis: pupu, kempol
 wantwa: guru
 wantu-wantu: bêbantu
 wantya: bantu, guru, wantos
 --- 274 ---
 wanteya: luhur, garudha
 wanteyan: tunjêlan, bantonan
 wanting: banting, tandhing, dhawah
 wintang: lintang, langkung
 wuntung: buntung
 wênês: mêtês
 wanosa: wana
 wanwa: wana
 winawi: kapêngkêr
 winiwi: wira-wiri
 wanawasa: wana, wana tarataban, ngrètèg
 winêlas arêp: kawêlas asih
 wanapada: wana, jurang
 wandhawa: kawulawarga
 wandhawiya: wragad
 wandhya: santana
 wanya: wani, beda, anggènipun
 wunya: ujar

wannya: wani
 wênthang: pênthang
 winang: pinangeran
 wênang: wisesa, kawasa, mênang, kenging, sagêd
 wênêng: ênêng
 wunang: ungêl, wuni, uninga
 wênangi: ngatingali
 wênangan: kawasa, wisesa
 waca: ungêl, pamaca
 wacu: rasukan
 wêca: bêlaka
 weca: eca
 wicahaga: pikêkah
 wacana: ujar, wicantên, pêlana
 wêcana: ujar, wicantên, pêlana
 wicara: ujar
 wacak: walang, palang
 wicaktala: dhasaring bumi
 wicaksana: langkung lantip, wasis, limpad
 wêca-wêca: kongkang
 wicaga: pikêkah
 war: undhang, angkat, lampah
 wir: wiyar
 wêr: sangkrah
 wor: awor, ical, risak, wudhar, kawoworan
 --- 275 ---
 wur: ical, wudhar
 wra: waradin, anjrah, abra, wudhar
 wre: kêthèk
 wru: kêthèk
 wara: tutur, wicantên, wangsit, sanjang, wulang, pitutur, tabuh, agêng,
 èstri, wicalan, sêngsêm, kathah, langkung
 wira: wiyar, prajurit, kawasa, sarèh, tatas, senapati, prawira, priyantun
 wiraha: berag
 wêraha: cèlèng, anjirap, wradin
 wruha: uninga
 warahan: sanjang
 wurahan: gègèran, sasaran, bibaran, gêlaran, gumêlar
 wrahat: arahan
 wrêhat: bala
 wrahatbala: bala arahan, abdi alit
 wrêhatbala: bala arahan, abdi alit
 wrahas: môngsa, rijêki, sato bangsaning cèlèng
 wirahsa: wiraos
 warahastra: jêmparing, dêdamêl linangkung
 wrahaspati: dintên Kêmis, srêngenge, wastaning rêsi
 wrêhaspati: dintên Kêmis, srêngenge, wastaning rêsi
 worah-warih: gombyok
 wran: anjrah

wrin: ajrih, sumêrêp
 wrana: aling-aling, wêsi
 warna: ucap, saur, kocap, sungging, warni, pulas, intên, èmpêr
 wêrna: ucap, saur, kocap, sungging, warni, pulas, intên, èmpêr
 wiru: lêmpitan
 wire: lèncir
 --- 276 ---
 wiro: susah, sêngsêm
 wera: wiyar, kathah
 wora: carub, awor
 wuri: pêngkêr, wingking, luri
 wuru: mëndêm
 wrah: wênang
 wruh: uninga, sumêrêp, nate
 wraha: cèlèng, anjirap, wradin
 wrêha: wradin
 warah: tutur, kôndha, wangsit, wulang, wartos, cariyos
 warih: toya
 warèh: bosah-basih
 wêrêh: turun, waspaos, mëndêm
 wurah: wudhar, bibar, gèlar
 waraha: cèlèng
 wirun: panêngah
 warana: aling-aling
 warani: brani
 warnan: kocap, winarni
 warnantaka: kagila-gila
 wrinwrin: kawus, giris
 wirandhungan: mandhêg tumolih
 wurandhungan: pating caratha, kamilêsonên, kamitênggêngên
 wrêcita: cacing
 wurcita: ucap, cariyos, pitutur
 waracèthi: pawongan, para nyai
 wêri: lêthêk
 wêru: angkêr
 wirarêdya: prajurit linangkung
 wêrat: awrat
 wêrit: wingit
 wirurut: bêthuthut, ambêthuthut, bingung, basêngut, ambasêngut
 wêrurut: bêthuthut
 wêruju: wuragil
 warrya: mulya
 wirrya: wiyar, luhu^[24]
 wurrya: katingal, wingking
 wurryan: têtingalan
 wuruk: wulang, tédah, pangrungrum, kusir
 --- 277 ---
 wêrka: ulêr
 wrêka: ulêr

wêrki: ulêr
 wrêki: ulêr
 warakannya: èstri
 warakanyaka: èstri
 wraksa: kajêng
 wrêksa: kajêng, kêkajêngan
 warakami: èstri
 warakamini: èstri
 wardi: wêrdi, jarwa, tulus, andados
 wardu: lêmês, alus, lintah
 wêrda: sêpuh, tiyang sêpuh, pisêpuh
 wêrdu: lêmês, alus, lintah
 wrêda: sêpuh, tiyang sêpuh, pisêpuh
 wurda: sadasa bara
 wiroda: galak, maksa
 wiruda: galak, paksa
 wardah: kyai
 wrêdah: kyai
 waraduhita: garwaning ratu
 wirodra: galak
 waradewati: jêjulukipun Dèwi Supraba
 waradwija: pandhita, tiyang sêpuh, pisêpuh, jarwa, alus
 wrêdya: sêpuh, tiyang sêpuh, pisêpuh, jarwa, alus
 wardaya: manah
 wardiya: tulus
 wêrdaya: manah
 wardugangga: lintah
 wrat: awrat, amot
 warêt: sêrêng
 wirut: wartos, kôndha, antawis, lêlêpasan, dangu, mêmangun, adamêl
 warti: tutur
 wrata: wradin
 wrêta: wartos, kôndha, antawis, lêlêpasan, dangu, mêmangun, adamêl
 wirot: galak
 --- 278 ---
 wartan: antawis, kocap
 wiratin: kaprawiran
 warataruna: jêjaka
 warataruni: prawan
 wrata: misuwur
 wratsari: sêkar cêpaka
 wratsôngka: sêkar cêpaka
 wartya: wartos, sanjang
 wrataya: wradin
 wirotama: prajurit utama
 waratomara: jêmparing
 wratmaka: sêkar gambir
 wrês: dêrês
 waris: pasaja

wuras: bêrsih
warsa: jawah, taun
wêrsa: jawah, taun
wrêsa: jawah, taun
warsih: padhang
wrêsnî: santana
warasana: dhampar
darasunya^[25]
: panêpèn
wrêsnikula: jêjulukipun Satyaki
wrêsnidangsa: santana dôngsa
wrêsnîwrêga: sanak kadang
wrêsti: jawah
wursita: ucap, pitutur, warni
warastra: jêmparing, dêdamêl linangkung
warsaya: môngsa rêndhêng
warasayaka: jêmparing
wrêsthi: jawah
wrawa: sawab
wariwi: wira-wiri
wara-wara: tutur-tutur
wiru-wiru: wêwiron
wararawah: tutur-tutur, wêwulang
warawirasmi: rêmbulan
warawarangan: pêpacangan
warawidi: dewa, dewa agêng
warawidya: pandhita
warawidyayaka: jêjulukipun Ajisaka
warawidi bathara: dewa
wrawala: sawala
--- 279 ---
wardha: antawis
wardhi: jarwa
wêrdhi: tulus, andados
wurdha: satus yuta
wirodha: dêduka
waruju: wuragil, pamêkas
wêrjit: cacing
wrêjit: cacing
warêjit: cacing
worjiwa: sacumbana
warya: agêng
wraya: wôngsa
wirya: luhur, mukti, wiyar, sadaya, sae, kaluhuran, kamulyan, kamuktèn,
kasaktèn kaprawiran, prajurit
wriya: luhur
wreya: kêthèk
wurya: katingal, wiwit, tingal, wêdal, wêdhar
wi-rya: luhur, mukti, wiyar

wu-rya: pêngkêr, wingking, luri
 wiraya: wiyar
 wuryan: katingal, wiwitan, tongtonan, bêbuka
 wirayoda: têtindhih, prajurit, senapati
 wurywa: wiwit
 wiryawan: kaluhuran, kamuktèn
 wirayodha: têtindhih, prajurit, senapati
 waryya: wiyar, prajurit, mêngsah, agêng
 wiryya: sae, luhur, mukti, sadaya, kaluhuran, kamulyan, kamuktèn,
 kasaktèn, kaprawiran, prajurit
 wuryya: tingal, wawang, wawas, tilas, kantun, wêdhar, bêbuka
 wuryyan: tingal, tilas
 wrayang: jêmparing, gênthong
 warayang: jêmparing, gênthong
 wiranya: prajangjean
 --- 280 ---
 wirama: têmbung
 waramahisi: garwaning ratu
 waramrêta: pangapuntên
 wrêg: gègèr, bêrêg, horêg, ngatut
 warêg: tuwuk
 wurug: lajêng
 warga: sanak, kadang, mitra
 wêrga: sanak, kadang, mitra
 wrêga: sanak, kadang, mitra
 wriga: kidang
 wargu: wastaning kajêng, sato
 wrêgu: wastaning kajêng, sato
 wraga: kadang, sanak
 wariga: kidang
 wiraga: parigêl, pantês, sêngsêm, sêkar gambir, berag, langkung ing
 sarira, bêsus, sêmbada
 wêraga: kadang, sanak
 wirage: susah
 wragas: ganas
 wrêgil: pêncar, purug, panggenan
 wêrgil: pêncar, purug, panggenan
 wrêgul: wastaning sato
 wiragya: susah, sêngsêm, badhar, rakêt, wêwah
 weragya: susah, sêngsêm, badhar, rakêt, wêwah
 wargaya: santana
 wiragyan: kasusahan, kabadharan
 wuragyat: gugup
 weragyatên: kusung-kusung
 wuragyatan: gugupan
 wuragyatên: gèt- gêtên
 wêrgung: gudhe
 waragang: arak
 warganga: badhèg

wraba: loma
 wiraboga: dhêdhaharan
 wring: sumêrêp, kawruh
 --- 281 ---
 warang: barang, pacang, pacangan, sêngkêr
 waring: waring
 wirang: lingsêm
 wirong: sêdhih
 wêrêng: sêrêng
 wurung: wande
 waranga: laras
 wirangrong: susah
 warangka: kunjara, sarung, sarungan, gêdhong
 wêrangka: kunjara, sarung, sarungan, gêdhong
 warangkan: kunjaran, sarungan
 wêrangkan: kunjaran, sarungan
 wrêngkêng: puguh
 waringut: muring-muring
 waringutên: kumuritên, uring-uringên, garêgêtên
 waranggana: widadari
 warangan: pêpacangan, pêpajangan, sêngkêran
 wirungan: pawon
 wak: awak
 wêk: abra, cèlèng
 wok: uwok
 wuk: rusak, wande, pêrang, bosok, pangamuk
 waka: panas, latu
 wika: uninga
 wiku: pandhita, têtah
 wêka: anak
 weka: uninga
 wuku: rahsa
 wikan: uninga
 wêkan: wêtêngan
 wekan: uninga
 wêkca: bêtaka
 wika: wudhar
 wêkar: êgar
 wikri: galak
 wukir: rêdi
 wikara: wisesa, padhang, rêringa, pangangge, langkung padhang, bêtendu,
 tata, sarônta, kintên-kintên, taha
 wukira: rêdi
 wikrama: tata, langkung tata, linangkung ing têtambung, tata sae
 --- 282 ---
 wukên: pêrang
 wakala: cilaka
 waktan: ngucap
 waktra: rai

wakas: akas
 wêkas: wêling, wêkasan, têmahan, rampung, prênah
 waksa: warni, awas, bêksa, awak, ucap
 waksan: bêksan, pawakan, kaucap
 wêkasan: têmahan, têlasan, wêkasan, tilasan, wêwêling
 wêkasi wêkas: wêkasing wêkas, wêkas- wêkasanipun
 waksang: wêwêling
 wakwa: têmên
 wikwa: pandhita
 wakwah: mantêp
 wêkêl: wêtah
 wikalpa: catur, rêraosan, ucap, bêndu, kêcap, kumêcap, suwala,
 wicantên, nguman-uman
 wikalpan: ucap-ucapan
 wakya: awak, têmên, thukul
 wikya: pandhita
 wêkayadu: sanak kadang
 wod: oyod, bungkah
 wada: cacad, kuciwa
 wadu: bala, abdi, èstri
 wida: blonyo, konyoh, dhèdhès, wangi
 widi: lèrês, dewa
 wêdi: ajrih
 weda: ngèlmi, pêpakêm, beda, dhawah, wulang, pôntha, sidhêkah
 wèdi: têmên, alus
 woda: lukar
 wudi: ungsêd, wastaning kajêng
 wadana: rai
 wêdana: rai
 wadanta: widara
 wadari: paès, taman, lêmbu, mimi
 widari: paès, taman, lêmbu, mimi
 widarya: widara
 --- 283 ---
 widu-rya: widuri
 wèdu-rya: widuri
 wèdurya: widuri
 wèduryya: widuri
 widik: tawang, langit
 wuduk: gurih
 wadaka: têlik, uninga, ciri, cacad, pariksa
 wêdaka: têlik, uninga, ciri, cacad, pariksa
 widikdaya: langkung kuwat, rosa, sakti
 widik-widik: awang-awang, ênêr-ênêr, langit, raos-raos
 wudda: wurda
 widada: tulus
 widadara: dewa
 wididardya: wali
 wididuta: sasmitaning dewa

wididustha: dewa
 widotustha: dewa
 widasari: wastaning kajêng
 wadwa: abdi
 wêdi-wêdi: mêmêdos
 widiwasa: dewa
 wadal: pajêg
 widil: wudul
 wêdal: wêdal
 wudul: sumbul
 widala: tanduk
 widipuja: sêmbahya^[26]
 wididhustha: dewa
 wadujana: bala, èstri
 wadujaya: prajurit
 wadya: bala, wados, èstri, gawat
 widya: bêkti, lèrês, konyoh
 wêdya: ajrih
 widayaka: pujôngga, langkung kuwat, jêjulukupun Ajisaka
 wadyakosa: bala dharat
 widyadarya: widadari
 widyuta: kilat
 wedyata: sorot
 wedyuta: kilat
 widiyuta: lintang
 widyatmaka: kilat
 --- 284 ---
 widyutmala: kilat
 widyastuti: pangabêkti, sêmbah bêkti, puji
 wadya wahana: bala kêkapalan
 wêdya-wêdya: wêwêdi
 wadyap: walês, saur
 widyadhara: dewa
 widigraha: pamujan
 widagda: putus, limpad, baud
 widigda: alus, mênðhung, anging ngaling,^[27] langkung limpad, putus
 widagdya: langkung limpad
 widigdya: alus, mênðhung, aling- aling, langkung limpad, putus
 widigdaya: langkung kuwat, rosa, sakti
 widigjaya: langkung unggul
 widung: kupu, langên
 wat: misesa
 wèt: sabab, sangêt, nalika, kathah
 wot: momot, kuncup
 wati: jagat, rahsa, sêngsêm
 watu: sela
 wita: asal, bêbuka, uwit, wiwit
 wêtu: wêdal
 wuta: picak

wutu: wêtah, bundhês
 watah: bêngkah
 wutah: banjir
 witan: wiwit
 witana: griya, pasowan, bangsal alit
 watanti: pêksi linangkung
 wètning: sarèhning
 watu candhana: sela cêndhani
 watara: bathara, kintên, watawis
 wêtara: kintên, watawis
 witarêdya: linangkung, mêngku nagari, akal bakal nagari
 waturidang: sela uwos
 witrалaya: bilahi
 witarêja: linangkung, mêngku nagari, akal bakal nagari
 --- 285 ---
 watêk: para, budi, gèndèng, ungêl
 witaka: toya
 watu kapur: sela kapur
 wotan: wawratan
 wêtis: pace, wêntis
 wotsantun: nyêmbah, sêkar kuncup
 wotsari: nyêmbah, sêkar kuncup
 watu sayana: sela kumalasa
 watu sumayana: sela kumalasa
 watwa: wêdal
 wêtwa: wêdal
 watwat: wawrat, nguwo
 witwit: bêbuka
 witya: asal, awit saking
 wityakan: jalaran
 wêtya: wêdal
 watyagya: sulaya
 wètnya: sarèhning
 watu manik: sela manik
 watgada: tiwas
 watgata: tatu, têmên, nalika, tiwas
 wèt bèt: bôngsa, tédhak
 watanga: watang
 watangan: pasowan, bangsal, landhean
 was: saèstu, têmên, têtela, katingal, kantênan, têtêngalan
 wus: sampun, luwar
 wasa: risak, wênang, basa, mêksa, pêksa, nyêpêng, lajêng, ngaras,
 pamasthi
 wasi: sosoran ajar
 wisa: upas, pandamêl awon
 wiso: usus
 wêsi: wêsi
 wesa: mandos, pisan
 wusa: susah

wasêh: wasuh, masuh, suci, sêbar, siram
 wasana: wêkasan, têmahan
 wêsana: wêkasan, têmahan
 wusana: wêkasan, têlasan, sampurna
 --- 286 ---
 wasunanda: caping
 wasundari: toya bêning
 wisnwa: wisnu
 wisirna: sirna, ical
 wisik: ulah, wangsit, guling, warah, kusi
 wusik: busik
 wisika: pêparab, wangsit
 wisikan: dhangsitan ^[28]
 wisik-wisik: gêguling, bisik-bisik, kusi-kusi, sêngsêm, sanggama, ulah-
 ulah, warah-warah
 waskitha: waspaos
 wisuddha: luhur, tulus
 wastu: masthi, èstu, jangkêp
 wistu: yaktos
 wèstu: lastantun, yaktos, pituhu
 wasita: tutur, basa langkung, pitutur
 wisata: kesah, manah awon
 wastun: yaktos
 wastra: dêdamêl, sinjang
 wastuti: panyêmbah
 wastwa: pasthi
 wisasa: kados wisa
 nisesa^[29] : wênang, ngantuni, kawasa, prajurit
 wasisan: babar pisan
 wisastra: kasusastran, limpad ing sastra
 wasistha: wicaksana, wasis, wastaning pandhita
 waswa: pasthi, tamtu, yaktos
 wiswa: wisa
 wèswa: rêсах
 waswan: waspaos
 waswananda: tudhung, caping
 waswita: kuwatos
 waswas: godha, saèstu, yaktos, mangmang, waspaos, anggoda, uwas-
 uwas
 wisil: pilis, pipil
 wisul: wudun
 wisalya arini: wastaning sêkar kawi
 waspa: êluh
 waspada: katawis, katingal, têtela
 --- 287 ---
 wisadhara: langkung asor, wisa mandos
 wasya: wêtah
 wisaya: paeka, paekan, pirantos, pandamêl awon, wisa, karêm,
 pakarêman, pandamêl awon, duraka, nutug

wasyasad: siksa
 wisma: griya, kêthu
 wismaka: kêthu
 wismaya: waspaos, pasthi, tingal, sêngsêm, gumun
 wisagni: latu upas, srêngenge
 wistha: bundêr, uwoh, musthika, pasthi
 wisthi: sêdya, pakêwêd
 wèstha: musthika, èmpêr
 wèsthi: èwêd, pakêwêd
 wisatha: kesah
 wawa: bêkta, ambêkta, ngangge, tandhing, sabab, nêmen
 wawi: pêngkêr
 wêwêh: wêwah
 wuwah: abuh
 wuwuh: wêwah
 wiwaha: mêmantu, rêrêngga, bawahan, dhaup, langkung
 wiwêha: rêngga, sae
 wawan: anggèn-anggèn, bêtêtan, sabab, imbalan
 wêwênèh: beda
 wwantên: wontên
 wawan-wawan: lèlawanan
 wwanagara: sêkar kanigara
 wwar: awor
 wawar: timbang, babar, bontot, durèn wana
 wêwêr: gulung, lèmpit, lungid
 wuwur: bawur
 wowor: awor
 wwara: agêng, èstri, langkung, carub, wicara
 wiwara: kori, têrusan, palawangan, èlèng
 wawarah: sanjang, wêwulang
 wêwarahan: sanjang- sanjang
 wawarnyan: wêwarnèn
 --- 288 ---
 wêwêri: lèlêthêk
 wêwêran: gulungan, lèmpitan, lungidan
 wwartwa: jêbol
 wowor sambu: awor ambêt
 wêwêr-wêwêran: pèpingitan, lèlungidan
 wwaramrêta: toya
 wawargita: prasanakan matêng
 wawarêngên: kêmeron, kawoworan
 wawarêngêng: baribin
 wwak: uwok, cèlèng
 wawêka: anak-anak
 wêwêka: anak-anak
 wiweka: prayitna, butajêngan, sumêrêp, tangkis
 weweka: prayitna, butajêngan
 wêwêkas: têtilas
 wwakala: sacumbana

wwad: oyod, lajêr
 wawadon: cacadan
 wwat: ambêkta, amot, awrat, masthi, uwot
 wwata: ujar
 wwatinnya: karêtêg
 wowotan: momotan
 watwat: yaktos
 watwwat: nguwo-wuwot
 wawas: yaktos
 wiwas: panggodha, langkung mangmang, langkung waspaos
 wuwus: ucap, wicara, ngucap, sambat
 wawasi: sosoran ajar, gègêntos
 wwawwahan: wowohan
 wwaw: cebol
 wawal: palang, suwala, jêbol, bêdhah, campah, tandhing
 wiwal: ewah, oncad, lawanan, gèla
 wwawu: wolu
 wawalar: prahara
 wawêlêk: wêwêlak
 wwalkala: sacumbana, birahi, pakantuk
 wwalkali: sacumbana, birahi
 --- 289 ---
 wwaw-wwaw: cêcebol
 wwaw-wwalan: cêcebolan
 wawal-wawalan: campah- campahan
 wiwijilan: wêwêdalan
 wwawu: toya
 wwawu: toya
 wawayaran: sok-sokan
 wawayajnanan: rêraosan
 wwawika: toya
 wiwaga: pirantos
 wwagra: sima
 wêwêgig: gègombyok
 wwang: tiyang
 wwèng: palawija
 wawang: wêgah, têlangke, antawis, sumêlang
 wiwang: ngewahi
 wwanga: tiyang
 wuwung: inggil
 wawangun: wêwarni
 wawêngan: wêwêngan
 wiwungan: rêrênggan, têtingalan
 wawêngkan: bêtonton, pikir, angên-angên
 wiwingkis: bêtuka, wêwiyak
 wawêngkwan: wêwêngkon
 wwangadya: para nyai
 wwangadyai: para nyai
 wwangadyai dalêm: para nyai

wwangatali: sêkar têtêng
 wwangatalindhang: sêkar têtêng
 wawangson: prajangjean
 wwang-wwang: mong-mong
 wwèng-wwèng: palawija
 wil: danawa
 wol: cebol
 wala: pagêr, ijèn, lômba, piyambak, lare, rênggan
 wali: wangsul, upacara, sêkar wali kadhêp
 wale: griya
 walu: waluh, wangsul
 wila: maja, èstri
 wêla: sêla, êlêt, owêl
 --- 290 ---
 wêlu: surêng, bundêr, surêm
 wela: cêtha, bela, urup
 wolu: wolu
 wula: sawêr, wijèn cebol
 wuli: gagang
 wule: bule
 walah: gilig
 walèh: wadhèh, bêtaka, wangsul
 waluh: bantu
 wêlah: sigar, pècah, dhayung, wuluh
 wulih: antuk
 wuluha: wuluh
 wêlahan: toya, sigaran
 walahar: toya, ladhu
 wêlahar: toya, ladhu
 wuluh gadhing: pring gadhing
 walèn: wangsulan
 walun: ubêd- ubêd
 wêlun: oyod-oyodan
 wulan: rêmbulan
 wulon: rambutan
 wulun: labuh
 walènan: wangsulan
 walanda: balônja
 walônda: balônja
 wêlanda: balônja
 walandan: bayaran
 walantah: jêlantah, bêtanyo, wêntala, wêdhak, kuthah, sangsara
 wêlantah: jêlantah, bêtanyo, wêntala, wêdhak, kuthah, sangsara
 walantên: kumbah, pêtak
 wêlantên: kumbah, pêtak
 walantaga: gèntha kékêlèng, praboting tapa
 wulan-wulan: têtanggalan
 walanja: balônja
 walônja: balônja

wêlanja: balônja
 wilaca: limpe, iriban
 walêr: palang, tampar
 walur: walur, galur, nglindur
 wêlar: anèthèng, êgar, wêdhar, wiyar, lurus
 wular: wudhar
 walora: êmbêl
 --- 291 ---
 waluru: palerok
 wêluru: palerok
 walêran: palangan, wadhah anaking kewan
 wêlaran: jajahan
 wilur-wilur: miyur-miyur
 walak: tulak
 wêlak: wêlak, walak
 wilik: guthêk
 wulik: ubrês, osak-asik, ngosak- asik
 walaka: wantah, bêlaka, wentehan
 walika: sawêr
 walaku: bala alit
 wêlaka: wantah, bêlaka, wentean
 walakar: mêntah
 walakaran: mêmêntahan
 walakan: tulakan
 wulakan: pancuran, ili, ilèn-ilèn
 walik tadhah asih: pêksi kudhasih
 walikatupa: wastaning kajêng
 walkala: birahi
 walkali: birahi, sacumbana
 walikadhêp: sêkar walikadhêp
 walukya: pêthèl
 walikang: bajang
 wêlikang: bajang
 wilêd: mulêt
 wilada: logondhang
 wêlada: êlo
 walat: katongton, sêsiku
 walêt: lêmês, katut
 walut: balut
 wilêt: pêpak, ulêt, bulêt, wingit, turut, pulêt, cangkol
 wilut: anggubêd
 wêlat: bêsêt
 wulat: tingal, ulat, paningal, upados, ningali, waspaos
 wulêt: papan
 wulata: ulat
 walatana: pagêr siti
 walutruh: grimis, têlas
 --- 292 ---
 walêtak: palêtik

walut-walut: bêbalut
 wulat-wulat: maya-maya, katingal- katingal
 walitya: lêpat
 walês: wangsulan
 wilis: ijêm, etang
 wilasa: pêparing, wêlas, pêlêm, solah, trêсна, tunggil manah padhang,
 nugrahan
 walisah: kuwur
 wêlashyun: kawêlas asih
 wêlasrêp: sih trêсна, pêksi kudhasih
 walisak: ubrês
 wêlisak: ubrês
 wêlasat: mantun
 wilasita: êlèng, êlèng kombang
 walêsan: wangsulan, gujêngan, garan
 wilisan: jêmpa, etangan
 wulusan: arusaning toya, toya, wana
 wêlasarêsi: adamêl wêlas ngêrês
 wêlasarêp: trêсна, kawêlas asih, pêksi kudhasih
 wêlasarêpi: kawêlas asih
 wilesaya: kanthi
 wilawat: sawat
 wali-wali: wantos-wantos, wangsul-wangsul
 walu-walu: wantos-wantos, wangsul-wangsul
 wela-wela: têtela
 walila: mampang
 walulin: wastaning kajêng, sutra walulin
 wêlulin: wastaning kajêng, sutra walulin
 walaba: bala arahan
 walulang: wacucal
 walepa: cêndhula, ile, sugal, mangsulakên ujar
 wilapa: sêrat, cundhuk
 --- 293 ---
 wilapa raras: têmbung pangrungrum
 wilapa rasa: sêrat rêrêpèn
 wilapa kalangyan: sêrat rêrêpèn
 walapuspa: sêkar pisungsung
 wilapwa: godha
 walaja: logondhang
 walija: bakul
 wilaja: logondhang, ulucumbu, majawanan, langkung bundêr, wastaning
 sêkar
 wêlaja êlang: sêling
 walya: wali, wangsul
 wilya: ilu
 wulya: wulu
 waluy: wangsul
 walêya: walês
 waluyi: wangsul

waluya: saras, wangsul, pulih
 wilaya: lêpas
 waliyan: wangsulan
 waleyan: bêlakanan
 waluyan: wangsulan
 wuliyen: antukan
 waluywa: wangsul
 waluyya: wangsul
 wêlagar: bêsmi
 walgita: sêrat
 wilaba: andaru
 walang: walang, bandhêm
 waling: wêling, nyana, panyana, wêkasan
 walung: balung
 wilang: etang, gêlar, gunggung
 wilung: igêl
 wêlang: bêlang, gadhing
 wêlêng: wênês
 wêling: wêling
 wolang: wêling
 wulang: wulang
 wuling: uling
 wulung: cêmêng
 wulinga: berag
 walang arês: kumêsar, kêsar-kêsar
 wulangun: kangên, kayungyun, susah, mêlang-mêlang
 walangkrik: walangkêrèk
 walangkayun: sumêlang
 --- 294 ---
 walangkithik: wastaning walang
 walangsuka: sumêlang
 walangsangkêr: walêr
 wêlêng-wêlêng: êlêng-êlêng, bêlang buntal
 walungan: balungan
 wêlingan: wêkasan
 walangati: sumêlang
 wulingling: panglingling, ubêng-ubêngan
 pipanca^[30] : dalima, sacumbana
 wipra: pandhita
 wiparita: sêdhih, sangêt
 wiprangsa: têdhaking pandhita
 pipala^[31] : prayogi, bêndu, pakantuk, woh
 wadha: cacad
 wadhu: bala
 widhi: lêrês, dewa
 wêdhihan: êmas, intên, sotya, asatan
 wêdhihana: sêsotya
 wadhana: rai
 wedhana: sidhêkah

wêdhar: lukar, wêdal, gêbyar
widhak: rucah
wadhaka: têlik
wêdhak angêt: obat angêt
widhitustha: dewa
widhwanta: pêpasthèn
widhiwasa: dewa
widhadha: brakasakan
widhiwustha: dewa
wadhyan: lantakan
wudhug: sakit wêtêng ambadhudhug
wadhang: lungse, milalu
widhung: kau
wudhung: bêndu
widhungan: kakon, uritan
waja: untu
waji: rahsa, raos
wajo: bala
waju: rasukan, sasab
wija: perang, pangkat, bingah, sorot, sewang
wiji: winih
wajuh: sasab
wijah: bingah, anjrah, wigar
wijana: tiyang linangkung
wajik: kapal, rêmên, êlas
wajukambala: rasukan ôntakusuma
wijutmaka: kilat
--- 295 ---
wijutmala: kilat
wijil: wêdal, kori
wujil: bajang, cebol, pipil, kumêmbêng
wijaya: unggul, mênang
wijayanti: langkung unggul, kuwat sangêt, sakti sangêt
wijayacapa: jêmparing sakti
wijayakusuma: wastaning sêkar
wijayadanu: jêmparing sakti
wijayadhanu: jêmparing sakti
wijang: lurus, turut, parinci, bau, perang, pangkat, andêngklang,
pamidhangan, wiji
wijung: cèlèng, kodhok
wêjang: wulang
wêjing: juwing
wujang: lômba, wuda, wiji, gadhe, jaka, prawan
wya: langkung, toya
way: toya
wyu: toya, uwoh, langkung
waya: toya
wayi: toya
wayu: toya, lungse

wiya: andaleya, kêndho, pêpeka
 wiyu: elok
 weya: andaleya, kêndho, pêpeka
 woya: toya, wontên
 wyah: nyukani
 wayah: wanci, putu
 wayuh: kanthi
 wiyah: barang
 wuyah: sarêm
 wayuha: wayuh
 wyantên: wontên
 wyandha: tigan
 wyara: wiyar
 wayira: toya bênging
 wiyara: wiyar
 wyarta: wartos, antawis
 wiyarta: sugih
 wiyarti: pintêr
 wiyaka: jêmparing
 wyakta: ucap, yaktos
 wyakti: yaktos
 --- 296 ---
 wyad: oyod, bontos, wadhah
 wayuda: dêdamêl
 wiyadi: susah
 wiyoda: prajurit
 wyat: prêlu, wawrat, awrat, wiyar, sabab
 wiyat: langit, wiyar
 wiyut: dhoyong
 wiyata: wulang, lêpihan
 wuyut: sih
 wyatna: pêngêt
 wyatning: sarèhning, prêluning, wawrating
 wiyati: langit
 wyas: langkung
 wiyos: wêdal
 wyasa: nate
 wayasa: gagak
 wiyasa: damêl, wangun
 wyasana: wêkasan
 wayuwa: lintang, wastaning sêkar
 waya-wayaya: toya
 waya-wayanga: sari
 wyajnana: ujar, atur, matur, wicantên
 wyajanan: pangandika
 wyaya: cengkok
 weyya: lancang
 wayoyya: prayogi
 wyamoha: sêkêl

wiyaga: ulam toya, wêngku, wisesa
 wiyoga: susah
 wyang: tiyang, wungu
 wayang: wayang, ambèn, bêksa, wayangan
 wiyang: susah, wangkot, mopo, botên purun
 wiyung: kodhok
 wuyung: susah, bêndu
 wyanga: tiyang
 wayang-wuyungan: bilulungan
 wiyungyung: êrut
 wayangga: wêwayangan
 wiyangga: bêbujêngan toya, wêwayangan
 wiyungga: kodhok
 --- 297 ---
 wiyanggi: bumbu
 wiyanga: mopo, botên purun
 wuyungan: susah, kasusahan
 wanya: nanging
 wunyi: ungêl, wuni
 winyih: wiji
 winyara: nalar
 wima: sairib
 wema: bilahi
 wimoha: murka
 wimohana: pangabaran, langkung kêsit
 wamana: murka, candhala
 wimana: têtumpakan, têtumpakan dhapur ambèn karêmbat, garudha,
 pangabaran, pangêkêsan, manah linangkung
 wimanasara: jêmparing pangabaran
 wimanosara: jêmparing pangabaran
 wimurca: ical, sirna, kalêngêr
 wimurcita: kalêngêr
 wimala: langkung rêgêd
 wimaya: sae, langkung sae
 wimba: wêdhar, mêdal, wêdal, kados, pindha, pêtha, mili
 wimbuh: rob, kêbak, wêwah
 wimbasara: pulasara, putusan, puja, pêtha jêmparing
 wambyuk: sarêng ambyuk, ambyuk
 wêg: cèlèng
 waga: pawèstrèn, sêmu, dêkung, têlas, langgrang
 wagi: patapan
 wega: pirantos
 woga: têtêdha, bêtêja
 wuga: ugi, rusak, rowa
 wiguhan: prihatos
 wogan: têtêdhan, ulêr, têtêpuh, manawi
 wugan: têtêdha
 wani: gêlar
 wigna: susah, limpad, tuju, langkung, sagêd

wigêna: susah, kenging
 wiguna: kapintêran
 wagra: sima
 wigar: mêgar, bingah, biga, berag
 --- 298 ---
 wagraha: padhusunan
 wigraha: mêngku
 wagêd: sagêd, wasis
 wagadhi: ulah sae
 wigata: têmên, yaktos, tatu, tédhas
 wigati: têmên, yaktos, nêmêni
 wagus: bagus
 wagiswara: wastaning sêndhang, patapaning ratu
 wêgil: pêncar, ucul, lampah, urug, singlar
 wugya: ugi
 wagyut: kilat, calèrèt, thathit
 wugyat: wingking
 wugyatan: pungkuran, gigir
 wagyutyan: calèrètan
 wigyutmala: kilat
 wagus: tulus, anggêgilani
 wagmi: gêlar, tata, tôndha, pangabaran
 wêgig: putus, pintêr, gombyok
 waguga: êmar
 wagugên: susah, wangkungên, gajêg-gajêg, malang tumolèh
 wagata: yaktos
 wêgang: uwa, tikus, cèlèng, siyung
 wêgang sulanjani: wastaning sêkar kawi
 wiba: santosa
 wibi: biyung
 wibuh: wêwah, dhawah, susah, tumpangsuh
 wibra: ibêkan
 wibrama: patapan
 wibawa: mukti, mulya, kocap, kamuktèn
 wibajra: prahara
 wibajya: sêmbada
 wibaga: misuwur, wicalan, êlèng
 watha: bala
 wathi: rahsa
 wathu: sela, banon
 withaka: soroting srêngenge
 --- 299 ---
 wang: tiyang
 wèng: palawija
 wong: tiyang
 wanga: êkum
 wangi: arum
 wênga: wênga
 wêngi: dalu

wonga: tiyang
 wunga: sêkar
 wungu: tangi, wastaning kajêng, abrit sêpuh
 wangun: bangun, damêl, griya, reka, tangi, dhapur
 wangon: griya
 wangunan: pondhokan, bangunan, warni, rêrekan, damêlan, tangènan
 wangundulur: bangun turut
 wanguntur: sitinggil
 wanguntur tangkil: sitinggil
 wangun-wangun: wangun-wangunan
 wangke: bangke
 wêngkah: abuh
 wangkot: kêkah, puguh
 wingkis: wiyak, wênga
 wêngkas: êngkas
 wangkawa: kêkuwung, kaluwung
 wungkal: sela, sela pangasahan
 wungkul: wêtah
 wangkya: bangke, bathang
 wangkaya: bangke
 wêngka: wênga
 wangadyahi: para nyai
 wingit: angkêr, antêng, walat, kêkêr
 wungatali: sêkar têtêng
 wungatalindhang: sêkar têtêng
 wêngis: bêngis
 wangsa: bôngsa, sanak
 wangse: bôngsa
 wangsus: prajangji
 wôngsa: bôngsa
 wangsanak: pawong sanak
 wangsit: sanjang, swara, têtambung
 wangsawan: bôngsa luhur
 wangsapatra: wastaning sêkar kawi
 wôngsapatra: bala pêcah
 wungwa: tangi
 --- 300 ---
 wongawari: sêkar wora- wari
 wungawari: sêkar wora-wari
 wingwrin: ajrih, giris
 wangwang: ulap, tumuntên, tingal, wêgah, nuntên, têtینگal
 wingwing: urêng-urêng
 wingwang: beda, gèsèh, simpang, siwah
 wêngwêng: tutup
 wèngwèng: palawija
 wongwong: mong-mong
 wungwung: tutup, bungbung, tindhih
 winga-winga: urêng- urêng
 wonga-wonga: cêmênging susu, undêr-undêr

wunga-wunga: cêmênging susu, undêr-undêr
wèngwèngan: amêng-amêngan
wanglu: polok
wunglon: rambutan, rambutan wana
wunglwan: rambutan, rambutan wana
wunglyan: rambutan, rambutan wana
wangya: arum
wungya: tangi
wangga: bôngga
wêngi: dalu
wonga: tiyang
wêngan: bêbuka
wongarum: parêkan
wêngis: bêngis
wangawa: kêkuwung
wangiwang: lumintu, nuli-nuli, beda
winga-wingan: aling-alingan
La
la: malih
li: ili, budi
lah: lah, rusak, awon, kaso
lih: anglês
luh: waspa
lae: adhuh
lèhir: tênggok
--- 301 ---
lèhèr: gulu
luhur: inggil
lihat: tingal, paningal, ningali
laita: gada
laitamuka: gada pangajêng
laêla: ngalêmbana
lohjinawi: kathah toya
lahya: meda
luhya: sayah
lahang: légèn
lahêng: dunung
lêhêng: luwung
luhung: luwung, langkung, adi, punjul
lêhêng-lêhêngi: nglêlangkungi, munjuli
lêhênga: luwung
lan: kalayan, sarta
lên: têngah, prangangah
lèn: liyan, liya, sawênèh, sarta
lon: alon
lun: alun
lana: têtêp, langgêng, amêng-amêngan, tan pègat, taksih
lane: têtêp
lina: supe, pêjah

linu: sumêblak
 lêna: cêtha
 lena: supe, pêjah
 lona: pêdhês
 luna: ombak, labêt
 linuhung: linangkung, adi, pinunjul
 lonina: anglopa
 lancana: êmas
 lancar: lêpas
 luncat: lumpat
 lunda: alun
 landra: warni
 lindri: liyêp, wênês
 lanat: cucuk
 lante: lampit
 lunta: atêr, lajêng
 lanita: têtêp
 lunati: miturut
 lêntur: lêmês
 lontar: godhong étal
 --- 302 ---
 luntar: buntar
 luntur: lorod
 lêntreh: rêmbulan kagrahanan
 luntak: mutah
 luntakan: utah-utahan
 lantasi: buntas, lancap, lajêng
 lanteyan: lampitan, gêlaran, krècèk
 lintang: langkung, lintang, lumampah
 lêntang: lumah
 lunas: lêbur
 landhi: sangsam ranggah
 landhu: bias, alum, undhuk
 lindhi: tindhih, sorot
 lêndhi: sêla
 lèndhi: lonthe
 londho: kèndho
 lindhih: tumpang
 landhak: landhak
 lindhuk: undhuk, horêg, gonjing
 landhuy: bias, undhuk
 landhung: panjang
 lindhang: sampir, tangsul
 lindhung: aling-aling, lindhu
 lanji: lonthe, lunyu, ukur
 lunjar: umbar
 lanjut: panjang
 lanjam: rancangan, têpus, lojok
 lanjing: alu

linya: tega
 linyat: cidra
 lênyap: lêpas
 lanthika: pathi
 linang: ical, rinisak, pinêndêng
 lunang: ombak
 laca: cacah, usap
 licin: lêmbat, oncat
 locana: mripat
 locita: angên-angên, panggraita, pangunandika
 laca-laca: cacah-cucah
 lar: êlar
 lir: têngês
 lèr: turun, dhawah, supe, ajèr
 --- 303 ---
 lor: êlèr
 lur: ulah, urut
 lara: sakit, alum, susah, ngêrês, dosa, tatu, kasêngsêm, prihatos
 lari: lampah, lumampah, plajêng, bujêng, lajêng, turut, tanduk
 lare: bocah, tiwas
 liru: lintu
 lera: dhawah, turun, supe
 lori: gada
 lura: tindhih
 luri: turut, gancar
 luru: sorot, pancorong, mancorong, alum, sêpuh, butajêngan, gogrog,
 rêbah, rêntah, rêngu, malerok, rêngat, upados, wênês, liyêp
 larih: tuju
 lorah: lowah
 lurah: lowah, têtindhih, rêntah, unggul
 luruh: jatmika, rêntah
 lorah-lorah: lêlowah
 lurah-lurah: lowah-lowah
 lran: wradin
 laran: susahan, dêdosan
 larani: nyakiti
 lara raga: brôngta
 larik: larik
 luruk: lowah
 larakung: susah
 larad: suda, lorod
 laradan: sudanan, lorodan, sasaran, ical
 lorodan: palarasan
 larut: larut
 laras: gandhewa, jêmparing, pantês, lagu
 laris: lampah, lumampah, layu, lastantun
 liris: jawah
 --- 304 ---
 lèrès: undur

larwa: gingsir
 lirwa: lincad, cidra, botên têtêp
 lurwa: palerok, malerok, banting, nyurêng
 lariwa: oncat
 larwa-larwan: lêlaron
 lara-lara: rêngih-rêngih, karônta-rônta, ngêrês-ngêrês
 lari-lari: urut-urut
 larap: lêpas, têdah, gêbyar, kêdhap
 lirip: towong, gêmphil, rimpil
 larapan: bathuk, lêpasan, aturan, utusan, gêbyaran
 laryan: lèrèn
 lirig: gigrig, turut
 lurugên: gut-gutên, liwungên
 luruganaji: waja kêsikan
 larub: unthuk
 lrang: anjirap
 larang: walêr, awis
 larong: barong
 larung: kèli, labuh
 lirang: langit, wana, sidhang, wayangan, lômba, siwah, beda, pinggir,
 sapalih; lirang-lirang: kilat
 liring: ulat, sawang, tingal
 lêrang: gêlar
 lêpang: sorot
 lurung: sirung
 lrangkên: nyawurakên
 lêk: sêkêl, apês
 lèk: tanggal, rêmbulan, tangi
 laka: jingga, ambranang
 luka: langkung, labêt, têmbung, tuladan
 laki: jalêr, bojo jalêr, anggèr
 laku: lampah, lumampah
 lika: cipta
 leka: tangi, tanggal, rêmbulan
 loka: ênggèn, jagat, kahyangan
 --- 305 ---
 lêka: sêkêl, kêndhal
 loka endra: kahyanganipun Bathara Endra
 lekan: tanggalan
 lukan: langkung, kados pundi, utusan, pramana, prana, ingsun
 lokanônta: wastaning gamêlan
 lukanpwa: kados pundi
 lêknaya: suntrut
 lakra: dhasar
 lêkêr: ubêng
 lukar: udhar, wuda, ucul
 lokika: dunung, suci, jagat punika, panggenan punika
 lukika: dunung, suci
 lekika: dunung

lêkêt: rakêt
 lukta: towong
 lukita: têmbung
 lêkas: wiwit, enggal, pratingkah, trap, tandang, rakit, ulah
 lukis: têkuk
 laksa: lampah, lêpas, sadasa èwu, tuju, dhawah
 laksan: dasa ewonan
 laksana: langkung, lampah, têtumpakan
 lêksana: langkung, lampah, têtumpakan
 laksita: lampah
 lêksan: wiwit, pratingkah
 lukisan: têkukan
 laksya: lêpas, sadasa èwu
 laksmi: langên, asri, ayu, musthika
 lakwa: lampah
 lakwan: mindhak
 lokawat: wingka
 lukawat: wingka
 laklak: têlak
 liklik: sêntil
 laki-laki: jalêr
 laku-laku: lumampah
 --- 306 ---
 lakya: lampah
 lèkya: rêmbulan, tagal^[32]
 lokamantala: langit
 lokabuwana: swarga
 lod: oyod, êndhut
 lud: tuju, ênêr, palipis, gilês, nusul, lêbêt, sangêt, bantu, ngantos,
 srawungan, bulêd, awor, êsuk, ungsir, bujêng, sangsaya gagônda,
 têmpur, purug
 lada: prigêl, kaduk
 luda: talutuh
 lodra: galak, êrah
 ludira: êrah, talutuh
 ladrang: lancap
 ludaka: cêthik
 ladingan: nama dhapuring baita
 lat: oyod
 lit: alit, lêmbat
 lèt: kesah
 lot: oyod, tansah, kêrêp, dumugi, sangsaya, sarwi, sêgantên, sadaya-daya
 lut: bujêng, êsuk, pulêt
 lata: oyod, oyod-oyodan, godhong
 lati: upami
 lita: warni, sae
 litu: warni
 lêta: lélêbak
 lêtu: galuga, labêt

lota: galak
 luta: rakêt
 latuh: lumut
 lêtuhi: labêt, buthêk, rêgêd
 latuha: lumut
 lêtuha: lumut
 lahan: oyod-oyodan
 lutar: wudhar
 latri: dalu
 latrya: dalu
 latak: êndhut
 --- 307 ---
 latêk: êndhut
 lutak: lowah
 lotlinawad: tinjo-tininjo
 lot-lot: sangsaya
 litya: warni, sae
 datang: latêng
 lês: kêdhap, lêwas, kêclap
 lès: oncat
 lasa: urub, padhang, lêsah
 lêsu: lungkrah, larut, nglarut
 lesa: rêgêd
 lusi: cacing, tangsul
 lisuh: sayah sangêt, têmên
 lêsah: alum
 lêsêh: lasah
 lêsun: larut
 lêsni: sirna, tanpa
 lusir: sondhèr
 loskawat: wingka
 listu: warni
 lêsta: rampung
 lastar: dhasar
 listya: bagus, endah
 liswa: lingse, lêlingsèn, somah
 lèswa: lêsu
 lèswa: rêgêd, wiyar
 lèswan: baud, wasis, sêngadi
 lèswa-lèswa: rêrêgêd
 lèswa lèsyan: rêrêgêd
 lisya: lingse, lêlingsèn
 lèsya: lêsu
 lèsya: rêgêd, rêrêgêd, lingse, lêlingse
 lisyus: angin agêng
 lesyus: angin agêng
 lesya-lesya: rêrêgêd
 lesya-lesyan: rêrêgêd
 lèsmi: sari, asri

lasagèt: gugup
 lwa: wiyar, bèr
 lwi: mripat
 lawa: lawa, bégja
 lawu: èrèng-èrèng
 --- 308 ---
 lêwu: lêbu, sangêt, nglangkungi
 lowe: luwing
 luwa: rambon
 lwah: lèpèn, sumbêr, toya, wiyar
 lawah: mêngtah
 lawih: langkung
 liwih: langkung
 lêwah: langkung
 lêwih: langkung
 lêwêh: langkung
 lêwuh: langkung
 luwih: langkung
 lawahan: mêngtahan
 lawihan: langkungan
 liwihan: langkungan
 lêwihan: langkungan
 lêwêhan: langkungan
 lêwuhan: langkungan
 luwihan: langkungan
 lwan: liyan, wiyar
 lawan: tandhing, timbang, têtimbangan, mêngsah, kalayan, pêrang
 lawun: mêdhut
 lawên: asri, sorot, konyoh, sari, cahya, gônda
 lawana: pêdhês
 lowana: dhampar
 lawanti: langkung
 lawun-lawun: ampak- ampak
 lawên-lawên: kêkonyoh, rêrênggan
 lawanya: nglawani, kalayan
 luwir: têngês, kathah, kados, upami, prasasat, solah, sadaya,
 sakathahipun, sêmu
 liwêr: sariwêt, sêlur
 lêwar: lêbar
 luwar: bibar, lêbar, jawi, wêdal
 lwari: gada
 lwira: kados, upami
 lwirnya: upami
 lwirnyan: kados upami, sakathahipun
 lwira: kados
 liwêran: sêluran, sariwêtan, jêjêl
 --- 309 ---
 lêwaran: lêbaran
 luwaran: bibaran, jawènan, lêbaran

liwêr-liwêran: sêsariwêtan
 lawad: tinjo, awor, alus
 lawada: tinjo, awor
 lowada: tinjo
 lwat: puguh
 lawat: muluk
 liwat: langkung
 liwêt: godhog, lêbur
 lwata: galak, oyod
 lawata: muluk
 lawas: lami
 lêwas: luwês, lungse, kucêm, tulus
 lêwês: labêt, kucêm, sangêt, nglangkungi, kalangkung
 luwês: lêmês
 lwisok: êsrog
 lwa-lwa: luluh
 lêwi-lêwih: anglangkungi
 lêwya: langkung
 lêwuy: langkung, sakalangkung
 lawaya: gêmbung
 lawiya: wajib
 lawayan: gêmbung, bangke
 laweyan: gêmbung, wênangan
 lawayana: jisim
 lwambêk: kagêngên manah, manah murka
 lwaba: bégja
 lwabar: luwar
 lwang: rusak, kalong
 lwanga: rusak
 lawang: kori
 lawung: umbaran, landean
 liwung: bingung, mêngdêm
 luwêng: luwêng
 luwung: luwung, langkung
 lawang-lawang: wêwêngan
 luwangi: ngrisak
 lwanga-lwangi: rusak-rinisak
 lala: lalahan
 lalu: sangêt, ambêrung, lampu, nglampu, langkung, lungse, nuntên,
 lajêng, nalika
 --- 310 ---
 lila: yaktos, dene, mangkana, saèstu, awit, karana, nalika, pramada,
 awas, mupus, upami, pasrah, enggal, ya ta, kados, sigêg, suka, bingah,
 dados
 lela: nglela, têtela
 lula: rusak
 luli: pusuh
 lulu: enggal, cipta
 lalah: lampu

lilih: lêjar
 lêlêh: lêbur, luluh, surêm, loloh
 luluh: ajur, lêbur, konyoh
 lalahi: saradan
 lèlèhan: lèndhèan
 lalan: balèn-balèn
 lalun: langkung
 lilan: kanyataan
 lilin: èngêt, malam
 lulun: gulung, bujêng, mirut
 lalana: anjajah, amêng-amêng, lêlampah, lumajêng, ngambah
 lêlana: anjajah, amêng-amêng, lêlampah, lumajêng, ngambah
 lalanan: jajahan, amêng-amêngan
 lilinan: kèngêtan
 lalancaran: lêlêpasan
 lêlêntrih: candhik ala, rêmbulan kagrahanan
 lalar: lulur, kosok, upados
 lilir: tangi
 lulur: kosokan
 liliran: tangènan
 lalarisan: lêlampahan
 lalit: alit, lêmbat
 lilit: pulêt, mulêt
 lulut: lèngkèt, trêсна, asih, sêngsêm, rêmên, wêlas, pasihan
 --- 311 ---
 lalita: bagus, bingah, warni, pangalêmbana, solah, kumêlab, lêmbat
 lila: manah lômba
 lulutkung: nandhang brôngta
 lalis: pêjah, tingal, musna
 lulus: tulus
 lêlêson: aso ngicalakên lêsu
 lêlêsyang: aso ngicalakên lêsu
 lêwa: apês
 lalwan: kalangkungan
 lawun: rêmbulan
 lalawara: lalahan, tanpa damêl
 lalawora: tanpa damêl, lalahan
 lalawak: dhêdhasar, tandhu lawak
 lalwakkên: ngalokakên
 lalaweyan: gègèmbung
 lalalucu: sêmbrana
 lila-lila: enggal-enggal
 lalaluya: sêmbrana
 lalaluywan: sêsêmbranan
 lêlêp: dhêdhêp
 lilidhah: kilat, ilat
 lalya: supe, langkung
 laluy: supe
 lolya: lêsu, arip

lulya: alum, lêbur, lêsu, larut
 luluya: manjing, sêmbrana, ngômbra-ômbra
 lalyan: kasupèn
 lalayan: pagêr banon, êbuh
 laleyan: pagêr banon, êbuh
 luluyan: sêsêmbranan, kesahan
 lalayung: candhik ala
 lêlêmpo: nama dhapuring baita
 lêlêmpir: bêbantal
 lulumban: lêlangèn
 lalaganan: lêlawanan
 lalaban: kilat
 lalathi: lambe, sisig
 lalang: alang-alang
 lalung: langkung, môngsa kala
 --- 312 ---
 lilang: ical, sirna, siwah, parênca, kowong, lêbur
 liling: limbang
 lalangan: amêng-amêngan
 lalangon: lêlangên, lêlangênan
 lêlangon: lêlangên, lêlangênan
 lèlèngèk: wastaning upas
 lulungid: lêlandhêp, kêkidung
 lalawan: lêlangênan, têtimbangan, mêngsah
 lapa: luwe
 lepa: balonyo, wêdhak
 lupa: supe, lêsu, gogrog, dhawah, gumêtêr
 lap-alapan: pêndhêt-pinêndhêt
 lapên: langkung
 lêpar: radin
 lapak: labêt
 lapat: tôndha
 luput: sisip
 lopêta: supe, lowong
 lapis: tapêl
 lêpas: ical, bablas, nglêpasakên, lumêpas, putus, ucul, bucal, ambucal,
 kesah, lêpas, têbih, labuh, oncat
 lupwa: supe
 lapy: luwe
 lepya: supe
 lêpiyan: tuladan, sêrat, patilasan
 lopang: êsong, lowah
 lupang: lêsu
 ladha: lombok
 ladhu: ladhu
 lidhi: sada
 ludha: toya
 ladhah: tadhah
 lidhah: ilat, kilat

lidhih: sada
 ludhah: idu
 ludhaha: toya, idu
 ladhang: dhang, èlèr
 ludhang: ngrampung
 ladhang: lèr-èlèran
 --- 313 ---
 laja: pancêr
 laju: lajêng, panjang, kalojok
 luji: cêkak
 lajur: ujur
 lajut: layak
 lajwa: lajêng
 lêjêp: tilêm
 lya: langkung, alus
 laya: pêjah, lampah kesah
 layu: lajêng, lumajêng, panjang, larut, lungse, larik
 luyu: larut
 lyang: liyan, kalayan, sarta, sanès
 layon: bangke, pêjah, lungsènan
 layanan: kêmbulan
 lyar: èlèr
 layar: kesah
 layat: kesah, tinjo, lumajêng
 liyat: tingal, katingal, tiningal, dhèndhèng
 luyut: larut, mirut, bédhol
 layata: kesah, tinjo, gogrog, luntur
 layatamêr: kesah nyilib
 lyas: lêpat
 lyus: tulus, sarêng, tumut
 laywa: lajêng
 laywan: bangke, pêjah, lungsènan
 laya-laya: kusung-kusung
 layu-layu: lêlajêng, larik-larik
 layap: rayap, liyêp
 liyêp: lindri, asri, kédhap
 lêyêp: asri, nglarut, tangi
 lyab: balèbèr, pasang
 lyab-lyab: waradin, balèbèr
 lyang: rusak
 layung: panjang
 luyung: luwung, langkung
 lyanga: rusak
 lyangi: ngrisak
 layang kikitir: sêrat pêpucuk
 lyang-lyang: lèng-lèngan
 linya: sêmbrana
 lênyu: emu
 linyok: lincad, cidra

--- 314 ---

lanyap: lantàs
lênyêp: lêpas, nglangut
lama: lami, dangu
lami: lami, dangu
lima: gangsal
limo: jêram
lêma: lêma, lumuh
lêmi: asri, ayu
luma: larut, lêsu
lumi: lêsu, mili
lume: lêsu, adamêl, wigar
lamêh: lami
lêmah: siti, sungkan, lumuh
lêmêh: lumuh, sungkan
lumah: lumah, êbak, dhasar, pêjah, ngrisak
lumèh: gumlinting, gilang-gilang
lumoh: lumuh, gubras
lumaha: lumahan, dhasaran
lumuhur: ngluhurakên
lumihat: ningali
lumahêng: dumunung
lumêhêngi: ngungkuli
lamon: yèn, manawi
lamun: yèn, manawi
liman: gajah
limun: jêram, mega, aling-aling
luman: larutan
limana: awak baita
lumini: mili
lumane: nêtêpi
limunan: dhêmitan, samaran
lumancar: nglêpasi, lumêpas
lumuncat: lumumpat
lumunda: kados alun
lumèndriya: pônca driya
lumunta: ngatêr
lumanat: nucuk
lumêntur: damêl lêmês
lumuntar: ambuntar
lumuntur: lumorod
lumintang: langkung, lumampah, lumangkung
lumêntang: malumah
lumunas: nglêbur
limun-limun: pêpêdhut
lumindhi: nindhih, sumorot
lumêndhi: sumêla
lumindhih: numpang, nindhih
lumindhuk: ngorêgakên

--- 315 ---

lumindhang: sumampir
lumindhung: ngalingi
lumanji: ngukur, nyundêl
lumunjar: ngumbar
lumanjam: nêpus, nglojok
lumanthika: mathi
luminang: ngrisak, mêndêng, ngicalakên
lumunang: ngombak
lumaca: cumacah, nacadah, ngusap
limêr: liwêr
lumra: wradin, mradini
lumèr: dhumawah, tumurun
lumor: ngêlêr
lumur: inggil
lumara: nyakiti, nusahi, natoni
lumari: lumajêng, nglaras, cumlorot, lumampah, nurut, ambujêng, tumanduk
lumèra: dhumawah, tumurun
lumura: nindhih
lumuri: angganjar, tumurut
lumiru: nglintu, lumintu
lumrah: wradin, misuwur, anjirap
lumarih: nuju
lumêrah: tumurun, ngupados
lumorah: nglowah, nindhih, ngrêntahakên
lumurah: nglowah, nindhih, ngrêntahakên
lumuruh: ngrêntahakên
lumuran: inggilan
lumarik: nglarik
lumuruk: nglowah
lumarad: nyuda, mlorod
lumurud: mundur
lumarut: nglarut
lumaras: nglaras
lumaris: lumampah
lumiris: anjawahi
lumèrès: mundur
lumurwa: ambanting, malerok
lumari-lari: nglalari
lumarap: nglarap, lumêpas, cumlorot, tumênah, nyambêr, gumêbyar

--- 316 ---

lumarug: nglarug
lumirig: nglèrèg, ngatut, nurut
lumèrèg: nglèrèg, ngatut
lumurug: nglurug, nglurugi, murugi, nrajang
lumrang: nraja, ^[33] sumrambah, anjrah, sumêbar, wradin, gumêlar, umung, gumêbyar
lumrèng: lumuntur

lumarang: malêri, ngawisi
 lumarong: ambarong
 lumarung: nglabuh
 lumirang: minggir, nyidhang, ambeda
 lumiring: ngiring, ngatut, numpang, nyawang, ningali, nglirik
 lumirong: mang-mang
 lumêrang: gumêlar
 lumêrêng: sumorot
 lumrangkên: nyawurakên
 lamak: gaji, lêmek, timbang, sami, papak, limrah
 lamuk: pêdhut
 lêmak: gaji
 lumaka: anjingga, ambranang
 lumaku: lumampah, anjaluk
 lumêka: ngêndhal
 lumêkêr: nglêkêr, mubêng
 lumukar: mudhar
 lumokika: dumunung
 lumukika: dumunung
 lumêkêt: rumakêt, gumrêdêg, rakêt, ngrakêt
 lumêkas: nandang, tumandang, wiwit, miwiti, ngrakit
 lumukis: nêkuk
 lumaksa: lumêpas, lumampah, nuju, ngèngingi
 lumiksi: nyawang
 lumaksana: lumampah, lumangkung
 lumêksana: lumampah, lumangkung
 lumaksita: lumampah
 lumakwa: lumampah, anjaluk
 lumaki-laki: nglêlanangi
 --- 317 ---
 lumakya: lumampah, tuhusan [\[34\]](#)
 lamad: lêmbat
 lumad: mêmêt, sandi, alus
 lumud: momor, anglud, ngêsuk, lêmbat, alus, loyop, kongsi, sangsaya, kalulut
 lamad- lamad: ampak-ampak, lêmbat-lêmbat
 amat: watawis, rada, nyêlènrèng
 limit: anggalêr
 limut: supe, mega, pêtêng, kêmput, kodhêng, asri, liwêran, kandêl
 amat: alus, lêmbat
 lumut: ambujêng, ngêsuk, mulêt
 lumuta: rumakêt
 lumutar: mudhar
 amatan: watawis
 limutan: liwêran
 amat- amat: rada-rada, kêthap-kêthap
 limus: timun
 lumasa: murub, madhangi
 lumêsa: misesa

lumêsu: nglarut
 lumesa: ngrêgêdi
 lumêsah: lêsu
 lumêsun: nglarut
 lumastan: lèlampahan
 lumastantun: lumampah, lastantun, lajêng
 lumastarèn: lèlampahan
 lumèswa: ngrêgêdi
 lumèsya: ngrêgêdi
 lumismata: rêngu ing tingal
 lumawu: ngèrèng-èrèng
 lumawih: lumangkung
 lumiwih: lumangkung
 lumêwih: lumangkung
 lumêwêh: lumangkung
 lumêwuh: lumangkung
 lumuwih: lumangkung
 lumêwihi: anglangkungi
 lumawan: nglawan, nglawani, nandhingi, nimbangi
 lumawên: sumorot
 lumawanti: lumangkung
 --- 318 ---
 lumiwêt: sumriwêt
 lumuwar: mèdal
 lumawad: tinjo, ngêmor
 lumawada: tinjo, ngêmor
 lumowada: tinjo
 lumiwat: lumangkung
 lumiwêt: nglêbur, anggodhok
 lima wêlas: gangsal wêlas
 lumwalwa: ngluluh
 lumêwuy: lumangkung
 lumêwya: lumangkung
 lumwang: ngrisak
 lumawung: ngumbar
 lumwanga: ngrisak
 lumwangi: ngrisak
 lumula: ngrisak
 lumuluh: ngêjur, nglêbur
 lumêlêh: nglêbur, ngluluh, ngloloh
 lumalun: lumangkung
 lumulun: anggulang, ambujêng
 lumalana: alêlana, nêtêpi, têtêp, nglêlipur, nyangkramani
 lumalar: nglulur, ngosok, ngupados
 lumulur: ngosok
 lumilit: mulêt
 lumalya: supe
 lumulya: nglêbur, nglarut, nglulu
 lamlam: sêngsêm, rêmên, kasêngsêm

lamlamên: karêmênan, sêngsêman
 lumilang: mrênca, nglêbur, nyirnakakên
 lumalung: lumangkung
 lampu: luwung, dilah, môngsa, kadêrêng, rêbat
 lumepa: ambalonyo, mêdhaki
 lampah: laku, jaluk
 lampuh: pandhita
 limpah: timpah
 lumpêh: lumpuh
 lumapên: lumangkung
 limpar: bucal, bandhêm
 lêmpir: bantal
 lempar: bucal, bandhêm
 lèmpèr: botên sagêd lumampah
 lumpur: lêbu, êndhut
 lumipur: nglipur
 --- 319 -- -
 lumêpar: ngradin
 limpad: wasis, putus, baud
 limpad patari: pintêr ulah samukawis
 limput: kêmput, aling-aling, kêmul, supe
 lumpat: lumpat, langkah, lumumpat
 lampita: pralambang
 lampus: pêjah, alum
 lumapis: napêl
 lampya: lampu, tawing
 lampang: branggah
 lamping: tamping
 limping: wastaning dêdamêl ing jaman kina
 lêmpong: kêmpong, gêrong, lambung
 lumpang: lumpang
 lumpêng: pêngêl
 lumopang: ngêsong
 lumadhang: ngêlèr
 lumaju: lajêng, nglojok
 lumajur: mujur
 lumajwa: lajêng
 lamy: lami
 lêmya: lêma
 limaya: jêram
 lumaya: lumampah
 lumayan: dhangan
 lumyar: ngêlèr
 lumiyat: ningali, paningal, andhèndhèng
 lumuyut: nglêbur, nglarut, ambêdhol
 lumiyêp: mêm
 lumêyêp: ngliyêp
 lumayya: lumêjêng^[35]
 lumyab: ambalèbèr

lumyang: ngrisak
 lumyanga: ngrisak
 lumampah: lumaku, anjaluk
 lumumpat: lumumpat
 lumimbak: gumulung
 lumimbat: lumembang
 lumaga: nglawan, nglawani, mêtangi
 lumiga: ngunus
 lambu: nama dhapuring baita
 limbe: kimpul, silib
 lêmba: langkung
 lêmbi: walang
 --- 320 ---
 lumba: banjêngan
 lumbu: lumbu
 lumaba: ambathèni
 lêmbah: sarèh
 lumabuh: anêmah
 lambana: lômba, jêjaka, prawan
 lêmbana: alêm
 lumbar: lêwas, buyar
 lumêbur: nglêbur
 lêmbora: ulam tômbra
 lambak: labêt
 lambêk: kagêngên manah
 limbuk: tumpuk, jêjêl
 lêmbak: asor
 lembak: kambing, gulung, timbal
 lumbut: umbut
 lêmbita: nglangkungi
 limbaga: rimbag, adêging banon
 lambang: lintu, lêmpit, lêmpitan, tumpang
 limbang: iling, imbal
 limbung: ulêng, idêr, tumpuk
 lêmbing: talêmpak, towok, walang
 lembong: lambung, jênak
 lambanga: urup
 lambangsantun: bedhangan, sacumbana
 lambangsari: bedhangan, sacumbana
 lambangsêkar: bedhangan, sacumbana
 limbungan: ulêng- ulêngan, idêran, tumpukan
 lamong: ame
 limêng: mulêk, ubêk, uyêng
 lumang: nyuda, ngrisak, mêngdêng
 luming: nyêbut
 lumêng: kumutug, ambalêrêngi, murub, sumorot, ngrêmêng, padhang
 lumèng: ngêsong
 lumong: nyuda, ngrisak
 lumung: lunglungan, aêlung, sawêg êlung, sêmi, êlung

lumônga: ngrisak
 lumunga: ngêlung, ngesahi, nglunta
 lumangên: ngrêga^[36]
 lumingir: ngukir, nglingir
 lumangka: tumindak, lumangkah
 lumêngki: lumangkung
 lumangkah: jumangkah
 --- 321 ---
 lumingkab: kumalasa, gumêlar, anggêlar, miyak
 lumangkung: langkung, jumangkah, lumangkah
 lumangut: nêbih
 lumingsir: lumèngsèr, mundur
 lumungsir: ula-ula
 lumèngsèr: lumorod
 lumungsur: lumorod
 limungsungan: lungsungan
 lumanglang: mulêt, mubêng, midêr
 lumingling: mandêng, nglimbang, nyawang
 lumunglung: nglêbur
 lumangya: ngêlangi
 lumangga: nglôngga
 lumêngge: andhêngak
 lumôngga: nglôngga
 lumanggar: nrajang
 limêngan: ngêndhanu, ubêkan, ulêkan, puyêngan
 lumingakên: nyêbutakên
 laga: lawan, pêrang, mêngsah, paprangan, congah
 lagi: wau, sawêg, bantu, nalika, minôngka, dening, malih, wanti-wanti
 lagu: ukara, têmbung
 liga: unus, ucul
 lêgo: lila
 luga: murka
 lêgon: gagang ênèm
 lagana: lawanan
 lêgêd: garêgêt
 lagis: bêlaka
 lagawa: lila, ijèn, lômba, tangginas, enggal
 lêgawa: lila, ijèn, lômba, tangginas
 lagawan: ijèn
 lagawamana: manah lômba
 loglog: pès-pèsan kêtan
 lagi-lagi: bêbantu, sawêg-sawêg
 lagya: sawêg, wau
 lagyan: solahan, lagean
 lagnyana: wuda
 --- 322 ---
 laba: bathi, bégja, labêt, pakantuk, laron
 labu: bligo
 lêba: têba, purug

lêbu: panjang, siti
 loba: bathi, langkung, bêgja, kalangkung, murka, jajahan
 lobe: wawuh, bêgja
 labah: bathi, labuh, bucal
 labuh: dhawah, bucal, labêt, bela
 labuhan: dhawahan, bucalan
 labuh kapat: môngsa labuh sakawan
 laban: thathit, kilat, lawan
 labanan: lêlabêtan
 lêbur: ngosok
 labak: dhasar
 lêbak: ara-ara
 labakan: dhasaran
 labak-labak: dhêdhasar
 labda: angsal
 lêbda: angsal
 lêbdajiwa: wastaning sêkar kawi, angsal gêsang
 lêbat: luwês
 lêbêt: lêbêt, panjang
 labawa: bawera
 labwah: dhawah
 lêbya: lêbu, langkung
 latha: cangkêm, oyod
 lathi: lambe, sisig
 lathêk: êndhut
 lêthak: rêgêd
 lêthêk: rêgêd
 lathya: lambe, sisig
 lang: risak, pêndêng, sirna
 ling: wicantên, pawicantên, ucap
 lêng: luwung
 lèng: êrong, êsong
 long: suda, risak, sungsut
 langê: asri, ngrungrum
 linga: ucap, ngucap
 lingi: lingir
 longa: risak
 lunga: kesah, ical
 lunge: turah
 langêh: asri, sae, bingah
 --- 323 ---
 lungha: kesah, ical
 languha: asri
 langên: asri, rêrênggan, bingah, sacumbana
 langun: langên
 langon: langên
 ringan: ucapan, ucap, kajêng wuni
 lêngên: lêngên, bau
 lingir: pojok, golèk, ukir

lingiran: pojokan
 langka: tindak, langkah, langu
 lêngka: musthika, pait, langu
 lêngki: langkung
 lungka: sela
 lèngèk: wastaning upas
 langkah: langkah, tindak, langkung
 langkana: sêmbada
 lêngkara: mokhal
 lungkrah: lêsu, lungse
 lakas: bagas
 lêngkawa: kêkuwung, teja
 lungkawat: wingka
 langkap: gandhewa
 lêngkêp: jangkêp
 langkapan: tikungan
 lingkab: wiyak, gêlar, kalasa
 lingkaban: wiyakan
 langkung: langkah, langkung, liwat
 lungit: landhêp, ulah, lurus, kidung, lincip
 langit: uruh, lêlangit
 langêt: labêt
 langut: têbih
 lêngit: alit, lêmbat, alus, samar, lare alit
 lungit: lincip, landhêp, ulah, lurus, kidung, lêmbat
 langit-langit: êndhêg-êndhêg
 langês: mëlês
 lêngis: paès, lowah, kajêng waru
 langse: gubah
 lèngsèr: lorod, patadhahan
 longsor: jugrug, luntur
 lungsir: sutra
 --- 324 ---
 lungsur: lorod, malorod, layon
 langsan: lorodan
 lungsir dewangga: sutra diwôngga
 lusir manjêtha^[37] : sutra manjêthi
 lungsêt: luwas
 lungsya: lungsèn
 langlang: ubêng, idêr, lêngêg, sêngsêm
 linglang: kèndhit, sawênèh, manjila, parênca
 lingling: pandêng, tingal, limbang, timbang, sawang, nyawang
 linglung: dhêngglêng, bingung
 lênglêng: sêngsêm, lêngêg, asri, bingah, sae, susah, kacaryan
 lunglung: lêbur, lunglungan
 linglingan: ubêng- ubêngan, ucap-ucapan, sêsawangan
 lunglungan: ulung-ulungan, lêburan, lingapada, kadewatan
 langyan: langên, kabingahan
 lungayan: gulu

lungeyan: turahan, angan
 langga: nglôngga
 lingga: pêtha, adêg, awak, pangawak, wujud, kêdhap
 lungga: manglung, êlung
 lungge: êlung, langkung, turah
 lunggah: êlung
 lungguh: lênggah
 linggan: adêgan, awak-awak
 langgana: sungkan
 linggana: awak, awak-awak
 lênggana: sungkan
 langganan: sungkanan
 langgar: surambi, trajang
 linggar: kesah, oncat, gingsir
 langgaran: trajangan
 linggaran: kesahan
 langguk: angkuh, ladak
 lunggwa: lênggah
 lungga-lungga: lung-lungan
 --- 325 ---

lunggayana: gulu
 langgyana: mogok, sungkan, pogok
 langgyala: nênggala
 langgêng: têtêp, botên ewah-ewah, bakuh
 lênggang: lukar
 linggang: gingsir
 lenggang: ombak
 longgang: lowah
 langêng: asri, sacumbana, brôngta, lagu
 lêngêng: asri, bingah, langkung, ayu, sae
 lingan: alingan
 langêngwangi: rêrênggan

1. langkung.
2. têdhakan.
3. bingah.
4. jangji.
5. nistha.
6. budhêk.
7. patilêman.
8. Têpêtloka: alam kalanggêngan.
9. pandhita.
10. § De verklaringen dezer woorden zijn in het manuscript onleesbaar.
11. § De verklaringen dezer woorden zijn in het manuscript onleesbaar.
12. § De verklaringen dezer woorden zijn in het manuscript onleesbaar.
13. § De verklaringen dezer woorden zijn in het manuscript onleesbaar.

14. § De verklaringen dezer woorden zijn in het manuscript onleesbaar.
15. mambêngi.
16. sêrung.
17. suku tunggal.
18. misuwur.
19. sêsorot.
20. saprêtitala.
21. jangkêp.
22. sumêngkring.
23. wunuhan.
24. luhur.
25. warasunya.
26. sêmbahyang.
27. aling-aling.
28. wangsitan.
29. wisesa.
30. wipanca.
31. wipala.
32. tanggal.
33. nrajang.
34. utusan.
35. lumajêng.
36. ngrêngga.
37. lungsir manjêtha.

Pa

pa: punapa

pi: umpêt

pê: raos

pe: êpe

po: pogok, pêlêm

pêh: pêrês, raos

pèh: piji

puh: pêrês, sakit, putêk, sayah, karepotan, langlu

paha: pupu, pasangan

pai: sanès, beda, dumèh, sarwa

pae: sanès, beda

puha: sakit

puhi: mêtêsi, panas, manasi

pahda: waspaos

puhan: pêrêsan

puhun: kajêng, pokah, jêmpol

pêhan: pajagèn

paenak: sakeca

pahandêlan: nitis

puhun wulu: wulu jêmpol

pianjur: pangajêng

pahir: kintên

pihêr: ancur
 puhara: wêkasan, têmahan
 --- 326 ---
 pahurhuran: ungkul-ungkulan
 puhan: wêkasan, têmahan
 paharan: jamban
 paهران: pangêntosan
 pahruk: panrajang
 pahrêtan: pangadhêgan
 pehak: ênggèn
 paeka: pitênah
 paekaan: panunggilan
 pahat: pêrês, pipit, êpuh, èstu
 puhut: pêthèk, pêthik, palang
 puhutan: pêthêtan, pêthikan, palangan
 piutang: potang
 pahas: pêsat
 puhas: pungkas
 paèsan: kaca, paèsan, labêtan
 puasan: pungkasan
 pail: oncat
 paul: dadu, wangsul
 pahala: pakantuk, sawab, khasil
 piala: pandamêl awon
 pahalana: pakantukan
 paulon: pasirahan
 paulunan: pangawulan, kaponakan
 pihalwa: sêla
 pauluwan: sêsirahan
 pailan: paoncatan
 piadha: piangkah, piawon
 paidhêpan: pangidhêpan
 pahajang: ambêng
 pahajêng: sae, payu, songsong, kasaenan
 pohjênggi: wastaning kajêng
 pahayu: sae, kasaenan, karaharjan, payu, sacumbana, sawab
 pahayun: ajêng
 --- 327 ---
 pahyunan: pageyongan
 pahyaran: pangènan
 pahyarran: panggenan toya
 pahyas: paès, rêrênggan
 pahyasan: kaca, paèsan
 pahyas-pahyas: pêpaès
 pahyang: panyêmbah, pasumbar, sumbar, panyurak
 pahyang hyang: panyênyêmbah
 pahyangan: panyêmbahan, panêmbahan
 pahman: ênggèn ginêman, paginêman
 pahom: pamujan

pahêman: ênggèn ginêman, paginêman
 pahoman: pamujan
 pahuman: pamujan
 pahomagrahma: sanggar pamujan
 pahambanan: pangawulan
 pahambala: jalaran
 pahaban: dèdalanan
 pahang: galak, mampang, êpang
 pahing: gêthing, amrih
 pahung: palang, tarik
 poèng: pothèl
 pahanggyatan: panylèrètan
 pan: awit, tur
 pêen: umpêt
 pun: uwit
 pana: darbe, waspaos, kasaktèn
 pani: godhohing kuping, kuping, lèng kuping
 pane: tanggok
 pina: sanès, salewah, patapan
 pini: pilih
 pinu: beda
 pèni: adi, aèng
 puna: pulih
 panah: jêmparing, panjêmparing, lêpas, panglêpasan
 panêh: lêpas
 pênuh: kêbak
 punah: rusak, sirna, lêbur
 panaha: pangintên
 --- 328 ---
 panuha: pisêpuh
 panahên: pangampêt
 panuhun: panyanggi, panyuwun
 panahênan: pangampêtan
 panuhwak: panuwak, môndaraka
 panihang: pangadêg
 panihung: panyanggi, pangapit, pangawat
 panon: paningal
 pinun: cilaka
 panana: panyandêr
 panonan: paningalan
 panênun: panyulam, panganan
 panindhya: pangluwih
 panônta: pangajap, pangancam-ancam
 panuntun: panurut, panuntun
 panuntunan: panutan, panurutan
 panantwa: panguwuh
 panantya: pamênggak, pangucap
 panunwa: pambêsmi
 panunuwan: pambêsmènan

pananis: panyamun
 panêndhas: pangajêng
 paninjo: panilik, pamêthuk
 panca: gangsal, Pandhawa
 pônca: gangsal, Pandhawa
 punca: buntut
 panacahan: pangetangan
 pôncaita: kaluwihan gangsal
 pancandriya: pôncadriya
 pancèndriya: pôncandriya
 pôncaniti: pasowan
 pêncir: sêmu, tungtung
 pancuran: pancuran
 pôncaruba: prahara
 pancaran: êpang
 puncak: pucak, pêthit, panunggul
 pancaka: panggung jagi pambêsmènan tiyang pêjah
 pôncakara: kêrêngan
 pôncakarana: pasowan
 pancas: rampung
 --- 329 ---
 pôncasona: wastaning aji
 pôncaswana: wastaning aji
 pôncawara: japa, etang gangsal, etang
 pôncawora: prahara
 pôncaweda: ngèlmi gangsal
 pancawawangsa: tédhak Pandhawa
 pôncawalisuda: sêsudan gangsal
 pôncawaliputra: sagêd malih jalêr
 pôncawaliputri: sagêd malih putri
 pôncawalimuka: gangsal-gangsal ingabên sirah, pangajêng gangsal
 pêncil: pisah
 pôncaja: tédhak Pandhawa
 pancajanya: wastaning bëndhe
 pôncamaya: kaluwihan gangsal, kaluwihan
 pôncabakah: kêrêngan
 pôncabaya: pakèwêd gangsal, pakèwêd, bilahi
 panarih: pangarih
 panêrêh: panuruh
 panarantan: panyipta, panyêrêng, panyangkol
 panarka: panyana
 pinarêk: lènggah
 pinarkyana: pisrangkawis
 panurat: alam
 panêrus: pambutul
 panêrusan: butulan
 panrêsthi: pangêsot
 panaryya: panantun
 panuryyan: panggêsangan

panrang: panrajang, panêrak, pamadhang
 panêrang: panrajang, panêrak, pamadhang
 --- 330 ---
 panèk: pènèk
 pênak: bungkus
 panika: kalam
 pinaka: minôngka, dados
 panêkar: sosoran, pangêmbang, pangrêmbe, kônca lumampah ing damêl
 ingkang wontên ing ngandhap
 pinakarya: pinrakawis
 panakutan: pamêdènan
 panikêl: pangrêngu
 panukma: panitis, panêlik, panyamun
 panda: pêpêsthèn
 pande: pandamêl, parentah
 pênêd: sagêd, sae, asri, pantês, sêsêkaran, rêngga
 pendah: beda, langkung, bakuh
 pandaha: pangadêg, panjênêngan
 pandon: pangulah, pandamêl, pangêjor, pandèkèk
 pandonan: pangulahan, pandamêlan, pangêjoran, pandèkèkan
 punduran: paunduran
 pandriya: pamanah, pambudi
 pèndriya: pambudi
 panduk: tuju, panuju
 panduta: pangutus
 pèndil: pêthil
 pindêl: bisu
 pandulur: pangiring
 panduluran: pangiringan
 pandêlwan: pèngêtan
 pandalya: panarka
 pandêlyan: pandêngan, adhêp-adhêpan
 pandêling: pangucap
 pandya: dewa, bathara
 pandaya: paeka, paekan, pirantos, juru misaya
 pandam: dilah
 pandaga: panjêjak, pamancal, pambalik
 pandung: pangling
 --- 331 ---
 panti: griya
 pinta: patah, jaluk, tata, panyuwun, nyuwun, pêrang
 pinto: tuladha
 pintu: kori, tuladha
 pênat: sayah
 panata: parentah
 pênêt: pêpêt
 pinatih: pêpatih, pinarentah
 pantên: pantun
 pantar: bantêr, sarêng, antawis

pantêr: panjêr
 pantara: antawis
 pantaran: sêsarêngan, paantawisan, bantêran
 pantêran: panjêran
 panataran: inggah-inggahan, undhak- undhakan, palataran
 panatiraga: sabiyantu
 pantaka: pêpêjah
 panitikrama: patêmênaning krama
 pantitil: panglipur
 pantyan: pantèn
 panatmata: paningal
 panatmatan: paningal
 panatagama: parentah ing agami
 pantang: kèrèk, tarik
 panas: panas
 panis: sagêd
 panasa: pangawasa, pamusna, wastaning wowohan
 panosan: panarima, panuhun
 panêsêl: panjêjêl, panggubêl
 panasbaran: brangasan, panasbaranan
 panawa: pangasrêp
 panuwun: panyanggi, panyuwun
 panawang: paningal, panyawang, katingal, upami, sêmu
 panawung: pangêmban, panganggit, pamatawis
 panulu: ayu
 panêlah: pêparab, wasta
 panulah: pangrakit
 panaliha: panyana
 panalika: panêlik, panuju
 --- 332 ---
 panêlat: pêparab, pêpangul, mancorong, paniru
 panilala: pamilih
 panalinga: kuping
 panalingan: pangandêlan
 panapa: wêwalêr, ipat-ipat
 panêpi: sèrèt
 pèni-pèni: adi-adi
 panapak: pangambah
 panapapati: senapati
 panapang: panêmpuh
 pandhi: pandhi, putus
 pandhe: pintêr
 pindha: èmpêr, mirib, kados, ngèmpêri, pêtha, anggit, kalih
 pèndhe: pêdhang
 pundhi: sunggi
 pindhah: ngudhili, upami
 pandhan: pandhan
 pandhana: pandhan
 pandhak: cebol

pandhekar: langkung pintêr
 pundhut: jaluk, pêndhêt
 pandhita: pandhita, langkung putus
 pandhuta: mega
 pandhawa: putraning Pandhu
 pandhadhap: nama dhapuring baita
 pandhaya: julig
 pandhuya: baud
 pandhêm: bandhêm
 pandhega: têtindhih, kumudhi, pintêr
 pandhoga: woh pandhan
 pandhêng: tandhing
 pendhang: sacumbana
 pèndhung: sacumbana
 pandhangên: pamisuwur
 pendhangan: sacumbanan
 pèndhungan: sacumbanan
 panji: tunggul
 panjana: panitis
 panjinah: pangijir
 panjanma: panitis
 panjor: pamunggul, panuju
 panjara: gêdhong, kunjara, bêlok, gajah
 nanjrah ^[1]: pamêkar, pambabar, sumêbar, gumêlar
 panjaran: gêngongan, ^[2] bêlokan
 --- 333 ---
 panjoran: pamunggulan
 panjut: dilah
 panjuta: dilah, padhang, obor, panyuluh
 panjatan: inggah-inggahan
 panjalma: panitis
 panjijit: panjujut
 panjajap: nama dhapuring baita
 panja: tunggul
 pinjêm: sambut, gantos
 panjum: pangêlus
 panjang: panjang
 panjing: panjing
 panjung: pangul
 punjung: inggil
 panya: bangke
 punya: wêngku
 panyak: sananjak
 panyapa: punapa
 paniyang: pangadêg
 panyung: panyanggi, pangapit
 panyangan: pangadêgan
 panyangêng: pangungun
 punnya: darbe

punyawan: sugih, kasugihan
 punyamanta: sugih, kasugihan
 panma: sorot
 panêmwa: panggih
 panampah: panrimah
 panampar: panyambêr, panyampar, panyaut
 panamparan: panyambêran, panyamparan, panyautan
 panampeka: pitênah
 panumpal: panyarah
 panêmya: pamanggih
 panomya: panglipur
 panamaya: prajangji
 panêmyan: pamanggih
 panambe: pawêling
 panambah: pangambah
 panêmbah: panyêmbah
 panimbun: parungug
 panibat: panglembaran
 panibatan: panglembaran
 panibal: panglunta, panglimbang
 panimbalan: pangluntan, panglimbangan
 panambya: pawêling
 panambega: pangèngêt-èngêt

--- 334 ---

panêmbang: panggitik
 panêmbung: panggitik, panêmbung
 panêgah: panyuguh
 panigraha: pêparing
 panugraha: pêparing
 punagya: jangji
 panabda: pangucap
 panibyan: patilêman
 pinang: pilih, piji
 penang: kinang
 punang: sang, kang
 pananghara: panêngêran, pangêlêm
 panêngêr: panêngêr
 panêngêran: pêparab, panêngêran
 pinangka: minôngka, dados
 paningkah: pratingkah, pandamêl
 pinangkan: sangkan
 panangkilan: pasowan
 panangtang: panantang
 panêngah: têngange
 panêngah nikang rawi: têngangening surya
 panangis: panangis
 panungsung: pamêthuk, mêtthuk, inggah
 panungsung guyu: kajêng kalèsêm
 pananggah: panangkis, panyanggah

panênggah: nama
 panênggak: panênggak
 paninggal: panilar
 pananggaya: panggarwa
 pananggung: panyanggi
 panêngran: pêparab, nama panêngêran
 pêca: pêthèk
 pacah: walêr
 pacêh: awon, palang, walèh, walêr, jodhèh, ewa, sêrêng
 pacuh: walêr
 pacondhang: tiwas, pangrisak
 picondhang: tatu, kenging, kakênan
 pacundhang: tiwas, pangrisak
 pacar: pacar
 pacur: sêmi
 pêcir: samur, panjila, tindhih
 pacara: manggih upata
 pacura: prayogi
 pacarana: pangrêngga
 --- 335 ---
 pacirat: cèrèt
 picarêngya: wradin, undhang
 pucak: pucak
 pêcatôndha: wastaning kalênggahan ing jaman kina
 pacal: singsal
 picil: singsal
 pacala: pangulah
 picala: pacumbana
 pocapan: rêraosan
 pacêma: kilèn
 pacimotara: lèr kilèn
 pêcing: ambêt ingkang botên eca
 pucang: jambe
 pucung: pusung
 pacangkrama: paamêng- amêngan
 pacangkraman: paamêng-amêngan
 pusangan: pakinangan, panggenan pusang
 par: radin, pandum
 pra: para, sakathahipun, limrah, prênah, sira
 para: para, sira, amrih
 pêra: akas
 pura: kadhaton, karaton, nagari
 puri: kadhaton
 pari: pantun, sangkêp, tuhu, barang, langkung, yaktos, ulah, pasêmon
 pare: tuhu, sêmu
 puro: kadhaton
 paru: paru
 pira: pintên, sae, pintên-pintên, bêkti
 puru: siti puru, pangêbang, êbang

prah: wradin, limrah
 prih: sêdya, purih, pamrih, prihatos, kajêng prih, kaprih, kapurih
 parih: pamrih
 parah: pangkat, lowah, takêr, prênah, sigar
 pêrah: limrah
 --- 336 ---
 pêrih: pêrih, sêdhih
 purih: sêdya, pamrih, pamurih
 purèh: sêdya, pamrih
 praha: limrah, wradin, nyarambahi, langkung
 priha: amrih
 parahi: timun
 parihên: susah
 prihatin: susah
 prahan: limrahan
 parihên: susah
 paruhunan: parumiyinan
 prahara: angin, angin agêng, ubêng, pratingkah, pandhita
 paruhu-ruhanan: rêbat rumiyin
 praharana: pasowan, paprangan
 pariharata: têturutan
 parahita: guru, bingah, prigêl
 porohita: guru
 puruhita: guru, anggêguru
 prahasana: pasowan, pasamuan, ênggèn, nyarambahi
 prahasaba: pasowan, pasamuan
 prahilang: sirna
 parhyang: purug, awang-awang
 parhyangan: prayangan
 prana: manah, budi, watêk, cipta, pulung manah, kenging, tuju, têdhas, pucuk
 prani: angên- angên
 purna: pulih, rampung, wêtah, purnama, sampurna, mêpêki
 paran: purug, murugi, kados pundi, punapa
 parana: purug, prika, kados pundi, punapa, urut
 purana: papan kadhaton
 parnoh: carobo
 pranahara: ngèlmi
 pranan: bêbudèn
 paranan: purug
 prancana: panggodha
 parandyasya: suprandosipun
 parindyang: ajang
 parindangan: panggorèngan
 --- 337 ---
 paranta: rumantos
 parantan: kacangkol
 pranata: sêmbah, panyêmbah, nyêmbah, pamatah, pamarantah
 praniti: katêmênan, kanyataan, lêlêrêsan

purantara: kadhaton
 pranata bakti: sêmbah bêkti
 pranawa: padhang, padhanging manah
 pranala: manah panas
 pranapraharana: angin ciptan
 paran-paran: sêrap
 pranji: pirantos
 pranaja: dhadha
 pranama: mangsah, tumanduk
 purnama: pulih, bundêr, padhang
 purnami: pulih
 purnama indu: tanggal kaping 15
 purnama sada: tanggal kaping 15
 purnama sidi: tanggal kaping 15
 purnama sadha: tanggal kaping 15
 purnama sidhi: tanggal kaping 15
 pranamya: manah linangkung
 purnang: pulih, pulihan
 parica: para nyai
 praciha: têngêran, pratôndha, ngalamat
 pracina: têngêran, pratôndha
 pracanca: barusah, aruhara
 pracandha: prahara, pangabaran
 pracôndha: prahara, pangabaran
 pracôndha tipa-tipa: prahara
 pracondhang: tatu, tiwas, kenging, kakênan
 pracundhang: tatu, tiwas, kenging, kakênan
 pracara: wicara, urakan, rêrênggan
 pracura: prayogi
 paricara: para nyai
 pracore: urakan
 paricari: para nyai
 pracika: kalajêngking
 pracadi: percaya
 pracalita: kilat, liwêran
 percaya: pitajêng
 --- 338 ---
 parcaya: pitajêng
 pracima: kilèn
 parar: pinta
 parir: dalir
 pêrra: akas
 pêrod: usus
 pêrot: pêtok, pêtak
 pararta: sugih, kasugihan, mulya, rahajêng, putus
 pariris: panyirat
 parwan: palihan
 pararapan: bathuk
 parrya: pantun

pararyyan:^[3]
 pararyyanan: pakèndêlan
 parryang: sumbar
 prêk: cakêt
 parêk: cakêt, rukêt
 parok: pangrukêt
 pirak: sêlaka
 purik: rêngu, susah
 purêk: punggêl
 praka: cêlak
 prakahyang: surak
 parekan: panyêratan
 prikancu: wastaning sêkar
 piraknayan: sêsandhingan
 prakara: têmbung, pratingkah, prakawis
 prakirna: gumêlar, atata, sadaya
 parakirna: woh -wohan
 parakarta: rahajêng, para pakantuk
 parakrama: têmbung, ulah rahajêng
 parakarma: panata
 parikrama: basa krama, sangkêping krama, tata krama, ulah krama
 parêkan: rencang èstri
 parikêdah: paripêksa
 prakasa: putus, bakuh, pêngkuh, rosa, osik
 pêrkasa: putus, bakuh, pêngkuh, rosa, osik
 prakosa: putus, bakuh, pêngkuh, rosa, osik
 prakasita: langkung putus, misuwur, têtêp, santosa
 prakoswa: putus, bakuh, pêngkuh, rosa, osik
 --- 339 ---
 prakosya: putus, bakuh, pêngkuh, rosa, osik
 parakawi: pujôngga
 prakopa: galudhug
 prakampa: gonjing
 prakêmpa: gonjing
 prakampita: gonjing
 prakatha: surak, gumêdêr, gumêrah, rame, jumêgur
 pêrkatha: surak, gumêdêr, gumêrah, rame, jumêgur
 prakathaya: surak-surak
 parada: praos
 pradana: ganjaran, para arta, sugih, loma, gingsir, urub
 pradondi: para pabên, pabên
 pardika: piji, wijang, jarwa
 pradika: piji, wijang, jarwa
 pradikan: pijenan, wijangan, jarwanan
 pradikanan: panêgêsan
 pradaksa: pikêkah, ugêr-ugêr, jêjênêng, pantês
 pradêksa: pikêkah, ugêr-ugêr, jêjênêng, pantês
 pardata: pabên
 pêrdata: pabên

pradata: para pabên
 paradata: jêksa
 pradesa: prênah, padhusunan
 pradapa: sêmi
 pradipa: padhang
 pradipta: murub, padhang, urub, cahya, gêbyar, gumêbyar
 pradiptaya: langkung padhang
 pradongdi: para pabên, pabên
 pradangga: gamêlan
 pradôngga: gamêlan
 parut: parut
 pirit: urut, èmpêr, tulad
 prata: langkung, bagus, pantês, baku, kêncêng, kêkah
 prati: ayu, langkung, linangkung, santosa, angin
 priti: lêmês, luwês
 parata: pêjah
 --- 340 ---
 pritanjala: wastaning dewa, wastaning sêkar agêng
 pratiata: nglêlangkungi, pasthi, santosa
 partana: rêmbag
 pratunu: bêsmi
 prêtana: lajur
 pratanjana: mukmin
 paratra: pêjah
 paratarata: asrawungan
 prataksa: lêga, waspaos
 pratêksa: lêga, waspaos
 prataksita: langkung patitis
 prataksya: patitis, waspaos
 pratikstha: minggah
 pratita: langkung prayogi, langkung pantês, bakuh, santosa, linangkung, utami
 pratita sastra: sêrat anggêr
 pratital: kiyat
 pratisara: pêpaku, pikêkah, ugêr-ugêr, santosa
 pratisura: kawasa
 pratiswa: mungguh
 pratistha: mungguh, dhawah, lêbur
 paratistha: mungguh, juru petangan
 partiwa: punggawa, bala, mantri, abdi, rêngga
 pratiwa: punggawa, bala, mantri, abdi, priyantun, rêngga
 pratiwi: siti
 pratiwagnyana: parentah
 partala: siti
 pratala: siti
 pratali: paningsêt, pangêncêng, panganggit, pralambang
 prêtala: siti
 partêlu: para tiga
 pratulang: bêbalung

pratapa: tapa
 pratapi: tapa
 pratipa: angin, lesus
 pratyaksa: waspaos, têtela
 --- 341 ---
 pratyaksan: kawaspadan
 pratyawilapa: sêrat anggêr
 pratyanggan: santosa
 pratinya: prajangji, punagi
 pratama: sae, putus
 partima: golèk
 pratima: golèk
 pratamaha: têtahas
 pratignya: prajangji, jangji, punagi
 protbuta: anggêgiris, langkung agêng
 pratanggapati: srêngenge
 pratônggapati: srêngenge
 paras: cukur, padhas
 paris: tamêng
 purês: ngênês
 purus: ungsir, pajalêran
 parsa: rêdi
 parasu: rêdi
 parusa: pêksa, wisesa, pikêkah, pidêksa
 purisa: tinja
 purusa: jalêr, kawasa, pêksa, punjul
 prasônta: bênging
 prasundha: tiwas
 prascaya: pitajêng
 parsikan: pandhita
 parsada: gêdhong, kadhaton
 prasada: gêdhong, kadhaton
 prasida: lastantun, dumugi, lèlampahan
 prasadu: prasabên, sarèh
 prasadon: prasabênan
 prasadarga: gêdhong mêmeron
 prasadaha: juru gêdhong
 prasadisthika: gêdhong panyêratan
 prasadapa: tapêl watês, gêgêdhongan
 prasidya: tulus, mursid
 prasidaya: lastantun
 prasudambêk: manah burus
 prasta: rampung
 prasuta: anak-anakan
 prasuti: pirantos
 --- 342 ---
 parastra: pêjah
 prastawa: waspaos, awas, padhang trawangan
 prasêtya: katêmênan

parasatya: paratêmên
 purusatama: wisesa langkung, jalêr utama
 prasisa: kêkantunan
 parasisa: wangkot
 prasasta: wicaksana, kawicaksanan
 prasastra: keringan, putus, ulah dêdamêl
 prasaswa: waspaos
 prasasula: pratingkah
 parswa: rêdi
 praswa: rêdi, githok
 puriswa: tinja
 prasapa: ipat-ipat, wêwalêr
 purisya: tinja
 prasayaka: jêmparing
 prasama: sami
 prasami: sami
 parasama: pilih kasih
 prasamwa: sami
 prasamya: sami
 prasamaya: prajangji
 purasaba: kadhaton
 prastha: githok, têtêp
 prasthi: sêdya
 prêstha: githok
 prasangsa: umbag
 pêrsinggih: pangluhur
 pêrsinggahan: pangampiran, panyingkiran
 prawa: sorot, cahya
 purwa: wiwit, wiwitan, wetan, kina
 pirawa: sae
 prawara: pangagêng, arya, langkung, pamulang, prawaraniti,
 pangagênging pangadilan
 prawira: prajurit
 priwara: sanjang
 pariwara: wêwarah, wulang
 parewarna: kahyanganipun Bathara Guru
 prawara palguna: jêjulukipun panêngahing Pandhawa
 purwaka: wiwitan
 --- 343 ---
 prawikan: prasakan
 prawada: pranacad
 purwadênta: uwit gadhing, sèrèt pêthak
 pêrwadara: êtuk, pancuran
 prawaddha: cahya ulêkan
 parwata: rêdi
 parwita: bêtuka, sabab, akal bakal
 prawata: rêdi
 prawita: bêtuka, sabab, akal bakal
 prawatya: bakah

parwasa: risak, têmpuh, traja, ^[4] tatu
 prawasa: risak, têmpuh, trajang, tatu
 parawasa: risak, têmpuh, trajang, tatu
 pariwasa: paripêksa
 purwasana: pasowan
 parwastha: padhang trawangan
 parawwa: gumêlar
 purwwana: wiwitan
 prawala: kemawon
 prawadha: kasor
 purwaga: bêbuka
 pralina: pêjah
 pralena: pêpeka, supe
 pralada: prigêl
 pralawa: nyarambahi
 pralapita: reka
 pralaya: sirna, pêjah, lastantun
 prêlaya: pêjah, lastantun
 pralayah: pêjah
 pralampita: pasêmon, pralambang
 pralambi: pasêmon
 pralambang: panilas, praceka, têpa palupi
 pralaga: prasabên, paprangan, lêlawanan
 praliga: konus
 pralabda: pikantuk, prigêl
 pralêbda: pikantuk, prigêl
 pêrêp: tuju, panduk, tugêl
 prapa: luwe
 prapanca: kuwur
 prapônca: prênca, botên kantênan
 paru-paru: jêrohan
 --- 344 ---
 pura-pura: kadhaton, rewa-rewa
 puru-puru: suntrut, rêmêng-rêmêng, siti puru
 paripurna: pulih, wêtah, jangkêp
 piri-piringan: sêsêmonan
 parêpêk: cakêt
 parpat: kumpul, panakawan
 parêpat: kumpul, panakawan
 prapta: dhatêng, dumugi
 prapti: dhatêng, dumugi
 prapata: pratikêl
 prapeta: pamrih
 prapatdan: prapatan
 parpatan: para sakawanan
 parêpatan: pakumpulan
 prapal: punggêl, pronggol
 parapal: punggêl, pronggol
 parudha: panggalak, parusa

pradhah: bédhah, babar
 parja: rêdi, tabe
 praja: nagari
 prajan: nagarenan
 prajaka: utusan
 parijata: parijatha
 prajapatisuta: putraning amarentah nagari
 prajadhi: nagari utami
 prajadhan: nagari agêng
 parjaya: tiwas, bilahi, kenging, trajang, têmpuh
 prajaya: tiwas, bilahi, kenging, nagari agêng, trajang, têmpuh
 prêjaya: tiwas, bilahi, kenging, trajang, têmpuh
 parajaya: tiwas, bilahi, kenging, trajang, têmpuh
 parya: sorot
 praya: budi, karsa, manah, sorot, karêm
 priya: jalêr, laki, pamrih, supados
 paraya: budi, manah, karsa, sorot, karêm
 puraya: kadhaton
 priyarana: prajurit
 priyaka: tiyang jalêr, pajalêran
 prayukti: prayogi
 --- 345 ---
 priyatna: èngêt, wiweka, ngatos-atos, tangginas
 prayitna: èngêt
 priyatin: prihatos
 priywak: piyambak
 priyawak: piyambak
 prayojana: budi, karsa, sêdya
 priyayi: kawulaning ratu
 paryyangan: prayangan
 prayonyana: budi, karsa, sêdya
 priyamitra: sadhèrèk jalêr
 priyambada: pangrungrum, amrih sih
 priyêmbada: pangrungrum, amrih sih
 priyambadan: pangrungrum, amrih sih
 priyêmbadan: pangrungrum, amrih sih
 prayoga: sae
 prayogya: sae
 prayognyana: budi, karsa, jangji
 priyangga: piyambak
 priyôngga: piyambak
 pranya: badhe, wignya
 paranya: langkung
 prêm: pamêrêm, tilêm
 parma: kanugrahan
 prama: langkung, putus, linangkung, suci
 prame: langkung
 pramo: wiyar, langkung
 pramu: wiyar, langkung

pirma: eman
 parama: langkung, putus, linangkung, suci, kaluwihan
 paramo: wiyar, langkung
 paramu: wiyar, langkung
 pramêh: langkung
 pramaha: kaluwihan
 parman: nugraha
 pêrman: nugraha
 parmana: waspaos
 pramana: waspaos
 pramona: tingal êning
 --- 346 ---
 parimana: watês
 paramaninita: nglêlangkungi
 pariminta: langkung, linangkung, sae
 pramênta: giro
 pramêntya: giro
 pramanêm: bungkêm
 paramoran: rêrucatan
 paramarta: pangapuntên, ngapuntên, asrêp, ngasrêpi, manah burus
 paramartasiwa: jêjulukupun Bathara Guru
 paramarsi: pandhita
 paramarêsi: jêjulukupun Bisma
 parimarma: pangowêl
 pramuka: pangajêng, lurah, pangagêng
 pramokya: pangajêng
 pramada: lêmèk, radin
 pramoda: ugêr-ugêr, pêpaku
 pramudika: para luhur, linangkung
 pramudita: langkung wiyar, para langkung, jagat sadaya, jagat, ubêng, sadaya
 paramudita: langkung wiyar, para langkung, jagat sadaya, jagat, ubêng, sadaya
 pramuditaya: langkung wiyar, para langkung, ubênging jagat, ubêng
 paramuditaya: langkung wiyar, para langkung, ubênging jagat, ubêng
 paramadiwya: nglêlangkungi
 paramadiwwa: swarga
 parmata: waspaos, panunggul
 parmati: nglangkungi, pêng-pêngan
 pramata: panunggul
 pramati: nglangkungi, pêng-pêngan
 pêrmata: waspaos, panunggul
 pramêta: galak
 parimita: langkung, kaluwihan, nglangkungi, asri, utami
 paramatatwa: nglangkungi
 pramatatya: putus ing kaluwihan, dumadi, [du...]
 --- 347 ---
 [...madi,] kaluwihan
 paramatatya: putus ing kaluwihan, dumadi, kaluwihan

pramatya: nglêlangkungi, sumorot
 pramosada: padhukunan, upeksa pramosada, ngèlmi padhukunan
 pramusita: wiyaring manah, wiyar
 paramastri: widadari
 paramastuti: panyêmbah
 pramuse: jajahan wiyar, jagating dewa, sadaya, ubênging jagat, wiyar
 paramusesa: jajahan wiyar, jagating dewa, sadaya, ubênging jagat, wiyar
 pramèswara: ratu, garwaning ratu
 pramèswari: garwaning ratu
 pramèsthi: jêjulukipun Bathara Guru
 parimpun: pêkên
 paremudha: pareanom
 prameya: punggawa
 parêman: patilêman
 pramugari: ugêr- ugêr, bêbandhêm, gêgitik
 prêmbayun: susu, pangajêng
 pramèngarta: sugih
 prêgi: prawan
 prigi: sêndhang, sumbêr, sumur, kulah, bêbatur, luwêng
 purug: purug
 paraga: wadhah
 piroga: pisakit
 parigi: sêndhang, sumbêr, sumur, kulah, bêbatur
 parigraha: jodho, ênggèn, pagriyan
 pargata: rampung
 pêrgata: rampung
 pragata: rampung, nama dhapuring baita
 pragosa: kêthèk
 --- 348 ---
 pragiwaksana: wicaksana
 parugul: pruthul, pêthik
 pêrgil: purug
 pragola: rukêt
 pragalba: sima, rosa, galak
 pragnya: susah
 pragnyana: bingah, kasêngsêm
 pragamba: sarosa
 purba: wit
 praba: sorot, cahya, teja, padhang
 prabu: ratu, pangangge, pantês, sêmbada
 praba angkara: srêngenge
 praba angkara-kara: srêngenge
 praba angkakara: srêngenge
 prabana: wana parêdèn
 prabancana: angin, panggodha
 prabanarawata: cahya mancur
 prabandakara: srêngenge
 prabandhungi: ambarungi
 prabu kêrithindra tanaya: jêjulukipun panêngahing Pandhawa

prabeda: sanès, beda
 pribadi: piyambak
 prabu dumilah: cahya padhang
 parbata: rêdi
 prabata: rêdi
 pêrbata: rêdi
 prabasini: wastaning widadari
 prabaswara: padhang, gumêbyar, cahya murub
 prabawa: pangabaran, kasaktèn
 paribawa: pangabaran, pangapês, wingit, sakti, panglindhih
 parbwata, prabwata: rêdi
 purbya: wit, wiwitan
 purbya kaleka nguni: wiwit kala samantên
 --- 349 ---

parabya: parabi, pamaru
 purbaya: bêbuka, nêtêpi jangji
 purobaya: têtên ing jangji, nêtêpi jangji
 parbyata: rêdi
 purbangkara: srêngenge
 prabangkara: srêngenge
 prabangkara-kara: srêngenge
 prabangga: lênggana
 prabanggana: langit sumilak
 prabanggaya: lênggana
 prang: pêrang
 parang: sela
 paring: nyukani
 parêng: sarêng, asarêng, lila sawêg
 parang: jurang, siluk
 pirang: pintên
 piring: sêmu
 pêrang: pêdhang, pêrang
 porang: enggok
 puring: ngênês
 paringa: pandugi
 puringring: parinding
 paringit: pangringgit, pambêncah, pamingit
 pirêngwa: pamirêng
 parêngwan: panikêlan
 prangwadani: wastaning babud
 parungyan: pamirêngan
 parangmuka: satru
 prangmêdani: babud
 pringga: èwêd, pakèwêd
 paringga: kuwatos
 paronggya: pangrêngga
 pranga: pêrang
 parangan: sela agêng
 piringan: pasêmonan

porangan: enggokan
 parangarês: parangtritis
 pak: dados
 pêk: plêpêk, susah, tigas
 paka: upaka, pragak, kados, salêbêting, dados, minôngka, angsal
 pako: lêrêm
 pika: ulam toya
 peka: tumpakan, tumpukan, tumpang
 --- 350 ---
 pakah: êpang
 pakêh: paku
 pukih: pisuh
 pêkêh: pituhu
 pakohan: palêrêman
 pakahyangan: kahyangan
 pakon: pakèn, parentah
 pêkên: pêkên, paramean, ênggèn pakumpulan
 pekan: tumpakan, tumpangan
 pakêna: pakantuk
 pikêna: pakantuk, kakênan
 pakenak: rumaos eca
 pikantêp: dhawah kantêp
 pakeca: rumaos eca
 pakocèn: pasondhèran
 pakucuran: pêpancuran
 pakra: warni
 pakara: têmbung
 pakurihan: pitunan
 pikurihan: pitunan
 pakarana: bêbuka
 pakrak: anjola, gugup
 pakardi: pandamêl
 pakarti: pandamêl
 makirti^[5]: pandamêl
 pakrêta: pikantuk, rahajêng
 pakrêti: pandamêl
 pakêrta: pikantuk, rahajêng
 pakirtya: pandamêl
 pakirtyan: padamêlan
 pakridhan: ulahan
 pakridhawaran: juru metangi
 pakarya: pandamêl
 pakriya: pandamêl
 pakaryan: padamêlan
 pakaryya: pandamêl, padamêlan
 pakaryyan: padamêlan
 pakirim: pakintun
 pakraman: panata
 pêkak: cêndhak, namaning pangangge bangsaning bêngting

pêkik: bagus
 pakêkên: lélajêr, pikêkah
 pakukur: pangucap, pangêlus
 - -- 351 ---
 pakêkês: panglêbur
 pakêkêsan: panglêburan
 pakidungan: rêrêpèn
 pakti: suka
 pukta: rukêt
 pêkti: pisungsung, ladosan
 pakatonan: katingal
 pêktya: ladosan, pisungsung
 paksa: pêksa, kêdah, bau, sêdya, palajêng
 piksa: uninga, pariksa
 pêksa: pêksa, kêdah, bau, sêdya
 pêksi: pêksi, uninga
 puksur: wastaning têtabuhan ing jaman kina
 pakusaran: patapan
 pakasraya: pangungsi, rowang, kanthi
 pakasrayan: pangungsèn, rowangan
 pakasutan: patilêman
 pakusalan: pamêlêngan
 pêksya: pêksi
 paksama: pundhi, mundhi
 pakwan: pakèn
 pakuwon: pakuwan, pamondhokan, pasanggrahan
 pêkul: rangkul
 pakêla: pikêkah
 pakolihên: langkung pakantuk, kaprayogèn
 pakêlun: panggulung
 pukulun: pangawulan
 pakêlatan: pakêkahan
 pêkul-pêkula: êmak-êmak
 pakulêman: patilêman
 pakêlèngan: pamujan
 pakapuhana: panglêpat
 pok-pok: gêdhêg-gêdhêg
 pakapti: pikajêngan
 pakaja: sêkar tunjung, sotya, musthika
 pakyan: pakèn
 pakuya: undhagi
 --- 352 ---
 pakayan: kasugihan
 pakêm: panigas, paugêran, agêm, anjêrum, nyêrot
 pakiman: pangêngêtan
 pakêmit: andêl-andêl
 pakêmatan: pagêndaman, kasagêdan
 pakêmbulan: patandhingan, palawanan
 pakambe: tamèng, nyêpêng

pakamberangin: tamèng dhadhap
 pakêbalan: patilasan
 pakêbêlan: pakandêlan
 pakathik: gamêl
 pakêng: urang
 pukang: suku
 pada: ênggèn, swarga, asor, suku, andhap, asri, wêkasan
 padi: ulah
 pado: paju, paningkah
 padni: garwa
 pidana: dênda, ukum
 padinah: pangisas
 padonan: padèkèkan, panggenan
 padunungan: panggenan
 pudara: wêkasan
 pidura: piawon
 pudaran: wêkasan
 padarakan: urakan
 padaraksa: pajagèn, pamungkasing pangiring
 pidak: abdi, rencang
 pidêk: tindhih
 pidik: puja
 padaka: pêpêkak, pamêkak, pipid, pêndhing, anting-anting
 paduka: suku, trumpsah
 padatan: pamêlêngan, panggenan
 paduka carma: trumpsah
 pidikan: pamujan
 padakatibing: kêkoncèr, wastaning pangangge
 padakama: timpuh
 padudon: pasulayan, rêbat pabên
 --- 353 ---
 padudyan: pasulayan, rêbat pabên
 padus: pangêdus
 pidosa: ukum, paukuman
 padesan: padhusunan
 padasasi: rêmbulan panglong
 padèswara: ratu
 padesya: dhusun
 padulu: pariksa
 padwan: pabên
 padulur: parewangan
 paduluran: pangiringan, panjurungan
 padêlwan: paningalan
 padolan: warung
 padulyan: paningalan
 padêlêng: aningali
 padapa: pradapa, sêmi
 padya: pindha
 pudya: puji, puja

padaya: pirantos
 padyan: padon
 pudyasatata: salam pandonga
 pudyastungkara: donga, puji, pamuji
 padnyana: panggalih
 padma: sêkar tunjung, sêkar
 padmaendra: tunjung rêdi
 padmana: mêkaring manah
 padmanata: sêkar tunjung sumore, t^[6]
 padamandala: jagad
 padamaran: pasuluhan, padilahan
 padmadirgasana: dhampar panjang
 padmasana: dhampar
 padgata: nalika
 pat: sakawan
 pêt: bëndung, rakêt
 pèt: pëndhêt, mëndhêt, ngracut, amrih
 pata: gêlung, kêmbâr, wujud, sêngkang, srawungan, prasasat
 pati: pêjah, agêng, parentah, ratu, langkung, kalangkung, sangêt,
 kapatos
 pita: kuning, utawi, anjaluk
 --- 354 ---
 pitu: pitu, pinapitu, dipun para pitu
 pêta: rakêt
 pota: topong
 putu: putu
 patah: bêngcah, tugêl, pinta, suwêng, rakit, mranata, gêlung, sêngkang,
 maripat
 patih: parentah, patih, èstu, pinatih, kaèstokakên
 patêh: luluh, lêbur, abdi, patêh kasih, abdi kêkasih
 putih: suci, putung, pêthak
 pituhu: pangèstu; pinituhu: dipun èstokakên
 patêhan: luluhan, lêburan
 patihan: parentah, pakên
 pituhun: pituhu
 patohas: pituwas
 pituhya: pituhu
 patan: têmahan
 patana: siti
 patani: ambèn, pêpajangan, èmpèr
 patanti: kalangkung-langkung
 patindhane: pêpayon, pataruban, panacadan
 patinyapas: pakintun
 patanya: têtakèn, milanipun
 patunigan: pangawikan
 patar: kikir
 patra: godhong, têpang
 patêr: swaraning toya, panjêr, dewa, grujug
 putri: putra èstri, putri, dèwi

putêr: ubêng, dhungkar, panjêr, mulêk
 pataruhan: pagenan^[7]
 patran: godhongan
 pataran: pangkatan, kikiran
 patrana: dhampar
 patarana: dhampar
 pataran: pangkatan, kikiran, undhak-undhakan
 patêran: panjêran, grujugan
 --- 355 ---
 putêran: gilingan, panjêran, dhungkaran, ubêngan
 patêrangan: pêpadhangan
 pitrik: ayam
 putraka: putu
 patarukan: pamujan
 patrakilasa: bunglon
 patrêta: ambêbayani
 patirtan: patapan, jamban, ênggèn toya, pasiraman
 paturwa: panilêm
 paturwan: patilêman
 patralalita: wastaning sêkar salisir, godhong mulêt
 patrap: pratingkah
 patrayuda: bêksa gada
 patrêm: patrêm
 patrangan: pêpadhangan
 patak: pêndhêm
 patik: kawula, abdi, tatrap
 patêk: pambêngok, pêndhêm
 patuk: cucuk
 pitik: ayam
 pêtak: pambêngok, pêndhêm
 pêtik: wisik, pêtok
 pêtêk: pêndhêm, pijêt, pêtêl
 petak: wastaning dêdamêl, guthêk, ênggèn
 putik: putung
 putêk: jibêg
 pataka: panunggal, bilahi
 patik aji: abdi dalêm
 patikan: tatrapan
 patakutan: paajrihan
 pataksi: patakèn
 patêkêsan: pakêmonan
 patiksma: panglungid
 patakwan: patakèn
 patakyan: patakèn
 patikbra: abdi dalêm, kawula
 patik bupati: abdi dalêm
 patut: pantês, atut, rukun, nyênthuk
 pèti: ngupadosi, mêndhêti, nênya^[8]
 --- 356 ---

pètana: ngulapi
 patuta: atut
 patitis: patitis
 patus: pangêtus
 pêtis: candu
 putus: rampung, tatas, pêdhot, pêpês, têdhas, limpad, lêpas
 putusa: putus, têrang, limpad
 patusan: pangêtusan, êpuhan, pêrêsan
 putusan: utusan, karampungan, wêkasan
 pètsiwi: rabi
 pituwi: utawi, panuju
 pètwangan: wicalan
 patala: siti, andhap, dhêdhasar
 patalan: pasitèn
 patêlan: têlak
 patelan: padupan, panggenan katela
 patalunan: patêgilan
 patap: pangêtap
 patapih: têtapih
 patapan: patapan, panggenan
 patêpan: patuladan, pêpayoman
 patêpèn: paminggiran
 pati-pati: kalangkung-langkung
 patya: pêjah, patih, parentah, solah
 pêtya: pêthèk
 patya tandha: pêcat tondha
 patiyangan: pangadêgan, pawongan
 patyagnya: parentah
 patyagnya sastra: sêrat parentah
 pêtyêngan: samaran
 patanya: patakèn
 patamu: panyêgah, pasêgah
 patêmu: pamanggih
 patimahan: patumpangan
 patêmpuh: panrajang, têtêmpah
 patêmpur: patêmpuk
 patamya: panyêgah, pasêgah
 patêmya: pamanggih
 patamiy: panyêgah, pasêgah
 patamuy: panyêgah, pasêgah
 patoman: panggenan
 patêmbur: patêmpuk
 --- 357 ---
 patimbalan: paimbalan
 patêmbaya: prajangji
 patêmbayan: prajangjean
 patambang: pangikêt, pangambang
 patambing: paminggir
 patambêng: pamalang, panamèng

patambung: panambuh
 patêmbangan: panêkaran
 patêmbingan: paminggiran
 patêmbungan: panggitikan
 patiga: patri, kina, nginang
 patigan: patêlon, padhawuh
 patagyatagyana: panganggêr-anggêr
 patibasampir: paningsêt
 patang: pêtêng
 pêtang: bêndung
 pêtêng: pêtêng
 pêtung: pring pêtung
 pitang: pilih
 putung: pugut, tikêl
 patingkah: solah, pangulah
 patêngkêran: patugêlan
 patangkis: paningsêt
 patingkêsan: pangêkêsan
 patêngkêlan: patugêlan
 patangya: milanipun
 patinggi: bêkêl
 patanggah: pamalang, pamagol, patuju
 patangguh: pamambêng
 patanggêh: pamalang, pamagol, patuju
 patanguhan: pêpalangan, patujonan
 patunggwa: pangrêksa
 patunggal: pangumpul
 patinggal: patilar, pasinglar
 patunggalan: pakumpulan
 patanggulan: panangkisan
 patanggungan: pêpalangan
 patunggingan: pajagongan
 pasa: tapa, mandos, pêgat, jêmparing, kawasa, wingkis
 --- 358 ---

pase: sumur
 paso: jêmbangan, sato
 pasu: sato, khewan
 pèsi: opèn
 peso: lèsu
 pasah: pasah, pêgat, pisah, tilar, tédhas
 pasuhunan: pêpundhèn
 pasêntoran: pamujan
 pasantikan: pamujan
 pisaca: brêkasakan
 pasir: wêdhi, sêgantên, pasisir
 pasri: asri
 pusur: lorod, uruh
 psari: hapsari
 pusara: tangsul, rante

pasrah: pasrah
 pasuruhan: paundangan
 pasuran: kawanèn
 pasrayan: pitulungan, parowangan
 pasuryan: rai
 pasrang: rame, panrajang
 pasak: pasêk
 pasêk: padhêt, jangkêp
 masuk: panjing, dalêm
 pisak: pisêk
 pusêk: sêkêl
 pasuka: pêparing
 pusika: kucing
 pasukan: paringan, bêbingahan
 pasukan: panjangan
 pasaksya: pangawruh, kawruh
 pasikêpan: awak, panyêpêngan
 pasêkung: panyêrêng
 pasidêha: siduwa
 pasadon: prasabên, kori pasadon, pêpojok, jaga satru
 pisita: nglêlangkungi
 pasetran: pakuburan
 pustaka: sêrat
 pasitman: pasidhêman
 pastagi: pasowan
 pusur: uyêg
 pasastan: karahajêngan
 paswa: pangantos
 pasewan: pasowan
 --- 359 ---
 pasewakan: pasowan
 pasawitan: pangawulan
 pasila: palênggah, asila, lênggah
 pasilih: gêngéntosan
 pasalahan: pasèlèhan, kalêpatan
 pasulahan: panyujènan, panigasan
 pasilan: palênggahan, kalênggahan
 pasalin: lintu, pisalin
 pasêlur: pasêlur
 pasaliyan: pasimpangan
 puspa: sêkar
 pisapa: supaos, walêr
 pasapan: luluhan
 pasêpan: padupan
 puspanjali: sêkar panyêmbah, wastaning sêkar kawi
 puspaka: têtumpakan
 pasopati: wastaning jêmparing
 pasupati: sima, wastaning jêmparing, jêjulukipun Bathara Guru
 puspita: sêkar

pasaputan: pakêmulan
 pasaput-saput: aling-aling
 puspawarsa: jawah sêkar, anjawahi sêkar
 pasidhêman: pasirêpan
 pasaji: pasêgah, sêsaosan
 pasaji-saji: pasêgah, sêsaosan
 pasujiyan: pangoncèn
 pasayuda: dèdamêl mandos
 pasayut: pamalang
 pasayêmbara: prajangji
 pasyang-syang: sumbar-sumbar
 pasamuhan, pasamohan: pakumpulan, pajagongan
 pasêmadèn: pamujan
 pasamwat: pasambat
 --- 360 ---
 pasampur: udhêt, panyondhèr, pangubêd
 pasamayan: pajangjean
 pasêmayan: pajangjean
 pasambat: pasambat
 pasambulihan: bêbundhêlan
 pasumbungan: pasuwuran
 pasugata: pasêgah, panyêgah
 pasaban: pakumpulan, pasamuan
 pasabda: pawicantên
 pasthi: pasthi
 pusthi: cêpêng, cêpêngan, angge, pangangge, anggèn-anggèn, lêma
 pasthika: sotya, pathi, kanil
 pêsthika: sotya, pathi, kanil
 pasang: banjir, pasang, sanggi, jajar, tata, pirantos, coba, rakit, tadhah, gêlar
 pasêng: purug
 pasung: pêparing, pasung
 pisang: pisang
 pusang: kodhêng
 pusing: ubêng
 pusêng: sêru, ubrês, ubêng, putêk
 pusung: angkat
 pasinghanabdan: pasurakan
 pasinganada: panyurak
 pasingkaban: wêwêngan
 pasangsipta: rakiting budi
 pasêngsêng: pamêthuk
 pasèngsèng: pasinglar, pangundang
 pasongsong: songsong, panglimput
 pasungsung: pêparing, pamêthuk
 pasongsyang: songsong
 pasungsyang: pêparing, pamêthuk
 pasang putih: ngèlmi kasucian
 pasang-pasangan: jajar-jajar

pasênggah: pêparab
 pasênggahan: pêparaban, nama
 pasênggêhan: pêparab
 pasanggiri: punagi, sayêmbara
 pasanggraha: pêparing
 pasanggaman: pajungutan
 --- 361 ---
 pasangan: pirantosan, gêlaran
 pasongan: paungkulan
 pasungan: paringan
 pwa: punika, panas
 pwe: punika
 pawa: pangangge, ampilan
 pawu: upacara, pangangge
 pawu: pangrame, panguwuh, dhawah
 pawah: pamêwah
 pawih: kaluwihan
 pawêh: pamêwah
 pawèh: pêparing
 pawoh: panginang
 pawuh: carub, pangundang, kinang, panginang
 pèwêh: beka, godha
 pawuha: pamêwah, cilaka
 pawohan: pakinangan, wohan
 pawihang: pamopo
 pwan: dene
 pawan: padalanan
 puwan: pêrêsan
 pawèn: ampilan
 puwun: jêmpol
 pwana: dening
 pawana: angin
 pawunuhan: pamêjahan
 pawantuhan: pabantonan
 pawantusan: patumbukan
 pawantingan: padhawuhan
 pawanasuta: jêjulukipun Wrêkodhara
 pwanya: upaminipun
 pawor: pangêmor
 pwara: katawis, suwur
 pawara: anjawab, pacêlathon
 pawira: ampilan
 puwara: wêkasan, têmahan
 pawarah: pitutur, pamangsit, pawartos
 pwarwata: rêdi
 pawrêg: pambêrêg
 pwarbata: rêdi
 pawarangkan: pakunjaran
 pawarangan: pasêngkêran, pêpajangan

pwaka: punika, luntur
 pwaki: punika
 --- 362 ---
 pweka: têtumpakan
 pawaka: latu
 pwakanira: sira
 pawêkas: pungkasan, wêwêling, pawêling
 pawakostha: latu panyêmbahan
 pawad: pawadan
 pawadan: pacacadan
 pawedan: pêpanthan
 pawaddan: sêngadènan
 pawadeyan: warung
 pwata: sungkan
 pawita: bêtuka
 pawitra: suci, bêtning
 pwatês: silib
 pawotan: momotan
 pawatangan: pasowan
 puwas: cêgah, bosên, tuwas
 pawêsêhan: pangumbahan
 pawasêhang: pasucèn
 pawisik: pamêrdis
 pawisikan: pawangsitan
 pawisik-wisik: pangulah, bêtisik
 pawisman: pemahan
 pawat: pamot, pambêkta
 pawatan: pangêmotan
 pawat-pawat: ambêtêtka
 pawiwalan: paewahan, paoncatan
 pawayan: jamban
 pawal: krikil, palang
 pawlaha: pambêlah
 pawalunan: ubêt-ubêtan
 puwa-puwa: pêpanasan, mêtmanisi
 pawidhan: juru metangi
 pawidhikan: pamujan
 pawijil: wêtal
 pawya: upacara
 pwaya: upaya, punika
 pawayiran: jamban
 pwayeka: punika
 pawyat: pamot
 pawyang: panjanma
 pawiyang: pamopo
 pawang: ampak-ampak
 pawuh: êmong, pangêmong
 pwinge: pêtak
 --- 363 ---

pawungan: pangabênan
 pawangunan: pamondhokan
 pawingkis: pawiyak
 pawongan: para nyai
 pala: uwoh, wowohan, prayogi, gitik, pangagêm, labêt, pakantuk, aluwu,
 pasthi
 pali: pakêm, kêkawin
 palu: gitik
 pili: bilih, manawi
 pula: malih, wêwah
 pule: sajèn, rêruba
 palih: malih, pantês
 palêh: bantu
 paluh: bantu, karingêt, jêblog
 pilih: bilih, manawi, pilih, pangapit, milalu
 polih: pikantuk, asal
 pulih: malês, pulih
 polaha: solah
 puliha: pulih
 palêhan: banton
 paluhan: banton, jêblogan
 pulihan: pulihan
 palana: palana
 pulunan: kapenakan
 plantan: palantangan
 paluntu: turun, paturun
 palintangan: panglangkungan
 palar: jaluk, panjaluk
 pelur: peloh
 polur: pili
 pulir: jèwèr
 pulur: ulur
 paluru: mimis
 pêlari: lêrak
 pêluru: mimis
 puluru: mimis
 puliran: jèwèran
 palaradan: palarasan
 palarasan: palorodan
 palirangan: panyidhangan
 pêluk: rangkul, ukêl, udrêg
 pêlêk: pêlak
 palaka: cêkathakan
 palaku: panjaluk, lampah
 palakwa: panjaluk
 --- 364 ---
 palikang: pamêngkang
 palatêkan: paêndhutan
 palasa: pêparing, wastaning kajêng

palasan: pêparingan
 palisêr: tiyang wandhan kang lumampah rumangkang
 palasak: ambalacak
 palêsêk: sêsêr
 palasta: rampung, têlas
 palêsta: rampung, têlas
 palastan: pangrampungan, abrag-abrag, têlasan
 palêstan: pangrampungan, abrag-abrag, têlasan
 palastra: pêjah
 palastha: rampung, têlas
 palêstha: rampung, têlas
 palasthan: pangrampungan, têlasan
 palêsthan: pangrampungan, têlasan
 palwa: baita
 palwah: bantu
 palwahan: banton
 palawahan: panglowahan
 palawahya: pêdhang
 palawan: timbang, tandhing, wowohan eca
 palawanan: panimbangan, patandhingan
 paliwara: sanjang, palawangan
 palawarsa: wowohan taun
 pulawadupa: pamujan, racikan dupa
 palawija: amêng-amêngan
 palwaga: kêthèk
 palalu: lampu, pilalah
 pilala: pilih
 palalun: kalangkung
 paluluyan: pasêmbranan
 palilangan: panglêburan
 palupa: supe
 palupi: lêpihan, têturutan, tulis
 palupu: rêrêpi
 palu-palu: gêgitik
 puli-pulihan: pêpuhian
 palapalan: wowohan
 --- 365 ---
 palupalupa: supe
 palupuy: lêpihan, trajang
 palajuan: pambanjuran
 palya: pakêm
 palêyêh: plèsèd, sumyar
 palayaran: pambabaran
 palyas: pangluput
 paliyas: pangluput
 palyasan: pangluputan
 paliyasan: pangluputan
 palalya: palajêng
 palayangan: panyêratan

palanyah: panglobok, bëlèndèr
 palanyahan: panglobokan, bëlèndèran
 palam: daging
 palamata: langkung asrêp, apuntên
 palampu: kala^{ur} [\[9\]](#)
 palampah: panglampah, panjaluk
 palambang: praceka
 pelag: bagus, sae
 palaga: pèrang
 palagan: paprangan
 palugon: paprangan
 palguna: jêjulukipun panêngahing Pandhawa
 palabuhan: padhawuhan
 palibaya: babo
 paling: kalangkung
 piling: wastaning dèdamêl ing jaman kina
 pilêng: bribin, pêngpênging kuping
 pêla: pêdhang
 pêlung: tumpal
 pelang: lancang wadhah gantèn
 polang: amor, kuthah, landhêp
 pulang: amor, kuthah, pulih
 pulung: gulung, lacut, wahyu
 pulinga: untir, berag
 pulanghyun: sacumbana
 pulangasmara: sacumbana
 pilangên: sacumbana
 --- 366 ---
 pulangraras: sacumbana
 pulangrêsmi: sacumbana
 palangka: dhampar
 palôngka: dhampar, sêling, bolang-bolang, ponthang
 palangkan: warôngka
 pêlangkan: warôngka
 pulangsari: sacumbana
 palangsulang: pancak suji
 pulanglulut: sacumbana
 palangpamêlêngan: sanggar pamujan
 pulangdhiri: gêlut
 pulangyun: sacumbana
 palinggih: tata, palênggah, tapa
 palungguh: tata, palênggah
 palinggan: pangadêgan
 pulanggêni: ratus
 palinggaran: palulungan
 pulanggati: sacumbana
 palanggatan: pamujan
 palanggyana: pamopo
 palingan: pawicantênan

pulangan: rukêtan
 pêlêngên: bribin
 papa: siksa, cilaka, naraka, sangsara, punapa-punapa
 pipi: pipi, pinggir
 popo: sukan
 pupu: supit, pupu
 pêpêh: pupuh, sêpah
 pupuh: gitik
 papan: dhasar, rata, papan, punapa-punapa
 papancur: sêsorot
 pipinda: upami, tuladha
 papantêran: pêpanjêran
 papandhu: wêwêgig
 pipindha: èmpêr, upami
 papandhèn: pilar pangapit gapura, lêlayu, rontèk
 pepenyan: pêpêthingan
 papacêh: wêwalêr
 papacuh: wêwalêr
 pupucuk: bêbuka, panantang
 pupusangan: pakinangan, jêjambènan
 --- 367 ---
 pipir: pinggir
 popor: pêrang, gitik
 pupur: pupur
 papara: amêng-amêng
 paparewarna: kahyanganipun Bathara Guru
 paprêma: patilêman
 paprêman: patilêman
 paprangan: paprangan
 papak: jajar
 popok: gêdhêg, tambal, tapêl, punggêl
 pupak: bêthot, tugêl, pêdhot, punggêl
 pupuk: sêplok, pupuk, pidih, gêmuh
 papaka: siksa
 pupukiran: sêsipatan, wujud
 pêpêkak: wastaning pangangge
 papikat: jala
 pipikwatan: bêbêstan
 pêpêkêng: nama dhapuring baita
 pêpêd: jêjêl
 pèpèd: pipid
 papada: suku, sor-soring asor
 papadan: sêsukon
 papadatan: pêpadon
 pupudya: pêpuji
 pêpêt: pampêt
 puput: jugag, wakas, ^[10] wêkasan
 pêpêti: pêksi dara, lêladosan
 puputih: nama dhapuring baita

papatêhan: sêsarêngan, kêkêmbaran
 puputran: golèk
 papêtak: pêpêtok
 pêpêtak: pêpêtok
 pipitutan: bêbêstan
 papas: pugut
 pipis: pèpèd
 papasana: naraka
 papal: punggêl
 pipil: babad
 pupul: kumpul, golong
 pupul-pupul: gégolongan
 --- 368 ---
 pupulih: malês
 papalan: wowohan
 pêpêlik: musthika
 pupulan: kumpulan, golongan
 papadha: sêsami, têpus
 pèpèdhèp: ngédak-édakaken, kumêdhèp-kêdhèp
 pupuji: andêdonga
 pipijyan: pêpilihan
 papayu: pangauban
 popoyan: wêwarah
 papaywan: pêpajêngan
 pêpênyon: bêbuntêl
 papag: pêthuk, pêthukan
 pupug: sêmpug, punggêl, pugut
 papang: papag, pogok
 pêpêng: srêmpêng, pêndêng
 pupungun: lêlêgêg
 papangdwa: pêpêsthèn
 papangdwan: pêpêsthèn
 papanggih: patêmu, upami
 papanggêhan: pepanggihan
 papanggil: punagi, pêpasang, pangudang
 papangan: pamêthukan
 padha: sami, kados, upami
 padhi: pantun
 padhe: pare
 padhu: paru, pabên
 pêdhe: bintit
 pudhêh: pêdhot
 padhahi: gamêlan, têtabuhan
 pidhana: dhêndha
 padhantên: bêdhaya, tanah ngare
 pidhir: mêmêdos
 pêdhèr: pithut
 pudhèr: mawur
 pidhara: guling

padhêk: cakêt
 pidhak: sêlaka, pêthak
 pêdhêk: cakêt
 pudhak: sêkar pandhan
 pudhaka: sêkar pandhan
 padhakan: jujugan
 padhêkan: para nyai
 pêdhêkan: para nyai
 --- 369 ---
 padhati: padhati, rata
 padhali: lunglungan
 padhola: lêbu, rêrungkadan
 padholwa: gonjing
 padhepokan: patapan
 pidhudhuk: sacumbana, lênggah
 padhèdhing: kêkês
 pêdhyar: arip
 pêdhyat: pêdhot, pêdhèt
 padhêm: pêjah, kêkês, sirna
 padhama: wastaning dêdamêl ing jaman kina, atut
 padhêmitan: pandhêlikan
 padhang: padhang, parang
 pêdhang: pêdhang
 paja: môntra, dungkap, paja
 paji: rêgi
 paju: banjêl, pogok, salumbat
 poji: ingkêm
 puja: puji, pangalêm, pandonga, kurmat
 puji: alêm, pangalêm, gunggung, panggunggung, pandonga
 pêjah: pêjah
 pêjaha: pêjah
 pêjahan: pêjah
 pajahatan: parêngatan
 pujan: pujèn
 pujin: pangalêman
 pajar: sanjang, atur, wicantên
 pijêr: pijêr
 pajrah: panata
 pajari: nanjangi, sanjangipun
 pajaran: pamulangan, patapan, panggenan ajar
 pajoran: pangungkulan
 pajar-ajar: sanjang-sanjang
 pajrakan: pajênakan
 pajurungan: pamujan
 pujakrama: puja môntra
 pajatyan: kanyataan, pajatosan
 pujastuti: sembah puji
 pujastungkara: sembah pamuji
 pujawan: puji linangkung

pajualan: pasadénan
 pajapan: pamujan
 pijya: pilih
 puja: puji, pangalêm
 --- 370 ---
 pujamôntra: pujimôntra
 pajuman: pangêlusan
 pajambatan: panyêndhalan
 pajagran: pangrêksan
 pujabrata: lampah ing puji
 pajabungan: panglèngkètan
 pajang: padhang, rêngga, rênggan
 pajêng: payu, songsong, payon
 pajungkungan: pamujan
 pajêng-pajêng: pêpayon
 pajêngan: payon
 pya: punika
 paya: punika, lêpas, langkung, toya
 payo: suwawi
 payu: kudhung, lastantun
 peya: panas
 puya: latu
 puyi: latu
 pyah: bêngcah, cumêprot
 pyuh: rêmêk, sumyur, têmpuh
 payah: sayah, lungkrah, lêsu
 payêh, pêyêh: sayah, lungkrah, lêsu, pesok
 payoh: ukêl
 payuh: ukêl
 piyah: siwah
 piyêh: siwah, pijêt
 piyuh: dèrès
 pêyah: bêngcah
 piyêh: sayah, lumah, pesok
 pêyuh: bêngcah
 puyuh: gêmak
 pyaha: bêngcah, lêbur
 pyahi: miyaki, mêngati
 pyêha: lêbur
 payahan: pancèn
 payan: sandika
 poyan: sanjang
 puyur-puyur: nglipur-nglipur
 pyuk: sêmpyok
 payak: calorot
 pyaka: lancang
 puyika: latu
 payudan: paprangan
 payodara: susu

--- 371 ---

payudara: susu
payatman: panggésangan
piyutang: sêsambutan
payus: biyas
payuwaha: lintang
payodha: paprangan
payodhara: susu
payudhara: susu
payung: songsong
puyêng: ubêng, mumêt
puyêngan: ubêngan
panya: darbe, môntra
pênyu: pênyu
punya: dabe^[11]
panyèr: pangantos
panyarih: kônca lumampah ing damêl ingkang wontên ngandhap
panyèran: pangantosan
panyakit: sêsakit
panyakitan: panyakitan
punyawan: sugih, kasugihan, rajadarbe
panyêp: pangasrêp
punya-punya: dêdarbe
punyamanta: kasugihan linangkung
panyongga-nyongga: pakurmat
pama: sami, upami
pami: upami
pame: upami
pamu: toh ing awak
pamah: upami, gilut, papan
pamêh: pamêrês
pamoha: panampik
pamahan: gilutan
pamuhun: panangis
pamihat: paningal
pamuhut: pamêthik
pamihang: pamopo
paman: paman
pamon: toh ing awak
puman: pacuwan
pamanah: panjêmparing
pamunah: pangrisak
pamunuh: pamêjah
pamunuhan: pamêjahan
pamanon: paningal
pamancana: panggodha

--- 372 ---

pamêncana: panggodha
pamandrasan: kaluwihan, têrusan

pamindarya: pambudi
 pamindaka: pamidih
 pamunadika: panyipta
 pamêndêngan: pamujan
 paminta: panyuwun, patênggênah
 pamantêran: pamanjêran
 pamuntat: pamingking
 pamêntas: panyabrang
 pamêntasan: panyabrangan
 pamanteyan: pangadhêpan
 pamantang: pangèrèk, panarik
 pamantingan: pambantingan
 pamanapih: panyapih
 pamindha: pangèmpêr
 pamindhah: pangalih
 pamandhirya: pangadêg, panjênêngan
 pamundhung: panunjêl
 pamundhingan: pamaèsan
 paminjêman: panyambutan
 pamênthing: nama dhapuring baita
 pamênang: pamisesa
 pamonang: pamojar
 pamacanan: panggodhan
 pamêcir: panyamur
 pamucang: panginang
 pamucangan: panginangan, pakinangan
 pamor: panunggil, pamor
 pamur: pamêsat
 pamora: panunggil, amor
 pamure: pamudhar, pamodot
 pamrih: panêdya
 pamarna: pangrumpaka
 pamurud: pangical, pamusna, pamundur
 pamurda: pangajêng
 pamurdan: ulon-ulon
 pamêrdika: pamiji, pamijang
 pamêrdawa: pangêlus
 pamêrgya: pamêrdi
 pamurtya: panunggil
 pamursita: panyipta
 pamursitan: pamêlêngan
 pamurasan: pambêrsihan

--- 373 ---

pamu-rwa: pamiwit, pangrêngga
 pamurwa: pamiwit, pangrêngga
 pamu-rwan: pamimitan
 pamurwan: pamimitan
 pamarjaya: pangrisak
 pamurya: pangatingal, pawitan

pamuryan: pamêdhar
 pamureyan: pamudharan, pamodotan
 pamuryyan: pamêdhar
 pamrêm: tilêm
 pamrêman: patilêman
 pamurba: panguwit
 pamaring: pangaring
 pamuring: panglamuk
 pamaring-maring: pangaring-aring
 pamêk: panigas, panigasan
 pamuk: pangamuk
 pamaku: pikêkah
 pamakanan: pamanganan
 pamêkak: panyandhêt
 pamuktyan: pamuktèn
 pamêkas: pambuncit, wêkasan, pawêling, pamêkas
 pamuksa: pangical, panyamur
 pamuksan: pangicalan
 pamikalpa: pangucap, pangêjum
 pamukya: pangajêng
 pamade: panêngah
 pamedan: paprangan
 pamadaka: pamariksa
 pamidikan: pamujan
 pamidosan: pangukup
 pamidosan: paukuman, pangukuman
 pamadya: panêngah
 pamudya: pamuji
 pamèt: pamêndhêt
 pamot: pambobot
 pamata: paningal
 pamati: pambengkas
 pamatan: paningal
 pamutêr: pangubêng, pandhungkar
 pamêtan: pangalapan
 pamotan: pambobotan
 pamutus: pangrampung
 pamêtya: pamêdal
 pamasa: ratu
 pamesa: pangopèn
 pamasah: pamêgat
 --- 374 ---
 pamasêh: pangumbah, pamasuh
 pamasuh: panucèn
 pamusêr: pangunyêr
 pamusara: panangsul, pangrante
 pamasaran: pasamuan, pakuburan
 pamusaran: panangsulan, pangrantèn
 pamisikan: pamujan

pamêsat: paninglar
 pamastu: pamasthi
 pamêsês: pangidid
 pamusus: panguyêk, pamuwêr
 pamosèl: panistha
 pamisaya: pamandamêl, pamaeka
 pamisayan: pamirantosan
 pamusthi: pangangge, pamanthêng, panyêpêng
 pamawa: pambêkta, pangangge, ambêkta
 pamwah: panampik
 pamêwah: pangrêngga, pambantu
 pamêwêh: pangrêngga
 pamèwêh: pangèwêd
 pamuwah: pangrêngga, pakurmat, pambruwah
 pamiwaha: paprêngga
 pamiwêhan: kasaenan
 pamuwahan: kasaenan, pakurmatan
 pamuwar: pamudhar
 pamiweka: pangatos-atos
 pamwat: pamrih, pangêmot
 pamwit: pamit
 pamuwus: pangandika
 pamiwal: pangewah, pangoncat
 pamawung: pamawas
 pamalu: panggitik, pambalik
 pamulu: pasêmon, wangun
 pamule: pêparing, pakurmat
 pamoli: pamantês, pakantuk, pamurwat
 pamaliha: pamalih
 pamuliha: pamalih
 pamolihan: pakantukan
 pamalar: panjaluk
 pamêlar: pancorong, pamêkar
 pamular: panangis
 pamalad: pamodot
 pamulad: ulad
 --- 375 ---
 pamaladan: pamujan
 pamalat: pamodot
 pamilêt: pangatut, pamulêt
 pamultak: pamêpêt
 pamilawa: jagal
 pamulya: pêparing, pakurmat
 pamaluya: pamangsul
 pamaluyi: pamangsul
 pamilag: pamêsat
 pamalagar: pambêsmi
 pamalabari: ngèbêki
 pamulang: pamulang

pamulinga: pamberag
 pamêlêngan: pamujan
 pamulangan: pamulangan
 pamulungan: pamujan
 pamapak: pangarih-arih
 pamupak: pamunggêl
 pamupakara: pamulasara
 pamuput: pamungkas
 pamapas: pamancas, pamunggêl, pangrisak
 pamapasan: pangrisak
 pamupasama: pamulasara
 pamapag: pamêthuk
 pampang: pêthuk, palang, pogok, bôngga
 pumpung: tuju
 pamujur: pangujur, ulon-ulon
 pamajati: pangiring
 pamijil: pamêdal
 pamujya: pamuji
 pamijang: pamardi, pamiji
 pamijangan: pamardènan, pamijènan
 pamaya: pambêcik
 pamiyat: paningal
 pamiyaga: pamisesa
 pamayang: pangringgit, pamêkar
 pamayung: panongsong
 pamuyang: panggrangsang
 pamuyêng: pamubêng
 pamuyung: pambêndu
 pamayangan: pangringgitan, pamêkaran
 pamayungan: panongsongan
 pamenyakan: palêngan
 pamampang: pamogok
 --- 376 ---
 pamimba: pamêdal
 pamembêhan: pamêwahan
 pamembuhan: pamêwahan
 pamimban: pamêdalan
 pamêmbat: pamêndal
 pamimangan: pambêtuwahan, pangangkêran
 pamigêna: pamrih
 pamiguna: pamintêr
 pamugara: gada
 pamugari: bêbandhêm, gêgitik, ugêr-ugêr, wastaning sêkar kawi
 pamigraha: pamêngku
 pamêgat: pamisah
 pamugyat: pamingking
 pamêgêng: pangampêt
 pembah: wêwah
 pémbêh: wêwah

pémbuh: wêwah
 pambancana: panggodha
 pambancang: panyawang, pangêrêt
 pambinas: panglêbur
 pamubur: pamburêng
 pambatang: pambadhe
 pambus: anglo
 pamibisaniyan: pangeram-eram
 pambêlik: pangêlik
 pamboja: panyêgah
 pambyaha: wêling
 pambayun: susu, pangajêng
 pambiyaran: pênthèngan
 pambagi: pandung
 pamage: panambrana
 pambagya: pandum, panambrama
 pambangse: pangidung, panggêndhing
 pamang: sumêlang, mangmang
 pamong: pangêmong
 paminge: pangêthak, pamengo
 pamonga: pangêmong
 pamêngan: pambikakan
 pamangun: pambangun
 pamangcanan: panggodha
 pamêngkuh: panganggêp
 pamêngkang: pamiyak, pambênggang, kori pamêngkang
 pamêngêt: pêngêt
 pamungut: pamêthik

--- 377 ---

pamungsir: pangêlud
 pamangsul: pasêngèr, pamalês
 pamongmong: pangêmong
 pamanggah: pangisas
 pamanggêh: pamanggih
 pamanggil: pangundang, pangudang, pajanggi
 pamanggya: pamanggih
 pamangêng: pamênggah
 pamêng-amêng: pacangkrama
 pamêng-amêngan: pacangkrama
 pêng: barubah, pêtêng
 paga: pangkat, dhingklik
 pagi: enjing
 pagu: lajêr
 pêga: kukus, sumpêg, pêtêng
 pagêh: pragak, lajêr, bêtah
 puguh: wangkot
 paguhan: paguwan
 pigênu: pirêmbag
 pagunan: kasagêdan

pagundakan: bedhangan
 pagundikan: pawongan
 pagênturan: pamujan
 pagantya: panyambut
 pagindhalan: pangundhangan
 pagêr: pagêr
 pugar: jugar, wigar
 pugêr: panancang
 pagraha: panggenan
 pagêritan: panggilingan
 pagiriyan: parêdèn
 pugareyan: nama dhapuring baita
 pagakan: pragakan
 pagut: tuju, têmpuk, têmpuh, tarung
 pugut: punggêl, têtês
 pigati: sacumbana
 pagutan: tempukan, tempuhan
 pigustya: pirêmbag
 pigosthi: pirêmbag
 pigusthi: pirêmbag
 pagusthiyan: paginêman
 pagawe: padamêl
 pugal: wangkot
 --- 378 ---
 pagalan: pawatangan
 pagêlar: panata
 pagêlaran: papan paprangan, pasamuan, pagêlaran
 pagêlang: bêndu
 pagêlêng: bêndu
 pagulingan: pasarean
 pigaji: kentha-kentha
 pagyat: srawungan
 pagyut: panglèrèt, pangêdhap
 paguywan: pagujêngan
 paguyyan: pagujengan
 pagubahan: kobongan
 pêngêng: ampêt
 pegung: tikung
 pugung: puguh
 paba: pola
 pabuhayan: ênggèn bajul
 pabancana: panggodha
 pabancanan: panyawangan
 pabuncangan: pambucalan
 pambantahan: panyualan
 pabandhing: panandhing
 pabandhung: panimbang
 pabaratan: paprangan, patapan
 pabelan: palabuhan

pabilikan: paguthêkan
 pabilukan: tikungan
 pabanyu-banyu: panggenan toya, kailèn ing toya
 paboga: dhaharan
 pabongan: ênggèn toya, wadhah toya
 pabangun: adamêl
 pêtha: unthuk, èmpêr, unthuk toya
 pêthêt: pugut
 puthut: bangsaning cantrik
 pêthil: cuwil, pugut
 pang: êpang
 pêng: sumabêt, tuju
 ping: kaping
 --- 379 ---
 pung: jodho
 panga: êpang
 pangi: pangêlèr
 pango: nalika
 pinge: bodho, pethak
 pongo: bodho, anjoto
 pangha: walirang
 pangih: pasambat, pangrêngih
 panguhuh: panyurak, panguwuh
 pangohan: pangoncatan, panjêlèhan
 pangohanumahah: panguwuh-uwuh
 panghèr: pangantos
 pangari-ari: pangarih-arih
 panghèran: pangantosan
 panghrik: pangêrik
 pangharêp: pangajêng
 panghrêngih: pasambat
 punghut: pêthik, pêndhêt
 panguhut: pamêthik, pamêndhêt
 panghêtan: pandhêlikan
 punghutan: pêthikan
 punghas: sina,^[12] puput
 panghusa: pangêsah
 punghaskala: wêkasan jaman, kiyamat
 pangahisan: ilèn-ilèn
 panghwas: panrimah
 panghulwa: pangajêng, pangagêng
 pongah-pangihan: ngolang-aling
 pangaji: pangaos
 pangayah: pande
 pangahyasan: pamaèsan
 pangamban: sawiyaripun
 pangêban: pangauban, pandhelikan
 pungun: lêngêg
 pangêne: kengingipun

panguncarana: pangrêngga
 panguncang: pambucal, panyoba, panglangut, kalunta
 panguncanging lara: kaluntaning sêkêl
 pangoncang: pambucal, panyoba, panglangut
 --- 380 ---
 panguncangan: pambucalan, panyobanan, panglangutan
 pangunakara: pamatawis
 pangendrasangsara: paeka
 pangendrajala: panalika, panêlik
 pangunadika: pangangên-angên
 pangandêl: pamracaya, panglindhung
 panganti: mêm pê, pamrênah, pangantos
 panginte: panginjên, pangincêng
 pangantya: pangantos
 pangantyan: pangantên
 panginteyan: pangincêngan, panginjênan
 pangantyantyan: pangantos-antos
 pangêmis: pangical
 pungun-pungun: lêgêg-lêgêg
 pangindhatan: paoncatan
 panganjur: pangajêng
 panganjali: panyêmbah
 panganyutan: panglabuhan, panglarungan, panglarutan
 panganumata: pamawas
 panginuman: pangombènan
 panganugraha: pêparing
 panganugrahan: pêparing
 pangênthahasa: panêlanjur, pangrosa
 pangênthula: pangêndêl, panunjêl
 panguninga: paningal, pangawruh
 pangucarana: pangrêngga, pamuji, paaturan
 pangacala: panyanggama
 pangucap: pangandika, atur
 pangur: tatah
 pangre: pangênas, pangulah
 pangari: pangarih
 pangure: pangudhar
 pangruhun: pandhisik, pangajêng
 pangaran: nama
 pangurèn: pangudharan
 pangrêntêmban: paningsêtan
 pangarcana: panyêmbah
 --- 381 ---
 pangracana: pangrêngga
 pangracaban: sêsae
 pangrurah: pangrisak
 pangrarêpan: pangurêban
 pangrik: pangêrik
 panguraka: panyêgah

pangrukti: pamirantos
 pangruksa: panglêbur, pangrisak
 pangirid: pangiring
 pangarti: panyipta, pandèngêr, pangartos
 pangartika: panyipta, panggraita
 pangartiyan: panyêrêpan
 pangaras: pangambu, pagut
 pêngaras: pangambu, pagut, pangikat
 pangarsa: pangajêng
 pangarsi: pangajêng
 pangarsa-arsa: pangajêng-ajêng
 pangraswaddhikara: pangrêsula
 pangruwat: pangluwar
 pangrawit: pangrajang
 pangarêp: pangajêng
 pangirup: pangêpang, pangrêbat, pangidêr
 pangrapu: panglipur
 pangripta: pamarna, panganggit
 pangarya: pangarih
 panguraya: pamudhar, pangure
 pangurayan: pamudharan
 pangureyan: pangudharan
 pangerim: pakintun
 pangrêmih: pangarih-arih
 pangrêmpak: pangroyok
 pangrumpaka: pamarna
 pangiriman: pakintunan, panitipan
 pangorêman: kasedhihan, kaajrihan
 pangarug: panrajang
 pangargya: pangaji-aji, pangaos
 pangaribawa: panglindhih, pangabaran
 pangrêngrum: pangrungrum
 pangrêngga: pamulas
 pangiring: pangirid
 --- 382 ---
 pangarêng-arêng: bulu bêkti warni galondhong tuwin kajêng
 pangringut: pamuring-muring
 pangku: pangku, wêngku
 pangiku: pambuncit
 pangkêhan: pangkon
 pangkur: buntut, wastaning sêkar macapat
 pungkur: wingking
 pangukir: pangukir
 pangkat: tundha, undha
 pangikêt: panganggit
 pangaksi: paningal
 pangikis: pirantos
 pangaksya: paningal
 pangkwan: pangkon

pingkêl: jungkêl
 pêngkul: rangkul
 pangikal: panarik
 pangekapada: pamuja
 pangkaja: sêsotya, dalamakan
 pangkya: pangku
 pangkyak: pangku
 pangde: pandamêl
 pangudèn: pangungsêd
 pangidan-idan: panggêgila
 pangidran: pangubêngan
 pangudikan: pangangên-angên
 pangadesa: pamirantos, dalajat
 pamugasmara: pangrungrum
 pangdwa: pêsthi
 pangidung: pangidung, ngidung
 pangidungan: kêkidungan
 pangat: pidih
 pêngêt: pêthik, nalika, jumput
 pingit: kêkêr, simpên, rêpit, wêrit
 pungut: pêthik
 pungutan: pêthikan
 pangutus: pangèngkèn, pakèn, parentah
 pangisi: isi
 pangasih: poncot, sumur
 pangêsah: pangêsah
 pangêsêh: pangêsah
 pangasuh: pangrisak
 pangasih: patrêsnan
 --- 383 ---
 pangèsi-èsi: panyiya-nyiya
 pingsan-pingsan: pisan-pisan
 pangascaryyaniyan: pangeram- eram
 pangusir: pambujêng
 pangusiran: pambujêngan
 pèngsuk: benjing, tèmbe
 pangusada: panjampi
 pangasut: pangêmor, panyarub, pambanjur
 pangastuti: panyêmbah
 panguswa: pangambung
 pangoswa: pangambung
 pangiswan: pangambung
 panguswan: pangambungan
 pangoswan: pangambungan
 pangisêp: pangintip
 pangisapu: pamangku
 pangisêpan: pangintipan
 pangisya: pangambung
 pangisthi: panêdya

pangèsthi: panêdya
 pangasthawa: panyêmbah
 pangisthawa: pangèstu
 pangèwi: pangêmor
 panguwah: pangrêngga, panusun, pangoncat
 panguwahan: paoncatan, panusunan
 pangawin: pangampil
 pangawên: pangrêngga
 panguwan: pangoncatan
 pangawinan: pangampilan, tumbak
 pangawêr: pamalang, pamadhang
 pangwurus: pangêbrèh
 pangawak: pawakan, awak
 pangawikan: pangawruh
 pangawid: pangayut
 pangawat: supit, panjawat, pangapit
 pangawasa: prabawa, pangawasa
 pangawesa: pananduk
 panguwusan: pamungkasan
 pangawayawa: pangawe-awe
 pangacung: pangabên
 pangiung: pangawud
 pangul: pongol
 --- 384 ---
 pingul: pêthak, pangul
 pêngêl: pêngkêl, jungkêl, karingkêl
 pangol: pamulêt, pangrangkul, pangul
 punglu: mimis
 pangêla: pangalêm
 pangulu: pangajêng, pangêlêd
 panglih: kangêlan
 pangulah: paningkah, pratikêl
 pangêlên: pangulu
 panglantih: juru ténun
 pangaladesa: pamirantos
 panglut: rakêt
 panglawad: panglayad, paninjo
 panglwang: panglong
 panglèlèr: pangganjar, panyoba
 pangalpa: pangucap
 pangalpika: sesupe
 pangluput: dhêndhan
 pangilapwan: pambucalan, pangalêpan, pangasrènan
 panglupuy: panglêbur
 pangilapyan: pambucalan
 panglayang: ibêr
 panglampu: pangatêr, pangangkah, pamadhang, muhung
 panglimput: pangêmput
 panglamong: pangame

panglamung: pangame
 pangliga: panyamun
 pangligan: wuda
 pangling: pangucap, pangling
 panglung: pantêlung
 pangilang: panganyut
 pangulinga: pamberag
 panglinggan: pangadêgan, papan, pambabar, ujêr
 pangilangan: pangicalan
 pangulangan: pangupados
 pangipi: supêna
 pangupacarana: pangrêngga
 pangupakara: pangrêngga, pangulah
 pangupaksama: pangapuntên
 pangupadrawa: pamulasara, panglèlèr
 pangapti: pangajêng-ajêng
 --- 385 ---

pangapti-apti: pangajêng-ajêng
 pangaptyapti: pangajêng-ajêng
 pangapus: paningsêt, panganggit
 pangupasanta: pangrêngga
 pangupasama: panyuba-nyuba, pangrêngga
 pangupasoba: pamêmule
 pangupaya: pangupados
 pangipyan: pangipèn
 pêngpêng: pogok
 pangodha: pangobok
 pangadhuh: pangadhuh
 pangudhatan: panguman-uman
 pangidhêp: panganggêp, panyana
 pangudhodha: panyawuk, panyampar
 pangidhamkomala: panyidham pradapa
 pangadhangan: pangadhangan
 pangujar: pangandika
 pangajaran: pamulang, pamulangan
 pingjwan: sambutan
 pangajapan: pangajêng- ajêngan
 pangijêman: pangijon
 pangajêngana: pangajêngan
 pangaya-aya: pangaya-aya
 pangayun: pangajêng
 pangayunan: pangajêngan
 pangayun-ayun: pangajêng-ajêng
 pangayatman: panggêsangan, pangupa jiwa
 pangayap: panggrêbêg, panyowan
 pangayaya: pangaya-aya
 pangiyam: pangêcam
 pangayubagya: panêmbadan, panjurung
 poyang: sumuk, prungsang

pangunyan: pamôntra
 panganyut: pangèli, pambanjut
 --- 386 ---
 panganyutan: pangèlènan
 panganyêm: panêncêm, panyêlub
 panganyêman: panêncêman, panyêluban
 panganyang: pamboyong
 pangêmêh: basah
 pangêma-êma: pangêmi- êmi
 pangamun: panggrundêl
 panguman: pangundhat
 pangamêr: pangarih, pangarih-arîh, pamrih, pangrungrum, pangrêngga,
 pangalêm, pangangkah
 pangimur: panglipur
 pangumuran: pangènan
 pangumêk: pangubak
 pangumadakan: pangajêngan
 pangêmasan: panggenan êmas
 pangimpun: pangumpul
 pangêmpan: pamakan, pangêmpan
 pangimpêr: pangemba
 pangêmpwan: prabu
 pangimba: pangemba
 pangambah: pangidak
 pangamban: pangombèr
 pangambur: panyêbar
 pangumbaran: pangumbaran
 pangambat: pangèmbèt, panêruntun
 pangambil: pamêndhêt
 pangambul: pambantu
 pangimbal: panggêntos, panyambut
 pangambala: pambucal
 panggah: bakuh, mênjangan
 panggih: panggih
 panggêh: panggih, bakuh, ampah, pajêg, puguh, kêkah, santosa,
 pinanggih
 pangguh: panggih
 pênggah: pêngêng, ampêt
 panggêhan: panancang
 pangguhan: panggihan
 --- 387 ---
 pangan: pawakan
 panggana: èstri
 panggêndrih: kêmasan
 pinggir: pinggir
 panggarêhan: pamêngku
 panggrêrêh: pangruntuh
 panggrit: panggêrit
 pangugut: panggêtêm

pangugut-ugut: panggêtem-gêtem
 panggosthi: pangrêmbag
 panggusthi: pangrêmbag
 panggêsêng: pambêsmi
 wunggawa^[13] : wadana
 panggil: jangji, undang, kudang, malah, pinten banggi, rewa-rewa, wangsul
 punggêl: pêthêt, putung
 pangigêl: panjogèd
 pinggala: julig
 panggiling: gilingan
 panggya: panggi
 panggyat: panylèrèt, kedhap
 panggumi: pangrikat
 panggêmpung: panyêmêng, panggêsêng, panglêbur
 pinggang: lambung, sabuk
 pingging: bodho
 punggung: bodho, puguh
 pangugung: pangumbar
 pangugong: panguja
 pangêb: pangauban
 pangabar: pangabar, pangapês, panglangkung
 pangabaran: pangapêsan, panglangkungan
 pangêbêk: panjêjêl
 pangubaya: pajangji, jangji
 pangubayan: pajangjeyan
 pangêban: pangauban
 pangêbang: pangagag
 pangungun: panglêgêg
 pangangên-angên: panyipta
 pangungar: pamudhar
 pangungaran: pamudharan, wiwitan
 pangangkuh: pangangkah, pangrêngkuh
 pangingkis: pangliga
 pangungsir: pangangkah, pangêlud
 pangungsyang: pangungsèn
 pangangêm: pangêkum
 panganggêh: panganggêp
 --- 388 ---
 pangunggul: inggil, pamunggul, munggul, panginggil
 pêngung: pêtêng, bodho
 pangungang: paningal
 pangungangan: paningalan, wastaning kori
 Dha
 dhi: langkung
 dhe: dening
 dhoh: hèn, têbih
 dhuh: aduh
 dhêhêh: hèn

dhuh ah: dhuh babo
 dhuh ah ah: dhuh-adhuh
 dhihin: rumiyin
 dhuhan: adhuh, pangéran, bēncāh
 dhahina: rintēn
 dhahinawa: siyang
 dhuhur: inggil
 dhuhak: ambrodhol
 dhuhêt: dhuwêt
 dhihita: èstri
 dhahyang: arya, pandhita
 dhaèng: panji
 dhuhung: curiga
 dhan: agêng
 dhana: arta, paring, sugih, dunya, pangangge
 dhani: sae, adi
 dhanu: gandhewa, mēndhung, sorot
 dhananjaya: jêjulukipun panêngahing Pandhawa
 dhanuréndra: ngèlmining ratu
 dhanarta: arta dunya
 dhanurdhara: putus
 dhinakara: srêngenge
 dhanèswara: sugih singgih
 dhanawa: danawa
 dhanawan: arta luwih
 dhandha: gitik, sanjata, bangbang awak, dhêndha, pangabaran;
 dhandhanila: pangabaran angin
 dhêndha: gitik, sangêt, èncêp; lathi dhinêndha: lambe kaèncêpakên
 --- 389 ---
 dhandhana: dêdamêl
 dhandha-dhandhan: gitik-ginitik
 dhêndhêm: jênjêm
 dhandhang: gagak, ajap
 dhindhang: warana, aling-aling
 dhindhing: warana, aling-aling
 dhinang: nalika
 dhacah: gumêlar
 dhucung: unggul
 dhara: prawan, asor, ngasor raga, semah, wêtêng, nyêmbah, sarèh
 dhira: wani, danawa
 dhiri: adêg, awak, piyambak, nama
 dhuri: êri
 dharah: êrah
 dharan: lampah
 dharana: sabar
 dharararêm: sêmbah bêkti
 dharaka: sabar, sarèh, sêmadi, kawawa, kawasa
 dharat: andharat
 dhrêstha: siyung

dhara-dhara: kayungyun, asor- asor
 dhèryya: nyipta, kawasa
 dharma: bagus, kautaman, saé
 dharmaduskrêta: ila-ila awon
 dharampalan: garawalan, wastaning dewa
 dharmamigêna: kasagêdan
 dhik: hèn, dhuh, sangêt, langkung, nginggil
 dhaka: toya
 dhika: luwih
 dhakah: têngkar, rowa
 dhikih: ringkih
 dhik ah: hèn- hèn
 dhik ah ah: dhuh hèn hèn
 dhukut: sukêt
 dhakya: cakêt
 dhatu: galuga, ratu
 dhatan: solah
 dhatulaya: kadhaton
 dhatang: rawuh, dumugi
 dhatêng: rawuh, dumugi
 dhuskarta: botên rahajêng
 dhasta: awon
 --- 390 ---
 dhastha: ganjil
 dhasthi: piawon, paeka, alis
 dhêstha: ganjil
 dhêsthi: piawon, paeka, alis
 dhustha: awoning manah, awon, pandung
 dhasthra: dêdamêl
 dhawêh: dhawah, dhumawah
 dhawuh: dhawah, rêntah, êjam
 dhawuhan: bëndungan
 dhawak: piyambak
 dhuwak: suwèk
 dhwas: sirna
 dhiwya: langkung
 dhol: êjam kajêng nôngka minôngka pêpundhèn
 dhalêman: jrohan
 dhalang antêban: panengêraning laki rabi warni mas sêsotya
 dhap: andhap
 dhapur: warni
 dhepok: patapan
 dhadha: dhadha
 dhudhu: sanès
 dhadharanan: pêpanganan, prawanan
 dhadhak: talutuh, bêbuka
 dhudhak: rayap
 dhudhuk: dhudhah, andhudhah, lênggah
 dhadhakan: bêbuka, wêwinih, wiwitan

dhadhut: pêrêd, wêtêng ambalêndhêr
 dhêdhêt: pêtêng sangêt, keguh, andudut
 dhèdhèt: swaraning langit
 dhèdhèt erawati: swaraning langit awor angin
 dhadhali: wastaning pêksi, larud
 dhudhulang: dhulang, ambêng
 dhadhap: wastaning kajêng, tamèng dhadhap, tamèng
 dhêdhêp: rêrêp, sirêp, lêrêp
 dhadhayangan: endhangan, bêbakulan
 dhêdhêm: ngêdhêm
 dhêdhêng: têpang
 dhaya: kuwat, kidul
 dhiyas: agêng
 dhayita: èstri
 --- 391 ---
 dhyasta: rusak
 dhaya-dhaya: uwat-uwat
 dhayang: endhang, bakul
 dhayang-dhayang: bêbakul
 dhanyang: wêling, samun
 dham: anggundam
 dhama: asor
 dhumêndha: andhêndha
 dhêmar: rêmên
 dhêmit: rêmpit, lêmbat
 dthomas: wolung atus
 dhumawuh: dhumawah, mungêl, katabuh
 dhampah: dhepok
 dhampur: ulêt
 dhampit: dhèmpèt, kêmbat
 dhega: sagêd
 dhangah: blêngah-blêngah
 dhongoh: sêmbada
 dhanghyang: pandhita
 dthingin: rumiyin
 dhangacaryya: bramana
 dhêngêr: mirêng, sumêrêp
 dhêngêrakên: mirêngakên
 dhôngka: nagarining danawa
 dhangkak: bucu
 dhungkul: têluk, punggêl
 dhangdhang: gagak, ajap
 dhangdhi: anak sima
 Ja
 ja: wêdal, mêkar
 ji: ratu
 jiha: ilat
 jihuna: ilat
 jahnawi: toya, lèpèn

jahnawisuta: jêjulukipun Bisma
 jahning: toya
 johar: sêsotya
 jahid: garit, lungit, pagas
 jahat: rêngka, rêngat
 jahit: garit, lungit, pagas
 jihwa: ilat
 jihya: ilat
 jihma: panêngêran, cidra, dora
 --- 392 ---
 jan: bangsaning jin
 jana: tiyang, gajah
 janu: gandhewa
 jênu: konyoh
 juna: êjun
 junun: pana, tata, edan
 junun mukawiyah: tataning kauripan
 jênar: risak, kuning, kuningan
 janardana: jêjulukipun Prabu Krêsna
 jênêk: jênak, jênjêm, têtêp, eca
 jantra: jôntra, cakra
 jantur: sulap, panggunggung
 juntrung: urut
 jantaka: cilaka, sangsara
 jênês: rêgêd
 janawi: toya, lèpèn
 janela: jêndhela
 janaloka: jagat
 jêndhul: panjutu
 janjan: beca-bècu, sêmu, kapurônta
 jinjang: gonjing
 jinjing: cincing, jinjit
 jinêm: tilêm, patilêman, jatmika
 janma: tiyang, titis, nitis
 jinêm amrik: patilêman
 janmantara: panitisan, panuksma
 jinêmrum: patilêman
 jinêm sêkar: patilêman
 jinêm wangi: patilêman
 jinêm patani: patilêman
 jênêng: nama
 jar: warah, ujar, wicantên
 jra: jirap
 jor: asor, ngasorakên, trajang, risak
 jro: lèbêt
 jru: juru
 jara: ujar, jara
 jari: dariji
 jaro: jaro

juru: lingir, tukang, pangkat, lurah
 jrah: wradin, gumêlar, abra, kathah, sumêbar, tata, rame
 --- 393 ---
 jrih: ajrih
 jraha: wradin
 jrihi: ngajrihi
 juruha: jugar
 jarahan: rayahan
 jaran: kapal
 jrêna: suci
 jrênih: suci, bênging, rêsik
 jari: nanjangi
 jirak: kapundhung
 jirêk: kapundhung
 jêrak: jênak
 juru dêmung: tukang gêndhang, wastaning sêkar têngahan
 jurit: pêrang
 joris: kêthèk
 juris: kêthèk
 jrusan: tubusan
 jarwa: têngês
 jirap: jêjêl, gêbèl, gêlar
 jariji: dariji
 jaruju: druju
 jêruju: druju
 jurjana: tiyang awon
 jarijya: dariji
 jarya: dariji
 jrêm: konjêm, kèrêm, anjêrum, lêsah
 jarum: êdom
 jurumaha: têtindhih
 jaruman: pandoman
 jurug: lorod
 juru bêlah: pambêlah
 jring: jengkol, uwit jengkol
 jrong: êjong
 jarang: awis
 jaring: jaring
 jêrang: walêr
 jêring: jengkol, uwit jengkol
 jorong: jongkong, nama dhapuring baita
 jurang: jurang
 jurung: surung
 jaringan: jêrohan
 jaka: jaka
 jodana: ngubungi
 jat: pangkat
 jati: têngên, yêktos
 jalatarang: jawah

jaladha: mēndhung
 --- 394 ---
 jaladhi: sêgantên
 jaludha: gadhing
 jaladhara: mega
 jaludha tata gati: gadhing sami agêng panjangipun
 jaladhiyan: sagantên
 jala-jala: jêjaring
 jalya: jagung, jagung jali
 jalma: tiyang
 jêlag: nglojok
 jalagra: riyak
 jalêgong: tukang mēndhêt sato khewan
 jiling: jiling
 japa: puji, puja, muji, muja, tapa
 japaha: puji, puja
 japrêtan: jêblèsan
 japa samadi: puja samadi
 japa yoga: puja samadi
 japa mantra: japa môntra
 japa mantraya: puji kaungêlakên
 jadha: wêngku, kintên
 jodhi: tiwas, asor
 judha: dilah
 judhi: pêrang
 jêdhok: pandhokan
 jadha-jadha: guntur kêtug, mega sontên
 jêdhog: mêgar
 jadhoga: mega
 jaja: dhadha, urup
 jajana: manusa
 jajar: jajar, kêmba
 jêjêr: adêg
 jujur: lèrês, kêncêng, lèmpêng, mujur
 jajara: jajar, kêmba
 jujud: ngrawus
 jijidaran: gêgarisan, sêsipatan
 jijit: jujut
 jajawat: sêsêmon, gêgêpok, apit-apit, sêsupit
 jêjêp: dhêdhêp
 jêjêpan: sêkar injên-injênan
 jajambal: jêjambak
 --- 395 ---
 jajanggan: sosoraning wawasi
 jaya: unggul, kuwat, sakti, wênang
 jayantara: wastaning dewa
 jayantaka: wastaning dewa
 jyar: ujêr
 jyara: wulang

jaya wijayanti: langkung unggul-unggulakên
 jyalita: sorot, gêbyar
 jaya-jaya: mêmênang, ngungkulakên, ngunggul-ugulakên^[14]
 jayamêrta: sagêd
 jayamrata: wudhu, tanpa tandhing
 jum: tata
 jama: jêksa
 jamah: sundêl
 jamuh: risak
 jêmah: têmbe
 jêmêh: kêbên
 jumaha: ambênggangakên, nguwalakên
 jumanda: mancoro^[15]
 jumantara: awang-awang
 jêminul: gumolong
 jimra: limrah
 jêmar: aking
 jêmur: amor, êpe
 jumrut: jumêrut
 jamus: cêmêng mêlês
 jumawa: anjawèkakên
 jampi: jampi
 jampana: joli
 jampya: jampi
 jumiyat: nangsaya
 jumaya-jaya: amrih unggul
 jumog: anjog, anjlog
 jamuga: karana
 jimbun: kawak
 jambat: ujar, sêndhal
 jambangan: wastaning rêdi
 jag: êblêg
 jug: jog
 jaga: rêksa, mêkak
 juga: satunggil, tunggal, ijèn, piyambak, ugi, kemawon, sira
 jungan: ugi, sira
 jagra: rumêksa, jagi
 jugara: mila
 --- 396 ---
 jagra angkara: pamuja
 jagad, jagat: jagat
 jagattraya: jagat têtiga
 jagat kamuksan: swarga
 jagat walikan: swarga
 jegos: sagêd
 jugul: gudhe, boncis, bodho
 jugala: nglawani, tandhing
 jugul karayana: wastaning boncis
 jugaya: satunggil-tunggil

jagamaya: pagêr
 jibêg: susah, kêbêk
 jabang: lare
 jêbêng: ênggèr
 jêbêng: tamêng, jêmbul, sodor
 jatha: siyung, wadhah
 jathya: siyung
 jêng: suku, sang, umpak, jêngriwa-riwa, umpak undhak- undhakan
 jong: gêrbong
 jêngêr: anjêngêr
 jangka: tindak, ukur
 jêngku: dhêngkul
 jêngkar: bidhal, kendhang, kèngsêr
 jungkelang: angglewang
 jungkung: pêlêng
 jangjan: kapurônta, beca-bècu, sêmu
 jangga: gulu, gadhung, sêkar gadhung
 janggi: gulu, abrit
 jingga: jingga, abrit
 jêngge: tangi
 janggan: lunglungan
 jinggring: andhèthêng, wastaning dèdamêl ing jaman kina
 janggal: wangkot
 janggala: tunjunging tumbak, kagila -gila
 jênggala: tunjunging tumbak, kagila-gila
 janggya: gulu
 jingga maruta: jingga mônda-môndaya
 jingga môngsa: jingga sêpuh
 --- 397 ---

Ya

ya: inggih, punika, dhuh, ing, yèn
 yu: sae, kasaenan, ayu, raharja
 ye: inggih
 yah: toya
 yuh: wilujêng
 yaut: nyangking
 yan: yèn, dening, manawi, ing, nalika
 yun: ajêng
 yana: yèn, tiyang, wontên, padhang
 yuni: ngajêngi
 yana: manawi
 anak: anak
 yanda: mindha
 yande: adamêl
 yantya: sangêt
 yun-yun: ajêng-ajêng
 yunyunên: kasêngsêmên
 yar: yèn, nalika
 yarês: giris

yrujar: ujar
 yarya: ing, nalika
 yyranak: anak
 yyrarêp: ajêng
 yyrak: alun, ombak
 yyraku: ring aku
 yyrulatya: riulat
 yyrawan: awit
 yaryya: nalika
 yyangên-angên: cipta
 yyangkat: isin, wirang
 yakrak: anjêlih
 yeka: inggih punika
 yèki: inggih puniki
 yekan: inggih punika
 yakti: têtên
 yêkti: têtên
 yuti: têtên, sae, rahajêng
 yaksa: danawa
 yêksa: danawa
 yakbyat: tumêdhak, awrat
 yèkang: inggih kang
 yada: santana
 yadi: birahi, yèn
 yadu: santana, warga
 yoda: prajurit, dèdamêl
 --- 398 ---
 yuda: pêrang, dèdamêl, baris, mandos, jaman
 yudha: pandhita
 yadin: manawi
 yudanagara: jamaning nagari, lampahing nagari
 yadukula: kawulawarga
 yudasmara: sacumbana
 yudwa: kaluwihan pêrang
 yadawa kula: kawulawarga
 yadswangsa: ahli waris
 yadya: manawi, sanajan
 yadyan: manawi, sanajan
 yadiyan: manawi
 yudayana: lurah pêrang
 yudèngkatula: prang tandhing
 yata: sigêg, punika, sêmu, têtah
 yati: yaktos, pandhita, dewa
 yuta: sadasa kêthi
 yatah: sae
 yatna: èngêt, prayitna, sudhia
 yitna: èngêt
 yêtna: èngêt
 yatanya: supados

yatri: paramean
 yatur: kados
 yutta: gajah
 yatiwara: pandhita, rêsi
 yatya: yaktos
 yatma: nyawa, gêsang
 yitma: nyawa
 yatmaka: nyawa, kamulan
 yatbyat: tumêdhak, awrat
 yatang: ingkang
 yasa: damêl, adamêl, padamêlan, pêrang, griya, paès
 yasih: asih, sih
 yasan: damêlan
 yasakambang: balekambang
 yuswa: ngumur
 yusya: ngumur
 ywa: aja
 yawa: jawi, murka
 yuwa: tunggil
 --- 399 ---
 ywan: yèn
 yuwana: tulus
 yawana: jêjaka
 ywana: manawi
 ywarêp: ajêng
 ywakti: yakti
 yawat: kuwat
 yowati: prawan
 ywas: paès
 yawwat: saèstu, masthi
 yawata: saèstu, masthi
 ywagra: pucuk
 ywangên: wutah
 ywang-ywang: dewa
 yalah: kawon, risak
 yalap: mên dhêt, sakêdhap, sakêclapan, sapandurat
 yapa: puji, punapa
 yapwa: manawi
 yapwan: yèn, bilih, manawi, bokmanawi
 yapy: puji
 yapyak: papak
 yodha: prajurit, dèdamêl
 yudha: pêrang, dèdamêl, prajurit
 yadhara: ngasorakên
 yojana: paningal
 yujana: paningal
 yujar: ngandika
 yy: sae, aja, yèn
 yaya: bapa, kados, prasasat, inggih

yayi: adhi
yayah: bapa, kados
yyan: yèn
yayan: upami, kados, sangsaya
yuyun: sêngsêm
yyani: yèn
yyanya: upaminipun
yuyunên: sêmsêmên
yyarêp: ajêng
yuyut: tangsul
yyas: paès
yyasa: damêl
yaywas: sagêd
yyang: sêmbah, dewa
yyangkat: mangkat
yyang-yyang: dewa
--- 400 ---
yama: jêksa, naraka, Bathara Yama
yamani: naraka
yumana: dhanganing manah, lêganing manah, lastantun
yamêr: ngambar
yamur: kesah
yamaloka: naraka
yoga: anak, puja, tapa, titah, nitahakên
yogi: sae, pandhita
yuga: sae, jaman, môngsa
yagra: pucak
yogaddhakaya: puja samadi
yogiswara: raja pandhita, pandhita
yogasamawi: puja samadi
yogwan: kala, nalika
yugala: wangsulan
yugalani: mangsuli, nglawani
yogadharaka: muja samadi
yogajapa: puja môntra
yogya: prayogi, pakantuk
yugya: prayogi, pakantuk
yogyapara: pasang yogya
yagnyana: pakèn, budi
yogamaya: puja môntra
yogabrata: mêmuja
yang: sêmbah
yangên-yangên: cipta
yangkên: kados
yangkangên: kamitongtonên
yangde: adamêl
yangol: malêt
yungyun: sêngsêm
yangywang: siluman, suksma

yangyang: dewa
 yêng-iyêng: kaki
 Nya
 nya: parentah
 nyu: kalapa
 --- 401 ---
 nyuh: lêbur
 nyana: budi, pikir, kintên
 nyêne: nyarèhakên
 nyinaki: ngecani
 nyôndra: marna
 nyundaka: nêlik
 nyônta: nyaèni
 nyintaka: nyêkar pudhak, mêksi cêkaklak
 nyêndhu: nêsêg, andhoso
 nyèr: ngantos
 nyari: pijêr
 nyirna: ngicalakên
 nyarana: ngrêngga, ngukir
 nyurnani: nglêburi
 nyarandu: mradini
 nyêrang: nrajang, nêrak
 nyêrung: nyêngkêr
 nyarik: nyêrat, nyêngkala, nyorok
 nyartani: ambiyantoni
 nyarwe: mraduli, mawuh
 nyantrang: juru mên dhêt ulam
 nyaruwe: mraduli, mawuh
 nyarwani: ambiyantoni
 nyarawidya: nyarawèdi
 nyarwètèh: botên limrah
 nyaripit: sumripit
 nyarudhah: andhudhah
 nyarampad: nyampar
 nyarang: nyêngara, nyirik
 nyikon: nyêndhu, pandêkung
 nyakra: muwêr, walikan, nyakra
 nyakrawarti: mêngku, ngubêngi jagat
 nyakrawati: mêngku, ngubêngi jagat
 nyukma: nyamun
 nyudênta: kalapa gadhing
 nyodaka: nêlik
 nyidikara: mên dhêng, muja môntra
 nyudikarya: ngupadamêl
 nyatu: nambak
 nyitra: nyêrat, marna
 nyotyani: nucèni
 nyawo: nyampe
 nyawèni: myêmbadani, anjangjèni

nyawati: ambalangi, ngoncati
 nyawung: ngêmban
 nyèwèng: anggèndèng
 nyuluh: ngobori
 --- 402 ---
 nyuluh-nyuluh: nglêlêmês, ngrungrum, ngimur-imur
 nyalukat: nyalêmpung
 nyaliwah: nyêling
 nyup: nanyuh, nyêbul
 nyêp-nyêp: mamring
 nyêdhahi: ambêbahi, nyuruhi
 nyêdhari: nyêkapi
 nyudhat: nyudhèt
 nyidhêp: nyana
 nyidham: ngidham
 nyidhêm: nyirêp
 nyuji: nujèni, nganggit sêkar
 nyonyo: nyonyok
 nyanyah: nacah
 nyunyur: ajur, kumur-kumur, lodhoh
 nyênyêt: samun, asrêp
 nyênyêdhis: andharidhis, nglêlêthêk
 nyanyamikan: pêpanganan
 nyanyampuri: momori
 nyamuha: nyadayani
 nyamoha: nyadayani
 nyemon: ênyêng
 nyamèni: nyangkêpi
 nyêmantakên: maspaosakên
 nyamikan: panganan
 nyemot: ênyêng
 nyampur: ambawur
 nyompok: andhosok
 nyampad: ngampad
 nyêmpad: nyêmpèd
 nyêmpaluki: ngasêmi, mawali
 nyamu-nyamu: awang-awang, tawang
 nyumbana: nyanggama
 nyambit: ngêmban, nyidhuk
 nyambut: nyandhak, nyambut
 nyambuti: nyandhaki, nyambuti
 nyambang: nyambêt, tilik, nganglang
 nyugata: nyêgah
 nyibu: babo
 nyèbêt: nancut, nyangking
 nyêtha: ambatang
 nyèthi: mawongan
 --- 403 ---
 nyèthèt: wawratan

nyangkribi: ngalingi
 nyangkramani: nyanggamani
 nyingkal: mengkal
 nyungkyagakên: ngrèkakakên
 nyênggih: nyana
 nyênggut: ngrênggut, nyêbrak
 nyèngi: ngundang

1. panjrah.
2. gêdhongan.
3. : pakèndêlan.
4. trajang.
5. pakirti.
6. sumorot.
7. panggenan.
8. nêdya.
9. palaur.
10. wêkas.
11. darbe.
12. sirna.
13. punggawa.
14. ngunggul-unggulakên.
15. mancorong.

Ma
 ma: ing, dhatêng, sarta, kalayan, sira, kang, para
 mi: sa
 mo: berag, sira, sima
 mu: sira
 mah: ênya, lah, ayo, pakèwêd, sarêng
 mêh: rêmêk, mêrês
 mèh: cakêt, kirang sakêdhik
 maha: langkung, agêng, linangkung, sangêt, anjarag
 mahi: ngambah, ngidak, ambeda, nyanès, andhawahi, ambucali, nyawuri
 mahe: nyanès, ambedakakên
 maho: ngadhuh
 mau: wau
 mèha: nyukani
 mèhi: andungkapi
 moha: lumuh, nampik, murka, nêpsu, rai, riwut
 mahah: kuwur
 mahi: nusuni, mêwahi, anggunturi, ngambah, nyandhêt
 mèha: êmèh, cakêt, nyukanana
 mèh-i: nyukani
 mahuhuhung: anggarumung
 mae -erang: mêmirang
 ma-ahyas: apêpaès
 ma-ahêm: angginêm
 mahan: langkung, linangkung, kaluwihan
 mohun: nguwiti

--- 404 ---

muhun: nangis, pamit
mèhana: andungkap
mohana: êsit, sadaya
muhuni: nangisi
maenaka: ngecani
mainaki: ngecani
maandani: nyaeni
mahendra: rêdi agêng, rêdi, kaluwihaning ratu
mahindung: pangling
mahanti: nglangkungi, angantos
mahantin: pangantèn
muhantên: pêlabuhan
mahasasa: maha kawasa
maundhi: mundhi, aundhi
maendhan: anggêgila
mahanjama: nitis
mihanjuri: mangajêngi
mahanjat: minggah
mahinjêmi: nyulihi
mahêning: bêning, asuci, arêsik
mahanangkwa: wèhna ing aku
mihênêngkês: ngèndêlakên
mahacita: manah agêng
mahacipta: manah agêng
mahar: noyani
mahir: ngintên
mihêr: ngancur
mahèr: ngantos, ngêntosi
mahur: milalu
mahra: raos
mahara: ngangkah
mahera: ngantosi
muhara: palabuhan, lèlêmês, wêkasan
mahur-huran: jor-joran
mahurna: bayawara
mahardika: pandhita
mahrêt: ngandhêg, akandhêg
maharta: arta kathah
mahèr tambang: mêtêng
maharsa: ajêng, abingah
maharsi: pandhitam agêng, pandhita, pangagênging dewa
miharsa: mirêng
miharsi: mirêng
maharas: anggêpok
maharis: ngalon-alon
maharsani: ngajêngi
mahirsya: nglimputi, ngubêngi

--- 405 ---

maharsaya: nyambat
 maharsayani: ambingahi
 maherêsmi: rêmbulan, langkung asri, garwaning ratu
 maharêp: ajêng
 mahirap: kapatos
 mahurip: anggêsangi
 mahirup: ngubêngi, ngidêri
 mahurup: alintu
 maharêpi: ngajêngi
 maharêpakên: ngajêngakên
 maharja: nyaeni
 miharja: nyaeni
 maharaja: ratu
 maharjaya: ngawonakên
 mahiryya: intên linangkung
 mahrêgu: tumpang
 mahirang: wirang
 maeka: mitênah
 mahakas: agal
 mahakwèh: akathah
 mahakalana: ratu danawa
 maedan: agila
 maudan: ajawah
 mahadana: arta agung
 maodana: pêpagêr
 maudara: mumbul, lêpas, mêtêng
 maudrasa: nangis
 mahadwija: pandhita agêng, pandhita
 mahadipa: ratu
 mahadyatmika: pamêlêngan
 mahat: mêtês, mipid, ngêpuh, ngèstokakên, ngapit
 mahut: mêtihik
 mahêt: andhêlik
 mihat: ningali
 mohut: ngalap
 muhut: mêtihik, mêtihèt, mambêng, mên dhêt, mêmengin
 mohita: susah
 mahatnyaka: tiyang tani
 mahatirta: toya agêng, patapan
 mahatarêm: tiyang tani
 mihati: ningali
 muhuti: mêtihiki, ngambêngi
 --- 406 ---
 mohitasa: susah
 mahutsaha: anggota
 mahotsawa: anggota
 mahetala: bumi
 mahtali: kusir
 mahatali: kusir, wastaning kusir

mahitala: bumi
 mahatalya: kusir
 maatap: ajèjèr
 mahatapa: tapa agêng
 mahatma: wêkasana
 mahas: kesah, nusup, mèsat, lumampah, nglantur
 mahis: mili, tumètès, lumuntur
 mahisa: maesa
 mahisi: garwa padmi
 mahasi: kèsah
 mahasini: garwaning ratu
 mahasara: jêmparing linangkung
 mahasura: danawa, langkung kêndêl, dewa
 mahesada: jampi
 mahasidyana: pangagênging pangadilan
 mahastra: jêmparing
 mahas-ahasi: nglangkung-langkungi
 mahuswan: lèlêson
 mahiswara: ratu, garwaning ratu
 mahiswari: garwa padmi, garwaning ratu
 mahèswara: ratu, garwaning ratu
 mahuswasa: ngababi, andamoni
 mahasiwesa: sawêr
 mahèswa bayangan: wastaning sêkar kawi, maèsa giro
 mahsila: upami sela
 mahasya: gumujêng
 mahosyan: nyêbul
 mahusyan: lèlêson
 mahèsthi: nêdya
 maiwu: pintên-pintên èwu
 maèwu: pintên-pintên èwu
 mahawan: amargi, margèni, nitih, mahawanakên, margèkakên
 --- 407 ---
 mahuwan: oncat
 mahawira: langkung prawira
 mahuwus: sampun
 mahwastu: mituhu, miturut
 mahwisi: mantuni
 mahawêla: anggêdhêg
 mahal: awis, nyakiti
 mahala: ngawonakên, langkung awon, ngawon-awon
 miala: ngawoni, miawon
 mahêli: amalih, lintu
 mialah: ngawon
 mahêlên: ngulu
 mahuluna: ngawula
 mahalurakên: nalarakên
 mahaloka: luhuring swarga
 mahalês: asri

mahalêp: asri
 mahulap: nyawang, alintu, asulap
 mihalêp: nyaèni, ngrêngga
 mihalpa: nyuda, ngirangi
 mahalêpi: ngasrèni, ngrêspatèni
 mahêlya: êlo
 mahalêm: asri
 mahêlêm: ajênak
 mahup: mémule
 mahapi: api- api
 mahaprana: manah agêng
 mahapurusawira: prajurit linangkung
 mahapatyagnya: parentah agêng
 mihadha: miangkah, miawoni
 maedhan: agila
 mahadhana: arta agung
 mahodhana: pagêr, bêtêd
 mahadhika: nglêlangkungi
 mahaja: mêtal, lair
 mahajana: tiyang linangkung, tiyang agêng
 mahajapa: puji linangkung
 mahajêng: nyaèni, mayu
 ma-hya: nyaèni
 mahya: mêtal
 mahayu: nyaèni, mayu, ngarjakakên, nyawabi, nyumbana
 mahyun: ajêng
 mahiyun: anggonjing, ambandul
 --- 408 ---
 mahayun: ajêng
 mahyuni: ngajêngi
 mahyar: noyani
 mahyatmani: anggêsangi
 mahyas: maèsi, ngrêngga
 mahyas-hyas: maès-maèsi
 mahyasi: maèsi
 mahiyasi: maèsi
 mahyasana: ngrênggani
 mahaywa: nglêrêsakên, ngarjakakên, raharja
 mahayya: nyaèni
 mihyum: mèsêm
 mahayagnya: marentahi
 mahyang: alok, surak, nguwhu, wicantên sêru, sumbar, bêtêd
 mohiyang: eyang buyut
 mahyang-hyang: alok-alok
 mahanyana: budi linangkung
 mahêm: aginêm, angginêm, ngrêmbag, ngombe
 mahom: mujar
 mahum: mujar
 mahoman: kaluwihan, linuwih

mahamuni: pandhita
 mahamrêti: wulang linangkung
 maimpun: ngumpulakên
 mahambara: mumbul
 mahagne: anggêdhêg
 mahagnyana: budi linangkung
 mahabisan: langkung, nglêlangkuni
 mahang: alêsu
 mahung: mambêng
 mêhêng: amung
 mohang: sungkan
 muhung: amung
 mohêng: mothèl
 mahana: mogok
 mahangan: mangan
 mahungara: sêsindhenan, ura-ura
 mahingêt: ningali
 mahingêt-hingêt: nêningali
 man: linangkung, langkung, kaluwihan
 mun: sampun, nyandèkakên, sira
 mon: sanajan, manawi
 --- 409 ---
 mana: manah, pundi
 mani: musthika, sêsotya, manik, khalal
 mane: manah, mangke
 mano: nimbang
 manu: nêngêri
 mina: ulam toya, mirungga
 mêne: mangke, sumêne, sakêdhap
 mèn: ngadi-adi
 mona: ngucap
 moni: ngucap, mungêl
 muni: mungêl, nyimpên, pandhita
 munu: ngècèri
 manah: anjêmparing, galih, anggalih
 manih: abdi, para nyai
 manêh: abdi
 manoh: para nyai
 mênuh: ngèbêki
 munah: ngrisak, nglêbur
 munuh: mêjahi
 manaha: manah, anjêmparing, nyarônta, ngintên
 manuhu: ngèstokakên (tuhi)
 manahi: cipta
 mênuhi: ngèbêki, mêpêki
 munahi: nglêburi
 munuhi: mêjahi
 manahan: môngga, nyigêg, masrahakên
 manahên: mênggak

manuhanuhi: ngaruh-aruhi
manêhêr: anggêlak, nuntên, sanalika
manahur: mangsuli, nyauri
manohor: anggêlak, ngêndhak
manohara: ngarih-arih, ngrungrum, nglêlêmêsi, tanduk manis, ngrêrêpa,
ngasor-asor, wastaning garwanipun panêngahing pandhawa
manihara: manik ing toya
manuhara: ngarih-arih, ngrungrum, nglêlêmêsi, tanduk manis, ngrêrêpa,
ngasor-asor, mêmanis, sabar

--- 410 ---

manoharani: ngrungrumi
manuharani: ngrungrumi
manuhuk: nyuduk
monahkên: ngrisakakên, nyirnakakên
manahut: nyaut, nyarab
manêhasi: ngepahi
manihyus: nêbus
manih-manih: para nyai
manêh-manêh: para nyai
manigraha: sêlir
mêne: mangke
manon: ningali, têtingalan
mênan: mangke, utawi
manana: nglêbur, ngamuk, ngrisak
manunu: ambêsmi
manênun: nganam, nyulam, ngonce
manoni: ngatingali
manênêr: ngêcuri
manunuka: ambêbingahi
munindra: raja pandhita
manindya: nglangkungi, manindyakên, nglangkungkakên
mananta: nyaèni, nyarèhakên, nyirêp
manonton: ningali
manantra: ngiling-ilingi
manantya: mênggak, nguwu
manintya: mênging
manintyani: ngrêmêni
manuntagi: nyêntègakên
manantang: nantang
minanis: mêmanis
maniniswa: agêgampil
manunwa: ambêsmi
manacani: ngapus-apusi
manindha: nacad, maibên, mayu
manundha: ngundha, nungsun
manandhêh: anjujul
manandhahi: nututi
manandhaharani: ngicapi^[1]
manundhukkên: manggihakên

manindhya: langkung
 maninjo: tuwi, mêthuk
 maninjêm: tuwi
 manadya: atakèn
 --- 411 ---
 mananumata: maspaosakên
 manunumpwa: ambêbêdhag
 manunungkên: andèkèkakên
 manunungsung: anggangsa, êlêt
 monce: ngronce
 munca: ambuntut
 mancah: miyagah, mancas
 manacah: mangan, nacad, udamamah
 manêcêhakên: ngèwêdakên, ngribêdakên
 mancana: anggodha, ngrêngga
 mênca: anggodha, ngrêngga
 mancono: malêthung
 mancur: sumorot
 mênzir: nyêmoni
 muncar: mubyar, mancur, mudal
 mancuri: nyidra
 môncaradya: môncanagari
 muncak: mucak, mêt-hit
 mancas: nugêl
 môncaswara: swara warna-warna
 môncawarna: rupa warna-warna
 môncawara: anjapani, ngetang
 mênzil: misah
 manaca: nyuthat
 manicip: nêsêp
 muncang: ambucal, nyoba
 manèr: ngartos, nèsèr
 manor: ngasor
 mênêr: mênêng, ngênêr
 mênur: wastaning sêkar
 manari: nantun
 manaru: nyaru
 maniru: nelad
 manêru: mênêng, nyrêmpêng
 manarih: ngêtog, nuntun
 manaruh: andunungakên
 manirah: minggir, tinjo
 manêrêh: nuruhi, dhumawah
 manaruhi: notohi
 manruhkên: andhawahakên, nuruhakên
 --- 412 ---
 manêrêhkên: andhawahakên, nuruhakên
 manruhakên: ngrêntahakên
 manurun: nurun

manuruni: nuruni
 manrari: nulari
 manarik: narik, ngikal
 manaraki: nyiyami
 manarka: nyana
 manêrka: nyana
 manurut: nurut
 manrus: nêrus
 manêras: nandhês
 manêrus: nêrus
 maniruskên: nipisakên
 manirwa: nelad
 manarawang: narawang
 manrapi: matrapi
 manrapakên: matrapakên
 manèryanakên: masrahakên
 manrayani: nulungi
 manaramani: ngrubani
 mênêr-mênêr: ambêbênêr
 mênêr-mênêrakên: mandêng-mandêngakên, ngênêr-ngênêrakên
 manêrêb: nyakot
 manrang: nraja,^[2] nunjang, madhangakên, mingkasakên, andhanganakên
 manarang: narang, nyêngarakakên, madhangi
 manêrang: nrajang, nunjang, madhangakên, ningkasakên,
 andhanganakên
 manik: musthika, sêsotya, manik
 manèk: mènèk
 manuk: nuwêk, pêksi
 minak: eca
 menak: sakeca, mukti
 mênuk: mocot, andudut
 maneka: beda-beda, warni-warni, nyanès, miji
 minaka: minôngka, dumadi, dados
 menaka: wastaning widadari
 manêkani: murugi, andhatêngi
 --- 413 ---
 maneka-neka: warni-warni
 manêkêr: nêngkêr
 manakara: nyikara
 manut karta: ngrêngga
 menakak: eca
 minaki: ngecani
 menaka: jênak
 menaki: ngecani
 manêkakên: andhatêngakên
 manukitara: ngrêmêni
 manakiti: nyakiti
 manakuti: ngajrihi
 manukwinuk: tuwêk-tinuwêk

manikwakên: nglêpatakên
 maneka warna: mônca warni
 minakala: sawêr
 manukma: nitis, nêlak, nyamun
 manikmaya: musthika linangkung sêsotya gumilang, sêsotya linangkung
 manêkung: mêngêng, nyêrêng
 manda: alon, lirik, watawis, mônda-mônda, cahya, sumorot, nguwh, rada
 mandi: linangkung, ampuh
 mande: adamêl
 mônda: alon, watawis, rada
 mênêd: ngrêngga
 manada: nyuwara
 mandah: luwih, môngsa
 mendah: endah
 manêdah: nêdahakên
 mandaha: ngadêg
 manuduhi: nêdahakên, nudingi
 manuduhakên: nêdahakên
 manduhkitani: mrihatosi
 mandahut: ambêdhêl
 mandahwi: mraduli, maèlu
 mandon: antuk, nglurug, mandana, ruwêd, bundhêt
 mandani: nyaèni
 mandanur: mulang ngèlmi
 --- 414 ---
 mandanayun: susah, ruwêd ing kajêng
 mandar: malah
 mindêr: midih
 mêngdir: mêngcil, mêngcir
 mandra: luwih, sugih
 mendra: oncad, lindri, istha, sêmu, mingit
 môndra: luwih, sugih
 mundra: sarat
 manidra: nyilib
 mandara: paès, konyoh, pangrêngga
 mandari: mimi
 mandira: kajêng wringin
 mindara: kapithing
 mandranakên: nyabarakên, nyarèhakên
 munduran: unduran
 mandrasa: anglangkungi, nêrus
 mendrasana: pajungutan
 mandrawa;: têbih, tangèh, misuwur
 mandêrwa: andarbèni
 mandrawina: ngombe
 mandarwya: adarbe
 mandarwyala: andarbala
 mandrajit: trahing linangkung, linangkung ing cipta

mandriya: anggalih
 mendra-mendra: mingit-mingit
 manduk: nuju
 mindaka: midih, nindhih
 mendaka: cêmpe
 munadika: nyipta, ngangên- angên
 mandakini: balekambang
 munadikani: nyiptani
 manadukara: anjurungi, ambiyantoni, nyaèni, ngalêm, lirik, manis
 manidikara: muja môntra
 manduki: ngèngingi, nuju, nglêpasi
 mandakiya: balekambang
 mandadal: mancal
 mandadya: dumadi
 manduta: ngutus
 mandasa: nyadasa
 mandasih: ngawula

--- 415 ---

mandewasraya: mêmuja ing dewa
 mandewa puja: mêmuja ing dewa
 mindêl: kèndêl, mindêli, ngèndêli
 mëndil: mêthil
 mandêlwa: èngêt
 mandalya: mandêng
 mandêlêm: kèndhi
 mandipani: madhangi
 manaddha: wicantên
 manaddhawara: matur
 mandhya: nglangkungi, sangêt
 mandaya: mirantos, maeka
 manidyasani: ngadili
 manidyakên: nglêrêsakên
 mandyokarakên: masajakakên
 manudyat: andudut
 mandyopara: mabêni
 mandam: kados dilah
 mandama: nisthakakên
 mandêmak: nubruk, nyandhak
 mandaga: anjêjak, mancal, mancad, ambalik
 mandabagya: ambagèkakên
 môn dabagya: ambagèkakên
 mundang: ngundang, ngaturi
 mëndêng: muja
 manut: kèli, anut, katut
 minat: pêparing
 mênêt: mênêt
 manta: luwih, kaluwihan, putus, nglangkungi
 minta: nata, môntha, matah, nênggênah, anjaluk, nglugas
 manita: angraita

maniti: gajah
 manatih: nimbang
 mintuhun: mituhu
 mantihanta: linangkung
 mantihantya: nglêlangkungi
 mintuhya: mituhu
 --- 416 ---
 mantan: kaluwihan, karana, nata
 mantên: mantun, intên, sêsotya, jumantên
 mantana: jumantên
 mintana: mranata
 mintuna: mimi, kêmbat
 mantoni: ambantoni
 mintonakên: katingalakên, nêdahakên
 mantar: ambantêrakên, manjangakên, nglanturakên
 mantêr: manjêr
 mintar: kesah
 mintêr: anggunani
 mêntar: nyigar
 mêntèr: mangêt-mangêt
 mêntur: ambandhêm
 mentar: kesah
 mantra: ungêl, kêcap, gatra, japa
 mantri: mantri
 môntra: ungêl, kêcap, gatra, japa
 mintir: lumintu
 mantra: nyêrat
 mêntura: nglêlêmêsi, cêplok
 manuturakên: ngêutakên
 mastarakên: ngantawisakên
 mantrastungkara: pandonga
 mantrasamadi: japa môntra
 mantri wisesa: patihing ratu
 mantrya: mantri
 mantri muka: patihing ratu
 mantri mukya: patihing ratu
 mintaraga: mêsu awak
 muntrêng: tiyang mêdêl
 mantêk: sangêt
 mantuk: mantuk
 mantaka: kaputusan
 mintrik: alus, ngrawit
 manuti: nuruti
 mêntas: nyabrang, mêntas
 mantasa: nyabrang, èstri
 manêtês: ngrujit
 mêntasi: nyabrangi
 muntwani: ngèbêki
 mantwak: mantuk

--- 417 ---

mantal: sadhengah
muntap: ngatêr, nungkak, ngungkak, mubal
manutup: nutup
mantya: langkung, sangêt, nglangkungi
mêntya: nêlas
manteya: ngluhurakên
mintaya: nyênyambat
mantyan: langkung
mantyani: nglangkungi
mantyanta: nglangkungi
mantiyanta: nglangkungi
mantyantya: nglangkungi
manatyakên: mêdalakên
mintyaskên: nguncupakên
manatmata: ningali, ngidhêp, apratela
mantaga: ambrêngkang
muntab: mubal, murub, mancur, mancorong, ambèr
mantang: ngèrèk, narik
manting: nandhing, ambanting, adhawah
manis: lêgi, èstri, nyilib, nyamur
manês: andhêlik
manasi: manasi
manusa: tiyang, supe
manêsêhakên: ngèwêdakên, ngribêdakên
manasani: ngawasani
manasar: nasar, nisip
mansud: sumêdya
manèstyakên: nyiyosakên
manuswa: tiyang
muniswara: raja pandhita, pandhita
manuswakên: andhosokakên
manêsêl: nalôngsa, nunjêl
manusup: nusup, ngliwati
munisapa: êsoting pandhita
manasya: susah
manusya: tiyang
manêsêb: nêmpuh
manawa: manawi
maniwi: sowan
manêwah: nêbak
maniwani: nyewa, ngêlêt
manawur: nyêbar
muniwara: pandhita agêng, pandhita
manawak: nyudhat, nglèmbèt

--- 418 ---

manwakên: ngutahakên
manewakên: nyowanakên
manwadani: ngêlongi

manawadi: maoni
 manawat: nyawat
 manawawi: ngrujuki
 manawawani: nyêmbadani, nglawan
 manawawakên: mrayogèkakên
 manawawyakên: nyumanggakakên
 manwali: noli
 manawyarkên: nawèkakên
 maniwyakên: nyowanakên
 manwagata: nyuguh
 manwab: nêmpuh
 manwabawa: muktèkakên
 manawang: asawang, kados
 manawung: nganggit, ngambêt
 manol: mulêt, ngrangkul
 manali: ngapusi
 manali-nali: ngapus-apusi
 manuluh: andilahi
 manoli: noli
 manêlahi: marabi, madhang, ambalêrêngi
 manêlêhi: madhang, nyoroti
 manalahkên: nyèlèhakên
 manêlên: ngulu
 manalandangi: nandang
 manular: niru, nurun, nglabêti
 manulak: nyêngkah
 manalikrama: ambêbujuk
 manilakrama: apitakên
 manêlêd: nyêlêd
 manulad: niru, nurun, nganggit, upami
 manêlati: marabi
 manulusakên: andumugèkakên
 manulup: nabuh
 manalimur: nyênjamur
 --- 419 ---
 manalimpang: nalisip
 manilib: nyilib
 manalang: nanggêl
 manulung: wangsit
 manêlangi: anggêntosi
 manèp: nglimpe
 manapa: nyapa, nyupaosi
 manapu: ngrapu, ngulapi
 manipi: amôngsakalani
 manipah: numpang
 manapih: nyapih
 manêpêr: nusup, kasipêr-sipêr, kasusup-susup
 manêpak: nêbak, napuk
 manupaka: ngrêngga

manaput: nungkêb
 manipis: nipis
 manapwa: ngulapi
 manapalakên: mrayogèkakên
 mompyor: mompyor
 manapang: nêmpuh
 mandha: asok
 mandhi: mandhi
 mandhe: géguling, ngupamèni
 mindha: ngèmpêr, nganggit, mêtha, mirib, kados, prasasat, bodho, ngêjum
 mendhe: mêdhang
 mundha: ngundha
 mundhi: nyunggi
 mundhu: wastaning woh
 mindhah: ngalih, ngêlih, malih
 mêndhih: ngêndhih
 mêndhuh: apradapa, nyadham
 mundhuh: ngundhuh
 manadhah: mangan, atadhah, manadhahi, makani
 manêdhuh: nêruhi
 mindhahi: ngalihi, ngêlihi
 mindhuhur: manginggil
 mendhan: ngupamèni
 mundhôngdha: ngundha-undha, nguncal- uncalakên
 mandhiri: ngadêg
 mandhirya: ngadêg
 mandhiryyat: ngirid
 mandhika: nukangi, andhukuni
 --- 420 ---
 mêndhak: mêndhak
 mêndhêk: mêndhak
 mêndhaki: manggihi
 mêndhêki: manggihi
 manêdhak: nurun, nuruni
 manadhukara: anjurungi
 mandhakakya: sêkar môndhakaki
 môndhakakya: sêkar môndhakaki
 mandhakiya: sanggar pamujan, balekambang, pajungutan
 mandhakyastuti: sanggar pamujan
 mandhakiyastuti: sanggar pamujan
 mindhit: nyangking
 mindhat: mingkêd
 mèndhit: nyangking
 mundhut: mêndhêt
 mandhata: mabêni
 mandhala: pulo, jagat, ênggèn, pêpunthuk, sadaya, ubêng, prênah
 mandhalika: wastaning sêkar
 môndhalika: wastaning sêkar

mandhalêm: mêtêk
 mandhêmi: ambêndhêmi
 mandhaga: pantês, asri
 mandhegani: nindhihi, mintêri
 mandhêng: nandhing
 mandhung: miji
 mendhang: nyumbana
 mendhung: nyumbana
 mondhung: numpang
 mundhing: maesa
 mundhung: numpuk, anggênêng, nunjêl
 mênêdhêng: nyêdhêng, birahi
 manêdhêngi: nêngahi
 manija: nêdya
 manoja: ngambah
 panuji^[3] : nujèni, ngonce
 --- 421 ---
 manuju: nuju, anjujug
 mejuh: misuh
 menjuh majanjan: cacah-cucah
 manjana: nitis
 manjinah: ngijir
 manjanma: nitis
 manjor: munggul, ngungkuli, ngêsorakên, nuju
 manjur: nglojok
 manjara: ngunjara, anggêdhong, ambêlok
 manjuru: masanggrahan, jagi
 manjrah: anggêlar, gumêlar
 manjrahakên: nganjrahakên, ngatingalakên
 manjuri: mangajêngi
 manjarwa: abêlaka
 minjurag: mingsêr
 manjirêbi: anggirên-girèni
 manjat: minggah, mancad
 manjuta: andilahi, kados dilah
 manjêtung: anjêngêr
 manojawani: wartaning rata
 manjawat: anjawat
 manjum asta: anjum tangan
 manjalma: nitis
 manjijit: anjujut
 manjum: ngêlus
 minjêm: gumantos, anggêntosi, nyambut, atinjo
 manjamalani: anggêbagi
 minjêmi: anggêntosi, nyambuti
 minjêmakên: angêntosakên, nyambutakên
 manjing: malêbêt
 manjung: mancud, mangul
 mènjèng: lonthe, kènès

manjangi: manjangakên
 munya: mungêl
 manyaritakên: nyariosakên
 manyaritakna: nyariyosakên
 --- 422 ---
 banyak-manyak: mindhik-mindhik
 manayut: mambêngi
 manayuti: ngampah
 manyasat: niasat
 manyasakên: nyaosakên
 manyawêhkên: mëlèhakên
 manyup: andamu, nyêbul, nabuh, ngêpêti, napak, anjog
 maniyup: andamu, nyêbul, nabuh, ngêpêti, napak, anjog
 maniyang: ngadêg, ngadêgêkên
 miniyung: nyanggi, ngapit
 manyangi: nyuruhi
 manyangêngi: ngeram-erami
 munnya: mungêl
 manêmu: manggih
 manomah: nêtêpakên
 manman: kalangkung- langkung
 manamun: ngrawati, nyidhêm
 manêh-manêh: cèthi
 manimantaka: wastaning nagari Imaimantaka
 manamak: natcêp^[4]
 manmata: sasmita
 manumusi: nulari
 manêmwa: manggih
 manômpa: nata, nyanggi
 manumpah: nguman-uman
 manampar: nyambêr, nyampar, nyaut, ambandhêm, nampar
 manimprat: nêpak
 manimprut: napuk
 manampeka: mitênah
 manumpêt: ngumpêt, ambalik, nungsang
 manumpal: nyarah
 manampyakên: andumugèkakên
 manumpangakên: nututakên
 manêmya: manggih
 manimaya: musthika linangkung, sêsotya, sanjata cundhamani
 manam-manama: nganam-anam, mêmantês
 manambe: mêling
 manambah: ngambah
 --- 423 ---
 manambêh: mêwahi
 manêmbah: nyêmbah
 manêmbaha: nyêmbah
 manêmbahi: morosi
 manimbun: numpuk, ngurug

manambrama: ambagèkakên
 manambodana: nêmbung
 manambut: nyandhak, nyêpêng
 manimbat: nglimbang
 manimbal: nglimbang, nglawan, nglunta
 manambya: nyambi, mêling
 manambaya: wangsit
 manambiyat: anggendhong
 manambayang: nglayang
 manambang: nangsuli, nyambêt, tuwi
 manambêng: ngalingi, nawingi
 manambung: nyambêt
 manêmbang: anggitik
 manêmbung: anggitik
 manambangi: nyambêti, nangsuli, nuwèni
 manêgah: nyêgah, nyuguh
 manêguh: nahanakên
 manêgah-nêgahi: nyênyampuri
 managraha: anênggani
 manigraha: nyukani, angganjar, maringi nugraha
 manugraha: nyukani, angganjar, maringi nugraha
 manugrak: mucak
 manigas: mancasi, nigas
 munagya: mujèkakên
 manub: nrajang, nêmpuh, ngrubung
 manêbah: nêbak, nêbih
 manabda: wicantên
 manubada: nyantosani, akêkah
 manobawa: osiking manah, ngatingalakên solah, muktèkakên
 mênêb-mênêb: nganam-anam
 maninging: nèthèk
 manang: anggarang, nimbali
 minang: nglining, milih, nyoba, pundi
 minung: anjêngglung
 --- 424 ---
 mênang: unggul, misesa, kawasa
 mênung: ambêningi
 mênêng: antêng, kèndêl
 menang: nglining, nginang
 monang: ngucap
 moning: ningalai
 monêng: kangên, susah
 manangi: nêsêp
 minangi: ngundhang
 manangindriya: hawaning manah
 manungka: nungkak
 manungku: mêlêng, mêngdêng
 minangka: minôngka, dumadi, dumugi
 maningkah: atata-tata

minangkana: mêkatên, kados makatên
 minangkani: andumugèni, andhatêngi
 manêngkar: mênçar
 manêngkêr: nugêl, ngurung
 manêngkêri: nugêli, ngurungi
 manungkrak: malangkring
 manêngkêl: nugêl, nêngkêl
 manungkal: andhungkar
 manungkul: nglimpe
 manangkil: sowan
 manangkêp: namplèk
 manungkap: andungkap
 manangkêb: nutup, minêb
 manêngkung: nyêrêng
 maningid: andhêlik
 manangtang: nantang
 maningting: pêksi puyuh
 manangis: nangis
 manungsa: tiyang
 manangisi: nangis, nangisi
 manungsapada: jagat
 manungsêmara: manungsmara, mêmuja, nyipta
 manungsung: mêthuk, nungsung, dhumatêng
 maningali: ningali
 manangga: nyanggi
 mananggah: nuju, nangkis, nyanggah
 mananguh: nuju, mambêngi
 mananggêh: nuju
 mangguhi: mambêngi
 manênggahi: ngampah
 mananggêni: magoli, ngandêlakên
 --- 425 ---

mananggrahani: ngrabèni
 mananggul: nangkis, mambêngi
 mananggulangi: mujadahi
 managgap: atampi
 maninggyakên: ngluhurakên
 mananggama: nyumbana
 maninggug: nyinggit
 mananggung: mambêngi, nanggêl, nyanggi, ambopong, manggul
 manungi: munjuli
 monang-onang: ngucap-ucap, mêmuni
 maca: ngungêlakên, maos
 macu: nyikut
 mêca: mêthèk
 mucih: malêri
 macahi: malêri
 macuhi: malêri
 maca udrasa: nangis

macintra: ngrupa
 macintya: nyaèni, ngrêmêni
 macondhang: ngrisak
 macundhang: ngrisak
 micondhang: natoni, ngèngingi
 macunyat: mlothot
 mêcir: nyamur, panjila, nindhih
 macari: ngupados
 macuri: acidra, golong
 macarana: ngrêngga
 macarita: acariyos, matur, nyariyosakên
 macuring: anggêndhing
 macarêngya: ngradin
 mêcuk: mêcok
 mocok: nigas
 mucak: mucak, tapa wontên pucaking rêdi
 macêki: malêri, mambêngi
 macèt: towong, nowongakên
 macetani: nowongi
 macatya: mêdhar
 macawi: asawud
 macawiri: ngrêngga
 macala: mindha, malih
 --- 426 ---
 macêla: acacad
 micala: nyumbana
 macala-calan: salin-salin
 macêlor: bandrèk
 macalang: masang
 macalang tingal: masang tingal, acêcala, kèngkènan rumiyin
 mucap: ngucap, nyêbut
 macapi: akudhung, acaping
 macipa: sêrat waosan
 micapa: nubruk
 macapi-capi: akêkudhung, acêcaping
 mucapi: micantêni
 macapya: akudhung
 macêm: ngungkêb, nyêlub
 macamana: rêraup
 macêmêr: linyok, arêgêd
 mucang: nginang
 macangkrama: amêng-amêng, pêpacangan
 mar: gumêtêr, êmar, kumêssar, lêsu, mibêr, ngambar, arum, sêdhih,
 mradini
 mêr: bacin
 mèt: ngantos
 mor: nunggil, amor
 mur: kesah, mibêr, mêsat, pêsat, ical, kendhang

mara: supados, panalika, sakêdhap, amrih, kala, dhatêng, murugi,
 mangsah, ambagi, majêng, ingsun, ayo, sabarang, anggènipun, jumantên,
 mancorong, nyuda, dewa, mara nguni, kala rumiyin
 mari: mantun, ical, padhang
 marê: kumêsar
 maru: timbang, tandhing
 miru: nglêmpit
 mèru: rêdi, rêdi Mahamèru
 mora: amor, nunggil, ngêmori
 mura: kesah, ical
 muri: ngesahi, ngluluri
 --- 427 ---
 mure: panjang, modot, moncèr, nglacèr, badhe, andudut, ngudhari,
 mudhar, mêdhar
 muru: ngêbang
 mrih: nêdya, murih, mên dhêt
 marah: ngangkah, abrit, nêdya, awarah, asanjang, nglowah, nakêr,
 mangkat, mulang
 mirah: mirah, murah, abrit, anggèr
 murih: amrih
 mriha: nêdya
 marahi: nanjangi
 marih-arit: ngrêrapu, ngasih -asih
 marahakên: nanjangakên
 mrihan: nêdya
 mraharana: mêlêng
 marêhakên: murugakên
 mrahat: kados tiyang urakan
 mriawak: piyambak
 mrailang: nyirnakakên
 maraup: araup, asêsuci, ngrangkul
 marhyak: kumêlun, kumêbul
 mrih-mrih: amrih
 marah-marah: nênancangi, ambranang
 maran: mantêp, têtêp, langkung, lajêng, supados, mangsah, lajengan,
 nuntên
 marên: padhang
 marna: ngrupa, rêngga, ngrumpaka, nganggit
 marana: mrika, mapan, pamangsah
 marêni: murugi
 marnani: marnèni
 mranani: ngèngingi
 mrancana: anggoda
 mrandani: marnadani, ngayoni, nandangi
 marindang: anggorèng
 marèndèngi: mêmiringi
 mranata: nata, andum, ngabêkti
 maruntus: marêntul
 marcu: latu, latu upas

--- 428 ---

murca: ical, kesah, pêjah, kalêngêr, dhawah, andhawah, mubyar, mancur, kapatos

maracana: ngrêngga, nyêmbah, muji

mracôndha: nglesus, angin, pangabaran

mracondhang: natoni, ngèngingi

mracundhang: natoni, ngèngingi

mracara: micara, ngrêngga

mracura: mrayogi

mracika: kalajêngking

mrêcukundha: jêjulukipun Bathara Guru, wastaning bale ing kadewatan

marcadi: mracaya

mracadi: mracaya

marcat: malêsat

murcat: pêjah

murcita: kalêngêr, dhawah, sirna, musna, susah

mrêcita: cacing

marcapada: jagat

marcaya: amracaya, ngandêlakên

marar: malah, anjaluk

marir: andalir

mirir: nglingkab, nglèwèr, sumilir

mori: nunggili

maruruhi: andhawahi, andalèwèri

mariri-riri: alon-alonan

mararakan: lêlarikan

merakên: ngantosakên, ngêntosi

marurut: mrucut

mirurut: mirut, anjêngkêrut, ambathuthut

mararas: asri

mariris: anjêjawah

marwa: imbang, maro

maririwa: api-api

mêrêwah: andhawahi, ngrêbahi

marwana: maro

mêruwat: ngruwat

mêruwag: nyêruwag

marya: mantun

murya: ngatingal

muryani: miwiti

mararyyan: kèndêl

mararyyani: ngèndêli

--- 429 ---

muryang: asumbar

mararêm: ngrêrêpa, ngasih-asih

marêrêm: sidhêm, lêrêm

marar-marar: anjêjaluk, malah-malah

muriring: marinding, kêkês

mariringin: panglipu^[5]

mrak: pêksi mêrak
 mrik: ngambar, arum, wangi
 mrêk: nyakêt
 marêk: nyakêt, nyakêti, marak, sowan, ngadhêp, nêmpuh
 marok: ngrukêt, sundhul, srawungan
 mirak: sarêng
 meruk: menggok, ambalêrêt
 murak: ngrisak
 murêk: ngrukêt, rukêt, munggêl, nyêlaki
 murka: murka
 marke: ngumêsarakên
 mraka: nyêlak
 murke: nyirnakakên
 marika: mila, makatên punika
 mareka: nyêrat, mandamêl
 mariku: dhatêng ngriku
 marakèh: tiyang kundhi
 mrakahyang: asurak
 marêka: nyêlaki
 marêki: nyakêti, ngadhêpi, nyowani, ngampingi, nampêki, nyêpaki
 murêki: ngrukêti, munggêli
 marêkan: nyèthi
 marêkakên: ngêmpakakên, nyêlakakên, ngaturakên
 markata: murub, mancorong, sumorot
 marakata: murub, mancorong, sumorot
 mraksa: ngosikakên
 maraksa: ngrêksa
 markawat: ngrasuk
 mrakosa: gumludhug
 mardi: midih, mudhar, nêgês, nêgêsi
 mardu: lêmês, alus, arum
 mêrdu: midih, mudhar, nêgês, nêgêsi
 --- 430 ---
 mêrdu: lêmês, alus, arum
 murda: sirah, pangajêng, nungkuli
 murud: mundur, musna, ical, kesah
 marada: mraos
 miruda: minglar, ajrih, oncat, minggat
 mardana: angganjar latra^[6]
 mêrdana: angganjar yatra
 mradana: angganjar, murub, gumingsir
 maradin: nyaèni, ngradin
 mradondi: mabên
 mardika: miji, mijang, nêgêsi
 mradika: miji, mijang, nêgêsi
 mêrdika: miji, mijang, nêgêsi
 mradaksa: mikêkahi, anjênêngi, mantês
 mradêksa: mikêkahi, anjênêngi, mantês
 mardata: mabên

mêrdata: mabên
 mradata: mabên
 mêrdesa: môncadhusun
 mradesa: môncadhusun
 mardawa: lêmbat, lêmês, nglêlêmêsi, ngêlus
 mêrdawa: lêmbat, lêmês, nglêlêmêsi, ngêlus
 mardawani: nglêlêmêsi
 mêrdawani: nglêlêmêsi
 mradipta: murub, gumêbyur^[7]
 mardya: mêrdi
 mêrdya: mêrdi
 mradya: midih
 mardaya: anggalih
 mêrdaya: anggalih
 mradongdi: mabên
 mardôngga: gamêlan
 mêrdangga: gamêlan
 mrêdangga: gamêlan, têtabuhan
 mradôngga: gamêlan
 mrat: amot
 mrêt: nyêrêt
 mirit: ngurut, ngèmpêr, nulad
 mirut: katut, ngatut, kèlu
 murit: sêsupe
 marta: asrêp, toya, gêsang, mulang, wulang, tata, bêning, jampi,
 anggêsangi, anuntên
 --- 431 ---
 mrêta: asrêp, toya, gêsang, mulang, wulang, tata, bêning, jampi,
 anggêsangi, anuntên, kasaenan, langkung
 mrêti: wêwarah, wêwulang, mulang, nanjangi, pawartos, mrêtosi
 mêrta: asrêp, toya, gêsang, mulang, wulang, tata, bêning, jampi,
 anggêsangi, anuntên, ngrapu
 mêrti: wêwarah, wêwulang, mulang, nanjangi, pawartos, mrêtosi
 murta: ical
 murti: sangêt, amor, gumolong, tunggil, linangkung, cêcak
 mrata: sangêt
 mrati: ngawrat-awrati
 marata: aradin, mradini, numpak rata
 mirata: maras
 maruta: angin, ngalih
 murtaha: marasêpuh
 mratihatani: nyantosani
 martana: kauripan, nglajur
 martani: anggêsangi, mituturi, nanjangi, ngasrêpi
 mratanu: ambêsmi
 mrêtana: kauripan, nglajur
 maratra: mêtahi
 martaka: sampurna
 mratêksa: maspaosakên

mrataksya: maspaosakên
 mratita: nyantosani
 maruta tarik: prahara
 mratisara: mikêkahi
 mratisura: ngawasi
 mratistha: nglabur
 maratistha: metangi
 marutowan: angin
 martalulut: anggulang gêsang
 mratapa: atapa
 mratapi: atapa
 marutpala: angin silir-silir
 --- 432 ---
 martyu: latu upas, latu, jêjulukipun Bathara Kala
 mertyu: latu upas, latu, jêjulukipun Bathara Kala
 mrêtyu: latu upas, latu, jêjulukipun Bathara Kala
 murtya: sangêt, amor, nunggil, ical
 martyani: nyaèni
 martyakên: martosakên
 mratyaksya: maspaosakên
 mratyaksakên: maspaosakên
 mratyasya: maspaosakên
 mrêtyujihwa: wastaning jêmparingipun Arjuna
 mratyujiwa: wastaning jêmparingipun Arjuna
 martyuguna: jêjulukipun Bathara Guru
 martima: mêtha golèk
 martamwi: maratamu
 mrêtamaya: langkung sae
 maratab: nêratab
 mratêngga: sumringah
 maras: nyukur, mawas, anggêpok, ambênthuk, nimbangi
 miras: nigas, merang, ngiras
 mêtês: mêtêsu
 muras: nglêbur
 marus: êrah
 mrêsa: mêtês
 marasa: ngraos
 marusa: mêtêsa, misesa
 mirasa: eca, miraos
 murusa: mêtêsa
 mrasandhani: mratandhani
 mrascaya: mracaya
 marsuka: rumêsêp, nyukani
 marsada: anggêdhong
 mrasada: anggêdhong
 mêtêsa: anggêndhong
 marsudi: ngungsêd, mêtêsu
 mrasadu: mrasabêni
 mrasidakên: nglêstantunakên

marsudya: ngungsêd, mêsu
mmasudya: ngungsêd, mêsu
mmasadya: mmasabêni
--- 433 ---
mmasidya: nglasantunakên
mêrsudya: ngungsêd, mêsu
mrasta: ngrampung
mrêsti: kados lintang
mursita: nyipta, ngandika, muja, pamujan, marna, nganggit
marusit: asungil
mrastawakkên: maspaosakên, nelakakên, anggênahakên
mrêsa: ngêpuh
murasi: ambrêsihi
mmasaswakên: maspaosakên
mmasasulani: mratikêli
miraswa: miraos
muriswa: wawratan
marswakakên: nyêrêpakên
marusul: andharusul
mmasapani: malêri, ngipat-ipati
mmasayaka: anjêmparing
marasma: kirang budi
marisib: nalisib
mrasthi: nêdya
marsinggih: ngluhurakên, ngèstokakên, aganjar kalênggahan
mêrsinggih: ngluhurakên, ngèstokakên, angganjar kalênggahan
ma-rwa: timbang, maro, wiwit, ngrêngga
mrawa: sumorot
mêrwa: ngrêngga
murwa: miwiti, wiwit, nêmbè, ngrêngga, mangetan
mur-wa: mênndêm
murawa: mungêl, jêjêl
marwah: andhawahi, ngrêbahi
marwana: maro
marwani: ngêmbari
mrawani: nyoroti, nyawabi
mruwun: anjêgrig, mrajak
mirwani: ngaping kalihi
mirawani: nyaèni
murwani: miwiti
mruwuni: anjêgrigi, mrajaki
marawur: ngawur-awur
--- 434 ---
mriwara: asanjang, mulang
mariwara: asanjang, mulang
mariwa-riwa: areka-reka
murwaka: miwiti, wiwit, ngrêngga
mrawada: nacad
marwata: kados rêdi, awrat, amot

mêtawata: kados rêdi, awrat, amot
 mrawata: kados rêdi, awrat, amot
 maruwat: ngruwat
 mrawatyani: ambêrkahi
 marwasa: ngrisak, nêmpuh, nrajang
 mrawasa: ngrisak, nêmpuh, nrajang
 mêtawasa: ngrisak, nêmpuh, nrajang
 marawasa: ngrisak, nêmpuh, nrajang
 marawis: ngrajang
 mrawasani: ngrisaki, niwasi
 mêtawasani: ngrisaki, niwasi
 murwasarira: ngangge sarwa anyar, agagônda
 marawis-rawis: ngrêrajang
 marwaspa: ngêmu êluh
 mêtwaspa: ngêmu êluh
 marwwata: kados rêdi, awrat, amot
 marwwati: mraboti, manganggèni
 merawala: magêri
 mrawadha: ngasor
 marawaya: mili, andrèwès
 marawayan: andrèwès, nrocos, daleweran
 murwyani: miwiti
 marwyatên: ngrêntahakên
 marwyata: amot
 maruwag: nyêruwag
 murwagati: nyumbana
 mralina: mêtjahi
 mralêkasi: mratikêli
 mêtlawan: nglawani
 marlupa: êmar lêsu, kumêsar murinding
 mêtlapa: ngêngirangi têttha
 mêtlepa: nyakêti
 mêtlopa: anggumantosi, ngopèni
 mêtlaçu: nglajêngakên
 mralaya: ngrisak, mêtjahi, nyirnakakên
 --- 435 ---
 mrêlaya: ngrisak, mêtjahi, nyirnakakên
 mêtlaya: ngrisak, mêtjahi, nyirnakakên
 mralayah: mêtjahi
 mêtlayat: ngesahakên
 mêtlayang: ngibêrakên
 mêtliyang: nyèndhèkakên
 marlampu: mralalu
 mralampitani: nyêmoni
 mralambèni: nyêmoni
 mralambang: nilas, mraceka
 mralambang: nyêmoni
 mralaga: nglawan, mêturangi
 mraliga: ngunus

mralagani: mêrangi
 mêrloba: ngathah-ngathahakên
 mrêp: nampiling, nuju, nugêl, mronggol, ngrupêk
 marêp: madhêp, ngajêngakên, pangungsir
 mirup: ngêpang
 mêrêp: nampiling, nuju, nugêl, mronggol, ngrupêk
 morup: tumbas
 murup: lélintonan
 mripu: nyatru
 marapa: aluwe
 maripu: nyatru
 maripe: ngrimuk
 marupa: awarni
 marapuh: asakit, nyakiti
 maripih: amrih
 marapoh: ngrapuh, nyakiti, rapih
 marupuhi: mropohi, nutuhi, munggêli
 marpêk: nyakêt, mokah
 mêrpak: nyakêt, andungkap
 mêrpêk: andungkap
 mrêpak: nyakêt, andungkap
 marêpêk: nyakêt
 mêrpaki: nyakêti
 marpat: ngumpul, ngalêmpak, pêpak, manakawan, gumêlar, agêlar, tata,
 mara sakawan
 marput: sumaput
 marapit: ngapit-apit
 marêpat: ngumpul, ngalêmpak, pêpak, manakawan, gumêlar, agêlar
 --- 436 ---
 marpitu: mara pitu
 mrapatahi: mratikêli
 mrapatani: mratikêli
 mrapati: mara sakawani
 marpatan: pakumpulan
 marêpatakên: ngumpulakên, nglêmpakakên
 marapwa: supados
 maripwa: nyatra
 marapwan: supados
 mrapal: munggêl, mrogol^[8]
 marapal: munggêl, mronggol
 marpuluha: mara sadasa
 muripi: anggêsangi
 marêp-arêp: ngajêng-ajêng
 marêpakên: ngajêngakên
 morupakên: nukarakên
 marapya: pawon, ububan
 marêpyuk: napuk, ngrubut, sumêmpyok
 marpyati: mêpêki
 marpyas: munggêl

mardha: ngantawisakên
 mardhu: alus
 mêrdhu: alus
 murdha: sirah
 mradhah: ambêdhah, ambabar
 mardhana: angganjar
 mardhika: miji, anjarwani
 mêrdhatêng, mardhatang: mara tamu
 mardhawa: alus, lêmbat, lêmês
 mêrdhayang: bêbakulan
 mrajaka: ngutus
 marêjit: nyuwèk, ambibrah
 marujit: ngrujit, suwir
 marjapa: mêmuja
 marjaya: nandangi, nrajang, nêmpuh, natoni, ngrisak, misesa, ngèngingi, ambilaèni
 mêtjaya: nandangi, nrajang, nêmpuh, natoni, ngrisak, misesa, ngèngingi, ambilaèni
 --- 437 ---
 mrajaya: nandangi, nrajang, nêmpuh, natoni, ngrisak, misesa, ngèngingi, ambilaèni
 mrêtjaya: nandangi, nrajang, nêmpuh, natoni, ngrisak, misesa, ngèngingi, ambilaèni
 marajaya: nandangi, nrajang, nêmpuh, natoni, ngrisak, misesa, ngèngingi, ambilaèni
 marjagantang: awang-awang
 mêtjagra: rumêksa
 ma-rya: mantun
 murya: ngatingal
 marya: sumorot, amrih
 murya: ngatingal
 mriya: amrih
 maraya: majêng
 muryan: ngatingal
 maryan: suwawi
 maryana: ambudi
 muryana: ngatingal, miwiti
 muryani: miwiti
 ma-ryani: mantuni
 ma-ryakên: mantunakên
 muryani: miwiti, ningali
 mrayukti: mrayogi
 mriywaki: miyambaki
 mriyatna: mrayitnani
 mriyawaki: miyambaki
 maryya: mriki, mantun, kèndêl, mara, (pangatag)
 miryya: mingsêr
 muryya: mêdhar
 maryyan: labêt

mariyya: mara, (pangatag)
 mrayonyana: ambudi, nêdya
 mriyambada: ngrungrum, amrih sih
 mriyêmbada: ngrungrum, amrih sih
 mriyambadan: ngrungrum, amrih sih
 mriyêmbadan: ngrungrum, amrih sih
 mrayognyana: ambudi, ajangji, nêdya
 mriyanggani: miyambaki
 marênyah: rên Yah, ngrên Yah
 mrêm: tilêm, mêm
 --- 438 ---
 marêm: tilêm
 marum: arum, manis, ngambung
 marma: mila, nugraha, wêlas
 marmi: mila
 mirma: ngowêl
 miramana: maras
 marmanira: milanipun
 marmaniran: milanipun
 mramanêm: ambungkêm
 mar-mar: kêsar-kêsar
 mor-mor: maya-maya, amor-amor
 miru-miru: miru-miru
 marmaran: sarsaran
 marmarên: êsar pasarên^[9]
 marimarma: ngowêl
 mramukani: mangajêngi
 mramukyani: mangajêngi
 marmadu: èstri
 marmat: marbuk, mêm, ngêmu, golong
 marmit: nyilib
 marmata: amot, jêjulukipun Bathara Guru
 marmita: mila
 mramês: ngêjur
 marmwat: amot, marbuk, mêm
 marimprêk: ngalemprak
 marampak: arampak, nyambêl
 marêmpak: ngrisak
 marêmya: tumanduk
 mrêmêmêng: kamisêrêngên
 marêmbèh: prêmèh- prêmèh, prêmêng-prêmêng
 marambahi: ngrambahi, nyarambahi
 marêmbun: asêmi, ngrêmbaka
 marambat: nurut
 marêmbag: arêmbag
 mrêg: ngêsuk
 marag: nrajang, nêrak
 marga: margi, têturutan, lastantun
 margu: sato

mrêgu: sato
 mêrgu: sato
 maraga: madhahi
 marigi: ngluwêng, nyêndhang, nyumbêr, nyumur
 miroga: nyakiti
 margana: jêmparing
 mirguna: kêwan
 --- 439 ---
 marguna: mintêri
 mrêganabi: sima, ambêrêg, anggêlak
 margadipa: sima
 mêrgadipa: sima
 margata: ngrampung
 mragata: ngrampung
 mêrgata: ngrampung
 margawutma: awang-awang, margi padhang
 margil: mênçar, mênçil, manjila, inglar, murugi, panggenan, umpêtan
 mêrgil: mênçar, mênçil, manjila, inglar, murugi, panggenan, umpêtan
 marugul: mugut, mruthul, mêthik, ngrisak
 mragola: ngrukêt
 margapati: sima
 mêrgapati: sima
 mrêgapati: sima
 marab: mulad
 mirib: ngemba
 murub: murub
 morba: nguwiti, miwiti, nitahakên
 marba: sumrambah
 mraba: sumorot
 mrabani: nyoroti
 mrabantaka: sumorot kapatos
 marbandhung: ambêlangkêp
 marbuk: sumrambah, amrik, ngambar
 marbudi: nyipta
 mrabeda: ambeda, nyanès
 marêbut: ngrêbat
 marbata: kados rêdi
 mrabatang: kados prabatang
 marêbês: andrèwès
 mrabaswara: sumorot, mancurat
 maribawa: nglindhih, ngapêsakên, mrabawani
 morbya: nguwiti
 marab-marab: mulad- mulad
 marab-arab: mulad-mulad
 marbangun: mêmangun
 mrabangkara: sumorot, murub
 mêrang: mêrang
 --- 440 ---
 mring: mênyang, dhatêng ing

marang: dhatêng, wastaning dèdamêl ing jaman kina, adhapur sabêt
 maring: dhatêng, aring, ngisis
 marêng: dhang, adhêng, dhatêng
 marong: mancorong
 mirong: purik, susah, sumampir, masang, akêmul, ngrimong
 miring: ngiring, tumut
 merang: isin
 morang: menggok
 morêng: ngrangrang
 murang: nyimpan, kesah, nrajang, silib
 mranga: mêrang
 mrangi: mêrangi
 maringa: aring, andugi
 murênga: burêng
 muringah: pundirangan
 marangên-angên: ngangên-angên
 marangarpa: soroting srêngenge
 muringring: marinming, ^[10] kêkês
 marêngki: mriki
 maringdwang: miring
 maringit: ngringgit, mingit, ambêncah, mêcah
 marêngut: marêngut
 maringut-ringut: muring-muring
 marungas: mêrung
 marêngwa: nikêl
 mirêngwa: mirêng
 murngwang: burêng, ngrêmêng
 murngya: kesah nglangut
 mirngyakên: nilingakên
 maring-maring: ngaring- aring, ngisis-isis
 mirungga: miji
 miranggo: atapa wontên ing guwa
 mrangguh: mranggul
 mirangguh: mranggul
 mrangguhi: mrangguli, mrêgoki
 mirangguhi: mrangguli, mrêgoki
 marunggul: mronggol
 marunggya: ngrêngga
 marênga: nyarêngi
 marêngi: nyarêngi, marêngi
 merangên: isin
 murangan: simpangan
 mirangrong: nusahakên
 --- 441 ---
 miringakên: ngiringakên
 marêngang: burêng
 mêk: nigas
 muk: ngamuk

maka: dados. môngka, minôngka, karana, mragak, tandhing, tata,
 mapranga maka, apranga tandhing
 maki: nguman-uman
 make: ngangge
 mako: nglêrêmakên
 maku: mikêkahi
 mêka: nyakêt
 meka: numpak, numpuk, numpang
 muka: rai, ngajêng, pangajêng, ngajêngan
 makêh: maku
 mêkuh: ngrêngkuh, nganggêp, ambêkuh
 mêkêhi: ngêkahi
 makan: mangan, mênayang
 makin: sangsaya
 makèn: ngatag, atapih
 makon: akèn
 mikênani: mikantuki
 mikanakên: nguningakakên, nyêrêpakên
 makunci: nyimpên
 makêcur: akêncur, cumêngkung
 makènkèn: têtapihan
 makantar: mulad, mubal
 makantar-kantar: mulad-mulad, mubal-mubal
 makundha: gumêlar, atutup gêlung
 makundhah: angglasah, andhasar
 makanjar: mêdal, ngadêg, anjogèd
 makêning: bêning
 makunêng: akèndêl
 makucur: narocos, mancur
 makêcap: akêcap, rêraosan
 makêcêp: narêcêp, ngèngingi
 makêcup: nuju
 makar: nyakar
 makir: nyana
 mêkar: mêgar, mêlar, wigar
 --- 442 ---
 makara: murub, mubyar, gêlar mangkara byuha
 makire: atata, nata, tata, agêlar, mandamêl
 mikara: nyikara, makèwêd
 makirih: atata-tata, mapan
 makurih: kirang
 makurên: ajodhon
 makina: anggêlar, nata
 mikarani: niwasi
 makurên-kurênan: ajodhon- jodhonan
 makurcat: mêsat
 makurcyat: mêsat
 makarrwan: ngalihi
 makrak: anjêrit, kagèt

makara-kara: mubyar-mubyar, mulad-mulad, mancur-mancur, gêbyar-gêbya^[11]

makrêta: angsal

makarti: adamêl

makirti: adamêl

makartara: têguh, timbul, katawis, mulad-mulad

makartya: adamêl

makirtya: adamêl, wangunan

makaras: mapan

makiris: katut, ngatut, kèlu

makuris: acukur

makarasah: nêrasah

makarwan: nglawan

makral: mêksa, kumêdah

makral-kral: kumêdah-kêdah

makrêp: akêrêp

makriya: mandamêl

makaryya: adamêl

mikaryya: mandamêl

makaryyakên: andamêlakên

makryatarta: putus

makarma: nyabêt

makrama: nata, alaki rabi, akarêm

makirim: akintun

makarang: ambadhèni

makaring: ngisis

makarêng: andadak

--- 443 ---

makurang-kurangi: ngêngirangi

mêkak: nyandhêt

mêka: nigas, sêkêl

mêki: nigasi

makukur: ngusap, ngêlus

makikikan: ngakak

makêkês: nglêbur, sabêt sapon

makadi: kados, mèmper

makidyat: akumbi, andhupak

mikêt: nganggit, nangsuli

mikut: nyêpêng, nyikêp

mukti: mangan, mukti

makêtêr: agiris, ajrih, gumêtêr

makatirah: amyang

mikêti: nangsuli

muktya: mangan, ayêm, mukti, nandhang

muktyara: mutyara

makas: kiyat, santosa

makis: mupus

maksa: mêksa, nêdya

maksi: ningali

mèksi: ningali
 moksa: musna, ical, sirna, ngruwat, nyamur, kamuksan
 muksa: anglès, musna, ical, sirna, ngruwat, nyamur, kamuksan
 makusa: kumêpyar
 maksih: taksih
 makêsar: kumêsar
 makusara: nadhahi êbun
 maksuk: ingkang dipun birahèni
 makusut: akusut
 makuswa: ngambu, ngrasuk, rumakêt
 moksil: melik
 moksèl: nistha
 makisil: nyuthat
 makusala: mêlêng
 muksapada: swarga, dêlahan
 muksapadan: kaswargan
 muksaya: musnakakên
 makusyara: nadhahi êbun
 maksama: mundhi
 --- 444 ---
 makistha: ngukêl, anggêlung
 makèsthi: nyipta
 makuwu: masanggrahan
 makwèh: kathah
 makawih: nglangkungi
 makwan: akèn, marentah
 makuwon: masanggrahan
 makawês: akawus
 makuwwas: mondhoek^[12]
 makudhung-kudhung: kêkuwung
 makol: atandhing, arukêt
 mêkêl: ngrangkul, mulêt
 mèkêl: nyêdhêng
 makala: kancil
 makolih: makantuk
 makolihang: nyauri ujar, mabêni
 makêlun: anggung
 makular kaliran: plintar-plintiran
 makilat: gumêbyar, akêdhap, kumilat
 makêlatani: ngêkahi
 makêlakên: ambêtahakên
 mikalpa: nyuwalani, ngucap, ngêjum
 makulêm: atilêm
 mêkul-mêkula: ngêmak- êmak
 makulingling: mubêng
 makulinglingan: ubêng-ubêngan
 makèpêr: kalingan, kêthaha, asimpên
 makiput: ngêncêngi
 makiput-kiput: ngêncêng- êncêngi

makêdhik: akêdhik
 makidhupuh: asêdhepok, asêdhopok, ngêdhêpêk
 makêjêm: kandhêm
 mukya: rai, pangajêng, pangagêng, adhêp
 makayuh: ngrangkul
 makayuhan: rêrangkulan
 makyan: akèn
 --- 445 ---
 makêm: nigas, ngangge, anjêrum, nyêrot
 mukmuk: ngamuk
 muka-muka: senapati
 makêmit: rumêksa, ngandêl
 makêmul: akêmul
 makèmpêr: kasêngsêm
 makêmbulan: atandhingan, alêlawanan
 makabaranang: ambranang
 makabwêtan: lêlabêtan
 makêbêl: kandêl
 makutha: topong
 makathik: ngabdi dados gamêl
 makothi-kothi: akêthèn
 makothya-kothya: akêthèn
 making: aking
 makung: mêngêng
 makingkin: alêsah, asusah
 makingking: alêsah
 makangsi: awor, rukêt
 mada: nacad, cacad, anggêlar
 madi: rahsa, ngulah
 made: ambèn, têngah, griya, damêl
 mado: mandamêl
 madu: mabên, mêmanis, luwih
 meda: ulah, lageyan, cacad, kuciwa
 mèdi: luwih, silit
 moda: wêngku
 muda: ngliga, mindha
 madoh: têbih
 madaha: nêbih
 mudahani: nguningani
 madahab: adhêp
 madan: nuntên, ngrakit, rumantos
 medan: papan
 madana: apêparing, ambadhèni, matah, sêkar tunjung
 madani: nyaèni
 midana: andhêndha
 modana: ngrêrapu
 madandan: adandos
 madandana: andandosi
 madandar: nêgor

madandya: nuntên, tumuntên
 --- 446 ---
 madar: ngasorakên
 madra: môntra
 midêr: mubêng
 madara: selak, asomah, asor
 madura: lêgi
 madruhakên: ngawonakên
 madran: andhodhog
 midrankên: ngubêngakên
 midranidran: midêr-midêr
 madêrêng: ambêrêg
 midrakênyêp: tawaf
 madrudruhakên: ngawon-awonakên
 madrêdya: ngasihi
 madêrdya: ngasihi
 madurêtna: wastaning sêkar kawî
 madrês: akêras, dêrês, bantar, ^[13] lumintu, anggêlak
 madrasa: adêrês, bantêr
 madêrsa: lumintu
 madrêsa: bantêr
 madarsana: nulad
 madarasana: apêpaès
 madrêsyâ: lumintu
 madrêstha: adêrês
 madrêsthi: nyidrani, nyilib
 madrawa: alèlèh, mili, nglêmêsakên
 madarwya: anggadhahi
 madêrwya: anggadhahi
 madrêwya: anggadhahi
 madarpa: nglêlangkungi, kapidêrêng
 mudramana: pulung manah
 madaragêni: wastaning rêdi
 madik: ngumbulakên
 midak: ngabdi
 midik: muja
 midêk: nindhih
 madaka: mariksa
 madukucing: babal matêng, ngêmu mabên
 madukara: kombang, wastaning padalêmanipun panêngahing Pandhawa
 madekambang: balekambang
 madudwan: rêbat, rêbatan
 madêdêl: mancad
 madadya: dumadi, dados
 madudyan: rêbat, rêbatan
 madêdêng: andêdêr
 --- 447 ---
 madudung: modot, aliya
 madata: mêmabên

midata: mêmabên
 madus: adus
 midosa: ngukum
 madusudana: langkung sugih, jêjulukipun Krêsna
 madustha: ngawoni
 midwasani: ngukumi
 midil: nyuthat, mudul
 mudal: rêmbês
 madala: anjêjak
 madulur: ngiring, ulur-uluran, jumurung, asêlur, tumut, kanthi
 madulur-dulur: iring-iringan, ulur-uluran
 maduludulur: iring-iringan, lulur-uluran^[14]
 madêlwa: ningali
 madêlwan: kêngêtan
 madulya: ningali
 madalêm: juru
 madêlêng: ningali
 madapa: leyad-leyod
 maddha: têngah
 madudhug: asundhul
 madya: têngah, sêdhêng, lambung, bale
 mudya: muji, mugi, têngah
 madaya: lincad, ambalenjani
 madeya: maleca
 mudya amuddha: mugi- mugi
 madyana: angganjar
 madyantara: awang-awang
 mudyarcana: andêdonga
 mudyakên: mujèkakên
 madyadaryya: midadarèni
 madyus: adus
 mudyastungkara: andêdonga
 madyapantara: awang-awang
 madyapada: jagat
 madyama: langkung nistha
 mudya muddha: mugi-mugi
 madyumpakên: mêthukakên
 madum: andum
 --- 448 ---
 mèdeh: kuncup mèh mêkar, modot
 madama: nistha, miskin, ngasor, ambodhoni
 madêmak: nubruk, nyandhak
 madumasa: lêgi sêdhêng-sêdhêng, lêgi mêrasa, madu môngsa
 madamêl: mandamêl, nyambut damêl
 made manguntur: sitinggil
 madumôngsa: lêgi sêdhêng- sêdhêng, lêgi mêrasa
 madêg: ngadêg
 madêgi: anjênêngi
 madugang: andugang

madubrata: kombang
 modang: mancud
 madangdana: adandos
 madingding: andingkik, andinding
 madungdung: aliya, sêsanèsan
 mêt: andhêlik
 mèt: mên dhêt, ngupadosi, amrih
 mot: amot
 mata: mripat, tingal
 mati: pêjah, mêjahi
 mêt: pangamuking gajah, galak, ngamuk
 mêt: mêtal
 muta: pêjah, awrat
 matah: nugêl, ambêncah, nata, ngêmbari, minta, ngrakit, mranata,
 ngruktèni, anggêlung
 matih: marentah, matihi, matah, minta
 matêh: nglêbur, ngluluh
 matoh: atoh, matuh
 matuh: manggèn, matuh
 mutih: mutung, mêtak
 matahu: ningali
 mituha: nyêpuhi
 mituhu: mituhu
 mutihi: ngladosi
 matahên: ambêtahakên
 matahun: ningali
 mituhên: mituhu
 matihanta: nglêlangkungi
 matêhêr: aenggal, nuntên
 matêhak: tuwuk
 matahwi: ngrèwès
 mituhwa: mituhu
 --- 449 ---
 matahwan: ningali
 matuhwa-tuhwa: satuhu-tuhu
 mituhya: mituhu
 matihang: ngadêg, ngadêgakên, gumêlar
 matên: ngarêp
 matindak: atindak
 matindakkên: nindakakên
 matandha: masang têtêngêran
 matindha: nacad, atarub, apayon
 matindhih: nindhih, tumindhih
 matindhan: payon
 matanya: apitakên, milanipun
 matanyan: milanipun
 matannya: apitakên, milanipun
 matannyaniran: milanipun
 matanêm: nanêm

matar: ngikir
 matêr: nganjêr, anggrujug
 matur: ngupangi, ngatur
 mitar: kesah
 metar: kesah
 mutêr: mubêng, ngidêr, ngutêr, ngubêngakên, anggiling, ngêsol, nganjêr, andhungkar
 matra: kêdhik, kados godhong, thukul, ngentha-entha, wêtawis, sawatra, [\[15\]](#) sawatawis
 mitra: sanak, sadhèrèkan, rowang
 mêtri: mingit
 mutra: uyuh
 mitrana: prasanakan
 maturakên: ngupamèkakên, ngaturakên
 matêrak: nglunturakên
 mitraka: sanak kadang
 mataruka: muja
 mitra kasih: sanak rakêt
 matirta: atirakat
 matras: giris
 maturwa: atilêm
 matirwa: nulad
 --- 450 ---
 matreya: wastaning pandhita
 mitraya: pawong sanak
 matrêywat: ngiwat
 mitramatwang: sanak matêng, besan
 matrang: têrang
 matarang: narang
 matrênggana: lintang
 matak: ngucapakên salêbêting manah, ambêngok, mên dhêm
 matik: ngabdi
 matêk: ngucapakên salêbêting manah, ambêngok, mên dhêm
 matuk: nucuk
 mêtak: mên dhêm, ambêngok
 mêtêk: mên dhêm, mijêt, mênêt
 mêtik: mangsit, misik, mêtik
 mitik: matah
 mutik: mutung
 mutêk: mumêt
 mataka: bilahi, ambilahèni
 matika: matah
 matèki: mundhi
 matkenyan: malorod, matukar, kêrah
 mitukarakên: nglintokakên
 matakut: ajrih
 mataki-taki: atirakat, atêtapa
 matêkês: akêmu
 mataksi: atakên

matakwan: atakèn, atêtakèn
 matakapèn: mripat kalingan
 matèkya: mundhi
 matakyan: atakèn
 matakya-tatya^[16] : atirakat, atêtapa
 matikêm: nuwêk
 matuduhakên: nêdahakên
 matudung: akudhung
 matut: matut
 mèta: mên dhêt
 mèti: mên dhêti
 matutur: atumut
 matuturi: anut
 --- 451 ---
 mituturana: nyangkramani
 matitip: ajêjêl
 matatyakên: mêdalakên
 matatyatmaja: rencang lare
 matis: asrêp
 matus: ngêtus, ngêpuh, mêrês
 mêtis: nyandu
 motus: akèn, mutus
 mutus: natas, mêdhot, mêtês, mutus, kèngkèn, marentah
 matasak: wowohan matêng, matêng
 matsika: kêlabang
 matasat: waspaos
 matisayan: kaluwihan
 matwa: nyumpêg
 mêtwa: mêdal
 matawa: mêthuk
 matèwêh: wêwah
 matuwuh: gêsang
 matawan: amboyong
 matawan-tawan: atêtêmahan, abêboyongan
 matawur: abêbantên
 matwas: anggalih
 matwang: urun-urungan, matêng, anggubêl
 matawing: nawingi
 matali: nangsuli
 matalindhang: nangsuli singsêt
 matalar: salasar
 matilar: atilar
 matêlas: têlas, rampung
 matêlasan: ambucal
 matalalakwa: malampah dharat
 matalya: nangsuli
 matuluya: rumasuk
 matap: ngêtap
 matapa: atapa

matapih: atapih
 matudhung: atudhung
 mataji: makutha
 matajêm: antêng
 --- 452 ---
 matya: pêjah, mêjahi, marentah, langkung
 mitya: luwih, bala, kawulawarga, linyok
 mêtya: mêdal, pêtak
 motya: mukti, pêjah
 mutya: mukti, mêthak
 mataya: ngigêl, suksma, sirna, mumbul, angawang-awang
 matyana: mêjahi
 matyani: mêjahi
 matyanta: kalangkung
 mutyara: mutyara
 matyaka: ngasorakên
 mityaka: bala santana
 matyakkên: mêdalakên, mêjahakên
 matyata: yaktos
 mêtyat: ngundur, mêdal
 matyas: anggalih
 matyês: anglês
 matyang: mawuh, ngadêg, matêng, kawawuhan
 matiyang: ngadêgakên, ngadêg, mawongan, tumindak
 matamu: nyuguh
 matêmu: apanggih, manggih
 matimah: tumumpang, numpang
 matêmah: atêmah, awêkasan
 matêmahan: atêmahan
 matamakkên: mêsu
 mèt-mèti: mëndhêti
 matimpah: tumumpang, tumpa-tumpa
 matampuh: acampuh
 matimpuh: atimpuh
 matamya: nyuguh
 matamiy: nyuguh
 matamuy: nyuguh
 matambah: awêwah, wêwah-wêwah
 matambêh: awêwah, wêwah-wêwah, alabuh
 matambêhi: ambantoni
 matimbun: tumpang tindih
 matimbunan: tumpa-tumpa
 matumang: tumpang tindih
 matag: akèn, ngatag
 matiga: matri, nginang
 matagwa-tagwa: magoli, ambakuhi
 --- 453 ---
 matagya-tagyana: magolakên
 matêgêg: tahan

matêb: matêng, wowohan nyadham, sumêdhêng
 matêbi: anjirap
 matêbu: ngrênga mawi ros-rosan kados têbu
 matang: numbak, ambèr
 matêng: matêng
 mêtang: ambêndung
 mutung: mugut, nikêl
 matangi: milanipun
 matangnira: milanipun
 matangnya: milanipun
 matingkah: nata, ngrakit, anggêlar, nyolahakên, tumandang
 matangkis: atangkis
 matangkil: nyowan, sowan
 matêngkêl: nugêl, atugêl
 matangkul: nyangkul
 matangkêp: tumèmplèk
 matangkêb: atutup
 matungtum: apêpucuk, mucuk
 matangwa: milanipun
 matangwan: milanipun
 matangya: milanipun, anggugah
 matangnya: milanipun
 matênggah: gajah
 matanggah: nuju, mambêngi, mambêng, magol
 matanggêh: nuju, mambêngi
 matangguh: mambêng, nuju
 matanggên: magoli
 matanggal: tangi, mëlèk
 matanggul: nangkis
 matinggil: ninggil
 matènggal: oncat, nilar
 matinggal: nilar, atilar, singlar
 matunggal: ngumpul
 matênggya: gajah
 matanggung: mambêng
 mas: êmas
 masa: môngsa, sangat, wanci, kala
 masi: urup
 masu: warana
 misa: ngupasi
 misu: ngupasi
 --- 454 ---
 mèsi: maèsi, isi, aisi, nguningani, ngopèni
 musa: kados kucing
 musi: tikus, ngungsi
 masah: nêdhas, mêngat, masah, atilar, inglar
 masih: asih, wêlas
 masêh: ngumbah, nyiram
 masuh: ngumbah

misih: taksih
 mosah: prihatos, oncat, anggusah
 musuh: mêngsah
 masiha: asih
 masuhi: ngumbah
 masêha: ngumbah
 masahên: apradapa
 masuhun: mundhi
 masahur: mangsuli, nyauri
 mashalah: patakènan
 masahaya: akanthi
 masan: mangsan
 misan: sapisan, pisan, pangasahan
 mêtên: mêtling
 misana: cadhangan, pacangan, sawangan, calon
 masena: mêngku
 misani: nyukani wisa, nyapisani
 masandi: asandi
 masanti: nguwuh, mêtmuji
 masantika: muja
 masantya: nguwuh, muji
 masinjang: nyiwah, nyidhang, ngangge sinjang
 masunnya: nêtêpi
 misan-misan: babar pisan
 misanang: misanaha, cêcadhanganing
 masinang: ambranang
 masoca: asêsuci, asêsotya
 masir: bingah
 masor: ngasor
 mêtur: ambosêni
 musêr: muwêr, kados wudêl, ngunyêr
 musir: ngungsir, ngubrês
 musur: nglorod, muruh
 masru: kadêrêng
 masora: ngasorakên
 --- 455 ---
 musara: nangsuli, ngrante
 masir-asir: bingah-bingah
 masarira: ngrasuk, awak-awak, pangawak
 musrik: sakuthu
 masurak: asurak
 masrêt: asêrêt
 masirat: asaos
 masirat-sirat: asaos-saos
 masraya: nulungi, ngrencangi, nêdha pitulung
 masiring: aubêd, asingkir, atimbang
 masering: atut wingking
 masak: ulah, nata
 masêk: madhêt

misik: mangsit, marahi, mrêgi, ngisik, nyandhing
 mèsuk: nêmbè
 masuk: manjing, lumêbêt
 masoka: asusah
 musika: tikus
 misikakên: ngulahakên, mangsitakên, nirokakên
 masukan: ambingahakên
 masukannya: ambingahakên
 masêkar: asêkar, mêkar, acundhuk sêkar, ngangge sêkar
 masukêr: asukêr
 masuki: nglêbêti
 masukêt: asukêr, ngrêmbaka
 masukti: raos, nikmat
 maskèti: wastaning sanjata
 masaksati: mrasasati
 masaksya: nguningani
 misaksya: nguningani, sumêrêp
 masikêp: ngrasuk
 masakya-sakya: atêtabuhan
 misik-misik: ngisik-isik
 misik-misiki: ulah
 masêkung: asrêng
 masidi: nglêrêsakên
 misada: misani, ngupasi
 misuda: nguhurakên^[17]
 misadah: misani, ngupasi
 masidaha: asidua
 masadana: nyukani
 masidêkung: asidêkung
 --- 456 ---
 masadya: nêdya
 masêdya: nêdya
 masudya: asudi
 masadyakakên: masajakakên
 masat: mêngtas
 masit: ngubrês
 mêsat: minglar, mêcat, kesah
 masma: angkêr
 mêstu: nyêmbah, masthi
 mèsti: talendho
 mèstu: amrih, mituhu, nyêmbah
 mastuna: ing panyêmbah
 mastri: widadari
 mastaka: sirah, panunggul
 mustaka: panunggul
 mastuti: nyêmbah, anjurungi
 mêstuti: nyêmbah, anjurungi
 mastatur: masajur, maslêmês, mas
 mastutya: nyêmbah, anjurungi

mastawa: mêmujâ
 mastwakên: anjurungakên, nêtapakên
 mastyakêndur: nêtêpakên awon
 masutya: asêsuci
 mastungkara: nyêmbah puji, nyêmbah
 mêsês: midid, mêdêd, ngidid, udud
 mèsès: sumilak
 musus: nguyêk, muyêk, muwêr, mêdêd, ngrisak, kumus
 masisa: ngantuni, kantun
 misasa: ngukum, ngrampung
 masisani: ambabarpisani
 masiswa: nyabat
 masoswambêk: ngrêsula
 masasaput: awarana, akêmul
 masusupan: atalusupan, aliwatan
 misusung: mêthuk
 maswa: nêmen
 maswi: sêsuci, mêngêng, muja
 miswa: mubêng
 masiwo: ambêdhung
 masewa: asowan
 masowe: adangu
 masiwah-siwah: sanès-sanès
 --- 457 ---
 maswoca: asêsuci
 musawarat: ginêm raos, têtêpangan
 maswarasabda: nywara sêru
 maswak: ambayar
 masewaka: asowan
 maswikara: mujamôntra
 masawit: asawit
 masawita: ngawula, ngêngèr
 maswas: maspaosakên, anggoda
 masiwo-siwo: ambêdhung
 masiwo-siwan: abedhung-bedhungan
 maswang: nyukani
 maswangkên: nyukakakên
 maswingkara: mujamôntra
 maswangi: nyukani
 misil: misil, manggèn
 mosil: nistha
 mosèl: nistha
 masila: alênggah, kados sela
 masula: alantip, akêndêl
 musala: gada
 masalah: bab patakènan
 masilih: agantos
 masuluh: madhangi
 misalah: asèlèh

masilih-silih: kagantos-gantos
 masalin: asalin, alintu
 masilan: alênggahan
 masêlur: ulur, ulêng
 masilurupan: atalusupan, rêpêt- rêpêt
 masilulung: ambêlulung
 masilulungan: abêlulungan
 masaliya: nyimpang
 masulam: asêlur
 masulung: kados rayap
 masêlanga: nyêling
 masulung-sulung: ngrayap
 musap: ngusap
 masêpi: asêpên
 misapa: nyupaosi, malêri
 mêsapi: wastaning lawon
 masaput: awarana, akêmul
 --- 458 ---
 masapwa: ngusap, ambucal
 misapwa: ambucal
 musapi: ngusapi, ngambung
 masapya: nyapih
 misapya: nyapih
 masadhara: anggunggung
 masaji: asaos, acawis, nyuguh
 masuji: nyunduki, asêsuci
 masaji-saji: asêsaos
 masujya: angombèr
 masya: raras, asri, bibar
 misaya: mandamêl, maeka, ngupasi
 misyan: rampung
 misyana: misani, ngawoni
 masyakte: anggingsirakên
 masayat: nyangêti
 masayat-sayat: asangêt- sangêt
 masayut: mênggak, mambêng
 mèsyuwal: mèsiuwal, isi buthêk
 masuyug: ngoyog
 masiyaga: asadhiya
 masyang: asumbar
 masyang-syang: asumbar
 masunya: nênêpi
 masanyut: nglarut
 masanyum: ngêkum
 masanyêb: murinding
 masanyub: nyêlub, nyêmplung
 masmu: ragi-ragi, kados, prasasat
 masêmu: asêmu, ragi-ragi, kados, prasasat
 masamaran: asiluman

masamadi: asêmati, mêmuja
 masamadya: asêmati, mêmuja
 masimpên: mingit
 masamparan: asepan, jêjawatan
 masumpêt: ambalik, nyumpêt
 masampal: nganiaya
 masimpul: agundhul
 masimpang: sumingkir
 masamaya: arjangji, mêmuja
 masambe: mêling
 masambra: ambagèkakên
 --- 459 ---
 masambit: ngêmban, anggayuh
 masambya: nyambi
 masambang: nglanglang, atanduk
 masiga: apêngkuh
 masêgra: awahing
 masugata: nyuguh
 masugya: nawang
 masugyan: nawang
 masibu: nyibuk, adus, asilulup
 masoba: abingah, asri
 masbun: wastaning dêdamêl
 mêsbok: ngêmmum, urun dariji
 masabda: awicantên, wicara
 masubada: nyantosani, akêkah
 masibat: ngiwat
 musibat: bêtêndu
 masebya: pancing
 musthi: nyêpêng, ngangge, manthêng, ngangkah
 masthika: nyandu, mathi, nganil
 musthika: musthika
 masang: nadhah, ngrakit
 masing: samubarang
 masêng: marakake, sumriwing
 masung: nyukani
 masêng: ngundang
 musang: ngêlu
 musêng: ngubrês, mubêng
 musung: mangkat
 masangi: ajangji
 masênge: anjêlêh
 masunga: nyukani
 masinghanada: anggêro, apêtak, kados gêroning sima
 masinghanabda: anggêro, apêtak, kados gêroning sima
 masênghit: murina
 masinganada: anggêro, apêtak, kados gêroning sima
 masinganabda: anggêro, apêtak, kados gêroning sima
 masêngka: murang

masungku: mēndēng
 masangkul: nyangkul
 masangkya: anggēndhing
 masangkya-sangkya: atētabuhan
 masangadi: api -api
 masēngit: murina
 --- 460 ---
 masēngsēng: mēthuk
 masēngsēng: asilib, asasar, ngundang, singlar, cēluk-cēluk
 misungsung: ngaturi
 masing-masing: sabarang-barang, sabēn-sabēn, warni-warni
 masinggih: ngēstokakēn
 masēnggah: apēparab
 masēnggahi: mēmarabi
 masanggani: abarung
 masanggaha: apēparing, masanggahan
 masanggaruhan: ambal-ambalan
 masanggaya: sakathahipun
 masanggama: nyumbana
 masangēb: ngaub
 masingēb: akēmūl
 masingub: akēmūl
 masēnge: adahwēn
 masēngēt: ngantup
 mwa: sami, sira
 mawa: ngangge, ambēkta, sabab, mawi, birahi, lair, ngangge, sabab
 mawi: ngangge, sabab
 mawe: ngawe
 mawo: nyampe
 mawu: alok, nguwh, rame, adhawah
 miwa: kalayan, ngrēngga, ambawahi pangantēn
 mewa: ewa
 mēwu: pintēn-pintēn èwu
 mowa: parēng
 muwa: kalayan, sakēp, anjrah, panjrah
 mwah: nampik
 mawah: ngawali, awēwah
 mawēh: ngrampèk, awēwah
 mawèh: nyukani, ngaturi
 mawoh: nginang
 mawuh: manuh, ambantoni, nyarub, ngundang, nginang, angsal
 miwah: sarta
 miwēh: ngrēngga, nyaèni, mulasara, ngangèlakēn
 mēwah: ngēmohi, ngrēngga
 mēwēh: ngēmohi
 mēwēh: makèwéd, ambeka, anggodha, èwéd, angèl, kèwédan
 --- 461 -- -
 mewuh: èwéd, ngèwédi

muwah: tumuntên, kesah, rahajêng, enggal, awrat, lumintu, wêwah,
 bingah, sangkêp, nyaèni, ngrêngga, oncat, sae, sadaya, malih, nusun,
 ambyah, ngêmohi, utawi
 muwêh: bingah
 mwahi: ngèngingi
 mawahi: ngemah-emahi
 miwaha: mikramakakên, ngrêngga, ambawahi pangantèn
 mêwahi: mêwahi
 mêwêhi: mêwahi
 mêtêhi: ngèwêd-èwêdi, ambeka, anggoda
 muwaha: gêbyar
 muwahi: mêwahi, ngrênggani, ngewahi, ngluwari
 mawahana: numpak têtumpakan, numpak
 mawahana: numpak têtumpakan, numpak
 mawu-awu: rame-rame
 mawahyatmaja: rèncèng^[18] lare
 muwah-muwah: bingah- bingah
 mawan: adêdalan, amargi
 miwên: ngucapakên
 mawani: nyrawungi
 mawuni: wicantên
 mawunu: susun timbun
 mawanêh: abeda
 mawunuh: mêjahi
 mawunuhan: apêpanthan, bêtah-bêtahan, pêtêjahan, bêtakuhan
 mawunkên: nyandèkakên
 mawanti: wantos-wantos
 mawantu: abantu, amantu
 mawuntu: muntu
 mawantah: nunggil, pêtulih, lumintu, apagut, nglela, pasaja, abêlaka
 mawantahkên: masajakakên
 mawantus: ambêntus, bêtênthukan
 mawanti-wanti: awantos -wantos
 --- 462 ---
 mawênês: mêtês, awênês
 mawacana: wicantên, matur
 mawar: anjaring
 mawêr: anggrantês, ngambêngi, mambêng, nadhahi
 mawur: sumêbar
 mawor: awor
 miwir: anjiwir, miwir
 mêtêr: anggung, mingit
 mowor: momor
 muwar: mudhar
 muwêr: mubêng, muntir
 mawra: mradini, wradin, nyarambahi, udhar
 mawara: asanjang
 mawira: ngampil
 muwara: palabuhan, mungêl

mawruh: uninga
 mawarah: apitatur, asanjang, mangsit, matur
 mawêrêh: asanjang
 mawarahi: nanjangi
 mawurahan: agègèran, asasaran, awalikan
 mawrin: nguningani
 mawarna: warni-warni, ngrumpaka, micantênakên
 mawêrna: warni-warni, ngrumpaka, micantênakên
 miwarna: ngrêngga
 mawrankên: mradinakên
 mawrênti: angso
 mawêri: mambêngi
 mawori: ngêmori
 mawêrêh: asanjang
 mawêrana: aling-alingan
 mawêrit: awêrit
 mawurya: ngantuni
 mawêrêng: udamamah, tau, misuwur
 mawêrdi: andados, atulus
 mawurda: pintên-pintên wurda, anggêlar, mudhar
 mawêrdu: ngêmot
 mawêrta: awêwartos
 maworsih: sanggama
 mawêrdhi: andados, atulus
 mawurdha: pintên-pintên wurda, anggêlar, mudhar
 --- 463 ---
 mawirya: ngluhurakên
 mawuryan: ngatingalakên, mimiti, mêdhar, mudhar
 mawuryani: mimiti, mudhari
 mawurywa: ngatingal
 mawiryawan: langkung luhur
 mawiryya: mulya
 mawuryyani: ngrumiyini
 mawrêg: ambêrêg
 mawrêga: nyanak
 mawêrga: nyanak
 mawrêgil: mênçar, nyaut
 mawring: nguningani
 mawrung: mamprung
 mawêrêng: tau, misuwur, udamamah
 mawrêngkên: ngandikakakên
 mawringut-ringut: nguring-uring
 mawak: nyarirani
 mawuk: ngamuk, ngrisak, mandèkakên
 mawaka: laki (bojo jalêr)
 miweka: nyigèni
 mweka: numpuk
 mawukkên: ngrisakakên, nyandèkakên
 mawikalpa: mituturi

mawêkaja: darbe lare, nganakakên
 mawakya: abêlaka
 mawikya: mandhita
 mawod: aoyod
 mawada: nacad
 mawida: akonyoh
 maweda: môntha
 mawidiastuti: mêmuja
 mawidisraya: mêmuja
 mawidipuja: mêmuja
 mwat: amrih, amot, momot
 mwit: pamit
 mwita: têdhak
 mawèt: jênak
 mawot: ambêkta, ngêmot, momot
 mawatu: asela
 mawitrakên: nucèkakên
 --- 464 ---
 mwatês: nyilib
 mawotsantun: nyêmbah
 mawotsari: nyêmbah
 mawotsêkar: nyêmbah
 mawatya: arêmpid
 mawitya: nguwiti
 mwas: mituhu
 mawas: nyawang, nyatakakên, ningali, maspaosakên, masthèkakên,
 saèstu, ngantos
 mawus: sampun
 mêwês: mêjêk
 muwus: ngandika
 mawesa: misani
 mawasêh: ngumbah
 mawasana: mêkasi
 mawusana: mêkasi
 mwasoca: masuh, linangkung
 mawisik: anggêpok
 mawasikên: sukarakên
 mawisik-wisik: nyumbana
 mawasita: acariyos
 mawusi: nyampuni
 muwasi: ambosêni
 mawasya: ngèstokakên
 mawisthi: nêdya
 mawèsthi: makèwêd
 muwah: ngambah, êna
 muwana: miwiti
 mawat: momot, sagêd
 mawuwus: wicantên
 mawuwusi: micantêni

mawiwadha: angrêrapu
 mawal: mambêng
 miwal: ngewahi, ngoncati, nangkil
 miwil: miwir
 mawêlu: asurêm, aburêng, nyurêng, abundêr
 mawêlar: mancorong, mêlar, sumilak
 mawlara: sumilak
 mawulik: ngubrês
 mawulakan: apancuran, mêdal
 --- 465 ---
 mawalikan: awalikan
 mawilêt: ulêt, mulêt, awilêt, aliwêran
 mawulat: ningali
 mawêlas: mêmêlas, awêlas
 mawala-wala: mêmagêri
 miwali: ngewahi, ngoncati, nangkisi
 mwalat: ngajak
 mawadha: nacad
 mawêdhak: awêdhak
 mawêdhak-wêdhak: awêwêdhak
 mawaju: ngangge rasukan
 mawijah: abingah
 mawujang: alômba
 mwi: kula
 mawya: ngangge
 maweya: apêpeka, nyukani
 mawyat: ngêmot, nguwo
 mawyat-wyat: nguwo-uwot
 mawuyyangkên: nyêrikakên
 mawyang: ambranang, amyang, nitis
 mawyêng: ngubrês
 mawiyang: awangkot
 mawuyung: abêndu, asusah
 mawag: ngawur
 mawega: mirantos
 miwaga: mirantosi
 miwega: mirantosi
 mawêgil: nyaut
 mawugyat: ngantuni
 mwab: umob
 mawibuh: anjog, awêwah
 mwang: sarta, miwah
 mawang: nyawang, pangêbang
 mawêng: ngêmban
 mawong: nitis, mawuh, manuh, nyèthi
 mawung: ngêmong, mawas, ninggil
 muwung: ninggil
 mwinge: mêthak
 mawangi: marabi, nyawangi

mawinga: nyurêng
 mawungu: anggugah
 mawungcyat: amboncèng
 mawingit: asingêr, asusah
 mawêngis: abêngis
 mwangsêh: mara
 --- 466 ---
 mwangswang: nantang
 mwangsyang: mangsah
 mwangsang: mangsah
 mwangi: ngêlongi
 mawongan: mara nyai
 mala: rêgêd, rêrêgêd, mêmala. sakit, rêrêngkêd, lêlamuk, anggitik,
 mrayogi
 mali: ambalik, maro, wangsul, mali
 malo: maro
 malu: anggitik, ambalik
 mila: mila
 mili: mili
 milu: tumut, kamilu, kalajêng tumut
 mêla: nyêla
 mêlu: nyurêng
 mèlu: tumut
 mola: niru
 mole: modot
 mula: wiwit, wiwitan, mila, rumiyin
 mule: arêruba, ngrubani, mulya
 malah: malah, ngawon, ngrisak, ngasor
 malih: maro, manèh, mindha, ngèmpêr, ngalih, ambalik
 malêh: mancing, anjêblogi, ambantoni, ambantu
 maluh: ambantoni, ngringêt
 mêlah: nyigar, kadoswêlah
 mêlih: anjabung
 molah: ngulah, ebah, apolah, ngubak
 molih: mantês, angsal, pantês, sêmbada, makantukakên
 mulah: ngulah, ulah
 mulih: mantuk, amrih, antuk, mêmulih
 muluh: ambalêrêngi, kados wuluh
 maliha: malih
 mulahi: miwiti
 muliha: malih, mantuk
 molaha: anggodha
 maluhi: ambiyantoni
 milihi: milihi
 --- 467 ---
 molih-ulih: mikantuki
 malihat: ningali
 malahyaran: layar
 malêh-malêh: abêbantu

malon: maron
 malên: manêngah
 mêlên: ngulu
 mulun: ngawula
 malana: anjajah, nêtêpi
 malèni: mangsuli
 malanda: ambayar
 malandang: nyêndhal, nyêbrak, tumandang
 malandangi: nyêndhali, nyêbraki, nandangi
 mêlantah: ambalonyo
 malantih: nênun
 malantên: mêthak
 maluntar: ambuntar
 mêluntar: ambuntar
 malantas: abuntas, ambacut
 malintang: alangkung
 malintangi: nglangkungi
 malindhi: nyoroti
 malindhang: nangsuli
 malindhung: ampungan
 malindhungan: aling-alingan
 malanja: ambalônja
 malinang: mabur
 maleca: cidra
 malocita: ngangên-angên, wicantên salêbêting manah
 malaca-laca: asêmbрана, nyêmbранани, anggosok-gosok
 malar: malah, nyuwun, kukupan, supados, lampus nora malar, pêjah
 tanpa kukupan
 malir: andalir
 milar: mêsat
 milir: ngèli
 mêlar: mêkar, mancorong
 molar: mothah
 molir: makolèh
 molur: mili
 mular: nangis
 mulir: muntir, anjèwèr
 mulur: modot, mulur, ngulur
 --- 468 ---
 malara: nyakiti, asusah, asêdhih
 malari: lumajêng, nitik
 malare: mikênani
 malaro: nglêpatakên
 malori: anggada
 maluru: mancorong
 milare: mikênani
 malèrèh: mulusing abrit
 malèri: ngalèbi
 malêra-lêran: atampar-tamparan

malêro-lêran: atampar-tamparan
 malêrêk: andêlurêk
 maluruk-luruk: ngrênggunuk
 malaradan: alaradan
 malrat: malêsat
 malaris: lumampah
 malurwan: aliyêpan
 malaryya: lumajêng
 malar-malar: malah-malah
 malirang: nyidhang
 malêrêng: tiyang mêmêlik
 muliri: murinding
 malak: nulak, kêthaha
 malik: mangsul, ambalik
 malêk: prihatos
 milêk: pangingsêp
 mêlik: ebor, ngebor
 mêlêk: ambalêdug, mulêk, ulêkan, andalêdêg, tan pêgat, anggêlak,
 ngambar
 mêluk: ngrangkul, ngukêl
 mulêk: mulêk
 mulik: ngosak-asik
 molêk: molèr
 molêk: ulêkan
 malaku: lumampah, nyuwun
 maloka: ngênggèni
 malakun: nyuwun, sakit kula
 malukari: mudhari
 mlikitar: ambalenjani
 malaksa: nglêpasi
 malêksa: nglêpasakên, lêksan
 malaksakên: nglampahakên, nglêpasakên
 --- 469 ---
 malaksita: nglampahi
 malaksya: nglêpasi
 malakwa: lumampah, nyuwun
 malaki-laki: nglêlanangi
 malakya: lumampah, nyuwun, ambujêng
 malukya: malujêng
 malikbumi: ngraman
 malad: modot, nênanangi, ngalad-alad, galak, landhêp
 mêlad: ngêrêsakên
 mulad: mubal
 malada: matawis
 maladi: mêngdêng, mêmuja
 malêdi: mêlêng
 mladati: ngêrês
 malat: mulur, modot, mili, nênanangi, mêtês, galak, landhêp
 malit: alêmbat

milêt: tumut, anggubêl, mulêt, ambulêt, nyangkol, ngatut, wilêt, sêmu, sumriwêt

milut: anggubêl

mêlat: ambêsèt

mulat: ningali, sêsotya

mulêt: anggulêt, ambundhêt, mulêt

malata: ngoyod

miluta: mulasara, ngrakêt, rakêt

malatuh: nglumut

mêlatah: mangap

mêlatar: ambalabar

mêlutar: ambaludag

malutruh: nêlêsi, jawah riwis-riwis

mêlutruh: nêlêsi, jawah riwis-riwis

multak: molo, mêdal, pêpêt, mêpat, andalêdêg

mlatuk: nucuk

milêti: ngiloni, mulêti

molata: ningali

mulati: ningali

malatsih: kawêlas asih

malatu-latu: mulad-mulad kados latu

--- 470 ---

malêtug: ambalêdug

malês: malês, mangsuli, lukar

mêlês: mêngês, mêlês, riwis-riwis

mêlus: kados ulam pêlus

molês: anglès

mulês: kêmul

malasa: anggêlar, aparing

milasa: wèwèh, maringi

mêlês asih: mêlas asih

malisuh: muwêr

mêlashyun: mêlas asih

milasani: maringi

malisak: ngubrês, ngosak-asik

malêsêk: nêsêr

malêsit: malêsat

malistu: amarna

malêsa: panyaur

malêsi: saya sêmu, malês

malèswani: ngrêgêdi

malèswa-lèswana: ngrêrêgêdi

mêlasarsa: mêlas sih

mêlasarêp: mêlas asih

mlasarêpi: ngasih nrêsnani

mêlasajêng: mêlas asih

mêlasyun: mêlas asih

malêstha: ngrampungakên

malwa: dadosipun, anggitik, malèni, nyêlani, maro, malih

malwi: anggitik
 milwa: tumut
 malêwu: ngluwihi
 malwah: abantu
 malwih: maru
 malawih: aluwih
 malêwih: ngluwihi
 malwaha: ambantoni
 malwan: alon
 malawan: nglawani
 malawên: sumorot
 milawan: nglawani
 mêlawan: nglawani
 milwani: ngiloni
 malawên-lawên: agêgônda, ngasrèn-asrèni
 --- 471 ---
 malwacita: anggraita
 maliwêr: asriwêdan
 malawad: atinjo
 malwat: sugu
 malawat: nyawatakên
 maliwat: alangkung, ambacut, nglangkungi
 mêluwat: mên dhêm
 malawas: nglêlami, alami, alugas
 malwab: ngêrobi
 malwang: ngrisak, nyirnakakên, nyuda
 malawang: kados kori, nama dhapuring baita
 malalu: milih, nglampu
 malila: mupus, apasrah, tanpa punapa-punapa, nglêgèh
 malela: êlas
 milala: milih
 mêlila: pasrah
 malêlêh: aluluh
 malalun: ngliwati
 mêlulun: gumulung
 malulana: amangsuli
 malalit: alit, alêmbat
 malalis: mêjahi
 malalya: asupe
 milalya: malaur
 maluluy: manjing
 malalayan: apagêr banon
 malilang: nyirnakakên, nglêbur
 mêliling: malêdhing
 malêlêng: manthêlêng
 malap: mên dhêt
 malapa: aluwe
 malapi: ngulapi, mên dhêt
 malipa: nglapis

malupa: nyupèkakên
 malupu: ngrêrêpi, nrajang
 milupa: nyênyupe
 mêlupa: nyênyupe
 mulapi: ambucali, ngulapi
 malêpah: nalôngsa
 malupuh: nalôngsa, nalindhêp, anggitik
 malupta: nowongakên
 malêpas: nglêpasakên, ambucal
 malapya: aluwe, mêndhêti
 mêludha: noyani
 --- 472 ---
 malidhah: andilat
 maludhaha: noyani
 malaju: ambacut
 malija: ambakul
 malajukên: nglajêngakên
 malajêng: lumajêng
 maluy: wangsul, ambalik
 malya: mangsuli, wangsul, mangsul, maro, malih, andhêndha, kojur
 milya: tumut, mili
 mèlya: tumut
 mulya: adi, mulya, mantuk, saras
 malaya: rêdi, lumampah
 malayu: lumajêng
 maliyo: wastaning lawon
 maluya: mangsuli, wangsul, nyarasakên
 malêya: malês
 maluyi: wangsul, mangsuli
 malêyêh: mlèsèd
 malyaakên: ngantukakên
 malayan: lampahan, rêdèn, adhangan
 maluyani: mangsuli
 malayar: nglayang, ambabar
 maluyakên: mantunakên
 malyat: ningali
 malayat: akesah
 maliyat: ningali, nyawang
 malayata: lumampah
 malyus: alêmbat, atulus
 maliyas: lêpat
 malaywa: lumajêng
 maluywa: wangsul, ambalik
 malaywan: lumajêng
 malayap: nanjak
 malayya: ngangge, lumajêng
 malyab: ngêrobi
 maliyang: sumendhe
 malim: juru, juru baita

malêm: dalu, mèdeêm, riwut
 malama: adangu
 malume: alêsu, alum
 malêmêh: asungkan
 malumèh: acape
 maliman: nitih gajah
 --- 473 ---
 malimêr: akêbluk
 malumur: andhepok
 malumad: alêmbah
 malumud: akêbês
 malamad-lamad: mega nyalènrèng
 malumat: nglêmbatakên
 malimutan: pêtêngan
 malumismata: mrêbês mili
 malamalar: nyênyuwun
 malampu: ngêkahi
 malampah: lumampah, nyuwun
 mêlampah: lumampah, nyuwun
 malampahan: priman
 malimput: nglimputi
 malimpung: nglimpung
 malimbe: nyilib
 malêmbe: nglimpe
 malambang: alintu
 malimbung: atumpuk
 milag: anggiwar, lumajêng, minggat, minglar, kesah
 mêlêg: anjuju, ngambar
 malaga: nglawan, narungi
 milaga: mêrangi
 malagar: ambêsmi, nglarag
 malêgawakên: ngrilakakên
 maligya: malige
 malaba: aloma
 maliba: nalib
 maloba: akêthaha
 malabu: malêbêt
 malêbu: malêbêt, adhawah
 milaba: anjingga
 mêlaba: ngêbaki
 malabuh: adhawah, ambucal
 molbêsar: surung-sinurung
 malabar: ambalèbèr
 mêlabar: ambalabar
 malabaran: ambalabar
 malêbêk: andalêdêg
 malêbit: malêsat, mabit
 malêbêg: gumrêbêg, anggalêbêg, ambrêbêl, ambalêbêg
 malang: mambêng, nanggêl

maling: pandung
 --- 474 ---
 malung: ngoncati
 malong: ngrisak
 milang: mical, sirna
 mêlêng: muja, mêlêng
 molang: ngêmor, mêling, nglandhêpi
 mulang: ngupados, muruk, momor
 muling: mubêng
 mulêng: ngubrês
 mulu: ngracut, anggung, ambanjut, nguculakên, nyêmêng,
 ngulungakên
 milanga: ngetang
 mulinga: berag, bêsus
 malangêh: asri
 milangêh: ngraras
 malangên: asri, nyumbana
 malingan: nguman-uman, colongan
 malêngên: ambribini, ambrêbêgi
 milangêni: ngasrèni, ambingahi, ambingahakên, mantêsi
 malingir: ngukir
 milêngkêp: mêpaki
 malingkam: mlocot
 malingkunglulut: pandung rêsmi
 malungid: mingit-mingit, alungid
 malêngit: alit
 malingturidakung: pandung rêsmi
 malangês: anjangês, malês^[19]
 malêngis: apêpaès
 malangsumirang: malang megung, sawiyah-wiyah
 maliga: ngadêg
 malanggana: nanggoni
 malênggêr: anjêngêr
 malangbong: nama dhapuring baita
 malêngi: ambribini
 mêlingi: mêtiki, anggrêbêgi
 mulangi: ngupadosi, muruki
 mulinga: berag
 mlangên^[20] : ambribini, ambrêbêgi, brêbêgên
 milangakên: nyirnakakên
 mapa: punapa, punapaa, kados pundi, kados punapa, nyakiti
 --- 475 ---
 mapi: manasi, sêngadi, awad, api -api
 mape: punapa
 mipi: ngintip ing pipi kori
 mèpi: ngimpi-impi
 mèpu: panas, sumuk, mêmanasi, repot
 mupa: anggumatosi
 mupu: nyupit

mapah: amapah, kados papah
 mapêh: mêtês
 mapuh: mêtês
 mupuh: anggitik
 mapaha: punapaa
 mapuhi: mêtmanasi, mêtêsi
 mapihên: sêkêl
 mapihêr: mencok
 mapuhara: mêtaksi
 mapahat: mipit, mêtês
 mapihêt: ngradon
 mapahyas: apêpaès
 mapan: mapan, awit, dhawah
 mapèni: adi
 mapunah: apunggêl, arisak
 mapanas: apanas
 mapindha: apindha, mêmper
 mapindhah: ngalih
 mapandhan: apandhan
 mapunnya: asugih
 mapunnyawan: kasugihan
 mapunnya-punnya: agêgadhah
 mapinêng: anjomblong
 mapacêhan: awêwalêran, acalunthangan
 mapicala: nyumbana
 mapar: ngradin, mandum
 mpir: minggir
 mapara: ambagi
 mapira: pintên-pintên
 mapura: ngapuntên
 maparaita: anggêguru
 maporoita: anggêguru
 mapuroita: anggêguru
 mapuruita: anggêguru
 maparêk: acakêt
 mapurwa: awiwit
 --- 476 ---
 mapurwaka: awiwit
 maprameya: arame-rame
 maprang: mêtangi, apêrang
 mapak: ngarih-arih
 mopêk: apêgêl
 mupak: munggêl, nugêl, mêtshot, ambêthot
 mapaka: niksa
 mupakara: nyaèni, mulasara
 mopaksama: ngapuntên
 mupaksama: ngapuntên
 mupadrawa: mêtule, angganjar
 mapit: ngapit

mapèt: mēndhêt
 muput: anjujug
 mapata: nglining
 mapita: akuning
 mapitu: mara pitu
 mapatih: marentah
 mapatra: abêksa, agodhong
 maputêran: ubêngan
 maputus: rampung, putus
 maptya: madhêp
 mapas: nyirêp, mapas, ngrisak, mugut, mancas, munggêl, nglugas
 mipis: mèpèd
 mapasa: ambungkêm
 mapasah: mēgat
 mapasir: asêgantên, sêgantên
 mupasanta: nyaèni
 mopasanta: ngarih-arih
 mupasama: ngapuntên, mulasara
 mapwa: sami
 mapal: mronggol, munggêl, mugut
 mupul: ngumpul, ngêpang, ngumpulakên
 mapala: mrayogi, awoh
 mapulih: apêpulih, malês, wêtah
 mapuliha: apêpulih, malês, wêtah
 mapulihan: apêpulihan, purpuran
 mapulihkên: mulihakên
 --- 477 ---
 mapêluk: ngrangkul, ukêl
 mapalupuy: lumindhih
 mapiling: napuk
 mapulang: amor, kuthah, gubras, awangsul
 mapulung: anggung, agulung, agolong
 mapulangcêlor: bandrèk
 mapulung-pulung: agulung-gulung, agolong-golong
 mapap: môngga
 mapupur: apupur
 mapapatêhan: akêkêmbaran
 mapupul: akumpul, agolong
 mapuja: ngalêm
 mapajang: apadhang, ngrêmba
 mapajêng: asongsong
 mèpuy: mēmanasi
 mapya: manasi
 mèpya: arepot
 mapaya: ngubrês
 mapyuh: sumyur
 mapayah: sayah
 mapyuk: ngêbyok
 mapyatutan: patutan

mapag: mêthuk
 mopêg: nyompok, sumpêk
 mupug: munggêl, mugut
 mapagut: nuju, nrajang, atêmpuk
 mapagutan: têtêmpukan
 mupugi: mapaki
 mapang: êpang, aêpang, mêthuk, mogok, nyêmbadani
 mapung: abanjêl
 mêpêng: nyrêmpêng, mêngdêng, puja môntra
 mapangarêp: pangajêng
 mapanggêh: akêkah, apanggih, santosa, amanggihi
 madha: nacad, nyênjami, montêni, ngawoni
 madhi: rahsa

--- 478 ---

madhe: griya
 madhu: mabên
 midha: bodho
 mudha: ênèm, bodho, kirang
 mudhe: kirang
 mudhu: awudhu
 madhaham: adhèhèm
 midhuhungakên: anggêtunakên
 madhana: susah, anggubah
 madhani: nyamèni, nimbang, nyaèni
 midhana: andhêndha
 madhandha: anggitik
 midhêr: mubêng
 mêdhar: mêlar, ngudhari, ambabar, nêmah
 madhara: wêkasan
 madhiri: ngadêg
 madhura: lêgi, mêmânis
 mudhari: nguculi
 madharat: andharat
 madhêk: nyakêt
 madhuk: mathuk
 mêdhêk: nyakêt
 mudhik: nungsung
 madhêki: nyakêti, murugi
 madhukara: kombang
 madhêki: nyakêti, murugi
 madhêkan: mara nyai
 madhêkakên: nyakêtakên, murugakên
 madhati: numpak pêdhati
 mudhati: langkung bodho
 mudhita: luwih
 madhusudhana: tawon
 mêdhêl: ambêdhêl
 mudhal: ngudhal
 mudhali: nguculi

madhalêm: alêbêt
 midhêp: ningali, mituhu
 mèdhêp: ngèdhêpakên
 mudhodha: nyên yawuk
 madhudhuk: nyumbana
 midhudhuk: nyumbana
 madhya: têngah
 mêdhyat: mêdhot
 madham: nyêdhêng matêng
 madhêm: mêjahi, nyirnakakên
 --- 479 ---
 madhama: nê maha
 madhêmit: alus, umpêtan
 madhumasa: lêgi sêdhêng-sêdhêng, lêgi mê rasa
 madhêmi: mêjahi, nyirêp, ngasrêpi, ngayêmi
 madhubrata: kombang
 madhang: mangan, nêrang, ngadhang, abaris, aglar, cumawis
 madhêng: andhanganakên
 midhang: ngangkat, merang, ngluwari
 madhêngêr: mirêng, ngrêtos
 midhêngêrakên: mirêngakên
 madhangi: madhangi
 maja: maja, mêdal
 maji: kidung, karantan, nyilib
 maju: ambanjêl, mogok, nyalumbat
 mêja: anak
 moji: mingkêm
 muja: ngalêm, mêngdêng, muji
 muji: ngalêm, muji
 mijah: anjrah, abingah, migar
 mêjahuh: sumamar
 mijahagirang: ambêbingah
 majahit: anggarit, angraita
 mijah-mijah: ambêbingah, nyungga-nyungga
 mêjani: arêruba, epah
 majaniane: ngrêruba
 majanjan: acênthula, beca- bècu
 majanma: nitis, malih tiyang
 manjanmi: nitis, malih tiyang
 majanma srimaya: Dèwi Sri nitis
 majar: asanjang, wicantên
 mojar: wicantên, asanjang
 mujar: wicantên, asanjang
 majuru: alingir, atukang
 majrah: nata
 majari: nanjangi, micantêni
 majori: ngungkuli
 mujari: nanjangi, micantêni
 majarakên: nanjangakên, micantênakên

mojarakên: micantênakên
 majar-ajar: asanjang-sanjang
 --- 480 ---
 majrak: jênak
 majarwa: nêgêsi
 majrêm: angso
 majarum: nandukakên, ngêmpakakên, ngangсахakên
 majurung: muja
 mêjêk: ngucêk, mêtêk
 mijêt: mijêt
 majatya: anjatèni
 majasta: woh maja
 mijil: mêtal
 mujil: kados tiyang cebol
 majala: anjaring
 majali: mrucut
 majêlag: anjêlih, nglojok
 majalungga: Majapait
 majapa: mêtuja, atapa
 majajar: ajejar^[21]
 mijêjêr: nyatu, nyênyuda
 mijya: milih
 mujya: ngalêm, muji
 majaya-jaya: mêtuji unggul
 majum: ngêlus
 majêmur: amor, pepe
 maji-maji: nyilib-nyilib, ngidung-ngidung, karantan-rantan
 mujamuju: wastaning woh
 majambak: anjambak
 majambat: bêtndhal
 majambatya: ngundhamana
 mêjêg: anggujêg, ngucêk
 majagra: arumêksa, atapa
 majagrakên: anjagèkakên, napakakên
 majagralagawa: saos bêtkti
 majatha: nyakot
 majang: madhang, ngrêngga, kêkadhar, nyumbana
 majêng: mara, majêng, ngurmati
 mijang: miji, merang, mardhi
 mijung: kados cèlèng
 mêjang: mêtihar, mulang
 mujêng: nglômba, miji, ngandhang, mujang
 majungkung: muja
 majêngi: nongsongi, mayoni, ngajoni, nyêmbadani
 --- 481 ---
 maya: adi, linangkung, gumilang, bêtning, suci, mancur, sae, padhang,
 warni, katingal, maeka
 mayu: nyaèni, majêng, nglêrêsakên
 miya: ngêndhoni

moyo: mëndêm
 myah: malih, ambêncah
 mayah: nyayahakên
 mayoh: ngukêl
 mayuh: ngukêl
 miyah: nyiwah
 miyêh: nyiwah, mijêt
 miyuh: andèrès
 mêyah: ambêncah
 mêyuh: ambêncah
 muyuh: muluh
 myaha: ambêncah, nglêbur
 mêyêhi: mijêti, nyiwahi
 mayan: sangsaya
 mayun: karsa, ajêng
 mayana: sumêdhêng, ulah, nglangkungi
 mayuna: ajêng
 mayênca: marênca
 mayunaddha: sukur
 mayantya: sae
 mayira: cacing, ngucira
 mayura: pêksi mêrak
 myarsa: mirêng
 myarsi: mirêng
 miyarsa: mirêng
 miyarsi: mirêng
 mayak: nyalorot
 muyêk: mulusing ijêm, mêlês, sêmu, mradini
 miyaka: ambuka
 mayakara: culika, godha
 mayuda: apêrang
 myat: ningali
 mayat: mayat, ngagag, badhe
 miyat: ningali
 miyut: dhoyong
 mayuta: kumilat
 miyata: nêmêni
 miyatani: nêmêni, niwasi, nyatani
 mayatnakên: ngèngêtakên
 myatora: nyêmbah
 myati: ningali
 --- 482 ---
 mayati: ngagagi
 miyati: ningali
 mayatakên: nglêpasakên, ngagagakên
 mayatyani: ngyêktosi
 myus: mêsês, mêdêd
 miyos: mêdal
 mayasa: adamêl, nate

maywa: nyaèni, sukur
 myawaha: ngrênggani
 miyala: ngawoni
 mayalalit: kilat
 miyup: niyub, nyêbul
 mayaya: ngèmpêr
 mayyun: ajêng
 miyuyung: ngêrut
 mayanya: anjangji
 miyum: mèsêm
 mayam-ayam: ngajap-ajap
 maya-maya: gumilang-gilang, nglêlangkungi, katingalan
 mayoga: mêmuja, anak-anak, yênggènipun^[22]
 miyaga: misesa
 miyagah: misesa, mancah
 mayagra: lungit, mingit-mingit
 mayogadakaya: muja sêmadi
 mayugala: mangsuli
 mayugalani: mangsuli
 mayogapti: ngadhêp
 mayogabyantara: ngadhêp
 myab: umob
 mayabancana: paekan, pangrêncana
 myang: kalayan, miwah
 mayang: sêkar jambe, ngringgit, mêkar, pancing, mubêng, luwih
 mayêng: mubêng, ubêng
 mayung: dhoyong, mangul, pancing
 miyang: mênayang, sungkan, lumampah
 muyang: anggrangsang
 muyêng: mubêng
 mayangkara: mulad-mulad
 --- 483 ---
 mayang-mayang: gilang-gilang
 mayangga: wêwayangan
 mayôngga: wêwayangan
 miyangga: bêbujêngan toya, manggu-manggu
 miyanggi: ambumboni
 miyôngga: bêbujêngan toya, manggu-manggu
 myanga: anjirap
 mayangan: wayangan
 manya: ambudi, budi
 manyi: rahsa
 manyu: tulus
 manyan: dhangsan, watêkan
 manyinaki: ngecani
 manyèr: ngantos
 manyura: pêksi mêrak
 manyèri: ngantosi
 manyarik: nyêrat, nyêngkala

manyariki: nyêrati, nyêngkalani
 manyurat: sêsirat
 manyaritani: nyariosi
 manyirup: ngidêri
 minyak: lisah, puhan, gaji
 menyak: lisah
 manyakra: mêngku
 manyukilan: dhudhuk-dhudhuk
 manyeta: nowongakên
 manyêsêl: ngrêsula, asusah
 manyawuk: nyawuk
 manyêlang: angganti
 manyêlangi: agêntosi
 manyêp: ambadhe
 manyaput: ngêmulu
 manyapwa: ambucal
 manyêdhari: nyêkapi
 manyadhangi: nyawisi
 manyêm: nêncêm
 manyambe: mêling
 manyumbu: nyumêd
 manyumbana: nunggil tilêm, mêthik
 manyambit: ngêmban, anggayuh
 manyambut: nyandhak
 manyambil: mêndhêt
 manyêb: nyêlub
 manyub: nyêlub
 manyang: amboyong
 manyêng: mubêng
 munyêng: mubêng
 --- 484 ---
 mangnyanga: anggorèng, amboyong
 manyangi: anjangji
 manyêngêt: ngantup
 mom: hêh-hêh
 mama: ngêmi-êmi
 mami: ingsun
 mamu: ngundhat-undhat
 mimi: mimi
 mumuhun: nangis, mundhi
 mamuhara: murugakên
 mamihuta: kawongan
 mumuhung: milalah
 mamin: sarêng, mamini, nyarêngi
 mamanah: anjêmparing
 mamanahakên: anjêmparingakên
 muman-uman: nguman-uman
 mamancana: anggoda, maeka
 mamancaka: mêmalang, mêmagang

mamanik: sêsoṭya
 mamanuk: pêksi
 mamenaka: ngecani
 maminta: nyênyuwun, nata
 miminta: nyênyuwun, nata
 mamantrokara: maca
 mamantrajapa: matêk aji
 mamasasi: amasasi
 mamasasi: amasasi
 mamandhi: ambêbingah
 mamindha: ngèmpêr
 mamindhah: maro, ngalih
 mamandhani: ambandhani
 mamundhyat: anggubêl
 mamandhaga: pantês
 mamundhung: numpang, nunjang, aliwung
 mamuniya: ngrawati
 maminang: mêmilih
 momonang: mêmuni
 mamênanga: mênangi
 mamaca: têtumbak
 mamaca udrasa: nangis
 macala: mêmindha, amalih
 mamor: amor
 mamara: mangsah, angungsi
 mamrih: amrih, maripih
 mamarnakên: marnèkakên
 mamarar: nyênyuwun
 --- 485 ---
 mamrik: amrik
 mamrat: amot
 mamrêti: mulang
 mamaratwa: mangangge
 mamrês: mêtês
 mamrêsihi: ngrêsihi
 mamursita: nyipta, nganggit, muji
 mamrêp: nuju, mronggol, mugut, napuk
 mamuryat: andudut
 mamrêm: tilêm
 mamrêm-mrêm: têtîlêman
 mamaragang: nama dhapuring baita
 mamrang: mêtang
 mamring: suwêng sangêt
 mêmring: wastaning sato bangsaning kidang
 mamarang: ngaring- aring
 mumurang: nêrêrak
 mimiringi: nyêmoni
 mamarêngan: marêngi
 mamak: lamur, picak

mamêk: nigas
 mamuk: ngamuk
 mêmêk: rambut andhan-andhan tanggêl
 mumuk: picak, sakit mripat
 mumuka: rêrai, apangajêng
 mamuki: amêrangi
 mumukih: mêmisuh
 mimikan: mêmêruh
 mamukti: mangan, mukti, adhaharan
 mamuktya: mangan, mukti
 mamêkul: ngrangkul, anggendholi
 mamadrad: andhodhog
 mamidrakênnyêp: tawaf
 mumudya: mêmuji
 mumudyakên: mêmujèkakên
 mamadeyasa: bale griya
 mamèt: mêndhêt, amrih
 mamita: apamit
 mamatah: nê nata, mêmutung
 mamatih: mêmarentah
 mumutuh: mêtahi, amrih pulih
 mamitahwa: anggêgulang
 mamituhwa: mituhu
 mamutêr: amutêr
 mimitra: sêsanak
 --- 486 ---
 mamèti: mêndhêti
 mimitya: nglêlangkungi
 mêmêtêng: mêmêgêng, lumampah pêtêngan
 mamasa: mêmêgat, kados
 mamasah: nilar
 mamêsur: ambêlêr
 mamisik: anggêpok, ngambung
 mamusthi: nyêpêng, ngangge
 mamasanga: nyangkramani
 mamawa: mawi, ambêkta, saengga
 mamwarisakên: masajakakên
 mamiweka: ajêjagongan
 mamwikara: nyikara
 mamwit: apamit, pamitan
 mamiwal: ngewahi
 mumulu: asêmu
 mamwalilwa: ambalithuk
 mamwaya: nyaur
 mamwingiti: ngrawati
 mamulih: pêpuluh
 mumulih: amrih pulih
 mamalèni: amangsuli
 mamêlandang: nyêbrak

mamalar: nyênyuwun, priman
 mamulir: nguntir, anjèwèr
 mamilara: nusahi
 mamilare: mikênani
 mamalaras: mawi gandhewa
 mamêluk: ngukêl
 mamalaku: nyênyuwun
 mamêlwirakên: mêtèhakên
 mamuling: muntir
 mamulinga: aberag, mobat-mabit
 mèmpeh: wasis
 mêmpan: mêmpan
 mêmpeh: ngêdhêm, ngundhêr
 mêmpeh: ngêjum
 mumpuni: nyrambahi, nyadayani
 mêmpar: gumêlar
 mamprung: bablas, nyandêr, ngêras
 mamupak: nugêl
 mamupuk: apilis
 mêmput: kêmpu
 mamapwa-mapwani: ngowêl- owêli
 mêmplak: mulusing pèthak
 mamipalakên: mrayogèkakên
 --- 487 ---
 mampang: mêtuk, mambêng, mogok, bôngga
 mumpang: ngundha, numpang
 mumpangkara: numpang prakawis
 mêmêdhut: mêmêtêngi
 mamudhung: abêndu
 mamajang: mêmadhang, kêkadhar, ngrêrêngga, ngrêngga, nyumbana
 mamayar: ambayar
 mamêyik-mêyik: nglulur-nglulur
 mamênjat: mênjat
 mamêm: ngingkêmi, wastaning gêgodhongan
 memegan: biru
 mamêgati: nyêgati
 mamuguti: nigas
 mamagawe: adamêl
 mimba: mêtal, ngèmpêr
 memba: mêtal, ngèmpêr
 mambah: ngambah, ngidêk, ngancik, mêtahi, nrajang
 mimbêh: wêtah
 mêmbeh: mêtahi
 mêmbehi: mêtahi
 mêmbehi: mêtahi
 mêmbehi: mêtahi, ngêrobi
 mômbra: wiyar
 mambara: muluk, lêtana
 mambiriskên: nacakakên

mamberawa: ngrênga
 mambak: tanpa sêla, ngambak
 mambêk: anggalih, kèndêl, ngumbar budi
 mêmbẽk: ngampêt
 mombak: ngombak
 mumbuk: tumpang tindhih, ngumbuk
 mambuka: ngêngakakên
 mambak-mumbuk: ngumbuk-umbuk
 mambodyani: makani
 mambat: inglar, ngèmbèt, mirib
 mambêt: rada, mambêt
 mêmbat: mëndal, ngêmbat
 mambêta: kaduk
 mambatang: ambadhe
 mambusana: mangangge
 mambisanani: ngeram-erami
 --- 488 ---
 mambiwuhi: ambiyantoni
 mambawali: ambadali
 mambil: mëndhêt
 mambala: ambucal
 mambalani: nguncali
 mambyalakên: ambelakakên
 mambiyar: mênthèng
 mambagyani: mandumi
 mimbang: tirah
 mombèngakên: ngumukakên
 mumuthut: nyantrik, rampak
 mimang: kina, sangsaya, angkêr, gingsir, bingung, sêling sêrêp, oyod
 wringin ingkang nrubus saking ngandhap
 mêmêng: mêmépêng
 memang: kina
 mamangi: ngarumi
 mamungarani: mudhari
 mamungari: miwiti
 mamêngkul: ngrangkul
 mamungat: anggugat
 mamanggih: manggih, santosa
 mamêng-amêng: alêlana
 mamêng-amêngan: dèdolanan
 maga: nêlas, mlanggrang
 magê: sumêlang
 magu: gajêg-gajêg
 migo: sisip
 mêga: kumêlun, ambuka
 mega: mega, kamegan, kaalingan mega
 moga: pasrah, poncot, awit, dening, wit, wiwit, miwiti, awit, têka,
 mêntah, sangêt, amrih, langkung, upami, ya ta, sumêdhêng, mêngku,
 nêlas, sigêg, saestu, nalika

moge: wiwit
 muga: mugi, pulih
 magêh: mragak, nangkis
 maguh: manggih
 miguh: mêmbat
 muguh: wangkot
 mêgêhi: ngêkahi
 --- 489 ---
 magêhakên: nangkisakên, mragakakên
 magahan: têgêgan
 maguhya: gumujêng
 maguhya-guhya: anggêgujêng
 maguhyang: ngêdus, ambalonyo
 miguh-miguh: mêmbat- mêmbat
 muga angkara: murka
 migan: nyingkiri
 mukan: mangan
 mugên: sumêrêp, tabêri
 miguna: mintêri
 magina: migunani
 migêna: nusahakên, amrih, ngèngingi
 migêne: nusahakên
 migênuni: mirêmbagi
 miganda: ngambêti
 magênti: agêntos
 mogantên: sagêd, putus, pantês
 megantara: mega wradin
 magênturan: usrêk-usrêkan, agunturan
 magantya: agêntos
 magantyana: gêntos-gêntos
 magadal: agêng
 magandhi: ambêkta gandhi
 magandhah: abêgja
 magandhit: ambiyêt
 magandhowara: ngangge badhong gandhowara
 magindhala: ambêsat, nglimpe, ambucal
 magunêm: aginêman
 magêndhing: agêndhing
 mugar: ngunggar, anjugar
 mugêr: nancang
 magora: agêng
 maguro: umung
 migora: ngagêngi
 mugara: gada, gitik, anggada, anggitik
 --- 490 ---
 mugari: bêbandhêm
 migraha: mêngku
 mugarèni: mikêkahi
 magraja: alaki

magirigirin: anggêgiris
 magêrgut: anggrêgêt
 maguru gôngsa: gôngsa têmbagi
 magring: gêring, sakit
 magirang: abingah
 magêring: gêring, sakit
 magirang-girang: abingah-bingah, kajêng girang
 magakit: anggêgêt
 magada: kasêsa
 magada-gadan: kasêsa-sêsa
 magut: nêmpuh, nuju, nrajang, majêng, mêtêk
 migut: anggêtêm
 mêtat: misah
 mugut: mêtêt, munggêl, nêtês
 migati: mikênani, nyumbana
 magatra: agatra, amêtha, awarni, prasasat
 megatara: mega nyalènrèng, wastaning bathikan
 maguti: tumêmpuh
 muguti: mêtêti, munggêli
 magêtêm: gêtêm
 migut-migut: mingut-mingut
 magas: munggêl
 sagasa^[23] : musthika
 magustyani: mirêmbagi
 magosthi: aginêm, ngrêmbag
 magusthi: aginêm, ngrêmbag
 magawe: adamêl
 magawan: ambagawan
 magaway: adamêl
 magawe-gawe: adamêl-damêl
 magiwang: nyêling, agonjing
 magiwangan: asêlingan, agonjingan
 mêtgil: andhêlik, mêtcar, nyinglari
 --- 491 ---
 mugal: ucul, mangkoti
 magala: matang
 magola: arukêt
 mêtgili: mêtcar, binglari^[24]
 magalah: matang
 magêlêh: nêpsu
 magalar: andhasar
 magêlar: agalar, gumêlar, atata, adhasar
 mêtalar: andhasar, ngêtap, ngrakit gêtal, adamêl gêtal
 mêtêlar: nata
 magalak: agalak
 magilya: minglar
 magêlêm: ajêng
 magêlêng: anggalêr
 magêlang: abêndu, ngangge gênglang^[25]

magêlêng: abêndu, magêlêngi, nyrêngêni
 maguling: atilêm
 magêlung: agêlung
 magalang: magoli
 magulingan: aglintingan, galasahan, gumuling
 magêp: kanggêg
 mêngêp: asri, pantês, jangkêp
 magupu: agugup
 magopura: agapura
 magupit: ngraras, ngrumpaka, ambagèkakên
 magopita: ngraras, ngrumpaka, ambagèkakên
 magapitan: apit-apitan
 magya: andum, kasêsa
 magiyuh: susah
 magyat: kagèt
 magyut: ngilat thathit, kados calèrèt
 mugyat: mungkur
 magyat-gyat: kagèt-kagèt
 maguywan: gêgujêngan
 maguyyan: gêgujêngan
 magya-gya: nuli-nuli, gêpah-gêpah
 magayung: anggayung, nyibuk
 maguyang: ngêdus
 magunyêp: aginêm
 magunyêpa: aginêm
 --- 492 ---
 magam: nglimpe
 magêm: ngangge, nyandhak, kagêman, kacandhak
 magamêl: nyêpêng
 magamêli: nyêpêngi
 magamêlan: acêpêngan, limêngan
 magêmakên: ngêmutakên
 magag: ngagagi
 magaga: amrih, ngagagi
 magêgêh: putêran, nglênggêr
 magêgên: amrih
 magigrig: mangkirig
 magêgyan: mituhu
 magatha: madhahi, nêmêni, nyimpêni
 magêng: agêng
 mêngêng: ngampêt
 megang: nyikêp
 megung: nikung, anggung, tan pêgat
 mugangkara: murka
 magêngi: ngagêngi
 maba: ngundhang, nywarani, mola
 mabuhaya: ambêboyong
 mabuncang: ambucal
 mabuncangakên: nguncalakên

mabandhu: sugih santana
 mabandhu: abarung, ambêlangkêp
 mabra: waridin, mubal, abra
 mubru: ambruwah
 mibêr: mibêr
 mubur: nglêbur, ambuwang, ngobrak-abrik
 maburu: ambêbujêng
 mabaranang: kumantar-kantar
 mabrata: lumampah, nglampahi
 maburwa: ambujêng
 mabewara: aprawira, arowa
 maburwa-burwan: abêbujêngan
 mabra-mubru: botên kêkirangan
 mabarubuh: ambarubuh
 mabukoh: akonjêm
 mabukuh: akonjêm
 mabukut: akudhung
 mabad: ambabit, nyabêt
 mabat: nyabêt
 --- 493 ---
 mubat: dhukun, mobat, niyut
 mubat malêbit: mobat-mabit
 mabusana: ngangge-angge
 mabuwati: karaton, ing buwati
 mêbêl: marêbêl
 mubal: mudal
 mubulung: ngruwat
 mabyantara: majêng
 mabyasa: nate, sampun kangge
 mabyungan: grubyugan
 mabayangan: ajumpalikan, poyang-payingan
 mababaran: asasaran, kagègèran
 mabang: ambranang, abrit
 mabangun: kados
 mabangga: anggêbag, nyikara
 mathakèl: mathakol
 mêthêt: mugut
 mathis: manis, dhèmês
 mêthil: nyuwil, mugut
 mathingkrik: diksura
 mathangkus: cênthula
 mathangthang: mathèngthèng
 mang: ing
 ming: mung, nanging, kaping
 mêng: bangêr, amung, nuju
 mêng: ing
 mong: ngêmong, nandhang, ulah, sima
 mung: amung
 manga: ngôngsa, ngêkum

mangi: ngêlèr
 mênga: mênga
 mangê: kanggêg, kacangkol, asmara, ulah asmara
 mange: dhedhe
 mango: nalôngsa
 mangu: kanggêg
 minge: mêthak, mengo
 monga: sima, ngêmong
 mungu: anggugah, nênanngi, mêlèk
 manguhu: nyumbari
 mangoha: nguwh
 manguhuh: nyurak
 manghêndhani: ngèndêli
 manghèr: ngantos, noya
 --- 494 ---
 manghrik: ngêrik, manghruk, nêmpuh
 manghurkên: ngunggulakên
 manghrêt: kacandhêt, nyêrêt
 manghrêti: mantêsi
 manghèrtali: mêtêng
 manghèrtalindhang: mêtêng
 manghrapi: nglintoni, nêmpahi
 manghrêng: anggêrêng, ambrêngêngêng
 manghêt: asingêdan, umpêtan
 munghut: mêthik, mêndhêt
 manguhut: mêthik
 manguhuti: mêthiki
 manghus: nyimpên, mêngku
 mangahis: mili
 manghusa: ngêsah
 manghaswakên: anggumujêngakên
 manghasyakên: anggumujêngakên
 manghol: ngrangkul
 minghêl: nglirik
 mangahal: nyakiti
 manghili: ngili
 manghlêm: asêngsêm
 monghyun: sacumbana
 manghyuk: nêmpuh
 manghêmak: ngêmak
 mangah-mangah: ngôngsa-ôngsa
 mingah-mingêh: mingak- minguk
 mêng-amêngan: amêng-amêngan, dêdolanan, sêsêmonan, pacangkraman
 manghêb: ngaub
 mangahêbi: ngaubi
 mangahum: anggrumung
 mangan: môngsa, mangan
 mangên: kanggêg
 mangun: kadamêl, ambangun, bangun

manginê: ngraos
 mangêne: ngèngingi
 mangên-angên: ngangên-angên, ambudi, ngèngêt- èngêt
 mangênani: ngèngingi
 manguncarana: ngrêngga
 manguncupi: nglêpasi
 --- 495 ---
 manganuraga: nyêmbah
 mangunakara: matawis, ngudakawis
 manginaki: ngecani, kêmba
 mangenaki: ngecani
 manganda: noca, sumilir
 mangendahkên: ngendahakên, ngadèkakên
 mangandani: nocani, nyiliri, nyaèni
 mangendrani: ngoncati
 mangunduri: ngunduri
 mangendrajala: mandungi
 mangindriya: anggalih
 mangunadika: ngangên-angên
 mangandêl: momor, aling-alingan, ampungan
 manganti: ngantos
 manginti: angèsthi
 manginte: ngincêng, nginjên, ngingsêp
 ngênginte^[26] : ngêncêng, ^[27] nginjên, ngingsêp
 mangêntar: ambegal
 manguntur: panunggul, sitinggil
 manganturan: gênturan
 manguntarayana: sitinggil
 mangunturbatthu: sitinggil
 mangantak-antak: ngagak-agak, nganggak-anggak
 mangêntak-êntak: nganggak-anggak
 mangantikên: ngantosakên
 mangantukti^[28] : ngantuki
 manguntit: ngoncat-ancit
 mangêntas: nyabrang
 mangantap: ngrangsang
 mangantya: ngantos
 mangintya: ngincêng
 mangêntya: nêlas
 mangênês: ngênês
 mangunsih: rêrêmênan
 mangandha: nyawi
 mangundha: ngundha
 mangundhêh: andheprok
 mangundhondhe: ngundha-undha
 mangindhiti: ngêmpit
 mangindhiti: nginggati
 --- 496 ---
 mangundhati: nguman- uman

manganjuri: mangajêngi, nindhihi
 manganjat: anjajagi
 mangajali: nyêmbah
 manganjalya: nyêmbah
 manginjêm: atilik
 manginjêmi: niliki
 manganyak: nuntun
 mangunyakên: ngungêlakên, nyêrêpakên, ngrumiyinakên
 mangunyakara: maca
 manganyut: nglabuh, nglarung, nglarut
 mangunyakên: ngungêlakên, matêk
 manginum: ngombe
 mangun-mangun: awangun
 mêngên-mêngên: amêng-amêng, kacaryan
 manganigraha: angganjar
 manganugraha: angganjar
 mênganugraha: angganjar
 mangênthahasa: aparipêksa, nglangkungi rosa
 mangênthasura: kumapurun, nglangkungi kêndêl
 mangênthula: nglangkungi tatag
 mangunêng: sêkar bakung, susah, kapiênêng
 manguninga: nguningani
 mangunêngi: ngangêni
 manguningkên: nêdahakên, nyumêrêpakên
 mangunênggaluh: nama dhapuring gêlung
 mangênangi: ngèndêli, ngayomi, ngayêmi
 mangcana: anggodha
 mangucarana: ngrêngga, ngaturi, matur, muji
 mangucuri: ngêcuri
 mangucap: ngucap, matur
 mangucap-ucap: ngaruh-aruhi
 mangucupi: nglêpasi
 mangêr: ngamuk
 --- 497 ---
 mangèr: ngantos
 mangru: nyurêng, anjêmparing
 mungar: mudhar, ngluwari
 mangre: ngênas, ngulah
 mangara: sabarang
 mangiri: ngiring
 mangure: mudhar, ngure, nglukari
 mangura: ngambah, ngrêmêd, mudhar, nyawur, amburak
 manguri: mudhari
 mungari: mudhari, mawiti
 mangrah: nêdya
 mangrèh: mratingkah, ngêrèh, ngêrèhakên
 mangroh: ngungsir
 mangarah: ngangkah
 mangaruhi: ngaruh-aruhi

mangaruhi: nguwuhi
 mangruhuni: ngrumiyini
 mangari-ari: ngarih- arih
 mangare anyar: ambayangkari
 mangaran: anama, awasta
 mangarani: miwiti
 mangaranakên: masajakakên
 mangrancana: ngrêngga, anggodha
 mangrêncana: ngrêngga, anggodha
 mangrêncêm: ngrêmêk
 mangrêncêmi: ngrêmêki
 mangurnakên: ambayawarakakên
 mangrantung: anggantung
 mangruntyakakên: nyêrikakên
 mangarnasula: anggêtapakên kuping
 mangarnawa: ngapuntên
 mangrandha: ngrantun
 mangrênjah: nujah, ngrêncak
 mangarcana: nyêmbah
 mangracana: nyêmbah
 mang-racana: ngrêngga
 mungari: mudhari, miwiti
 mangrêrah: ngupados
 mangrurah: ngrisak, nglêbur
 mangruruh: ngupados
 mangruruhi: ngupados
 mangririnding: ngrêrimuk
 mangrurak: nêrak
 mangrurêk: ngrukêt, nêrak
 --- 498 ---
 mongraras karasikan: sacumbana
 mangrêrêsi: anggêgirisi, ngajrihi
 mangrarasbyati: ngêtêngi
 mangrarêp: kumurêb
 mangriribkên: nipisakên
 mangarerêngga: ambayangkari
 mangrik: ngêrik
 mangrok: ngamuk, nrajang, ngrukêt, ngêrik
 mangarêk: nyêlak, ngrakêt
 mangarêki: nyêlaki, ngrakêti
 mangrakêti: ngrakêti
 mangrêksa: rumêksa
 mangruksa: ngrisak
 mangrakwaya: ngêlangi
 mangrik-mangrik: ngêrak- ngêrik
 mangradoni: ngladosi
 mangrudira: kados êrah
 mangurudi: ngêbrèh

mangarti: sumêrêp
 mangrêti: nyêrêti^[29]
 mangrêti: sumêrêp
 mangartyakên: nyêrêpakên
 mangras: ngêras
 mangris: nyuduk
 mangrês: ngajrihi
 mangaras: anggêpok, ngambung
 mangurus: ngêbrèh
 mangrasêhi: ngrêsahi
 mangrasikani: ngrêsiki
 mangarêsi: anggêgirisi, ngajrihi
 mangurasi: ngurahi
 mangraswaddhira: ngrêsula
 mangirsya: alum, asusah
 mongrêsmi: sacumbana
 mangariwu: ngrêriwuk
 mangrwakitani: angguyubi
 mangruwat: ngulapi, nglêbur
 mangarwat: ngrêbat
 mangruwati: ngulapi, nglunturi
 mangrawis: nyakar
 mangruwiya: acariyos
 --- 499 ---
 mangarêp: apangajêng, minôngka pangajêng
 mangirup: ngêpang, ngrêbat, ngindêri, ambêtahakên
 mangurap: nyarub
 mangurup: alintu
 mangrêpa: ngasor-asor
 mangrêpi: ngidung
 mangrapu: nglipur
 mangarêp-arêp: ngajêng-ajêng
 mangripta: nganggit
 mangurwapkên: ambelakakên
 mangaripwa: nyatru
 mangrêpwakara: nêmbung
 mangarêpakên: ngajêngakên
 mangridha: ngulahakên
 mangarja: nyaèni
 mangrêjang: nyumbana
 manguraya: mudhari
 mangaryan: ngantuni
 mangaryyakkên: ngantunakên, andamêlakên
 mangarêm: ngayêmi
 mangrima: anjambak
 mangramani: ngrabèni
 mangrêmpir: nglêmpit
 mangrêmpak: ngrisak, ngrêmur, nêladhung
 marêmpak: ngrisak, ngrêmur, nêladhung

mangrumpak: nganggit, ngrêngga
 mangrêmpêt: ngrampêt, nacah
 mangrêmpwakên: nêcahakên
 mangirimi: ngintuni
 mangrambahi: ngambali
 mangrêmbaka: ngrêntêg
 mangurambat: mrambat
 mangrimbang: nglimbang
 mangrug: ngrisak, nunjang
 mangarug: ngrisak, nunjang
 mongraga: nandhang brôngta, ulah awak
 mangrêgêp: nyêpêng
 mangargya: ngurmati, akurmat
 mangrèb: agêbèl
 mangrub: ngrubung
 mangrêbut: ngêbut, ngroyok
 --- 500 ---

mangarang: prihatos, asmara, sêdhih, kayungyun, adamêl sêngsêm,
 angrèngrèng
 mangrêng: ambrêngêngêng
 mangiring: ngiring
 mangrênga: mirêng
 mangrêngêh: mirêng
 mangrêngên: mirêng
 mang-rêngên: mirêng
 mangrungkubi: ngandhêmi
 marangsang: ngrangsang
 mangrangsang: ngrangsang
 mangrêngwa: nikêl, arêngu
 mangrêngya: mirêng
 mangrangga: ngrêngga
 mangrêngga: ngrêngga
 mangrênggut: nyêbrak, nyaut
 mangrêngêng: mirêng
 mangirang-ngirangi: ngisin-isin
 mingêk: enggak
 mangka: môngka, dados, mangkana, mangke, makatên, minôngka
 mangke: mangke
 mangku: mangku, mêngku
 mêngka: mêngah
 môngka: môngka, dados
 mangaku: ngakên, nyanggêmi
 mangiku: anggêlar, ambuntut
 mêngkuh: nganggêp
 mungkah: mêkar
 mangukih: ngungsêd, ngangkah
 mangêkêhi: ngêkahi, anggêgêki
 mangkin: mangke, sangsaya
 mangkana: makatên, dados, dumugi

mangikuniti: ngunca, anggêlar lêrês, anggêlar têmên
mungkar: mogok
mangkara: urang, branggah, mangkana
mingkara: nyimpang
mangêkêr: nutup, nangkêb
mangukir: ngukir
mangkrih: anjêlih
mingkarani: nyimpangi
mungkura: mungkur
mangkrak: mogok, anjênggirat, kagèt, mampang, sowan
--- 501 ---

mangkara-kara: mulad-mulad, gêbyar-gêbyar
mangkrak muka: rêngu
mangkras: ngêras, akêras
mangkuryas: manthelas
mangkrama: ambagèkakên
mangkarabyuha: gêlar supit urang
mêngkok: mrêgok
mungkuk: wungkuk, sakit gigir
mingêki: ngenggaki
mangikikan: ngakak
mangkadeya: mandamêl, nyanak
mangkadeyawarga: nyanak kadang
mangkat: mangkat, bidhal, ngangkati, nundha, ngundha
mingkat: mingkêt
mangikêt: nangsuli, nganggit
mangkata: nyantên, ngajêngakên
mangkoti: muguhi
mangkas: nyadhang, kêngkêng
mingkis: miyak
mangakas: andhanganakên
mangaksih: ningali, mëndhêtsih, mêngatsih
mangkas-angkas: nglêlêrês
mangkwa: mêngku
mangkawa: ngênguwung
mingkêl: anjungkêl
mêngkul: ngrangkul, mulêt
mangikal: narik
mêngkuli: ngrangkuli, mulêti
mangekapada: asuku tunggal
mangkya: mangku, mangke
mangkya: ngakên
mangkyak: mangku
mangkya-mangkya: lêlunggang
mêngkab: muntab
mungkab: mudal, muntab, mubal, mêngkab
mangekabama: wastaning jêmparingipun Satyaki
manging: lêsah, ambangkèk, nyêngkêlit
mêngka: miyak, ambênggang

--- 502 ---

mangikung: nayuti
mangdi: nglayang, niyup
mangde: adamêl
mangadu: agodha
mangada-ada: ngênguwung
mangudani: nguningani
mangidan-idan: anggêgila
mangdadi: dumadi
mangdewasraya: mêmujaja
mangadyakên: ngadêkakên
mangidêm: andhêkêm
mangdumi: nulak
mangdêmak: nubruk, nyandhak
mangidêmi: andhêkêmi
mangadêg: ngadêg
mangidung: ngrêrêpi
mangidungi: ngrêrêpèni
mangudang-ngudang: ngudang-ngudang, ngidung-ngidung
mangat: midih
mingit: ngêkêr, nyimpên, simpên
mingêt: uninga
mêngêt: mêthik, anjumpêt, mênthêt
mèngêt: èngêt
mungat: nyêrêg
mungut: mêthik, mênthêt, mambêng
mangeta: nowongakên
mangutu: anjungkung
mongtana: ulahtani, têtanèn
mangetana: mangetan
mangataruhan: ngabotohan
mingtakuti: ngajrihi
mingêti: ningali
mèngêti: mêmuti
munguti: mêthiki, mênthêti, mambêngi
mingêt-ingêt: nêningali
mèngêt-èngêt: ngèngêt-èngêt
mangutus: akèngkèn, ngèngkèn, akèngkènan, nêrusakên
mangutpana: nurut
mangatêmwakên: nêpangakên

--- 503 ---

mingat-mingut: ngurêng-urêng, prêngat-prêngut, ngigit-igit
mangatag: ngatag
mangitung: mical, anggêlar, nganggit
mangsa: môngsa, mamôngsa
môngsa: môngsa
mungsi: ngungsi
mangis: mingis
mangos: nyimpên, nampèni

mingas: ngiras
 mingis: mingis, katingal, konus, nglingkab, modod, mingid
 mêngês: ngèsthi
 mengas: mengo, malengos
 mêngês: mingkêd
 mangisu: ngupasi
 mangsah: mara, nêdhasi
 mangsêh: mangsah, mara, nêdhasi
 mangsuh: adus
 mungsuh: tandhing, mêngsah
 mangasih: ngasihi
 mangasêh: ngumbah
 mangasuh: nucèkakên
 mangêsahi: ngoncati
 mangasihani: mêlasi
 mangascaryani: ngeram-erami
 mingsêr: mingsêr, ngalih
 mingsor: mangandhap
 mungsir: ngungsir, manjing
 mungsêr: muwêr
 mangusir: ambujêng, ngungsir, ambêbujêng
 mungsiri: ngungsiri
 mangasir- asiran: asuka-suka
 mangasraya: amrih rowang, nêdha tulung
 mangsuk: manjing
 mangasuk: ambêbujêng
 mangsit: mituturi
 mangistu: ngèstokakên, nglasantunakên
 mangèstu: ngèstokakên
 mangasut: ambanjur
 mangasuti: andarungi
 mangistura: mrayogèkakên
 mangastuti: nyêmbah
 mangastwakêna: ngèstokakên
 mangisis: anjèrèng, mingkis, ngisis
 mangaswa: nucèkakên

--- 504 ---

manguswa: ngambung, ngangge, ngrêngga
 mangswahakên: ngêmpakakên
 mangswatkên: ngêsotakên
 mangaswasoca: arêraup
 mangiswapakên: numpangakên, ngrêsikakên
 manguswapujêng: ngujudi, ngrangkul suku
 mangsil: muntu
 mangsul: ambalèni, nyêngèr
 mangisêp: nêsêp, nginjên
 mangusap: ngusap, ngusapi
 mangisapu: ngraup
 mangasêpi: ngrutugi, nênêpi

mangisêpmrêti: mêmuja
 mangsya: mara, pêpulih
 mangasya: awêwisuh
 mingisya: ngosoki
 mangusya: ngambu
 mangasyarsa: ngasih- asih
 mangasyarêp: ngasih-asih
 mangasyasih: ngasih-asih
 mêngês-mêngês: anjangês
 mangisthi: nêdya
 mangasthawa: nyêmbah, muji
 mangisthawa: ngèstokakên
 mangèsthawa: ngèstokakên
 mangsèng: nyêluk
 mungwa: rawat, mungwa waspa, rawat êluh
 mangèwi: ngêmori
 mangawih: lumangkung
 mangiwêh: nyaèni, mulasara, ngormati, ngangèlakên, makèwêd
 manguwahi: ngoncati, ngewahi
 mangawu-awu: nyênyampuri, gêgujêngan
 mangawin: ngampil, nikah, nyumbana
 mangiwan: ngiwa
 mangiwên: ngucapakên, ngucap, marna
 manguwan: aoncat
 manguwani: ngoncati
 mangowankên: nguculakên
 mangwandhani: nyêlani
 mangiwir: anjèwèr
 --- 505 ---
 manguwir: suwir
 mangawêri: nyangkrahi, mambêngi, ngadhang, ngaling-alingi
 mangiwakakên: nyilibakên
 mangawat: ngawit
 mangawati: ngampingi
 mangwasa, mangawasa: ngawasani
 manguwus: mantun
 mangawêsi: anggêgiris
 mangawisesa: pujôngga
 manguwus-uwus: ngêmbês-êmbês
 mangiwuli: mujadahi
 mangawayawa: ngawe-awe
 mangawigraha: mangawigrahakên, ngrabèkakên
 mangwang: nyawang
 mongwong: ngrêksa, ngêmong
 mangiwung: ngawud, bingung, sumawur
 mangwangsan: ngèndêli
 mangawang-awang: ngêbêki awang-awang
 mangèl: asayah, angèl
 mangol: mulêt, ngrangkul, mangu

mangul: mongol
 mêngêl: nêngkêl, anjungkêl, ngringkêl
 mêngêl: anjungkêl
 mungal: moncol, mangul, mungêl
 mangala: nyindhêt
 mangule: nyiwêng
 manglah: mancah, nyakiti
 manglih: ngluwèkakên, mangro
 manglêh: nyakiti
 mangluh: nyakiti
 mangalih: ngalih
 mangulah: ngulah, ngubak
 mangulih-ulih: mêmulihakên
 manglêhêng: nglampu
 mangala-ala: ngawon-awon
 manglêhêng: nglampu
 mangulun: manginggil, ngabdi
 --- 506 ---
 mangilani: ngewani, ngrêngoni, mutungi, malêri, anggantungi, malegoki, misahi
 mangulunkên: ngabdèkakên
 manglanjam: nêpus, nglojok
 manglocita: ngunandika, anggalih
 minglar: mire
 mangalar: ngulur
 mangilir: ngèli
 manglare: mikênani, anggodha, ngangkah, nyakiti, kapilare, tumanduk
 mangolar kaliran: apulintiran
 malukwari: nguculi
 mangaladesa: mirantosi, rumantos
 mangalasa: gumêlar
 mangalesani: ngrêgêdi, nyukêri
 manglawan: nimbangi, nglawani, nandangi
 mangulwan: mangilên
 mangilwani: ngiloni
 mangilwakên: ambelakakên
 manglawad: atinjo, atuwî
 manglwabari: ngluwari
 mangulucung: gumrêgêng
 mêngêli: anjungkêli
 manglalu: nglampu
 mangalêlah: ngawon
 manglalana: amêng-amêngan, dolan-dolan, amêng-amêng
 mangolakên: ngrangkulakên
 monglulut: sacumbana
 mênguliling: ngubêngi
 mangalap: mên dhêt, amrih
 manglêpasi: nglêpasi
 manguluya: manjing, andhawah

mangulyahi: ngantuki
mangilyani: nglintoni, nêmpahi
manguluyakên: nyêrêpakên
manglayad: atinjo
mangalyal: ngarit
manglayang: mibêr, cumlorot, sangêt
manglama: nglêlami

--- 507 ---

manglampu: ngêpêng, milalah
manglaga: nglawan, mêrangi
manglugas: agogrog
manglagawakkên: ngrilakakên
mangling: macara
manglêng: ngêlêng
manglong: manglung
manglung: mantêlung
mangulang: ngupados
mangulinga: ngamuk, mobat-mabit
manglari: ngêlangi
manglangês: awênês
mangulingling: midêr
malinglingi: ngidêri
manglingga: maojud
mangap: mangap
mangêp: mênggah
mangèpu: mêmanasi
mangipi: nayuh, nyupêna
mangupacarana: ngrêngga
mangapak: anjog
mangupakara: nyaèni
mangupakarani: ngrêngga
mangipak-ipak: alembak- lembak, nglêlêrês, ngambah
mangupadrawa: mêmule, anggêganjar, mulasara, anggulawênthah
mangupasanta: nyaèni, ngêngimur, adamêl lêjar
mangupasoba: anggumatosi
mangupaya: ngupados
mangapuyi: ambêsmi griya, adamêl panas
mangupaboga: anggumatosi
mapang: mêthuk, mogok
mêpêng: mogok
mangapu: munggêl
mangpangakên: mêthukakên
mingduhur: manginggil
mangodha-odha: nyên yawuk
mangidhukus: asidhakêp

--- 508 ---

mangudhul: ngudhal, ngodhal-adhil
mangudhodha: nyên yawuk
mangidham: nyidham

mangaji: ngurmati
 mangajênu: akêkonyoh
 mangajar: ngajar
 mangujar: ngucap
 mangajara: ura
 mingjwa: nyambut
 mingjwani: nyambuti
 mangujiwat: malengos
 mingjêm: têtui
 mangêjum: ambêt, nata
 mangjigjig: anjojog
 mangjanggala: angrêksa
 mangya: ngêlèr
 mêngya: mengo
 mungya: anggugah
 mangaya: ngusung
 mangayu: ambantoni, nyêmbadani, nyaèni, mëndhêt kajêng
 manguyu: bangsaning cantrik, ambiyantoni
 mangayuh: anggayuh, ngukêl, ngrangkul
 mangayut: ngrangkêp, ngrayut
 munguyut: ngurut, nglangên
 mangayati: ngajêngakên, ngagagi, ngangkat, badhe
 mangyasa: adamêl
 mangyasani: akal bakal, miwiti damêl, maèsi, mangun
 mangaywa: nyaèni, amangun, ambagèkakên
 mangaywani: ngrujuki
 mangaywari: ngayoni
 mangayam: ngancam, ngajap
 mangayubagya: nyêmbadani, anjurungi
 manganyut: nglarut
 manganyêp: asêmu
 mangênnyêp: mandêng, mëndêng, mèsu
 manganyêm: nêncêm, nyêlub
 manganyang: amboyong
 manganyangi: amboyongi
 mangêm: ngêkum
 mangêmu: mëndhong
 mangamah: ngêmah
 mangêma-êma: ngêmi-êmi
 --- 509 ---
 mangimani: anggêmèni
 mangamêr: ngarih-arih, amrih, ngrungrum, ngrêngga, ngalêm,
 ngangkah, nêdya
 mangimur: ngarih-arih, ngrêrapu
 mangomêr: ngowêl
 mangimur-imur: ngrêrêpa
 mangumêk-umêk: ngubak-ubak
 mangamat: ngampat
 mangêmit: rumêksa

mangêmiti: rumêksa
 mangimwa-kimwak^[30] : ngicuk-icuk
 mangimul-imul: andarung, ngajap-ajap
 mangimpun: ngumpul, ngumpulakên, nglêmpakakên
 mangêmpên: ambêbisani
 mangumpan: nindhih
 mangumpani: nindhihi
 mangimpunkên: ngumpulakên, nglêmpakakên
 mangêmpar: anggêlar
 mangumpat: angganjêl
 mangumpat-umpat: anggêganjêl
 mangumpilkên: nêmpêlakên
 mangumayani: maekani
 mangimba: ngêmpêr
 mangambah: ngambah
 mangimbêh: mêwahi
 mangêmban: ngêmban
 mangambur: nyêbar
 mangambêk: ambudi
 mangambêk-ambêk: ambêbudi, sumawur
 mangambat: lumembang, manjat, ngêmbêt
 mangambati: mêmatah
 mangambawa: ngulah
 mangambil: mên dhêt
 mangêmbal: ngêmbêl
 mangambul: ambantu, ngêbyuk, nglawan
 mangimbal: anggêntosi, nyambut
 mangambuli: nglawani, ngêmbuli
 mangambêng: mambêng
 --- 510 ---
 mangêmbang: nyêbari
 mangmang: sumêlang
 mongmong: ngêmong
 mangamêng: amêng-amêng
 mangumangêng: gajêg-gajêg, kanggêg-kanggêg
 mangga: têngêg, nêlas, pêlêm, saengga, santosa
 manggi: jangji
 minggu: kèndêl
 môngga: têngêg, nêlas, anggawêr, pisan
 manggah: ngêkahi, nyanggah, têngêg
 manggih: manggih
 manggêh: têtêp, yaktos, manggih, mênggah, nganggêp, ngangkah,
 mathuk, mrênah, santosa, sigêg, karantên, dene, pitados, prayogi
 mangguh: manggih, ngêkahi, manggut
 minggêh: ngungak, mangu, ngrêmbaka
 mênggah: mênggah, têngah, mangu, kanggêg, mêngêng, ngampêt
 mênggêh: mênggah
 mungguh: minggah
 mungguh: mênggah, manggên, pantês, tumrap, wontên

manggêhi: ngakahi, ngêncêngi, nguku, mrayogèni
 munggahi: nginggahi
 minggêh-minggêh: ngungak-ungak, mangu-mangu, ngrêmbaka
 mênggah-mênggah: mangu-mangu, kanggêg-kanggêg
 minggun: mingkêd
 manggina: anggunani
 manggunita: angginêm
 manggindhêh: anggendhong
 manggêndêki: ngrêmêni
 manggêndêng: nuntun
 manggindhala: ngoncati
 manggaruni: anggrundêli
 manggrit: anggêrit
 manggaradhih: ambêbêdhag
 --- 511 ---
 manggaryyah: anggrayang
 mênggêr-mênggêr: siti rahi inggil
 manggara-gara: barubah
 manggêrgut: anggêrgêt
 manggragas: anggragas
 minggêk: wangkid
 mênggak: ngampah
 manggada: anggada, mupuh
 manggutuk: ambalang
 manggista: manggis
 manggosthi: ngrêmbag
 manggusthi: ngrêmbag
 manggisthami: manggis
 manggusthami: manggis
 manggisthamika: manggis
 manggêsêng: ambêsmi
 manggwa: mênggah
 manggêwah: dandos
 manggwahakên: andèkèkakên
 munggwing: mungguhing, tumrap ing, wontên ing
 munggwingan: ubêng- ubêngan
 manggil: ngudang, ngundang, ajangji, nyuwun
 mênggêl: nênggêl
 menggal: rikat
 munggêl: mutung, mêthêt
 munggul: mungal, mangul
 mangigêl: abêksa
 mangugul: marusul
 manggala: pangajêng, pangagêng, urang, adi-adi
 manggalani: miwiti, mangagêngi
 mêngêp: asri, pantês, sêmbada, jangkêp, nglimputi
 mênggêl: asri, pantês, sêmbada, jangkêp, nglimputi
 manggapal: ngrisak
 mônggapulih: pisan pulih

manggya: manggih
 mangugya: ngumbar
 manggyala: gara-gara
 manggamêl: nyêpêng
 manggamêli: nyêpêngi
 manggêmpung: nyêməng, anggêsêng, nglêbur
 manggigirang: ambêbingah
 manggêgyên: nyêpêng
 manggung: ngampil, manggêng, anggung
 --- 512 ---
 mênggung: gênjot, kantrog
 mangugong: ambêbodho
 mangugung: nguja
 mangêb: ngaub
 mangibuhi: mêwahi
 mangêbêk: ngêbêki
 mangabêt: nyèthi
 mangabiseka: mêmule, ngurmati, nyungga-nyungga, nyuba-nyuba,
 ngrêngga, ajêjuluk
 mangabisatya: mituhu
 mangabiwada: mulasara
 mangabiwadha: ngurmati
 mangêbêl: andalèwèr
 mêngbya: nyambi, ngêbyuki, nêmbè
 mangubaya: anjangji
 mangubayani: anjangjèni
 mangbyaktani: ngêblêgi
 mangabimata: ngrumpaka
 mangêbi: ngaubi, ngayomi
 mangêbang: ngagag, ngancam, ngudang, ngagagi, anggadhang
 mangêbang-êbang: ngagag-agag, ngancam-ancam, ngêngudang
 mangathungi: ngathungi
 mangang: mangap, mrêngkang
 manging: susah
 mangêng: mênggah
 minging: gajêg-gajêg, nuju, langkung wangi, kinum ing
 mêngêng: ambrêngêngêng, samar
 mêngèng: mengo
 mongang: ngatingal
 ngungêng^[31] : mungsêng
 mangangah-angah: ngôngsa-ôngsa, mangah-mangah
 mangangên: mikir
 mangangên-angên: mikir- mikir
 mangungar: mudhar, awiwit
 mangungari: mudhari, miwiti
 mênggrat: isining jagat
 mangangka: mangap
 --- 513 ---
 mangangkas: nglêrês, ngagag

mangingkis: nyamur
 mangingkis-ingkis: nyênyamur
 mangungkuli: ngungkuli
 mangungkung: ngang kang, nama dhapuring sêng kang
 mangingêt- ingêt: ngèngêt-èngêt, nêningali
 mangèngêt-ingêt: ngèngêt-èngêt
 mangangsêh: mara
 mangangsêhi: nginggahi, nglurugi
 mangungsir: amrih, ambujêng, manjing
 mingungsiri: ngêsuk
 mangangswa: ngangsu, awisuh
 mangangsya: wêwisuh
 mangangsyasoca: arêraup
 mangingwani: ngingoni
 manganggêh: nganggêp, mrênah, mêthuk, ngangkah
 mangunggahi: nyêngkani, nginggahi
 manganggul: ngêkahi, nangkis
 mangungang: ningali
 mangangi: mangapi, mrêngkangi
 mangingi: nusahi
 mêngêngi: nyamari, ambrêngêngêngi
 mêngèngi: ngengoni
 mongangi: ngatingali
 mangungangkên: ningalakên
 mangungangi: ningali
 Ga
 gah: upami
 gaha: amrih, lêmbu, guwa
 gahi: watês
 giha: guwa
 goha: lêmbu
 guha: guwa
 guhe: guwa
 gah-agahan: rosan-rosanan
 gahan: pamrihan, sapèn, jurang, santosa
 gahana: jurang, kawasa, sakti, sikêp
 guhwa: guwa
 --- 514 ---
 gahiyan: watêsan
 gahyara: jurang
 guhyang: siram
 gana: dewa, jalêr, kawasa, ungkêr, tandhing, wawrat, awang-awang,
 mega, calon, gatra, palangkung, tawon, langit, sagêd, palêlêng, wisesa,
 dêdugi
 gina: guna, pakangsal, laki
 gini: èstri
 ginu: linawan
 gêni: latu
 gêne: agêng

guna: pintêr, paeka, sugih, kasagêdan
 guncang: bucal
 gênurasa: ginêm raos
 gunakaya: rajakaya
 ganda: gônnda, ambêt, dhèdhès
 ginda: dadah
 gônnda: ambêt, dhèdhès
 gandana: ambêt
 gandar: watang, dèdêr
 gendir: wêwah
 gandri: wastaning kajêng
 gendra: suwur, gèdêr
 gônndra: anggawêr
 gandari: paès
 gandarusa: wastaning godhong
 gandarwa: dênawa, dewa, gèndruwo
 gandarwasula: dewa jalêr
 gandarêja: wastaning godhong
 gandariya: paèsan, woh gôndariya
 gandrung: tongtonên, sêngsêm, ewah
 gandrung-gandrung: ewah-ewah
 gindik: gèthèk
 gèndik: kèsèr
 gundak: bedhang
 gundik: para nyai, sarêntêg, sèdhêt
 gindakusuma: wastaning sêkar kawi, ambêting sêkar
 --- 515 ---
 gôndakusuma: wastaning sêkar kawi, ambêting sêkar
 gandês: pantês
 gandawara: ambêt linangkung
 gandawati: wastaning garwanipun panêngahing pandhawa
 gandawaktra: wastaning pandhu
 gandya: wujud
 gôndamaru: adon-adoning kajêng kang pêpêt
 ganti: gèntos, lintu
 gènti: gèntos, lintu
 gunta: gèndhong
 ganata: yêktos
 gunita: gunêm, ucap, rêraosan, kagunan linangkung
 gunitan: ginêman
 gantar: watang
 gèntêr: swaranirêdi, gèlap
 gontar: kontal
 guntur: pêtak, jugrug, balang, gèlap, dhawah, horêg, banjir, longsor,
 jèbrèd
 gènturan: gèlasahan
 gunturan: jugrugan, coba
 gantya: gèntos, lintu
 gantyan: gèntosan, gègèntos, kinang

gantiana: kinang
gantang: panggung, kèrèk, gadhang
gantung: gumantung
gêntang: lêsu, tutu
gênting: mênggik
guntang: kumandhang
guntung: ngindhung, bujêl
gantung siwur: kaki turun pitu
gantangan: kèrèkan, konthol
gintungan: woh kusambi
gêntangan: titir, tutonan
ganas: trabas, ganas
ganasa: susah
gunawan: langkung pintêr, kapintêran linangkung
gunawidi: pintêr yaktos
--- 516 ---
ganal: agêng, agal, enggal
gênêp: jangkêp
gandha: gônda
gandhi: wastaning dêdamêl ing jaman kina
gundha: gundha
gandhor: longgor
gundhik: para nyai, sêlir, ratuning rayap
gandhit: ambiyêt
gandhowara: badhong gandhowara
gandhawari: wonga wari, gônda wora-wari, pajungutan
gôndhawari: wonga wari, gônda wora-wari, pajungutan
gindhal: sêndhal
gundhul: lus-lusan, gundhul
gindhala: bucal, bêsat, birat, têngara, undhang
gundhala: trêbang, titir
gandhang: buntas, bontos, lêpas
gêndhing: gêndhing, ulah, sindhèn
gundhang: gondhang
gêndhing curing: gêndhing, rêrêpèn, uran-uran
gênje: wastaning têtanêman
genjah: enggal
ganjar: paring
ganjor: gayoring gong
ganjur: tamèng, watang
gênjor: sêntil, kiyu, kêjêng
ganjaran: ingan, pêparing
ganjurit: êmbut-êmbutan
ganjaka: umpak-umpak
gonjit: gonjing
ganjung: jugrug
gonjong: poncod, ambanjêng
gunjung: bontos
gunya: guna

ganeya: cênggèrètong
gunya: guna
gunnyaka: kagunan
gunnyêp: ginêm
gunêm: ginêm, rêmbag
gênu-gênu: gêginêman
ganthi: ganthi, gandhèng
gêntha: gêntha
--- 517 ---
ganthya: gêntha
gênêng: punthuk, rêdi
gunung: rêdi
ginangsal: kaping gangsal
gunungan: rêdèn, ugêr-ugêr, têtindhîh
goco: suduk
gocara: ajar, amêng-amêng
gêcing: mênggik
gra: pucuk, inggil, pangajêng, têtindhîh, sêru
gara: sêsagi, urun, radin
garu: garu, kajêng garu
giri: rêdi, kalangkung
gêra: pucuk
gora: agêng, rêdi, tawon gung
gori: gori, tulus
guri: tulus, pungkur
guru: guru, ugêr
grah: sakit, galudhug, panas
grêh: gêlap
garêh: gêrah
gêrah: sakit, galudhug, panas
gêrêh: gêlap
gurah: brêsih, kumbah
guruh: gêlap
graha: griya, wêngku, ênggèn, sakit, garwa, èstri, semah, jodho, graha
pangrêmbe, sêlir
grêha: griya
graha: sakit
grahan: kasakitan
grahma: ênggèn
gran: gêturan
grana: irung
grêna: sabar, guna, sanjang
gurnan: gêrnan, rêna, sudi
garini: garwa
gurnada: wastaning dèdamêl panunggilaning mriyêm
gurunadi: guru batos, guru linangkung
girindra: rêdi agêng
grandaka: rosa, galak, banthèng agêng
grêndaka: rosa, galak, banthèng agêng

garandang: wirantos

--- 518 ---

gurnita: gêlap, jumêgur, umung, rame, rame-rame, abarung, gumêrah, ombak

gurniti: kilat

girinata: rêdi inggil, jêjulukipun Bathara Guru

grantang: gambang

granting: gambang

grantung: gambang, gantung

garantang: gambang

garanting: gambang

garantung: gambang, gantung

grantungan: gambangan, kèrèkan, gantungan

gurnang: umung, gumêrah, jumêgur, ombak

gêre: rêsik

gêrah: gêlap, sumuk, sakit

gorarèh: langkung agêng

gêrantang: gambang

gêrantung: gambang

gêrandim: wastaning kajêng, jagung

garuniyan: grundêlan, calumikan

gêrit: giling

gêrati: pêpalihan

gêrot: bondhot

gêrotan: bondhotan

gêrus: tandhês

giriraja: rêdi inggil, jêjulukipun, Bathara Guru

graksa: gêlap

gurda: kajêng wringin

gurdaka: nêpsu, banthêng agêng

gardaba: gadarba, warak, blêgdaba

grit: giling, gumêrit

grêt: kêndhit, ênggêt

gurit: reka, tulis, turut, urut

gurita: tulis, turut, urut

gorata: alus, rêdi

gurutatya: guru lair

goratapaya: tawon gumana

--- 519 ---

giris: kêtês, wastaning sêkar kawi

girisi: sukêr

goraswara: anggêro, swara agêng

gorasabda: anggêro, swara agêng

garwa: garwa, sugal, gêrtak, nuntên

garwe: sugal

giwa: githok, cêngêl

griwa: githok, cêngêl, makutha

gorawa: gugup, gêpah-gêpah, lêmbru agêng

grawah: gumrojog

giriwana: wana parêdèn
 grawira: senapati
 giriwara: rêdi agêng
 garwakara: digsura
 garwita: langkung sugal, digsura
 griwis: maliwis
 grawalan: gêpah-gêpah, enggal-enggalan
 garawalan: gêpah-gêpah, enggal-enggalan
 gurawalan: gêpah-gêpah, enggal-enggalan
 grêwug of grêdhug ?: gubug
 gurilap: gumêbyar
 girilaya: rêdi panjang
 giriparswa: rêdi têpang sami rêdi
 gêrpak: kaki turun wolu
 giripati: rêdi inggil
 giripwarsa: rêdi têpang sami rêdi
 garudha: pêksi garudha
 gardhawari: silih asih
 grêdhug of grêwug ?: gubug
 graja: kakang, laki
 garjita: angên-angên, bingah
 gêrjita: angên-angên, bingah
 goraya: langkung agêng, agêng inggil, agêng
 garyya: cuwa
 gêryang-gêryang: priyang-priyang
 grêyang- grêyang: priyang-priyang
 --- 520 ---
 grama: ônta, môntra, warni
 garêm: sarêm
 gêrêm: pêkat, rêmêk
 gramahi: nêmah
 garêmêk: rumakêt, rakêt, angkah, pangambung
 gêrêmêk: rumakêt, rakêt, angkah, pangambung
 garêmiki: ngrakêti, ngangkahi, nganggib
 gêrmus: mamah, mêmêm; krêmus
 grêmus: mamah, mêmêm; kêrmus
 garêmus: mamah, mêmêm, krêmus
 grumung: grêmêng
 gurumung: grêmêng
 goragra: gumuntur
 gara-gara: urun-uruning jagat
 giri- giri: ngajrihi, anggêgirisi, kalangkung-langkung
 gora-gora: gunggung
 giri-girin: ngajrihi, giris
 gargat: anggrêgêt
 gargut: gêrgêt
 gragat: anggrêgêt
 gêrgut: gêrgêt
 garêgut: gêrgêt

garagadha: ngungasakên
goragadha: umuk, arubiru, galudhug, anggêro
guragadha: umuk, arubiru, galudhug, anggêro
garba: wêtêng, amot, ringkês, ngêmu, wêtêngan
gêrba: wêtêng, amot, ringkês, ngêmu
garban: ringkêsan
gêrban: ringkêsan
garbini: mêtêng
garêbêg: garabag, anggarêbêg
gritha: ugêl-ugêl
grêng: panggêro, pring ori, pêtênging wana, bondhotan
grèng: sirna, asat, rungkud, pucuking
grong: êsong, gêrong
girang: bingah
grènga: horêg
--- 521 ---
grèngi: gonjing
garanggang: sanggah
gringa: sakit
grong-agrong: runggut-runggut
gakrang: carèngkèng
gaki: tèmên
gada: gada
guda: wani
gadarba: gardaba, warak, blêgdaba
gadgada: enggal, tumuntên
gada-gadan: gêpah-gêpah, gada-ginada, pupuh-pinupuh
gadaba: warak
gata: yaktos, ênggèn, wadhah, pangrisak, tata, rêsik
gati: tèmên, saèstu, pasaja, tingkah, tata, ulah, sacumbana, sêngsêm, akas
gita: rikat, têmbung, nalika, pêlak, anggit, kidung, rêrêpèn, lambang
gêtah: dèrèsan
gatèn: nama dhapuring baita, kêkatuon, pitèmên, yaktosan
gêtar: pait sangêt
gêtêr: swaraning rêdi, swara rame, swara sangêt, gumêrah, gludhug
gatra: warni, pawakan, awak, anggambar
gotra: golongan, gunting, bôngsa, sanak sadhèrèk
gotrah: golongan
gatiraga: badan pasaja
gutuk: balang
gutuk api: wastaning dêdamêl panunggilaning mriyêm
gatos: tèmên, tingkah, tata
gutis: sikut
gatyâ: tèmên, tingkah, tata, patapan
gityês: rêmêk
gêtêm: bêtêg, ampêt, muring-muring, pênnyu
--- 522 ---
gêtêg: têtêg

gutu-gutuk: bêbalang
 gut-gutên: kumuritên, grêgêtên, mingat-mingut
 gis: bêlaka
 gasi: lajêng
 gisi: gisik
 guskara: sumur
 gosita: ginêm, rêmbag
 gositan: ginêman
 gêsês: gusis
 gisi-gisi: gêgisik, palêstrèn, kêkêsikan
 gisthi: kôndha, sêdya
 gosthi: gostha, ginêm, rêraosan
 gustha: sumur, luwêng
 gusthi: ginêm, rêraosan
 gêsang: gambir
 gêsêng: kobar, kabêsmi, bêsmi, lêbur
 gosong: gotong
 gosongan: gotongan
 gawa: ambêkta
 gawi: upacara
 gawe: damêl
 gawu: gabug
 guwa: guwa
 gwah: bab
 gwan: ênggèn
 gawên: gronggong
 gawara: têkabur
 guwiratna: panunggul intên
 giwrasya: rai
 gawat: èwêd
 gawèl: saut
 gaway: damêl, adamêl
 gawaya: damêl, adamêl
 gawayan: padamêlan
 guwagarba: wêtêng
 gwang: agêng
 giwang: sêling, gênjot, gonjing, gingsir
 giwangkara: srêngenge
 giwangan: sêlingan, gênjotan, gonjingan
 gala: watang, juju
 --- 523 ---
 gali: musthika
 gale: sabar
 galo: anglês, lêlês
 galu: praceka
 gila: ajrih, gila, edan, agêng
 gili: punthuk, gênêng, gumuk, pulo
 gile: katumbar
 gêla: susah

gola: rukêt, mogok
 gula: gêndhis, ratus
 guli: anggi-anggi
 gulo: ratus
 gulu: gulu
 galah: watang
 galih: ati
 galuh: prawan, èstri, êbèng
 gèlah: rêrêgêd
 gèlêh: rêrêgêd, wêwêri
 gèlah-gèlah: rêrêgêd, wêwêri
 gèlêh-gèlêh: rêrêgêd, wêwêri, gègêdhêg
 gilèn: punthukan
 galana: susah, cuwa
 gèlana: susah, cuwa
 galondhong pangarêng-arêng: wastaning bulubêkti
 gilèn-gilèn: pêpunthukan
 gèlanang: susah
 galar: dhasar, galar
 galir: andalir
 galêr: êlêr
 galur: urut
 gèlar: wontên, gèlar, gumêlar, tata, tingkah
 galara: wicalan, etang, tata, urut
 gèlara: wicalan, etang, tata, urut
 galuran: urut- urutan
 gèlaran: gèlaran, panata
 gèlarên: gèlar
 gèluran: sênggoran, gènturan
 gilar-gumilar: gilang-gumilang
 galak: galak, nêpsu
 gilaka: gèbyar
 --- 524 ---
 golaka: rai, prakawis
 gilakna: kamigirisên
 goluda: gorokan
 galêdrug: gèdrug
 gilut: mamah, cakot
 galutan: pamakanan
 gilutan: mamahan, cakotan
 gilwe: kuluban
 gul-agul: kalangkung-langkung, totos
 galap: saru, kaledhon
 gilap: gugup
 gèlap: gèlap, bandhêm, jêbrèd
 gèlup: sompok
 gèlapa: gèlap
 galiyu: dhayung
 galeyah: solah tingkah

galiyung: nama dhapuring baita
 gêlam: wastaning wowohan
 gêlim: sêngadi
 gulma: uwit
 gulmalata: simbar
 galumbang: alun; gulmalata: simbar
 galiga: uci-uci
 galêga: galuga
 gêliga: uci-uci
 gêluga: galuga
 galaganjur: wastaning gamêlan, watang tamèng
 giligirin: ngênês
 giligil: wangkil
 gila-gila: kalangkung- langkung
 gili-gili: pêpundhung, pêpunthuk
 gile-gile: jangan katumbar
 gula-gula: rêratus
 gul-gula: mênyan
 gili-gilèn: pêpundhungan
 gulathe: angglathak
 galang: panggunggung, palang, pagol, cêplok, sarasah, cêthak, papan,
 cithak, pathok, watang, anggunggung, rêgan
 galêng: larik, galêr, garis, watês
 gilang: sela, sorot
 giling: ubêng, glindhing, gilês
 --- 525 ---
 gêlang: gêlang, bêndu, sumorot
 gêlêng: bêndu, susah, golong
 gêlung: gêlung, agêlung
 gelang: silir
 goling: gonjing
 golong: golong
 gulang: polah, calunthangan, ponthang
 guling: tilêm, guling, glintir, glundhung, gumingsir
 gulung: gulung, glundhung, gumulung
 giling-giling: glindhing-glindhing
 gulang-gulang: cêcalunthangan, ponthang- ponthang
 gulung-gulung: glundhung-glundhung
 gelang-gelang: silir-silir
 gulung-gumulung: glundhung-gumlundhung
 gilang-gumilang: sorot- sumorot
 galanggang: papan
 gêlanggang: papan
 gêlunga: gêlung
 galangan: cithakan
 gêlangan: gêlangan
 gilingan: reta, pêdhati
 gêlungan: gêlungan, gêlung
 gulingan: patilêman, glintiran

gop: towong
 gupi: rêrêpi
 gupe: lêsu, sayah, êmar, prihatos
 gupu: nalika
 gêpêh: enggal
 gupuh: enggal
 gêpar: sawur
 gêpêr: jênak, dhawuh
 gupur: gugup, nalika
 gapura: kori
 gopura: kori
 gapurah: anggusah
 gupurên: kagèt
 gopurak: othak-othak
 gapit: sapit
 gupit: anggit, gêdhong, guthêkan
 gupita: anggit, ginêm, wicara, araras
 --- 526 ---
 gopita: rumpak, ngraras
 gapitan: sapitan
 gupitmôndhakiya: gêdhong pasareyan
 gapila: pêthak
 gêpila: pêthak
 gopala: rêca
 gupala: rêca
 gepya: enggal
 gupya: lêsu, sayah, êmar
 gupayatin: prihatos
 gupayatên: prihatos
 gupgupên: gugup
 gupugupurên: gugup-gugupên
 gadha: gada
 gêdhah: gêlas kaca, biru ênèm
 gadhyanga: pisang
 gêdhêg: jêmbêr, gèdhèg
 gêdhoga: kapal
 gêdhig manggala: têtindhihing pêrang
 gêdhêg-gêdhêg: gèdhèg-gèdhèg, jêmbêr-jêmbêr
 gadhang: cadhang
 gadhing: gadhing
 gadhung: gadhung, ijêm, sêkar gadhung
 gêdhang: pisang
 gêdhongdhong: gêdhongdhong
 gadhangan: cadhangan
 gaja: gajah
 gajah: gajah
 gajaha: gajah
 gajahendra: ratuning gajah, gajahing ratu
 gajahendriya: gajamêta ^[32]

gajahwayapura: wastanipun nagari Ngastina
yajahpati^[33] : ratuning gajah, gajahing ratu
gajah nguling: nama dhapuring sumping
gajendra: ratuning gajah, gajahing ratu, gajah mêtâ
--- 527 ---

gajendriya: gajah mêtâ
gujar: ugêr
gajaksa: gajah agêng
gya: sangêt, rikat, tumuntên
giya: guwa, surak sarêng
guyu: gujêng, gumujêng
gayuh: rangsang
giyuh: jibêg
gêyuh: jibêg
gêyuhan: sêkoyongan
gyan: ênggèn
guyun: gujêng, gêgujêngan
gayor: cagak
gayur: siwur, tumbak
gayoran: galeyoran
gyat: kagêt, gêbyar, gumêbyar, ngagêtakên
giyota: nama dhapuring baita, baita
gyityyita: grita-gritu
guywa: gujêng, gumujêng
gaywana: sawêg
guywa-guywan: gêgujêngan
guyya-guyyan: gêgujêngan
guyyang: siram
gya-gya: enggal-enggal
guyu-guyun: dados gêgujêngan
gayung: cibuk
gayêng: mubêng, jênak
giyung: horêg
gyanga: godhog
gyang-gyang: ganggêng
guyang-guyang: dus-dusan
gunya: guna
gunyêp: ginêm
ganyang: mamah
gênayang: limpad
gama: tata, agami
geme: enggal
gumo: mrênah
guma: têpus
gumi: ngrikatakên
gumu: manggihi
gumêh: gumoh
--- 528 ---
gêmêh: lêma

gumaha: atag, ngatag
 gamana: tata, têba, tanpa dunungan
 gumana: agatra, kados gana
 gumuna: kumintêr
 gumanti: anggêntosi, gumantos, gêntos
 gumunita: angginêm, nyantên, nyipta, ngrêmbag, ngucap
 gumonita: angginêm, nyantên, nyipta, ngrêmbag, ngucap
 gumêntêr: gumêrah, gumludhug, gumuntur
 gumuntur: gumêrah, gumludhug
 gumantya: anggêntosi, gêntos
 gumindhala: atêngara
 gumêndhung: umuk
 gumêr: gumêdêr, jumêgur
 gumrah: jumêgur, umung, gumêdêr
 gumêrah: jumêgur, umung, gumêdêr
 gumêrêh: jumêgur, umung, gumêdêr
 gumuruh: jumêgur, umung, gumêdêr
 gumrènjèng: kumrèngsèng
 gumêrêg: ambêrêg
 gumêrbug: gumrêbêg
 gumrit: anggêrit, gumêrit
 gumarit: anggarit
 gumarêtêg: gumêrah
 gumarisi: nyukêri
 gumirisi: kumrisik, sêsukêr
 gumriwis: kados maliwis
 gumêrgut: anggrêgut, gumrêgêt
 gumirang-girang: ambêbingah
 gumêtêr: gonjing, gumrêbêg
 gumatya: èstu
 gumosit: angginêm
 gumositan: agêginêman
 gumusthi: angginêm
 gumêsêng: ambêsmi, nglêbur
 gumawe: adamêl
 gumwan: dumunung
 gumawaya: dumamêl
 gumawang: gumawang
 gumiwang: gumingsir
 gamêl: cêpêng, nyêpêng, tabuh
 --- 529 ---
 gumêlar: gumêlar
 gumilir: gilir
 gumulak: tumêmpur
 gumêlêk: jumêjêl, agili
 gumêlok: ningali
 gamêli: nyêpêngi, nabuhi, anggendholi
 gamêlan: cêpêngan, tabuhan
 gumilap: agilap, ngicalakên

gumaluga: kados galuga
 gumiligilèn: munthuk-munthuk
 gumilang: gumêbyar
 gumuling: gumlinting
 gumulung: gumulung, gumlundhung, nglosod
 gumalungga: kados lung gadhung
 gumilang-gilang: gêbyar-gêbyar
 gêmpan: kakên
 gumopita: nambrama, ngraras, ngrumpaka
 gampung: dhangsan
 gêmpan: lêbur, risak
 gêmpan: lêbur, mêlès, pêngêl, cêmêng, gêsêng
 gummyur: sumamburat
 gumuywa: gumujêng
 gumuyya: gumujêng
 gumêmêt: ngubrês
 gumêgêng: nglangkungi
 gambuh: lantêh, prigêl
 gambira: berag, wigar, lêbêt, srawungan
 gambrêt: kênès
 gambiralaya: têtênging sêgantên, sêgantên
 gambirang: anggêro
 gambirung: galak
 gambul: bijig
 gêmtil: pipi ingkang mondhol-mondhol
 gambyung: kinjêng, gambyong
 gumingsir: gumiwang
 gumangsing: anggangsing, kumêsat
 gaga: gaga, amrih, pasabinan
 gigi: wêlaka
 gigu: têtêg, sumêlang
 --- 530 ---

gagah: rosa, panggah
 gêng: amrih, pamurih, nyandhak, pamanggih
 gagana: awang-awang, langit
 gaganantara: awang-awang
 gaganantarala: awang-awang
 gaganacara: awang-awang
 gaganatara: awang-awang
 gagan-gagan: wastaning gêgodhongan
 gagar: gagrah
 gêng: gigir, punthuk, rêdi, galigir, gêngili, gumuk
 gagra: kêra
 gagrahiyan: wêwêngkon
 gagrakusika: kêra anjalêbud
 gagarmayang: wastaning widadari
 gagarban: rêringkêsan
 gagak: dhangdhang
 gagat: bangun raintên

gigit: cakot, nyakot
 gagat kamantyan: êbyar
 gigitan: cakotan
 gigis: lunturi^[34] siti kenging ing toya
 gêgêsati: ngênês
 gêgwan: pangangge
 gêgwan tuhuwan: gugon tuhon
 gagal: mrucut
 gagala: wêwatang
 gugula: ratus
 gigilani: ngajrihi
 gigilang: sela lintang, sela
 gagap: ngawag
 gêgêpar: sêsawur
 gêgyan: gugon, wêwaton, gendholan
 gêgyên: amrih, cipta
 gagag: cadhang
 giba: kasagêdan
 guba: guwa
 --- 531 ---
 gubah: rujit, samir, gêbêr, ngonce, anggit
 gubahan: anggitan, oncèn-oncèn
 gubar: wastaning têtabuhan ing jaman kina
 gabad: pancas
 gabus: gabêng
 gêbèl: tanpa sêla
 gablag: tanpa sêla
 gêbag: gêbug, golong
 gêbog: dêbog
 gêbagan: gulungan, golongan
 gubêgan: sumpêtan
 gêbogan: gulungan, golongan
 gêbang: tangkis
 gebang: gingsir
 gatha: wadhah, cupu
 gathi: wadhah, êjam, rikat
 gêthana-gêthini: briga-brigi
 gothaka: guwa, gêrbong
 guthaka: guwa, gêrbong
 guthit: guthêkan
 gathita: êjam, enggal, tumuntên
 guthita: guthêkan
 gathastha: cupu nastha wolu
 gathayu: ênggèn kasaenan
 gothang: putung
 gang: rosa, kuwat, nalika
 gêng: agêng, pêsû
 gung: agung
 ganga: nalika

gunga: agêng, kathah
 gungi: ngagêngi
 gingsir: oncat
 gongsor: gontor, guntur
 gangsing: kêsat, gangsingan
 gangga: toya
 ganggas: brêgas, têngginas
 ganggam: sumêlang
 ganggang: ganggêng
 ginggung: gonjing
 ginggong: gonjing, goyang
 gonggong: anggronggong
 gunggung: puji, kumpul
 --- 532 ---
 ginggungan, genggongan: gênjotan
 gonggongan: wowohan
 gênga: agêng
 gonga: gantung
 Ba
 bi: èstri
 bu: sambat
 bêh: wêwah
 boh: hêh, êmbuh
 buh: wêwêngkon, miwah
 baha: banjir
 bahu: bau
 boha: kêsèd
 bahni: latu
 bahan: balèbèran
 buhana: jagat
 buhanan: alingan
 bahnirudra: jêjulukipun Bathara Kala
 bahnawa: bènawi
 bahnawi: bènawi
 bahning: latu
 bahar: awis; bahar hoya: awis wontên
 bahara: wêdhe
 baharu: waru, sawêg
 baturaksa: gêlang
 baharang: awis
 baharang kawran: awis kasrambah
 bahak: boyong
 bahud: putus
 bahitra: baita
 bihas: kucêm
 bahasa: têngbung, tate
 bausastra: uruting tulis
 bahwa: bau
 buhwan: sadayanan

bu-hwana: jagat
 buhwana: jagat
 buhwananda: jagat padhang
 bahuwarna: wastanipun nagari Ngurawan, gêlang
 bahwang-bahwang: brahak-brahok
 --- 533 ---
 buhpati: ratu
 buhpata: ratu
 buhpalaka: ratu
 buhaya: bajul
 bahêm: êbam
 bahagi: andum
 bahage: bêgja
 bun: êbun, wadhah, patadhahan
 bana: jêmparing, wana, papan, pasabinan, amrih
 bina: kalangkung, anggêgilani
 bini: gawa,^[35] èstri
 buna: ênêng
 buni: simpên, ungêl
 bêna: banjir
 bêni: padhang
 banci: umpak
 binci: sêngit
 bêncah: sigar, pêcah
 bancana: godha, paeka, paekan, uwas -uwas
 bêncana: godha, paeka, paekan, uwas-uwas
 bancananglare: ngapus krama
 buncar: poncod, bongkot
 bancêk: ancik-ancikan
 bancang: kêncang, pirantos, cawang
 buncang: bucal
 banarja: ara-ara
 banda: tanggul, kandêl, awak
 binda: tumpang, wisa
 bindi: bindi
 bênda: tangsul
 bêndu: srêngêt
 bônda: pêrang
 bondi: berang
 bandana: tangsul, agêng, meda, sêngkala, srimpên
 bêndana: beka, sêngkala, meda
 bandar: dhusun
 bandara: pangungsèn
 bandarakan: urakan
 bêndaka: sêngkala
 --- 534 ---
 bôndakala: tandhing
 bôndawala: pêrang ijèn
 bôndawalapati: pêrang ijèn rêbat pêjah

bôndayuda: pêrang, gêlut
 bantu: wêwah, urun
 banata: baita
 bantah: walèh, abên
 bantêh: reka
 bëntar: luhur, siga, ^[36]jugrug, bédhah, bênthèt, ajur, sirna, larut, dhadhal
 bëntur: bêtah, balang
 buntar: poncod, bongkot
 buntat: wingking
 buntas: lêpas, bontos
 buntal: sêling
 bantala: siti
 bintala: gandhewa
 bintulu: cêplok
 buntala: siti, gandhewa, jêmparing, nama dhapuring dhuwung
 bantya: urun, guru
 banotama: jêmparing linangkung
 bintang: lintang, sêling
 banas: setan
 binas: lunas, lêbur
 banawa: baita
 binawa: padhang, gêbyar, winiwitan
 binawala: nênggala
 bandha: bôndha
 bandhe: putus
 bandhu: sanak kadang, santana
 bëndhu: sêla
 bôndha: bôndha
 bondhi: berang, nama dhapuring baita
 bondhan: lowong
 bondhot: gulêt
 bandhusa: têbêla
 bandhosa: têbêla
 --- 535 ---
 bandhusayara: kulawarga
 bôndhasamitra: nawèkakên bandhaning sanak
 bandhawa: sanak kadang
 bandhowara: wastaning kalung
 bandhala: ubêng
 bandhoga: sugih arta
 bandhing: tandhing
 bandhung: rangkêp, bêlangkêp, barêng, kêmbar, kêmbaran, saur
 banjar: urut
 banjir: bêna
 banjaransari: wastaning sêkar kawi
 banjaran: urut-urutan
 banijakrama: basa krama, sudagar
 banjut: larut
 banjêl: bantu

banjêng: urut, ubêng
 banjêngan: urut-urutan, ubêngan
 banyu: toya
 banayun: ara-ara
 bunayak: bêdhoyot
 bênthing: mathinthing, kanthèt
 binang: talêmpak
 bênanang: lawe
 benang: tamèng, talêmpak
 bacira: longkang, ara-ara, alun-alun
 bonjor: pring saêros kadamêl andèrès, panjang
 bicalung: têsma
 beca-bècu: sasah-susuh
 bra: wradin, abra, murub, ambranang, sumirat, gumêbyar, ratu
 bro: êbe
 bara: widhe, gombyok, baya, barang, malah, bôndha
 bari: sambhi, sakêdhap, sabab, uwoh
 biri: sudhèt
 --- 536 ---
 bèri: gong tanpa pêncu
 buru: bujêng
 brahanang: misesa
 brahwa: latu mawa
 brahma: latu, bramana, Bathara Brama
 brahman: patilasan
 brahmana: bramana
 brahmani: bramani
 brahmarsi: dewa
 brahmastra: jêmparing latu
 brana: tatu, arta, dandosani
 brani: wêsi brani
 baruna: toya, wastaning dewa ing sêgantên
 brancuh: môncawarni
 barandi: berang
 brandang: berang, klewang
 barandang: berang, klewang
 branta: birahi, kasêngsêm, kasmaran
 branyaga: sudagar
 baranang: bêsmi, brangas
 barak: golong, sêndhal
 barèk: sèdhèt, sarigak, prigêl, kanthèt
 baraka: pêparêngan
 burukuh: rungkad
 brakara: sulung
 barkaka: ulêkan
 barakan: golongan, sêndhalan
 brakithi: sêmut
 brakuthu: mrêngut
 brakuthi-brakuthi: briga-brigi

baradi: berang
 barduwak: wastaning dêdamêl ing jaman kina
 baradyaja: bandera agêng
 bêrdôngga: gamêlan
 brat: pawrat
 burat: borèh
 burit: buntut, wingking
 brata: ulah, lampah, tapa, awrat, tampi
 barata: lampah, tapa, tampi
 buritan: pungkuran
 bratastuti: sêmbah, panyêmbah
 brêtol: wudhar, mawur
 --- 537 ---
 brêtya: bala, abdi
 brêtyapati: balaning ratu, ratu bala
 bras: uwos, pantun
 bris: bruwès
 brês: ical
 baris: lêbar, mrucut, baris
 brasa: raos
 barasa: êlas
 barusah: gègèran, lêbur
 barasat: ungsir, buyar, bibar, kabur, mawud, risak
 barisat: lêbar, mrucut
 brastha: lêbur, sirna, ical
 birawa: triwikrama, rowa
 birowa: rowa
 berawa: rowa, jêjulukipun Bathara Siwah kalihan Bathara Kala
 barwan: bathon
 burwan: bêbujêngan, sato wana
 baruwun: bêrawuk, brêgadag
 burawakan: gombalan
 burwa-burwan: sato kewan
 burwa-burwana: ambêbujêng
 barwang: singa barong
 bruwang: upas, barong
 baruwang: upas, barong
 barla: warni, jêmparing barla
 braluman: murah
 baradhaya: berang
 braja: dêdamêl
 brajamuka: gajah
 brajag: borang
 barajag: borang
 braya: anak rayat
 brama: latu
 bèrêng: bêngkak
 birama: murka, angên-angên, rowa, berag
 berama: berag

bramana: pandhita jalêr
 bramani: pandhita èstri
 brêmana: pandhita jalêr
 brêmani: pandhita èstri
 bramanta: panas
 braminta: susah, kasusahan
 bramara: kombang
 bramatya: nêpsu
 --- 538 ---
 bramastra: jêmparing latu
 bramarawilasita: wastaning sêkar kawi
 bramaloka: wastaning kahyanganipun Bathara Endra
 bramalokaya: wastaning kahyanganipun Bathara Endra
 barga: jêmparing kuwat
 bêrêg: dhêsêk
 bargawa: jêmparing bargawa
 bragalba: rosa
 brêgêdaba: namaning naraka
 barubah: rujit
 barubuh: dhungkar, sêmpal, tugêl, prapal, kapêcok
 burbuhasa: lèlêburan
 baribin: ambalêbêgi
 bara -bara: ambêbarang, baya-baya
 bari-bari: wora-wari, kabincih, sambu-sambu, sakêdhap-sakêdhap
 barabak: abriting rai
 barabas: rêmbês
 bêrbêsan: rêmbêsan
 burbuwah: lêbur, larud, kaababan
 burbuwaswah: panglêbur
 barang: ambarang, sadhengah, kabrangas
 barong: gombyok
 brangke: blantik
 baringkêk: baringkuk
 baringkut: kawratan, ambringkuk
 brangta: birahi, susah
 brangti: birai, susah
 brôngta: birahi, susah
 barang-barang: anak kadhal
 bak: trajang
 baka: rosa
 baki: cèlèng, risak
 buka: wênga
 bukuh: konjêm
 bakar: bêsmi
 bukur: bokor, kori swarga, namaning bêbujêngan sêgantên
 --- 539 ---
 bok rantèn: bok ngantèn
 bukur pangarip: namaning kori swarga
 bukur pangarip-arip: namaning kori swarga

bukakundha: makutha
 bakakrakan: numbuk bêtus, salengkrahan, sasaran
 bikukulên: têtungkulên
 bakat: rosa, agêng
 bakit: sagêd, guna, putus
 bikut: sêkud^[37]
 bukut: kêmul, kudhung, lurub
 bakti, bêkti: sêmbah, panyêmbah
 bukti: pangan, mangan
 bikutan: sarikutan
 baktya: sêmbah, panyêmbah
 bêktya: sêmbah, panyêmbah
 buktya: pangan, mangan
 buktiyan: panganan
 biksa: ukum
 biksu: lêmbu
 baksana: pangan, panganan, mangan
 baksanita: pangan luwih
 bukasri: kêthu
 bikseka: mêmule
 biksuka: lêmbu
 biksma: kopyah
 baksya: prigêl
 biksama: pêksa
 bakul: uwoh
 bêkêl: sangu, wêkêl, sosoran lurah
 bakulan: wowohan, woh êlo
 bakilyani: ngalang-alangi
 bakilung: katipung, suling
 bakung: bakung, urang
 beda: sanès, meda, beka
 bodi: berang
 buda: budi, wuda, jêjulukipun Bathara Guru
 budi: budi, manah
 badra: budi, rêmbulan
 --- 540 ---
 badrak: kere
 baddi: ngrêsiki
 baduwak: wastaning dêdamêl ing jaman kina
 budya: budi, pintêr, guna, pikir
 budaya: budi, pintêr, guna, pikir
 bodêm: bogêm
 bêt: wêngku
 but: gubêd
 bata: banon
 batu: sela
 bate: rante
 bita: ajrih
 buta: danawa, agêng, wicak, ina

bêtah: anggung
 batanakawarsa: watanipun nagari Ngamarta
 botrawi: sêndhang
 butêk: sumpêg
 batukandha: undhak-undhakan
 batwa: sela
 butala: gandhewa, siti
 butupuk: bêktupuk
 bate-bate: rante kalung
 batang: watang, pêthèk, bathang, pinjung, dalamakan, kongkulan
 butêng: putêk, sumpêg
 batangan: pêthèkan, pinjungan, watangan
 basa: têmbung, tulis, pralambang
 basi: urup, lintu
 basu: warana, êdus, têkèk, sêgawon, sawêr
 bisa: pintêr, mandos
 bisu: gambar
 bêsi: wêsi
 busu: wusu, suntrut
 basah: bosok, barong
 bêsu: tuwas
 bisana: agêng, kalangkung, kaluwihan, mandos, anggêgilani,
 anglangkungi
 busana: pangangge, ngangge-angge, mangangge, rêngga, ngrêngga
 basanta: rêmbulan, têrang, wastaning sêkar kawi
 basônta: rêmbulan, têrang, wastaning sêkar kawi
 basur: cêplok, bosên
 --- 541 ---
 bêsar: agêng
 bêsur: bosên, cêplok
 busur: tangkis, pasêr, lêmbing, tamêng
 basura: urub
 bêsura: bosên
 busura: kapatos
 basuran: ububan, kawanèn
 basarudita: rêrêmpèn
 basuk: rahajêng
 basuki: rahajêng
 bisika: nama, pêparab, jêjuluk
 biseka: mêmule, pamêmule, panyuba-nyuba, panyungga-nyungga, jêjuluk
 bisikan: jêjuluk
 bisekan: pakurmatan
 baskara: srêngenge
 busêkan: uyêk-uyêkan
 basda: têmbung
 bastu: siyos, pasthi, yaktos
 bêsak: pêsat
 bastwa: siyos
 bisatya: langkung têmên

baswara: murub, gumêbyar
 busalèn: pawon
 basidhwan: bathon
 basyara: murub
 basma: lêbur, gêsang, latu, kabêsmi
 basmi: gêsang, bêsmi, kabêsmi
 bêsmi: gêsang, bêsmi, kabêsmi
 basama: jangji
 bisama: jangji, nglangkungi, tata, wicaksana
 basman: lèlêburan, bêsmi, kabêsmi
 basmara: bêsmi
 basmaran: gêsang
 bismaka: makutha, pèdhut
 basmakrêtya: latu agêng, lêbur bawur
 basmya: kobong
 basmyan: bêsmi, bêtêsmènan
 basagita: ukara
 basuba: pacak baris
 basong: sêntor, sorot
 bwa: êbyuk
 --- 542 ---
 bawa: swara, labêt, wiwit, mukti, mêtihar, wêtihar, ulah, piyambak, ungêl
 bawah: rêngku, rêngga, sor-soran
 bowah: mandos
 buwah: wasiyat, batuwah, musthika, uwoh
 biwêhan: bêtahan
 buwahpada: dalamakan
 bawana: jagat, ubêng
 buwana: jagat, ubêng
 bawan-binawan: diya-diniya
 biwara: wêwulang, langkung agêng
 bwak: sangêt
 bewak: namaning dêtamêl ing jaman kina
 biwaddha: mêmule, panyuga-nyungga, ^[38] panyuba-nyuba
 bwat: awrat, rob
 bwêt: bucal
 bawat: songsong bawat
 bawis: enggal, sêngkud
 bawiswa: enggal, kasêsa
 bawisya: enggal, sêngkud, wantêr
 bawisyati: ambêk wantêr, manah kêras
 bwamantara: awang-awang
 bwang: wêtihar
 biwêngi: wingi
 bol: jambu
 bala: pagêt, bala
 bale: griya, ambèn
 bêla: bêtthèt
 bêle: tapêt, wêdhak

bela: tumut, bela, ambelani, tampi
 bèlu: jagang
 bula: balu
 buli: wêwulèning pantun
 bulu: wulu
 balah: sigar
 bêlah: sigar, tugêl, anjêm, blong
 bolèh: pantês
 bulah: beda
 bulan: rêmbulan
 balinik: tambal
 balèndèr: lunyu
 --- 543 ---
 balèndèran: lêlunyanon
 balunat: pasabinan
 bulan-bulan: undêr-undêr, unyêng-unyêngan
 balora: êmbêl
 balik: tulak, wangsul, sungsang, balik
 bilik: guthêk, pangkat
 biluk: tungkul, têluk
 bêlêk: jêjêl
 buluk: racut
 balakrama: bala priyantun
 balikan: wangsulan
 balakuswa: bala mangangge
 balakosawa: bala dharat
 balakusawa: bala dharat
 balut: bintit, liyêp
 bulêt: malêt
 bulut: (bolot), rêgêding awak
 balatantra: bala arahan
 balatôntra: bala arahan
 balitar: têmbagi
 bolotên: rêgêd
 balatibala: bala mangangge
 bolês: ambolos
 bilisa: enggal-enggal
 balisah: bêlasah, kuwur, bosah- basih
 balesawo: namaning pasowan ing jaman kina
 balawahana: bala kêkapalan
 balawan: bala luwih
 balwana: oyod
 bilawani: nandhingi, nglawani, malahi
 baluwarti: bètèng
 balal: antawis
 balala: banthêm
 balila: mogok
 --- 544 ---
 bilulungan: ubêng-ubêngan, ulêng- ulêngan

bulupêkti: pajêg, atur-atur, pisungsung
 balya: wangsul
 bulya: wulu
 baluya: balik
 biluyung: luyung
 balonyoh: nyunyur
 balubah: lêsah
 balatur: êbèr, balèbèr, tuwuk, banjir, kathah, longsor, guntur
 balabrêtya: wadyabala
 bêle-bêle: wêwêdhak
 bela-bela: ngandhut sôngga runggi
 balang: singsal
 balingu: mingat-mingut, berag
 balingah-balinguh: menga-mengo, riwad-riwud
 balênggi: gombyok
 bolang: catur, amêngan bolang, kasukan catur
 bolang-bolang: bêlang buntal
 blongan^[39] : jêblusan
 bap: wowohan anjrah, nyêdhêng, anjrah
 bapa: bapak, anggèr, radèn
 bapi: cèlèng
 bapra: kori, inêb
 bapraka: juru regol
 bupati: ratu
 bapang: palang, jêpapanging tangan
 badha: cacad, mêrak
 badhi: klewang
 bêdhi: wêdhi
 bedha: sanès
 bèdhi: talam
 bodhi: bëndho, kumudhi, ambacok
 budhi: budi
 bidhan: dhukun
 badhôngdha: ngubak
 --- 545 ---
 bêdhandho: kapintên, grago, gajêg
 bidhar: nama dhapuring baita
 badhak: pêksi mêrak
 bedhak: tiyang komprang
 bidhawa: triwikrama, rowa
 bêdhawa: nglela
 badhawa: bulus
 badhawanganala: dewaning bulus
 badhèdhèr: kadhèdhèr
 bêdhadhi: bêdhadhar
 badhyag: badhèg
 badhyaga: badhèg
 badhama: wastaning dêdamêl ing jaman kina
 budhug: busung, doyan nêdha

badhigul: balilu
 badhong: kalung
 bidhang: pundhak
 bodhing: bëndho
 bidhung: godha
 bidhangan: sêsalang, pundhakan
 bajo: rasukan, danawa sabrang
 biji: wiji
 bèji: sêndhang
 boja: pangan, tangan
 boji: sundal, sunduk
 buja: bau, tangan
 bojana: pangan, mangan, sêgah
 bujana: panganan, pangan, mangan, sêgah
 bajra: angin, gada, dèdamêl, wastaning sêkar, namaning èstri
 bajra tiksna lungid: wastaning gêlar
 bajrapanjara: prahara
 bajrapati: prahara
 bojakara: kilat bau
 bojakrama: pasêgah, pambage
 bujakrama: pasêgah, pambage
 bijaksana: wicaksana
 bajowani: andêl-andêl
 bijyaksana: wicaksana
 bajobarat: danawa lèlêmbat
 --- 546 ---
 bajong: baita êjong, cancut
 bijang: pundhak
 bojong: pangul
 bujang: lurus, lômba, bau
 bujangkara: gêlang
 bujangga: sawêr, naga, ulah lèlêmêsan
 bujôngga: sawêr, naga, ulah lèlêmêsan
 bujanggapuspa: nagasari
 baya: pakèwêd, jangjang, bilahi, gawat, bèning, baya
 bayu: angin
 buya: bujêng
 byah: waradin, bèbèr
 byuh: ambyuk
 bayah: mangsan
 byaha: lampah, tata
 byuha: gêlaring pêrang
 bayahan: mangsan
 byuha arda candra: gêlar wulan tumanggal
 byuha arda cōndra: gêlar wulan tumanggal
 bayaita: punagi
 byuha mangkara: gêlar supit urang
 byanta: langkung, sangêt
 bayantu: pati

biyantu: golong
 byantara: ngajêngan, ngajêng
 bayantaka: pati
 byar: gègèr, gèlar
 byur: longsor, banjir, grubyug, guntur
 bayar: asok
 byaran: gègèran, gèlaran
 byuran: gumrubug
 byarlêp: padhang pêtêng
 byarpêta: padhang pêtêng
 byarmêtang: padhang pêtêng
 byak: yaktos, kados, upami
 bayak: rantab
 byakta: èmpêr, yaktos, saèstu, nêmenî, upami
 byukta: tètès, ngêtêpi, rujuk, yêktos
 --- 547 ---
 biyada: pingitan, prawan
 byat: awrat, langkung, sêru
 byêt: andados, awrat
 biyêt: bêtèyèng
 buyut: pisêpuh
 byata: awrat
 byat atêrêh: awrat-awratên
 bayatara: têtela, cêtha
 byatita: sigêg, langkung awrat
 byatitan: sigêgan, sigêg, ya ta
 byat-byat: bêtêt
 biyas: pucat, têtanging jawah
 byasa: lantêh, nate, guna, pintêr, têtang, putus
 byasman: gêsang, lêbur
 byasmaran: gêsang, lêbur
 biywa: anèh
 byapa: kawasa, bapak
 byapi: kawasa, wisesa
 byapaka: ngawasani, misesa
 byapi-byapi: misesani
 bayudhandha: pangiriding dèdamêl
 bayya: bayi
 byamo: lêbur, bibar
 byoma: awang-awang
 bayubajra: prahara, angin
 buyung: êjun
 bayangkari: rênggan
 bayangan: jêmpalikan, boyongan, giro
 banyu: toya
 bunyi: mungêl, simpên
 bima: anggêgilani, ngajrihi, wistanipun panênggaking Pandhawa
 bema: beka
 bumi: siti

bimana: murka, linangkung ing manah, agêng; wara bimana: tiyang agêng

buminata: ratu

bimantra: japa, puja môntra

bomantara: awang-awang

bumintara: nagari

bomantarala: awang-awang pêtêng

bamata: gajah

--- 548 ---

bimata: langkung, wicaksana

bumisa: sumagêd

bumipala: ratu

bumipalaka: ratu

bumimadya: têngah

bamban: wiwit, wit

bambak: jêblog

bambang: jingga, turuning pandhita, mangmang, bingah, abrit

bimbang: putêk

baga: duman, pawèstrèn

bagi: pandum, duman, andum, bégja, kados, pawèstrèn

bage: bégja, pambage

boga: pangan, rijêki, mangan

bagna: têlas, ical, sirna, luluh, risak, botên wontên

begananda: jêjulukupun Indrajit

bagnawirya: tanpa kamuktèn, tanpa guna

bagendha: kangjêng

bagôndha: panggèndèng

bêgar: bigar

bêgèr: dhangsan, rosa, jabang bayi

bêgor: berag, umung

bagas: dhangsan, rosa

bagaskara: srêngenge

bogasadrasa: panganan

lagaspati ^[40] : srêngenge

bagawan: bagawan

boga-paboga: dhêdhaharan

bagya: bégja, panduman, pambage

bogya: pangan

bagyan: panduman, waris

bagi-bagi: andum

bugang: pukang

babu: adhuh

bibi: adhuh, biyung, babu

bêbah: pégêl, wêwah

babahu: lélêngên

--- 549 ---

babahan: babahan

bibèn: babahan

babana: amrih, ngudi, anggubêl

babantên: têtawur, têtambak
 bêbênturan: gégênturan
 babanjiran: urut- urutan
 babar: bèbèr, wêdhar, jodhèr, sasar, gègèr
 bibir: wiwir, lambe
 bubar: bêbandan, bibar
 bubur: burêng, bawur, lêbur, nglêbur
 babaras: wurahan
 babaran: bèbèran, sasaran
 babêrandu: sêsêbrak, rêkutuk, pêksa
 bubruk: bobrok
 bubak: dhudhah
 bubuk: upas bubuk
 babakan: babagan
 bobokan: têtabuhan
 babud: babud
 bêbêd: bêbêd
 bubudayan: bêbudèn
 bubat: suwir
 bibisana: ngeram-erami
 bêbêsur: cêcêplok
 bubul: anjêmlong, bobol, kumêbul, lêbur
 babale: bale
 bêbêdhihan: pawêdhèn
 babat: swarga
 bobab: nglêngkara
 bibingkrakan: sêsongaran
 batha: bala
 bathu: sela
 --- 550 ---
 bêthuh: kêthuh
 bathara: dewa
 bathari: widadari
 bathara cakra: Bathara Sakra, jêjulukipun Bathara Endra
 bathara rudrasara: jêmparing Cundhamani
 bathareriya: Bathara Bariya, Bathara Siwah, Bathare Sura, jêjulukipun
 Bathara Guru
 batharagana: mega
 bathara berawa: jêjulukipun Bathara Kala
 bathabrêtya: balaning bala, wadyabala
 batha-batha: balaning bala
 bathothot: prêngut
 bang: abrit, ambranang
 bangun: wangun, gugah, tangi, mèm pêr, kados, prasasat, gêlar
 bangun arcana: sêmbah Hyang Enjing
 bangunan: wangunan, tangènan, gugahan, pasanggrahan
 bangunjring: manik wungu
 bingar: lêjar, sumringah
 bangke: bathang

bungkah: pancêr, pugag, bongkot
 bêngkêr: wêngku
 bangkrah: bosok
 bangkrung: pakêngkêng
 bêngak: ambêngok, bêngka
 bêngkak: bêngka
 bungkuk: wungkuk
 bangkit: sagêd, guna, pintêr, putus
 bingkas: bebas, lêbur, risak
 bengkas: bebas, lêbur, risak
 bungkus: buntêl, wungkus
 bungkul: kudhup, wêtah
 bêngkang: wêngkang
 bêngkung: bêndung
 --- 551 ---
 bungkêng: bêndung
 bungus: wêkas
 bangsa: bôngsa
 bangsi: gêndhing
 bangse: gêndhing, kidung
 bangsawan: bôngsa luhur
 sabangpatra^[41] : panjang putra, kêkuluban, wastaning sêkar kawi
 bangala: sêmi
 bonglot: ambolos, umpêtan
 binglang: inglar
 bangga: wangkot, mogok, sarosa, ukara, rosa, bôngga, nglawan, sikara
 banggi: beya, baya
 bonggan: manggan
 banggil: wangsul
 binggêl: gêlang
 banggya: baya, cênthula
 bingba: putêk
 bangbang: jingga, turuning pandhita, mangmang, bingah, abrit
 bungbang: nglowong, wungwang, pring bungbang, pring wungwang
 bangu-bangun: dhudhah-dhudhahan
 bangbangngalumalum: suka duka
 bêngêng: bêndung, bêngka
 Tha
 thika: tulis, sêrat, anggit
 thila: warni
 thongthonggrit: wastaning têtabuhan ing jaman kina
 Nga
 ngah: cêgah
 ngaha: tahan
 nguhu: nguwhu
 nguhuh: ngundang, asurak, sêsumbar
 nguhai: ngoncati
 --- 552 ---
 ngain: tingal, ngayuh

ngohan: ngatuwon
 ngahna: nyurak, nguwhu, alok
 nguhut: mêtihik, ngelikakên
 nguhuti: mêtihiki
 ngaès: maès
 ngaèsi: maèsi
 nguwhu: asurak
 ngahawin: ngampil
 ngahawis: marang
 ngahal: nyakiti
 ngahali: nyakiti
 ngahajêng: ngajêngi, ngajêng-ajêng
 ngahya: lênggah
 ngahyas: narimah
 ngêhumaras: nyakêti
 ngahêbi: ngaubi
 ngahing: nanging
 ngêhang: têlas, wêkasan
 ngêhing: nanging
 ngun: kahyangan
 ngani: ningali
 nguni: rumiyin, ngrumiyini
 nguni purwa: rumiyin-rumiyin
 ngêne: amrih pamrih, ngèngingi, ngincêng, ing ngriki
 ngêno: kuciwa
 ngênu: margèni, ing margi
 ngunihana: ngulatakên
 nguni-nguni: rumiyin-rumiyin, utawi, awit
 ngên-angênan: angên-angênan
 ngunin: wau, rumiyin
 ngênani: ngèngingi
 ngunindangwa: dangu-dangu
 ngênênomi: nganèm- anèmi
 ngên-angên: cipta
 ngun-angun: ucap-ucapan, galak
 ngancana: nyêmbah
 ngancab: ngrangsang
 ngincang: nincing
 nguncang: nglunta
 ngêncing: nguyuh
 ngoncang: ambuntut, anggoncèng, nyoba, ambedhung, ambucal,
 nglangut
 --- 553 ---
 nguncang: ambuntut, anggoncèng, nyoba, ambedhung, ambucal,
 nglangut
 nganir: ngicalakên
 nganirakên: ngicalakên
 ngênêr-ngênêr: nglêlêrês
 nganaka: kados êmas

ngenaka: ngecani
 nginakakên: ngecakakên
 ngunakara: ngintên-ngintên
 nginaki: ngecani
 ngênakakên: ngèngingakên
 nganaka warni: êmas sêpuh
 ngande: damêl- damêl
 ngendah: ngendahakên
 ngandon: ngulah
 ngandani: nyaèni
 ngandoni: ngulahakên
 ngèndêr: ngingêr
 ngendrajala: kados pandung, nêlik
 ngunadika: ngangên-angên
 ngôndakara: pindha srêngenge
 ngundul: mundul
 ngandêli: alingan
 nginte: ngincêng, nginjên, nglêrês, ngincêr
 ngantên: ngantos
 ngantun-antun: ngari-ari
 ngantar: namèng, matang
 ngintir: mili
 ngantarala: awang-awang
 ngantaka: mêjahi
 ngêntak -êntak: ngantak-antak
 ngêntal: nyêbrot, nyêndhal
 ngantap: ngrangsang
 nguntap: ngatêr
 ngantapura: ing kadhaton
 ngantya: ngantos
 ngantyani: ngêntosi
 ngêntyakên: nêlasakên
 ngenas: ngrucat
 ngênês: sêdhih, kêkês, nungkul, nglimpe
 ngenasa: ngrucat
 ngênêsi: ngêkêsi
 --- 554 ---
 nguniwèh: utawi
 ngênèp: nglimpe
 ngandha: ubêng, wêwêngkon
 ngandhu: manjing
 ngedhe: namèng
 ngôndha: nyawa, acariyos
 ngundha: nundha, nimbal
 ngêndhih: ngêsuk, ngangkah
 ngundhuh: mêtihik
 ngandhahi: mêtêki
 ngêndhanu: andhêndhêng, anggamêng
 ngundhondhe: ngundha- undha

ngindharat: tumurun
 ngandhukur: ngrêgênêng, ngundhang-ngundhang
 ngundhati: ngumpah-umpah
 ngandhap-andhap: ngasor-asor
 ngandhêmi: ngrungkêbi
 ngandha-bu-hwana: jagat
 ngandhang: ngalang
 ngundhung-ngundhung: ngumpuk-umpuk
 nganjar: sanjang
 nganjor: ngidak, ngungkuli
 nganjur: nyakiti, ngajêng, ngajênging baris
 nganjuri: mangajengi
 nganjarakên: nanjangakên
 nganjat: minggah, mangkat, ngonjot
 nganjati: minggah, nginggahi, ngonjoti
 nganjali: nyêmbah
 nganjal: nyêmbah
 ngunya: rumiyin, kina
 nguniya: wiwitan
 nguniyani: ngrumiyini
 ngunyakên: ngungêlakên
 nginum: ngombe
 nganamwakên: namtokakên
 ngantha: nglangkungi
 ngindha: marna, ngèmpêr
 ngêntha: nglangkungi
 ngetha: ngreka, ngèmpêr
 ngôntha: ngrupa
 ngênthahasa: sarosa, kasêsa, tangginas, nglangkungi
 ngênthasura: nglangkungi kéndêl
 ngênthula: nglangkungi kuwat
 --- 555 ---

nganthung: ngalangi
 ngunang: susah
 ngunêng: ngandhêg
 nguninga: nyêrêpi, mariksa
 ngoningi: nyêrêpi, marna
 nguningha: waspaos
 ngun-ngun: lêngêg
 ngun-nguni: mangu-mangu
 nguni-nguni: nguman-nguman, utawi
 ngunêngi: ngandhêgi, ambêbêg
 nguca: nyêmbah
 ngacantya: nyaèni
 ngacintya: ngrêmêni
 ngacintya: ngrêmêni
 ngacari: ngaturi
 ngucira: oncat
 ngucrana: ngrêngga

ngucaranani: ngrênggani
 ngucuri: ngêcuri
 ngucurakên: ngêcurakên
 ngucap: wicantên
 ngucap-ucap: ngucap-ucap, ngrêraosi
 ngucupi: nglêpasi, nyoroti, ngênêri
 ngucumbi: ngrakiti, ngêmbari
 ngacêmbang: ambèr
 ngèr: ngantos
 ngara: nêdya, wênês
 ngare: siti lêmpar
 ngira: nyipta, ngintên
 ngèri: ngiwa
 ngura: mudhar, ngambah, ngrêmêd, nyawur, amburak
 ngure: mudhar, mêdhar, ngudhari, ngore
 nguru: ngudhar
 ngroh: ngubrês
 ngarah: ngangkah
 ngarihi: ngarih-arih
 ngaruhi: ngaruhi
 ngarah-arah: ngangkah-angkah
 ngruhun: ngrumiyini
 ngaruhuni: ngrumiyini
 ngruhun-ruhunakên: ngungal-ngungalakên, ngrumiyin-rumiyinakên
 ngari- ari: ngarih-arih
 ngaruara: nywara
 ngrahabi: ngalingi
 --- 556 ---
 ngaran: wasta, winastan
 ngranuhi: mêwahi
 ngarani: mastani
 ngarèn-arèni: ngadhèni
 ngrencoh: ngreyoh
 ngrancana: nganggit, anggubah, ngrêngga, nyaèni, anggodha
 ngrêncak: ngêjur, nyuwèk, ngicak- icak
 ngrancang: ambadhèni, ngukir
 ngrêncang: ngrêsiki, ngêncang
 ngrante: nganggit
 ngrantun: ngrangu, ngrandhat
 ngrantam: nata, ngrancang, anggladhi
 ngrantêg: iyêg, rêmpêg
 ngranji: ngranjang
 ngrunjah: andhupak
 ngrênjak: ngicak-icak
 ngrunjap: ngrujak
 ngarcana: nyêmbah
 ngracana: ngukir, nganggit, anggubah, nyaèni, ngrêngga
 ngarcamana: rêraup, ngraup
 ngracaba: nyaèni

ngrara: anggoda
 ngarara: ngangkah- angkah
 ngèri: ngantosi
 ngrarah: ngubrês, ngupados, ngrisak
 ngrêrah: ngupados, ngrisak
 ngrêrêh: ngupados, ngrisak
 ngrurah: ngupados, ngrisak
 ngruruh: ngupados
 ngrêrêhakên: nyarèhakên
 ngurên: milalu, luwung
 ngrurak: nunjang
 ngrurêk: ngupêk
 ngurudi: ngêlongi
 ngraras: matut, damêl asri
 ngêrasi: andêrêsi
 ngrarasati: mêmatut manah
 ngrarapu: nglêlipur
 ngrarêmih: ngarih-arih, maripih, ngrungrum
 ngrêrêmih: ngarih-arih, maripih, ngrungrum
 ngêrêb: nunggêl, pamôngsa
 ngrêrêb: nibani
 ngrarêngih: ngidung
 --- 557 ---
 ngrêrêngih: ngidung
 ngrarangin: ngungkung, ngrayêg, iyêg, rêmpêg
 ngik: ngêrik
 nguraka: nyêgah
 ngarêki: nyakêti, muwugi, mrêpêki
 ngrêktadewa: nyêmbah
 ngarakêti: ngrakêti
 ngrokos: nggragas, ngêkul
 ngurud: nyuda
 ngrudatin: sêdhih
 ngarti: sumêrêp
 ngerut: ngatut
 nguruta: ngurut
 ngerut-erut: ngatut- atut
 ngartita: ngangên-angên, ngira
 ngartati: sumêrêp
 ngèrtali: toya tumampar
 ngras: ngêras
 ngrês: ajrih, giris, ngêrês
 ngaras: ngambung, nyêmbah
 ngaris: alon
 ngiras: nigas, nyambi
 ngurus: nata
 ngarasa: ambênthuk, ngambung, ngraos, mambêt, anggêpok
 ngurasa: ngrêsiki
 ngarasah: nrasah

ngarêsi: ngajrihi
 ngarusi: mrayogèni, nglabêti
 ngarasakên: ngambungakên
 ngrêsmèni: ngasrèni, ngrênggani, mantêsi
 ngriwuk: ambarungi
 ngrawat: ngêmu, nyimpên
 ngrapit: asri
 ngrawis: ngrajang
 nguruwung: tumlawong
 ngariloka: kadewatan
 ngarêp: ngajêng
 ngirup: ngêpang
 ngirêp: kèndêl
 ngrapu: nglipur
 ngripu: nyatru
 --- 558 ---
 ngarêp-arêp: ngajêng-ajêng
 ngrêpak: ngrisak
 ngripta: nganggit
 ngarêpan: ngajêngan
 ngarip-arip: ngarêm-arêm
 ngarêpakên: ngajêngakên
 ngrêja: nyumbana, gumujêng
 ngarêja: nyumbana
 ngrujah: ngrucat
 ngarjani: ngrahayoni
 ngrajaniti: ngadili
 ngrujak: ngilês
 ngrujit: nacah, ngrajang, nyuwir
 ngrajata: ambibrah
 ngrajang: nacah
 ngrêjang: numpang
 ngrêjêng: anggujêg, ngudrêg, ngrêbat
 ngêrjang: anjuwing
 ngrujang: ngrujag
 ngarêjang: nyumbana
 nguraya: ngudhari, ngoremêdharakên, ambombrong
 ngaryakkên: ngankunakên, andamêlakên
 ngrêm: tilêm
 ngrum: arum
 ngarêm: nglipur
 ngrima: anjambak
 ngurema: ngore rambut, tumênga
 ngrêmah: nyakot
 ngramês: ngêjur, ngrêmêk, ngrajang
 ngaramês: ngrêmêk, ngêjur
 ngrêmpuh: ngrêmuk, ngrêmêk
 ngrimpêk: ngrêmuk, ngrêmêk
 ngrêmpak: ngrisak, ngrêmêk

ngrumpak: ngrisak
 ngrumpaka: nganggit, ngrêngga
 ngrêmpêk: ngrêmêk
 ngrompak: ambegal
 ngrumpuk: nangsun
 ngrumpêk: numpêk
 ngrampaka: nganggit, nyamplêki, nyamèni
 ngrumapaka: ngrisak, ambibrah, anggodha
 ngrêmpaki: ngrisaki
 ngrampêd: nacah, ngrampid
 --- 559 ---
 ngrampêt: nacah, ngrampit
 ngrampês: nrajang
 ngrimpus: ngêrut
 ngrempong: anjonjang, mincangakên
 ngrimpung: mincangakên
 ngrumpung: nyêmpal, anggowangakên
 ngarêmi: nglipuri, ngayêmi
 ngrêmbun: asêmi, ngrêmbuyung, ngradon
 ngurambat: mrambat
 ngrêmbut: ngrêbat, anjumput
 ngrêmbuti: ngrêbati, anjumputi
 ngrambang: ngambang
 ngarambang: ngambang
 ngurambang: ngambang
 ngrimong: ambarong, akêmul
 ngrumung: anggrumung
 ngrug: ngrisak
 ngarug: nunjang
 ngurag: anggagrag
 ngaraga: anggêpok, ing awak
 nguraga: mantêsi
 ngrêgih: ngrogoh
 nragancang: nrangap
 ngrêgêp: nyêpêng
 nragadha: nglêgakakên manah
 ngrèb: anggêbèl
 ngraba: kumêbul
 ngrêbda: andados
 ngrabasa: ngrisak, anggêpok, mimiti, nêmbe, andadar
 ngaribawa: mrabawa
 ngarang: susah, angagrag, gagrag, gogrog, naksir, ngrêngga
 ngaring: ngayêm
 ngiring: iringan, nglirik, ngiring, dhatêng iringan, ngantuni
 ngurêng: ambasêngut, umplêng
 ngurung: ngungkung, anggêdhong
 ngrênga: mirêng
 ngrêngan: cêcukulan
 ngrêbên: mirêng

ngiri-ngirim: sêkar irim-irim
 ngringring: ngrintih
 ngringkuk: ambrêngkut, mungkuk
 ngrangkud: ngrasuk, anggulung
 --- 560 ---
 ngrangkut: ngrasuk, anggulung
 ngrêngkul: ngrangkul
 ngrangtêg: ngungkung
 ngrangya: mirêng
 ngrêngya: mirêng
 ngrênggut: anjambak, nyêbrak
 ngarênggut: anjambak, nyêbrak
 ngrênggêp: nyêpêng, ngangge
 ngarungi: ambarungi
 ngiringi: dhatêng iringan
 ngrêngêng: mirêng
 ngrêngih: ngidung, ngrêrintih
 ngirang-irang: ngêngirangi
 ngirang-irangi: ngêngirangi, ngisin-isin, ngelikakên
 ngerang-erang: ngisin-isini
 ngka: êngka
 ngke: ingke
 ngeka: miji, mandamêl
 nguku: nyundêp
 ngokih: ngungsêd, ngangkah
 ngukih: ngungsêd, ngangkah
 ngkan: êngkan
 ngikuniti: ambuntut gajah
 ngêkêr: nyimpên
 ngukir: ngukir
 ngukuk: ngakaka
 ngikêt: nangsuli, nganggit, ngonce
 ngikut: andhêsêk
 ngikis: nakêr
 ngaksi: ningali
 ngèksi: ningali
 ngaksih: ningali
 ngakasi: ambakuhi
 ngikisi: nakêri, magêri
 ngêkêsi: nglunasi
 ngaksya: tingal, ningali
 ngaksama: ngapuntên
 ngakas-angkas: ngancam-ancam
 ngikal: narik, nguwêt tangsul
 ngêkêlakên: ngêkêsakên
 ngekapada: asuku tunggal
 ngadu: ngabên
 ngêdoh: nêbih
 ngada-ada: ngirid, ngadêg-adêg

ngadi-adi: kang adi-adi
 --- 561 ---
 ngade-ade: damêl-damêl, dêdamêlan
 ngadani: nyaèni
 ngudani: nyêrêpi, nyoroti, anjawahi
 ngidan-idan: anggêgila
 ngadandana: adandos
 ngudannya: nguningani
 ngadar: ngasorakên
 ngadêr: anjêjêr
 ngudara: mêtêng
 ngudaraga: ngangge sarwa anyar, agêgônnda
 ngadiraga: ngangge sarwa anyar, agêgônnda
 ngadaragi: ngangge sarwa anyar, agêgônnda
 ngadiragi: ngangge sarwa anyar, agêgônnda
 ngudakani: ngilèni toya
 ngudadi: pindha sêgantên, sêgantên
 ngadadakan: andadak
 ngaduwung: nalôngsa
 ngêdya: ing pundi
 ngudya: ngumbar
 ngudaya: sêgantên, sakathahipun
 ngadiyah: nglangkungi
 ngadya-adya: èstri
 ngudyana: nglangkungkakên
 ngaduyasa: prang tandhing, ngabên pêrang
 ngadêg: ngadêg
 ngudang: ngudang, ngidung
 ngidungi: mêmujèkakên
 ngidung-ngidung: ngura-ura
 ngêt: singsêt
 ngata: nuli-nuli
 ngêti: ngêwêng
 ngatahar: anjêgrig
 ngatar: mubal
 ngatara: nglela
 ngutara: ngalèr
 ngatirah: ngêmu êrah, ambranang
 ngaturi: ngupapèni, ngaturi
 ngatêrakên: ngatêrakên
 ngatar-atar: mubal- mubal
 ngatak: nganggêp
 ngatakya: nglampahi
 ngatakya-takya: nglêlampahi
 --- 562 ---
 ngutus: ngèngkên, akên
 ngutsaha: anggaota
 ngatasi: ngatasipun
 ngatipa: ngrangkêpi, nungsun

ngutpana: mên dhêt
 ngutpala: mêt hik
 ngêtêpêng: anggâmêng, ngêncêng
 ngutug: kumêlun
 ngatibing: sêsimping, mêt hok
 ngitung: anggêlar
 ngêsa: nunggil
 ngisu: latu upas
 ngusa: ngambung, nanduki
 ngusi: ngungsi
 ngusaha: anggaota
 ngasih-asih: mêmêlas
 ngasihani: mêlasi
 ngusana: ngambung
 ngascaryani: ngerami
 ngosèr: ngusar, botên kêndhat
 ngucir: ngungsir, amrih, ngêsuk
 ngasura: dewa, danawa
 ngusira: ngungsir, amrih
 ngosèrakên: ngusarakên
 ngasrêpi: nyirnakakên
 ngasik: kang birahi
 ngèski: birahi
 ngisêk-isêk: mingsêk-mingsêk
 ngasut: nyurung, ngêmor, nyarub, nyurab, ngulêt, lajêng, anggubêd,
 nêrus, mulêt, ulêng-ulêngan, ambubul
 ngusut: anjalêbud
 ngèstu: nyêmbah
 ngastita: nyandhak
 ngastutya: nyêmbah
 ngastawa: nyêmbah, muji, ngèstokakên
 ngèstupada: nyêmbah
 ngisis: têlas
 ngêsêsan: kêmputan
 ngiswa: ngraup
 nguswa: ngambung, ngangge, ngrêngga, nyungkêmi, nguswakên,
 ngrakitakên
 nguswan: ngambung, ngagar
 --- 563 ---
 nguswakên: mêdharakên, ngêmpakakên, ngambêtakên, ngrakêtakên,
 nganggèkakên
 ngaswapu: ngèswapa, mangku
 ngiswapu: mangku
 ngasewawa: sarimbitan
 ngisêp: ngambu, ngambung, rumêsêp
 ngasêpi: ngukusi, ing sêpên
 ngisapu: mangku, ngrangkul
 ngisapwa: mangku
 ngisêpi: ngambungi

ngusapujêng: ngujung
 ngisyas: têlas
 ngasmara: kasêngsêm, prihatos, ing papan
 ngêsum-êsum: anjalêbudi
 ngisab-isab: ngeram-eram, nisthakakên
 ngisab-isabi: ngebat-ebati, nisthani
 ngastha: molu, mara wolu
 ngistha: ngukêl, anggêlung
 ngisthi: nyipta, nêdya, amrih
 ngèsthi: ngesthya, nyipta
 ngasthaka: anggayuh
 ngasthawa: nyêmbah
 ngisthawa: nyana
 ngasthami: nêsthawolu
 ngasthamika: nêsthawolu
 ngês-ngêsên: kamikêkêsên
 ngasongi: ngungkuli, nyoroti
 ngwa: kula
 ngwe: sadintên sadalu, raintên, srêngenge
 ngawe: ngawe
 ngawih: nglangkungi
 ngawèh: nyukani
 ngiwêh: ngêpêng
 nguwuh: mungêl
 nguwahi: ngoncati
 nguwuhi: ngundhang
 nguwahi: ngoncati, ngulapi, ngrênggani, ngewahi
 ngawu-awu: ambêbeka, nyênyukêri, mariwih
 ngawin: ngampil, nikah, nyumbana
 ngawên: ngrêngga
 --- 564 ---
 ngowani: ngoncati
 nguwunakên: nyandêkakên
 ngawun-awun: anggrêmisi, ngêpyuri, anggêgubêl, ngêbun-êbun enjing
 ngawanda: sumilak
 ngawandha: andhêndhêng, anggamêng
 ngawèr: mrambat
 ngawara: ngalingi
 ngawera: miyarakên
 ngawuri: ambelani
 ngawrin: mêdosi
 ngawêri: mambêngi, ngadhang, ngalingi
 nguwir-uwir: rowang-rawing, pating saluwir
 ngawurywakên: ngajêngakên
 nguwak: nguwalakên
 ngwaka: kados pundi
 ngowak-awik: ngawud-awud
 ngawuk-awuk: ngrêrisak, alub- alub
 ngiwad-iwud: ngawud-awud

ngiwad-ngiwud: nyampe-nyampe, ngriwad-ngriwud
 ngawat: ngawit
 ngawit: nguwiti
 ngiwat: nyêndhal
 ngwatu: sela
 ngawetan: mangetan
 ngawati: ngapit-apiti
 ngawas: maspaosakên
 ngawis: ngawis, ngarang, ngetang
 nguвос: ngubrês
 nguwus: sampun
 ngawasa: mawas, misesa
 nguwus-uwus: srêngên
 ngawêsi: anggirisi, ngajrihi
 ngawêsakên: anggirisakên, ngajrihakên
 ngewal: anggèndèng
 ngawaya: ngawe
 ngawayawa: ngawe-awe
 ngawug: ngunggar
 ngawag: ngawur
 ngawag-awag: ngawur-awur
 --- 565 ---
 ngawug-awug: ngunggar-unggar
 ngwang: kula, klèwèr
 ngawung: ngabên
 ngwangi: dalu
 ngwangwangi: wangi
 ngiwung: ngawud, ngawur, ngiwud
 nguwêng-nguwêng: awang nguwing
 ngelong: sayah, angèl, kangèlan
 ngol: mulêt, ngrangkul
 ngala: mirantosi
 ngela: sayah, angèl
 ngola: mulêt, ngrangkul
 nglih: lêsu, alum, kangèlan, titis, prihatos
 nglêh: lêsu
 ngalah: ngawon, ngrucat
 ngalih: ambalik
 ngêlih: lêsu, alum, kangèlan, tipis, luwe
 ngulah: ngulah, anggêlar, nata
 ngulih: mikantuk, mulih
 ngulaha: ngêtrap, ulah
 ngulah-a: nyolahakên
 ngalihakên: ngasorakên
 ngêlih-êlih: nglêntrih, alêsu, asusah, susah, lêsu-lêsu
 ngulih-ulih: mêmulih
 ngala-ala: ngawon-awon
 ngêla-êla: milala, ngalêm
 ngalualam: nyulam

ngalahya: ngêlangi
 nglêhêng: milalu
 ngalun: pindha alun, ambe
 ngêlên: ngulu
 ngulun: suwita
 ngilani: ngewani, ngrênggoni, mutungi, malêri, maleroki
 ngulani: ngawulani
 ngloni: ngêlon-loni
 ngilèni: nglintoni, nêmpahi
 ngulunan: ngawula
 --- 566 ---
 ngalin-alin: nusahakên
 nglancari: nglêkasi
 ngalincam: nglinyam
 nglindhih: numpang, ngatut
 nglindhihi: numpangi
 nglanjak: ngatut
 ngulanthe: gulathe
 ngolaca: sumorot
 nglari: ngupados
 nglare: tumanduk
 ngulari: ngupadosi
 ngliripakên: nowongakên
 nglorog: nglarag
 nglurug: ngurugi
 nglorogi: norogi, nglaragi
 nglarung: ngèli, nglabuh
 nglêk: sêkêl
 nglaksa: nglêpasi
 nglud: ngungsir, ngêsuk, tumut, ngêmor, nungka
 ngêlud: ngungsir, ngêsuk, tumut, ngêmor, nungka
 ngêlêdya: ngilês
 ngiladuni: ngèlmi petangan
 ngalad-alad: malad-malad
 ngêlat: ngêrêt
 nglès: oncat
 ngêlas: miji
 ngêlès: nyakêt
 ngliswani: nglingsèni
 nglesani: ngrêgêdi
 ngalesani: ngrêgêdi
 ngalasi: nuwuhi
 ngilwan: ngilèn
 ngulwan: ngilèn
 ngliwêt: anggodhog
 ngulul: andudut
 nglalu: ngenggalakên, andarung
 nglila: ijèn
 nglela: ngegla

ngulul: ngrêngga
 nglulun: anggulang
 nglalana: nglêlana
 nglêlintrih: kados rêmbulan sakit, nglayung
 nglêlêntreh: kados rêmbulan sakit, nglayung
 --- 567 ---
 nglalare: ngangkah
 ngolakên: mulêtakên
 nglêlêbar: ambêbuyar, nglêlungse
 nglêlêbi: ngrandhati
 nglalangên: ambêbingah
 ngulilingi: ngubêngi, ngidêri
 ngalap: mêndhêt
 ngulap: ningali
 nglêpih: lumuh
 ngulap-ulapi: ambucal-bucali, nyawang-nyawangi, ngêrut-êruti
 ngulapakne: murihakên, mratikêlakên
 ngilêp-ilêp: nyênyilêp
 nglayu: nututi, nglari
 ngalaya: anjajah, ngidêri, midêr, sêmu, alum, têngange
 nglayoni: nututi
 nguluyakên: ngalalakên
 nglayadi: nuwèni
 nglayat: kesah
 nglayang: mibêr
 ngulung: anggulang, akungkum
 nglimur: ngarih-arih
 nglampu: milalu
 nglimput: ngèbêki, nyarambahi, ngalingi, nungkêbi, ngêmput
 nglampus: mêmêjah
 ngalimi: ngapuntên
 nglêmbana: anggunggung, muji
 ngalêmbana: anggunggung, muji
 nglêmbara: mabur
 nglumbari: ngèbêki
 ngalimbêk: ngalemprak
 nglamong: ngame
 nglamu: ngame
 ngulig: mulasara, ngulah
 nglaga: nglawan
 ngligêr: ngingêr
 nglugas: nglukar
 nglugasi: ambalêdhèhakên
 nglêbur: ambadhar, ngrisak
 ngalabi: ngambèri, ngêlèbi
 ngalub-alub: nyênyumuki, nyoba-nyoba
 --- 568 ---
 ngêlathak: anggêlathak
 ngling: wicantên

ngaling: nganyutakên
 ngêlung: kados êlung, manglung
 ngulung: salit
 nglangêni: ambingahakên
 nglungka: ambrangkal
 nglangut: tanpa wangên
 nglangit: kang langit
 nglangsarira: alum
 nglanglangi: ngubêngi
 nglongjiwa: alum
 ngalênggêr: lêngêg, ngluhur, nganggêk, kanggêk, ambrêgêgêg
 nglênggak: nglênggak
 nglêngging: lurus, manglung
 ngalangi: ngadhang, ngêlangi
 nglênggela: ngegla
 nguling-nguling: ngulintiran
 ngulêng-ngulêng: ngudrêg-udrêg
 ngiling-ilingi: ngiling-ilingi
 ngapa: ngabah-abahi, punapa, anggawêri
 ngupa: mrayogi, ngulah
 ngupi: wigar
 ngupihi: ngêjum
 ngupih-upih: ngêjum
 ngapuhara: mêkasi
 ngapèn: ngalingi
 ngapana: nglêngkara
 ngapuni: ngoncati
 ngapèn-apèn: ngaling-alingi, nawing-nawing
 ngapindhung: nyumbana
 ngapendhang: nyumbana
 ngapendhung: nyumbana
 ngapinêng: ngampêt, pijêr kèndêl
 ngupacara: nyêmbah
 ngupacarana: ngrêngga
 ngapicala: nyumbana
 ngèpêr: nyimpên
 ngupir: nyuwir
 ngupir-upir: nyênyuwir
 ngapirwa: ming kalihi
 nguparêngga: ngrêngga
 ngupêrênggêng: mrayogi utama
 ngipak: ngidak
 ngipik: mupu
 --- 569 ---
 ngêpuk: nglêmpakakên, ngênês
 ngupuk: mijêt
 ngupuk-upuk: mijêt-mijêt
 ngupakara: anggulawênthah, ngrêngga
 ngipak-ipak: ngidak-idak, lembak-lembak

ngupaksama: ngapuntên, ngormati, ambagèkakên, ngrêrapu
 ngupadi: ngupados
 ngupadrawa: mémule, mulasara
 ngapit: mahat
 ngapti: ngajêng
 ngapita: anggoyang
 ngupata: nyupaosi
 ngapti-apti: ngajêng-ajêng
 ngupatani: nyupaosi, ngipat-ipati
 ngapiti: manjawati, anjiwiti, ngapiti
 ngaptyani: ngajêngi
 ngapus: nganggit, nangsuli
 ngupasanta: nyaèni, mamule, ngarih-arìh
 ngupasônta: nyaèni, mamule, ngarih-arìh
 ngapsara: dewa
 ngapsari: widadari
 ngupasarana: anggêganjar, angganjar
 ngupasadana: malungsung
 ngupasaddha: ambêbingah
 ngapusi: nangsuli, andorani
 ngapus-apus: nganggit-anggit
 ngupasama: ngapuntên, ngasih-asih, ambagèkakên
 ngupasoba: nyuba-nyuba
 ngupasuba: nyuba-nyuba
 ngapilangêh: ngraras
 ngapilangên: nyumbana
 ngapilangêng: nyumbana
 ngêpêp: ngêdhêm
 ngèpi: nyêbari
 ngapidhudhuk: nyumbana
 ngupaya: amrih, ngupadosi, maeka, pirantos, paèkan
 ngêpyak: ngundhang
 --- 570 ---
 ngupama: ngupamèkakên, ngambaèkakên
 ngupami: ngupamèkakên
 ngupamoga: nyuba-nyuba
 ngapung: munggêl, jumodho
 ngodho: ambirat, mrungga, lègèh
 ngodha-odha: ngubak-ubak
 ngawaka: nyakêt
 ngadhakya: nyêlak
 ngidhukus: sidhêkus, andhêkêm
 ngudhukus: ngringkus
 ngadhasta: nistha
 ngadhawa: nanggoni
 ngudhili: anggawêri, mikantuki
 ngadhêp: ngadhêpakên
 ngidhêp: mituhu, ngatingal
 ngêdhap: gêbyar-gêbyar

ngidhupuh: andhepok
 ngidhêpi: ngèstokakên
 ngudhodha: nyên yawuk, ngobak-obak, kêkobok, mijêti
 ngidham: nyidham
 ngadhobyah: ngadhèdhèr
 ngadhanga: ngadhang
 ngaji: anggêguru, nê maha, ngurmati, nuju
 ngeja: ngegla
 ngujani: taman
 ngujanèni: ngepahi
 ngajar: mituturi, mulang
 ngujara: mulang
 ngujari: ngungêl-ungêlakên
 ngujar-ujar: nguman-uman
 ngejawantah: ngatingal
 ngujiwat: malerok
 ngujiwati: maleroki
 gujwala: sumorot
 ngajaja-jajar^[42] : nyêlèntèng
 ngajya: anggêguru
 ngajaya: ngunggulakên
 ngêjum: nata
 ngajêng: nyaèni
 ngujung: mojok
 ngya: kula
 nguyu: ngrêngga, anggayuh, ngrangsang, ngrangkul
 --- 571 ---
 ngayah: ngawur, kados wêsi, anggayuh, ing damêl
 ngayuh: ngrangkul, ngukêl, anggayuh, ngrangsang, nyandhak
 nguyu-uyu: ngrêrênggu, jumurung
 ngayun: ngajêng
 ngayuni: ngajêngi
 guyuni: ngimpuni
 ngayun-ayun: ngajêng-ajêng
 ngayat: ngangkah, mênthang
 ngayut: malang, mikut
 ngayati: ngagagi, ngadani, ngajêngakên
 ngayutakên: malangakên
 ngaywani: nyaèkakên, mrayogèkakên, ngaturi wilujêng
 ngyal: sayah
 ngayap: anggêbug, nyowan
 ngayaya: akusung- kusung
 ngayyani: nyaèni, ngrukti
 ngayyadi: nyaèni, ngrukti
 ngayyasi: maesi
 ngayam alas: nusup wana
 ngayam-ayam: ngancam-ancam, ngajap-ajap, ngajêng- ajêng
 ngayubagya: anjurungi
 ngayang: aling-alingan, ngawin, ngrosani

ngiyêng: tansah, tangis kang botên kèndêl-kèndêl
 ngiyung: ngubêng
 ngayêngi: ngidêri, mangsuli
 ngayangan: nglangut
 ngunya: ngungêlakên
 ngênyangi: ngêmpèngi
 ngênnyari: nyoroti, madhang, nyirati, anggêbyari
 nganyut: nglarut, ngèli, ngèlèkakên, nglabuh, nyêlub
 nganyut-anyut: ngerut-erut
 nganyum: ngêkum
 ngêm: ngêkum
 ngama: nyakajêng
 --- 572 ---
 ngima: kados mega
 ngêmu: ngêndhong, ngêmut, ngêmu, ngêmbêng
 ngamah: ngambah, ngampah, ngamuk
 ngamah-amah: ngumpah-umpah, ngungêl-ungêlakên, ngêrik-êrik,
 mangap-mangap
 ngamah-amaha: ngumpah-ngumpah, ngungêl-ngungêlakên, ngêrik-êrik,
 mangap-mangap
 ngamun: ngumpah-umpah
 ngamun-amun: ngungêl-ungêlakên
 nguman-uman: ngumpah-umpah
 ngangêr: ngrungrum, amrih, ngarih-arih, ngênêng-ênêngi, ambagèkakên
 ngimêr: anggêbêg, anggayêr, ngèmpêr
 ngimur: nglipur
 ngêmuri: ngalingi
 ngamêri: nglêlêmêsi
 ngimuri: nglipuri
 ngamêr-amêr: ngrungrum, ngarih-arih
 ngimêr-imêr: anggêgêbêg, ngèmpêr-èmpêr
 ngumêk-umêk: ngobak-obak, ngombak-ombak
 ngumudaka: mangajêng
 ngamat: ngampat
 ngêmit: nrasah
 ngumêt: andhêlik
 ngumuti: mêtihili
 ngamat-amat: ngampat-ampat
 ngumala: mradapa
 ngimpun: ngumpulakên
 ngêmpan: mangsah, masang, jalak angloloh
 ngampar: nyambêr
 ngampir: mampir
 ngimpêr: mindha
 ngèmpêr: mindha, nyami
 ngimpêri: nyamèni
 ngèmpêri: nyamèni
 ngumpêt-umpêt: andhêdhêlik
 ngampiti: nglêpasi

ngampêlu: ngrêmpêlu
 ngompèng: numpang
 ngempong: numpang
 --- 573 ---
 ngumpang: numpang
 ngompèng-ompèng: nênumbang
 ngompèng-empong: nênumbang
 ngumpang-umpang: nênumbang
 ngamba: ambèr
 ngambu: ngambêt, ngambung
 ngimba: ngèmpêr, ing alis
 ngemba: ngèmpêr
 ngomba: ngilês
 ngambah: ngidak
 ngambêh: ngambêt
 ngêmbahi: ngimbêti
 ngêmbun: mundhing
 ngambur: nyêbar
 ngumbar: ngure
 ngambara: awang-awang, ing awang-awang, mabur
 ngumbara: mabur, nguja, ngumbar
 ngêmbari: nandhingi
 ngambak: sumawur, ngumbuk, jêjêl, tanpa sêla
 ngombak: ngalun
 ngambak-ambak: ngumbuk-umbuk, ngantak-antak
 ngambêk- ambêk: sumawur
 ngambat: ngèmbèt, ngampat, malembang, nyarampat
 ngambêt: ngambêt
 ngêmbusa: angot
 ngambil: mên dhêt
 ngimbal: nglunta
 ngambul: nglawan, napung, ngêpung, ambantu
 ngêmbul: nglawan
 ngambula: napung
 ngambuli: nglawani, ngrubuti
 ngêmbali: nglawani
 ngêmbuli: nglawani, ngêpungi
 ngambang: tumimbul, mêkar
 ngêmbêng: ngêmu
 ngumbang: ngumukakên
 ngambêngi: malangi
 ngambêng-ambêngi: mêmalangi
 ngaga: mêmanuki
 ngêgêh: sagah
 ngagra: mucuk, ing pucuk
 --- 574 ---
 ngêgati: têngêran
 ngiglak: nglela
 ngagyati: ngêgèt- gèti

ngagêm: nyêpêng
 ngêgêng: tabêri, anggung
 ngibu: ambiyung, ing biyung
 ngabuhaya: amboyong
 ngêbun: kados êtaping
 ngobar: ambêsmi
 ngiburi: ngopèni
 ngêbak: nrajang
 ngêbêk: kêmul, banjir, jêjêl
 ngibêki: ngêbêki
 ngabêkti: nyêmbah
 ngêbat: nyabêt, nrajang
 ngobat: niyut
 ngubat-abit: ngobat-abit
 ngubal: ngungas
 ngobal-abil: ngumpah-umpah, ngodhal-adhil
 ngubaya: anjangji
 ngabyar: anggêlar
 ngabyari: anggêlari
 ngêbyak: ngrobyok, nyêmpyok
 ngêbyok: nyêmpyok, nyabêt
 ngabyati: ngawrati
 ngêbi: ngaubi, ngandhapi
 ngêbêb: ngokob
 ngêmban: pangauban
 ngêbang: gêbang, ngudang, ngagag, ngakah
 ngibang-ngêbang: ngagag-agag, ngêngudang
 nguthuh: nglalêr
 ngithar: andarung
 nganga: samukawis
 ngingi: anggodha
 ngêngah: nyêgah
 ngangah-angah: ngôngsa-ôngsa
 ngungun: lêngêg
 ngangirêp: nyêmoni
 ngangrangcawi: rêrênggan
 ngangku: ngangkah
 ngangkuh: ngangkah
 ngingkini: nusahi
 ngongkrah-angkrèh: ambalengkrah
 ngingkrang: ngêdhangkrang
 --- 575 ---
 ngangkak-angkak: ngagak-agak
 ngingkud: andhêsêk, ngrupêk, nyuda, ngoncat
 ngungkad: andhungkar
 ngangkat: anjunjung
 ngangkas: nglêrês
 ngingkis: nyamur, miyak
 ngangkas-angkas: nglêlêrês, nyadhang-nyadhang

ngingking: meme
 ngungkung: ngungkung
 ngingis: ngatingalakên
 ngungas: ngambus
 ngungsi: ngungsi
 ngangsinh: bandang, mangsah, majêng
 ngungsiha: ngungsi
 ngungsir: murugi, ngêsut, murih, mênging, nglarag, ngupados,
 ambujêng, amrih, dumunung
 ngangsur: ngunjal, ngonjot
 ngingsêd: ngoncat
 ngangswèni: nyalahi
 ngingsêp: nêsêp
 ngèngsêp: sumungkêm
 ngangsysa: majêng, mangsah
 ngungsysa: ngungsi
 ngingsêg-ingsêg: mingsêg-mingsêg
 ngunguwang: sumorot, gumêbyar
 ngunguwung: sumorot, gumêbyar
 ngingêl: anjungkêl, anjungkêlakên
 nganglare: ngangkah, anggodha, nyakiti, ngengingi
 ngunguluwung: gumrumung
 ngôngja: anjêmpalik
 nganggah: ngangkah
 nganggêh: nganggêp, mêthuk, ngangkah, mrênah
 nganggêhi: nganggêp, ngêkahi
 ngunggar: ngungkad, ngudhal, ngumbal, nênanangi
 ngingsut: nglirik, ngujiwat
 nganggitu: momor
 ngunggut-unggut: anggêtêm-gêtêm, nginggit-inggit
 ngingguti: ngujiwati
 nganggas: nantang
 ngunggul: lumawan
 --- 576 ---

nganggya: ngangge
 nganggêngi: ngasringi
 ngangêthip: ngangêdhap
 ngungang: ningali, ngungak
 ngungong: ningali
 ngingring: maripih
 ngongongkal: andhungkar
 tamat

1. ngêcapi.
2. nrajang.
3. manuji.
4. nancêp.
5. panglipur.
6. yatra.
7. gumêbyar.

8. mronggol.
9. êsar-sarên.
10. marinding.
11. gêbyar-gêbyar.
12. Seharusnya sebelum aksara Na ada taling.
13. bantêr.
14. ulur-uluran.
15. sawatara.
16. matakya- takya.
17. ngluhurakên.
18. rencang.
19. mêlês.
20. Teks asli: huruf ma posisinya terbalik.
21. ajar.
22. ênggènipun.
23. magasa.
24. nyinglari.
25. ngangge gêlang.
26. mênginte.
27. ngincêng.
28. mangantuki.
29. nyêrêpi.
30. mangimwak-imwak.
31. mungêng.
32. gajah mêtâ.
33. gajahpati.
34. lunturing.
35. garwa.
36. sigar.
37. sêngkud.
38. panyungga-nyungga.
39. bolongan.
40. bagaspati.
41. bangsapatra.
42. ngajajar-jajar.

Katalog

Katalog #	:	1506
Titel	:	Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun
Versi	:	Wintêr
Tahun	:	1928

Image	:	
Tipe	:	Terbitan
Bentuk	:	Prosa
Bahasa	:	Jawa
Aksara	:	Jawa
Ikhtisar	:	Kamus (bausastra) bahasa Kawi - Jawa. Penulisannya diurutkan sesuai dengan alfabet aksara Jawa (dentawyanjana) dari Ha sampai Nga.
Kata kunci	:	aksara, cetak, cithak, gancaran, jawa, jawi, kamus, bausastra, leksikon
Data digital	:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun, Wintêr, 1928, #1506 (Bagian 1: ha-ka). Bahasa dan Budaya Kamus dan Leksikon #307. 2. Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun, Wintêr, 1928, #1506 (Bagian 2: da-la). Bahasa dan Budaya Kamus dan Leksikon #308. 3. Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun, Wintêr, 1928, #1506 (Bagian 3: pa-nya). Bahasa dan Budaya Kamus dan Leksikon #309. 4. Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun, Wintêr, 1928, #1506 (Bagian 4: ma-nga). Bahasa dan Budaya Kamus dan Leksikon #310.
Deskripsi		
Judul		
Luar	:	-
Dalam	:	Sêrat Isi Têmbung Kawi Mawi Têgêsipun
Lain	:	Kawi-Javaansch Woordenboek
Sub-judul	:	-
Bagian dari	:	-
Memuat	:	-
Series dari	:	-
Penyusun		
Jumlah	:	1 dari 1
Peran	:	Pengarang
Peran ref.	:	Ingkang nganggit tuwan
Nama depan	:	Karêl Phrèdrik
Nama belakan	:	Wintêr

Kedudukan	:	-
Lokasi	:	-
Tanggal	:	-

Jilid

Jumlah	:	1 dari 1
Jilid #	:	1
Series ref.	:	-
Jilid titel	:	-
Penerbit	:	Reproductiebedrijf v/d Topografischen Dienst.
Tempat	:	-
Tanggal	:	1928
Edisi ref.	:	-
Print ref.	:	Kaêcap ingkang kaping kalih
Halaman	:	576
Gambar	:	-
Kosong	:	-

Sumber

Jumlah	:	1 dari 1
Sumber	:	Yayasan Sastra Lestari
Katalog	:	1506
Tipe media	:	Asli
Ukuran	:	24.8 x 18.8 cm.
Ukuran teks	:	19.7 x 14.5 cm.
Fisik	:	Baik dan utuh, hanya judul luar mengelupas sehingga tidak ada judul luarnya.
Kertas	:	HVS sudah kecoklatan.
Rusak	:	-
Tulisan	:	Alfabetis, sesuai urutan abjad dalam aksara Jawa (Dentawyanjana)
Penomoran	:	VII Pembuka + 1 [tanpa nomor halaman] + 2-576 + 2 halaman kosong. Angka Arab.

Digitisasi

Transkripsi oleh	:	Yayasan Sastra Lestari
Digitisasi oleh	:	Yayasan Sastra Lestari
Tanggal	:	Nov 2000

Sumber : Yayasan Sastra Lestari #1506 Asli
